İBRAHİM KAYPAKKAYA

Bütün Eserleri

NİSAN YAYIMCILIK

NİSAN YAYIMCILIK

İBRAHİM KAYPAKKAYA

Bütün Eserleri

Nisan Yayımcılık
Ekim 2016

ISBN: 978-605-66680-2-9

NİSAN YAYIMCILIK VE BASIM SAN. LTD. ŞTİ

Yönetim yeri: İskenderpaşa Mh. Horhor Cd. No: 70/5 Fatih/İstanbul
Tel: 0212 531 83 06
e-posta: nisanyayimcilik@hotmail.com
Baskı: Ezgi Matbaacılık Çobançeşme Mah. Sanayi Cd. Altay Sk. No: 10/A Blok Bodrum Kat 2 Nolu Bölüm Yenibosna/İstanbul Tel: 0 212 4522302

İBRAHİM KAYPAKKAYA

Bütün Eserleri

Birinci Baskı: Seçme Yazılar, İbrahim Kaypakkaya, Tufan Yayınları, 1976, İstanbul

İkinci Baskı: Seçme Yazılar, İbrahim Kaypakkaya, Cihan Yayınları, 1979, Avrupa

Üçüncü Baskı: Seçme Yazılar, İbrahim Kaypakkaya, Umut Yayımcılık, 1992, İstanbul

Dördüncü Baskı: Seçme Yazılar, İbrahim Kaypakkaya, Umut Yayımcılık, 2004, İstanbul

Beşinci Baskı (Kürtçe-Türkçe): Seçme Yazılar, İbrahim Kaypakkaya, Umut Yayımcılık, 2012, İstanbul

Altıncı Baskı: Bütün Eserleri, İbrahim Kaypakkaya, Umut Yayımcılık, 2013, İstanbul

Yedinci Baskı: Bütün Eserleri, İbrahim Kaypakkaya, Nisan Yayımcılık, 2016, İstanbul

SUNU

İbrahim Kaypakkaya'nın şimdiye kadar günışığına çıkan bütün yazıları, savcılık sorguları, savunma taslağı ve şiirleri ile birlikte "Bütün Eserleri" kapsamında ilk kez 2013'te İbrahim Kaypakkaya'nın faşist diktatörlük tarafından katledilişinin 40. yıldönümü anısına yapılan çalışmalar çerçevesinde Umut Yayımcılık tarafından yayımlanmıştı. Bu vesileyle Umut Yayımcılık emekçileri, önder yoldaşın daha önce çeşitli baskı ve eserler içerisinde yer alan yazılarını tarih sırasına sokmuş, titiz bir çalışmayla düzenlemiş ve asıllarına uygun bir biçimde okuyucuya sunmuştu.

Yazılan Sunu'da da ifade edildiği gibi bu çalışma, "komünist önder bir nitelik kazanma sürecine açıklık getiren bir sınıf mücadelesi pratiği içerisindeki yolculuğunu anlaşılır ve kavranır kılmaktadır Daha önemlisi, 1970'li yılların başında geliştirdiği tezlerin 40 yılı aşkın bir zaman diliminin ardından, güncele ve geleceğe ışık tutan gücü ve netliğine dair gerçeklikten söz etmemiz gerekir. Bu gerçeklik, Türkiye'deki demokratik halk devrimi sürecinin karşılaştığı temel sorunlarla bütün yüzleşme ve uğraşma faaliyetlerine, en kritik noktalardan temas edebilme yeteneğini tanımlamaktadır.

Proletarya partisini kurmadan önceki dönemde kaleme alınan haber-yorum, makale ve eleştiri yazılarında görülen ihtilalci tutum, mücadele ve direniş coşkusu ile diyalektik-materyalist çözümleme gücü, sınıf bilincinin gelişmesine paralel, komünist bir kimliği inşa etmiş, sınıf mücadelesine var gücüyle atılma hali/tercihi, Türkiye devrimine önder bir nitelik/şahsiyet kazandırmıştır.

İbrahim Kaypakkaya'nın yoktan var olmadığı gibi hiç kuşkusuz yoktan da var etmediği, bilimsel sosyalizmin ülkemizdeki gerçeklikler doğrultusundaki özgün analiz ve saptamaları, en kestirme ifadeyle devrimin niteliği ve yoluna dair programın özlü bir ifadesidir.

O, Türkiye'nin çeşitli milliyetlerden halkının her türlü baskı, sömürü ve zulme karşı direnişi ve mücadelesinin hem tercümanı hem de mütevazı bir nèferidir. Önderliği bu eksende billurlaşmış, devrim için oynadığı rol bu sayede kalıcı bir yer edinmiştir."

Nisan Yayımcılık olarak, yedinci baskı olarak sunduğumuz bu yapıtın, Kaypakkaya'nın gerçeğe-somuta nasıl baktığının, devrimin yolunu çizmek üzere kullandığı inceleme-araştırma yönteminin anlaşılması ve kavranmasına katkı sunması umudunu taşıyoruz.

ÖNSÖZ

TÜRKİYE DEVRİMİNİN KOMÜNİST MANİFESTOSU

Bütün ülkelerde olduğu gibi, Türkiye topraklarında da birçok devrimci ve komünist önder yetişmiştir. Her birinin devrime ya da komünizm davasına önemli katkıları olmuştur. Onlar Türkiye devriminin tarihinde ve ezilen halkın bilincinde ve yüreğinde büyük şahsiyetler olarak yer almıştır ve alacaktır.

Ancak bunlar içerisinde bazıları müstesna bir yer edinmeyi hak etmektedir. Bunlar, tarihin belli anında, tarihsel olarak omuzladığı görevler ve gerçekleştirdiklerinden dolayı devrimin siyasal ve sosyal karakteriyle adı kaçınılmaz olarak özdeşleşen kişiliklerdir.

Bu önderleri diğerlerinden temelden ayıran nokta, bilimsel sosyalizmin ışığında, ülkenin siyasal ve toplumsal devriminin temel özelliklerini, bir cevherin bulunması gibi ortaya çıkarmalarıdır. Bu cevheri açığa çıkaranlar tarihte kuşkusuz özel bir yeri hak ederler. İsimleri tılsımlı bir güce sahip olur. İşte İbrahim Kaypakkaya böylesi bir tarihsel şahsiyet olarak anılmayı hak etmektedir.

Kaypakkaya Türkiye siyasal ve toplumsal devriminin karakteriyle özdeştir. Ortaya koyduğu teorik, politik ve örgütsel çizgiyle bunu başarmıştır. Türkiye devriminin adeta ruhu olmuştur. İçinden geçilen süreç, toplumsal koşulların elverişliliği ve sınıf mücadelesinin güçlü yasalarının Türkiye topraklarında öncü ve önder güce ihtiyacı açığa çıkaracak şekilde tarihin kapısını dövdüğü ve zorladığı noktada olgunlaşıp, genç yaşında büyüyerek bu tarihsel sorumluluğu yüklenmiştir.

Kaypakkaya toplumsal sürecin ve tarihin akışına karşı direnme eğilimine karşıt olarak, bu akışı nesnel koşullar içinde anlama ve kavrama mücadelesine tutuşmuştur. Zira toplumsal mücadeleyi ve onun oluşturduğu nesnel ihtiyaçları anlamak, kavramak, onunla iç içe olmak, onun yasalarına hâkim olmak zorlu ve aynı zamanda cüretli bir iştir. Bu, sınıf mücadelesi, üretim mücadelesi ve bilimsel mücadele gibi nesnel dünyayı kavrayacak bir mücadele süreci içinde örülmüştür.

Kaypakkaya, bilimsel sosyalizmin teorik ürünleri ve bilgi birikimini dogmatik yığınlar ve mutlak formülasyonlar biçiminde ele alan anlayışlara karşı açılmış bir savaş cephesidir. O yalnızca pratik yoluyla doğru bilgiye çıkan yönteme sadık kalmıştır. Öznel ve nesnelin, teori ve pratiğin, bilme ve yapmanın somut tarihsel birliğine sadakat içinde olmuştur. Bunun dışına çıkan her türlü anlayışa, ideolojiye ve dünya görüşüne istisnasız bir şekilde acımasızca saldırmaktan geri durmamıştır.

Kaypakkaya henüz 20'li yaşların başındayken, ülkenin sosyo-ekonomik gerçekliği, siyasal ve toplumsal çelişkilerinin özellikleri, siyasal rejimin niteliği, ulusal sorunun esasları, devrimin yolu, başlıca örgütlenme ve çalışma ilkeleri gibi bir dizi temel meselede aydınlanmanın öncüsü olmuş, büyük ve cüretli çıkışlar yapmıştır. Aynı kulvarda hareket etmeye girişenler içinde, kimsenin aklından bile geçirmediği doğruları genç yaşında ortaya koyan Kaypakkaya'nın Türkiye devriminin burçlarına bir bayrak gibi çekilen görüşlerinin, kırk yılın ardından, bugün de esas olarak geçerlilik arz etmesi sayesindedir ki, komünist klasikler arasında anılmayı hak etmektedir:

"Genel olarak bir partinin resmi programı, o partinin yaptığı işlerden daha az önemlidir. Ama ***yeni*** *bir program, herkesin gözü önünde çekilen bir bayrak gibidir ve toplum partiyi buna göre değerlendirir."* (F. Engels'ten A. Bebel'e mektup, Londra, 18-28 Mart 1875)

Kaypakkaya'nın bu kitapta yer alan yazıları, kurucu önderi olduğu komünist partisinin programatik görüşlerini oluşturmaktadır. Bunlar, kimisi özel olarak tez biçiminde hazırlanmış, kimisi revizyonist akım-

larla polemik içerisinde geliştirilmiş görüşlerdir ve Türkiye devriminin temel meselelerine açıklık getirmek amacıyla kaleme alınmıştır. Ama daha önemlisi, önder yoldaşımızın görüşleri, bilimsel sosyalizmin öğretilerine dair derin bir kavrayışın ürünü olduğu kadar, sınıf mücadelesinin ateşinde pişirilmenin olgunluğunu taşımaktadır.

Kaypakkaya, Türkiye'deki devrimci mücadelenin 1960'ların ikinci yarısında dünyanın dört bir yanında alevlenen sınıf mücadelesinin estirdiği fırtınalarla buluştuğu kavşakta yetişmiş ve bu savaş içerisinde kimlik kazanmıştır. Tezlerinin Türkiye devrimi için komünist bir manifesto değeri taşıması bu tarihsel sürecin sonucudur. Bugün hiç kuşkusuz bilimsel sosyalizmin teorik hazinesine ait bütün metinler gibi güncelle kurduğu bağ içerisinde eskiyen, eksik ve yetersiz kalan yanlar barındırmaktadır ama zaten bilime ait ilerleyişin perspektifi de bu düzlemde anlam kazanmaktadır:

"Son yirmi beş yıl içinde koşullar ne denli değişmiş olursa olsun, bu Manifesto'da ortaya konan ana ilkeler genel olarak bugün de doğrudur Şurda burda bazı ayrıntılar üzerinde belki daha çok durulabilir. İlkelerin pratikte uygulanışı, Manifesto'da da belirtildiği gibi, her yerde ve her zaman, hâlihazır tarihi koşullara bağlı olacaktır." (K. Marks ve F. Engels, Komünist Manifesto'nun 1872 tarihli Almanca baskısına Önsöz, Londra, 24 Haziran 1872)

Nitekim Kaypakkaya'nın görüşleri kendisinin de öncülük üstlenmesiyle birlikte onlarca yıllık süreçte pratikle buluşmuş, bir yandan nesnel gelişim akışı, diğer yandan sınıf mücadelesinin ilerleme seyri içinde denenmiş, sınanmış ve güçlenmiştir. O güzergâhın ana hatları üzerinden, sınıf mücadelesinin ortaya çıkardığı olgu ve dinamiklere bağlı olarak geliştirilen bugünün politik çizgisi, çözümleme ve aydınlatma gücünü Komünist Manifesto'ya da temel oluşturan ana ilkelere borçludur.

Aynı zamanda yetkinleşme olarak da açıklanabilecek bu süreç, enternasyonal proletaryanın ortak değerlerine yaslanmakta, dünya ça-

pında elde edilen deneyimlerle zenginleşmektedir. Savaş, burjuvazinin her türlü yöntem ve taktiğine, hegemonyasına temel oluşturan bütün unsurları yeniden üretme mekanizmasını son hızla çalıştırmasına ve proletaryanın aldığı bütün darbe ve yenilgilere karşın kıyasıya sürmektedir. Geleceği temsil eden güçler, kendilerine rehberlik eden ideolojik temeli kaçınılmaz biçimde daha da güçlendirmektedir:

"Marks Manifesto'da ileri sürülen fikirlerin nihai zafere ulaşması için, sadece ve ancak, işçi sınıfının birlikte eylem ve tartışma sonunda mutlaka gerçekleşecek olan zihni gelişmesine güveniyordu. Sermayeye karşı mücadelede karşılaşılan olaylar ve durumlar, hatta kazanılan zaferlerden çok uğranılan yenilgiler, her derde deva gördükleri evrensel formüllerin o güne kadarki yetersizliğini savaşçılara göstermekten geri kalmayacak, işçi sınıfının kurtuluşunun gerçek koşullarını adamakıllı anlamaya kafalarını daha yatkın kılacaktı. Marks haklı çıktı." (F. Engels, 1890 tarihli Almanca baskıya Önsöz, Londra, 1 Mayıs 1890)

Kaypakkaya, kısa ama ender rastlanacak verimlilikte geçen komünist yaşamına, aylarca süren ağır işkence ve nihayet kurşuna dizilerek katledilmesiyle son verildiği sırada, manifestosunu tarihsel bir direnişle tamamladı. Komünist önder kimliği ve kahramanca direnişi karşısında düşman açısından imha edilmesinden başka hiçbir alternatif yoktu.

Mutlu olmalı ki, kurduğu parti ve oluşturduğu program etrafında kavgasını sürdüren yoldaşları büyük bir mücadele ve direniş geleneği yarattılar. O gelenek, Kaypakkaya'nın çizgisini büyük bedeller ödeyerek bugünlere taşıdı ve yarınlara, devrimlere ulaştırmak için umudu büyütmeye devam ediyor.

Ardılları, onun Türkiye özgülünde formüle ettiği görüşleri hem pratiğe uygulamak hem de geliştirmek ve ileriye taşımak göreviyle yol aldılar. Bunun için esas aldıkları yaklaşım, çözümleme ve hareket tarzı için de adresleri Kaypakkaya oldu. Bundan sonra da öyle olacak. Bilimsel sosyalizmin kurucuları ve geliştiricilerinin izinden yü-

rümek, bu teorinin yaşamın maddi olgularıyla ilişkilenme felsefesini benimsemekten geçiyor:

"Sosyalistlerin üzerinde birleştiği, bütün inançlarını dayandırdığı, mücadele yöntemlerinde ve eylem araçlarında uygulamaya koyduğu bir devrimci teori olmaksızın güçlü bir sosyalist parti olamaz. İnsanın aklı yettiğince doğru bulduğu böyle bir teoriyi temelsiz saldırılara ve onu yanlış yola sürükleme çabalarına karşı savunması, ***her tür*** *eleştiriye düşman olduğu anlamına gelmez. Biz Marks'ın teorisini tamamlanmış ve dokunulmaz bir şey olarak görmüyoruz; tam tersine, sosyalistler eğer hayata ayak uyduracaklarsa, Marks'ın sadece temel taşını yerleştirdiği bilimi her yönde geliştirmek* ***zorundalar.***" (Lenin, Bütün Eserleri, İngilizce Baskı, Progress Publishers Moscow, 4. Baskı, 1977, Cilt 4, s. 211-212)

Kaypakkaya bilgiye ulaşma, doğruyu kavrama, pratik ile teorinin birliğini sağlama, toplumsal çelişkileri kavrama yöntemi ile bir bilimin, yani sınıf mücadelesinde yakalamamız gereken bir ruhun taşıyıcısı olmuştur.

O, komünist ideolojinin Türkiye topraklarında özgünleşmiş taşıyıcısıdır. Yani sınıf mücadelesinde, toplumsal kurtuluş sürecinde, devrimi örgütleme ve gerçekleştirmede diyalektik-materyalist öğretinin genç ama usta bir öğrencisi ve öğretmenidir.

O, ihtilalci komünist çizginin üretken bir neferi ve önderidir.

O, kitlelerin devrimci ruhunun yıkıcı ve yapıcı gücüne yön verme ustasıdır.

O, dogmalara, katılaşmış düşüncelere, statükoya, değişmez denilene karşı tetiklenmiş bir mermidir.

O, halkın çıkarlarına adanmış, bugünü kavrayarak anlayan, geçmişe bugünün gözüyle ve geleceğe büyük umutlarla bakan bir dava insanıdır.

O, tıpkı ustaları ve önderleri, tıpkı ölümsüzlüğe ulaşan bütün yoldaşları, tıpkı devrim mücadelesinin bütün sıra neferleri gibi sonsuza dek yaşayacak...

TİP'İN TAKSİM MİTİNGİ OPORTÜNİZMİN İHANET BELGESİDİR

TİP 4 Ekim'de devrimci birikimin en yüksek olduğu İstanbul'da, Taksim alanında bir miting düzenledi. Bu miting, *"Türkiye'nin yarım yüzyıllık kısmını içinde barındıran"*[1] TİP'nin oportünist yöneticiler elinde nereden nereye getirildiğinin açık bir kanıtıydı.

Oportünizm, artık kitleler üzerindeki etkisini iyiden iyiye kaybetmiştir. Devrimci gençlik hareketleri, demokratik köylü hareketleri ve işçi sınıfımızın ekonomik ve demokratik mücadeleleri oportünizmin dışında, oportünizme rağmen gelişip güçlenmektedir. Oportünizm, kitle hareketlerindeki bozguncu rolünü artık eskisi gibi oynayamamaktadır. Yarım yüzyıllık birikime ve 27 Mayıs Anayasasının getirdiği sınırlı özgürlükler ortamının sağladığı hızlı uyanışa kanarak, kitleler üzerinde kurduğu hâkimiyet, artık parçalanmıştır. 1965 seçimlerinde dolup taşan Taksim alanına bugün ancak dört bin kişi gelmiştir. Artık kitle hareketlerine damgasını vuranlar proleter sosyalistlerdir.

Oportünizm hızla gerilemekte, yıkılmaktadır. *"Ve ergeç bu yıkıntıların arasından proletaryanın devrimci örgütü bir güneş gibi parlayacaktır."*[2] Ancak, unutulmamalıdır ki *"Oportünizm, yenilgiye uğradıkça biçim değiştirmekte, ama özünde hiç bir değişikliğe uğramamaktadır. Oportünizm dünya kapitalizmi yaşadığı sürece yaşayacaktır. Çünkü oportünizm, dünya kapitalizminin giderek emperyalizmin dünya sosyalist hareketi içindeki uzantısıdır. Ancak oportünizmi, etkisiz ve güçsüz bırakmak mümkündür.. Her çelişkinin çözülmesinden sonra oportünizm, daha yukarı bir seviyede, başka bir biçimde gözükmektedir."*[3] Bu nedenle, oportünizmle mücadelemizi gevşetmemeliyiz. Her

---

[1] Devrimci TİP Haberleri, Sayı 1, Sayfa 3

[2] age, Sayfa 7

[3] Aydınlık, Sayı 6, Sayfa 422

biçim değiştirmesinde, her yeni başkaldırışında, amansız oklarımızla yere sermeliyiz onu.

Bizim, oportünizme karşı tutumumuzla, TİP'ne karşı tutumumuz farklıdır. Bu noktada oportünistler, proleter devrimcilerini örgüt düşmanı göstererek, meselenin iç yüzünü bilmeyenlerin gözünde puan kazanmak isterler.

"Biz hiç bir zaman TİP'in başında şu anda çöreklenmiş bulunan Aybar kliğini, ya da onunla suç ortaklığı ve kader birliği durumunda bulunan sahte Aren muhalefetini TİP gövdesiyle özdeş saymadık ve oportünistlerin bu partide ergeç etkisiz duruma getirilerek parti yönetiminin partinin asıl sahipleri olan gerçek sosyalistlerin eline geçeceği ve böylelikle TİP'in adına layık bir sosyalist örgüt olma yolunda ilerlemeler kaydedeceği umudunu yitirmediğimizi açıkça belirttik."[4] TİP'i örgüt olarak desteklerken *"partinin başına çöreklenmiş oportünistlere, revizyonistlere, işçi sınıfından kopuk sendikacılara, toprak ağalarına, proletaryanın devrimci ideolojisine yabancı küçük burjuva aydınlarına karşı, amansız bir mücadele"*[5] açmayı da kaçınılmaz görevimiz saydık.

Taksim mitingi konuşmalarını aktarırken de görüleceği gibi oportünizmle proleter sosyalizmi çelişmesi başlıca şu noktalarda kendini göstermektedir. (Geniş bilgi için, Aydınlık, cilt 1, sayı 2 sayfa 93)

Sosyalizmin bilimi konusunda ideolojik çatışma,
Devrimci strateji konusunda,
Örgütlenme ve eylem alanında,
Uluslararası meselelerde,
Türkiye'de demokratik mücadele karşısındaki tutum.

a) Oportünizm sosyalizmin bilimini redetmekte, onu eskimiş, "dogmatik, köhnemiş" saymakta; partide, işçi sınıfının devrimci ideolojisi yerine fukuralık edebiyatı şeklinde tezahür eden küçük burjuva görüşlerini hâkim kılmaya çalışmaktadır.

---

[4] Aydınlık, Sayı 11, Sayfa 338, TİP'i örgüt olarak destekleyeceğiz, Mihri Belli
[5] Devrimci TİP Haberleri, Sayı 1, Sayfa 3

b) Sosyalist unsurlar, Türkiye ve dünya şartlarını tahlil ederek yarı-bağımlı, yarı-feodal ülkelerin önündeki devrimci adımın anti-feodal, anti-emperyalist devrim (milli demokratik devrim) olduğu gerçeğinden hareket ederek, emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı bütün milli sınıfların güçbirliğini gerçekleştirme ödevinin, bütün ilerlemelerin mirasçısı olan sosyalistlere düştüğünü belirtmişlerdir.

Küçük burjuva kanat, önümüzdeki devrimi, sosyalist devrim olarak göstermeye çalışmış, Sosyalizmi bütün halk sınıflarının birlikte kuracağını ileri sürmüştür. Bu iddiaya göre, Sosyalizm, büyük sermayenin, dış ticaretin, bankacılığın devletleştirildiği, bunun yanı sıra toprakta ve diğer alanlarda küçük mülkiyetin hâkim olduğu bir düzendir.

Bu teori(!) TİP içindeki bir kısım küçük burjuva unsurların sınıf çıkarları ve düşünce yapılarına uygun düşmektedir. TİP içindeki küçük burjuva kesimin milli demokrasiyi, sosyalizm olarak göstermesinin sebepleri üzerinde durulmalıdır. İlerici küçük burjuva oylarını CHP ile paylaşma mücadelesine giren oportünist küçük burjuva kliği, emperyalizmle mücadeleyi bir kenara bırakıp gene kendisi gibi reformcu bir küçük burjuva partisi olan CHP ile suni ayrılıklar yaratmaya çalışmaktadır. Bu durum, emekçi yığınlarını bilinçlendirme ve örgütleme yerine, oy kazanmayı ve tek mücadele yolu olarak parlamentarizmi gören anlayışın sonucudur.

"TİP yönetici kliğinin geliştirdiği 'Sosyalizmi halk kurar' *ve* 'sosyalizm halk iktidarıdır' *tezleri de, bu kliğin küçük burjuva özelliğinden gelmektedir. Sosyalizmi işçi sınıfının değil de yığınların ideolojisi olarak anlayan bu görüşün temelinde, yukarda işaret ettiğimiz gibi sosyalizmle milli demokrasinin karıştırılması yatmaktadır.*

Bir yandan Türkiye'nin şartları ilk önce emperyalizmin ve feodalitenin tasfiyesini gerektirmekte, öte yandan küçük burjuvazinin lafta keskin gözükme eğilimi, bu hedefe sosyalizm adını vermektedir. Bunun diğer bir anlamı da küçük burjuvazinin, proleter sosyalizmi karşısında duyduğu tedirginliktir; küçük burjuva mülkiyetinin de tasfiye olduğu düzene karşı itirazıdır. Sınıf menfaati gereği, sosyalist mülkiyet düzenine karşı olan küçük burjuvazi, sosyalizm diye küçük burjuva mülkiyetini yutturmaya çalışmaktadır."[6]

---

[6] Aydınlık, Sayı 2, Sayfa 94-95

Oportünizm Sosyalizmin bilimini reddettiği için doğal olarak, Sosyalist örgütlenmeyi de reddetmektedir. Sosyalist partiyi *"emekçi halkın partisi"* olarak göstermekte, "çatışma-örgütlenme-çatışma" diyalektik ilişkisini anlayamamakta, devrimci örgütlenmeyi ve aktif mücadeleyi bir kenara bırakarak, eylemde küçük burjuva pasifizmini benimsemektedir.

"TİP'in küçük burjuva yöneticileri, bütün dünyada emperyalizmle sosyalist ve milli kurtuluşçu güçler arasındaki çatışmalarda emperyalizmin safında yer tutmakta"; içeride, millici güçlerin ittifakını parçaladıkları gibi, devrimci güçlerin beynelmilel ittifakına da ihanet etmektedirler.

Yine TİP yönetici kliği, *"küçük burjuva reformculuğunu aşan Sosyalist düşünce ve davranışları hâkim sınıflara ihbar etmek, kendi solundaki unsurları gayri meşru göstermek yolunu tutarak, demokratik mücadeleye karşı"* emperyalizmin saflarında yer almıştır.

Şimdi Taksim mitingini ele alarak bu söylediklerimizin somut örneklerini verelim. Önce pankartlara yazılmış sloganları gözden geçirelim:

"ZENGİNİN DÜZENİ KAPİTALİZME/ HAYIR /EMEKÇİNİN DÜZENİ SOSYALİZME / EVET" Görüldüğü gibi oportünizm, sınıfları, bilimsel sosyalizmin tanımladığı gibi almamaktadır. Türkiye'de *"Zenginler"* ve *"emekçiler"* vardır. Halen Türkiye'deki düzen *"kapitalizmdir ve zengin düzenidir"*. Onun yerine kurulacak olan, düzen *"emekçilerin düzeni"* sosyalizmdir.

"BU DÜZENİ YIKMAYA/ SOSYALİZMİ KURMAYA GELİYORUZ." Kim geliyor? *"EMEKÇİLER GELİYOR"* Nereye? *"EMEKÇİLER MECLİSE" "İŞÇİ-KÖYLÜ MECLİSE"* Nasıl? *"KÖYLÜYE TOPRAK / HERKESE İŞ", "İKİLİ ANLAŞMALARA SON", "HALKTAN YANA EĞİTİM", "DIŞ TİCARET DEVLET ELİYLE", "AĞIR SANAYİ", "ANAYASANIN UYGULANMASI...","AMERİKA DEFOL"* Peki bu düzenin adı nedir? Cevap pankartta yine: *"SOSYALİZM"*

Yukarıdakilere aykırı düşen bir slogan daha var: *"FABRİKA İŞÇİNİN/ TOPRAK KÖYLÜNÜN/ SOSYALİST TÜRKİYE"* Bu da Aren muhalefet (!)'inin sloganı. Aren kliğine göre de Sosyalizm böyle. Bu da

Sosyalizmin yeni bir çeşidi olmalı. Çünkü sosyalist düzende *"Fabrika"* işçinin değil, devletindir. Devlet ise *"burjuvazinin direnişini kırmak için..."* işçi sınıfının elinde *"devrimci ve geçici"* bir silahtır.[7]

Toprağa gelince; o da yine proletaryanın devrimci devletinindir, ya da ileri kooperatif düzenleri içinde örgütlenen köylülerin ORTAK mülküdür, ama her iki halde de *"Toprak köylünün"* değildir.

"Geliyoruz, geleceğiz yakındır" "Halimiz böyle ne olacak? Kısa çöp uzundan hakkını alacak..." çeşidinden popülist sloganlar üzerinde durmayı gereksiz buluyoruz.

Konuşmacıların söyledikleri, pankartların ifade ettiğinden farklı değil. İlk konuşan sendikacı Kemal Türkler oldu. TİP'ne hazineden para verilmediğinden, bildirilerinin basılmadığından, gazetelerde toplantı ilanlarının yayınlanmadığından sözettikten sonra, öteki partilerle TİP'i kıyasladı. *"Diğer bütün partiler iktidarda boylarını gösterdiler. Yalnız TİP iktidara gelmedi"* dedi. Bu ifadenin varacağı yer "Bir kere de onu seçin" olabilirdi.

"Diğer partilerin hepsi aynı kökten çıkma, aynı ağacın dalları" diyerek, Türkiye'deki siyasi partilerin sınıf temellerini görmeyen, dostunu düşmanından ayırmayan bilim dışı, oportünizme has o görüşü bir kere daha belirtti. *"TİP'in 1.2.3. sıra listelerinde EMEKÇİLER var, bizim listemize girenler EMEKÇİ sınıfların, YOKSUL HALK'ın adaylarıdır"*[8] diye devam etti ve *"İstanbul SEÇMENLERİNE büyük görevler düşüyor"* diyerek bitirdi konuşmasını.

Türkler'den sonra işçi olduğu söylenen Recep Alkan konuştu. Bizler oportünizmin hâkimiyeti altında bulunan, fakat samimi olan kişilerle, bilinçli oportünistleri aynı sepete koymayız. Bu gibilerin mücadele içinde ve devrimci teoriyle yüzyüze geldikçe doğru çizgide yerlerini alacağını dikkate alırız. Fakat "darılmasınlar, gücenmesinler" diye de onlara dalkavukluk yapmayız. Devrimci teoriyi ve onun somut şartlara

---

[7] Proletarya İhtilali ve Dönek Kautsky, Sayfa 122, Marx'tan zikreden Lenin

[8] Konuşmalardaki büyük harfler bana aittir

uygulanması demek olan doğru stratejiyi ve taktikleri taviz vermeden savunuruz. Recep Alkan'a karşı da tavrımız bu olacaktır.

Recep Alkan, *"Sömürücü sınıflar, AP iktidarı bizlerin cahilliğinden yararlanıyor"* diyerek bir gerçeği ifade etti. Bir zamanlar kendisinin de cahil olduğunu, *"Maden-İş Sendikasına girdikten sonra anyayı konyayı anladığını"* söyledi ise de, *"Yarın, emekçi halkımızın OYLARIYLA meclise bizler dolacağız" "Seçim günü OYUMUZU kendi partimize verdik mi bitecek bu sömürü, rüşvet, ihtikâr, vurgun, soygun, vergi kaçakçılığı, işçiyi ESİR gibi çalıştırmalar...*

Bunu OYLARINIZ gerçekleştirecek." "TİP'e OYUMUZU verelim, kendimiz iktidara gelelim.", "Meclise işçileri, köylüleri, zanaatkârları, hizmetlileri göndereceğiz" diyerek ve böylece *"Bağımsız, Sosyalist Türkiye"*yi kuracağını sanarak *"anyayı konyayı"* pek anlamadığını, Maden-İş Sendikasının ona bu imkânı vermediğini ortaya koydu.

Üçüncü konuşmacı Yaşar Kemal'di. Önce Türkiye halkının % 75'inin okumasız olduğunu, % 25'inin yeraltında yaşadığını, toprak dağılımı adaletsizliğini, doğu'da toprak üstündeki insanların alınıp satıldığını söyleyerek, emperyalizmin boyunduruğundaki ülkelere özgü olan yarı-feodal yapıyı ortaya koydu. Fakat Yaşar Kemal'e göre Türkiye'nin yapısı ne olursa olsun verilmesi gereken mücadele *"Sosyalizm"*di. *"20. yüzyılın düzeni sosyalizmdir. SOSYALİZMİ de yalnız ve yalnız HALK kurar"* diyordu. *"Sosyalizme inanmayanlar varsa HALK'ı kendi bayrakları altına çağırmasınlar. Zaten götüremezler"* diyerek proleter sosyalistlerinin neyi savunduklarını zerrece anlamadığını ortaya koydu.

"Bir bölüğe inanmaktan önce, halka inanacağız. Bir aydın bölüğüne... Bir Bürokrat bölüğüne..." sözü yine proleter sosyalistlerini hedef alıyordu. Esasta doğru olan bu sözler, bir popülistin ağızından yanlış bir anlam kazanıyordu. Evet halka inanacağız ama onun kuyrukçuluğunu yapmayacağız. *"Soyut bir halk hayranlığına ve halk dramatizmine"* kapılmayacağız. *"Bilimsel sosyalizm halk sınıflarının, milli demokratik aşamada, kitle olarak gücüne güvenir ve tarih tekerliğini ileriye döndürecekleri olgusunu gözeterek onlara inanır. Halk dalkavukluğu yapa-*

rak popülizmin düştüğü halk kuyrukçuluğuna düşmez. Halkın devrimci olan ve geri olan yönlerini değerlendirir."[9]

Sonra, *"HALK"*ın ne olduğu belli değildi Yaşar Kemal'in konuşmasında. Hangi sınıf ve tabakalardan oluşuyordu? Hangi sınıf ve tabakalar halk kavramına dâhil değildi? Tarih içinde değişiyor muydu?

Bugünün Türkiye'sinde HALK *"emperyalizm ve yerli ortakları işbirlikçi burjuvazi ve feodalite dışında kalan bütün milli sınıflardır ve Milli Demokratik devrimin güçlerini meydana getirmektedirler."*[10] Yarın Sosyalist Türkiye'yi kurarken HALK, proletarya ve onun müttefikleri yoksul ve küçük köylüler olacaktır.

Yaşar Kemal Türkiye'deki partileri de şöyle değerlendirdi:

"Türkiye'de yedi parti vardır. Bunlar Türk halkının, Türkiye'nin üstüne çullanmış yedi başlı ejderhadır. Ejderha'nın en büyük başı CHP'dir... O her boyaya girer Girmeyeceği boya yoktur. O Osmanlının devamıdır. Bürokrasinin devamıdır CHP'nin temeli bu memleketi yıllarca inletmiş bürokrasiye dayanır. Bütün zulümlerin anası odur. AP'nin anası odur." "Bir tek muhafelet partisi vardır Türkiye'de, o da TİP'tir" diyordu. Bu konuda proleter sosyalistler görüşlerini defalarca açıkladıkları için yeniden üzerinde durmayı gereksiz buluyoruz. (Geniş bilgi için bak: *"Düzenin Yabancılaşması Üzerine,* Osman Ulagay, Aydınlık, Cilt 2, sayı 9, Sayfa 218)

Zaten Yaşar Kemal güneşi balçıkla sıvıyamıyor ve *"Bizim AYDINLAR'ımızın çoğu bürokrattır; halka inanmazlar"* dedikten biraz sonra *"Son büyük belayı kurtuluş savaşında atlattık. Köylümüzle, işçimizle, AYDINLARIMIZ'la kovduk emperyalizmi"* diyerek aydınlarımızın anti-emperyalist niteliklerini itiraf etmek zorunda kalıyordu.

Yaşar Kemal dış politika konusunda da şunları söyledi: *"İki büyük devlet var: Amerika ve Rusya. Bunlar çatışıyorlar... Bunlar üsler kuruyorlar... Çünkü menfaatleri var yeryüzünde. Bizler geri kalmış bir milletiz. Ne kapitalistiz ne komünist. Amerika ile Rusya arasında çıkacak*

---

[9] Aydınlık, Sayı 8, Sayfa 92

[10] Aydınlık, Sayı 1, Sayfa 13

olan bir harpte ilk ölecek Türk halkıdır. Neden öldürülelim? Bu işte sayımız yok, suyumuz yok."

Burada doğrularla eğriler karma karışık edilmiştir. Evet, biz ne kapitalistiz (tam anlamıyla), ne de komünist. Ama biz kapitalist emperyalizmin, Amerikan emperyalizminin boyunduruğu altında yarı-bağımlı bir ülkeyiz. Amerika ile Rusya arasında çıkacak bir harpte ilk ölecek Türk halkıdır. Doğru. Ama bizi bu dar boğaza sokan Amerikan emperyalizminin menfaatleridir.

Bunun için emperyalist bir devletle ve hele de Türk halkını boyunduruk altında tutan bir emperyalist devletle, Milli Kurtuluş Mücadelelerinin müttefiki olan sosyalist bir devleti aynı kefeye koymak, bunlar arasındaki çatışmayı - *"sayımız suyumuz yoktur"* diyerek- bizim dışımızda görmek, emperyalizme karşı sosyalist ve milli kurtuluşçu güçlerin dünya çapındaki dayanışmasına ihanet etmek, objektif olarak emperyalizme hizmettir ve oportünizmin ta kendisidir.

Yaşar Kemal sözlerini, oradaki her sınıf ve tabakadan insanın bulunduğu kalabalığa dönerek: *"SOSYALİSTLER size söylüyorum. Yanılmayalım. Aldanmayalım. Halkın üstünde hiç bir güç tanımayalım. Kendimizi halkın üstünde görmeyelim. Halka güvenelim"* diye bağladı. Varın, *"sosyalizm"*den ne anladığını siz tahmin edin.

Yaşar Kemal'den sonra kürsüye gelen öğrenci Yücel Yaman eğitim öğretim çarkının *"hâkim sınıflar"* yararına nasıl döndürüldüğünü kendi küçük burjuva görüş açısından anlattı. Yaşar Kemal'in HALK kavramı gibi o da soyut bir *"hâkim sınıflar"* kavramı tutturmuştu. *"Hâkim sınıflar köşe başlarını tutmuştur."*, Okullarda *"hâkim sınıfların yararına şeyler okutulur."* Türkiye'deki hâkim sınıflar doğru olarak açıklandığı takdirde, doğru olabilecek bu sözler, hâkim sınıflar açıklanmadığı için havada kalıyordu.

Yücel Yaman'ın sosyalizmden anladığı da (her ne kadar Aren muhalefetini temsil ediyor idiyse de) diğerlerinden farklı değildi, konuşmasına şöyle başladı Yücel: *"İşçiler, köylüler, topraksızlar, kredisiz esnaflar, yani terziler, ayakkabıcılar, berberler, arkasız memurlar ve kar-*

deşlerimiz ve ağabeylerimiz olan polisler... ve BUNLARIN İKTİDARI'na gönül vermiş SOSYALİSTLER ... SOSYALİST TÜRKİYE'yi kurmak için mücadele veren TİP'in toplantısına hoş geldiniz."

Bu *"sosyalizm"*in, bilimsel sosyalizme tamamen yabancılığı bir yana, bir nokta var ki üzerinde ayrıca durmak gerekir. O da işbirlikçi iktidarın kaba kuvveti olan Toplum Polisinin "emekçi halk" saflarında ve *"SOSYALİST güçler"* arasında sıyrılmasıdır. Milli Kurtuluş hareketimize karşı emperyalizmin kışkırttığı, feodalite artığı ideoloji kırıntılarıyla şartlandırılmış irtica güçlerinin "halk" sayılması gibi.

Şu iyice öğrenilmelidir ki *"milli demokratik güçlere saldıranlar halk değildir. Nasıl ki tekelci Alman sermayesinin uşaklığını yapan ve Avrupa halklarına saldıran, çoğunluğu işçi ve köylülerden meydana gelen Nazi orduları halk değil idiyse. Ve bugün Vietnam'da milli kurtuluşçularla savaşan ABD askerleri ve kukla Güney Vietnam ordusu halk değil ise. Sınıf hedeflerinin bilincine ulaştıkları ve kendileri için sınıf oldukları zaman, tarih sahnesinde kendileri adına savaşırlar. Bilinçsiz yığınlar ne kadar fakir tabakalardan gelirse gelsinler, egemen sınıfların emrinde maddi bir kuvvet veya bir alet olmaktan öte bir şey ifade etmezler."*[11]

Bu bakımdan emperyalizm-işbirlikçi burjuvazi ve feodal artıklar ittifakının gelişen milli demokratik mücadelemizi ezmek için örgütlediği kuvvetler; halkımızın düşmanı, emperyalizmin ordularının bir parçasıdır. Onları *"kardeş ve ağabey"* görmek, emperyalizmle uzlaşmayı ifade eder. Oportünizmin özelliği de emperyalizmle uzlaşmaktır zaten.

Yücel Yaman konuşmasına devam ederek; Milli-Demokratik hareketimizin bir parçası olan Devrimci gençlik hareketlerini *"uşak bürokratlar olmamak"* için yürütülen eylemler olarak açıkladı. (Bu konuda bak... TÜRK SOLU, Sayı: 83, Sayfa 3 *Gençlerin direnişi bağımsız ve demokratik Türkiye içindir.* Sayfa 6, *Devrimci Gençlik hareketi eylemsizleştirilemez, tecrit edilemez,* Erdoğan Güçbilmez.) Yaşar Kemal'in konuşmasında *"Yedi başlı ejderhanın en büyük başı olan"* bürokratlar, Yücel'in konuşmasında *"uşşak"* oluverdiler.

---

[11] Aydınlık, Sayı 6, Sayfa 420

Yücel konuşmasını *"Devrimler, devrimciler ölse bile sürer"* diye bitirdi. Hangi devrim mi? *"İşçiler, köylüler, topraksızlar, kredisiz esnaflar, yani terziler, ayakkabıcılar, berberler, arkasız memurlar, kardeşlerimiz ve ağabeylerimiz olan polisler"* ile birlikte *"Amerikan emperyalizmine"* ve *"iç sömürgeye"* yani *"namussuz kapitalistlerin sömürüsü"*ne karşı *"bağımsız ve sosyalist Türkiye"*yi gerçekleştirecek devrim.

Sendikacı Kemal Nebioğlu AP ve CHP'nin vaatlerini saydı döktü. Hiç birinin yerine getirilmemiş olduğunu söyledi. O da öteki-konuşmacılar gibi sınıfları unutarak *"emekçiler" 'fukaralar" "hâkim sınıflar", "bir avuç haramzade"* gibi kaba ayrımlar yaptı. *"Ya Halk Partisi ne? Ayrısı gayrısı mı var? Emekçi vatandaşların bazıları, kavak ağacına çıkıp elma yemek istiyorlar" "AP ile CHP'yi gerçekte birbirinden ayırmak mümkün değildir"* gibi bilim dışı, bir devrimciye asla yaraşmayacak, sözümona tahliller yaptı. "Ne yapmak lazım?" diye sordu, *"TÜM EMEKÇİLERİN devlete ağırlığını koymadan önce, TİP'e ağırlığını koyması lazım"* diye cevap verdi. Dinleyicileri *"TİP'de birleşmeye"* çağırarak konuşmasını bitirdi. Sendikacı Rıza Kuas'ın konuşması doğrularla eğrilerin bir çorbasından ibaretti.

"Emekçi dostlarım! 1872'de çalışma saatlerini azaltmak, fazla mesailerin karşılığını almak için, geceleyin kadın ve kız işçilerin çalıştırılmaması için, iş teminatı elde etmek için işçiler grev yaptı... Aradan 97-100 sene geçti. Bugün Türkiye'nin muhtelif yerlerinde aynı hakları almak için işçiler mücadele etmekteler. Yani 97 senedir Türk işçi sınıfı ekonomik hakları için mücadele etti. Bugün de işçi sınıfı aynı mücadeleyi yapıyor."

Bu değerlendirme, işçi sınıfı mücadelesinin yalnız ekonomik yanını ele aldığı, demokratik yanını görmediği için ve bu mücadelenin zaman içinde kazandığı farklılıkları hesaba katmadığı için eksik olmakla birlikte, genel hatlarıyla doğrudur. Bu değerlendirmesiyle, Rıza Kuas *"Anti-Kapilatist mücadele"* kavramım yozlaştıran, bu kavrama *"sermayedarlara karşı mücadele"* anlamını vererek, sermayedarlara karşı

işçilerin iktisadi mücadelesine veya işçilerin demokratik haklar için verdiği mücadeleye *"Anti-Kapitalist yani sosyalist mücadele damgasını vuran oportünistler"*e[12] göre daha ileridir!

"1949'da bize yutturulmak istenen demokrasi sahtedir." Bu da doğrudur ve çok partili düzene geçişi *"demokrasi"* diye, 1950 iktidar değişikliğini *"halk devrimi"* diye alkışlayan sözümona sosyalistlerin kulaklarını çınlatacak bir sözdür. Fakat *"Demokrasiyi getiriyoruz diye patron partilerini yutturmak istediler"* sözü yanlıştır.

Yutturulan *"patron partileri"* değil, Türkiye'deki Anti-Kemalist karşı devrimi perçinleyecek ve emperyalizmin egemenliğini genişletip sağlama alacak *"işbirlikçi burjuvazi-feodal artıklar"* ittifakının partileriydi. Türkiye'ye o yıllarda demokrasi diye sokulan "Filipin Tipi Demokrasi" idi. "Filipin Tipi Demokrasi"lerde ise "milli burjuvazinin" bile partilerine yer yoktur. Bu bakımdan *"patron partileri"* deyimi yerinde değildir ve yanıltıcıdır. (Bakınız: Türk Solu... Sayı 99, Sayfa 3, *"Demokrasi Uğruna Mücadelemiz"*.)

"Batı'da çok partili demokrasi demek, bir tarafta ÇALIŞANLARIN politik partisi, öbür tarafta ÇALIŞTIRILANLARIN politik partisi demektir." Bu cümle ancak şöyle söylenirse doğru olabilir. "Burjuva demokrasilerinde hem işçi sınıfının hem de burjuvazinin siyasi partileri vardır." Rıza Kuas'ın cümlesi sınıf gerçeğini ve demokrasinin sınıfsal karakterini gözlerden saklamaktadır. *"Batı'da"* diyerek *"Batı'da"*ki demokrasilerin burjuva niteliğini; yine *"çalışanların"* ve *"çalıştıranların"* demek suretiyle temel sınıfları ve bunların kendine özgü partilerini unutturmakta ve böylelikle *"ÇALIŞANLARIN partisi olan TİP"*in kuruluşunu Türkiye'de *"demokrasi"*nin başlangıcı olarak kabul ettirmeye çalışmaktadır.

"Bizde, 1961 de Türkiye EMEKÇİ'sinin biricik partisi kurulana kadar, demokrasi sahte idi" diyerek *"EMEKÇİ'lerin Partisi TİP"*in kurulmasından sonra *"demokrasi"*nin *"sahte"* sıfatından kurtulduğunu söylemeye çalışmaktadır. (ÇALIŞANLAR ve EMEKÇİLER terimleri

---

[12] Türk Solu, Sayı 91, Bütün Silahlarımızla Emperyalizmin En Zayıf Noktasına Yüklenelim

işçi sınıfından başka küçük burjuva unsurları da içermektedir. TİP'in yapısı için, bak... *"Türkiye İşçi Partisi Üyelerinin sınıf yapısı"*, Doğu Perinçek, Aydınlık, Sayı 3, Sayfa 205)

Rıza Kuas'ın *"demokrasi"*den ne anladığı da belli değildir. Bir taraftan işçilerin bugün hala 97 yıl önceki mücadeleyi devam ettirdiklerini, Anayasanın 15. maddesine aykırı olarak akşam sabah bir hırsız gibi üstlerinin arandığını söylerken, öte yandan TİP'in varlığını *"demokrasi"*mizin delili olarak saymaktadır. Bu bir çelişmedir. Ancak küçük burjuva dar görüşlülerinin düşebileceği bir çelişme.

Kuas da öteki konuşmacılar gibi SOSYALİST PARTİ'yi *"EMEKÇİLER'in, FUKARA HALK'ın partisi"* olarak anlamakta ve kurtuluşu *"emekçi halkımızın, kıratın kıçına mühür basıp kendisini PATRON PARTİLERİ'ne ipotek etmeyip" "HALKIN PARTİSİ olan TİP'de"* toplanmasında görmektedir. Mitingin son konuşmasını Mehmet Ali Aybar yaptı. Aybar kürsüye gelirken dinleyicilerden bir kısmı, *"Bağımsız Türkiye"* diye, bir kısmı da *"Sosyalist Türkiye"* diye bağırıyordu. Aybar dinleyicilere hitaben:

"Hemşehrilerim, işçi-emekçi kardeşlerim: Hiç şüphesiz Türkiye Sosyalist olacak. Hiç şüphesiz Amerika Türkiye'den atılacak: Fakat bunun için EMEKÇİ HALKIMIZIN İKTİDARA GELMESİ şarttır. Başka hiç bir yol yoktur. EMEKÇİ HALK İKTİDARA GELMEDİKÇE ne sosyalizm kurulabilir..." diyordu. Görüldüğü gibi Aybar'a göre de sosyalizmi EMEKÇİ HALK kuracaktır.

Yine görüldüğü gibi Aybar'a göre de gerek Amerika'nın kovulması, gerek sosyalizmin kurulması *"EMEKÇİ HALKIN İKTİDARA GELMESİ"* ön şartına bağlıdır. Bunun anlamı şudur: Henüz burjuva anlamda bile demokrasinin bulunmadığı Türkiye'de bir gün gelecek, *"EMEKÇİ HALKIN PARTİSİ TİP"* sandıktan çıkacaktır, sonra da *"BAĞIMSIZ ve SOSYALİST TÜRKİYE"*yi kuracaktır. Aybar bunu ilerde daha açık söylüyor:

"TİP emekçilerin partisi, işçilerin köylülerin, küçük esnafın, zanaatkârların, arkasız memurların partisidir. Bu partinin iktidara gelmesi

bizlerin düşünmesine bağlıdır... Neden yüzyıllardan beri sömürülüyorsunuz? Suyun başında değilsiniz de ondan... Suyun başına geçmek, Büyük Millet Meclisi'nde emekçilerin çoğunlukta olması demektir. Kurtuluş yolu, bunu bulduğumuz zaman açılacaktır."

Aybar'ın Anayasa konusunda söyledikleri de şunlar:

"Biz Anayasanın değiştirilmesine karşıyız. Çünkü bu Anayasa emekçi halkımızdan yana bir siyasi belgedir. Bu Anayasa düzeniyle kapkaç düzenini sürdürmek mümkün değildir... Bu Anayasa LİBERALİZM'e karşıdır. Ancak ve ancak Sosyalizme açıktır." Anayasanın bazı maddelerini okuyarak: *"Şimdi soruyorum size, böyle bir anayasayla SERBEST TEŞEBBÜS yürütülebilir mi? O güzel teşebbüs ki sömürüye dayanır."*

Ve yine Aybar'dan bazı cümleler aktarmakla yetinelim:

"Biz iktidara geldiğimiz zaman vatandaş kendisini bir numaralı vatandaş hissedecek," "İlk yapacağımız şey de dış ticaretin, bankacılığın, sigortacılığın devletleştirilmesi olacaktır." "İkinci yapacağımız iş toprak reformudur... Toprak reformuyla demokrasimiz köyde tabana oturacaktır." (Dikkat edilsin, demokrasimiz yok demiyor Aybar. Toprak reformuyla, var olan *"demokrasi"*mizin köyde tabana oturacağını söylüyor)

"İşçiler, ister özel ister devlete ait olsun, fabrikanın yönetimine, denetimine, yürütümüne katılacaklardır. (Dikkat edilsin, *"Anayasayla bir arada yürütülemeyen serbest teşebbüs"*, Aybar'ın sosyalizminde var olabilecek.) *"Yüksek okullarda öğrenciler, yönetime, yürütme, denetime katılabilecekler." "Yapacağımız bir başka iş vergi reformudur."*

"Kolay işlerden biri de genel af çıkarmaktır" Evet, *"Aybar Sosyalizmi"*nin programı genel hatlarıyla böyle. Bu *"sosyalizm"*in bir özelliği de şu: *"Merkezi planlar mutlaka HALK'ımızın tasvibinden geçecektir."*

"Bağımsız Türkiye", "Sosyalist Türkiye" bağırışları arasında Aybar son sözlerini duyurmaya çalışıyordu: *"Kardeşlerim, Sosyalist Türkiye, bağımsız Türkiye de olacaktır... O zaman semalarımızda yalnız Türk bayrağı dalgalanacak."*

Dalgalanacak. Doğru. Ama o günlere saflarımızdan oportünizmi söküp attığımız ölçüde ulaşacağız. Proletaryanın çelik disiplinli örgütünü gerçekleştirdiğimiz ölçüde ulaşacağız. Emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı, bütün millici güçleri seferber ettiğimiz ölçüde ulaşacağız.

Bu miting, oportünizmin iflas belgesi olarak, o günlere yürüdüğümüzün müjdecisidir. Bu mitingde proleter devrimcilerinin kazancı Milli-Demokratik mücadelemizin silahı İŞÇİ KÖYLÜ gazetesini 1300 okuyucunun eline ulaştırmak olmuştur. Ve bir de oportünizmin maskesini bir kere daha indirmek.

(Türk Solu, Sayı 100, 14 Ekim 1969)

ÖLÇÜ SEÇİMLER DEĞİL, GÜÇLENEN MİLLİ DEMOKRATİK MÜCADELEMİZDİR

I

Seçim sonuçlan, sağcı basında *"Zafer"* diye kutlanırken, bazı sosyalizan dergilerde de, *"hezimet", "büyük bir yenilgi"* olarak değerlendirilmiştir. Ve sağcı basın ile sosyalizan dergilerimiz belki de farkında olmadan, aynı ölçüyü kullanmışlardır değerlendirmede: *Oylardaki* ve *milletvekili* sayısındaki azalma ya da çoğalma. Bu nokta üzerinde durulmalıdır. Ayrıca, *"yenilgi", "hezimet"* çığlıklarının arkasında yatan politik hesaplar üzerinde durulmalıdır. Çünkü bu sosyalizan dergiler, belli bir ölçüde de olsa, henüz yeterli ideolojik olgunluğa erişmemiş fakat samimi insanlar üzerinde hala etki sahibidirler ve onların kafasında yanlış bir bilincin iyice yerleşmesine, kök salmasına sebep olmaktadır.

II

Bu dergilerden birinin seçim sonrası sayısının kapağında şöyle yazılıdır: *"TİP'in oylarında % 37 DÜŞÜŞ / HEZİMET SOLUN DEĞİL SOLDAN SAPANLARINDIR."* Yine aynı sayının başyazısında *"Asıl üzerinde durulması gereken nokta, TİP'in 12 Ekim seçimlerinde* ***uğradığı hezimettir"*** denilmektedir.(abç) Önce buradaki *"hezimet"* anlayışı üzerinde duralım. TİP, "12 Ekim seçimlerinde" *"hezimete uğramıştır."* Neden? Çünkü *"oylarında % 37 düşüş"* olmuştur. Yani *"hezimet"*ten anlaşılan *"oylardaki düşüş"*tür. Sahte Aren muhalefetinin sözcülüğünü yapan bir dergide de *"büyük bir yenilgi", "beklenmeyen, tarihin akışına ters düşen bir olay"* olarak değerlendirilmiştir oy kaybı.

Bu değerlendirmelerle, gerici parlamentarizme tapan oportünizm, kendini teşhir etmiştir. Çünkü gerçek devrimci, burjuva anlamda bile

demokrasinin bulunmadığı bir ülkede, sadece oylardaki düşüşe bakarak "ahkâm" çıkartmaz; gerçek devrimci, *devrimci mücadelenin bütün cephelerine bakar*, toplumun içinde bulunduğu aşamayı ve bu aşamadaki *ilerici güçlerle, gerici ve tutucu güçleri* doğru olarak değerlendirir ve bu güçler arasındaki kuvvet ilişkisine bakar; seçimlerin gerçek kuvvet ilişkisini yansıtıp yansıtmadığına bakar; halkın aktif mücadelesinin *bilinçlenmede ve örgütlenmede* ulaştığı boyutlara bakar.[1]

Genel oy nedir? Sosyalistler için neyi ifade eder? Lenin bir kitabında Engels'ten aktarma yaparak der ki: *"Genel oy, 'İşçi sınıfının olgunluğunun ölçütüdür. **Bugünün devletinde başka bir şey olmaz ve olmayacaktı.'** Kautsky bu önerilerinin, burjuvazi tarafından kabul edilebilecek ilk kısmındaki nokta üzerinde geviş getiriyor. Ama dönek Kautsky, altı çizili ve burjuvazinin kabul edemeyeceği ikinci kısmı sessizce geçiştiriveriyor."*[2]

Engels'in sözü, burjuva demokrasisinin var olduğu ülkeler için söylenmiştir. Yani genel oy, en azından burjuva demokrasilerinde *"işçi sınıfının olgunluğunun ölçütü"* olabilir. Böyle olduğu halde, Lenin *"burjuvazi tarafından kabul edilebilecek"* bu söz üzerinde *"geviş getirdiği"* ve *"altı çizili ve burjuvazinin kabul edemeyeceği ikinci kısmı sessizce geçiştirdiği"* için Kautsky'yi suçlamaktadır.

Türkiye gibi burjuva anlamda bile demokrasinin bulunmadığı, emperyalizmin kabul ettirdiği *"Filipin Tipi Demokrasi"*nin yürürlükte olduğu bir ülkede; genel oy, sadece ve sadece işbirlikçileri ve feodal artıkları sandıktan çıkarmaya yararken, *"işçi sınıfının"* ve diğer milli sınıfların *"olgunluğunun ölçütü"* bile olmazken, durum bu iken, genel oyu tek ölçü kabul edenlere, Lenin ne derdi bilemiyoruz ama, biz, "gerici parlamenterizme tapan küçük burjuva dar kafalılar" diyeceğiz.

Oy sayısındaki gerilemeyi devrimci mücadele için *"hezimet"*, *"yenilgi"* saymak, buna karşılık, Türkiye ölçüsünde gelişen ve güçlenen

---

[1] Bu konuda bak: Seçimler Üzerine, Türk Solu, sayı 101

[2] Proletarya İhtilali ve Dönek Kautsky, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, Sayfa 112

gerçek devrimci mücadeleyi, Türkiye'nin son bir yılına damgasını basan ve emperyalizmi ve uşaklarını yer yer gerileten mücadeleyi, demokratik köylü hareketlerini, iktisadi ve demokratik haklar için işçilerin verdikleri döğüşü, devrimci gençlik hareketlerini, işçi köylü ve gençliğin, *devrimci mücadelede* kazandığı tecrübeleri hiç görmemek, hiç dikkate almamak: "Küçük burjuva dar kafalılığı" değilse nedir bu?

III

Burada bizim üzerinde durduğumuz nokta, "başarıyı" ve "hezimeti", "oy"ların "yükseliş" ve "düşüş"ünde gören anlayıştır. Aybar ekibi "sol"dan daha çok "saparak" ağalara daha çok yaslanarak "oy"larında bir yükselme sağlayabilseydi -ki mümkündür- sözünü ettiğimiz sosyalizan dergiler bunu "başarı" sayacaklardı. Nitekim Aybar aynı çizgi üzerinde iken ve henüz devrimci işçi, köylü, gençlik hareketleri bugünkü seviyesinin çok daha gerilerinde iken, TİP'in 1968 seçimlerinde aldığı oylara bakılarak *"Seçimin kesin sonucu: Türkiye Sol'a kayıyor"* diye başlıklar atılmıştır ve TİP'in oylarındaki bir miktar artış "sol"un başarısı sayılmıştır. [3]

Bunun tersi de olmaktadır. Türkiye'nin şartlarını bilimsel sosyalizmin ışığı altında tahlil ederek, bu şartlara uygun düşen doğru mücadeleyi yürüten proleter devrimcilerinin bağımsız adaylarının aldıkları "oy"lara bakılarak, sonuç *"fiyasko"* olarak damgalanmıştır. Sözü geçen dergi, bu konuda şöyle yazmaktadır: *"Seçim sonuçlarının ortaya koyduğu bir gerçek de, MDD tezi etrafında birleşenlerin TİP adayları karşısında bazı şehirlerde büyük iddialarla ortaya çıkardıkları 'Bağımsız sosyalist' adaylarıyla* ***hiç bir varlık gösterememeleri*** *ve sadece bölücü olmalarıdır.*

Malatya'da aday gösterip sonradan geri almanın ***sosyalist oyları düşürmekten ve bölmekten*** *başka hiç bir yararlı yanı olmamıştır. Aydın'da ise Hüseyin Kaya'nın diğer bağımsızlarla birlikte aldığı oy toplamı*

---

[3] ANT, Cilt 3, sayı 76

1010'dan öteye geçmemiştir. En büyük zarar ise Kars'ta görülmüştür. Son anda MDD'cilere transfer edilen "Bağımsız sosyalist" aday Adil Kurtel büyük iddialarına rağmen 2678 oy alabilmiştir. Üstelik, bu adaylık 13.003 oy alan Naci Kutlay'ın binden az bir oy farkıyla ***milletvekili olmasını engellemekten*** *başka bir işe yaramamıştır"*(abç)

Oportünizme göre, "bağımsız sosyalist" adaylar *"hiç bir varlık gösterememişlerdir"* Neden? Çünkü *"Hüseyin Kaya'nın diğer bağımsızlarla birlikte aldığı oy toplamı 1010'dan öte geçememiştir." "Çünkü Adil Kurtel büyük iddialarına rağmen 2678 oy alabilmiştir." "Varlık göstermenin"* ölçüsü de, görüldüğü gibi, yine aynıdır: Alınan *"oy"* sayısı. Sözü geçen derginin alay ederek andığı bağımsız sosyalist adayların kitlelerle kurdukları bağlar: doğru devrimci şiarların işçi ve köylülere ulaştırılması; onlarda devrimci bilincin yaratılması; kitle mücadelelerini doğru siyasi hedeflere yönelterek siyasi bilinç düzeyinin yükseltilmesi, millici güçlerin aktif mücadeleye hazırlanmaları... bu küçük burjuva dar kafalarına göre hiç de *"varlık göstermek"* değildir.

"Varlık göstermek" fazla "oy" devşirmektir. O *"varlık göstermeyen"* Hüseyin Kaya ki -Aybar oportünizm'inin bütün baltalama çabalarına rağmen ve sözü geçen dergi henüz Aybar'ın kuyruğundaykenbinlerce köylüyle Söke'de bağımsızlık ve Toprak mitingleri düzenlemiştir. O *"varlık göstermeyen"* Hüseyin Kaya ki AP toplantısını köylüler ve gençlerle birlikte, *Toprak ve Bağımsızlık Mitingi* haline getirmiştir...

O *"sosyalist oyları düşüren ve bölen"* Malatya adayı ki, diğer devrimci köylü arkadaşlarıyla birlikte, kırk köyün yüzlerce halkını ayağa kaldırmıştır. O Adil Kurtel ki bugün sosyalizmin emrettiği doğru devrimci mücadele yolunu açık yüreklilikle benimsediği ve oportünizmin karşısına dikildiği için *"MDD'cilere transfer"* diye hor görülmeğe çalışılmaktadır. Eğer Kurtel, oportünizmin kuyruğuna takılsaydı o zaman *"bir işe yarayacaktı."*

Proleter devrimciler, değerlendirmelerini "oy" hesapları üzerine bina etmedikleri için, sonucu *"fiyasko"* olarak görmemektedirler. Onlar, sosyalizme varmak için zorunlu olan Milli Demokratik Devrimimizin ba-

şarısı yolunda, seçimlerin kendilerine verdiği imkânları -yeterince olmasa bile- kullanarak *"dostun da düşmanın da hesaba katması gereken bir güç"* olduklarını ispat etmişlerdir.

IV

Bu telaş nedendir? Oportünizmin bu *"panik"* havası, *"büyük yenilgi"*, *"hezimet"* bağrışıları nedendir? Devrimci saflarda çözülme, militanların morali üzerinde çöküntü yaratacağı endişesine kapılmadan koyverilen bu yaygaraların, bu küçük burjuva bozgunculuğunun ve yılgınlığının temelinde *gerici parlamenterizme kölelik* anlayışı yattığı gibi; TİP'de, artık iyice çökertilen Aybar oportünizmi yerine -özünde onunla aynı olan- kendi küçük burjuva ideolojilerini, hâkim kılma hesabı da yatmaktadır. TİP'in *"hezimet"*ine, *"büyük yenilgi"*sine sebep olarak, düne kadar beraber olduklan Aybar'ın *"sol"*dan, *"sosyalizm"*den, *"devrimcilik"*ten ve *"partinin kuruluş amaçları"*ndan *"sapma"*sının gösterilmesi çabası da bundandır. Nitekim gazetelerde çıkan bir haber bu sözümüzü belgelemiştir.[4]

V

Gelelim *"HEZİMET SOLUN DEĞİL, SOLDAN SAPANLARINDIR"* ifadesinin bir başka yanına: Önce, "sol" burada hangi anlamda kullanılmıştır, bunu eşeliyelim. Sözü geçen dergideki aynı başlıklı yazıyı gözden geçirince şu cümleleri görüyoruz. *"TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Partinin asıl dayanağı olan* ***sanayi işçilerini, diğer devrimci güçleri bir yana bırakmış, sol çizgiden*** *adamakıllı* ***saparak*** *üst yapı kurumlarını esas alan bir popülizm içersinde bütün başarı ve zafer şansını köylerden alacağı blok oylara bağlamıştı".*

"Bugün sadece Aren değil, Aybar Kliğinin özellikle büyük kongreler döneminden beri ***sosyalizmden nasıl uzaklaştıklarını, Partiyi kuruluş amaçlarından ve devrimci mücadele çizgisinden nasıl saptırdıklarını*** *bilen herkes aynı görüştedir." Zira daha önce TİP'e oy vermek bilinci-*

---

[4] TİP'de genel kongre isteniyor, Akşam, 23 Ekim 1969

*ne ulaşmış köylüler, yöneticilerin, **devrimcilikten uzaklaşması** ve toprak ağalarına yaslanması karşısında bu defa oy kullanmamışlardır."*(abç)

Burada aynı anlamda kullanılan kavramları sıralayalım: *"sanayi işçilerini, diğer devrimci güçleri bir yana bırakmak", "Sol çizgiden sapmak", "sosyalizmden uzaklaşmak", "devrimci mücadele çizgisinden sapmak", "Partiyi kuruluş amaçlarından saptırmak", "devrimcilikten uzaklaşmak".* Biraz dikkat edilirse "devrimcilik", "sol" ve "sosyalizm" terimlerinin aynı anlamda kullanıldıkları derhal görülebilir.

Bu nedir? Sosyalist literatürde farklı anlamları olan "sol", "sosyalizm" ve "devrimcilik" terimleri neden aynı anlamda kullanılmaktadır? Bunun nedeni, "sosyalistlerin" dışındakileri "solcu" ve "devrimci" kabul etmeyen, Türkiye'nin şartlarının yanlış tahlilinden dolayı, sosyalistlerin müttefiki olan diğer devrimci ve solcu güçleri göremeyen oportünizmin, "kapalı kapıcılık" anlayışıdır. Bu noktada bütün oportünist klikler hemfikirdirler.

Ne bugün Aybar'a veryansın eden derginin, ne de Aren ve Aybar kliklerinin bu noktada bir anlaşmazlıkları yoktur. Onlar emperyalizme ve uşaklarına karşı bütün millici güçlerin devrimci birliğinin kurulmasını baltalamakta, bu birliği parçalamakta hemfikirdirler. Onlar, kendilerinden çok daha *devrimci* ve *solcu* olan Milli Demokratik Mücadeledeki müttefiklerimizi görmemekte, yok saymakta hemfikirlerdir.[5]

VI

Biraz da bunların "sosyalizm" anlayışı üzerinde duralım: Bunlara göre *"sosyalizmden sapmak", "Partiyi kuruluş amaçlarından saptırmak"*tır. O halde "sosyalizm" *"Partinin kuruluş amacı"*dır. Yine bunlara göre Aybar, *"büyük kongreler döneminden"* önce; *"partiyi kuruluş amaçlarından ve devrimci mücadele çizgisinden saptırmadan"* önce,

---

[5] Bak: *"Türkiye'nin Düzeni Üzerine"*, Şahin Alpay, Aydınlık, Sayı 12; Devrim, haftalık gazete, 21 Ekim 1969, Sayı 1

"sosyalist" ve "devrimci"dir. Aren muhalefeti(!) de aynı görüştedir: *"Partinin sosyalist niteliğini yitirmesi, bilindiği gibi, evvela başta Aybar olmak üzere bugünkü yönetici kadronun bilimsel sosyalizm teorisini reddetmeleriyle başlamış"*tır.

Oysa, herkes bilir ki *"partinin kuruluş amacı"*nın bilimsel sosyalizmle uzaktan yakından ilgisi yoktur. Partiyi kuran 12 sendikacıdan biri polis çıkmış, öbürleri de bilimsel sosyalizmi o günlerde bilmediklerini samimi olarak itiraf etmişlerdir. Aybar'ın daha önceden "sosyalist" ve "devrimci" olduğu ve *"özellikle büyük kongreler döneminden beri"* "sosyalizmden" ve "devrimcilikten" uzaklaştığı iddiasına gelince, bunun en güzel tekzibi Aybar'ın 1946'dan beri yazdıklarını ve söylediklerini derleyen *"Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm"* kitabıdır.[6]

Gerçek, TİP'in başından beri içinde sosyalistleri de barındıran küçük burjuva dönüşümcüsü bir örgüt olarak kaldığıdır. Aybar'ın şahsında temsil edilen küçük burjuva oportünizminin iyice mahkum edilmesinden, "hezimet"e uğratılmasından sonradır ki, o güne kadar Aybar'la birlikte aynı yanlış çizgide yürüyenler, proleter sosyalistlere karşı ağız birliği edenler, birdenbire Aybar'a karşı(!) yeni teoriler(!) geliştirmeye başlamışlardır.

Bugün *"Aybar sosyalizmden saptıktan sonra" "Aybar partiyi kuruluş amaçlarından uzaklaştırdıktan beri"* gibi sözlerle çoktan ipliği pazara çıkan Aybar'a yüklenmenin geçmişlerini temize çıkarmaya yeteceğini sanmaktadırlar. Hala daha TİP'in "sosyalist örgüt" olarak doğduğunu, "kuruluş amacının "sosyalizm" olduğunu sanmaları, sosyalizmden ve "sosyalist örgüt"ten ne anladıklarını açık açık ortaya koymaktadır.[7]

Bunlar sahte muhalefettirler. Bunlar daha düne kadar, Aybar'ın kuyrukçuluğunu yapan kimselerdir. Seçim öncesinde bile, her ihtimali ve

---

[6] *"Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm"* Mehmet Ali Aybar, Gerçek Yayınevi; Kitabın eleştirisi için bak: *"Türkiye Sosyalizmi ve Sosyalizm"*, Muzaffer Erdost, Sol Yayınları.

[7] Sosyalist örgüt için bak: Aydınlık, Sayı 10

menfaatlerini dikkate alarak Aybar'ın eleştirisinde ihtiyatlı bir dil kullanmayı elden bırakmayan insanlardır. Şimdi seçim sonuçları karşısında, tam da küçük burjuvaya yaraşır bir kaypaklık ve döneklikle Aybar'a ateş püskürmektedirler. Aybar'a ateş püskürtmek sosyalist olmaya yetmez beyler! Kendinizi ve bizleri boş yere kandırmaya çalışmayın!

VII

Aybar'a karşı "yeni teoriler" geliştirenlerin bugün gide gide ulaştıkları nokta emperyalizm ve işbirlikçileriyle uzlaşma noktasıdır. Bu nokta oportünizmin her türlüsünün eninde sonunda varacağı yerdir. Emperyalizmle uzlaşmak oportünizmin özünde vardır, iflah olmaz hastalığıdır onun. İşte sözü geçen derginin *"büyük kongreler döneminde"* kazandığı teorisyenin (!) bir forumda ileri sürdüğü tezleri[8]:

"Türkiye'de yeni olarak ortaya çıkmakta olan işçi sınıfı ile Anadolu'daki emekçi sınıflar, kendileriyle aralarında çelişme olan sınıfları, üretim güçleri yeterli seviyeye gelmedikçe açıklıkla göremeyeceklerdir. Üretim güçlerinin gelişimini engelleyici bir yasayı savunmak (1961 Anayasası kastediliyor) *bu ortamda başka bir çeşit tutuculuktan başka bir şey olmayacaktır."*

"... Bunların sonucu olarak, AP, ***tarihi ileri götürücü rolünü oynamış*** *ve alternatifini, karşıtını da yaratmış olacaktır.* ***Emekçi sınıfların, kendileri için oy verecekleri ve mücadele*** *edecekleri ortam gelişecektir" "AP'nin 'üretim güçlerini yeterli seviyeye getirmesi görevini' 'yerine getirmesinden önce' tarihi bürokratik mekanizmanın hükümet olarak iktidarını işbaşına getirici hareketlerden medet ummak* (küçük burjuvazinin en uyanık kesimi olan asker sivil aydın zümre iktidarı kastediliyor) ***bu gelişmeyi durduracak, tarihi tekrar geriye doğru işletecektir."***(abç)

Bu "teorisyenin" "tahlillerinin" vardığı nokta şudur: Bugün "devrimciler"e, "sosyalistler"e düşen görev, "üretim güçlerinin yeterli seviyeye gelmesi" ve böylelikle *"emekçi sınıfların kendileri için oy*

---

[8] Milliyet, 20 Ekim 1969

verecekleri ve mücadele edecekleri ortamın gelişmesi" için, *"üretim güçlerini geliştirerek" "tarihi, ileri götürücü bir rol oynayan AP"*yi desteklemektir. Bunun için *"tam uygulandığında giderek üretim güçlerinin gelişimini durdurucu bir kimliğe bürünen Anayasa"*yı değiştirme çabalarında AP ile beraber olmak gerekir. "Devrimcilik" budur. Buna karşı çıkmak "bu ortamda, başka bir çeşit tutuculuk"tur.

Evet. Bütün işbirlikçilerinin iddiası da böyledir. Emperyalizm de aynı propagandayı yaymaya çalışmaktadır. Taylan'ı, Vedat'ı, Mehmet'i kurşunlayanlar da aynı gerekçeye sığınmaktadır. Bu tahlillerin (!) etraflı bir eleştirisini ilerde yapmak üzere, *şimdilik* sözü geçen derginin bu "sosyalist teorisyeninin" emperyalizm ve uşaklarıyla aynı türküyü çağırdığını tesbit etmekle yetinelim.

Bu tahlillerin Aybar'ın tahlilerinden bir farkı var mıdır? Yoktur. Bu tahliller Aybar'n tahlillerinin geliştirilmişidir. *"Osmanlı tipi ceberrut devlet"* tezleriyle, *"1950 halk devrimi"* naneleriyle, Aybar da aynı şeyleri söylemektedir. Hatta "teorisyenimiz", 1961 Anayasasını aynen bir AP'li ağızıyla açık açık reddederek, irticayı Mustafa Kemalcilikten üstün tutarak, emperyalizmin Türkiye'deki varlığını, *"üretim güçlerini geliştirdiği"* iddialarıyla meşrulaştırarak, Aybar'dan daha cesaretli ve daha ileri bir oportünist olduğunu da ispat etmiştir.

İşte Aybar muhaliflerinin (!) kendi çizgileri!

VIII

Aynı derginin bir önceki sayısının kapak yazısı da yine küçük burjuva bozgunculuğunun ve yılgınlığının tipik bir örneğidir*: "SEÇİM SONRASINDA TÜRKİYE'Yİ BEKLEYEN TEHLİKELER"*.Kapak, orta sayfada yayınlanan, bir başka "teorisyenin" yazısının başlığından alınmış. Bu yazıda ideolojik ve stratejik bakımdan öylesine affedilmez yanlışlar yapılmıştır ki, işte yazının sözü geçen dergide yayınlanmasına sebep de bu affedilmez yanlışlardır. Yanlışlardan bazıları üzerinde kısaca duralım:

Yazar, yazısının sonuna doğru "önümüzdeki dört ya da beş yıllık

devrede *Türk ordusu içersindeki devrimci subaylara büyük bir milli görev düşmektedir*" dedikten sonra, bu *"büyük milli görev"*i şöyle açıklamaktadır: ***"... Hiçbir tahrike kapılmayıp, siyasi iktidarları kendi hallerine bırakmalıdırlar.*** *Çünkü bu devre,* ***egemen sınıfların temsilci politikacıların hızla halkın*** *gözünden düşüş devresidir...* ***Halkın*** *bilinçlenip gerçek eylemini bulacağı ya da çekirdeğini atacağı devredir.* ***Emperyalizmin*** *takkesinin düşüp, altındaki 'kel'in halk tarafından görüleceği devredir.* ***Emekçi ve köylülerin ve onların partisinin iktidara gelme olanaklarının yoğunlaşacağı devredir. Siyasi iktidara yapılacak en küçük bir müdahale bu bilinçlenmeyi yavaşlatacak, durduracak ve Türkiye halk topluluklarının*** *yararından ziyade aleyhine sonuçlar getirecektir."*(abç)

Bir kere daha tekrarlayalım ki Türkiye emperyalizm-işbirlikçi burjuvazi ve feodal artıklar ittifakının hâkimiyeti altında yarı bağımlı, yarı-feodal bir ülkedir. Sosyalizmin bilimi bu şartlar altındaki toplumlar için *Milli Demokratik Devrimi* emretmektedir. *Milli Demokratik Devrim*'in güçleri bütün milli sınıf ve tabakalar, yani işçiler, köylüler, küçük esnaf, zanaatkâr, asker, sivil aydın zümre ve milli burjuvazidir ve bütün bu sınıf ve tabakalar bu günün şartlarında *halk*tırlar. *Milli Demokratik Devrimin* düşmanları emperyalizm, işbirlikçi burjuvazi ve feodal atıklardır.

Yukardaki yazıda *devrimci subaylar* halktan sayılmadıktan başka, işbirlikçi takımın iktidarı, halkın bilinçlenmesi bakımından, devrimci subayların iktidarından daha elverişli görülmektedir, hatta devrimci subayların iktidarlarında halkın "bilinçlenmesi"nin yavaşlayacağı, duracağı iddia edilmektedir. (Gördük ki birinci teorisyenimiz (!) de aynı şeyi iddia etmekteydi şu farkla ki o, "*Devrimci subaylar*" yerine "*tarihi bürokratik mekanizma*" demekteydi.) Ayrıca, *devrimci subaylardan* "egemen sınıfların temsilcisi politikacıların" ve "emperyalizmin" karşısında "*Türkiye halk topluluklarının yararı*" için susmaları, beklemeleri istenmektedir.

Subaylarımıza "büyük bir milli görev" olarak *gayr-ı milli* iktidarlar

karşısında hiçbir şey yapmamaları, *gayr-ı milli* iktidarları *"kendi hallerine bırakmaları"* öğütlenmektedir. Milli Demokratik Devrimin güçlerinden olan *"devrimci subaylar"* emperyalizm ve uşakları karşısında eylemsizleştirilmek, silahsızlandırılmak istenmektedir. Bu kime hizmettir? İşbirlikçi Süleyman Demirel iktidarının Kemalist müdahalelere karşı korunması görevi bu yazarlara mı düşmüştür? Beyler! Görevlerimizi iyi bilelim, bu görev polisin görevidir.

Bu milli saflara ihanet ve emperyalizme hizmettir.

Yazarımızın "sosyalizm" anlayışı da ilginçtir: *"Libya'nın **sosyalist Arap devletleri** blokuna katılması..." "Suriye, Birleşik Arap Cumhuriyeti, Libya, Cezayir.. **Sovyetlerle aynı ilkeleri izleyen devrimci yönetimlerin elindedir"***(abç) Demek ki yazarımız Libya'da iktidara gelenlerin, kendisinin tarafsızlaştırmaya çalıştığı *"Türkiye ordusunun devrimci subayları"* gibi küçük burjuva devrimcileri olduğunu, *"tahrike kapılıp" "büyük milli görevi"* unutarak Libya halkının *"bilinçlenmesini" "yavaşlatmak"* ve *"durdurmak"* pahasına *"siyasi iktidarı kendi hallerine bırakmadıklarını"* ve *"müdahale"*de bulunduklarını bilmemektedir.

Demek ki yazarımız küçük burjuva devrimiyle sosyalist devrim arasındaki farkı bilmemekte ve küçük burjuva devrimini sosyalizm sanmaktadır. Bizim oportünizm dediğimiz şey de işte budur. Aybar'ın yaptığı da bundan başka birşey değildir.

IX

Hiç şüpheniz olmasın ki tarih -TİP oylarındaki düşüşe rağmen- ileriye doğru akmaktadır. Tarihe damgasını basacak olaylar fabrikalarda, kırlarda, devrimci gençlik eylemlerinde, proleter devrimcilerinin öncülüğünde hızla gelişip serpilmektedir. Bunu ancak emperyalizmin tahakküm aracı olan gerici parlamenterizme sıkı sıkıya sarılarak, devrimci mücadelenin ve "tarihin akışına ters" düşenler anlayamazlar.

(Türk Solu, Sayı 102, 28 Ekim 1969)

DEĞİRMENKÖYLÜLERİN MÜCADELESİNE OMUZ VERELİM

Silivri'ye bağlı Değirmenköy halkı, 10 Kasım Pazartesi günü Mustafa Kemal'i anma töreninin peşinden, önünde Türk bayrağı dalgalanan altmışa yakın traktörle beş bin dönümlük bir toprağı işgal edip ekmeye başladılar. Gazetelerde *"Köylüler, Esece çiftliğini işgal etti"* diye verilen bu haberin aslı neydi? Bu topraklar kimindi? Olayı başından alarak anlatalım.

Değirmenköylüler: Mustafa Kemal'in hemşehrileri: Yıl 1330 (1914). Değirmenköylüler Selanik'ten göç ederek Silivri'yle Çorlu arasındaki bugünkü topraklarına yerleşiyorlar. Orada Andon adında bir Rum'un 24 bin dönümlük bir çiftliği vardır. Köylülerin anlattığına göre bu toprakların 12 bin dönümü Andon'a, diğer 12 bin dönümü de kardeşine aittir. 1341 (1925) yılında Andon ve kardeşi, toprakları bırakarak göç ediyorlar. Toprağın 12 bin dönümünü köylüler, öbür yarısını da Esece veya Araplı Çiftliğinin sahibi olan Yılmaz ailesi satın alıyor.

Ağa, Köylülerin Toprağına Sahip Çıkıyor: İlk başlarda köyün nüfusu az olduğundan toprakların tamamı işlenmiyor. Bu arada Yılmaz ailesi de Değirmenköy muhtarlığının "gönüllerini hoş ederek", koyunlar, sığırlar otluyor diyerekten köylünün satın aldığı 12 bin dönümlük toprağın 5 bin dönümünün ekilmesini engelliyor. Birkaç muhtar, toprakların ekilip biçilmesini önlemek yoluyla zengin bile oluyor.

Yıl 1949. Türkiye'de anti-Kemalist karşı devrimin iyice güç kazandığı dönem. Ağalarla köylüler mahkemeye düşüyor. Köylüler arkasızdır. O yıllarda ise Türkiye'de ağaların, işbirlikçilerin borazanı ötmektedir. Yalancı bilirkişiler tutularak, tapuda fazlalıklar gösterilerek, sınır kaydırmaları yapılarak DP iktidarı döneminde Yılmaz ailesi davayı kazanıyor. Zamanın iki DP milletvekili, Zekai Ataman ve Ahmet Paker de

ağanın arkasındadırlar ve köylülerin anlattığına göre 27 Mayıs'tan sonra Yılmaz ağaların çiftliğine sığınmışlardır.

Değirmenköylüler, Topraklarına Sahip Çıkıyorlar: Mahkemeyi ağalar kazanmış görünmektedir. Fakat köylülerin toprak kavgası bitmemiş, hatta bir bakıma yeni başlamıştır. Köylüler çoğalmış, nüfus üç bini aşmıştır. Topraklar yetmemektedir. Bir kısım köylülerin ise hiç toprağı yoktur, para verip aldıkları ve hala vergisini ödedikleri topraklar ağanın elindedir. Bu haksızlığa daha fazla tahammül edemeyen köylüler, 10 Kasım günü zaten kendilerinin olan topraklara girerek ekmeye başlamışlardır. Derhal köylülerin karşısına jandarmalar çıkarılır, jandarmalar, silah elde, süngüler takılı hazır beklemektedir.

Köylüler göğüslerini siper ederek süngülerin üzerlerine yürürler. Bir köylü omzundan hafifçe yaralanır. Jandarmalardan bir kısmının süngüleri ellerinden alınır, bir kısmının süngüleri çıplak ellerle kavranır. Jandarmalar bozulur. Derhal askeri birliklere haber uçurulur. 65. Tümen, köylülerin toprağını köylülere karşı korumak üzere tam tekmil harekete geçirilir. Ve topraksız Hasan Kay ile asker oğlu İlyas Kay, karşı karşıya getirilir. Köylüler, askerlerle dövüşmek istemezler, geri çekilirler.

Köylü-Gençlik Omuz Omuza: 11 Kasım Salı günü devrimci gençler, Değirmenköy'e vardıklarında toprak, askerlerin kontrolü altındaydı. Köylülerle askerler karşı karşıya bekleşiyorlardı. Bir kısım subaylar, gazete muhabirlerine, tatbikata geldiklerini söylemişlerdi. Fakat köylüler, başka bir yerden topraklarına girmek istediklerinde, yeniden askerleri karşılarında bulunca, bu tatbikatın ne türden bir tatbikat olduğunu anladılar.

- *"Demek ki bu tatbikatta düşman kuvvetlerini biz temsil ediyoruz"*, dediler.

Devrimci gençler, köylülerle derhal sıcak bir bağ kurdular, köylülerin önünde, toprak ağasının yakını olan bir albayla tartıştılar ve bu kavgada köylülerin haklı olduğunu albaya itiraf ettirdiler. Yine gençler, Mehmetçikle köylüyü karşı karşıya getirmeye çalışan, millici güçleri birbirlerine kırdırmak isteyen işbirlikçi iktidarın oyununa gelmediler;

köylülerle askerlerin dövüşmesinin ancak emperyalizmin, toprak ağalarının, işbirlikçi işadamlarının işine yarayacağını, askerlerin düşmanımız olmadığını, hatta milli kurtuluş mücadelemizde yanımızda olacaklarını köylülere anlattılar.

İstanbul Valisi Değirmenköy'de: Gençler, köylüler tarafından uğurlandıktan sonra İstanbul Valisi Vefa Poyraz, Değirmenköy'e varır. Gençlerin aleyhinde atıp tutar. *"Bunlar komünisttir, anarşisttir"* der. Ertesi gün beş yüz-altı yüz kadar öğrencinin geleceğini, köylüleri askerle çatıştıracaklarını, sonra öğrencilerin geri çekilerek ateşin ağzına köylüleri atacaklarını vs... söyler. Ve köylülerin önde gelenlerinden birkaç kişiyi, alarak *"davanızı hukuki yollardan halledeceğim"* diyerek İstanbul'a götürür.

Gazetelere de:

"Değirmenköylülerin, davanın temelinde bir hakları varsa, bu hakkın adli yollarla aranması gerektiğini, kendilerine haklarının aranmasında yardımcı olacağımızı vaad ettim. Bu görüşmelerden sonra Değirmenköylüler normal yollarla haklarını arayacaklarına dair söz verdiler" şeklinde demeçler verir.

Oysa olan şudur: Köylüler kendilerine ait olan topraklardan çıkarılmışlardır. 65. Tümen tam tekmil Yılmaz ağaların hizmetine verilmiştir. Bundan elbette ki Valinin de haberi vardır. Fakat o Değirmenköy'e, gençlerin köylülerle birleşip konuşmasını engellemek için koşmuştur. *"Kendilerine haklarının aranmasında yardımcı olacağımızı vaad ettim"* sözlerinin arkasında köylüyü bir süre daha oyalama çabası yatmaktadır.

Tepemizde Askeri Keşif Uçakları: 12 Kasım, Çarşamba. Köylüler, topraklarından çıkıp köylerine dönmüşlerdir. Öfkeli ve kararlı askerlerin çekilmesini beklemektedirler. Tepelerinde vızır vızır askeri keşif uçakları dolaşmaktadır. Gençlerin kendileriyle beraber olmaları, morallerini yükseltmiş, bu mücadelede yalnız olmadıklarını anlamışlardır. Dağıtılan İşçi-köylü gazeteleri büyük ilgi görmüş, köylüler gençlerden, İşçi-Köylü'nün yeni sayısı çıkar çıkmaz getirmelerini istemişlerdir.

Silivri Kaymakamı ve Silivri Jandarma Komutanı Değirmen-

köy'de: İktidar uşakları o güne kadar bir kere bile uğramadıkları Değirmenköy'e telaş içinde üşüşmeye başladılar. Öğleye doğru, gençlerle köylüler sohbet ederken Silivri Kaymakamı ve Jandarma Komutanı geldiler. Üç genci köylülerin arasından bir kıyıya çekerek konuşmaya başladılar. Kaymakamın ilk sözü:

"Niçin buradasınız?" demek oldu.

Gençler, *"Köylülere yardım etmek, onları haklı mücadelelerinde desteklemek için"* dediler. Kaymakam, *"Siz hâkim misiniz ki, haklıyı haksızı ayırt edeceksiniz?"*

Köylüler, bu konuşmaların geçtiği bahçe parmaklıklarının dışında toplanmaya, konuşmaları dinlemeye başlamışlardı. Gençler, *"Biz hâkim değiliz, haklıyı haksızı ayırt etmeye gelmedik, köylülerin haklı olduğunu bilerek geldik, onlarla mücadelelerinde omuzdaşlık etmeye geldik. Biz, köylünün tarafını tutmaya geldik."*

Kaymakam, sinirli: *"Siz, bu yarım yamalak bilginizle neyi halledeceğinizi sanıyorsunuz? Siz, bu meseleyi biliyor musunuz? Siz, benim masamdaki dosyayı karıştırdınız mı?"*

Gençler: *"Bizim bilgilerimiz niçin yarım yamalak olsun? Olayı ağadan sorup öğrenmediğimiz için mi, köylüden dinlediğimiz için mi?"*

Köylüler, bahçenin kıyısına iyice dolmuşlardı. Gülümseyerek, başlarıyla gençleri tasdik ediyorlardı. Kaymakam, gittikçe sinirleniyordu: *"Köylüler ne bilsin bu meseleyi..."* sözü tepkiler arasında kayboluyordu. Kaymakam, devam etti: *"Bu işin kanuni yolları vardır, kaba kuvvetle hiçbir şeyi elde edemezsiniz."*

Gençler: *"Kaba kuvvete başvuran kimdir? Şunca yıldır köylülerin toprağına el koymuş olan ağa mı, yoksa topraklarına sahip çıkan köylüler mi? Şu askerleri köylüler mi dikti oraya? Süngülü jandarmalar neyin nesidir? Şu uçaklar neden uçuyorlar tepemizde?"*

Köylüler, *"Neden uçuyor?"* diye soruyorlardı. Kaymakam gittikçe sinirleniyordu: *"Siz, köylüleri tahrik ediyorsunuz, askerlere karşı dövüşe teşvik ediyorsunuz. Köylüler, dün Vali beye kendilerini tahrik ettiğinizi söylemişler..."*

Köylüler, hep bir ağızdan gürledi: *"Hayır, biz öyle bir şey demedik.*

Onlar bizim kardeşimizdir, bizden yanadır."

Artık köylüler de konuşmaya katılmışlardı. Kaymakam, köylülere hitap ederek: *"Bunlar sizi tahrik için geldiler. Saflığınızdan faydalanıp sizi aldatmak istiyorlar."*

Bir köylü: *"Saf ne demek? Bizi ne sanıyorsunuz siz? Sesimiz çıkmıyor diye bizi eşşek mi sandınız? Saf diye eşeklere derler."*

Kaymakam: *"Sizi orduyla dövüştürmek istiyorlar"*

Öğrenciler: *"Orduyla köylüyü dövüştürmek isteyen sizsiniz, toprak ağalarıdır. Amerikan sömürgecileridir. Ordu Mustafa Kemal'in ordusudur Türk ordusu, üzerinde oynanmak isteyen bütün oyunlara rağmen milli bir ordudur. Türk ordusundaki erler genellikle topraksız, az topraklı köylülerin çocuklarıdır. Bu nedenle Türk ordusu milli kurtuluş saflarındadır İşçilerle, köylülerle ve bütün yurtseverlerle aynı saftadır"*

Köylüler: *"Orduyla bizi dövüştürmek isteyenler sizsiniz, onu karşımıza siz çıkardınız. Arkadaşlarımız ordunun bizimle beraber olduğunu söylediler."*

Kaymakam, hala, *"Ordu Moskof'tan mı gelmiştir, Yunan ordusu mudur, Bulgar mıdır?"* diyerek demagoji yapıyordu. Köylüler: *"Biz kimiz, biz Moskof muyuz, Yunan mıyız?" diye soruyorlardı, "Ne olduğu anlaşıldı bu adamların", "buraya ağayı savunmaya gelmişler", "ağa kim bilir nasıl doyurdu ki böyle konuşuyorlar"* diyorlardı.

Jandarma komutanı, samimiyetlerini ispatlamaları için gençlerden kimliklerini isterken, Kaymakam da gençleri bir başka türlü tehdit etmeye çalışıyordu: *"Bu yaptıklarınızın hesabını vermeğe hazır olun."*

Gençler: *"Hazırız"* dediler.

Köylüler: *"Kılına dokunamazsınız onların, onlar bizi yalnız bırakmadılar, biz de onları yalnız bırakmayacağız"* diye cevap verdiler.

Bir Köylü ve İki Devrimci Genç Tutuklanıyor: O gün devrimci gençlerden bir kısmı İstanbul'a döndü. Geride kalan gençlerle köylülerden bazıları, askerlerin topraklardan çekildiği haberini duyarak, durumu görmeye gidiyorlar. Derhal askerler tarafından çevreleri sarılıyor. Köylülerden Ali Arslantürk ile devrimci gençlerden Namık Kemal Boya ve

Muzaffer Oruçoğlu yakalanıp Çorlu'ya götürülüyor ve tutuklanıyorlar.

Bu yazı kaleme alındığı sırada Ali Aslantürk Çorlu'da, gençler Silivri'de cezaevindedirler. Ali Arslantürk'ün babası İstiklal Savaşından madalya almış ihtiyar bir gazidir. Ve oğlu, babasının kurtardığı topraklara ve üstelik kendinin olan topraklara sahip çıkmak istediği için cezaevindedir. Gazetelerden öğrendiğimize göre 17 kişi hakkında daha tutuklama kararı vardır. Ucu işbirlikçi siyasi iktidara dayanan bu baskıların, milli demokratik mücadelemizi durduracağını sananlar fena halde yanıldıklarını bir gün anlayacaklardır.

Köylüler Mücadeleye Kararlı: 13 Kasım Perşembe. Köylüler dimdik ve topraklarını ağadan geri almaya kararlı. Kaymakam, sabahın erken saatlerinde yeniden köye damlıyor ve kimseden yüz bulamadan dönüp gidiyor. Bir ara köye giden yolu jandarmalar kapatıyor, sonra her nedense yeniden açıyorlar.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden devrimci gençler gelmişler. CHP'den iki milletvekili gelmiş. Davayı Meclise götüreceklerine söz vererek ayrılıyorlar. Köylüler, milletvekilleri için, *"Samimi olup olmadıklarını göreceğiz bakalım"* diyorlar. Köyde, Yılmaz ağaların, askerlere altmış koyun ve bir dana kestiği söylentileri dolaşıyor.

Üstümüzde vızır vızır döneleyen askeri keşif uçağında, albayla beraber ağanın da bulunduğunu öğreniyoruz.

Akşam üstü, askerler, geride yirmi beş otuz jandarma bırakarak topraklardan çekiliyor.

Anayasanın 31 ve 28. maddeleri, İlhan Selçuk'un ve Çetin Altan'ın o günkü yazıları duvarlara asılıyor. Selçuk'un son cümleleri köylülerin dilinde dolaşıyor:

"Bayar'ın affı çıkarken gir ordu kışlaya.

Köylü toprak istedi mi çık ordu kışladan..."

Değirmenköylüler Mücadelesine Omuz Verelim, Değirmenköylülerin Toprak Kavgası, Milli Demokratik Mücadelemizin Bir Parçasıdır: Değirmenköylülerin mücadelesi de göstermiştir ki, Türkiye'deki devrimci eylem, oportünistlerin iddia ettikleri gibi sosyalizm için değil, milli de-

mokrasi içindir. Köylüler, gasbedilen topraklarını geri almak için, toprak sahibi olmak için topraklarını büyültmek için mücadele vermektedirler.

Devrimci gençler, kendiliğinden gelen bu harekete siyasi bir nitelik kazandırmaya, bu hareketin Türkiye çapında verilen milli demokratik mücadelelerle bağlantılarını kurmaya, köylülere dostlarını, düşmanlarını öğretmeye çalışmışlardır; bu kavganın Türkiye çapında yürütülen milli demokratik mücadelenin bir parçası olduğunu Atalan'dan, Göllüce'den, Tarsus'tan, Diyarbakır'dan, Malatya'dan, Erdemir'den, Demir Döküm'den, Horoz Çivi'den, Singer'den, Magirus'tan, Derby'den... örnek vererek anlatmışlardır.

Köylüler, Çorlu'daki Amerikan Üssünün varlık nedenlerinden birinin de ağaları, işbirlikçi işadamlarını korumak olduğunu anlama yolundadırlar. Proleter devrimcileri, köylülere doğru hedefler (milli demokratik devrim hedeflerini) göstermişler; dostu düşman, düşmanı dost ilan eden oportünistlerin aksine, askerlerin, köylülerin düşmanı olmadığını, asıl düşmanın askerleri köylülerin karşısına çıkaran gerici güçler ittifakı olduğunu anlatmışlar ve milli güçleri birbirine düşürmek isteyen siyasi iktidarın kirli oyununu boşa çıkarmışlardır.

Köylüler, toprakları şimdilik bölüşmemişler, ortaklaşa sürmüşlerdir. Bunun nedeni bugünkü mücadele şartları altında bölüşmenin mümkün olmayışıdır. Toprağı Yılmaz ağaların elinden kurtardıkları an bölüşeceklerdir. Zaten şimdiden o topraklarda kimlerin, ne kadar payı olduğu aşağı yukarı bellidir.

Oportünistler Nerede?: Oportünizmin sözde keskin devrimcilik, eylemde pasifizm olduğu Değirmenköylülerin mücadelesinde de bir kere daha ispatlanmıştır. Masa başında sosyalizm gevezeliği yapanlar, önümüzdeki devrimci adımın milli demokratik devrim olduğunu söyleyen proleter devrimcilerine ateş püskürenler Değirmenköy'deki mücadelede yoktular. Onlar, son bir buçuk yıla damgasını vuran pek çok işçi köylü mücadelesinde bulunmadılar. Bulunduklarında da sadece bozguncu bir tavır takındılar. Sosyal pratik, oportünizmi bir kere de Değirmenköy mücadelesinde mahkûm etti.

İki Yanlış Eğilim: Köylülerle ilişkilerimizde arkadaşlarımız ara-

sında iki yanlış eğilime şahit olduk. Ve bu eğilimleri eleştirerek hemen düzeltme yoluna gittik.

Birincisi, köylülerin kendilerine güven duymasını engelleyen, onları pasifizme iteleyen, "Biz yaparız siz bekleyin" eğilimi. Kaynağını küçük burjuva bireyciliğinden ve halka yaranma kaygısından alan bu eğilim, kitlelerin gücünün ortaya çıkmasını engellediği, onların ileriye dönük yanlarını göremediği ve kurtuluşlarını başlarına bıraktığı için tehlikelidir ve hemen düzeltilmesi gerekir.

İkincisi, "Biz hiç bir şeyiz, siz her şeydiniz" eğilimi. Bunun kaynağı da yine popülizmdir, halk dalkavukluğudur. Kitlelerin geri yönlerini değerlendiremeyen, onların bilinç ve örgütlenme düzeylerini hesaba katmayan, onları her durumlarıyla baş üstünde tutan bu eğilim de bilinçli militanları, halkın kuyruğuna taktığı için en az birinci kadar tehlikelidir.

Biz her iki eğilimi de eleştirerek düzelttik ve bunların yerine, "köylülerle gençlerin beraberliği" ilkesini koyduk.

Devrimciler, Değirmenköy Mücadelesinden Yeni Dersler Çıkardılar: Değirmenköylülerin toprak mücadelesi, örgütleme, propaganda, ajitasyon konularındaki bilgilerimizi derinleştirdi ve zenginleştirdi. Devrimci mücadelemizin, işçi sınıfının öncülüğünde, işçi köylü ittifakı temeli üzerinde, bütün milli sınıfların katıldığı bir köylü savaşı olacağı, devrimin temel gücünü köylülerin teşkil edeceği yolundaki görüşümüzü doğrulayarak küçük burjuva bireyci eğilimlere karşı bizi uyardı.

Yine Değirmenköylülerin toprak mücadelesi, kitlelerle bağlı olan ve meslekten devrimci üyelerden teşekkül eden, demir disiplinli proleter sosyalist bir örgütün zorunluluğunu gösterdi ve ilerde mutlaka kurulacak olan bu örgütün doğmasına bu günden katkıda bulundu.

Değirmenköylülerin Mücadelesi Uzun Süre Devam Edecektir: Değirmenköylülerin toprak mücadelesi gittikçe kızışmaktadır. Son anda 8 köylü lideri daha tutuklanmıştır. İşbirlikçi iktidarın sözcüleri, köyde itibar bulamamaktadır. Köylüler, hızlı bir siyasi bilinçlenmenin içindedirler. Mücadele, köylülerin arasındaki parti ayrılıklarını silmiş;

onları, kendi menfaatlerini temsil etmeyen partiler arasındaki bölünmelerden devrimci birliğe doğru, yani emperyalizm, işbirlikçi burjuvazi ve toprak ağalarının karşısında, milli demokratik cephede saf tutmaya doğru yöneltmiştir.

Mücadele, Değirmenköylüleri çevredeki diğer topraksız ve az topraklı köylülere yaklaştırmış ve onlarla dayanışma kurmak gereğini duyurmuştur. Ayrıca, çevredeki diğer topraksız ve az topraklı köylüler de kendi köylerinde toprak mücadelesine girmek için Değirmenköylülerin başarılı bir adımını beklemektedirler. Yılmaz ağaların çiftliğinde çalışan Süleyman, büyük çoğunluğu ağa lehine tanıklık yapan köylülerine karşın, Değirmenköylülerin yanında yer almıştır.

Bu mücadele uzun süre devam edecektir. Köylüler kararlıdır. Köyün kuşatılması, köylülerin başka yerlere birer birer dağıtılması söylentileri dolaşmaktadır. Değirmenköy'de çakan kıvılcım bütün Trakya'yı tutuşturacak, hatta Anadolu'ya bile sıçrayacak niteliktedir.

Bütün proleter devrimcileri,

Bütün gerçek Kemalistler,

Bütün yurtsever aydınlar,

Değirmenköylülerin mücadelesine omuz verelim, haklı seslerini bütün Türkiye halkına duyuralım. Örgütlenmelerine yardımcı olalım. Onları yalnız bırakmayalım. Onlarla fiili bağlar kuralım.

Zafer Değirmenköylülerin olacaktır.

Yaşasın köylüler, işçiler ve bütün Yurtseverler

(Türk Solu, Sayı 105, 18 Kasım 1969)

İŞÇİ-KÖYLÜ İTTİFAKINI SAĞLAM BAĞLARLA KURALIM VE TÜRKİYE ÇAPINDA YAYGINLAŞTIRALIM

Değirmenköy'lülerin toprak mücadelesi yeni bir safhaya giriyor: Saruhan'a bağlı Yeşilköylülerin toprakları, tefecilere olan borçlarına karşılık haciz edilirken, İzmir'in Bozkaya sırtlarında 600 dönümlük bir toprak parçası daha işgal edilirken, Değirmenköylülerin mücadelesi de yeni bir safhaya girmiş bulunuyordu: Çözülme ve gerileme. Her gün en azından bir kere köye giden ve önde gelenleri tutuklayıp götüren jandarmanın baskısı, kaymakamın zorlamaları, köylüler arasındaki kendiliğinden kurulmuş olan duygusal birliği belli bir ölçüde çözmüş, köylüleri geriletmişti.

Bunun en önemli nedeni şudur: "Hareketin, *kesin siyasi davalardan yoksun, yani siyasi rejim değiştirmek davası gütmeyen cahil, bilinçsiz bir kitle tarafından*" başlatılmış olması ve hazırlıksız olması.[1]

Köylülere destek olmak üzere giden gençler, ilkin coşkunlukla karşılanmıştı. Karşı güçlerin, harekete geçerek gençlerle ilişki kuran, konuşan köylüleri tehdit etmesi, hatta bunların tutuklanmaları; Kaymakam, jandarma komutanı ve Müftü'nün gençler aleyhine *"komünisttir", "Anarşisttir"* yollu propaganda yapmaları köylü-gençlik ittfakını bir ölçüde sekteye uğrattı.

Köylülerin büyük çoğunluğu gençlerin kendilerinden yana olduğuna inanmakla birlikte, onlarla bağ kurmaktan kaçınmaktadır. Köylü

---

[1] Lenin, Köylü Meseleleri ve Sosyalizm, Pavel Yayınevi, Sayfa 122

liderlerinden Ali Aslantürk, Ahmet Çevik, Yılmaz Öztürk, Ahmet Çiçek, Mümin Ulukan, Hafi Albayrak, Mustafa Yaman, Sıtkı Varlı, Hasan Türker, Kadri Bektaş, Bayram Kaplan, Kemal Bozkurt, Kâmil Yaşar, bu yazı kaleme alındığı sırada Çorlu cezaevindeydi ve beş altı kişi daha tutuklama kararıyla aranmaktaydı.

Fakat, köylüler mücadeleden vazgeçmiş değillerdir; hatta, bu geçici çözülme ve gerileme, daha bilinçli ve daha sağlam bir birlik ve ilerlemenin çekirdeğini de içinde taşımaktadır. "*En ciddi en güvenilir ve sağlam, en anlayışlı, adalete susadıkları için, karşısına* çıkacak ilk polisten ürküp çekilmeyecek köylüler"[2] gençlerle bağlarını sağlamlaştırmaya devam etmektedirler. Geri kalan köylüler de, elbette, uzun sürede, bilinçsizliklerinden ve korkaklıklarından arınmış olarak, milli-demokratik saftaki yerlerini alacaklardır.

Köylülerin cuma günü yapmayı kararlaştırdıkları yürüyüş, Kaymakam'ın baskısıyla ileri bir tarihe ertelenmiştir. Yürüyüş gerçekleşmese bile, yürüyüş hakkının varlığından haberdar olmaları köylüler için bir *ilerleme* sayılmalıdır.

Özetlersek, Değirmenköy toprak mücadelesinin, bugünkü çözülme ve gerileme safhasında, gelecekteki başarıyı tayin edecek bir takım gelişmelerde kendini göstermektedir:

Köylüler, mücadelenin siyasi yönünü de kavrama yolundadırlar.

Bilinçsiz duygusal birliğin yerini, bilinçli, inançlı birlik almaktadır. Bu alandaki gelişmeyi şöyle sıralayabiliriz: Kendi menfaatlerini temsil etmeyen partiler arasında bölünme, sırf toprağa sahip olmak amacıyla duygusal bir birlik. Baskılar karşısında çözülme, sınıf bilinci temeli üzerinde yeni bir birlik.

Köylülerle, diğer köylüler ve sanayi işçileri arasında belli ölçülerde dolaylı ve dolaysız bağlar kurulmuştur ve kurulmaktadır.

---

[2] Lenin, age, Sayfa 124

İşçilerin demokratik mücadeleleri yaygınlaşıyor

Geride bıraktığımız hafta, köylülerin toprak mücadelesinden başka, önemli işçi mücadelelerine de sahne oldu. Kartal'da, Ege Sanayiinde çalışan 152 işçi ve Köseköy'de, Çelik-Halat ve Tel Sanayiinde çalışan 185 işçi iş bıraktılar. Her iki mücadele de, bu yazı kaleme alındığı sırada, devrimci gençlerle dayanışma içinde devam etmekteydi. 14 Kasım'da direnişe geçen Ege Sanayii işçileri, direnişlerinin üçüncü gününde, bir kaç işçi hariç, geri kalan bütün işçilerin birliğini sağladılar ve fabrikaya, kısım şefleri, muhasebede çalışanlar ve müdürden başka hiç kimse girmedi.

Beşinci gün, işçi temsilcileri Hüsnü Demirel, Emin Kaymaz, Ömer Öztürk, Hüseyin Apaydın, Hasan Sancaklı, savcı tarafından sorguya çekiliyordu. Altıncı gün müdür de fabrikaya sokulmadı. İşçiler, fabrikanın karşısındaki alanda, gecenin soğuğunda bile yılmadan nöbet tuttular. Yedinci gün işveren, fabrika müdürü Kubilay Akpınar'ın işine son vermeye, işten atılan Pakize Kılıç'ı geri almaya söz verdiği halde, işçiler anlaşmaya yanaşmadılar; bütün isteklerinin bir protokol imzalanarak kabulünü, ancak bu yapıldıktan sonra çalışmaya başlayabileceklerini söylediler.

İşverenin ve fabrika müdürünün, işçi evlerini tek tek dolaşarak işçileri satınalma ve korkutma çabaları sökmemişti. Sekizinci gün işçilerin karşısına iki araba toplum polisi çıkardılar. Yine de işçiler, kadın erkek sonuna kadar mücadeleye kararlı idiler.

Mücadelenin niteliği

İşçilerin talepleri, daha önceki mücadelelerde de olduğu gibi, iktisadi ve demokratik taleplerdir ve bu nedenle de, mücadeleleri "Tam Bağımsız Gerçekten Demokratik Türkiye"yi gerçekleştirmeyi hedef alan milli-demokratik mücadeleye sürükleyen sebep, yasalara ve anayasaya girmiş demokratik haklarının çiğnenmiş olması, bu yasalara aykırı olarak arkadaşının işten atılması, iş güvenliklerinin sağlanmaması, toplu sözleşmenin bazı hükümlerinin uygulanmaması, işçilere

kötü muamele yapılması, istedikleri sendikaya girmelerinin engellenmesi v.b...dir. *"Böyle bir mücadele ister işbirlikçi sermayeye karşı yapılsın, demokratik mücadeledir."*[3]

İşçilerin, demokratik mücadelelerinin hedeflerini ve dayanaklarını doğru tespit eden pankartlardan bazıları şöyledir: *"ANAYASA MADDE 48 HERKES SOSYAL GÜVENLİK HAKKINA SAHİPTİR." "ANAYASA MADDE 46 İŞÇİLER SENDİKALARA SERBEST ÜYE OLMAK HAKKINA SAHİPTİR." "ANAYASA MADDE 42 DEVLET İŞSİZLİĞİ ÖNLEYİCİ TEDBİRLER ALIR."* Gene bir başka pankartta: *"İŞ GARANTİSİ! GENEL GREV HAKKIMIZI SÖKE SÖKE ALACAĞIZ"* denilmektedir.

Kartal Ege Sanayii işçilerinin istekleri, kanunsuz olarak işten atılan arkadaşlarının geri alınması, işçiler üzerindeki maddi ve manevi baskıya son verilmesi, bir hırsızmış gibi üstlerinin aranmaması, prim sisteminin kısım şeflerinin inisiyatifinden çıkarılması, sendika tüzüğünde öngörülen Lokal müessesesinin tanınması ve bunun gibi isteklerdir.

Çelik-Halat işçilerinin mücadelesi de yine, mevcut yasalara aykırı olarak iki işçinin işten atılması, zamların verimli çalışanlara değil de işverenin istediklerine yapılması, işçilerin yevmiyelerinin kesilmesi ve bayramlarda ve diğer tatil günlerinde angarya olarak çalıştırılmaları gibi nedenlerle başlamış ve bu uygulamalara son vermeyi hedef almıştır. Yayınladıkları bildiride bu kanunsuzluklar sayılıp döküldükten sonra, *"işverenin bu faşist baskılarına evet demiyeceğiz, İşverenler Anayasa'yı tanımadan, Orman Kanunu tatbik etmektedirler. Patronlara Orman Kanunu tatbik ettirmeyeceğiz"* denilmektedir.

Görüldüğü gibi her iki fabrikadaki mücadelenin de hedefi, yasaların ve Anayasa'nın sağladığı demokratik hakları uygulatmak hakları genişletmektir.

---

[3] *"Bütün Silahlarımızla Emperyalizmin En Zayıf Noktasına Yüklenelim"*, Türk Solu, Sayı 91

Yine, Ege Sanayii işçilerinin istekleri arasında *"10 Kasım'da saat 9.05'de Atatürk'e saygı duruşuna geçmek isteyen işçilere engel olan Mustafa Kemal düşmanı fabrika müdürünün işten atılması"* şartı vardır. Çelik Halat işçilerinin bildirileri, *"KAHROLSUN İŞÇİ DÜŞMANI İŞBİRLİKÇİ PATRONLAR ! YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ DEVRİMCİ KAVGASI ! YAŞASIN GERÇEKTEN TAM BAĞIMSIZ TÜRKİYE!.."* diye son bulmaktadır.

Demokratik haklar için mücadelenin bağımsızlık mücadelesiyle kopmaz bağlarını göstermesi bakımından, son derece anlamlıdır. Yine Ege Sanayii işçileri arasında, ABD emperyalizminin bekçisi 6. filoya karşı düzenlenen Kanlı Pazar yürüyüşüne katılanlar vardır. *"Bağımsızlık davası işçilerin davası değildir, işçi sadece sosyalizm için mücadele eder"* diyen keskin sosyalistler (!) Ege Sanayii ve Çelik Halat işçilerinin mücadele içinde gelişen bu devrimci uyanıklığından ders almalıdırlar.

İşçilerin mücadelesi devrimci siyasi boyutlar kazanma yolundadır

İşçilerin iktisadi ve demokratik taleplerle kendiliğinden başlayan mücadelesi, proleter devrimcilerin çabaları ve mücadelenin verdiği deneylerle gittikçe gelişip olgunlaşmakta, milli burjuvaziye karşı demokratik ve iktisadi hakları korumaya ve geliştirmeye milli-demokratik mücadelemizin düşmanları olan işbirlikçi burjuvazi ve Amerikan emperyalizmini tasfiyeye yönelen devrimci mücadeleleri, demokratik köylü hareketleriyle de bağ kurmaya yönelmekte, milli-demokratik güçbirliğinin temelini teşkil eden işçi-köylü ittifakı yönünde başlangıç sayabilecek adımlar atılmaktadır.

Ege Sanayii işçilerinin mücadelesi bütün işçilerin birliğini sağlama yolunda önemli bir adımdır

Ege sanayii işçilerinin iktisadi ve demokratik mücadelesi, uzak yakın on-onbeş fabrika işçilerinin birliğini fiilen gerçekleştirmiştir, SİNGER, MUTLU AKÜ, MAZURA, AEG, ETİ, BOHLER, AKSAN, SİMKO,

DÜMEKS, SİLVAN, ARÇELİK, HİSAR ÇELİK, TÜRK DEMİR DÖKÜM ve RABAK fabrikalarından, gerektiğinde döğüşmek üzere dolmuşlar dolusu işçiler ve destekleme bildirileri, pankartlar gelmişir.

Yine Ege Sanayii işçileri fabrikayı korumak üzere gönderilen jandarmaları haklılıklarına inandırarak, bugün için mümkün olan tek şeyi, onları tarafsızlaştırmayı başarmışlardır.

Ege Sanayii işçilerinin mücadelesi, İşçi-Köylü temel ittifakını sağlama yolunda başlangıç sayılabilecek bir adım atmıştır

Ege Sanayii işçilerinin mücadelesine destek olmaya giden gençler, onlara Değirmenköy'deki ve Türkiye'nin diğer yerlerindeki demokratik köylü hareketlerini anlattılar. İşçiler, hemen, Değirmenköy'de dağıtılmak üzere bir bildiri kaleme alarak, arkadaşlarından imza toplamaya başladılar.

Çevredeki diğer fabrika işçilerinin de imzaladığı bildiride *"toprak ağalarının"* köylünün toprağını yağmalamasını kolaylaştırmak, *"işçinin haklı direnişini kırmak için" "mehmetçiğin vasıta yapılması"*na şiddetle çatıldıktan sonra, Ege Sanayii işçilerinin, Değirmenköy'lülerin yanında olduğu ifade edilmekte, *"bir avuç toprak ağasının, üç-beş vurguncunun, Amerikan işbirlikçisi kapitalistin bizleri topraklarımızdan edip, haklarımızın üstüne oturmasına dur diyelim"* denilmektedir.

Bildiri şöyle bitmektedir:

"Amerikan emperyalizmi, toprak ağaları, işbirlikçi kapitalistler durdukça, bizim birlikte mücadelemiz devam edecektir. Çünkü bunlar işçinin ve köylünün ortak düşmanlarıdırlar.

YAŞASIN İŞÇİLERİN VE KÖYLÜLERİN DEVRİMCİ BİRLİĞİ
YAŞASIN BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ İÇİN SAVAŞANLAR!

Ayrıca, Değirmenköylülerin düzenlemeyi düşündükleri yürüyüşe de Ege Sanayii işçileri, hep birlikte katılma kararındadırlar.

İşçi-Köylü temel ittifakının kurulması yolundaki çabanın işçilerden gelmiş olması ve yine işçilerin zorluklar karşısında kolayca çözü-

lüp gerilememeleri de anlamlıdır ve işçi sınıfının en devrimci ve millidemokratik mücadelemize öncülük etmeye en yetenekli sınıf olduğunun işaretleridir.

İşçi-Köylü mücadeleleri proleter devrimcilerin bilgilerini derinleştiriyor ve zenginleştiriyor

Ege sanayii işçilerinin mücadelesinde de, işçilerle bağ kuran devrimci öğrenciler arasında bazı yanlış eğilimlere şahit olduk. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

Devrimci öğrencileri işçilerden tecrit etmek: Bu eğilim, direnme biçimi kararlaştırılırken, işçilerle öğrencilerin ayrı ayrı toplanmalarını isteme şeklinde kendini gösterdi. İşçilerin alacağı kararı, öğrencilerin, devrimci teorik bilgilerinin ışığında, anında ve yerinde yapacağı müdahalelerle olumlu yönde etkilemelerini önleyen; İşçilerle öğrenciler arasına sınır çeken; işçileri kendilerinin dışında ayrı bir topluluk olarak düşünmeye ve görmeye iteleyen bu davranış yanlıştı ve hemen eleştirilerek düzeltilmesi yoluna gidildi.

Uzun süreli görevlerle kısa süreli görevleri birbirine karıştırmak: Bu yanlış tutumda somut bir durum tartışılırken, teorik laflar etmek ve işçilere, o günkü ideolojik ve örgütsel düzeylerini çok aşan hedefler göstermek, sözgelimi, daha örgütlemenin ne olduğunu yeni yeni kavrayan işçilerden Maden-İş'in düzeltilmesini istemek şeklinde kendini gösterdi.

Milli Cephe şiarını anlayamamak ya da yanlış anlamak: İşçi mücadeleleriyle bağ kuran devrimci gençler arasında görülen bu eğilim şu şekilde ifade edilebilir: "Madem ki bugün, önümüzdeki hedef bağımsızlık ve demokrasidir, öyleyse bu dönemde sosyalizm konuşulmamak, öğretilmemeli, propagandası yapılmamalıdır. Aksi halde milli cephe bozulur." Bu yanlış eğilim, bir çizgi halini aldığında, sistemleştiğinde, sahiplerini Trade Union'culuğa, hatta oportünizmin batağına kadar götürülebilecek çok saçma, çok sakat bir eğilimdir.

Cephe, her şeyden önce, belli hedefler etrafında, *birbirinin aynı olmayan* güçlerin, birliğini ifade eder ve ancak böyle olursa *cephe* olur.

Öyleyse, Milli Cephe'nin en solunu teşkil edecek proletarya da bağımsızlık ve demokrasi kavgasına öbür milli sınıflarla özdeşleşerek değil, kendi bağımsızlığını koruyarak, kendi sınıf ideolojisi ve örgütüyle katılacaktır. Sosyalizmi konuşmazsak, öğretmezsek, propagandasını yazmazsak bunu nasıl sağlayacağız?

"Proletaryanın devrimci hareketi, bütün sınıflara karşı proletaryanın mücadelesini yürüttüğü gibi, emperyalizme karşı milli sınıfların ittifakını sağlamakla da görevlidir. Bu iki görev birbiriyle çelişmelidir Ancak bu çelişme bir birliği de ifade eder. Çelişme halinde olan iki şey, başka bir şey karşısında bir birlik oluşturabilir. Diyalektik materyalizm bize bunu öğretiyor. Milli Cephe'nin ifade ettiği birlik de içinde çelişmeler taşıyan böyle bir birliktir."[4]

Proleter devrimciler neyin eksikliğini duyuyor?

Proleter devrimciler bugün, hızla gelişen işçi, köylü hareketlerine yetişip yön vermekte, aralarında bağlar kurmakta, onları geliştirip olgunlaştırarak daha ileri boyutlara ulaştırmakta güçlük çekmektedirler. Bu gerçek neyi gösterir?

Bu gerçek, gerekli proleter devrimci kadroların henüz yetişmemiş olduğunu gösterir. Gerekli militanların yetişmesi başta proleter devrimci ideolojinin geniş ölçüde yaygınlaşıp öğrenilmesine bağlıdır. Öyleyse ideolojik mücadeleye hız verelim.

Bu gerçek, henüz, mevcut proleter devrimci kadroları, en verimli şekilde mücadeleye sokmadığımızı gösterir. Bu eksikliğimizi örgütlendiğimiz ölçüde gidereceğiz. Öyleyse, örgütlenmeye hız verelim.

Bu gerçek, devrimci mücadelenin henüz başlarında olduğumuzu gösterir. Yürüyen mücadelemiz belli bir ölçüde, gerekli militanların yetişmesini ve örgütlenme düzeyinin gelişmesini de etkileyecektir. Örgütlenme ve bilinçlenme düzeyindeki her ilerleme de, yine mücadeleyi

---

[4] age

olumlu yönde geliştirecektir. Öyleyse, uzun sürecek bir mücadelenin henüz başlarında olduğumuzu bilelim, ona göre hazırlanalım, yarı yolda kalmayalım, aceleciliğe düşmeyelim.

Sonuç

Son İşçi-Köylü hareketleri, bütün işçilerin birliği, bütün köylülerin birliği ve işçi-köylü ittifakı yönünde küçümsenmeyecek adımlar atmıştır. Değirmenköylülerin, çevre köylere dağıtılan bildirilerinde, bütün köylüleri, ağaların karşısında birleşip kuvvet olmaya çağırması, Ege Sanayii işçilerinin on-onbeş fabrika işçileri arasında birliği fiilen gerçekleştirdikten başka, milli-demokratik hedefler etrafında Değirmenköy- lülerle birliğe yönelmesi önemli adımlardır. Büyük devrimleri gerçekleştiren, devrimci birliklerin, hepsi, aşağı yukarı, bugün bizim içinde bulunduğumuz durumlardan geçmiştir.

"Büyük ve kesin mücadele"ye "yavaş yavaş" ilerleyen işçi ve köylü mücadelelerine vargücüyle destek olmak, bu mücadeleleri geliştirip olgunlaştırmak, yurt düzeyine yaymak, milli-demokratik cephenin temelini teşkil edecek işçi-köylü ittifakını gerçekleştirip güçlendirmek en başta proleter devrimcileri olmak üzere, bütün Kemalistlerin, bütün yurtsever aydınların kaçınılmaz görevidir.

Yaşasın işçilerin ve köylülerin devrimci dayanışması!
Yaşasın milli-demokratik cephe!

(Türk Solu, Sayı 106, 25 Kasım 1969)

EGE SANAYİİ İŞÇİLERİ YENİLMEYECEK!

İbrahim Kaypakkaya Kartal'dan bildiriyor.

Kartal Ege Sanayiinde çalışan 152 işçi üç arkadaşlarının işten atılması üzerine 14 Kasım'da iş bıraktılar ve fabrikaya kimseyi sokmadılar.

Yedinci gün, işveren, fabrika müdürü Kubilay Akpınar'ın işine son vermeye, işten atılan Hüsnü Değirmenli, karısını ve baldızını işe geri almaya söz verdiği halde, işçiler anlaşmaya yanaşmadılar; bütün isteklerinin kabulünü istediler.

Sekizinci gün işçilerin karşısına iki araba toplum polisi çıkarıldı. İşçilerin istekleri kanunsuz olarak işten atılan arkadaşlarının geri alınması, işçiler üzerindeki maddi ve manevi baskıya son verilmesi, bir hırsızmış gibi üstlerinin aranmaması, sendika tüzüğünde ön görülen lokal müessesesinin tanınmasıdır.

Yani mücadelenin hedefi Anayasa'nın ve yasaların sağladığı demokratik hakları uygulatmak ve bu hakları genişletmektir.

Yine isteklerin arasında: "*10 Kasım saat 9.05'de Atatürk'e saygı duruşunda bulunan işçilere Mustafa Kemal düşmanı fabrika müdürünün işten atılması* şartı vardır.

Singer, Mutlu Akü, Mazura, AEG, Eti, Bohler, Aksan, Simko, Dumeks, Silvan, Arçelik, Hisar Çelik, Türk Demir Döküm, Rabak ve daha başka fabrikalardan dolmuşlar dolusu işçiler gelerek Ege işçilerine destek olmuşlardır.

İşçiler, fabrikayı korumaya gelen jandarmalara haklı olduklarını anlatarak, onları tarafsızlaştırmayı başarmışlardır. Yine işçiler, yayınladıkları bildiride Değirmenköylülerin toprak mücadelesinde onlarla

beraber olduklarını belirtmişlerdir. "*Bir avuç toprak ağasının, üç-beş vurguncu Amerikan işbirlikçisi patronun bizleri topraklarımızdan edip haklarımızın üstüne oturmasına dur diyelim.*" Bildiri şöyle bitmektedir: "*Amerikan emperyalizmi, işbirlikçileri ve toprak ağaları durdukça, bizim birlikte mücadelemiz devam edecektir.*"

Çünkü onlar işçinin ve köylünün ortak düşmanıdırlar.

YAŞASIN İŞÇİLERİN VE KÖYLÜLERİN DEVRİMCİ BİRLİĞİ!

YAŞASIN BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ İÇİN MÜCADELE EDENLER!

(İşçi-Köylü, Sayı 9, 29 Kasım 1969)

İŞÇİ-KÖYLÜ HAREKETLERİ MİLLİ DEMOKRATİK MÜCADELEMİZİN EKSENİ OLMAK YOLUNDADIR

İşçi-Köylü hareketleri, harekete atılan kitlelerin bilinç ve örgütlenme düzeyi bakımından henüz Türkiye'deki milli-demokratik mücadelenin ekseni haline gelememiştir: fakat milli-demokratik mücadelemizin ilerdeki başarısını tayin edecek en önemli parçasıdır ve eksen haline gelme yolunda hızla ilerlemektedir

Değirmenköylülerin mücadelesi devam ediyor

22 Kasım, Cumartesi günü TÖS İstanbul Şubesi'nin Değirmenköy'de düzenlediği *"toprak reformu"* konulu açık oturumu köylülerin yakın ilgisi ve coşkunluğuyla karşılandı, çözülen ve gerileyen köylüleri bir ölçüde yeniden biraraya getirdi.

Açıkoturum, toprak mücadelesine hukuki bir açıklık getirmekten başka, proleter devrimcilerle Kemalistlerin küçük ölçüde bir ittifakı olması bakımından da önem taşıyordu.

Olumlu bir girişim olan açık oturumun, bolca fukaralık edebiyatı yapılması gibi, TÖS'lü öğretmenlere kolluk dağıtılarak öğretmenlerin köylülerden tecrit edilmesi gibi, *"siz her şeysiniz, biz hiç bir şeyiz"* cümlesinde ifadesini bulan halka yaranma kaygısına düşülmesi gibi, emperyalizmden hiç söz edilmemesi gibi, yanlış ve eksik tarafları da vardı. Bunları da burada belirtmeyi devrimci bir görev sayıyoruz.

Köylüler açık oturumdan sonra, yürüyüş ve miting için yeniden karar aldılar. Fakat bu karar da, CHP'li Ferit Gündoğan'ın köylülere "*şimdilik susun, mahkemeyi bekleyin*" şeklindeki telkinleri ve Çorlu

Kaymakamı'nın yürüyüş bildirimini imzalayanlara, "*siz ne için imza attığınızı biliyor musunuz? Köylüler Çorlu'da isyan çıkaracaklar. Bunun sorumluluğunu taşıyabilir misiniz?*" şeklindeki tehditleri yüzünden yine geriye ertelendi.

Böylece, işbirlikçi iktidar ve onunla uzlaşan Ferit Gündoğan gibi sözümona ilericiler, Değirmenköy'lülerin yürüyüş ve mitingini bir kere daha engellediler.

Yeni bir toprak işgali: Varışlı Köyü

Değirmenköy'lülerin mücadelesinin bir benzeri de Hatay, Reyhanlı ilçesi, Varışlı köyünde sürdürülmektedir. Olay özetle şöyledir:

Rufai Hindi adlı bir Suriyeli'nin Varışlı-Yeni mahalle, Varışlı-Atşana köyleri arasında ikibin dörtyüz dönümlük bir toprağı vardır. Suriye hükümeti, Suriye'deki Türklere ait topraklara el koyunca, bizim hükümet de Türkiye'deki Suriye'lilere ait topraklara el koyar. Bu arada birçokları gibi, Rufai Hindi'nin toprağı da hazine malı olur.

Bir süre sonra da Mehmet Eker ve Halil Eker adlı ağalar, kitabına uydurarak topraklara konarlar. Topraksız Varışlı köylüleri, toprakları işgal edip ekmeye başlayınca, karşılarına jandarmalar çıkarılır ve topraklar köylülerden "kurtarılır". İş mahkemeye intikal etmiştir ve Varışlı köylüleri mahkeme sonucunu beklemektedirler, aynen Değirmenköylüler gibi...

Ege Sanayii direnişi, işçilerin mücadele tecrübelerini arttırdı

Ege Sanayii işçilerinin direnişi, 12. gününde 26 Kasım Çarşamba günü kırıldı. İşçilerin çoğunluğu o gün işbaşı yaptılar. Geri kalan kırk kadar işçi de ertesi gün direnişi bırakmak zorunda kaldılar. Hüsnü Demirel, karısı ve baldızından sonra, yiğit işçi lideri Hüseyin Apaydın da işten çıkarıldı. İstekler yerine getirilmedi. Sadece Hüsnü Demirel'in ailesine dört aylık ikramiye ödendi. Ayrıca Hüsnü Apaydın, sol yumruğu havaya kalkmış fotoğrafı yüzünden mahkemeye verildi.

Ege direnişinin neden böyle sonuçlandığı üzerinde durulmalı ve bu direnişten gerekli dersler çıkartılmalıdır. Ege Sanayii işçileri,

İlk defa direniyorlardı, yani *tecrübesizdiler*,

Kesin siyasi hedefleri yoktu, yani geniş ölçüde *bilinçsizdiler*. Az çok bilinçli olan işçiler sonuna kadar direndiler. Ve direniş iyice kırıldıktan sonra işbaşı yaptılar.

Devrimci bir örgütten yoksundular, yani geniş ölçüde *örgütsüzdüler*. Maden-İş sendikası, işçilere birer parça ekmek, zeytin, peynir sağlamakla yetiniyor, işverenlerin ve onun arkasındaki işbirlikçi iktidarın polisininin karşısında, mücadeleye "*kanunsuzdur*" damgasını vurarak adliyenin karşısında, işçileri desteksiz ve yalnız bırakıyordu. Devrimci öğrencilerin desteği sürekli olamadı. İstanbul Bölgesi İşçileri Birliği'nin diğer fabrika işçilerinin desteğini sağlama yolundaki çabaları da yarım kaldı. İlk günlerdeki dayanışma sonuna kadar sürdürülemedi.

Buna karşılık işçilerin zayıf olduğu noktalar, karşı güçlerin kuvvetli noktalarını teşkil ediyordu. Karşı güçler:

1- İşçi direnişlerini kırmakta *tecrübeliydiler*. İşçilerin söylediğine göre, fabrika müdürü Kubilay Akpmar, Kozlu Kömür Ocakları'nda Mehmet Çavdar kurşunlanırken, işyeri müdürüydü.

2- *Bilinçliydiler*. Onlar biliyorlardı ki Ege Sanayii işçileri bu mücadeleyi başarırlarsa, çevredeki bütün fabrikalara örnek olacaklardı. İşçileri keyiflerince işten atmak, Anayasa'ya girmiş demokratik hakların üstüne yatmak kolay olmayacaktı.

Örgütlüydüler. Arkalarında işbirlikçi siyasi iktidarın örgütlü gücü toplum polisi, irtica örgütleri, hepsinin gerisinde de ABD emperyalizmi vardı. Yani karşı güçler sapına kadar örgütlüydüler. Bu yüzdendir ki örgütsüz işçileri tek tek yakalayıp tehdit ettiler. Para teklif ettiler. Bazılarını satın aldılar ve sıraladığımız üç sebepten dolayı direnişi kırmayı başardılar.

Bütün bunlara rağmen, 12 gün dayanabilmiş olmaları, bütün işçilerin birliğini ve işçi-köylü ittifakını gerçekleştirme yolunda küçümsenmeyecek adımlar atmış olmaları da işçilerin başarısı sayılmalıdır.

Bu mücadelede işverenin kazancı, işçilerin demokratik haklarının üzerine bir süre daha yatabilmek, işçilerin kaybı ise, demokratik haklarını bir süre daha uygulama alanına aktaramamaktır. Fakat işçilerin kazancı daha önemlidir.

1- İşçiler haklarının mücadeleyle alınacağını öğrenmişler ve mücadelede önemli *tecrübeler* kazanmışlardır.

2- Mücadele işçilerin, siyasi bilinçlerini geliştirmiştir. Bu gelişimde proleter devrimcilerin de payı vardır.

3- İşçiler, Maden-İş'in iktisadi ve demokratik mücadelelerini gerçekten temsil eden daha tutarlı bir örgüt haline gelmesi gerektiğini hissettiler.

İşte bunlar, işçilerin kazançları dolayısıyla karşı güçlerin kayıplarıdır.

Çelik-Halat İşçileri Direnmeye Kararlı

12 Kasım'da Çelik Halat'ta 185 işçinin başlattığı direniş, bu yazı kaleme alındığı sırada devam etmekteydi. 27 Kasım'da, fabrikaya jandarma çağrılması üzerine direnişi fabrika dışında sürdüren işçiler, tam bir dayanışma ve birlik içindedir.

Çelik-Halat işçilerinin istekleri, hatırlanacağı gibi iş garantisi ve işten atılan İbrahim Aydın'ın geri işe alınması idi. İşveren, işe girmekten vazgeçmesi şartıyla, İbrahim Aydın'a üç yıllık maaş ve ayrıca beş-bin lira vermeye razı olduğu halde, işçiler devrimci bir uyanıklık göstererek, bu adi pazarlığa yanaşmamaktadırlar.

Yine işçiler, fabrikaya gelen AP milletvekili Cevat Ademoğlu'nu tepkiyle karşılamışlar ve konuşmadan ayrılmak zorunda bırakmışlardır.

Öte yandan, kanuna uygunluğu, AP milletvekili gibi, gerici parlementarizmin icazeti şeklinde anlayan oportünistler, özellikle Aren oportünizminin İzmit temsilcisi Şinasi Yeldan, işçilerin Anayasa'ya girmiş haklarını çiğnetmemek için giriştikleri direnişe "kanunsuzdur" damgasını vurarak bozgunculuk yapmaya, işçi safında yılgınlık yaratmaya çalışmışlardır. Bütün bunlara rağmen işçiler, direnmeye kararlı görünmektedirler.

Hisar Çelik İşçilerinin Mücadelesi Başarıyla Sonuçlandı

Çayırova'daki Hisar Çelik işçilerinin direnişi, dört günlük bir işgalden sonra başarıyla sonuçlanmış ve işçiler bütün isteklerini işverene

kabul ettirmişlerdir. Proleter devrimciler, Hisar Çelik işçileriyle bağ kurmuşlar, milli-demokratik mücadelemizin silahları olan İŞÇİ-KÖYLÜ ve TÜRK SOLU gazetelerini onlara da ulaştırmışlardır.

Sarı Petrol-iş Sendikası, EAS İşçilerinin Mücadelesini Hedeflerinden Saptırmak İstiyor

Kartal EAS'da, 21 Kasım Cuma günü, işçilerin zorlamasıyla başlayan grev, bu yazı kaleme alındığı sırada, sarı Petrol-İş sendikasının denetiminde devam etmekteydi. İşçilerin toplu halde bulunmasından korkan sendika yetkilileri, fabrikada bir kaç grev gözcüsü bırakarak, geri kalan işçileri evlerine göndermişlerdir.

İşçilerle dayanışma kurmak, onlara mücadele silahları olan İŞÇİ-KÖYLÜ gazetesi ulaştırmak üzere giden devrimci gençler, grev gözcüleriyle görüştürülmemiş "*bizim işçilerimiz sendika dergisinden başkasını okumaz*" denilerek, İŞÇİ-KÖYLÜ gazetesi dağıttırılmamıştır. Grev gözcüleriyle görüşmeyi engellemek üzere, daha sonra fabrikaya toplum polisleri çağrılmıştır. İşyeri temsilcisi, işçilerin istediklerini açıklamaktan bile kaçınmıştır.

Petrol-İş, EAS işçilerinin mücadelesinin siyasi boyutlar kazanmasına engel olmak, onu devrimci hedeflerinden saptırmak amacındadır. Proleter devrimcileri, EAS işçileriyle sıkı bağlar kurmalı ve sarı Petrol-İş'in, işçi düşmanı yüzünü açığa çıkarmalıdırlar.

İşçi Köylü Hareketleri, Milli Demokratik Mücadelemizin Ekseni Olma Yolundadır

İşçi köylü hareketleri, harekete atılan kitlelerin bilinç ve örgütlenme düzeyleri bakımından henüz Türkiye'deki milli-demokratik mücadele haline gelmemiştir; fakat milli-demokratik mücadelemizin ilerdeki başarısını tayin edecek en önemli parçasıdır ve eksen haline gelme yolunda hızla ilerlemektedir.

İşçilerin bilinç ve örgütlenme düzeylerine bakarak, bugüne kadar, bağımsızlık ve demokrasi bayrağını en önde götüren devrimci gençlik ve aydınların (en başta işçi sınıfı ideolojisini benimseyen ve ona yakınlık

duyanların) bir süre daha, mücadelemizin en ön safında yer alacaklarını, devrimci hareketlerin eksenini teşkil edeceklerini söyleyebiliriz.

Fakat hızla gelişen ve *genellikle* kendiliğinden gelen işçi-köylü hareketleri, kitleleri eğitmekte ve onlarda doğru bir siyasi bilincin gelişmesine yardım etmektedir. Sosyal mücadele, kitleler için en iyi okuldur ve kitleler her gün biraz daha artan sayıda, bu okulda sınamalardan geçmektedirler.

Yukarıdan beri özetlediğimiz olaylardan da anlaşılacağı üzere, işçi köylü hareketleri henüz devrimci örgütlerinden yoksundur. Köylü hareketleri tam anlamıyla örgütsüzdür. İşçi hareketleri ise ya sarı sendikaların denetimindedir, ki bunlar işçi hareketlerine ayakbağı olmaktadırlar; ya da devrimci ideolojiyi eylem kılavuzu edinmedikleri için, mücadeleyi sonuna kadar götürmekten kaçınan sendikaların elindedir.

Mücadele içinde bilinçlenen işçiler, iki tip sendikayı da ileriye doğru, ekonomik ve demokratik mücadelelerini gerçekten temsil eden örgütler olmaya doğru zorlamaktadırlar.

Bugüne kadarki mücadeleler Akhisar'daki Tütün Üreticileri Sendikası hariç, henüz bir örgüt doğurmamıştır. Kitlelerle proleter devrimciler arasında, mücadele içinde kurulan bağlar, mücadele bittikten sonra aynı sağlamlığı sürdürememektedir. Bu sonuç, proleter devrimcilerin henüz merkezi ve disiplinli bir örgütten yoksun ve kitleleri örgütleme konusundaki bilgi ve deneylerinin sınırlı oluşundan ileri gelmektedir.

Sendikalarda ve benzeri örgütlerde çalışmalara ağırlık vermek, işçi, işçi-köylü mücadele örgütlerinin doğmasına yardımcı olmak, proleter devrimcilerin acil görevleri arasındadır. Yine devrimini başarmış ülkelerin işçi-köylü örgütlenmesi konusundaki bilgi ve deneyleri dilimize kazandırılmalı, kendi deneylerimiz yazılıp, tartışılarak bütün proleter devrimcilerin ortak malı haline getirilmelidir. Bunu başardığımız ölçüde emperyalizm ve oportünizme ağır darbeler indirmek mümkün olacaktır.

Yürütülen şiddetli ideolojik mücadeleyle ve sosyal pratiğin ağır şamarlarını yiyerek, şimdilik proleter sosyalist düşüncenin en çok hâkim olduğu Devrimci Gençlik Federasyonu'ndan tasfiye edilen

oportünizm, bu sefer de, sosyalist düşüncenin yeni yeni ulaşmaya başladığı işçi örgütlerinde direnmekte; işçi sınıfımızın görüş açısını daraltmaya, bilincini köreltmeye ve eylemsizlik ağlarını işçi sınıfı hareketi üzerine sermeye çalışmaktadır.

Bunun en somut örneğini Kartal'daki *İstanbul Bölgesi İşçiler Birliği*'nde görmekteyiz. O bölgedeki yiğit ve dinamik işçileri içinde toplayan ve işçi hareketlerinde önemli bir payı olan bu örgüt, sosyalizmin bilimini reddeden kısır faydacılık savunucularının, popülistlerin, işçi dalkavuklarının etkinlik alanı haline gelmiştir. Proleter devrimciler işçilere küçük burjuva görüşlerin aşılanmasına meydan vermemelidirler. Gençlik saflarında geniş ölçüde tasfiye edilen oportünizmi işçilerin saflarından da söküp atalım. İşçi sınıfı örgütlerini, proleter devrimci düşüncenin güneşiyle aydınlatalım.

(Türk Solu, Sayı 107, Aralık 1969)

"BAĞIMSIZLIK SAVAŞINDAN DÖNÜLMEZ"

Amerikan emperyalizmi ve uşakları, milli kurtuluşçulara karşı saldırganlıklarını arttırıyorlar
Milli Kurtuluş Mücadelemiz yeni şehitler veriyor

Şehitlerimizin kanı, milli kurtuluşçuların mücadele azmini ve bilincini keskinleştirip çelikleştirirken, emperyalizmin ve diğer milli kurtuluş düşmanlarının sonunu hazırlıyor.

Milli Kurtuluş Mücadelemiz, şehitlerimizin gencecik, tertemiz ve soylu kanlarıyla sulanıp güçleniyor.

Nedim Özpolat, Turan Emeksiz, Ali İhsan Kalmaz katarına bir buçuk yıldır yeni savaşçılar eklendi. Bir buçuk yıl içinde adını bilebildiğimiz dokuz şehit daha verdik. Yani, iki ayda bir şehit. Son üç ayda yedi şehit verdik. Yani, oniki günde bir şehit.

Bu demektir ki milli kurtuluş çıkarlarını gittikçe tehlikede gören Amerikan emperyalizmi ve uşakları saldırganlıklarını artırıyorlar.

Bu demektir ki milli kurtuluş mücadelemiz gelişip güçlenerek emperyalizmin yüreğine korku salıyor.

Yıl 1968. Aylardan Temmuz. Amerikan emperyalizminin Akdeniz'deki bekçisi 6. filo, İstanbul Boğazı'na kara bir leke gibi oturmuş. Amerikalı denizciler, İstanbul otellerinde, kendi deyimleriyle, *"moral takviyesi"* yapıyorlar. Mustafa Kemal'in gençliği, *"esir yaşamaktansa ölmek evlâdır"* deyip ayağa kalkmış. Yürüyüşler, mitingler, bildiriler birbirini kovalıyor.

Altıncı filodan gönderilen yemeklerle tıkınıp ve Amerikan denizcilerinin otel bekçiliğini yapan toplum polisi, bir sabah, uykunun en tatlı yerinde, devrimci gençlerin yuvası Gümüşsüyü Öğrenci Yurdu'na bas-

kın yaparak yüzlerce genci copluyor ve VEDAT DEMİRCİOĞLU'nu ikinci kattan atarak bir milli kurtuluşçunun kanını akıtıyor toprağa. Aynı günlerde Ankara gençliği de ayakta. Altıncı filoya karşı gösteri yapan gençlere yine toplum polisi saldırtılıyor. Coplardan kendini kurtarmaya çalışan ATALAY SAVAŞ, bir arabanın altında kalarak can veriyor.

Yıl 1969. Şubatın onaltısı. Günlerden pazar: Kanlı Pazar. Yine 6. filo Boğaz'a demir atmış, Türkiye halkına meydan okuyor. Yine İstanbul sokaklarında, *"moral takviyesi"*ne çıkmış, Amerikan askerleri. Mustafa Kemal'in gençleri durur mu; Mustafa Kemal durur muydu? Durmazdı. Gençler de durmuyorlar. Halkımızın en devrimci gücü işçilerle elele verip "*Emperyalizme Karşı Bağımsızlık Yürüyüşü*" düzenliyorlar. Hürriyet Alanı'ndan Taksim'e 30 bin yurtsever yürüyor.

Öte yandan, Mustafa Kemal'e ölüm fermanı çıkaran Vahdettin çömezleri, 6. filoya karşı namaz kılıp İslamlığı ayaklar altına aldıktan sonra, Amerikan emperyalizmine karşı "kutsal" hizmetlerini yerine getirmek üzere Taksim'de toplanıyorlar. Yurtseverler alana girer girmez, toplum polisinin de desteğini alan Vahdettin çömezleri, tabanca, bıçak, muşta, taş, sopa, balta... ile saldırıya geçiyorlar. Sonuç, yüzlerce yaralı ve iki ölü... ALİ TURGUT AYTAÇ ve DURAN ERDOĞAN milli kurtuluş şehitlerimizin saflarına katılıyorlar.

Yıl 1969. Eylül. Halk Oyunları Tunceli'de, halk ozanı Pir Sultan Abdal'ın hayatını canlandırıyor. Halk, oyunu görmek için, oluk oluk akın ediyor. İşbirlikçi iktidarı bir telaş sarıyor ki görmeyin, aynen Hızır Paşa'nın telaşı gibi. Ve hemen bir ferman çıkartıyor: Pir Sultan Abdal yasaktır. Biletlerini önceden almış olan kalabalık tiyatronun kapısında kalakalıyor. Ve bir haber duyuruluyor: halkın ileri gelenlerinden bazıları tutuklanmış. Kalabalık kendiliğinden karakola yürüyor. Ve iktidarın emriyle; silahlar halka döndürülüyor. "*Ateş etmeyin, durun*" diye öne fırlayan yiğit MEHMET KILAN göğsünden vurularak yere düşüyor.

Yıl 1969. Eylül'ün on sekizi. Özel okullarda ve bu arada İstanbul Işık Mimarlık ve Mühendislik Özel Yüksek Okulu'nda, eğitim ve öğretimi bir ticaret meta haline getiren, parayla diploma dağıtan özel okul

patronlarına karşı bir direniş sürdürülmekte. İrticanın güçleri, her zaman ve her yerde olduğu gibi, bu direnişi de kırmak istiyorlar. Özel Işık'taki arkadaşlarına destek olmaya giden devrimci gençler, kiralık katiller tarafından ateş yağmuruna tutuluyor. İki genç yaralanıyor ve MEHMET CANTEKİN devrim şehitlerimizin saflarına katılıyor.

23 Eylül. Cantekin'in ölümü üzerinden beş gün geçmiş. Hürriyet alanında, güpegündüz, herkesin gözü önünde, bir yiğit kurtuluş savaşçısı daha, polis eliyle alçakça, kalleşçe arkadan kurşunlanıyor. Vietnam halkına ettiği zulümlerden dolayı "*Kasap*" adıyla anılan Amerikan elçisi Kommer'in arabasını yakarak, İkinci Kurtuluş Savaşımızın ilk meşalesini tutuşturanlardan biri olan TAYLAN ÖZGÜR'den, böylece, yurtsever baba Hasan Özgür'ün deyimiyle *"Kommer'in acısı çıkarılıyor."*!

Halkımızın mücadelesi geliştikçe, sömürü ve tahakkümün tehlikeye düştüğünü gören Amerikan emperyalizmi ve uşakları, saldırganlıklarında daha da ileri gidiyorlar. Milli Kurtuluşçu akıma karşı irticayı silahlandırmakta daha da ileri gidiyorlar. Öyle ki, MEHMET BÜYÜKSEVİNÇ kardeş pusu kurularak, durakta otobüs beklerken kurşunlanıyor.

Öyle ki, aradan daha altı gün geçmişken, irtica polislerin gözleri önünde, okulunun kapısında nöbet tutan bir yiğit militanımızı, BATTAL MEHETOĞLU kardeşimizi de öldürüyor. Battal'ın son sözü *"BAĞIMSIZLIK SAVAŞINDAN DÖNÜLMEZ"* oluyor. Ve irticanın, emperyalizm ve işbirlikçileri tarafından beslendiği bir kere daha ortaya çıkıyor. Akademi çevresinde yakalanan birkaç yobazın üzerinden büyük miktarda paralar ve Mığırdıç Selefyan gibi milyarderlerden alınan yardımlara ait belgeler bulunuyor.

Devrimci gençlik, gerici saldırganlığa karşı yiğitçe direniyor

15 Aralık Pazartesi. Yurtsever gençlik kaynıyor. İstanbul Teknik Üniversitesi öğrencileri, sabahın erken saatlerinde, Maçka'da toplanarak Amerikan emperyalizmini, işbirlikçi iktidarı ve onların silahlandırdığı irtica şiddetle lanetleniyor ve oybirliğiyle süresiz boykot kararı alıyor. Söz alan öğrenciler, "*Zorbalık, baskı ve terörle asla yıldırılamayacak-*

larını, kurtuluş savaşı yolundan döndürülemeyeceklerini" belirtiyorlar.

Aynı saatlerde, İstanbul Üniversitesi de olağanüstü günlerinden birini yaşıyordu. Devrimci öğrenciler, saat 8.00'den itibaren üniversite bahçesinde toplanmaya başlamışlardı. Gençler, saat 10.00 sıralarında binlerce oldular. Düzenledikleri toplantıda dendi ki: "*Battal'ı öldürenler, işçilerin; köylülerin düşmanıdırlar: çünkü Battal işçiden, köylüden yanaydı. Battal'ı öldürenler, Türkiye halkının bağımsızlık mücadelesinin düşmanı, Amerikan emperyalizminin uşağıdırlar; çünkü Battal, yiğit bir bağımsızlık savaşçısıydı.*"

Dendi ki: "*Mustafa Kemal'e layık olmak istiyorsak, halkımızın bağımsızlığını ve özgürlüğünü istiyorsak, bir yumruk gibi beraber olalım.*" Binlerce öğrenci, sıkılı yumrukları havada, Ata'nın Bursa Nutku'nu ve bağımsızlık andını tekrarladılar.

Toplantıdan sonra Adliye'ye gelen devrimci öğrenciler, Türk Yargıcına olan güvenlerini belirttiler ve Savcıyla görüşmek istediler. İşbirlikçi iktidarın sözcülüğünü meslek edinmiş Savcı Nedim Demirel, gençlerin görüşme isteğini kabul etmedi. Gençler, üniversiteye dönerken, Hürriyet Alanı'nda, toplum polisinin; saldırısına uğradılar; fakat, metanetle karşı koydular ve Eczacılık Fakültesinin içine kadar giren polisi, geri püskürttüler.

Daha sonra Üniversite bahçesinde toplanan gençler, Ata'nın anıtı önünde saygı duruşunda bulundular ve o gece sabaha kadar, Üniversitede, meşalenin ışığında, Battal'ın cenazesi başında nöbet tuttular. TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Arslan da saygıya layık bir davranış göstererek, nöbete katıldı ve Aybar'ın suçlamaya bile yeltendiği gençlerin safında yer aldı.

Bütün yurtseverler; işçiler, köylüler, öğrenciler, öğretmenler ve subaylar, emperyalizme ve onun silahlandırdığı irticaya karşı, Milli Kurtuluş Cephesinde saf tutuyorlar

Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu İstanbul Bölge Yürütme Kurulu, İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği, İstanbul Devlet

Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Öğrenci Birliği, İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği, İTÜ Teknik Okul Öğrenci Birliği, Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu İstanbul Sekreterliği, Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı, Türk Edebiyatçılar Birliği, Türkiye Kadınlar Birliği, Mimarlar Odası İstanbul Şubesi ve daha birçok yurtsever kuruluş, bildiriler yayınlayarak emperyalizmi ve irticayı şiddetle lanetlediler. Yine yurtsever subaylarımız Mustafa Kemal'e yaraşan bir davranışla, mert ve erkek seslerini dile getiren bildirileriyle Milli Kurtuluş cephesinde saf tuttular.

Aralık Salı günü, İstanbul Üniversitesi'nde düzenlenen toplantıya binlerce yüksekokul öğrencisi, öğretmen, işçi ve subay katıldı. Devrimci Gençlik Federasyonu İstanbul Bölge Yürütme Kurulu Başkanı Cihan Alptekin, "*Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçilerin düzenlediği bütün tertiplere rağmen, ne pahasına olursa olsun, İkinci Kurtuluş Savaşımız başarıya ulaşacaktır*" dedi.

Çılgınca alkışlar ve sevgi gösterileri arasında konuşmaya başlayan emekli binbaşı Hasan Özgür, gençlere "*Hepiniz birer Atatürk'sünüz, Atatürk'ün, Türkiye Cumhuriyetini ve istiklâlini sizlere emanet etmekle haklı olduğunu defalarca isbat ettiniz. Hepinizi sevgiyle kucaklarım, yavrularım*" diyordu. Battal'ın anası kısa ve özlü bir tel göndermişti gençliğe: "*Battal öldü, zafer sizindir evlatlarım.*" Bir öğretmenin konuşması "*Bağımsızlık mücadelemizde öğretmenler kendilerine düşeni yapacaktır*" diye devam ediyor; bir işçinin konuşması "*İşçiler sizlerle beraberdir. Yaşasın bağımsız Türkiye*" diye bitiyordu.

Daha sonra gençler, devrimci mücadeleyi yılmadan yürütecekleri ne dair hep bir ağızdan and içtiler. Ve İstanbul'un bütün Üniversite ve Yüksek Okullarında süresiz boykota karar verdiler. Aynı saatlerde Ankara Üniversitelerinin öğrencileri de süresiz boykot kararı alıyorlardı.

İstanbul Üniversitesi'ndeki toplantıdan sonra, şehit Battal'ın tabutu, kavga arkadaşlarının elleri üzerinde Sirkeci araba vapuruna kadar götürüldü. Binlerce öğrenci, öğretmen, işçi ve subay düzgün sıralar

halinde Hürriyet Alanı'ndan Sirkeci'ye doğru sessiz bir sel gibi aktı. Halkın büyük heyecan ve saygı ile izlediği yürüyüş ilerledikçe kalabalıklaşıyordu.

Battal, çiçekler arasındaki yerine konduğu zaman, Sirkeci meydanında binlerce insan ve vasıtadan çıt çıkmıyordu. Araba vapurunun uzun ve acı sireni, milli heyecanı ve kabaran devrimci öfkeyi, başları önlerinde ve yumrukları havada binlerce yurtseverin yüreğine bir kere daha perçinliyordu. İstanbul, bir ulusun bağımsızlık yolundaki sarsılmaz azminin açığa çıktığı, birinci kurtuluş mücadelesi günlerine benzeyen bir günü daha yaşıyordu. Binlerce yurtsever teker teker şehit Battal'ın önünden geçtiler ve Taksim yönünde yürüyüşe devam ettiler.

Yol boyunca "*Kahrolsun Amerika*", "*Bağımsız Türkiye*", "*Devrimciler elele, Milli Cephede*" sesleriyle ilerleyen topluluk halk tarafından coşkunlukla alkışlanıyordu. Daha bir kaç gün önce, Amerikan uşaklarının saldırısı karşısında yalnız sanılan bu gençliği bütün halkla beraber çelik bir yumruk gibi birleştiren bu kuvvet neydi? Bu kuvvet, işçisi, köylüsü, aydınıyla dünyada ilk defa kurtuluş savaşını başarmış bir ulusun bağımsızlık azmiydi. Bu kuvvet, kanla sulanmış bir milli kurtuluşçuluğun, Mustafa Kemalciliğin yok edilmek istenmesine karşı Türkiye halkının haklı tepkisiydi.

Yağmur altında Taksim'e kadar yürüyen 25 bin yurtsever orada, Ata'nın anıtı önünde, "*bağımsızlık savaşından dönmeyeceklerine*" dair, tek bir yürek gibi yeniden and içiyordu.

İstanbul'dan eller üzerinde uğurlanan Battal'ın cenazesi Ankara'ya sokulmadı. İşbirlikçi iktidar, gençliğin Ankara'da düzenleyeceği yeni bir törenden korkuyordu. Battal, 17 Aralık akşamı, memleketi Malatya'ya iletildi. Önce evine, sonra da Türkiye Öğretmenler Sendikası'na götürüldü. O gece sabaha kadar başında nöbet tutuldu. Sabahleyin Ata'nın anıtı önünde köylüsü ve kentlisi ile binlerce Malatya'lının katıldığı bir törenden sonra, Malatya'nın Turan Emeksiz'den sonra ikinci şehidi olan Battal omuzlar üzerinde yumruklar sıkılı olduğu halde şehitliğe taşındı.

Böylece devrimci saflardan bir yiğit asker daha eksildi.

Battal, ölmeden önce *"BAĞIMSIZLIK SAVAŞINDAN DÖNÜLMEZ"* dedi.

"BAĞIMSIZLIK SAVAŞINDAN DÖNÜLMEYECEĞİNİ" bizlere, hayatını vererek öğretti Battal.

Milli Kurtuluş şehitlerimizin anısına layık olacağız

Milli Kurtuluş Şehitlerimizin anısına layık olmak için, bağımsızlık ve demokrasi yolundaki mücadelemizden bir an bile geri durmayalım, yılgınlığa düşmeyelim, gerektiğinde Battal gibi yiğitçe ölmekte en ufak bir tereddüt göstermeyelim.

Milli Kurtuluş şehitlerimizin anısına layık olmak için, mücadelemizi, en doğru yollardan, devrimci mücadeleler tarihinin bize öğrettiği yollardan yürütelim. Bizleri kitlelerden tecrit ederek kavgamızı sekteye uğratacak bireyci çıkışlara ve küçük burjuva kahramanlıklarına kapılmayalım.

Milli Kurtuluş Şehitlerimizin anısına layık olmak için, bütün iğrençliklerini, pisliklerini gittikçe ortaya dökmeye başlayan emperyalizme ve uşaklarına karşı, geniş kitleleri harekete geçirelim. Saflarımızı genişletip çelikleştirelim. Milli Kurtuluş Mücadelemizi bütün Türkiye halkına maledelim.

İlkemiz Halk Savaşı olsun.

Yaşasın Milli Kurtuluş Şehitlerimizin devrimci anıları.

Yaşasın Milli Kurtuluş Cephemiz.

Kahrolsun emperyalizm ve irtica.

Yaşasın emperyalizme karşı savaşan bütün dünya halkları!

(Türk Solu, Sayı 110, Aralık 1969)

KAŞIKÇI KÖYLÜLERİNİN YÜRÜYÜŞÜNÜ DESTEKLEYELİM

Taşomurca, Tekirdağ'a bağlı bir köyün adıdır. Taşomurca'nın çevresinde, topraksız ve az topraklı köylüleri bağrında barındıran 7 köy sıralanır: Kaşıkçı, Selçuk, Karansıllı, Dedecik, Generli, İsmailli, Kazandere. Aşağıda toprak mücadelelerini anlatacağımız Kaşıkçı köylüleri, 93 harbinde, Bulgaristan'ın Selvi ilçesine bağlı Dobramirka bucağından göçerek, 1887 yılında Taşomurca çiftliği ile Ahmedikli çiftliğinin arasına düşen bugünkü topraklarına yerleşmişlerdir. Bugün, Kaşıkçı 2 bini aşkın nüfusu ve bir avuç toprağı ile (yaklaşık 17 bin dönüm), Trakya'nın yüzlerce topraksız köyünden biridir. Ve üzerinde kuruluşundan bu yana bir toprak mücadelesi sürer gelir.

Kaşıkçı ve Ahmedikli Köylülerinin Toprak Davası 24. Yılına Giriyor

Kaşıkçı köylüleri, kendi ifadelerine göre, 1312 teşrinisanide köyün doğusundaki Ahmedikli çiftliğine ait toprakların tamamını satın alarak 98 kişinin üzerine tapu ettirirler. 1947'de resmi makamların tasvibini de alarak, bu toprakları işlemeye girişirler. Bunun üzerine, çiftlikte çalışan köylüler ve sonradan gelip Ahmedikli'ye yerleşen göçmenler, *"bizim topraklarımızı sürüyorlar"* diye, Kaşıkçı köylülerini mahkemeye verir. Bundan sonrasını köy muhtarı Mahmut Yazıcı'dan dinleyelim:

"...mahkemeye, ihtiyar heyeti verilmiş olduğu için, mahkeme, Ahmediklilerin davasını önce reddetti. İkinci defa 52 kişi hakkında dava açtılar. Dava sonucu, 1924,5 dekar yer bize teslim edildi ve halen işliyoruz... Tapuların çevirdiği hudut dâhilindeki geri kalan kısımlar,

Ahmedikli köylülerine verilmeye teşebbüs edilince, şahıslar ellerindeki tapuları ibraz ettiler. Ve Ahmedikli ile Kaşıkçı köyü ihtar kurulları, 16 numaralı toprak komisyonu başkanı ve tapu memurları ve hatta ormanla ilişkisi bulunduğu için Tekirdağ Orman Bölge Şefliği olduğu halde yapılan keşifte, burada toprak tevzi kanununun uygulanamayacağı bir deftere yazıldı, orada hazır bulunanlara imzalatıldı.

DP yöneticileri, bu kararı dinlemeyerek, yukarıdan parti kanalıyla Ahmediklilere 1200 dönüm toprak verdiler Ve tapulu topraklarımızı Ahmediklilerin üzerine yeniden tapu ettirdiler. (Bu olay 1960 yılında 27 Mayıs hareketinden önce meydana geliyor. O dönemde Ahmediklileri DP'li, Kaşıkçı köylüleri ise CHP'lidir.) Her ne kadar araştırdıksa da, tutulan zabıtı bulamadık. Vermediler. Tapu iptal davası ve men-i müdahale davası açtık. Davayı Tekirdağ'da kaybettik. Temyizde, 1969'da dava temelinden bozuldu. Şimdi mahkeme devam ediyor. 12 Marta duruşmamız var..."

Toprak ağalarının ve işbirlikçilerinin siyasi örgütü DP, Kaşıkçı köylülerinin toprağını Ahmediklilere vererek, hem topraksız köylüleri birbirine düşürmüş; hem de bu yolla kendisine oy veren Ahmedikli köylülerini bir süre daha kendi dümen suyunda tutmayı başarmıştır.

Kaşıkçı Köylüleri Hazine Topraklarını Taşomurca Çiftliğine Kaptırmıyorlar

Kaşıkçı köylüleri bir yandan Ahmedikli köylüleri ile mahkeme kapılarında çekişirlerken, öte yandan da, hazine topraklarına el koymak isteyen Taşomurca çiftlik sahibine karşı şiddetli bir mücadele yürütüyorlardı. Kaşıkçıdan Ferhat Özdamar'ın verdiği bilgiye göre, Taşomurca'nın topraksız ve az topraklı köylülerin yanında, tahminen 7 bin dönümlük bir çiftlik vardır. Kaşıkçı köyü, bu çiftliğin toprağı ile sınırdır.

Çiftliğin sahiplerinden Tayip Bey, 1324'de encümen azası iken, tapudaki miktarın kat kat üstünde geniş toprakları kucaklayan bir hudutname çıkartır. Çiftlik sınırlarının içinde, çiftliğe ait topraklardan

başka Taşomurca köylülerinin bölük pörçük toprakları ve 400 dönümlük buzağılığa yerleşirler ve çiftlik sahiplerinden ses seda çıkmaz. Bundan da anlaşılmaktadır ki, mera çiftliğe ait değildir. Fakat daha sonraları, çiftlik sahipleri hazineye ait olan buzağılıklara el koymak için harekete geçer.

Kaşıkçı ile Taşomurca çiftliği arasında ilkin, 1950 yılında, köy ihtiyar kurullarının imzaladığı bir hudutname ile Kaşıkçılı bir köylüye ait olan Meşe Tarlanın altbaşı sınır olarak tespit edilir. 1957 yılında çiftliğin o günkü sahibi Neriman Sezer, bu sınırı reddederek, Meşe Tarlaları üst başının sınır olduğunu iddia eder ve bunu, satın aldığı bilirkişilerin şahitliğine dayanan bir mahkeme kararı ile "ispat" eder. Bunun üzerine, Meşe Tarlanın üst başı sınır olarak kabul edilir. Böylece 300 dönüm mera çiftlik sınırları içerisine alınarak, Omurca çiftliği, Kaşıkçı köylülerinin topraklarının arasına doğru genişletilir.

Zamanla, Meşe Tarlanın üst başı, meradan katılan topraklarla Kaşıkçı köyüne doğru ilerler. Neriman Sezer, bu kere de, çiftliğin hududunu Meşe Tarlanın o günkü üst başına kadar genişletmek ister ve arada kalan merayı sürdürmeye kalkışır. Kaşıkçı köylüleri engel olurlar. Köylüler mahkemeye verilir. 1968 yılında yine "Bilirkişi"lerin şahitliği ile, çiftlik sahibi davayı "kazanır" ve yeni topraklar icra ile çiftliğe teslim edilir. Temyiz kararı tasdik eder. Fakat, Kaşıkçı köylüleri el konulan topraklardan çiftlik sahibini atarak; hazine arazisini çiftliğe kaptırmazlar.

Olaylar Yeniden Gelişiyor

Şubat'ın 12'sinde, Taşomurca çiftliğini 65 bin liraya kiralayan Selçuk köyü ağası ve adamları, 9 jandarma, 2 uzman, 1 teğmenin koruyuculuğunda 4 traktörle yeniden hazine topraklarını sürmeye gelirler. Kaşıkçı köylüleri, kadın erkek, yedisinden yetmişine, sel gibi meraya akar. Teğmen, jandarmalara, *"süngü tak"* emri verir. Köylüler, *"ölürüz, sürdürmeyiz bu toprakları"* derler. Sonunda ağanın adamları ve jandarmalar dönüp gitmek zorunda kalırlar.

Neriman Sezer, Kaşıkçı merasından başka, Taşomurca köylerine ait bin dönümlük bir meraya da el koyar. Bu yüzden 1966 yılında Taşomurcalı bir çoban Neriman Sezer'i döverek öldürür. Neriman'ın yerini alan kızı, hali hazırda, Kırklareli banka müdürünün oğlu ile evlidir ve karı koca, çiftliği Tekirdağ'dan yönetirler. Ve annelerinin "genişleme" politikasını devam ettirirler.

Kaşıkçı Köylülerinin Yürüyüşü Zorla Engellendi

Kaşıkçı köylüleri, kendilerine zulmeden, topraklarına el koyan Taşomurca çiftliği sahiplerini ve toprak ağalarını protesto amacıyla 16 Şubat günü, 9 traktör ve 11 otobüsle ve kendi elleriyle hazırladıkları pankartlarıyla yürüyüş için Tekirdağ'a iniyorlar. İki traktör dolusu köylü de, Taşomurca'dan geliyor. Çevredeki "Beyler", (köylüler çiftlik sahiplerine bey diyorlar) yürüyüşe engel olabilmek için telaş içinde sağa sola koşuşuyorlar.

Bütün kanuni işlemler yerine getirilmiş olduğu halde, Vali, köylülerin yürüyüşüne zorla engel oluyor. *"Yürürseniz karşınıza asker çıkarırım, polisi saldırtırım, içeri tıkarım, bayramınızı çoluğunuzun çocuğunuzun yanında geçirmek istiyorsanız yürümeyin..."* diyerek onları tehdit ediyor. Köylüler, Valinin baskısı ve şiddetlenen yağmur yüzünden yürüyüşü yapamıyorlar.

Kaşıkçı Köylüleri Devrimci Gençleri Sevgi İle Bağrına Bastı

Köylüler, hala öfkeli. Yürüyüş haklarının zorla engellenmesini bir türlü hazmedemiyorlar. Anayasanın Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü ile ilgili maddesini ezbere biliyorlar. Oraya varan gençler tarafından, köylülere, gösteri ve yürüyüş hakkının ne olduğu bir kere daha açıklandı. Türkiye'nin diğer bölgelerindeki işçi, köylü mücadeleleri anlatıldı. Köylülerin çoğunun bunlardan haberi yoktu. İşçi-Köylü gazetesinin eski sayıları dağıtıldı.

Köylüler, İşçi-Köylü gazetesini ilk defa görüyorlardı. Böyle bir gazetenin varlığına şaştılar ve gazeteleri elden ele dolaştırarak okudu-

lar. Değirmen Köylülerin toprak mücadelesi yüksek sesle okundu. O zamana kadar, gençlere şüphe ile tereddütle bakan köylüler, o andan sonra, gençlerle kaynaşıverdiler ve sıcak bir dostluk havası doğdu.

Bu hava içinde birçok konu konuşulup tartışıldı. (Pratik bir kere daha gösterdi ki, İşçi-Köylü Gazetesi, kitlelerin kendi aralarında ve kitleler ile proleter devrimcileri arasında bağlar kurmakta, kitlelerin eğitiminde halen en önemli silahımızdır. Kim ki, İşçi-Köylü'yü küçümsüyor, onu, şu ya da bu şekilde baltalamaya çalışıyor, o kişinin, ya en azından kitlelerle bağı yoktur, bu yüzden İşçi-Köylü Gazetesinin önemini kavramasına imkân yoktur; ya da, o kişi, gerçeği, kendi kişisel hesapları uğruna feda etmektedir.)

Türkiye'deki toprak ağalarının, tefecilerin, işbirlikçi sermaye sahiplerinin işçiler, köylüler... üzerindeki tahakkümü "bu zulüm düzeninin her somut örneği ele alınarak" ortaya konuldu. Partilerin hangi sınıfların menfaatlerini temsil ettiği, öğrenci hareketleri, öğretmenlerin boykotları, eğitim sistemi, Nato, 6.Filo, Türkiye'deki yabancı üs ve tesislerin varlık sebepleri, madenler, petroller, barış gönüllüleri... ve daha bir sürü mesele ele alınarak birbiriyle ve bugünkü düzenle ilişkileri açıklandı.

Bağımsızlığın, demokrasinin ne olduğu ve sosyalist düzen anlatıldı. Bir yandan köylülerin bugünkü toprak mücadelelerine ışık tutulurken, öte yandan da bu mücadelenin, kazanılsa bile, Kaşıkçı köylülerini kurtuluşa götüremeyeceği, bunun imkânsızlığı anlatıldı. Gece saat 24.00'e kadar devam eden ve köylülerin istekle katıldığı, yoğun açıklamalar ve tartışmalar hemen herkesin kafasında aynı soruyu doğurdu. Bu zulüm düzeninden nasıl kurtulabiliriz?

Bu soru bir köylü tarafından sözlü olarak dile getirildi. Bunun üzerine, önce Filistin ve Vietnam'daki devrimci mücadeleler, bu mücadelelerin nedenleri, hedefleri, kimlerle kime karşı yürütüldükleri ortaya konuldu. Bu konularda köylüler de bildiklerini, duyduklarını söylediler. Sonra, Türkiye'de Amerikancı iktidarın, işçiler, köylüler, öğrenciler ve aydınlara karşı gittikçe artan baskı ve şiddet uygula-

maları, köylülerin de bildiği, duyduğu örneklerle açıklandı. Bu açıklamalar üzerine bir köylü yukarıdaki soruyu şöyle cevaplandırdı: *"Elele vermedikçe, bunlara iyice bir kötek çalmadıkça ne gâvur gider ne de bey sırtımızdan iner."*

Kaşıkçı Köylülerinin Yürüyüşünü Mutlaka Gerçekleştirelim

Trakya, büyük çoğunluğu topraksız ve az topraklı olan köylülerin yanında, geniş toprakları olan yaygın çiftliklerin bulunduğu bir bölgedir. Topraksız ve az topraklı köylüler, yılın uygun mevsimlerinde, çiftliklerde ve inşaatlarda ücretli olarak çalışırlar. Ücretler düşüktür, çiftlik beyleri ile köylüler arasındaki çelişki keskindir. Bu yapısı dolayısıyla Trakya her an patlamaya hazır bir kazan gibidir. Küçük bir patlama, peşinden diğer yeni patlamalara sebep olacaktır. Bir köylü yürüyüşü peşinden birçok köyün yürüyüşüne sebep olacaktır. Bunu bildiği için işbirlikçi iktidar, Değirmenköylülerin yürüyüşüne engel olmuştur. Kaşıkçı köylülerinin yürüyüşüne engel olmaktadır.

İktidarın bu zorbalığı karşısında Kaşıkçı köylülerini yalnız bırakmayalım. Bütün devrimci kuruluşlar, devrimci gençlik, devrimci hukukçular Kaşıkçı köylülerinin yardımına koşmalıdır. Yasalara girmiş gösteri ve yürüyüş hakkı söke söke alınmalı, bir gerçek haline getirilmelidir. Kaşıkçı köylülerinin yürüyüşü, yüzlerce Trakya köylüsünün geçmek için beklediği kapıyı aralayacaktır. Bu kapıya hep beraber yüklenelim.

(Türk Solu, Sayı 120, 3 Mart 1970)
(Muzaffer Oruçoğlu ile birlikte)

TRAKYA'DA TOPRAK MÜCADELESİNDE KÖYLÜLER AĞALARI DİZE GETİRECEKTİR

İbrahim Kaypakkaya bildiriyor:

Trakya köylüleri, çiftlik beylerinin Valiyi, Emniyeti de arkalarına alarak hazineye ait toprakları, köy meralarını gasbetme gayretlerine karşı yiğitçe direnmektedirler. Son olarak, Tekirdağ'ın Kaşıkçı köylüleri, kendilerine zulmeden, topraklarına el koyan çiftlik sahiplerini ve toprak ağalarını protesto etmek amacıyla 16 Şubat günü 9 traktör ve iki otobüsle kendi elleriyle hazırladıkları pankartlarıyla yürüyüş için Tekirdağ'a indiler. İki traktör dolusu köylü de Taşomurca'dan katıldı. Çevredeki beyler bu durumdan telaşa kapıldılar.

Vali yürüyüşü önlemek için türlü oyunlara başvurdu. Köylüler, Vali'nin oyunları ve şiddetli yağmur karşısında yürüyüşü yapmaktan vazgeçtiler. Sonradan devrimci gençlerin desteği ile yeniden yürüyüşe karar veren köylüler şehre indiler. Yürüyüş için bildirim verdiler. Çiftlik beyleri ve onların yardakçısı emniyet teşkilatı bu yürüşüyü de önlemek için harekete geçti. Emniyet Müdürü bildirim vermeye gelen köylüleri tehdit etti. Halkı tehdit eden bir Emniyet Müdürünün, halka değil, ağalara, beylere hizmet ettiği ortadadır.

Mücadelenin Tarihi

Kaşıkçı köylülerinin mücadelesi eskidir. Onlar yıllardan beri beylere karşı, onların haksızlıklarına karşı mücadele vermektedirler.

Kaşıkçı köylüleri '93 harbinde Bulgaristan'dan göçerek, Taşomurca çiftliği ile Ahmedikli çiftliğinin arasına düşen topraklara yerleşmişlerdir. Tekirdağ'a bağlı ve ikibini aşkın nüfuslu olan bu köyün etrafında Taşomurca, Selçuk, Karansıllı, Dedecik, Generli, İsmailli, Kazandere ve Ahmedikli köyleri bulunmaktadır.

Kaşıkçı'lılar ilk olarak bugün köyün doğusuna düşen Ahmedikli Çiftliğinin topraklarını satın alarak, 1957'de işlemeye başladılar. Ahmedikli Çiftliğinde çalışan köylüler ve sonradan buraya yerleştirilen göçmenler bu topraklar üzerinde anlaşmazlığa düşerler. Ta o zamandan bu yana bu anlaşmazlık mahkeme yoluyla giderilmeye çalışılır, fakat bir türlü sonuçlanmaz.

27 Mayıs 1960 öncesi DP iktidarı türlü yollarla Kaşıkçı'ya ait toprakların bir kısmını Ahmedikli'ye vererek hem onların oylarını alabilme hem de topraksız köylüleri birbirine düşürme planı uygulamıştır. Aynı oyun şimdi de oynanmaktadır. Bir yandan Ahmedikli'lerle mahkeme kapılarında çekişen Kaşıkçı köylüleri, öte yandan da hazineye ait toprakları gasp etmeye çalışan Taşomurca çiftliği sahibiyle mücadele ederler.

Taşomurca'da, topraksız ve az topraklı köylülerin yanısıra, tahminen yedibin dönümlük bir çiftlik vardı. Adı Omurca Çiftliğidir. Çiftlik sahibi Tayip Bey. 1924'te Encümen Azası iken, Vilayetten bir hudutname çıkartır. Bu hudutnamenin içinde, çiftliğe ait topraklardan başka, Taşomurca köylülerinin bölük pörçük toprakları ve 4000 dönüm kadar da "Ruzağılık" (mera) yer almaktadır.

Daha sonra o zamanki çiftlik sahibi Neriman Sezer ile Kaşıkçı arasında ilkin 1950 yılında bir sınır tesbit edilir. Fakat önce yaklaşık olarak 300 sonra da 60 dönümlük bir sınır kaydırması yapılarak, köyün içine doğru adım adım kayılır. Neriman Sezer Kaşıkçı merasından başka Taşomurca köylerine ait olan 1000 dönümlük bir meraya da el koyar.

Ölürüz de Vermeyiz Toprağımızı

12 Şubat 1970 tarihinde bu toprakları 65.000 liraya kiralayan Selçuk köyü ağası, iki uzman ve jandarmalarla birlikte sürmeye gelir. Fakat "*Ölürüz de sürdürmeyiz*" diyen köylülerin kadınıyla erkeğiyle gittikçe direnmesi karşısında çekip gitmek zorunda kalırlar.

Trakya'da mücadele yalnız Kaşıkçı ve Taşomurca'da değil... Değirmenköy, İsmailli, Karansıllı ve daha yüzlercesinde sürüp gidiyor. İsmailli köylerinin başına da Hacılı Çiftliği bela... Ama köylüler, burada da

"*Ölürüz vermeyiz toprağımızı*" diyorlar. Burada da mücadeleye kararlı köylüler. *"Toprağımız giderse perişan kalacağız, ama yağma yok, biz çoluk çocuğumuzun rızkını kaptırmayız kolay kolay. Ya canımızı alacaklar ya da toprağımızı..."* diyen köylüler elbetteki ağalara rahat soluk aldırtmayacaklardır.

Banka Kredileri Tefecinin Cebine İniyor

Başka bir derdi daha var köylülerin. Onu da içlerinden biri şöyle dile getiriyor: *"Ziraat Bankasından bize kredi verecekleri zaman, Rıfat Doriyanlı'dan yem almamızı şart koşuyorlar, yoksa vermiyorlar. Bu adam köylüyle yem sanayii arasına girmiş soyguncunun tekidir. Gündöndüyü elimizden 120 kuruşa alıp, 260'a satarlar ki hiç sormayın."* 120'ye alıp 260'a satanlar çok, köylümüzün başında... Onlara karşı da birleşmek gerek.

Bir avuç toprağa sıkışıp, beylerin tarlalarında ırgatlık yapanların birleşmesi, ama mutlaka birleşmesi gerekli. Yoksa, yıllarca böyle ezilmenin önüne geçilemez. Birleşelim ki güçlü olalım, güçlü olalım ki hakkımızı alalım.

Devrimci gençler köylülerin mücadelelerinin yanında yer alıyorlar, onlara yol gösteriyorlar. Ağalar ve soyguncu tüccarlar, gençlerle köylülerin birliğinden çok korkuyorlar. Korktuklarındandır ki, gençlerin ardından köylerin içine kadar jandarma salıyorlar. *Halkın haklı mücadelesini ve mücadeleye ışık tutan devrimcileri engellemeye çalışmanın geçer akçe olmadığını tarih defalarca ispatlamıştır.*

BÜTÜN KÖYLÜLER! Zalim ağalara ve onların iktidarına karşı birleşelim!

BÜTÜN İŞÇİLER, MEMURLAR, DEVRİMCİ GENÇLER, DEVRİMCİ ÖRGÜTLER, BÜTÜN YURTSEVERLER! Trakya köylülerinin mücadelesi hepimizindir. Köylülerin mücadelesine var gücümüzle omuz verelim!..

(İşçi-Köylü, Sayı:14, 19 Mart 1970)
(Muzaffer Oruçoğlu ile birlikte)

İŞÇİ-KÖYLÜ HAREKETLERİ VE PROLETER DEVRİMCİ POLİTİKA

Ülkemizde İşçi-Köylü Hareketleri Gittikçe Yaygınlaşıyor

Ülkemiz, özellikle son iki yıl içinde gittikçe yaygınlaşan ve yoğunlaşan işçi, köylü hareketlerine sahne oldu. Grevler, fabrika ve toprak işgalleri, iş boykotları, yürüyüşler, mitingler birbirini kovaladı. Daha büyük ve daha güçlü hareketlerin habercisi olan işçi, köylü hareketlerinin başlıcalarını özetleyelim.

İşçi Hareketleri

1968 yılının Mart ayında, AP kurucularından Tahsin Demiray'ın işyeri Türkiye Basımevinde 22 işçi, bir yıldan fazla devam edecek olan bir greve başladılar. Nisan ayında, Goodyear işyerinde ve Sümerbank Filyos ateş tuğla fabrikasında iki grev daha patlak verdi. Mayıs ayında, Foster Wheeler şirketinin Ankara'daki bürosunda, birçok devrimci örgütün desteklediği ve Amerikalıların işçilerimiz üzerindeki baskısını hedef alan yeni bir grev doğdu. Yarımca İpraş Rafinerisinde çalışan 450 işçi sosyal hakları için Haziran ayında yemek boykotuna gittiler.

Temmuz başlarında Derby Lastik Fabrikasının 1700 işçisi, Lastik-İş Sendikasını işyerine sokmayan, Lastik-İş'e kaydolan işçilere baskı yapan işvereni protesto amacıyla fabrikayı işgal etti. Aynı günlerde 23 fırın işçisi, zam talebiyle Şişli Gürsel Mahallesinde çalıştıkları fırını işgal etti. Yine Temmuz ayı içinde çevre köylerden gelerek Balıkesir Orman Fidanlığında çalışan kadınlı erkekli 50 işçi, Türk Ot-İş Sendikasına girdikleri için işten atılınca, Orman Fidanlığının kapılarını tutarak içeriye yeni işçi alınmasına engel oluyorlardı. İşçiler daha sonra da aileleriyle birlikte Balıkesir'de bir sessiz yürüyüş yaptılar.

Ağustos başlarında Alibeyköy'deki Finfinis Branda Fabrikası işçileri Teksif'ten ayrılarak Federal Sendika'yı kurdular. Sendika kurucusu 4 işçinin işten atılması, 200 branda işçisinin "arkadaşları tekrar işe alınıncaya kadar" oturma grevine gitmelerine yol açtı. İş güvenliğinin bulunmaması, ücretlerin düşük olması, 15 yaşından küçük çocukların çalıştırılması vb. nedenlerle Finfinis işçileri, Eylül ortalarında yeniden direnişe geçtiler.

Jandarma baskısına, işten atılmalara ve nezarete alınmalarına rağmen, direniş bir aydan fazla sürdü. İşçiler 14 Ekim'de Demokratik Devrim Derneği, İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneği ve Fikir Kulüpleri Federasyonunun katıldığı bir yürüyüş düzenlediler. Bu arada, grevleri 220. gününü dolduran Türkiye Basımevi işçileri aralarında para toplayarak, DİSK'in kendisine bağlı olmadığı için desteklemediği Finfinis işçilerine yardımda bulundular.

Kasım başlarında Samsun Tekel Başmüdürlüğü'nde çalışan 197 işçi, işlerinden çıkarıldıkları için Ankara'ya doğru yürüyüşe geçti. 5 Kasımda Magirus Otobüs Karoseri ve Montaj Fabrikasında Maden-İş'e bağlı 600 işçinin sendika özgürlüğü, iş güvenliği, ücret artışı... gibi taleplerle başlattığı grev, işveren ve taraflarının zorbalığına rağmen güçlenerek devam etti ve başarıyla sonuçlandı. Kasım ayının önemli işçi hareketlerinden biri de Yapı-İş Sendikasına bağlı Keban barajı işçilerinin greviydi.

Jandarma baskısı altında ve zaman zaman grevci işçilerle işe devam etmek isteyen yabancı işçiler arasında çıkan silahlı çatışmalarla devam eden Keban grevinin amaçlarından biri de Türkiyeli işçilerle onlara göre iki misli fazla ücret alan yabancı işçiler arasında yapılan ayırımın ortadan kaldırılmasıydı. Aralık ayında ise, Adana'da lokavt yüzünden açıkta kalan 600 fırın işçisi bir sessiz yürüyüş yaptılar.

1969 yılına yoğun işçi hareketleriyle girildi. Hemen Ocak ayı başlarında Karayolları Genel Müdürlüğüne bağlı 7 işyerinde "beyaz yakalı" işçiler, "kıdem ve hizmet tazminatı", "keyfi nakillerin önlenmesi" talepleriyle greve başladılar. Öte yandan Deniz Ulaş-İş Sendikasına bağlı 2000'e yakın işçi, Deniz Nakliyat Genel Müdürlüğü iş yeri ve gemile-

rinde önce İstanbul limanındaki 31 şilepte, sonra da İzmir'de greve gitti. Ankara'daki İş Matbaası işçileri beş gün süren bir grev yaptılar.

Ocak ayının önemli işçi hareketlerinden biri de Sümerbank grevi idi. Sümerbank iş kollarında çalışan 30 bini aşkın işçinin greve gideceği haberi üzerine 9 Ocak günü lokavt kararı alınmıştı. Fakat 1 Şubat'ta bazı haklar alınarak anlaşmaya varıldı. Şubat ayı içinde Çelik-İş'ten Maden-İş'e geçmek isteyen 520 Singer işçisi, 3 işçinin işten atılması üzerine fabrikayı işgal ettiler. Polisle işçiler arasında kanlı çatışmalar çıktı. *"Kahrolsun Amerika", "Bağımsız Türkiye"* sloganlarıyla tezahürat yapan işçilere etrafta toplanan halk sevgi gösterilerinde bulundu.

Mart ayında Rabak işçileri DİSK'e rağmen grev kararı aldılar. Bu arada Keban'da grevin kanunsuz olduğu gerekçesiyle Fransız-İtalyan firması tarafından 1200 işçinin işine son verildi. 9 Nisan'da işçilerimiz Amerikan işyeri Tuslog'da greve girdiler. Grev, zam talebi, angaryanın kaldırılması, işveren-işçi idari işbirliği komitesinin feshini protesto gibi nedenlerle başladı ve aniden 8 işyerine daha sıçradı. Gittikçe genişleyen grev, İstanbul ve İzmir'deki Amerikan işyerlerine ve Adana İncirlik üssüne de sirayet etti.

Böylece, Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana'da NATO-İş ve Harb-İş Sendikaları tarafından yürütülen ve hemen her gün işçilerle polisin ve Amerikalıların çatıştığı şiddetli bir işçi hareketi doğmuş bulunuyordu. Greve ücret artışı, sosyal yardım, yıllık ikramiye gibi taleplerle başlayan işçiler, grevin sonlarına doğru, *"Kahrolsun Amerika", "Bağımsız Türkiye"* diye bağırıyorlardı. İzmir'de grevci işçilerle Manisa'dan gelen işçiler birlikte yürüyüş yaptılar.

Öte yandan, Bartın'da kereste fabrikalarında çalışan 200 kadar işçi, 24 Nisan'da bir sendika kurdular ve sendikalaşmalarını engelleyen işverenleri protesto amacıyla bir yürüyüş yaptılar.

İstanbul'da Kimya-İş Sendikasına bağlı Hoechst İlaç Fabrikasının 135 işçisi, zam ve iş güvenliği talebiyle Mayıs ayı başında greve başladı. 15 Mayıs'ta, Türk Demir Döküm'de çalışan 2000 işçi işverenin Maden-İş'ten çıkmaları için işçilere baskı yapması ve 5 işçiyi işten at-

ması üzerine çalışmayı boykot etti. Topçular Horoz Çivi Fabrikasında Özmaden-İş'ten ayrılıp, Maden-İş Sendikasına giren işçilerin işten atılması, işyerinde çalışan 600 işçinin iş bırakmasına yol açtı. İşçiler, baskı ve terörün kalkması, sendika özgürlüğünün çiğnenmemesi, işten atılanların geri alınması isteğiyle 20 Mayıs'ta direnişe geçtiler.

İstanbul Küçükköy'deki Levent Madeni Eşya Fabrikası işçileri 7 Mayıs'ta greve başladılar ve 21 Haziran'da bir yürüyüş yaptılar. Çelik Montaj Sanayiinin Kartal'daki Jawa ve Skoda fabrikalarında Mayıs ayında başlayan grev, Temmuz ayında da devam etti ve silahlı grev kırıcıları Çelik Montaj Sanayiinin bir eki olan Otopar Fabrikasındaki grevcilerin de yardımıyla kovuldu. Grevciler, basının ilgisizliğini yazdıktan dövizlerle kınadılar.

9 Temmuz'da İzmit Pirelli Lastik Fabrikasında bir işçinin işten çıkarılması, bütün işçilerin direnişe geçmesine yol açtı. Lastik-İş Sendikasının "kanunsuzdur" diye desteklemediği grev altıncı gününde sona erdi. Yine Temmuz ayı içinde, Çorum Özel İdaresine bağlı Alpagut Linyit İşletmesinde çalışan işçiler iki üç aydır ödenmeyen ücretlerinin ödenmesi ve ocağın Türk Kömür İşletmelerine devredilmesi için, ocağı işgal ederek, 34 gün ellerinde tuttular. Daha sonraları da, işçilerle Özel İdare arasında mücadele zaman zaman şiddetlenerek devam etti.

1969 yılının en şiddetli ve en güçlü işçi mücadelesi Türk Demir Döküm'de verildi. Mayıs direnişinde işverenin kabul ettiğini bildirdiği isteklerin hiçbirinin yerine getirilmemesi üzerine Demir Döküm'ün 2200 işçisi, 31 Temmuz günü *"Faşist Yönetime", "İşbirlikçi Patrona", "Sarı Sendikalara"* ve *"Yasal Hakların Ayaklar Altına Alınmasına"* karşı direnerek, fabrikayı işgal ettiler. İşgalin altıncı günü saldırıya geçen polisi işçiler ve çevrede toplanan gecekondu halkı bozguna uğrattı.

İşçiler İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ'nin kendi direnişleriyle ilgili sayısından Silahtar ve Alibeyköy'de beş binden fazla sattılar. Öte yandan, 480 işçinin çalıştığı Adana Çimento Fabrikasında greve gidildi. Grevi AP'li Hasan Türkay'ın başkanlık ettiği Çimse-İş'ten ayrılan Çitos-İş yürütmekteydi. İşçiler Fabrika Müdürünü istenmeyen adam ilan ettiler.

Ağustos sonlarına doğru, Türk-İş Ankara'da *"Büyük İşçi Mitingi"*ni düzenledi.

1969 yılının başka bir önemli mücadelesi de Erdemir işçileri tarafından verildi. Ağustos içinde Ereğli Demir Çelik İşletmelerine bağlı işyerlerinde çalışan 4600 işçi, "böl, yönet" uygulamalarına karşı, Türk-İş'in engellemelerine rağmen greve gitti. İktidar, *"milli güvenliği zedeleyici"* bularak grevi bir ay erteledi. 15 Eylül'de yeniden grev kararı alındı. İktidarın ikinci kere aldığı erteleme kararını Danıştay bozdu. İşçiler bağlı bulundukları sendikaları da dinlemeyerek 29 Eylül'de üçüncü defa grevi başlattılar. Müdürleri ve yardımcıları fabrikadan dışarı attılar. İşçilerin üzerine asker sevkedildi, fakat işçiler, Demir Döküm işçileri gibi hareket ettiler ve askerlerle çatışmadılar. Grev 7 Ekim'de işçilerin muhalefetine rağmen Türk-İş tarafından kaldırıldı.

Eylül ayında Yarımca Seramik'te çalışan 1200 işçiden 1150 tanesi Çimse-İş'ten ayrılarak Serçip-İş'e girdi. Sendika baş temsilcisinin işten atılması üzerine işçiler işi boykot ederek, İzmit içinde bir yürüyüş ve miting tertip ettiler. Mitinge Rabak'tan, tren işçilerinden temsilciler ve öğrenciler katıldı. 26 Eylül'de 85'i işten çıkarılan ve Teksif'e girmelerine engel olunan 550 işçi, Hasan Polatkan'ın eski ortağının fabrikasında, Sancak Tül'de işten atılanları geri aldırmak ve sendikalaşma özgürlüğünün çiğnenmesine engel olmak amacıyla direnmeye başladılar.

10 Kasım günü, Ereğli Kömür İşletmesine bağlı Armutçuk kömür üretim bölgesinde 1000'e yakın kömür işçisi, ücret azlığım protesto amacıyla iş bıraktı. Kasım ayı içinde Kartal Eğe Sanayiinde, Köseköy Çelik Halat Tel Sanayiinde, Hisar Çelik'te ve EAS Akü Sanayiinde işçiler çetin mücadeleler verdiler. Konya Ereğli'sinde Sümerbank'ın devrimci işçileri Teksif'i ele geçirdiler. Sendika başkanının işe alınmaması üzerine, 3 bin işçi iş bıraktı ve civar köylerin de katıldığı bir yürüyüş yaptı.

yılını işçi sınıfımız bir şehit vererek kapattı. Gamak Motor Fabrikasında 540 işçiden 504 tanesinin Çelik-İş'ten ayrılarak Maden-İş'e girmeleri, işvereni rahatsız etmişti. İşveren, hammadde yokluğu bahanesiyle işçilerin bir kısmına izin verdi, bir kısmını da işten çıkardı. İşten atılan arkadaşlarının hesabını sormak üzere fabrikaya gelen işçiler, polisin ateş yağ-

muruyla karşılaştılar ve Şerif Aygül, "işçi kardeşliği" uğruna şehit düştü. Maden-İş muhalefetine rağmen Kartal'da 4, İstanbul bölgesinde de iki fabrika oturma grevi yaparak olayı protesto etti. 1970 yılı içinde de yine Otoyol'da, Chrysler'de ve daha bazı fabrikalarda grevler, direnişler oldu.

Son iki yıldır işçi hareketlerinin basma geçen ve bizim tesbit ettiğimiz başlıcaları bunlardı.

Köylü Hareketleri

1967 yılının Kasım ayında, Konya'nın Yunak ilçesine bağlı Odabaşı köyünde, Toprak Tevzi Komisyonunun çalıştığı bina, aynı ilçenin Gökpınar köylüleri tarafından kuşatıldı. Kuşatma, Kulu ilçesinden gönderilen jandarma kuvvetlerinin yardımı ile kaldırılabildi. Elmalı köylülerinin mücadelesi, şiddetlenerek devam ederken, yine Konya'ya bağlı Sarayönü ilçesinin Kuyulusebil köyünden 10 topraksız köylü hazineye ait topraklan zapt ettiler.

yılının Şubat ayında, Emirdağı köylerinden birinde, bir köylü, Köy İşleri Bakanlığına başvurarak, toprak istediği için, ağalar tarafından öldürtüldü. Öte yandan Söke'nin Bafa Gölünde balık avlayan bir köylü bekçiler tarafından vuruldu. Serçin köylüleri yaralıyı Söke'ye getirerek, gölün sahibi olduğunu iddia eden Cemal Özbaş'ın yazıhanesinin önünde olayı protesto ettiler. Vurulan köylünün ölmesi köylüleri iyice çileden çıkarmıştı. Serçinliler toplu halde Söke'ye inerek Özbaşların el koyduğu Bafa Gölünde, cenazeyi, ağalara inat, motorla dolaştırdılar. Yine Şubat ayında Fatsa'nın 24 köy muhtarı bir bildiri yayınlayarak, Amerika'ya, "birinci ihtar"larını yaptılar.

Mart ayında Urfa'nın Bozova ilçesine bağlı Ortatepe köyünde, büyük toprak sahipleriyle köylüler arasında, üç kişinin ölümüyle sonuçlanan bir çatışma oldu. Nisan ayında; Elmalı'da köylülerin ektiği topraklar ağalar tarafından sürülmek istenince mücadele yeniden şiddetlendi. Fatsa köy muhtarlarının bildirisinden sonra Samsun'un 15 köyünden 118 imzalı "Amerikalı seni istemiyoruz" bildirisi yayınlandı. Temmuzda Malatya'nın Akçadağ ilçesine bağlı 11 köy muhtarı, bir bildiriyle Amerikan emperyalizmini ve ona "Çanak Tutanları" lanetledi.

28 Ocak 1969'da, Torbalı ilçesine bağlı Atalan köylüleri, ağaların el koyduğu hazine arazisini işgal ettiler ve ana yol üzerine *"Bu köyde toprak mücadelesi vardır"* yazılı büyük bir pankart astılar. Atalan işgalinden birkaç gün sonra Menderes'in halası "hanım ağa" Mesude Evliyazade'nin el koyduğu hazine topraklarını Göllüceliler zapt ettiler.

7 Şubat'ta Ege tütün piyasasının açılışı dolayısıyla FKF tarafından Akhisar'da düzenlenen mitinge binlerce tütün üreticisi katıldı. Mitingi baltalamak için tefeci tüccarların düzenlediği saldırı, köylüler ve gençler tarafından püskürtüldükten sonra, mitinge katılanlar *"Köylü Gençlik Elele"* sloganıyla şehire bir yürüyüş yaptılar. 10 Şubat'ta Akhisar'daki mitingin bir benzeri Ödemiş'te yapıldı. Yine Şubat ayında Tokat'ın Uzunburun köyündeki 2 bin dönümlük toprak, köylüler tarafından işgal edildi.

22 Şubat'ta, Malatya'da devrimci dernekler tarafından düzenlenen *"Emperyalizmi, açlık ve pahalılığı tel'in mitingi"*ne birçoğu köylü olmak üzere, onbine yakın Malatyalı katıldı. Haymana ilçesinin Çuluk köyü halkı, köylerindeki toprak ağalarına karşı bir bildiri dağıttılar. Torbalı'nın Hortuna, Pancar, Kuşçuburun köylüleri ağalara ait pancar çiftliğinin bazı kısımlarını işgal ettiler.

16 Nisan'da Söke'de köylülerin ve gençlerin el birliğiyle *"Toprak reformu ve bağımsızlık mitingi"* düzenlendi. 13 Nisan'da, Diyarbakır'da Lice, Siverek, Suruç, Batman, Van, Muş, Malazgirt bölgelerinden 3 bin kişinin katıldığı bir başka miting yapıldı. Hilvan'da Ziraat Bankası kredilerinin haksız dağıtımını gören köylüler, bankaya hücum ettiler. Kars'ın Susuz ilçesine bağlı İncesu ve Çamçavuş köylüleri kredi dağılımındaki adaletsizliği protesto ettiler.

Nisan'ın son haftasında Gaziantep'e bağlı Oğuzeli ilçesinin Karadibek köylüleri, ağalar toprakları başkalarına kiraya vermek isteyince 3 bin dönümlük toprağa el koydular. Antalya, Manavgat ilçesinin Çolaklı köyündeki 350 dönümlük araziye, Seki köyü ağalarının el koymak istemesi, köylülerle ağalar arasında şiddetli çatışmalara yol açtı. Köy jandarma ve komando birlikleriyle kuşatılarak, kadınlı erkekli birçok köylü tutuklandı. Ağalar, toprakları jandarma nezaretinde sürebildiler.

Mayıs ayında Yozgat'ın Yerköy ilçesine bağlı Kayadibi köyünden ve başka köylerden, topraksız ve az topraklı köylüler, hazine toprağını kendine maleden CHP milletvekili Celal Sungur'a karşı Yerköy'de bir yürüyüş düzenlediler. Yürüyüşleri engellenen köylüler, Danıştay'a başvurdular. Keller ve Hançerli köylüleri Malatya'ya inerek hükümet meydanında Amerikan emperyalizmine ve toprak ağalarına karşı bir miting yaptılar.

Haziranda tütün üreticileri, merkezi Akhisar'da olan "Türkiye Tütün Üreticileri Sendikası"nı kurdular ve kurucular bir bildiriyle bütün tütün üreticilerini tefeci tüccarlara karşı birleşmeye çağırdı. Dursunbey'e bağlı Akyayla köyünün topraksız ve az topraklı halkı ise hazine topraklarını işgal ederek hükümetten toprak talebinde bulundular. Gemlik'e bağlı Muratoba köylüleri zaten yetersiz olan topraklarının, baraj inşaatı yüzünden ellerinden alınmasını ve alınan topraklara karşılık başka toprak verilmesini protesto ediyorlardı.

Yine Malatya'da devrimcilere yapılan baskıyı yerdikleri için, altı köylünün tutuklanması, Malatya'nın 40 köyünden yüzlerce köylünün imzalı bir bildiri yayınlayarak olayı şiddetle protesto etmesine yol açtı. Tekman'da silahlı çatışmalar oldu. 1947 yılından beri Düzyurt, Keleş, Hıdır, Çekaluk ve Madralı köylerindeki hazineye ve köylülere ait toprakları kademeli olarak işgal eden Şeyh Selahattin, Çekaluk ve Madralı'da sürüsünü otlatmak üzere yeni bir işgale kalkınca, köylüler silaha sarılarak şeyhe baş kaldırdılar. Sonraları birçok yoksul köylü, şeyhin silahlı müritleri tarafından dövüldü ve yaralandı.

14 Temmuz'da Fatsa köylerinin *"Fındık Fiyatları ve Demokratik Haklar"* konulu mitinginde, bini aşkın köylü tefecilere ve Amerikan emperyalizmine çattı. Polatlı kaynayan kazan gibiydi: Karailyas köyünü satın alan Kozlu Çiftliği sahipleri hasatı jandarma kordonunda yapabildiler. Kırıkharmanı köylüleri, ağanın topraklarını sürerken, Sakarya köyü çobanları da ağanın sürüsünü yüzüstü bıraktılar. Ağustos, Doğu halkının uyanış mitinglerine sahne oldu. Elbistanlıların sağlık mitinginde binlerce insan *"doktor, ilaç, hastane isteriz"* diye bağırdılar.

Eylülde Tarsus köyleri kaynıyordu: Kargılı, Firengülüs, Baltalı, Gerdan, İznik, Melik, Hacıbozan, Yüksekballıca köylüleri *"Pamuk fiyatlarının düşüklüğünü"* ve köylülere yapılan kötü muameleleri protesto amacıyla Yenice bucak merkezinde toplandılar ve Tarsus'a kadar traktör ve arabalarla resmi makamlara bildirimde bulunmaksızın yürüyüş yaptılar. Bir hafta sonra yeniden bir miting düzenleyen köylüler, Ankara-Adana-Mersin Karayollarını trafiğe kapatıyorlardı.

12 Eylül'de Kırıkhan'da bir miting düzenlenmiştir. Tefecilere karşı düzenlenen mitinge Amik ovasındaki 56 köyden 4 bin kişi katılmıştı. Kozan köylüleri ise traktörlerle Adana-Ceyhan yollarını kapatarak iktidarı protesto ediyorlardı. Aynı günlerde Silivri'ye bağlı Değirmenköylüler Esece çiftliğinin sahip çıktığı hazine toprağının yarısını ektiler. Hatay'ın Reyhanlı ilçesine bağlı Varışlı köyünde Değirmenköy mücadelesinin bir benzeri tekrarlandı.

Burdur'da pancar üreticisi köylüler, küspe satışında yapılan yolsuzluğa engel olmak için, bir sürü yetkilinin kapısını çalıp eli boş döndükten sonra, nihayet Aralık ayında, traktörlerle şehre inip fabrikaya yürüdüler.

1970 yılının ilk ayında bildiğimiz Akhisar ve Ödemiş mitingleri oldu. Tekirdağ'ın Kaşıkçı, Taşomurca, İsmailli ve daha birçok köylerinde öteden beri devam eden kaynaşmalar iyice kızıştı ve gittikçe de kızışıyor. Vali, kaymakam, jandarma komutanları vs... her gün bir başka köyde, çiftlik sahiplerine karşı ayağa kalkan köylüleri yerine oturtmak için terler döküyor, tehditler savuruyorlar.

Son iki yılın basına geçen köylü hareketleri de, aşağı yukarı bunlar.

Sadece basına geçen işçi, köylü hareketleri bile, yığın hareketlerinin her geçen gün daha geniş çevrelere, yeni işyerlerine ve kırlara doğru yayıldığını gösteriyor. Fabrikalarda ve kırlarda, binlerce işçi ve köylü, sınıf mücadelesinin (bilinçli siyasi mücadele anlamında değil) çemberinden geçerek tecrübeler kazanıyor, bilincini geliştiriyor. Kitlelerin *"büyük devrimci ruhu", "sınırsız yaratıcı gücü"* kendini ispat ediyor.

Proleter devrimci saflarda, mücadelemizin ancak bilinçli ve örgütlü kitlelere dayandığı takdirde başarıya ulaşabileceği bilinci, her geçen gün daha fazla yerleşiyor, kitlelere güvenmeyen, onları hareketsiz yığınlar

olarak gören küçük burjuva anlayışı, yığınların gelişen atılımları karşısında geriliyor. Yaygınlaşan işçi köylü hareketleri, aynı zamanda, proleter devrimci hareketimizin önüne yeni görevler, *"yeni teorik, siyasi ve örgütlenme ile ilgili görevler", "yığın hareketinin gelişmesinden önceki dönemde bizi tatmin edebilenlerden çok daha karmaşık görevler"*[1] çıkarmış bulunuyor.

Şimdi, bu yeni görevler, *"teorik, siyasi, örgütsel"* görevler üzerinde duralım.

Kendiliğinden Gelme İşçi Hareketleri ve Proleter Devrimci Siyasi Mücadele

Kendiliğinden-gelme işçi hareketlerinin Türkiye'de hızla yoğunlaştığını ve yaygınlaştığını görüyoruz. Bu durumda kendiliğinden-gelme mücadele ile, bilinçli siyasi mücadele ilişkilerini, kendiliğinden-gelme hareketlerin sınıf mücadelesi içindeki yerini ve işçi sınıfı hareketinin nasıl bir politika ve örgütlenme ile kendiliğinden-gelmelikten kurtarılıp bilinçli siyasi mücadele haline getirilebileceğini araştırmak daha da önem kazanmaktadır. Bütün bunları, bu konulardaki bilimsel sosyalist görüşü ve bilimsel olmayan yanlış görüşleri ortaya koymak, mücadelemize ışık tutacak ilkeleri tesbit bakımından zorunludur.

Proletaryanın sınıf mücadelesi, yani bilinçli siyasi mücadele, onun dünya görüşü olan bilimsel sosyalizmin emrettiği mücadeledir. Sınıfsız ve sömürüsüz bir dünya yaratmayı hedef alan ve o hedefe doğru, bilinçle götürülen mücadeledir. *"İşçilerin mücadelesi, ancak bütün ülkenin işçi sınıfının başta gelen temsilcilerinin tek bir sınıf olarak kendilerinin bilincine vardıkları ve tek tek patronlara değil de, tümüyle kapitalist sınıfa ve o sınıfı destekleyen hükümete karşı yönelmiş bir mücadeleye giriştikleri zaman sınıf mücadelesi haline gelir."*[2]

İşçilerin iş güçlerini daha elverişli şartlarla satmak için, çalışma ve

---

[1] Lenin, **Ne Yapmalı**, Ankara, Sol Yayınları, 1969, s. 78

[2] Lenin, "**Önümüzdeki Görev**", **Türk Solu**, sayı 113

hayat şartlarını iyileştirmek için patrona karşı yürüttükleri kollektif mücadele, yani iktisadi mücadele, yine proleter devrimcilerinin müdahalesi olmadan, iktisadi ve demokratik haklar için hükümete karşı yürütülen mücadele, kendiliğinden gelmedir.

İşçilerin, bu mücadelelere girebilmek için, tüm işçi sınıfının üyesi olduğunu kavramaları ve çıkarlarının düzenin tümü ile uzlaşmaz olduğu bilincine varmaları gerekmez. Şüphesiz kendiliğinden-gelme her hareket de, içinde belirli ölçüde *"bilinç ışınları"*nı taşır. Lenin'in dediği gibi, *"İlkel isyanlar bile belirli bir ölçüde bilincin uyanışını ifade ederler."* Mesela-sistemli grevler, daha çok *"bilinç ışınları"* taşır; bunlarda sınıf mücadelesinin *"filizlendiğine"* tanık oluruz.

Ama yine de bu grevler, sınıf mücadelesinin kendisi değil, onun *"sadece filizlendiği"* hareketlerdir. Çünkü bu grevler, sosyalizmi amaçlamaz, sadece sendika mücadelesidir. *"İşçiler çıkarlarının düzenin tümüyle uzlaşmaz çelişkisinin bilincinde olmadıkları ve olamadıkları için"*, yani onların bilinci proleter devrimci bilinci olmadığı için, bu grevler isyanlara göre büyük bir ilerlemeyi temsil etmelerine rağmen gene de *"sınıf mücadelesi"* değildirler ve *"olamazlar."*[3]

İşçi sınıfı, kendi çabasıyla ancak sendikacılık bilincini geliştirebilir. İktisadi-demokratik taleplerle tek tek patronlara karşı ya da gerekli işçi kanunlarını çıkarması için hükümete karşı mücadele etmek üzere, sendikalar içinde birleşmenin gerekli olduğu bilincini geliştirebilir. *"Kendi başına kalınca, kendiliğinden-gelme işçi hareketi, ancak sendikacılığı doğurabilir ve kaçınılmaz olarak hep onu doğurmuştur"*[4] Çünkü sosyalizm ile işçi sınıfı mücadelesi ayrı ayrı ön şartlardan meydana gelirler. Birbirine paralel olarak gelişirler, fakat birbirini doğurmazlar.

Sosyalizm, burjuva aydınları arasında bilimin gelişmesinin bir sonucu olarak doğmuş ve zenginleşmiştir. Bu nedenledir ki, bilimsel sosyalizm işçi sınıfına, burjuva aydınlar tarafından, dışarıdan iletilir. Proletarya, bilimsel sosyalizmi kendi sınıf mücadelesine dışarıdan ithal

---

[3] Lenin, **Ne yapmalı**, s. 40

[4] Aynı eser, s. 120

eder. Proleter devrimci bilinci, işçi sınıfının kendiliğinden-gelme mücadelesine tabi olarak doğacağını iddia etmek, bu bilinci işçi sınıfına götürme görevini unutturmak demektir.

Bu ise, işçi sınıfının, ideolojik bakımdan burjuvazi tarafından köleleştirilmesi sonucunu doğurur. *"Çünkü kendiliğinden-gelme işçi sınıfı hareketi trade-unionculuktur (...) ve trade-unionculuk ise işçilerin burjuvazi tarafından ideolojik bakımdan köleleştirilmeleri demektir."*[5] İşçi yığınları kendiliğinden-gelme mücadeleleri içinde bağımsız bir ideoloji yaratamayacaklarından, ya burjuva ideolojisini ya da sosyalist ideolojiyi benimsemek, bunlar arasında bir seçim yapmak zorunda kalacaklardır. *"Sosyalist ideolojiyi **herhangi bir biçimde** küçümsemek, **bu ideolojiye azıcık olsun sırt çevirmek**"*, işçi sınıfına siyasi bilinç iletme görevini azıcık olsun ihmal etmek, burjuva ideolojisini güçlendirmeye yarayacaktır.

Çünkü burjuva-ideolojisi, köken bakımından proletarya ideolojisine nazaran çok daha eskidir, çok daha gelişmiştir ve çok geniş ölçüde yayılma imkânları vardır.[6] Bilerek veya bilmeyerek, isteyerek veya istemeyerek, kendiliğinden-gelmeliğe boyun eğmek, onu yüceltmek, bilincin rolünü küçümsemek işçiler üzerinde burjuva ideolojisinin etkisini güçlendirmeye yarayacağından, objektif olarak burjuvaziye hizmet etmek olur.

Proleter devrimcilerinin görevi, işçi sınıfı hareketini, proleter devrimci hareketin kanadı altına almak, onların büyük gücünü proleter devrimci hareketin emrine vermektir; kendiliğinden-gelmeliğe boyun eğerek proleter devrimci hareketin büyümesini geciktiren bütün eğilimlere karşı hoşgörü göstermeden mücadele etmektir.

Proleter devrimci politika, işçi sınıfı hareketini proleter devrimciliğinin kanadı altına alma, işçi sınıfının kendiliğinden gelme hareketini bilimsel sosyalizmle birleştirerek, onu bilinçli siyasi mücadeleye yükseltme politikasıdır ve kendiliğinden gelmeliğin politikası, *"işçi sınıfının burjuva politikası"* olan trade-unioncu politikanın tam zıddıdır.

---

[5] Aynı eser, s. 52

[6] Aynı eser, s. 51-54

Proleter devrimci politika, işçi sınıfının siyasi eğitimini, siyasi bilincin gelişmesini aktif olarak ele almayı emreder. İşçi yığınlarının bilincini gerçek bir siyasi bilinç, gerçek bir sınıf bilinci düzeyine yükseltmeyi emreder. İşçi yığınlarının bilinci, ne zaman gerçek siyasi bilinç, gerçek bir sınıf bilincidir? Yine Lenin'e başvuralım:

*"Eğer işçiler, **hangi sınıflar gadre uğrarsa uğrasın, her türlü** suistimale karşı, zulmün ve zorbalığın bütün davranışlarına karşı tepki göstermeye alışmış (iseler) ve işçiler bunlara karşı herhangi bir açıdan değil de, Sosyal-Demokrat (Sosyalist) açıdan tepki göstermeye alışık (iseler), işte o zaman ... işçi sınıfının bilinci gerçek bir sınıf bilinci (olabilir).*

*Eğer işçiler, öteki sosyal sınıfların **her birini** entellektüel, manevi ve siyasi hayatlarının bütün tezahürlerinde gözleyebilmek için somut ve aktüel siyasi gerçek ve olaylardan yararlanmasını (öğrenirlerse) ... eğer materyalist tahlil ve kıstasları, bütün sınıfların, kategorilerin, grupların, bütün eylem ve hayat tarzlarına pratik olarak uygulamayı (öğrenirlerse, işte o zaman) ... işçi yığınlarının bilinci gerçek bir sınıf bilinci (olabilir)."*[7]

Proleter devrimci olabilmek için, işçi, bütün sınıf ve tabakaların *"iktisadi niteliğini, sosyal ve siyasi özelliklerini"*, bunların güçlü ve zayıf yanlarını bilmelidir... Marx'ın deyimiyle, *"muhafazakârların parolası olan 'adil bir işgücü karşılığında adil bir ücret' yerine, bayraklarına 'sömürme düzeninin kaldırılması parolası'nı"*[8] yazan ve bunun gerektirdiği mücadeleye giren işçiler bilinçli işçilerdir.

İşçi sınıfını siyasi bilincine nasıl ulaştıracağız? Bunun için toplumun bütün sınıfları arasına gitmeliyiz. Bütün haksızlıklara karşı zamanında ve geniş mücadele kampanyaları örgütlendirmeli, canlı olayları, çevremizde olup bitenleri yığınların gözleri önüne sermeliyiz. Bütün alanlarda örgütlenen bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyası, *"Ancak böyle bir kampanya, yığınların siyasi bilincine ulaşmasını **sağlayabilir** ve yığınların devrimci eylemini hızlandırabilir."*[9]

---

[7] Aynı eser, s. 88-89

[8] Karl Marx, **Ücret, Fiyat ve Kâr**, Ankara, Sol Yayınları, 1965, s. 101

[9] Lenin, **Ne Yapmalı**, s. 88

Siyasi ajitasyon görevini yerine getirebilmek için, **hayatın bütün alanlarını kapsayan** geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyası örgütlendirmek, siyasi ajitasyonu zulmün bütün belirtilerini ele alarak yürütmek zorunludur. *"**Geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyası örgütlendirmezsek,** işçilerin siyasi bilincini geliştirme **görevimizi yerine getirmeyeceğimiz** besbelli değil midir?"*[10]

Böyle bir eylem, besbellidir ki bu eylemin muhtevasıyla sıkı sıkıya bağlı bir örgütü gerektirir. Bu örgüt, birinci olarak, her şeyden önce ve başlıca mesleği devrimci eylem olan kimselerden kurulmalıdır. Üyeler arasındaki bu ortak özellik, işçilerle aydınlar arasında ve çeşitli meslek grupları arasındaki her türlü farkı kesin olarak siler. İkinci olarak, bu örgüt, bütün şartlarda ve bütün dönemlerde mücadeleyi sürdürebilecek sağlam bir yapıya sahip olmalıdır. Ancak böyle bir örgüt, bütün ülke çapında siyasi ajitasyon yürütebilir. Sağlam bir devrimci hareket ancak böyle bir örgütün varlığıyla mümkündür.

Çünkü ancak böyle bir örgüt mücadelenin çeşitli ve hızla değişen şartlarına uyabilir. Çünkü, ancak böyle bir örgüt, küçük grup ve hizipleri harekete katılan bütün unsurları bir bütün içinde toplayabilir, geniş yığın örgütlerini kendisine bağlayabilir, denetim ve yönetimine alabilir. Ve yine, ancak böyle bir örgüte, eyleminin başlıca muhtevası toplumun bütün katları arasında yürütülen canlı siyasi ajitasyon olan bir örgüte sahip olanlar, *"devrimin geldiğini önceden görememe tehlikesini en aza indirmiş"* olabilirler ve *"sınıf mücadelesinin kendini büyük ölçüde ortaya koyuşu sırasında"* geniş örgütsüz yığınlara da bir ölçüde kumanda edebilirler.

Kendiliğinden gelme yığın hareketleri ne kadar yaygınlaşır ve büyürse, böyle bir örgütün gereği o ölçüde artar. *"Ancak marksizmi anlamayanlar ... işçi sınıfı hareketinin kendiliğinden gelme yükselişinin ... devrimciler örgütünü yaratma görevinden bizi azadettiğini düşünebilirler. Tam tersine bu hareket, örgüt görevini bize yüklemektedir;*

---

[10] Aynı eser, s. 73

çünkü mücadele güçlü bir devrimciler örgütü tarafından yönetilmediği sürece, proletaryanın kendiliğinden gelme mücadelesi hiçbir zaman onun gerçek sınıf mücadelesi olamaz."[11] Mao Zedung'un deyişiyle de, *"devrimci prensiplere, Marksizm-Leninizmin devrimci tarzına göre kurulmuş bir parti olmaksızın, işçi sınıfı ve geniş halk kitleleri emperyalizme ve uşaklarına karşı yönetilemez."*

Eyleminin başlıca muhtevası, temerküz noktası, toplumun bütün katları arasında yürütülen canlı siyasi ajitasyon olan devrimciler örgütü, bu çalışmayı en iyi biçimde ancak bütün ülkeyi kapsayan ve düzenli aralıklarla yayınlanan bir gazete ile başarabilir. Üstelik böyle bir gazete propaganda ve ajitasyon görevinden başka, bir örgütlenme görevi de yapacaktır. *"Bir gazete sadece kollektif propagandacı ve kollektif ajitatör değil, aynı zamanda kollektif örgütlendiricidir de."*[12]

Buraya kadar, kendiliğinden-gelmeliğin ne olduğunu ve işçi sınıfını nereye götüreceğini, kendiliğinden-gelmelik karşısında proleter devrimcilerinin görevini, bilinçli siyasi mücadeleyi ve bu mücadelenin icabı olan örgütlenmeyi, bilimsel sosyalizmin esas kaynaklarına dayanarak özetlemiş bulunuyoruz. Şimdi de, kendiliğinden-gelmeliğe boyun eğen, proleter devrimci saflara sokulmuş iki siyasi akım üzerinde duralım.

Kendiliğinden Gelmeliğe Boyun Eğen İki Akım: Ekonomizm ve Terörizm

Ekonomizm, işçi sınıfının kendiliğinden-gelme hareketini yüceltme, putlaştırma teorisidir. Ekonomizm, **siyasi mücadeleyi reddetmeyen, fakat, kendiliğinden-gelme siyasi mücadelenin bilinçsizliği önünde boyun eğen**, yani, proleter devrimci politikayı, trade-unioncu politika derekesine düşüren bir akımdır. Ekonomizmin benimsediği politika, işçilerin içinde bulundukları şartlardan ileri gelen acıların hafifletilmesini sağlamaya yönelir. Hükümetten gerekli kanunların çıkarılmasını talep ve bunun için mücadeleyi kabul eder.

---

[11] Aynı eser, s. 167

[12] Aynı eser, s. 203

Ama bu politika, işçileri sermayenin boyunduruğunda tutan şartların ortadan kaldırılmasını hedef almaz.

Ekonomizm, işçilerin sınıf bilincini geliştirmek için, iktisadi mücadeleyi biricik ya da başlıca temel sayar. Ekonomizm, iktisadi mücadelenin yığınları aktif siyasi mücadeleye çekmek için en geniş uygulama alanı ve bir araç olduğunu iddia ederek, siyasi ajitasyonun kapsamını, işçilerin siyasi bilincinin gelişmesini hiçbir zaman sağlayamayacak olan dar bir çerçeve içinde sınırlandırır.

Bütün yönleri ile siyasi ajitasyon yerine, *"aşamalı bilinçlendirme teorisi"*ni koyar; önce ekonomik mücadele bilinci, sonra bu **mücadele sınırları içinde kazanılan** siyasi bilinç (!). *"Bir grevden sonra, hiç değilse birkaç grevden sonra, hükümet polisi ve jandarmayı karşılarına çıkarınca, yığınlar kısa vadeli çıkarlarını anlamaya başlıyorlar"* iddiası, ekonomistlerin, oportünizmin teorisi olan *"aşamalı bilinçlendirme teorisi"*nin tipik bir örneğini teşkil eder.

Ekonomizm *"işçi sınıfının dikkatini, gözlem imkânlarını ve bilincini"* yalnız işçi sınıfı üzerine, işçi sınıfının iktisadi mücadelesi üzerine çeker. "Salt işçi hareketi" taraftarıdır; işçi olmayan her aydına, sosyalist de olsa, düşman gözüyle bakar. Böylece işçi sınıfının *"çağdaş toplumun bütün sınıfları arasında karşılıklı ilişkiler hakkında tam bir bilgi, ... siyasi hayatın tecrübesine dayanan bir bilgi"*[13] sahibi olmasını önler.

Ekonomizmin, *"İktisadi mücadelenin siyasi ajitasyon için en geniş ölçüde uygulanabilen araç olduğu yolundaki, bizim görevimizin bugün iktisadi mücadelenin kendisine bir siyasi nitelik kazandırma vb. olduğu yolundaki iddiaları, sadece siyasi bakımdan değil,* ***örgüt*** *bakımından da görevlerimizin dar sınırlı bir anlayışını yansıtır."*[14] Devrimci politikanın yerine, kendiliğinden-gelmeliğin politikası olan trade-unioncu politikayı koyan ekonomizm, devrimciler örgütünün yerine de, kendiliğinden gelişen örgüt biçimlerini koyar.

---

[13] Aynı eser, s. 89

[14] Aynı eser, s. 124

"Devrimci eylemde dar kapsamda yetinmeyi, bu kadar dar eylem temeli üzerinde iyi bir devrimci örgütün kurulamayacağını anlayamamayı, nihayet (ki bu en önemlisidir) bu kadar dar kapsamlı çalışmayı haklı göstermeyi ve onu özel bir "teori" durumuna yükseltmeyi, yani bu mücadelede de kendiliğinden-gelmeliğe boyun eğmeyi ifade eden ***ilkelliği*** *savunur."* İlkellik, ekonomizmle sıkı sıkıya bağlıdır. Ekonomizmden kurtulmadıkça, ilkellikten, yani dar kapsamlı örgüt eyleminden kurtulmanın imkânı yoktur.

Ekonomizm, yığın hareketine *"devrimci, eylemimizi güçlendiren ve ona hız veren bir şey olarak değil de, bizi devrimci eylemi yürütme zorunluluğundan* ***azad eden*** *bir şey"* olarak bakar.[15] Bu nedenle de, birinci ve en acil pratik görevimizin siyasi mücadeleye gerekli enerjiyi, çetinliği ve devamlılığı sağlayabilecek olan bir devrimciler örgütü yaratılması olduğunu göremez. Örgütlenmede gevşekliği savunur. İşçilerin yığın örgütleriyle devrimciler örgütünü birbirinden ayırdedemez. Besbelli ki, ekonomizm işçi sınıfını kurtuluşa değil, onu bataklığa, burjuvazinin kuyruğuna takmaya, köleleştirmeye götüren bir akımdır.

Terörizme geçelim:

Terörizm genel olarak, iktidarın terörle yıldırılacağı ve düzenin terörle bozulabileceği görüşüdür. Terörizmle ekonomizm arasında zorunlu bir iç bağlantı, ortak bir kök vardır. Bu bağlantı, bu ortak kök, kendiliğinden-gelmeliğe boyun eğme denen şeydir. Ekonomistler, *"salt işçi hareketleri"* önünde boyun eğerler; *"Teröristler ise, devrimci mücadele ile işçi sınıfı hareketini birbirini tamamlayan bir bütün içinde birleştirme yeteneğinden yoksun olan ya da fırsatını bulamayan aydınların tutkulu öfkesinin kendileğinden-gelmeliği önünde boyun eğmektedirler"*[16]

Terörizm, en geniş siyasi ajitasyonun yerine terörü, *"heyecanlandırıcı terörü"* koyar. Bütün alanları kapsayan siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının mutlak olarak zorunlu olduğunu göremez. Siyasi mü-

---

[15] Aynı eser, s. 138

[16] Aynı eser, s. 95-96

cadeleyi bir takım komplolar olarak sınırlandırır. Siyasi devrimi gerçekleştirmek için sıkı ve inatçı bir mücadele ile proletaryayı eğitmek, devrimcilerin güçlü bir örgütünü yaratmak yerine, heyecanlandırıcı bir terörizm ile işçi sınıfı hareketini canlandırmayı savunur.

Terörizmin örgütlenme anlayışı da, siyasi mücadele anlayışına uygun olarak, ilkelliği savunmaktadır. Lenin, ekonomizm ile terörizmi karşılaştırarak şöyle der: *"Biri oportünist, öteki ihtilalci olan bu iki eğilim, egemen bulunan ilkel metotlara boyun eğmektedirler."*[17] Ve yine teröristlerin terör çağrıları ve ekonomistlerin iktisadi mücadelenin kendisine bir siyasi nitelik kazandırma yolundaki çağrıları *"şu anda Rus devrimcilerinin omuzlarına yüklenen en acil görevden, örgütlenme ve bütün biçimleriyle siyasi ajitasyon görevinden kaçmak için iki ayrı yoldan başka bir şey değildir"*[18] der.

Kendiliğinden-gelmeliğe boyun eğen bu iki akımı, bunların siyasi görev ve örgüt anlayışlarını da Lenin'den yaptığımız aktarmalar la özet olarak vermiş bulunuyoruz. Şimdi, yukardaki bilgilerin ışığında ülkemizdeki işçi hareketlerinin değerlendirilmesine ve sonra da kendiliğinden-gelmecilik karşısında yine ülkemizdeki yanlış eğilimlerin, bunların dünya proleter devrimci hareketi içindeki yerlerini dikkate alarak eleştirisine geçelim.

Ülkemizdeki İşçi Hareketlerini Doğru Değerlendirelim

Aybar-Aren oportünizmi, bilindiği gibi ülkemizdeki işçi hareketlerinin sosyalist hareket olduğunu iddia etti ve halen de etmektedir. Onlara göre, işçi yığınlarının kendiliğinden-gelme hareketleri "anti-kapitalisttir", yani "sosyalizm" içindir. Önce Aybar-Aren oportünizmine, daha sonra "üçüncü yol" adı altında popülizme uzun süre yataklık ettikten sonra, sözümona bir özeleştiri yaparak bugün "ilkesiz birlik cephesiyle" ilkesiz bir birlik kuran ANT dergisine göre de, kendiliğinden-gelme işçi hareketleri "anti-kapitalist" yani "sosyalist" bir mücadeledir.

---

[17] Aynı eser, s. 131-132

[18] Aynı eser, s. 98

Hatta bu dergi Alpagut işçilerinin kömür ocağına el koymaları üzerine "işte sosyalist işletme" diye yaygarayı basmıştır. Ama şimdi artık bu türden "büyük iddialar" fazla ileri sürülemiyor, sürülse bile kimseyi inandıramıyor. Bugün, saflarda, benzeri iddialar, daha değişik, daha "devrimci" biçimler içinde ileri sürülüyor ve bilinçsiz insanlar üzerinde az çok inandırıcı da olabiliyor.

Şu satırlara bir göz atalım: *"Bütün bu hareketler (işçi hareketleri) bir bakıma, mesleki hak ve istemlerin ötesinde mevcut rejime, Amerikan emperyalizmine karşı tavır alışlar değil midir? Yani bütün bu hareketler ekonomik mücadeleyi de aşıp siyasi bir mücadeleye dönüşme belirtileri değil midir? (Siyasi hale dönüşmeye* ***yönelmesi*** *demek, sosyalist mücadele olması demek değildir. Sosyalist mücadele olması için tek tek patronlara karşı mücadele olmaktan çıkması gerekir). Aylardan beri süre gelen işçi sınıfı hareketi, işçi sınıfının* ***sınırlı da olsa*** *'kendi kendine sınıf'tan, 'kendisi için sınıf' durumuna geçmekte olduğunun belirtileridir."*[19]

Bu görünüşte "devrimci" ifadenin altında gerçekte korkunç derecede gerici bir **ekonomizm** yatmaktadır. Takip edelim: *"Yani bütün bu hareketler ekonomik mücadeleyi de aşıp siyasi bir mücadeleye dönüşme* ***belirtileri*** *değil midir?"* Olabilir. Hatta **çoğu zaman** *"siyasi mücadeleye dönüşmenin* ***belirtileri"*** değil, "siyasi mücadele"nin ta kendisi de olabilir! Ve Lenin'in dediği gibi, zaten çoğu zaman ekonomik mücadeleye polis siyasi bir nitelik verir ve ülkemizde de vermektedir. Ama bu **sosyalist siyasi mücadele değil**, trade-unioncu siyasi mücadeledir; kendiliğinden-gelen siyasi mücadeledir.

Ekonomistlerin önünde eğildikleri (bugün de Aydınlık-Sosyalist Dergi'nin önünde eğildiği) **kendiliğinden** siyasi mücadele (!) ; işçi sınıfını hiçbir zaman kurtuluşa götürmeyen ama, sadece burjuvaziye ideolojik bakımdan köle olmaya götüren siyasi mücadele (!). Burjuvazinin **kabul ettiği** siyasi mücadele (!), yani "İşçi sınıfının **burjuva politikası**"! İşçi hareketlerinin *"siyasi hale dönüşmeye yönelmesi demek, sosyalist mücadele olması demek değildir"* Yazar burada, "yönelme" sözcüğünün al-

---

[19] Aydınlık Sosyalist Dergi, sayı 15, s. 205

tını çizdiğine göre, işçilerin hareketi, siyasi hale **dönüştüğü** zaman, işçi hareketleri *"sosyalist mücadele"* haline gelmiş olacaktır.

Bu fikir bir sonraki cümlede de daha tam ve daha mükemmel bir ifadeye kavuşmuştur: *"Sosyalist mücadele olması için tek tek patronlara karşı mücadele olmaktan çıkması gerekir."* Sözgelimi **hükümete karşı** sekiz saatlik iş günü kanunu için yürütülen mücadele "tek tek patronlara karşı mücadele olmaktan çıktığı için" ve üstelik siyasi hale **dönüştüğü** için, "sosyalist mücadele"dir (!) Sözgelimi genel grev kararı için **hükümete karşı** yürütülen mücadele de yine "tek tek patronlara karşı mücadele" sınırlarını aştığı ve siyasi hale **dönüştüğü** için "sosyalist mücadele"dir (!)

Hükümetin gerekli işçi kanunlarını çıkarması için yürütülen her mücadele "tek tek patronlara karşı mücadele" sınırlarını aştığı ve siyasi hale **dönüştüğü** için "sosyalist mücadele"dir (!) Türk-İş'in, Ağustosta düzenlediği, *"Büyük İşçi Mitingi"*, "tek tek patronlara karş mücadele" olmaktan çıkmıştı ve tam siyasi bir hale **dönüşmüştü**, çünkü, *"hükümetin ve parlamentonun işçi 'meselelerine karşı takındığı ters tutumu protesto etmek"* amacıyla düzenlemişti[20]: İşte sosyalist mücadele (!) Bu sosyalist mücadele anlayışının ekonomist anlayıştan ne farkı vardır, söyler misiniz? Bu **reformlar uğruna mücadeleyi** devrimci ifadelerle süsleyerek, "sosyalist mücadele" adı altında önümüze yeniden sürmek değildir de nedir?

İşçi hareketlerinin *"bir bakıma ... mevcut rejime, Amerikan emperyalizmine karşı tavır alışlar"* olduğu iddiasına gelince, bu iddia sadece "bir bakımdan", trade-unioncu siyasetle, proleter devrimci siyaseti ayıramayanlar bakımından doğrudur. Çünkü bize göre, proletaryanın rejime ve Amerikan emperyalizmine karşı tavır alışı, herhangi bir "bakımdan" değil de, proleter devrimci açıdan olduğu zaman, yani işçi sınıfı menfaatlerinin bu rejimle olan uzlaşmaz çelişkisini kavrayarak ve Amerikan emperyalizminin bütün dünya işçilerinin baş düşmanı olduğunu, onu yenmeden işçilerin kurtuluşunun imkânsız olduğunu, proleter enternasyonalizmi ve onun kendisine yüklediği devrimci gör-

---

[20] Yukarıda gösterilen kaynaklara bakınız

evi kavrayarak *"rejime ve Amerikan emperyalizmi"*ne karşı çıktığı zaman gerçek bir tavır alıştır!

Proletaryanın *"rejime ve Amerikan emperyalizmine tavır alışı"* budur, bu olmalıdır! Başka türlü bir tavır alış, mesela bir küçük burjuva demokratı için yeterli sayılabilirse de, proletarya için kesinlikle yetersizdir ve onun henüz geri olduğunun, onu bilinçli siyasi mücadele seviyesine yükseltmek için epey mücadele etmek gerektiğinin işaretidir. Görüldüğü gibi "Aydınlık Sosyalist Dergi" yazarı **proleter devrimci** siyasi mücadele ile, **kendiliğinden** siyasi nitelik kazanan mücadeleyi, yani trade-unioncu politikayı birbirinden ayıramamakta ve durmadan, proleter devrimci politikadan trade-unioncu politikaya kaymaktadır.

"İşçi sınıfının, 'kendi kendine sınıf'tan 'kendisi için sınıf' durumuna geçmekte olduğu" iddiasına gelelim: Bu doğrudur, ama bunun belirtileri, yazarın sandığı gibi işçilerin trade-unioncu politik mücadelede aldığı yol değil, her gün daha çok sayıda işçinin proleter devrimci düşünceyi benimsemeye ve ona yakınlık duymaya başlamasıdır. Bu ise işçi sınıfının **kendiliğinden mücadelesinin doğurduğu bir sonuç** değil, 50 yıllık proleter devrimci mücadelenin ve mesela yazarın pek itibar etmediği **İŞÇİ-KÖYLÜ gazetesinin, proleter devrimci kadroların çabalarının ürünüdür.**

İşçi sınıfı objektif olarak en devrimci sınıftır. Fakat onun devrimciliğinin esası, proleter devrimci düşünceyi sınıf mücadelesine rehber **edinebilmesinde ve edinmesindedir.** Bu ise, bilimsel sosyalist düşünceyi benimseyen aydınların, bu düşünceyi işçi sınıfına götürmesiyle mümkündür. Bu görevin ihmaline yol açacak, kendiliğinden-gelmeliğin önünde her boyun eğiş, işçi sınıfının davasını, en hafif tabiriyle, geriye itmek olur. Objektif olarak burjuvaziye (ülkemizde emperyalizme) teslimiyettir. Bu gerçeği iyice bilelim. Ve işçi sınıfımızın bugün içinde bulunduğu durumu bu gerçeği bilerek, doğru tahlil edelim.

İşçi sınıfımız bugün ne için mücadele ediyor? Son iki yılın önemli işçi hareketlerini gözden geçirelim. Derby işgali, Finfinis Branda Fabrikası boykotu, Keban Barajı, Magirus, Karayolları grevle-

ri, Singer işgali, Tuslog'da başlayan ve diğer Amerikan işyerlerine sıçrayan grev, Horoz Çivi ve Pirelli boykotu, Hoechst grevi, Alpagut ve Demir Döküm işgali, Yarımca Seramik işçilerinin boykot ve mitingi, Erdemir grevleri, Ege Sanayii, Çelik Halat, Armutçuk direnişleri, Konya Ereğli Sümerbank işçilerinin yürüyüşü, Gamak olayları... Bunlar niçin oldu? Hedefleri neydi?

Sendika özgürlüğünün çiğnenmemesi ve sendika değiştirdiği için işten atılanların geri işe alınması, işyerinde iş emniyetinin sağlanması, iş teminatı, işten çıkarılanlar için kıdem ve hizmet tazminatı, angaryanın kaldırılması, yıllık ikramiye, sosyal yardım, yapılacak tensikatlarda sendika temsilcisinin bulunması (Tuslog), toplu sözleşme hükümlerinin uygulanması, işçiler üzerindeki baskının kaldırılması, ödenmeyen ücretlerin ödenmesi (Alpagut, Gamak), işyeri temsilciliğinin tanınması (Ege), ücretlere zam, çocuk zammı, sosyal güvenlik, prim dağıtımının kısım şeflerinin insiyatifinden çıkarılması (Ege), işyeri müdürünün değiştirilmesi, işçilerin fabrika yönetimine katılması ve "böl-yönet" uygulamasının kaldırılması (Erdemir), asgari ücretlerin uygulanması, vb... Görüldüğü gibi işçilerimizin mücadelesi henüz iktisadi ve demokratik haklar içindir.

Hedef: Yasalara ve anayasaya girmiş hakları çiğnetmemek, bu hakları söke söke almaktır. Bu mücadele işçinin sadece kendi çabasıyla ulaşabileceği mücadeledir. En nihayet, *"Sendikalar içinde birleşme, işverenlere karşı mücadele etme ve hükümeti gerekli işçi kanunlarını kabul etmeye zorlama..."* mücadelesidir. Bu hedefler uğruna mücadele, *"sonuçları doğuran sebeplere karşı mücadele değil, sadece sonuçlara karşı mücadele"*dir. *"Sadece geçici çareler uygulayan, fakat hastalığı iyi edemeyen"* mücadeledir.[21]

Ne zaman ki işçi sınıfı hareketi, işbirlikçi iktidarın devrilmesi görevini, birinci görev olarak kabul edecektir ve bunu gerçekleştirmeye yönelecektir, o zaman işçi sınıfının mücadelesi *"geçici çareler yerine, hastalığı iyi etmeye yönelmiş"* bilinçli siyasi mücadele düzeyine yükselecektir.

---

[21] Karl Marx, **Ücret, Fiyat, Kâr**, s. 101

Proleter devrimci hareket, eylemine her zaman reformlar uğruna mücadeleyi katar ve katmalıdır. Fakat proleter devrimci hareket, "bütünün bir parçası olarak refomlar uğruna mücadeleyi, özgürlük uğruna ve sosyalizm uğruna devrimci mücadeleye tabi kılar"[22]. Reformları, amaç edinmez; reformları **devrimi** başarmak için **araç** olarak kullanır. Bu anlamda devrimci mücadelemizin alanını ve olanaklarını genişletmek anlamında işçilerimizin mücadelesi milli demokratik devrim mücadelemizin bir parçasıdır.[23]

Bunlar, *"sosyal devrime götüren sınıf mücadelesinin ve güçlü sınıf içgüdüsünün kendiliğinden ifadesi"* dirler.[24] Devrimci mücadelemizi yüreklendirir ve ona hız verirler. İşçi sınıfı daha geniş hareketlere girme yeteneğini, sermaye ile girdiği bu günlük çatışmalarla kazanır. Sınıf mücadelesi, bu günlük mücadeleler içinde *"filizlenir"*. Ama sadece *"filizlenir"*. Biz, işçi sınıfının günlük mücadelesini ne küçümsüyoruz ne de gereksiz buluyoruz.

Ama bu mücadelenin öneminin doğru tesbit edilmesini istiyoruz. Lenin şöyle diyor: "*Biz sadece, Sosyal-Demokratlar her grevi yönetmeyi başarırlarsa memnunluk duyarız. Çünkü Sosyal-Demokratların söz götürmez görevi, proletaryanın sınıf mücadelesinin her biçimini yönetmektir ve grevler, bu mücadelenin en derin, en güçlü mücadelelerinden biridir. Ama **ipso facto** bir sendikacılık hareketinden fazla bir şey olmayan bu basit mücadeleyi erdemli ve bilinçli sosyal demokratik mücadele diye **nitelendirseydik**, böyle düşünenler kuyruğunda sonuncu olurduk.*"[25]

---

[22] Lenin, **Ne Yapmalı**, s. 80

[23] 23 Milli demokratik devrim mücadelesi, nihai amaç olan sınıfsız topluma varmak için, önder güç işçi sınıfının bilinçle yürüttüğü bir mücadeledir; bilinçli siyasi mücadeledir. Kendiliğinden-gelme işçi ve köylü hareketleri, bu mücadelenin hedefleri doğrultusunda olduğu ve onun mücadele olanaklarını genişlettiği için milli demokratik devrim mücadelesinin bir parçası sayılırlar. Ama bu mücadelenin doğrudan değil, dolaylı bir parçasıdırlar.

[24] Lenin, **Bir Adım İleri İki Adım Geri**, Ankara, Sol Yayınları, 1969, s. 89

[25] Aynı eser, s. 73-74

Ülkemizdeki işçi hareketlerinde ne görüyoruz? İşçilerimizin mücadelelerinde giderek daha tutarlı, daha hesaplı, daha tecrübeli, daha bilgili olmaya başladıklarını görüyoruz. İşçi sınıfı saflarında giderek, daha sıkı, daha geniş çapta bir dayanışmaya tanık oluyoruz. Grevlerde, işgallerde, boykotlarda ... *"daha şimdiden sınıf mücadelesi filizleniyor"*. İşçi yığınlarının bilinçli yaşantıya ve bilinçli mücadeleye doğru kendiliğindengelme uyanışı, proleter devrimci düşünceyle silahlanmış devrimci kadroların çabalarıyla birleşince, bir takım küçük taleplerle mücadeleye başlayan işçilerin, *"Bağımsız Türkiye"*, *"Kahrolsun Amerika"*, *"Yaşasın Demokratik Türkiye"* gibi **devrimci** şiarlara ulaştığını görüyoruz.[26]

Bundan çıkarılacak sonuç, *"Bağımsız Türkiye"* diye bağıran işçilerimizin hemen proleter devrimcisi oldukları değil, fakat bu işçilerin hızlı bir bilinçlenme süreci içinde oldukları ve proleter devrimci düşünceyi benimsemeye hazır ve yatkın olduklarıdır ve **eğer biz işçi sınıfının siyasi eğitimini acil olarak ele alıp yürütürsek**, bilinçli siyasi mücadeleye çabucak ulaşabileceklerdir. Çünkü işçilerin, yukardaki şiarları benimsemesi, genellikle, proleter devrimci dünya görüşü açısından değildir.

Sözgelimi *"Kahrolsun Amerika"* diye bağıran işçiler, bu şiarı "Amerikan emperyalizmini bütün dünya işçilerinin düşmanı" olarak gördükleri, dünya halklarının kurtuluşunu emperyalizmin yenilmesinde gördükleri, proleter enternasyonalizmini kavradıkları için değil, genellikle köklü küçük burjuva ön yargılarınca, milli bencilliğin, milli dar görüşlülüğün etkisiyle benimsemektedirler. Böyle olması da doğaldır. Çünkü *"sömürge halklarının ve zayıf düşmüş ulusların emperyalist devletler tarafından yüzyıllar boyu uğratıldıkları zulüm, ezilen ulusların emekçi yığınlarında, sadece kin değil, aynı zamanda **proletaryaları da dâhil** [altını biz çizdik - İ.K.], genel olarak ezen uluslara karşı güvensizliği de doğurmuştur"*.[27]

---

[26] Yukarıda aktardığımız kaynaklardan Demir-Döküm, Horoz Çivi, Singer, Erdemir, Yarımca Seramik işçilerinin ve Amerikan işyerlerinde çalışan işçilerin hareketlerine bakınız.

[27] Lenin, **Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı**, Ankara, Sol Yayınları, 1968, s. 158

Fakat, bir proleter devrimcisi için hiçbir zaman doğal olmayan şey, işçi yığınlarındaki güçlü küçük-burjuva önyargılarının, milli bencilliğin, milli dargörüşlülüğün arkasına takılmak, bunu **proleter enternasyonalizminin gereği olan anti-emperyalizm** ile, yurtseverlik ile karıştırmak ve böylece de işçi yığınlarını proleter yurtseverliğine ulaştırma mücadelesini örtbas etmektir. Evet, işçi hareketleri "Amerikan emperyalizmine tavır alışlar"dır ama, ne yazık ki, henüz **bilinçli** proleter devrimcisinin tavır alışları değildir.

Her kim bu gerçeği göremiyorsa, görmezlikten geliyorsa, o kimse proletaryayı bilinçlendirme mücadelemizi unutturduğu için, işçi sınıfımızı burjuvazinin ideolojik hâkimiyetine teslim ediyor demektir. Unutulmamalıdır ki: *"Eğer işçiler ... **her türlü** suistimale karşı, keyfi davranışlara, zulmün ve zorbalığın **bütün** davranışlarına karşı... başka herhangi bir açıdan değil de, **Sosyal-Demokrat (proleter devrimci) açıdan tepki göstermeye alışık değillerse**, [altını biz çizdik - İ.K.], işçi sınıfının bilinci, gerçek bir siyasi bilinç olamaz."*

Mücadele vermiş işyerlerinde yapılan ve TÜRK SOLU'nun 117. sayısında yayınlanan soruşturmaya, işçi temsilcilerinin verdiği cevaplar işçilerimizin bilinç seviyelerini kavramaya yardım edecek önemli bir belgedir. Orada, işçi sınıfımızın **uyanık kesimlerinin bile**, halen sosyalizmi doğru dürüst bilmediklerini, fakat onu benimsemeye açık ve hazır olduklarını görürsünüz.

Şüphesiz ki, ne milli demokratik devrim, ne de sosyalist devrim, "meslek dargörüşlülüğü"ne tutulmuş, trade-unioncu önyargılara kapılmış tek bir işçinin kalmadığı güne kalacak değildir. Fakat her iki devrimde de bilimsel sosyalizmin, en azından işçi sınıfının öncü müfrezesine malolması ve bilimsel sosyalizmin esaslarına göre örgütlü öncü müfrezenin, işçi sınıfının ve müttefik olarak köylülüğün önemli bir kesimine, kumanda etmesi gerekir.

Toparlarsak:

İşçi sınıfımızın **bugünkü** mücadelesi geniş ölçüde iktisadi-demokratik haklar için sendikal mücadeledir. Bu mücadelenin içindeki işçilerimizin geniş kesimleri gerici ideolojilerin baskısı ve hâkimiyeti altındadır.

İşçilerimizin daha dar bir kesimi iktisadi-demokratik haklar için mücadelede önemli tecrübeler, bilgiler kazanmış, giderek daha tutarlı, daha örgütlü davranmayı öğrenmiş, kollektif davranış ve dayanışma bilincini geliştirmiştir. Bu kesim proleter devrimci düşünceyi, bilinçli siyasi mücadelenin gereğini henüz kavrayamamıştır ama proleter devrimci düşünceyi benimsemeye ve mücadelede kılavuz edinmeye açık ve hazırdır.

Sayıları az olmakla birlikte, TİP, DDKD ve İPSD saflarında gerçek sınıf bilincine ulaşan işçilerimizi de bir başka kesim olarak anmak gerekir.

En Gerici Sendikalarda Dahi Çalışmalıyız

İşçi sınıfımızın sendikalaşma düzeyini ve işçi hareketlerinde sendikaların rolünü ele almadan önce, genel olarak sendikalar ve proleter devrimci hareketin sendikalar karşısında görevleri üzerinde duralım.

Batıda sendikalar, işçilerin kapitalistlere karşı kendiliğinden gelme mücadelesinin belirli bir aşamasında ortaya çıkan mücadele örgütleridir. *"İşçilerin dağınıklığını doğurup devam ettiren, aralarındaki kaçınılması imkânsız rekabeti ortadan kaldırmak, yahut hiç olmazsa kısmak, kendilerini hiç olmazsa basit köleler durumunun üstüne yükseltecek, mukaveleye dayanan iş şartları koparmak için gösterdikleri spontane (kendiliğinden-gelme) teşebbüslerden doğmuşlardır."*[28]

Sendika, işçi sınıfının, sırf kendi çabasıyla ulaşabildiği ve en kolayca ulaşılabilir olan örgüt biçimidir ve sendikalar işverenlere ve hükümete karşı mücadele etmenin gereğini anlayan, bilinçlenmenin bu ilkel devresine ulaşmış olan işçiler tarafından sermayenin baskılarına karşı direnme merkezi olarak kurulmuşlardır. Sendikalar, işçi sınıfına kapitalizmin gelişmesinin başlangıcında büyük ilerlemeler sağlamıştır; işçilerin dağınık ve güçsüz durumuna bu örgütler son vermiştir.

Proletaryanın en yüksek örgütlenme biçimi, onun siyasi mücadele aracı olan parti, gelişmeye başladığı zaman, sendikalar, kaçınılmaz olarak meslek dar görüşlülüğü, siyaset dışı kalma eğilimi gibi gerici özellikler göstermeye başlamışlardır. Sendikalar, işçilerin dağınık ve güçsüz

---

[28] Karl Marx, **Ücret Fiyat ve Kâr**, s. 102-103

durumuna son vermiş olmaları bakımından **ilerici**, en kolay ulaşılabilir örgüt olmaları nedeniyle, kaçınılmaz olarak işçilerin mücadelesini dar sınırlar içerisine, işçi sınıfının kurtuluşunu imkânsız kılan sınırlar içerisine hapsettikleri için de **gerici** bir nitelik taşırlar.

Fakat, sendikaların bu gerici niteliği, proleter devrimcilerinin sendikalarda çalışmasına engel değildir. Sendikalar işçi sınıfının nihai kurtuluşunu hiçbir zaman gerçekleştiremezler, fakat, işçi sınıfının bilinçli, örgütlü gücü olan partiyi işçi kitleleri ile düzeyde birleştirebilirler ve birleştirmelidirler.

Sendikalarda teşkilatlanmış güçler, işçi sınıfının nihai kurtuluşu için bir manivela olarak kullanılabilirler ve kullanılmalıdırlar. Bu nedenle parti, sendikalar arasındaki sınır çizgisini titizlikle koruyarak, sendikalara kendi anlayışını sokmaya ve onları etkisi, yönetimi ve denetimi altına almaya mutlaka çalışmalıdır.

Karşı-devrimci sendikalarda, uzlaşıcı oportünist sendikalarda, niteliği ne olursa olsun bütün sendikalarda çalışmak ve bunları partinin 'yönetimi ve denetimi' altına almaya, işçi yığınlarını proleter devrimci hareketin saflarına kazanmaya uğraşmak, proleter devrimcilerinin görevidir;

"*... 'yığınlara' yardımcı olabilmek için onların sevgisini kazanabilmek için davaya katılmalarını ve desteklerini sağlayabilmek için, oportünist ve sosyal-şoven olarak, çoğunlukla -doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak- burjuvaziyle ve polisle bağlantıları olan 'şeflerin' önümüze çıkaracakları güçlüklerden, başvuracakları hilelerden, kuracakları tuzaklardan, hakaretlerden, baskılardan yılmamak gerekir ve mutlaka yığınların olduğu yerde çalışmak* ***gerekir****.*

Asıl kurumlarda, derneklerde, örgütlerde, proleter ya da yarı proleter yığınların bulunduğu her yerde (bunlar en gerici eğilimde olsalar bile) metodlu, azimli, inatçı ve sabırlı bir bilinçlendirme çabası ile bütün fedakârlıkları göze almak, en büyük engelleri göğüslemeyi bilmek gerekir."[29]

Lenin'in bu sözlerini bugün görüşleri saflarımızda bir hayli taraftar bulan Regis Debray'in aşağıdaki sözleriyle karşılaştırın: "*Fakat kaç si-*

---

[29] Lenin, **Marksist Eylemin Çocukluk Hastalığı**, İstanbul, Gün Yayınları, 1968, s. 106

yasal önder sayabiliriz ki, gün geçtikçe, dünya sendikacılığı ile ilgilenmek ya da binbir 'uluslararası demokratik örgüt'ten birine girmek gibi kendi çıkarlarına uygun düşen bir iş yerine, kendini halkının savaşına ilişkin askeri sorunların ciddi ve somut bir incelemesine adamayı tercih etmiş olsun!"[30] Açıktır ki, gerici sendikalarda çalışmayı reddeden bu ve buna benzer "sol" "teori"ler, henüz yeteri kadar bilinçlenememiş işçi yığınlarını *"gerici liderlerin, burjuvazi ajanlarının aristokrat işçilerin"* ya da *"burjuvalaşmış işçilerin"* etkisine terkettiği için objektif olarak burjuvaziye hizmet etmektedir.

Türkiye'deki sendikalara ve bunların işçi hareketlerindeki rollerine gelince: Bugün ülkemizde işçilerimizin büyük çoğunluğunu içinde toplayan iki büyük konfederasyon vardır: TÜRK-İŞ ve DİSK. TÜRK-İŞ, işçi sınıfının kendiliğinden-gelme mücadelesini emperyalizmin menfaatlerine kanalize etme görevini yerine getiren bir örgüttür. TÜRK-İŞ, emperyalizminin beslediği ve işçi saflarına soktuğu "Truva atı"dır. TÜRK-İŞ, sermaye ile emek arasındaki günlük, küçük çapta mücadelelerde bile, sermayenin safındadır.

"İşçilerin safındaki dağınıklığı gidermek, rekabeti ortadan kaldırmak yahut kısmak ... işçileri hiç olmazsa basit köleler durumunun üstüne yükseltecek mukaveleye dayanan iş şartları koparmak" için değil, tersine, işçilerin dağınıklığını muhafaza etmek, işçiler arasındaki rekabeti devam ettirmek ve işçileri basit köleler durumunda tutmak için yaratılmıştır ve bu nedenlerle Batı'da doğan sendikalardan farklıdır.

İşçi sınıfının kendiliğinden ulaştığı sendikacılığı değil, işçi sınıfına finans kapitalin zorla kabul ettirdiği sendikacılığı temsil etmektedir ve işçi sınıfının sırf kendi çabasıyla ulaştığı sendikacılığın **ilerici** niteliğinden de yoksundur. *"Emperyalizm, gelişen ekonomik mücadele bilincini kontrolü altında tutmak için, **sahte demokrasicilik** gibi, **sahte sendikacılığı** da ihraç etmiş ve işçi sınıfının ekonomik mücadele örgütlerinin **yoz** bir biçimle ortaya çıkmasını sağlamıştır."*[31]

---

[30] **Gerilla Savaşı ve Marksizm**, Ankara, Ekim Yayınları, 1969, s. 375

[31] Mehmet Altun-Sebetay Varol, *"İşçi Sınıfımızın Gelişen Kendiliğinden Hareketine Dikkat Edelim"*, **Türk Solu**, sayı 113

İşçilerin kendisinden kopma ihtimali belirdiği zaman işçi haklarına, o da işçilerin baskısıyla, kısmen eğilen TÜRK-İŞ'in işçi hareketlerindeki esas fonksiyonu bozgunculuktur; grev kırıcılığı yapmak, işgal ve boykotları engellemek, toplu sözleşme masalarında işçilerin menfaatlarını satmaktır. TÜRK-İŞ, kendiliğinden-gelme işçi hareketlerinde *"sınıf mücadelesinin filizlenmesine"* dahi karşıdır. *"Partiler üstü kalma"* sloganı gerçekte, finans-kapital taraftarlarının maskelenmiş adıdır.

Besbelli ki, böyle bir örgüt proleter devrimci düşüncenin zerresinin bile işçi saflarına sokulmasına karşı duracaktır ve durmaktadır. Ankara'da yapılan *"Büyük İşçi Mitingi"*nde İŞÇİ-KÖYLÜ gazetesinin, işçilerin eline geçmemesi için, mitingin kordon altında yürütülmeye çalışılması bunun açık delilidir. Fakat gelişen işçi hareketleri karşısında TÜRK-İŞ, gittikçe gerilemektedir. Özetlediğimiz işçi mücadelelerinin bir kısmı TÜRK-İŞ'e **rağmen**, çoğu da TÜRK-İŞ'e **karşı** verilmiştir. Derby, Finfinis Branda Fabrikası, Magirus, Singer, Demir Döküm, Horoz Çivi, Yarımca Seramik, Kartal Ege Sanayii ve Gamak'taki işçi hareketleri böyledir.

İşçi sınıfımızın bilinçli mücadeleye, bilinçli yaşantıya doğru kendiliğinden uyanışı Amerikan emperyalizminin ihraç ettiği sendikacılığı yıkmakta ve işçiler **ona göre** daha ileri olan ve kendiliğinden-gelmeliği temsil eden DİSK'e doğru kaymaktadırlar. DİSK, işçi sınıfımızın kendiliğinden-gelme örgütlenmesini temsil eder. İşçilerin işverenlere ve hükümete karşı ekonomik-demokratik mücadelesinin aracıdır; günlük mücadelelerinde genel olarak işçilerin yanındadır. Bu yönüyle **TÜRK-İŞ'e göre ilericidir** ve ondan ayrılır.

Fakat öte yandan DİSK, işçi sınıfımızın mücadelesini, onun nihai kurtuluşunu hiçbir zaman sağlayamayacak olan, onu ideolojik bakımdan burjuvaziye köle kılacak olan, burjuvazinin de kabul ettiği ve edeceği trade-union mücadelesi sınırları içine, kendiliğinden-gelmeliğin bu dar sınırları içersine hapseder. İşçilerin, mevcut düzenin sonuçlarına karşı mücadelelerini destekler, fakat düzenin tümüne karşı, sonuçları doğuran sebeplere karşı bilinçli siyasi mücadele vermesi

yolunda herhangi bir çaba göstermediği gibi, bu yolda gösterilen çabalara da engel olur. İşçilerin örgütlenmelerini, bilinçlenmelerini ve bilinçli siyasi mücadeleye girmelerini önler.

Genel Başkanı Türkler'in DİSK Kurultayındaki konuşması, bu bakımdan önemlidir. Türkler şöyle demiştir: *"... bazı demokratik devrimci gençler* (!) *bana posta koydular.* 'Biz senle konuşuyoruz ama asıl temasımız işçilerledir' *dediler. Ben onun tedbirini iki senedir aldım."* Gene aynı Kurultayda, *"Biz proletarya diktatörlüğüne karşıyız arkadaşlar!... Bizim prensibimizdir* (!)*"* diyerek, bilimsel sosyalizme olan nefretini de dile getiren Türkler'in *"...İşçi sınıfına bilinç dışarıdan verilirmiş. Bilinç dışarıdan verilmez, dışarıdan kendi kendine gelir"* demek suretiyle, Amerikan emperyalizminin bile şapkasını göğe fırlatıp ellerini çırparak karşılayacağı trade-unioncu politikanın doruğuna ulaştığını görüyoruz.[32]

Ve bütün bunlar o *"güleryüzlü sosyalizm"* adına yapılıyor. Evet, tarih, böyle "sosyalizmler"i tanımıştır ve daha da tanıyacaktır. Ama tarih, bilinçli işçilerin Türklervari sosyalistlerin (!) maskesini indirdiğine de çok şahit olmuştur ve yine olacaktır. Ama işçilerimizin o uyanıklığa kavuşması "Türklervari sosyalizm"e karşı savunmasız ve şiddetli bir ideolojik mücadele yürütmeden mümkün değildir. "Türklervari sosyalizm", işçi sınıfı sosyalizminin düşmanıdır, çünkü açık reformizmdir, kaba oportünizmdir, işçi aristokrasisinin ve sendikacılığı meslek edinmiş işçi bürokrasininin "sosyalizm"idir.

"Bürokrat, büyük bir güvenle, 'gerçekçi politikadan' yana olduğunu söyler; oportünizme düşmemiş ve işçi hareketinin temel hedeflerinden vazgeçmemiş kimselere, küçümseyerek 'ütopyacı' ve 'ideolog' muamelesi yapar. ***Sosyalist hareketlerin temel çıkarlarını, gerici avantajlara ve bürokratik düşüncelere feda etmek: İşte oportünizmin özü budur. Teori düşmanlığı da oportünizme bağlıdır.***

---

[32] "DİSK'e İşçi Sınıfının Devrimci İdeolojisini Hâkim Kılalım", Türk Solu, sayı 118

Oportünist açıdan teori, bir engel, sosyalist geçmişin baş belası bir gölgesi, tamamen gereksiz bir şey olarak düşünülür."[33]

Türkler de "bilimsel sendikacılık" ("gerçekçi politika"nın başka bir ifadesi) uyguladığını söylemiyor mu? Yukarıya aktardığımız sözleriyle açık açık teori düşmanlığı yapmıyor mu? Yöneticileri ister iyi niyetli ister ihanet içinde olsun; bugün DİSK, proletarya içinde uzlaşıcı küçük burjuva ideolojisinin bayraktarlığını yapan bir örgüt durumundadır.[34]

Proletaryanın, halkımızın milli demokratik devrimine önderliği ve nihai zafer için bunların ne olduklarını işçi yığınlarına göstermemiz ve işçi yığınlarını kendi tarafımıza çekmek için bunlarla mücadele etmemiz zorunludur. Bunlar, bugün yaptıkları gibi, sendikaların kapısını proleter devrimcilere kapasalar da, polise ihbar etseler de, sendikalara girmek, her türlü fedakârlığı göze alarak, sabırlı, sebatlı, inatçı bir mücadele yürütmek zorunludur: Ta ki işçi sınıfımızla devrimci düşünce arasına bir duvar çekmiş olan sendika ağalarını yerlerinden kovana kadar!

Bizler, emperyalizme ve feodalizmin her türlü kalıntılarına karşı milli burjuvaziyle ittifakı hiçbir zaman reddetmeyiz, reddetmedik; tersine, durmadan onları ittifaka zorlarız, zorluyoruz. Fakat bu, burjuvazinin ve küçük burjuvazinin proletarya hareketi içinde etkisine karşı en şiddetli ve en amansız bir ideolojik mücadeleyi, proletarya üzerinde burjuva ideolojisinin etkisini güçlendiren (çağımız ve ülkemiz şartlarında bu emperyalizmin güçlenmesi demektir) oportünizme karşı en şiddetli ve en amansız bir ideolojik ve siyasi mücadeleyi sürdürmemize engel değildir ve engel olmamalıdır.

Proleter devrimci millî cephe politikası bunu gerektirir. Bu nedenle proleter devrimcileri, DİSK'i TÜRK-İŞ'le aynı sepete koymamakla birlikte, DİSK'in oportünist liderlerine karşı bir an bile ideolojik mücadeleden geri durmazlar. Ancak, milli cephe politikasını proleter devrimci

---

[33] G. Söder ve diğerleri, **Sosyal Demokratların Çıkmazı**, Ankara, Sol Yayınları, 1966, s. 19

[34] Sözümüz DİSK içindeki proleter devrimci unsurlara değil, DİSK'e bugün hâkim olan oportünizmin temsilcilerinedir. İleride söyleyeceklerimiz de yine onlaradır.

siyasi mücadeleden vazgeçmek, küçük burjuvaziye teslimiyet şeklinde anlayanlar DİSK'in oportünist şeflerine karşı ideolojik mücadeleyi bir **"provokasyon"** olarak niteleyebilirler.

Millî cephe politikasını, ittifak politikasını teslimiyet olarak anlaşan bir dergide yayınlanan, DİSK'le ilgili bir yazıya değinmek istiyoruz. (Bkz: *Aydınlık Sosyalist Dergi,* sayı: 17, s. 339) Yazı baştan sona kadar işçi sınıfımızı sendika mücadelesi içine hapsetmek isteyen DİSK yöneticilerinin 'iyiniyeti'ne okuyucuyu inandırmaya çalışmaktadır.

Bunlardan birkaç örnek: "*Çoğu gerçekten iyi niyetli olan, Türkiye'nin sorunlarına 'çözüm' arayan sendikacılar...*"; "*DİSK en iyi niyetle kurulmuştur. Devrimci olma çabasındadır*"; "*Nihai tahlilde, proleter sosyalistlerle 'iyiniyetli' DİSK yöneticileri arasında -kaçamak deyimler yerine, bilimsel isimleri kullanmak hariç- bu konuda [milli cephe konusunda] bir anlaşmazlık kalmaması gerekir*",

"*Sendikacı dostların bugün içinde bulundukları durumu ideolojik-stratejik* ***yanılgılar***" [altını ben çizdim - İ.K.], "*içine kapanık-tecrit edilmiş yönetim anlayışı*", "*stratejiyi doğru saptayamamak, bilinç eksikliği, Aybar-Aren-Boran kliğinin yönetim anlayışına şartlanmış olmak gibi nedenlerle hatalar içinde bulunmak*", "*milli-güçlerle ittifak konusunda da bir hataya daha düşer görünmek*" şeklinde değerlendiren yazar, bu *"hata"* ve *"yanılgıları"*nda *"bazı DİSK yöneticilerinin"*, *"devrimde hegemonyayı kaybetme"* ya da sonunda *"emperyalizmin geri dönmesi biçiminde özetleyebileceğimiz bilimsel olmayan korku"*suna, *"içlerindeki 'burjuva kuyrukçuluğu' kuşkuları"*na, *"emperyalizmin yine buyur edilmesi"* ve *"milli demokratik devrim aşamasından sonra, sosyalist devrim aşamasının gerçekleşemeyeceği"* korkusuna bağlamaktadır.

Aynı yazar peşinden, DİSK yöneticilerini proleter devrimcilerinin kuyrukçu olmadıklarına, *"korkularının"* ve *"kuşku"*larının yersiz olduğuna inandırmak için terler dökmekte ve başkalarına da DİSK yöneticilerine *"oportünist sendika ağaları"* gibisinden saldırılarda bulunmanın *"provokasyondan başka hiçbir anlam, hiçbir değer taşımadığı"*nı bildirmektedir. Yazar, DİSK yöneticilerinin gerçekte işçi sınıfının önderliğinden korktuklarını ya bilmiyor ya da *("devrimde hegemonya", "işçi sınıfının ve yoksul*

köylülerin öz örgütü" gibi terimleri zevkle kullandığına bakılırsa), bir hayli benimsemiş göründüğü Aydınlık Sosyalist Dergi'nin *"oportünizme yaslanma"* ve *"ilkesiz birlik"* politikasının icabını yerine getiriyor.

Eğer DİSK yöneticileri "milli cepheyi kabul ediyoruz" derlerse, onların sosyalist oluvereceğini sanıyor. Onlar zaten 'cephe'den yanadır. Onların 'sosyalizmi', haliyle 'cephe sosyalizmi'dir: Proletaryayı küçük burjuvaziye tabi kılarak teşkil edilen cephenin sosyalizmi (!), yani küçük burjuva sosyalizmi! Yazarımız bu kadar açık olan gerçeği göremiyor mu ki, Kemal Türkler'in *"müttehit cephe"*den bahsetmesi üzerine *"nihai tahlilde, proleter sosyalistlerle 'iyi niyetli' DİSK yöneticileri arasında* ***-kaçamak deyimler yerine, bilimsel isimler kullanmak hariç-*** *[altını ben çizdim- İ.K.]* ***bu konuda bir anlaşmazlık olmaması gerekir*** *[altını ben çizdim- İ.K.]"* diyebiliyor!

Bu yazılar "marksist eleştiri süzgeci"nden geçti mi, bilmiyoruz. Eğer geçti ise (ki, geçmişe benzer), bugün proleter devrimci hareket karşısında kurulan ilkesiz birlik cephesinin içindeki sağ teslimiyetçi görüşün, oportünist sendika ağalarıyla bir **"anlaşmazlığın kalmadığı"**nı ilan etmesi, ilkesizliğin kişiyi nerelere kadar götüreceğini ortaya koyması bakımından hayli ilgi çekicidir.

Toparlayalım:

Bugün işçi sınıfımızın çoğunluğu, biri tamamen emperyalizmin beslemesi gangster sendikacıların elinde olan, diğeri de işçi aristokrasisinin ve işçi bürokrasisinin reformist ve kaba oportünist çizgisinin hâkim olduğu iki konfederasyon içinde toplanmış bulunuyor. Proleter devrimcilerinin "yönetimi ve denetimi"ndeki sendikalar ise, birkaç yeni kuruluştan ibarettir. Açıktır ki, devrimci sendikacılık bugün devrimci hareketimizin en önemli ve acil görevlerinden **biridir**.

Yukarıda yaptığımız gruplamayı sendikalara göre düşünürsek, genel olarak şöyle diyebiliriz:

Gerici ideolojilerin hâkimiyetinde olan işçiler genellikle TÜRK-İŞ'te toplanan işçilerdir.

Ekonomik ve demokratik haklar için mücadelede önemli tecrübeler kazanmış, giderek daha tutarlı, daha örgütlü davranmayı öğrenmiş,

kollektif davranma ve dayanışma bilincini pekiştirmiş, proleter devrimci düşünceyi benimsemeye açık ve hazır işçiler ise **genellikle** DİSK çatısı altındadır.

Üçüncü grup işçiler, TİP, İPSD, DDD gibi örgütlerde proleter devrimci düşünceyle yüzyüze gelen ve bu düşünceyi belirli ölçülerde kavrayan işçilerdir ve DİSK içinde proleter devrimci unsurları meydana getirirler.

Ülkemizdeki işçi hareketlerinin ve sendikaların genel olarak durumu budur.

Köylü hareketlerine geçelim.

Kırlardaki Mücadele ve Proleter Devrimci Hareket

Kırlarda sürdürülen mücadeleyi kavrayabilmek için, önce kırlardaki sınıf yapısını bilmek gerekir. Genel olarak emperyalizme bağımlı ve bağrında çeşitli ölçülerde feodalizm kalıntılarını barındıran ülkelerde ve ülkemizde, kırlardaki sınıf yapısı şöyledir:

Tarım proletaryası: Yaşamak için bütünüyle ya da esas olarak, kapitalist tarım işletmelerinde, işgüçlerini satarak çalışırlar. Genel olarak ne toprağa ne de tarım araçlarına sahiptirler.

Yoksul köylüler: Bunlar yarı-proleter (ya da yarı-köylü) unsurlarla küçük köylülerdir.

Yarı-proleterler: Kendilerinin toprakları ya hiç yoktur, ya da çok azdır. Yaşantılarını, kısmen kapitalist işletmelerde ücret karşılığı çalışarak, kısmen de kendine ait küçük toprağını ya da kiraladığı bir toprak parçasını işleyerek sağlarlar. Toprak kirası, borç faizi, ücretli emek biçiminde sömürülürler.

Küçük köylüler: Yetersiz miktarda tarım aracına sahip olup ya kendine ait olan ya da icarla tuttuğu toprakları işleyerek geçimini sağlarlar, ya da kendi toprağı olmakta birlikte yetersiz olduğu için icarla toprak tutar. Kendisi işgücü kiralamaz.

Orta köylüler: Birçoğu çok büyük sayılamayacak toprak parçasına sahiptirler. Bazıları ektikleri toprağın bir kısmına sahiptir, geri kalanını kiralamıştır. Ücretli işgücüne başvururlar, fakat esas itibariyle kendi

emeklerine dayanırlar. Bazı bereketli yıllarda, sermaye olmaya elverişli bir kazanç fazlası sağlayabilirler.

Yoksul ve orta köylülere, ikisine birden "köylülük" adı da verilir. Bunlar köy küçük burjuvazisini teşkil eder.

Zengin köylüler: Köy burjuvazisidir. Tarımın kapitalist müteşebbisleridir. Genellikle toprak sahibidirler. İşledikleri toprağın bir kısmına sahip olup geri kalanını kiralayanlar da vardır, tamamını kiralayanlar da vardır. Genel olarak iyi üretim araçlarına ve sermayeye sahiptirler. İşletmelerinde kendileri de çalışırlar, fakat esas itibariyle ücretli işçileri sömürürler. Önemli miktarda toprağa sahip olup hiç ücretli işçi tutmayanlar da vardır. Bunlar köylüleri toprak kirası, borç faizi ve ücretli emek yolu ile sömürürler. Mao Zedung zengin köylülerin karakter bakımından yarı-feodal olduğunu söylüyor. (**Yeni Demokrasi**, sayfa 95).

Büyük toprak sahipleri: Toprağa sahip olup, bedenle çalışmaya asla katılmayan kimselerdir. Esas olarak sömürüye dayanırlar. Kapitalizmin ve feodalizmin unsurlarını çeşitli derecelerde bir arada barındırırlar.

Bunların dışında bazı feodal unsurlar da bulunabilir.

Bu güçlerin milli demokratik devrimde, sosyalist devrimde ve sosyalizmin kuruluşu döneminde yer alışları şöyledir: Milli demokratik devrimde önder güç proletaryadır ve birinci derecede sanayi proletaryasıdır. Temel güç köylülüktür: Yoksul köylüler ve orta köylüler. Zengin köylüler milli burjuvazi gibidir.

"Genel olarak, bunlar köylü kitlelerinin anti-emperyalist savaşına bir dereceye kadar yardım edebilirler ve büyük toprak sahiplerine karşı zirai inkılap savaşlarında tarafsız kalabilirler

Binaenaleyh bunları büyük toprak sahipleriyle aynı safta saymamalıyız ve kendilerine karşı bir tasfiye siyasetini zamansız olarak benimsememeliyiz."[35] *"Bürokratlara ve büyük toprak sahiplerine karşı mücadele, zengin ve orta köylü dâhil bütün köylülerle birlikte yürütülebilir ve yürütülmelidir."*[36] Büyük toprak sahipleri ve diğer feodal unsurlar milli demokratik devrimin düşmanları arasındadırlar.

---

[35] Mao Zedung, **Yeni Demokrasi**, İstanbul, Sosyal Yayınlar, 1967, s. 95

[36] Lenin, **Toprak Meseleleri**, Ankara, Sol Yayınları 1969, s. 32

Sosyalist devrimde ise kırdaki güçlerin yer alışı şöyledir:

Kır proletaryası sanayi proletaryasının yanındadır. Yoksul köylüler proletaryanın müttefikidirler. Orta köylü ise ilk başlarda kararsızdır, duraksamalar içindedir. "*Devrimci proletarya, hiç olmazsa yakın bir gelecekte ve proletarya diktatoryası döneminin başlangıcında bu sosyal tabakayı kendi tarafına kazanmayı bir amaç olarak göremez; ancak onu etkisiz kılmakla yetinmek, yani proletarya ile burjuvazi arasındaki mücadelede bu tabakanın tarafsız kalmasını sağlama almak zorundadır.*"[37] Sosyalizmin kuruluşu döneminde proletarya orta köylüleri de saflarına katabilir ve katmalıdır.[38]

Yukardaki bilgiler ışığında kırlardaki mücadeleyi tahlil ve köylülerin çeşitli tabakalarına karşı izleyeceğimiz politikayı tespit edelim.

Hem kapitalizmin unsurlarının, hem de feodalizmin kalıntılarının karma halde bulunduğu bir ekonomide, yani henüz demokratik devrimin gündemde bulunduğu bir ülkede kırlarda, başlıca iki mücadele sürdürülür. Birincisi kır proleteri ile kır burjuvazisi arasındaki mücadeledir. İkincisi de tüm köylü kitlesi ile, tüm ağalar (feodalizmin kalıntıları, büyük toprak sahipleri) arasındaki mücadeledir. Bu mücadelenin niteliği demokratiktir.

"*Bir marksist için köylü hareketi, sosyalist değil, demokratik bir harekettir... köylü hareketi, sosyal ve iktisadi muhtevasıyla burjuva olan, demokratik devrimin zorunlu bir parçasıdır. Köylü hareketi, ne burjuva düzenin temellerine karşı ne meta üretimine karşı ne de sermayeye karşı yönelmiştir. Aksine, köylük bölgelerdeki eski, feodal, kapitalizm öncesi ilişkilere ve serflik kalıntılarının temel dayanağı olan büyük toprak mülkiyetine karşı yönelmiştir. Dolayısıyla, köylü hareketinin tam bir zafer kazanması, kapitalizmi ortadan kaldırmayacaktır; aksine, kapitalizmin gelişmesi için daha geniş bir alan yaratacak ve katışıksız kapitalist gelişmeyi hızlandıracak ve yoğunlaştıracaktır.*"[39]

---

[37] Lenin, **İşçi-Köylü İttifakı**, Ankara, Sol Yayınları, 1970, s. 140

[38] Bu konular için Stalin'in **Sosyalist Ekonominin Meseleleri**'ne (Ankara, Sol Yayınları, 1968) bakınız

[39] Lenin, **Toprak Meseleleri**, s. 29

Proleter devrimci hareketin köylü hareketleri karşısındaki görevi; bir, bütün köylülerin, büyük toprak sahiplerine, feodalizmin kalıntılarına karşı yürüttüğü 'demokratik' hareketi desteklemek, onu ilerletmek; iki, tarım proletaryasını sanayi proletaryası ile birlikte bağımsız bir sınıf partisi içinde örgütleyerek, onu sosyalist devrim için mücadeleye hazırlamak; bunun yanısıra yoksul köylüyü ve mümkün olduğu ölçüde orta köylüyü tarım proletaryasının yanına yani sosyalizme kazanmak için mücadele etmektir.

Proleter devrimci hareketin esas görüş açısı proletaryanın nihai menfaatleridir. Proleter devrimci hareketin köylü hareketi karşısındaki tutumunu tayin eden şey de, genel olarak proletaryanın (bu arada tarım proleterinin) nihai menfaatleridir: "*Köylüyü, büyük toprak sahibine karşı mücadelesi, demokrasinin geliştirilmesine ve pekiştirilmesine yardım ettiği zaman desteklemek; büyük toprak sahiplerine karşı mücadelesi, ne proletaryayı ne de demokrasiyi ilgilendirmediği, toprak sahipleri sınıfının iki bölümü arasında bir hesaplaşmaya dönüştüğü zaman, köylü karşısında tarafsız bir tutum benimsemek.*"[40]

Proleter devrimci hareketin görevi, bir yandan sosyalist mücadelenin militanlarını köylerde hazırlamak, öte yandan da köylülerin devrimci bir öz taşıyan demokratik özlemlerini var gücüyle desteklemek, bu özlemi uyanık tutmak, köylü hareketini en yüksek bilinç derecesine, "*proletaryanın tutarlı demokratik ruhunun seviyesine*"[41] yükseltmek, proleter devrimci hareket ile "*devrimci köylü haraketi arasında mümkün olduğu kadar sıkı bağlar kurarak köylü hareketine en devrimci karakterin kazandırılması yolunda çaba göstermek*"tir.[42]

Yani proleter devrimci mücadele ile genel olarak köylü mücadelesini, ikisini birbirine karıştırmadan birleştirmektir; demokratik köylü mücadelesini desteklemek, ama bu mücadele içinde, proleter devrimci mücadeleyi unutmamak. Proleter devrimcileri kırlardaki örgütlenmeyi

---

[40] Lenin, **İşçi-Köylü İttifakı**, s. 11

[41] Lenin, **İki Taktik**, Ankara Sol Yayınları, 1967, s. 61

[42] Lenin, **Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı**, s. 157

de bu iki mücadeleye göre yürütürler: Köy burjuvazisine karşı tarım proletaryasını bağımsız örgütler, sendikalar vs... içinde toparlamak. Büyük toprak sahiplerine ve elbette bir yönüyle de emperyalizme karşı mücadele organları olarak da devrimci köylü komiteleri, köylü birlikleri vs... teşkil etmek.

Köylü Hareketleri ve Küçük Burjuva Sosyalizmi

Küçük burjuva sosyalisti, kırlardaki kapitalist gelişmeyi, *"feodalizmden, eşitsizlikten ve genel olarak baskıdan, eşitliğe ve özgürlüğe geçiş"*[43] olarak görür. Demokratik devrimin amaçlarını ve şartlarını sosyalist devrimle karıştırır. Meta üretimi sistemi toprağın tasarrufunda eşitliğin mümkün olabileceğini sanır. Bu bakımdan küçük burjuva sosyalizmi ütopyadır, hayalcidir. Kırlardaki sınıfları doğru tahlil edemez. Kır küçük burjuvazisi gerçeğine gözlerini kapar ve *"emekçiler, sömürülenler, işçi sınıfı, emekçi yığınları, sömürülenler sınıfı, sömürülen sınıflar"* gibi kelime ve terimleri aralarında hiçbir ayırım yapmadan, aynı anlamda kullanır.

Aren-Aybar oportünizmi ve Türkiye'deki bütün popülist akımların yaptığı gibi. Küçük-burjuva sosyalisti, burjuva-demokratik toprak reformu programını, feodalizmin tasfiyesini ve kapitalizmin gelişmesini sağlayacak ve programı, sosyalist bir program olarak, *"kapitalizmi önleyici"* bir program olarak ileri sürer.

Küçük-burjuvazinin yapısı, küçük-burjuva siyasi akımlarında hemen hemen bütün ülkelerde büyük çeşitliliklere yol açmıştır. Küçük-burjuva sosyalizminin bir çeşidi, ülkemizde henüz siyasi bir akım olarak ortaya çıkmamış olan, fakat ilişkilerimiz sırasında yoksul köylüler ve özellikle TİP'i destekleyen köylüler arasında uç vermeye başladığını gördüğümüz Narodnik akımdır.

Rusya'da Narodniklerin, daha sonra kısmen sosyalist-devrimcilerin, Çin'de Sun Yat-Sen'in savunduğu Narodnik ütopya, doktrin açısından gerici, fakat savunduğu program açısından *"demokratik devrimin gün-*

---

[43] Lenin, **Toprak Meseleleri**, s. 40

demde olduğu ülkeler için" ilericidir, yığınların demokratik hareketinin bir parçasıdır. Fakat bir yandan da onların bilinçlenmesini engeller. Köylü kitlelerinin mücadele isteğinin, sömürücülere son verme arzusunun ifadesi olan bu ütopya, sosyalist devrim aşamasında gerici ve zararlıdır. *"Açıktır ki, Marksistler, dikkatle, Narodnik ütopyalar kabuğu içinden köylü yığınlarının samimi, kararlı, militan demokrasinin sıhhatli ve değerli özünü çıkarmalıdırlar."*[44]

Bir diğer küçük burjuva akımı da bugün Aybar'ın temsil ettiği, barış içinde, sonuna kadar yürütülen sınıf mücadelesi olmaksızın, "sosyalist" toplumu gerçekleştirebileceklerini sananların akımıdır. Ecevit çevresi de benzeri fikirleri savunmaktadır. Proleter Devrimci AYDINLIK'ta Ecevitçi Sosyal-Demokrat gençlerin, Akhisar Tütün Mitinginde *'sendikada birleş'* şiarına karşılık *'kooperatifte birleş'* şiarını attıklarını, sosyal-demokrat gençler adına söz alan konuşmacının *" 'kapitalist düzene karşı mücadele'den", " 'kooperatifleşmenin gereği'nden"* söz ettiklerini okuyoruz.[45] Bu da bir ütopyadır, bir küçük-burjuva ütopyası. Fakat bu ütopya, sınıf mücadelesinin yerine sınıf barışını koyduğu ve yığınların demokratik bilincini, mücadele azmini körelttiği için, gerici ve zararlıdır. Kendisiyle mücadele edilmesi ve mutlaka etkisiz kılınması gerekir.

Türkiye'deki Köylü Hareketleri

Türkiye'deki köylü hareketleri, genel olarak büyük toprak sahiplerinin ve tefeci-bezirgân sermayenin baskısına karşı, özellikle yoksul köylülerin bir başkaldırması şeklindedir; feodal unsurlarla kapitalist unsurları çeşitli ölçülerde birarada bulunduran büyük toprak mülkiyetinin yoğun olduğu Trakya'da, Ege'de, Adana ve Antalya çevresinde, Güneydoğu Anadolu'da, Konya ve Polatlı'da büyük toprak sahiplerine karşı, tefeci-bezirgân sermayenin yoğun olduğu Ege, Adana civarı ve Karadeniz bölgesinde de tefeciliğe karşı, işgaller, çatışmalar, yürüyüşler ve mitinglerle yürütülen bir mücadeledir.

---

[44] Aynı eser, s. 74

[45] Proleter Devrimci Aydınlık, sayı 3-17

Tekelci sermayenin ve feodal sömürünün ağır baskısı altında gittikçe yoğunlaşan ve mülklerini kaybederek proleterleşen köylü yığınları toprak istemektedirler. Tefeci-tüccarlar tarafından sömürülen küçük üreticiler, ürünlerini daha fazla paraya satarak ve banka kredilerinden "adil" pay alarak, bu sömürüden kurtulmak istemektedirler. Köylüler, doktor, ilaç, okul, yol istemektedirler. Malatya'da ve Ege'de yapılan mitingler, Amerika'ya karşı yayınlanan bildiriler, proleter devrimcilerinin önayak olduğu anti-emperyalist ve demokratik hareketlerdir. Ve bunlar köylü hareketleri içinde ileri bir aşamayı temsil ederler.

Besbelli ki, köylü hareketleri, kapitalizmi yoketmeye değil, onu güçlendirmeye, gelişmesini hızlandırmaya yönelen burjuva-demokratik nitelikte hareketlerdir ve artık Aybar oportünizmi ve benzerleri dışında kimse-köylü hareketlerinin sosyalizm için olduğunu iddia etmiyor.

Tarım proletaryasına gelince; Türkiye'de tarım proletaryası azdır. Ege ve Trakya'daki kapitalist ilişkilerin hâkim olduğu çiftliklerde daha çok çiftlik çevresindeki yoksul köylüler, mevsimlik işçi olarak çalışmaktadır.

Çiftliklerde sürekli çalışan az miktarda işçiler ise genellikle modern proleter niteliği taşımaktan uzaktırlar ve **genellikle** bunların ağa ile sıkı bağları vardır. Trakya'da bunlar, çiftlik sahipleri ya da işletmeciler tarafından çevredeki yoksul köylülere karşı fedai olarak kullanılmaktadır. Bu durum, tarım proleterlerinin örgütlendirilmesi ve köylülükle dayanışmaya sokulması işini daha acil ve önemli hale getirmektedir.

Köylülerin, özellikle yoksul köylülerin komiteler, birlikler, sendikalar içinde örgütlendirilmeleri de önemli bir görev olarak durmaktadır. Köylülerin örgütlendirilmesi konusunda pratiğimiz geridir, bilgilerimiz çok eksiktir. Bütün dünyada devrimci hareketlerin köylüleri nasıl örgütlendirdiği bizlerce pek bilinmemektedir. Bu tecrübeler Türkiyeli devrimcilere de mal edilmelidir. Ayrıca, gelişen sosyal pratik de yine köylülerin örgütlendirilmesi konusunda yolumuza ışık tutacaktır.

Köylülerimiz, özellikle mücadeleye giren köylülerimiz, hızlı bir

uyanış içindedirler. Proleter devrimci akımı tanımışlar, bilmedikleri nice siyasi gerçekleri yurdumuzdaki Amerikan emperyalizmi tahakkümünü, onun büyük toprak sahipleri ile, tekelci sermaye çevreleri ile ... olan bağlarını kavrama yolunda, kendi durumlarının sistemin bütünüyle olan ilişkisini kavrama yolunda mesafeler almışlardır. Özellikle Söke, Akhisar, Ödemiş çevresindeki köylüler ve Malatyalı köylüler, Çukurova ve Trakya köylüleri büyük bir kıpırdanma içindedirler.

Köylülerin yürüyüşleri zorla engellenmekte, köylü hareketleri jandarma ile önlenmeye çalışılmaktadır. Çelişkinin ağır ve keskin olduğu bölgelerde köylülerimiz yeni hareketlere hazırdır. Fakat bu hareketlerin bölük pörçük olması ve köylülükten gelen bazı hastalıkları taşıması mümkündür. Köylü hareketlerini, proleter devrimci hareketin denetiminde, yaygın ve tutarlı hale getirmek, bunları bir bütün içinde birleştirmek, mahalli olarak kalmaktan kurtarmak gerekmektedir.

Bunu sağlayacak ilk adım, herhalde darı taneleri gibi dağınık ve örgütsüz olan köylüleri örgütlemektir. Eğer proleter devrimcileri isek, milli demokratik devrimimizin temel gücü olan köylülüğü, "sen sensin, ben de ben" anlayışı içinde küçük burjuva radikalizminin önderliğine terkeden anlayışa karşı mücadele etmemiz gerekir. Hareketimizi bir köylü hareketi olarak görmek de başka bir hatadır. Biz işçi sınıfı devrimcileriyiz. Nihai amacımız, her türlü sömürünün kalkması sınıfsız toplumun kuruluşudur. Köylülük, bu uğurda verilen mücadelede işçi sınıfının **müttefik olarak kazanacağı** bir sosyal güçtür.

Proleter devrimci örgütü, "yoksul köylülerin de öncü müfrezesi" göstermek ve yoksul köylülerle işçiler arasında ayrım yapmamak, **önder sınıfı müttefikleriyle karıştırmak** demek olur. Hele İlkesiz Birlik Cephesi liderinin **Yeni Gazete**'ye verdiği beyanatta olduğu gibi, *"sosyalizm, yoksul köylülerin de ideojisidir"* demek, nasıl izah olunabilir? Bu anlayış bizi, proleter devrimciliğini, küçük burjuva devrimciliği ile bir tutmaya götürür. *"Elbette ki, her ikisi de [küçük çiftçiler ve ücretli işçiler] 'emekçi' sınıflardır; elbette ki, farklı biçimlerde olmasına rağmen sermayenin sömürüsü altındadır. Ama, ancak*

kaba burjuva demokratları buna dayanarak, bu farklı sınıfları bir araya" koyabilir.[46]

Proleter devrimcilerine düşen görev, köylülüğü *"proletaryanın tutarlı demokratik ruhunun seviyesine yükseltmek"*, onu uzlaşıcılardan koparark proletaryanın en sağlam müttefik ve yedek kuvveti haline getirmektir. Görevimiz, köylülüğün gönüllü ve bilinçli olarak proletaryanın ideolojik, politik ve örgütsel önderliğini benimsemesini sağlamaktır. İşte köylülüğe karşı proleter devrimci tutum!

Kitle Hareketleri ve Proleter Devrimci Hareketimiz

İşçi ve köylü hareketlerinin gittikçe yaygınlaştığını belirttik. Kendiliğinden-gelmelik karşısında doğru çizgiyi ve yanlış eğilimleri özet olarak verdik. İşçilerimizin ve köylülerimizin bugün içinde bulundukları bilinç ve örgütlenme seviyesini de genel hatlarıyla ortaya koymuş bulunuyoruz. Şimdi de kısaca proleter devrimci hareketimizin kitlelerle ilişkiler yolundaki çabalarına ve aldığı yola bakalım.

Yukarıdaki söylenenlerden de anlaşılacağı gibi, hareketimiz henüz geniş ölçüde bir gençlik ve aydınlar hareketi niteliğindedir, işçi sınıfı temeline dayanmamaktadır. Bilimsel sosyalizmle işçi sınıfının kendinden-gelme hareketi bütünlenememiştir. Ayrıca gençlik ve aydınlar hareketi niteliğinde olan proleter devrimci akım; aydınlar ve gençler seviyesinde bile gerçekten örgütlü ve disiplinli olmaktan uzaktır. Amatörlüğün bütün hastalıklarını, enerji israfı, işçi sınıfı hareketlerinin yeterince değerlendirilememesi, mahalli olayların mahalli olarak kalması, hem teorik hem de pratik alanda yetersizlik ve dağınıklıktan kurtulamama gibi bütün hastalıkları taşımaktadır.

Tecrübeli örgütlerimiz, ajitatör ve propagandacılarımız yeterince yoktur. Genç militanlar, kitleler içinde çalışma tecrübesinden geniş ölçüde yoksundurlar. Bu şartlar altında devrimciler, genellikle kitle hareketlerine tabi olmuşlar; kitle hareketlerini kendilerine tabi kılmak, bu hareketleri genişletmek ve yaygınlaştırmak mümkün olmamıştır. Hare-

---

[46] Lenin, **Toprak Meseleleri**, s. 126

ket sırasında işçi-köylü yığınlarıyla kurulan bağlar devamlı olamamış, hareketle birlikte sona ermiştir.

Devrimci düşünceye kazanılan unsurlar, bir bütün içinde birleştirilip, kaynaştırılamamıştır. Kitle ile ilişkiler sırasında bilinç seviyesinin yetersizliği, tecrübe eksikliği, proleter devrimci çalışma tarzının[47] bilinmemesi ya da bilindiği halde pratiğe canlı bir şekilde uygulanmaması gibi nedenlerle hatalar yapılmıştır. Bu hataları şöyle sıralayabiliriz:

Kendiliğinden-gelme hareket karşısında proleter devrimci görevi bilmemekten ileri gelen yanlışlar; Bu, devrimcileri ekonomizme götürüyordu.

Milli cephe politikasını yanlış anlamaktan ileri gelen yanlışlar; Bu, devrimcileri sosyalizmden söz etmemeye götürüyordu ve sonuç itibarıyla, birinci yanlışla aynı noktaya varıyordu.

Popülist eğilimler: Bu, devrimci gençleri kitlenin geri bilinç seviyesine ve şartlanmalarına tabi olmaya götürüyordu; yapmacık bir dil kullanmak, onlar gibi konuşmaya ve davranmaya özenmek gibi.

Kendi isteklerini kitlelerin isteklerinin yerine koyan eğilim. Bu, devrimcilerin ayaklarının yerden kesilmesine sebep oluyordu.

Fayda sağlayarak adam kazanma eğilimi. Bu, devrimcileri propaganda yapmamaya, bir takım vaadlerde bulunarak bununla yetinmeye götürüyordu.

Bunlardan başka, kitlelere güvenmemek, onların içinde rahatsız olmak, sabırsızlık, acelecilik, kendine güvensizlik, bilgiçlik, kibirlik, tutarsızlık, sorumsuzluk, disiplinsizlik, el yordamıyla iş görmek ya da önceki örnekleri körü körüne izlemek gibi hatalar sayılabilir.[48]

Bütün bunlar proleter devrimci hareketin zaaflarıdır. Hareketimizin bir de güçlü yanı vardır: Proleter devrimci düşünce hızla yayılmakta ve pratikte çalışan militanların bilinç seviyeleri ve tecrübeleri hızla geliş-

---

[47] Proleter devrimci çalışma tarzının üç ana ilkesi vardır. Bu ilkeler şunlardır: "Teori ile pratiği kaynaştırmak, kitlelerle sıkı bağlar kurmak, özeleştiri yapmak."

[48] Bu konuda bkz: "Kitlelerle İlişkilerimizde İlkelerimiz Nelerdir?", **Türk Solu**, sayı 120

mektedir. Devrimci teoriyi kavramış öncü kadrolar yetişmektedir. Hareketimizin kendini batağa saplayacak sağ ve "sol" eğilimlerden arınması ve giderek daha sağlam ve daha dinamik bir bünyeye kavuşmakta oluşu da hareketimizin güçlü yanlarını meydana getirmektedir.

"Gelecekteki yanlışlardan kaçınmak için, geçmiş yanlışlardan ders alan" hareketimiz bu yolla, zaaflarını "kuvvet" haline dönüştürmektedir. Hareketimizin olumlu yönlerinden biri de İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ gibi bir kitle silahına sahip oluşudur. İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ bugüne kadar kitleleri eğitip örgütlendirme, kitle hareketlerini birbirine bağlayarak bir bütün içinde birleştirme yönünde, *"halkın öfke ve kaynaşma damlalarını ve dereciklerini, toplanıp gürül gürül akan tek bir sel haline getirilmesi gerekli olan derecikleri"*[49] birleştirme yönünde atılan en önemli adımdır. Proleter devrimci hareketle kitleler arasında hâlihazırda en güçlü bağı teşkil etmektedir.

Aynı zamanda halkımızın Amerikan emperyalizmine karşı güçlü bir silahıdır. Bu gerçeği biz, pratik içinde gördük. Değirmenköy'de, Kaşıkçı'da, Demirdöküm'de ... gördük. Her gün Türkiye'nin dörtbir yanından, işçilerden, köylülerden öğretmenlerden, hademelerden, öğrencilerden gelen mektuplarda gördük. Fakat İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ'nin olumlu yanları onun olumsuz yanlarını da görmemize engel olmamalıdır. Yoksa onu daha güçlü, daha canlı, daha etkili hale getiremeyiz.

Bu olumsuzluklar şunlardır: İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ proleter devrimci düşünceyi yaymakta ve öğretmekte yetersiz kalmıştır. Siyasi gerçeklerin açıklanmasında, siyasi eğitim ve ajitasyonda yeterince yaratıcı olamamıştır. Bir takım şiarlar haddinden fazla tekrarlanmış, o şiarların muhtevası fazla işlenmemiştir. Bunlar da eksiklerimiz ve hatalarımızdır.

Görevimiz "Mücadele Kuvvetlerimizin Örgütlenmesi, Hazırlanması ve Seferber Edilmesi"*dir!*

Eğer bizler, sözde Marksistler değilsek, Marksizm'i konuşmakla görevlerimizi yerine getirdiğimiz kanısında değilsek, *"onu sözde onaylayan, ama pratikte uygulamayan"*[50] liberaller değilsek, bugünkü

---

[49] Lenin, **Ne Yapmalı**, s. 98

görevimizin *"mücadele kuvvetlerimizin örgütlenmesi, hazırlanması ve **seferber edilmesi**"* olduğunu görelim ve bu görevimizi yerine getirmek için vargücümüzle mücadele edelim. Eğer, işçi sınıfının "hegemonya"sı kendi kendimizi tatmin konusu değilse, onun "hegemonya"sını gerçekleştirmek için, en temel görevimizi, proleter devrimci mücadele ile işçi sınıfı hareketini bütünleme görevimizi yerine getirelim.

Eğer Marksizm'in M'sinden haberdarsak, gerçek kahramanın halk kitleleri olduğunu, halk kitlelerini, onların *"sınırsız yaratıcı gücünü"* seferber etmeden ve bu gücü proleter devrimcilerinin emrine vermeden, işçi sınfımızın ideolojik, politik ve örgütsel önderliğini gerçekleştirmeden milli demokratik devrimi başaramayacağımızı bilelim ve bunun gerektirdiği eylemlere yan çizmeyelim!

Bu eylemin başlıca muhtevası, bu eylemin temerküz noktası *"en kuvvetli patlama döneminde olduğu gibi, en sakin dönemde de mümkün ve mutlaka gerekli çalışma olmalıdır"*, yani *"hayatın bütün yönlerini aydınlatan ve yığınların mümkün olduğu kadar geniş katları arasında yürütülen siyasi ajitasyon çalışması olmalıdır."* Bu eylem için başlıca aracımız, İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ'dir, İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ'ni daha canlı, daha yaratıcı hale getirerek, Türkiye çapında geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyası örgütlendirmeliyiz.

İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ'ni her an etrafınızda olup biten canlı olayları sıcağı sıcağına ele alıp açıklayan ve TİP teşkilatları ve onun etrafında merkezileştireceğimiz mahalli örgütler aracılığıyla hâkimiyet kuracağımız sendikalar, dernekler, birlikler, her türlü yığın örgütleri aracılığıyla, bütün Türkiye çapında dağıtılan ve düzenli olarak çıkan bir gazete haline, proleter devrimcilerin kitlelere hitap eden, eğitici örgütleyici bir kürsüsü haline getirmeliyiz.

İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ hem **bütün sınıflara karşı işçi sınıfının mücadelesi**ni yürütmelidir, onu proleter devrimci düşünceden en ufak taviz vermeden devrimci bir ruhla eğitmelidir; hem de emperyalizme ve onun uşaklarına karşı bütün halkın mücadelesini yürütmeli ve bu iki mücadeleyi bir bütün içinde birleştirmelidir. Ülke

---

[50] Mao Zedung, *"Liberalizmle Mücadele"*, **Aydınlık**, sayı 12

çapında bir siyasi ajitasyonu, bütün çalışmalarımızın temel taşı yapmamız gerekir; bunu mutlaka yapmak zorundayız.

"Bizim siyasi kimliğimiz başkadır. Ortanın solundakilerin başka. 'Sen sensin, ben de ben.' Aynı ipte oynamıyoruz ve CHP'nin iyi niyetli sosyalizan oylarına sahip çıkmak meselemiz değildir. Bizim bir siyasi örgütle ilişiğimiz olmadığı için, bu yoldaki bir çabamız elbette ki söz konusu olamaz. Olsaydı, proleter devrimcileri olarak ***bütün gücümüzü şehir ve köy emekçi yığınlarını bilinçlendirme, en gerici partinin etkisinden kurtarma yolunda harcardık*** *[altını ben çizdim- İ.K.]"*,[51] diyerek, "şehir ve köy emekçi yığınlarını bilinçlendirme, en gerici partinin etkisinden kurtarma" mücadelesinden kaçamayız.

Hem kendine "proleter devrimci" diyeceksin hem de bir proleter devrimcinin en temel görevini yapmayıp, **kendiliğinden** gökten düşecek ya da yerden bitecek "bir siyasi örgüt" bekleyeceksin! Bu ne demektir? Bu, küçük burjuvaziye karşı proletaryanın mücadelesini yürütmekten vazgeçmek demektir, proleter devrimci politikadan vazgeçmek demektir. Bu, örgütlenmede düpedüz ilkelliğin, dar kapsamla yetinmenin savunulmasıdır.

Bunun, Bernstein'cı **Credo**'nun vardığı şu sonuçla farkını gösterebilir misiniz! Credo'nun vardığı sonuç şuydu: *"İktisadi eylem, gerçek işçi aksiyonu, her türlü politikayı eleştirme özgürlüğü, sosyal-demokrat (sosyalist) çalışmanın gerçek derinleştirilmesi, biz sosyal demokratlar (sosyalistler) için, siyaset liberaller için; 'Cumhuriyetçi eylemden' Tanrı bizi korusun: böyle bir şey yaparsak, sonra burjuvazi yüz çevirir"*[52] Evet, karşımızda gene aynı mantık! Her türlü politikacılığı eleştirme özgürlüğü 'proleter devrimcileri' için, siyasi mücadele küçük burjuva demokratları için; proleter devrimci politikadan Tanrı "bizi" korusun!

Sonra küçük burjuva demokratları yüz çevirir. Sayın yazar, oynadığınız ipe pek güvenmeyin. O ip, ekonomizmin çürük ipidir. **Credo**'cular **Raboçeye Mysl** ve **Raboçeye Dyelo**'cular ve az çok bütün İkinci Enternasyonal oportünistleri o ipte oynadılar ve burjuvazinin saflarına tepetaklak yuvar-

---

[51] Başyazı, **Türk Solu**, sayı 5

[52] Lenin, **İki Taktik**, s. 100-101

lanmaktan kurtulamadılar! Proletaryanın "hegemonyası"nın gerçekleşmesini isteyen her proleter devrimci, ülke çapında siyasi gerçeklerin açıklanmasını örgütlendirmek, kitlelerin siyasi eğitimini sağlamak görevini, bu başlıca görevimizi görmemezlikten gelemez. Bu görevi atlayamaz.

"Halkın gözünde bir siyasi güç olabilmek için bir artçı teori ve pratiğin üzerine 'öncü' etiketini yapıştırmak yetmez."[53] Eğer "öncü" olmak istiyorsak, halkın siyasi eğitimi görevini üzerimize almalı ve bu görevi bütün enerjimizle, inatla, sabırla, imkânlarımızı son zerresine kadar kullanarak yürütmeliyiz. Eğer "öncü" olmak istiyorsak, bütün muhalefet katlarının eylemine kılavuzluk etmeli ve doğru teorimizle ve doğru pratiğimizle önderliğe layık olduğumuzu onlara ispat etmeliyiz.

Bugün proleter devrimci hareket karşısında bir "İlkesiz Birlik Cephesi" kuran sağ teslimiyetçi çizgi ve "sol" maceracı çizgi, işte bu eylemden bütün yönleriyle kitlelerin siyasi eğitimini ele alma ve yürütme eyleminden kaçıyor ve artçı bir teori ve pratiğin üzerine "öncü" etiketini yapıştırarak gerçekte kendi kendisini avutuyor. Aren-Aybar-Boran oportünist klikleri de aynı şeyi yapmıyor muydu? Ve bugün de aynı şeyi yapmakta devam etmiyorlar mı? Ve "İlkesiz Birlik Cephesi"ne sempati duyduklarını her yerde ilan etmiyorlar mı? Ve hatta nice Aren'ci, Aybar'cı *"içlerinden kuyrukçuları arındırdıkları için"* "İlkesiz Birlik Cephesi"ne dâhil olmadı mı?!

Evet, en temel görevimizden sağ teslimiyetçi çizgi, "ittifak" adına sosyalist politikadan vazgeçerek kaçıyor; "sol" maceracı çizgi ise aynı şeyi bizi "devrimci eğitim"den, küçük burjuva terörüne çağırarak, "tehlike çanlarını" çalarak yapıyor! Saflarımızdaki "sol" çizginin görüşleri yazılı hale pek gelmemiştir. Ama, örgütlenmede kendiliğinden-gelmeliğin ve ilkelliğin örgütlenme ilkelerinin savunulması olan "militan örgütlenme" ve "devrimci terör" gibi görüşleri proleter devrimci hareketle az çok ilgisi olan herkes bilir. Bu, en geniş alan üzerinde yürütülecek, siyasi ajitasyonun yerine *"heyecanlandırıcı terörizmi"* koymak değil de nedir?

Bu, "devrimci mücadele ile, işçi sınıfı hareketini bir bütün içinde birleştirme yeteneğinden yoksun olan, ya da fırsatını bulamayan aydınların tutkulu öfkesini, kendiliğinden-gelmelik önünde boyun eğme"yi ifade etmiyorsa, neyi ifade ediyor? Neden bilimsel sosyalist örgütlenme

---

[53] Lenin, **NeYapmalı**, s.113

değil de istikrarlı ve sürekli bir yanı olmayan "militan örgütlenme"? Çünkü, gerçekte bütün alanları kapsayan bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyasını örgütlendirme eylemini başlıca görev olarak kabul etmeyenlere, siyasi mücadeleyi bireysel çıkışlar olarak sınırlandıranlara bilimsel sosyalist bir örgüt değil, "militan örgüt" lazımdır. "Ve böyle bir örgüt ne yazık ki mücadeleye nerede ve nasıl girişeceklerini henüz bizden sormayan ya da seyrek soran yığınlarla birliklerimizin daha sıkı bağlar kurmasını gerçekten önler..."[54]

Yine bu "sol" çizginin bir yanda proleter devrimci hareketi, bütün yönleriyle kitlelerin siyasi eğitimi görevinden "devrimci teröre" çağırırken, bir yandan da siyasi ajitasyonun yerine, ekonomizmin "aşamalı bilinçlendirme teorisi"ni koyması ve "kitlelerin polisle çatıştırılarak bilinçlendirileceği" görüşünü, o ünlü oportünist teoriyi benimsemesi, ekonomizmle terörizmin bağlantısını, ortak kökünü ortaya koyması bakımından önemlidir ve Lenin'in "Ekonomistin bitişik kapı komşusu terörist"[55] demekle ne kadar haklı olduğunu bir kere daha göstermektedir.

Proleter devrimci hareketimiz, içinde bulunduğu dönemin gerektirdiği görevlerini doğru olarak kavradıkça ve yanlış eğilimlerinden arındıkça güçlenecektir ve güçlendikçe de yanlış eğilimleri etkisiz kılacaktır. Bizim yanlış eğilimler karşısındaki ilkemiz, "Gelecekte daha dikkatli olmak için, geçmişten ders almak" ve "hatayı önlemek için hastalığı tedavi etmek" ilkesidir. Başka bir deyişle, "birlik-eleştiri-birlik" ilkesidir.

Biz doğru ilkeler üzerinde birlik isteriz ve bunun için mücadele ederiz. Çünkü devrimci hareketimiz, ancak doğru ilkelere bağlı kalarak güçlenebilir ve zafere ulaşabilir. İlkesizlikle mücadeleyi savsaklarsak, ilkesiz bir barışı arzularsak liberalizme düşeriz. Liberalizm ise, Mao Zedung'un dediği gibi, "Birliği alttan alta kemiren, dayanışmayı dipten çökerten, vurdumduymazlık yaratan ve ayrılık doğuran bir yozlaştırıcıdır." Onun için, "Biz, aktif ideolojik mücadele isteriz. Çünkü bu ... kavgamız yararına birlik sağlayan silahtır. Her devrimci bu silahı kullanmalıdır."[56]

(PD Aydınlık, Sayı: 5-19, Mayıs 1970)

---

[54] Aynı eser, s. 215

[55] Aynı eser, s. 149

[56] Mao Zedung, "**Liberalizmle Mücadele**"

İSTANBUL'DA İŞÇİ SINIFI HAREKETİ KUVVET TOPLUYOR YENİ BİR FIRTINAYA DOĞRU

Amerikan emperyalizmi ve onun uşağı AP iktidarının zulüm ve baskılarına rağmen işçi sınıfının mücadelesi bütün yurtta her geçen gün gelişiyor. Son birkaç ay içinde yalnızca İstanbul'da çok sayıda işgal, grev ve direnişler oldu. Hâkim sınıflar, işçi sınıfının gelişen gelişen mücadelisini durduramıyor. Son birkaç içinde toplum polisinin sayısı artırıldı. İstanbul'a komando birliği getirildi. İşçiler zindanlara atıldı, en vahşi işkencelere uğratıldı. Üniversite kapılarında gençler kurşunlanırken, fabrika duvarları dozerlerle yıkıldı. Daha çok ücret, daha iyi yaşama şartları için direnen işçiler öldürüldü.

Bütün bu zulüm ve baskılar, işçileri yıldırmıyor. Onlar mücadelelerine yiğitçe devam ediyorlar. Çünkü, 15-16 Haziran şanlı işçi mücadelesi, bütün yurtta olduğu gibi İstanbul'da da işçi sınıfının mücadelesine ışık tutmaktadır. İşçiler, 15-16 Haziran mücadelesinden aldıkları deneylerle mücadelelerini daha bilinçli ve sağlam yürütüyorlar.

Son aylar içerisinde İstanbul'da Teksif, 8 bin tekstil işçisini greve soktu. Cihan Komandit işçileri, Pertriks ve Grundig fabrikalarında grev yaptılar. Otomobil-İş sendikası, büyük bir miting düzenledi. İşçiler, "Patronların zulmüne karşı" mücadele edeceklerini bildirdiler. Bereç işçileri, patronun ve sarı sendika Petrol-İş'in baskılarını yenerek Kimya-İş'e geçti. Lastik-İş'e bağlı Doğan lastik işçileri greve gitti. Lastik-İş işçileri, sarı sendika Kaucuk-İş'le ve Lastik-İş içine kadar sızan sarı sendikalarla mücadele etmeye karar verdi.

"Gerçek bir çelik kale nedir? Bu kitlelerdir. Gerçekten ve samimiyetle devrimi destekleyen milyonlarca ve milyonlarca halktır" (Mao Zedung)

Bugün faşist zulüm ve baskılara rağmen, işçi sınıfının durmadan

ilerleyen mücadelesinde en aktif görevleri almak, kazandığımız deneylerin ışığında işçi sınıfının mücadelesini daha ileriye götürmek için var gücümüzle çalışmalıyız. Bunu ancak kitleler içinde çalışarak gerçekleştirebiliriz. Kitleler içinde çalışırken kitlelere güvenmeli, gerçek kahramanların kitleler olduğunu unutmamalıyız.

Biz, bunun devrimci yol olduğunu öğrendik. Kitleler içindeki çalışmalarımızı hızlandırdık. Devrimci görevlerimizin üniversitelere kapanmak yerine işçi ve köylü kitleleri içinde çalışmak, onlarla omuz omuza mücadele etmek olduğunu öğrendik. Bazı arkadaşlar çalışmalarımıza katılmak istemiyorlar. "Büyük işler" teklif ediyor, kendilerine verilen görevleri yapmıyorlar.

Bu arkadaşlar zamanlarını kitleler yerine, üniversite sıralarında ya da kitaplar arasında geçirmeyi tercih ediyorlar. Devrimci teoriyi, pratiğe uygulamak amacıyla öğrenmiyorlar.

"Liberal olan kişiler Marksizm'in ilkelerine soyut dogmalar gözüyle bakarlar. Marksizm'i onaylarlar, ama onu uygulamaya veya tamamen uygulamaya hazır değillerdir. Liberalizmin yerine Marksizm'i koymaya hazır değillerdir. Bu insanların Marksizm'i vardır, ama aynı zamanda Liberalizmi de vardır. Marksizm'in lafını ederler ama Liberalizmi uygularlar. Başkalarına Marksizm'i, kendilerine Liberalizmi uygularlar" (Mao Zendung)

Bu arkadaşlar hareketi bir bütün içinde görmediklerinden proleter devrimci saflara liberalizmi yayıyorlar. Bugün İstanbul'da yüzlerce işçi tanıyoruz. Pek çok işçi arkadaş aktif görevler alarak saflarımıza katılmaktadır. İstanbul'un bütün bölgelerine İşçi-Köylü Gazetesi ulaştırılıyor. Binlerce işçi, gazetemizi okumakta, yeni sayısını sabırsızlıkla beklemektedir. Arkadaşlarımız grev sahalarına güvenerek giriyor. Grev sahalarında devrimci marşlar söyleniyor, devrimci şiirler okunuyor, devrimci filmler gösteriliyor.

Grevci işçilerin duvarlara astıkları pankartlarda *"Hedefimiz işçi sınıfının devrimci iktidarıdır"* yazılı. Pek çok işçi arkadaş, fabrika bölgelerini afişliyor. İşçi-Köylü'nün satışında bizlerle birlikte çalışıyor. Bütün

bunlar neyle sağlanmıştır? Üniversite sıralarına kapanarak mı? Yoksa kitaplar arasına sığınıp kitle çalışmalarını küçümseyerek mi? Elbette hayır. Aksine bunlar, arkadaşların, polisin bütün baskı ve zulmünden yılmayarak kitle içinde çalışmalarının sonucudur.

"Her grev bir savaş okuludur." (F. Engels)

Türkiye'de bugüne kadar yapılan grevlerin en önemlilerinden biri de Pertriks işçilerinin halen yürütmekte oldukları grevdir. Hâkim sınıfların borazancılığını yapan burjuva gazeteleri bu grevden bahsetmiyor. Yalnız İşçi-Köylü gazetesi, Pertriks işçilerinin mücadelesini bütün yurda duyurdu.

İşçiler, grev kararını kendileri aldılar. Kimya-İş yöneticileri, işçiler greve giderse onlarla beraber olacaklarını bildirdiler. Grevden önce, Pertriks işçileriyle sağlam bağlarımız vardı. İşçi-Köylü gazetesi, fabrikanın içinde dağıtılıyordu. 15-16 Haziran büyük işçi mücadelesinde arkadaşlarımız Pertriks işçileriyle beraberdi. Grev ilişkilerimizin daha da sağlamlaşmasına sebep oldu.

Grev sırasında 100 kişiye yakın bir kalabalık grev yerine geldi. Grevin disiplinini bozucu hareketlere girdiler. DİSK yöneticileri konuşma yaparken marş söylemeye başladılar. Böyle davranışlar kitle çalışmasının ne olduğunu bilmeyenlerin davranışlarıdır. Daha önce işçi ve köylü kitleleri içinde hiç çalışma yapmadan "falanca yerde grev varmış gelin gidelim" diyerek üniversitede toplanıp grev yerine koşmak, hatalı bir çalışma tarzıdır. Bu hatalı tutum, DİSK yöneticilerine gençlerin grev sahasını girmesini engelleme fırsatı vermiştir.

Buna rağmen işçiler, işçi sınıfı içinde sürekli çalışanları aralarına almakta tereddüt etmediler. Eskiden kurduğumuz bağlar sayesinde grev mücadelesine katıldık. Çalışmalarımızı gösterişten uzak bir anlayış içinde sürdürdük.

İşçiler, grev çadırlarının bulunduğu alandan bütün komşu civar ve fabrikalardan çalışan işçilere hoparlörle sesleniyor. Yoldan geçenler üzerinde "Grev Gözcüsü" önlüğü, yumruklarını kaldırmış nöbet tutan işçileri görüyor, devrimci marşlar dinliyorlar. Diğer fabrikalarda çalışan

işçiler grevci arkadaşlarının ziyaretine geliyor, birlikte halaylar çekiliyor, oyunlar oynanıyor. Sarı sendikaların baskısı altında olan diğer fabrika işçileri, grev yerine gelip grevci arkadaşlarından bilgi alıyorlar. Patronun ve sarı sendikaların pençesinden nasıl kurtulacaklarını soruyorlar.

İşçiler, grev sahasındaki çalışmaları, belli bir disiplin altında yürütüyorlar. Grevci işçiler civar fabrikalardaki işçilerin durumlarıyla daha çok ilgilenmeye başladılar. Mücadelenin yalnız kendi fabrikalarında, kendi patronlarına karşı olmayıp bütün fabrikalarda olduğunu, bütün işçilerin, bütün patronlara karşı mücadele etmesi gerektiğini öğrendiler. Diğer fabrikalarda çalışan işçileri örgütlemeye giriştiler.

"Grev, işçilere patronların gücünün ve işçilerin gücünün ne olduğunu gösterir. Onlara sadece kendi patronlarını ve iş arkadaşlarını değil, bütün patronları, bütün kapitalist sınıfını düşünmeyi öğretir"(Lenin)

Pertriks işçileri Bereç işçilerini patronun uşağı sarı sendika Petrol-İş'e karşı giriştikleri mücadelede yalnız bırakmadı. Bereç işçileri, Petrol-İş'i fabrikadan atmak için kararlı bir mücadele verdiler. Patron, fabrikaya gericileri soktu. İleri işçileri dövdürmeye kalktı. İşçi arkadaşlardan dördünü işten attı. Ülkü Ocakları, Bereç önünde bildiri dağıtmaya yeltendi. Pertriks işçileri, Bereçli arkadaşlarına destek oldular. Gericiler kovalandı. Bildiriler ellerinden alınarak yırtıldı.

Bereç işçileri, patronun ve Kimya-İş'in muhalefetine rağmen atılan arkadaşlarının işe alınması için beş gün çalışmadılar. Patron, attığı işçileri işe almaktansa fabrikayı kapatacağını söyledi. Kimya-İş atılan işçilerin tazminatlarının ödenmesi ve başka hiçbir işçinin atılmaması şartıyla anlaşmak zorunda kaldı. Pertriks işçileri dört işçinin işe alınmamasına çok üzüldüler. Olay bütün işçileri etkilemişti. Bir işçi arkadaş *"Artık bütün DİSK işçilerinin başı önde olacak"* diyordu.

Bu olay karşısında işçilerin tavrı bize şunu öğretti. Grev uzadıkça patronun huzursuzluğu artıyor, patron, grevi kırmak için çareler arıyor. İşçiler arasına dedikodular yayıyor. İşçileri birbirine düşürmek istiyor. Fakat Pertriks işçileri bütün bu kalleşçe oyunlara göğüs gerdi. İşçiler

arasında çıkan anlaşmazlıkları çözmek için mahkeme kurdular. Suç işleyenler ya da kendini suçlu hissedenler savunmalarını burada yapıyor, burada yargılanıyor. İşçiler buna Halk Mahkemesi diyor. Halk Mahkemesi, en doğru, en adil kararları veriyor. Suçluluğu anlaşılanların bir listesi çıkarılıp bütün grevci işçilerin görebileceği yerlere asılıyor. Böylece işçilerin hatalardan kurtulup disipline uymaları sağlanıyor.

Geçen ayın en önemli olaylarından biri de Teksif'in başlattığı grevlerdir. Hızla büyüyen hayat pahalılığı karşısında, tekstil işçileri grev kararı aldı. Adana'da işçileri patronlara satan Teksif, İstanbul'da patronlardan iki yıl içinde primler dâhil 640 kuruş zam istedi. Grevler boyunca polis fabrika önünde nöbet tuttu. Sendikacılarla birlikte devrimci arkadaşları grev yerine sokmamak için ellerinden geleni yaptılar. Buna rağmen, İşçi-Köylü'yü ve Lenin'in *"Grev"* broşürünü işçilere ulaştırdık. İşçiler, İşçi-Köylü'yü tanıyorlardı, arkadaşlara yakınlık gösterdiler. Ancak, polis ve sarı sendikacılar, işçilerle sağlam bağlar kurmamızı baltaladı.

Sarı sendikaların yönettiği grevlerde nasıl çalışmamız gerektiğini geçmişteki tecrübelerimiz ışığında araştırdık. İşçiler neden grev yaptıklarını bilmiyorlardı. Sarı sendikaların işçiler içinde yaydığı komünizm aleyhtarı propaganda bize hemen itimat etmelerine mani oluyordu. Sarı sendikaların hâkim olduğu fabrikalarda ve grevlerde işçilerle en iyi şu yoldan temas kurabileceğimizi tespit ettik: Civar fabrikalarda çalışan ileri işçi arkadaşları ziyarete gönderdik.

"Her grev bir savaş okuludur, fakat savaşın kendisi değildir."(Lenin)

Son işçi mücadelelerinde aktif görevler almamız işçi kitleleri içindeki çalışmalara hız vermemiz, grevlerin gerçekten *"savaş okulları"* olduğunu bize iyice kavrattı. Teksif grevlerinde bile işçilerin daha ileri bir adım attıklarını gördük. Artık görevimiz, işçi sınıfı arasında yapacağımız ideolojik ve politik çalışmalarla grevlerinin *"savaş okulları"* olduğunu, fakat *"savaşın kendisi"* olmadığını anlatmaktır. Pertriks grevi böyle, sistemli çalışmalar da hem tecrübemizi artıracak, hem de işçileri daha ileri bir seviyeye ulaştıracak bir ortamı sağladı.

Grevin başlarında eğitimleri gelişigüzel yürütüyorduk. Çadırda toplanan işçilerin arasına giriyor, konuşmalar yapıyorduk. Bu arada birkaç film gösterdik, ancak bu yeterli değildi. İşçiler bu konuda bizi uyardılar. Eğitimlerin daha sistemli olmasını istediler. Birkaç işçi arkadaş hazırlanarak işçilere faşizm konulu bir konuşma yaptı. Bu toplantıya bizi de çağırdılar. Yine bir işçi arkadaş, Bereç'ten atılan arkadaşları hakkında üzüntüsünü belirten, işçi sınıfının birleşerek uzun ve zorlu bir mücadele vermesi gerektiğini kanıtlamak için "Mao'nun sürekli okunan üç yazısı"ndaki *"Dağları taşıyan budala ihtiyar"*ı anlattı.

Petriks'te kadın işçiler de var. Kadın işçiler, grevi kazak, çorap örerek geçiriyorlardı. 15-16 Haziran şanlı işçi mücadelesine, Gıslavet ve Bossa işgallerinde kadın işçilerin en ön saflarda mücadele ettiklerini hatırladık. İlk olarak kadın işçilerle sistemli bir şekilde eğitim yapmaya karar verdik. Önce en ileri kadın işçiler arasında bir komite kurduk. Bu komitenin görevi, eğitim çalışmalarını düzenlemek ve uygulamaktı. İlk dersimiz, Türkiye'deki hâkim sınıfları (patron, toprak ağaları, tefeci tüccarı) ve ezilen sömürülen sınıfları tanıtmak oldu.

Bu ezen ve sömüren sınıflarla, ezilen ve sömürülen halk kitleleri arasında uzlaşma bir çelişme olduğunu gösterdik. Bu çelişmeyi gösterirken devletin aldığı tavrı anlattık. Devletin hâkim sınıfların devleti olduğunu belirttik. Proleter Devrimci Aydınlık, İşçi-Köylü, Başkan Mao'nun Sözleri ve Lenin'in *"Grev"* broşürü çalışmalarımızda başta gelen kaynaklar oldu. Bu yayınlardan seçtiğimiz parçaları işçilere okuturken, bazı kelimelerin anlaşılmadığını gördük. Bunları açıkladık. Hangi anlama geldiklerini anlattık. Bu kelimeleri açıklamada bize en çok başkan Mao'nun sözleri yardımcı oldu.

Kadın işçilerle yaptığımız eğitimlere erkek işçiler de gelmeye başladı. Erkek işçiler, eğitim çalışmalarına katılmak istediler. Bu ilk yaptığımız çalışmalarda kazandığımız tecrübelerle bir eğitim programı hazırladık. Kadın ve erkek işçilerle birlikte bu çalışmaları yürütmekteyiz.

Pertriks grevimizde Kimya-İş yöneticileri, arkadaşlarımıza karşı

olumlu tavır aldı. İşçilerle yaptığımız çalışmaları engellemediler. Hatta zaman zaman bu çalışmalara onlar da katıldı. Grev boyunca, işçilerin arasından ayrılmadılar.

Bu iyi bir tavırdı. İşçiler içinde birçok sendikacının kapıldığı kendini beğenmişlikten uzak bir çalışma yürüttüler. Fakat Grundig fabrikalarına girmek, işçi arkadaşlarla çalışmak isteyen arkadaşlara Maden-İş 6. Bölge temsilcisi engel oldu. İşçi-Köylü Gazetesinin *"Pertriks ve Grundig işçileri 15-16 Haziran yolunda direniyor"* yazılı afişlerini fabrikaya astırmadılar. İşçilere açık-saçık filmler gösterdiler. İşçiler arasında sağlam bir disiplin uygulayamadılar. Maden-İş 6. Bölge temsilciliğinin arkadaşlarımıza karşı tavrı hatalı bir tavırdır. Bu gibi davranışlar, işçi sınıfının mücadelesini ilerletmez. İşçiler, kendi tecrübeleri ile kimin gerçekten kendi saflarında yer aldığını görecekler, gerçek dostlarıyla düşmanlarını ayırt edeceklerdir.

DİSK içinde toplanan sendikalar Türk-İş'in sarı sendikalarıyla mücadele etmektedir. Bizim görevimiz, DİSK'i bu mücadelesinde desteklemek, ona yardımcı olmaktır. Fakat DİSK içine kadar sızmış sarı sendikalar da vardır. Bizim bir başka görevimiz de bu sarı sendikacıları işçiler önünde teşhir etmektir.

İstanbul'daki işçi sınıfı hareketinde son gelişmeler bunlar. İstanbul önümüzdeki aylarda büyük işçi hareketlerine gebe. Bunu büyük patronlar ve Amerikancı iktidar da biliyor, devrimciler de. İşçi sınıfı mücadelesinin kabaran dalgaları yeni bir fırtınanın habercisidir. İşçi sınıfıyla kaynaşmak, onun öğretmen olmadan öğrencisi olmak, işçi sınıfının somut taleplerini ve ihtiyaçlarını derinlemesine kavramak, işçi sınıfı içindeki devrimci propagandayı yoğunlaştırmak ve bunu halk savaşı yoluna tabi kılmak, işçi-köylü ittifakı için çalışmak özellikle önem kazanmaktadır.

(PD Aydınlık, Sayı 32, 2 Mart 1971)

ÖZELEŞTİRİDE SAMİMİ VE CESUR OLALIM!

Arkadaşlar,

PDA'da eleştiri ve özeleştirinin önemi üstüne sık sık yazılar yayınlanıyor. Ayrıca hemen her yazıda da bir veya birkaç cümleyle eleştiri ve özelleştiriye bağlılık andı içiliyor. Mesela derginin Eylül 1970 tarihli 23. sayısında "*Eleştiri bizim devrimci silahımızdır. Hatamızı onunla yeneriz*" başlığı altında şunlar yazılmış:

"Proleter devrimci hareketimizin doğru yolda ilerlemesi, dergimizde çıkan bütün yazıların proleter devrimci kadrolar tarafından eleştirilmesini zorunlu kılmaktadır Bizler Marksist-Leninistleriz. Gerçek bizlerden yanadır Bizler gerçeğin ortaya çıkmasından, hatalarımızın eleştirilmesinden korkmayız. Tam aksine iyi bir devrimci, gerçeğin ortaya çıkmasından yanadır Çünkü gerçek halktan yanadır. Oysa bütün yanlışlar ve hatalar halka karşıdır, devrime zararlıdır Bu bakımdan nereden gelirse gelsin, bütün eleştirileri dikkatle dinlemeliyiz. Eğer yapılan eleştiriler doğruysa, haklıysa, hatalarımızı derhal düzeltmeliyiz..."

Aynı sayıda tekrar tekrar, *"eleştiri ve özeleştiri devrimci mücadelemizin güçlü bir silahıdır Hatalarımızı, her türlü bireyci tutumu bu silahla yeneriz"* denmiş.

Derginin 23 Mart 1971 tarihli 35. sayısında *"Eleştiri-özeleştiri bizim silahımızdır"* diye başlık atılmış. Ve bir mektuba verilen cevapta şöyle deniyor: *"Bundan böyle de hatalarımıza karşı susmamalı, onları eleştirmeli ve düzeltmeliyiz... Hepimiz eleştiri-özeleştiriyi doğru uygulayarak, hatalarımızı yenmeliyiz."* Frankfurt Türk Sosyalist Birliği adına bir işçi arkadaşın gönderdiği mektup üzerine PDA şu açıklamayı yapıyor: *"Arkadaşlar, bugüne kadar uyguladığımız eleştiri-özeleştiriyi devamlı uygulamalıyız. Biz iş yaptıkça hatalarımız olacaktır. Hatalarımızı da ancak bununla yenebiliriz."*

Bir toplantı olmuyor ki, eleştiri ve özeleştirinin faziletlerinden bahsedilmesin ve arkadaşlar eleştiri ve özeleştiri yapmaya davet edilmesin. Derginin tartışma sütunlarında da aynı çağrı tekrarlandı ve tekrarlanıyor.

Arkadaşlar, eleştiri ve özeleştiri konusunda yazılanlar ve söylenenler bunlardır. Bunlar doğru ve iyi şeylerdir, hepsine katılıyoruz. Fakat doğruyu ifade etmekle işin biteceğine katiyen inanmıyoruz. Bir devrimci için asıl olan doğruların pratiğe uygulanmasıdır. Çünkü ancak o zaman bu doğrular, halkın elinde bir silah haline gelir. Ve devrime hizmet eder. Kullanılmayan silah ne kadar kudretli olursa olsun, işe yaramaz ve pas tutar.

Öyleyse, eleştiri ve özeleştiri silahını, pratikte kullanıp kullanmadığımıza, kullanıyorsak nasıl kullandığımıza bakalım.

II

Arkadaşlar, geçmişi kısaca gözden geçirmekte büyük yararlar vardır.

Bugünkü PDA dergisi, TİP yöneticilerine karşı yürütülen muhalefet hareketi içinde doğmuştur. Öyleyse, TİP yöneticilerine karşı yürütülen muhalefet hareketini gözden geçirmekte yarar vardır:

TİP yöneticilerine karşı ilk açık muhalefet, *1964 yılından* itibaren Yön dergisinde başlamıştır.

Ekim 1965'te TİP genel seçimlere katılmıştır.

1965 yılının sonunda ve 1966 yılının başında, İstanbul Şişli ilçesinde ve Ankara'da TİP içinde, Mihri Belli'nin ideolojik ve politik önderliğindeki muhalefet ortaya çıkmıştır.

1966 Ağustos'unda 19 kişi TİP yöneticileri tarafından Haysiyet Divanına verilmiş, fakat Haysiyet Divanı tarafından "affedilmişlerdir".

güzünde TİP'in Malatya kongresi yapıldı. Kongreden sonra 13 kişi daha Haysiyet Divanına verilmiştir.

yazında, 13 kişinin Haysiyet Divanına verilmesini protesto eden ve parti yöneticilerinin "keyfi davranışlarına karşı" çıkan, 76 imzalı yazı yayınlanmıştır.

1967 Ekim'inde Mihri Belli önderliğindeki grup Şişli Kongresini kazanmıştır.

17 Kasım 1967'de Mihri Belli ve çevresindekiler TÜRK SOLU dergisini yayınlamaya başlamışlardır.

1968 başlarında, Aydınlık dergisinin kurucusu ve bugün PDA'yı çıkaran arkadaşların bir kısmı, TİP yöneticilerine karşı, Mihri Belli safında muhalefete katılmışlardır.

Yine 1968 baharında, Mihri Belli ve çevresindekiler Demokratik Devrim Derneğini kurmuşlardır.

1969 yaz başlarında (!) TÜRK SOLU ve Demokratik Devrim Derneği etrafında toplanan Mihri Belli'ciler, esas itibarıyla Ankara'da,TİP yöneticilerine bağlı gençlerin hâkim olduğu Fikir Kulüpleri Federasyonunda Genel Başkanlığı ve Merkez Yürütme Kurulu üyeliklerinden bir kısmını ele geçirmişlerdir.

1968 güz aylarında(?) İstanbul'da FKF'ye karşı muhalefet başladı. Muhalefeti yürütenler daha sonra (... Kış) Devrimci Öğrenci Birliğini kurdular.

Kasım 1968'de Aydınlık Sosyalist Dergi (ASD)'nin ilk sayısı yayınlandı.

Temmuz 1969'da İŞÇİ-KÖYLÜ gazetesi ve Eylül 1969'da *Devrimci TİP Haberleri* yayınlanmaya başlandı.

Öte yandan, Hikmet Kıvılcımlı, bir ara yayınlamaya başladığı *Sosyalist* gazetesiyle ve *İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneğiyle* TİP yöneticilerine karşı *Vatan Partisi çizgisine sadık* bir muhalefet yürütüyordu. *TÜRK SOLU* ve *ASD* ile ittifak halindeydi.

TİP yöneticilerine, yani Aybar-Aren grubuna muhalefet eden başka küçük gruplar da vardı. Fakat bunlar, hiçbir zaman anılmaya değer bir önem taşımadılar.

Demek ki, 1968 yılının sonunda ve 1969'un başında *sosyalizm* adına birbirleriyle mücadele eden ve kendi içinde çelişmeler taşıyan iki siyasi blok vardı. Biri, *demokratik devrim* tezine sarılan Doğan Avcıoğlu (Yön), Mihri Belli (TS, DDD, ASD, DÖB), Hikmet Kıvılcımlı (Sosyalist, İPSD) bloku, diğeri *"sosyalist devrim"* tezi etrafında birleşen Aren-Aybar, Sendikacılar ve Doğulular bloku.

Fakat Mihri Belli grubu içinde DÖB'ün ayrı bir yeri vardır. Devrimci

Öğrenci Birliği'ni kuranlar TMTF saflarından ve TİP saflarından gelmişlerdir. Bunlar Mihri Belli grubuyla birlikte hareket ediyorlardı, fakat ta başından itibaren Latin Amerika'daki gerillacıların da etkisi altındaydılar. Fidel Kastro, Che Guevara, Perede kardeşler ve Regis Debray "Devrimde Devrim" kitabıyla bunların bayrağıydı.

1969 yılına kadar süregelen hatlar genel hatlarıyla böyledir arkadaşlar.

III

ASD hareketinin bu gelişmeler içindeki yeri nedir? Arkadaşlar, Aydınlık'ın iki cildi geçen kolleksiyonunu, beş ay yayınlanabilen Devrimci TİP haberlerini ve *İŞÇİ-KÖYLÜ*'nün ilk 15 sayısını karıştırmak zahmetine katlananlar, Aydınlık dergisinin yerini hiç tereddüte kapılmaksızın ve açık olarak tespit edeceklerdir. ASD hareketinin yeri, Mihri Belli'nin safıdır. Samimi ve dürüst olan herkes için bu apaçık bir gerçektir. Bu gerçeği ancak sahtekârlar, ikiyüzlüler ve iflah olmaz oportünistler inkâr edebilir veya reddedebilir.

Bu gerçeğin üzerine iyice parmak basmak zorundayız. Çünkü bir kısım arkadaşlar, bu noktayı açıkça reddetmemekle birlikte, bulandırmaya ve örtbas etmeye çalışmaktadırlar. Fakat gerçekler inatçıdır arkadaşlar ve kendilerini mutlaka kabul ettirirler. Ve zaten ASD'nin kurucusu ve bugün PDA'nın safında olan arkadaşlar, çeşitli yazılarda bu gerçeği açıkça teslim etmişlerdir. Mesela PDA'nın 19. sayısında (Mayıs 1970) şöyle denmektedir:

*"**Aydınlık dergisi** TÜRK SOLU'nun açtığı yoldan ilerledi. Sosyalist militanların devrimci teoriyi, onun ışığında Türkiye'de devrimci stratejiyi kadrolara öğretmek ve devrimci mücadelelerimizin ana meselelerini çözmek için çalıştı. **Her iki organımız** (abç) devrimci mücadelemizin eksikliklerini doldurdu, **ideolojik silahlarımız** olarak gelişti."* (Ömer Özerturgut)

Bu bir arkadaşımızın ifadesi değil, bütün PDA Yazı Kurulunun ortak görüşünün ifadesidir. Nitekim daha önce 13. sayıda, *"Mücadelemizin ikinci yılına girerken"* başlıklı ve *"Aydınlık"* imzalı yazıda şunlar söylenmiştir: *"Emperyalizme ve onun devrimci hareket içindeki kolu olan*

oportünizme karşı mücadelede ***Aydınlık,*** *Türk Solu'nun açtığı yoldan yürüdü."* (Yukarıdaki ifade, kelimesi kelimesine aynısı.)

*"**Türk Solu, proleter devrimci hareketin kalesiydi.** Ve Aydınlık'ın çıkışlarıyla mücadelemiz güçlü bir silaha daha kavuştu. Proleter devrimciler daha başlangıçta TÜRK SOLU ve Aydınlık arasında bir görev bölüşümü olduğunu, bu dergilerin devrimci mücadelemizin farklı ihtiyaçlarına cevap vereceğini kararlaştırdılar."*

*"**TÜRK SOLU, Aydınlık, İşçi-Köylü ve Devrimci TİP Haberleri,** proleter devrimci hareketimizin kopmaz bağlarla birbirine perçinlenmiş yayın organlarıdırlar. Bu devrimci silahlarımızın namlularını bozmaya uğraşan her çaba* (DÖB'ün ve onun Ankara gençliği arasındaki taraftarlarının temsil ettiği ve yeni yeni su yüzüne çıkmaya başlayan "sol" muhalefet kastediliyor. TÜRK SOLU'nun ... sayısındaki **Kitle çizgisi** ... yazısı ve Aydınlık'ın 12. sayısındaki Proleter devrimci saflardaki birliği pekiştirelim bildirisi bu muhalefete karşı yazılmıştır) *omuz omuza verilen mücadeleyle* (tabii Mihri Belli ile omuz omuza) *etkisiz bırakılacaktır."* (abç)

Aydınlık dergisinin, 13. sayısının ideolojik ve politik muhtevası bizim için çok önemlidir. Çünkü, FKF'nin Dev-Genç olduğu kurultaydan hemen sonra yayınlanmıştır. Bu Kurultay, Mihri Belli önderliğindeki grubun açık olarak ve kesinlikle birbirine girdiği ve iki kampa ayrıldığı bir kurultay olduğu için çok önemlidir. İşte yukarıdaki satırlar böyle önemli bir sırada yayınlanan Aydınlık'ta yer almaktadır. Ayrıca 13. sayının ideolojik ve politik muhtevasına baktığımız zaman gördüğümüz şudur: Aydınlık, Dev-Genç kurultayından zaferle çıkan "sol" muhalefete karşı, yani küçük-burjuva anarşizmi ve terörizmine karşı Mihri Belli'nin sağ çizgisine sadık.

TÜRK SOLU-AYDINLIK imzasını taşıyan yazı sanki Mihri Belli'nin kaleminden çıkmıştır. Kemalizm tahliliyle, milliyetçilik anlayışıyla, karşı-devrim teorisiyle, herşeyiyle Mihri Belli düşüncesinin eksiksiz bir ifadesidir. *"Bilimsel sosyalizm temeli üzerinde birliğe doğru TDGF Kurultayında devrimci gençler politik bilinçlerini bilediler"* başlıklı kurultay tahlili, ideolojik ve politik özü itibarı ile yine, "sol" çizgiye

karşı Mihri Belli çizgisinin savunmasıdır. "Sol" çizgi, *"Milli Cephe Politikası"* konusunda, *"Milli Demokratik Devrim ve Öncülük"* konularında Mihri Belli'nin sağcı görüş açısından eleştirilmiştir.

Yine aynı sayıda Aydınlık, o günlerde yayınlanmaya başlayan *"Devrim dergisine devrimci selamlar"*ını sunmuştur. Bunların hepsi de Aydınlık Yazı Kurulu'nun tamamını bağlayan yazılardır. Biz burada, bu yazılar üzerinde fazla durmayı gereksiz sayıyoruz. Çünkü bu yazılar, merak eden her arkadaş tarafından kolaylıkla bulunabilir ve okunabilir. Yalnız açıklık getirilmesi gereken nokta şurasıdır: Aydınlık *esas itibariyle* Mihri Belli çizgisine sadık kaldığı halde; niçin Mihri Belli ile karşı karşıya geldi? Bunun iki sebebi vardır: 1- Birinci sebep, Mihri Belli'nin iflah olmaz bir oportünist, kılıktan kılığa giren bir sahtekar olmasıdır.

Mihri Belli ayrılıkların iyice ortaya çıkması üzerine, bir süre her iki tarafı da eleştiren *"tarafsız"* bir tavır takınmıştır. Havayı koklamış ve sonucu beklemiştir. TÜRK SOLU'nun ... sayısında *"Devrimci safları gözbebeğimiz gibi koruyalım"* yazısı ve daha sonra *Aydınlık*'ın 13. sayısında yayınlanan *"Devrimci dayanışma* (!) *üzerine"* yazısı her iki tarafı da "idare etme" kurnazlığının açık örnekleridir.

Hatta Mihri Belli'nin Dev-Genç kurultayı boyunca "tarafsız" kaldığını ve "arabulucu" rolü oynadığını herkes bilir. Dev-Genç yönetimine "sol" grubun hâkim olduğunu görünce, kendi safındaki yol arkadaşlarına *açıkça* ihanet etmiş ve "sol"larla *ilkesiz bir ittifak kurmuştur.* Kesin ayrılıktan sonra, Aydınlık haklı olarak, bu bloka *"ilkesiz birlik cephesi"* adını vermiştir. Hatta Mihri Belli'nin 180 derecelik çarkına şiddetle karşı çıkmışlar, *kendi eski çizgilerine sadık kalarak Aydınlık saflarında* yer almışlardır. Bunlar, o günkü mücadeleye katılan herkes tarafından bilinen apaçık gerçeklerdir.

Mihri Belli ile Aydınlık'ın karşı karşıya gelmesinin ikinci sebebi de bu ayrılığın tohumlarının öteden beri mevcut olmasıdır. Hiçbir şey bir anda ortaya çıkmaz. Aydınlık ile Mihri Belli arasındaki ayrılık da bir anda ortaya çıkmamıştır. Ve elbette bir geçmişi vardır. Fakat bu ayrılık ne Dev-Genç kurultayı sırasında ne Aydınlık'ın ikiye bölünmesi sırasında ne de bundan bir müddet sonra *esasa ilişkin* değildir.

Tekrar edelim, *ideolojik ve politik muhtevası itibariyle Aydınlık, hala Mihri Belli ile aynı çizgideydi.* 14. sayıdır ki, Aydınlık'ta Dünya ve Türkiye sütunları yine Aydınlık Yazı Kurulunun hâkim olduğu, Devrimci TİP Haberleri ve İşçi-Köylü gazetesinin o günlerde çıkan sayıları, inkârı imkânsız olan belgelerdir. Hatta "sol"ların sahiplik belgesine dayanarak, Aydınlık'a el koymalarından sonra çıkan PDA'da şöyle denilmektedir:

"Aydınlık'ın politik çizgisini tayin eden, AYDINLIK'TA DÜNYA VE TÜRKİYE yazılarına ve bütün çalışmalarına hiçbir katkısı olmayanların, "sol"ların, proleter devrimci dergimizi sadece bir özel mülk olarak görmeleri, yuvarlandıkları menfaatçılık ve fırsatçılık çukurunun en iyi kanıtıdır."

"AYDINLIK, birinci sayısından 14. sayıya kadar izlediği çizgi, bu bildiriyi imzalayan arkadaşlarımızın, kollektif çalışmalarının ürünüdür. Aydınlık'ın 15 aydır mücadelesi verilen proleter devrimci çizginin (!) *zaferi için sonuna kadar mücadele edeceğiz. (Mihri Belli çizgisine bağlılık andı. Yazarın notu) Aydınlık, sahiplik iddia edenlerin, Mihri Belli'nin değil, "solların" ideolojilerinin düşmanıdır. Kendilerinin de belirttiği gibi, onlar için AYDINLIK'ın yakılması gereklidir."* (Evet, tam böyledir. Yazarın notu)

"Bugüne kadar Aydınlık Yazı Kurulu içinde bir azınlık olarak kalan bölücülere (solların*) karşı uzun zamandır verilen mücadeleyi kısaca açıklamayı gerekli görüyoruz. Aydınlık, Aydınlık'ın kurulduğu sıralarda, Aydınlık ve Türk Solu, arasında bir bölünme yaratma ve Aydınlık'ı bir hizip dergisi haline getirme çabası ortaya çıkmış* (bu çabanın Mihri Belli'yi hedef aldığı bilinmektedir), *bastırılan bu çaba sinsi bir şekilde bugüne kadar sürüp gelmiştir. Aynı bölücü unsurlar, Aybar-Aren oportünizminin güçbirliği ve proletarya öncülüğü konusundaki görüşlerini yeniden saflarımıza sürmüşler ve bu tahlilleri yayma faaliyetine girişmişlerdir"*

Daha aşağıda, milli cephe ve proletaryanın öncülüğü konusunda, Mihri Belli'nin tahlillerine sadık kalınmakta, tamamen Mihrici bir te-

şebbüs olan Dev-Güç savunulmaktadır. Aydınlık'ın esas itibariyle Mihri Belli çizgisini izlediğini, bu örneklerden daha açık ve kesin olarak ortaya koyabilecek bir örnek sanırım zor bulunur.

Öyleyse, Mihri Belli ile Aydınlık arasında eskiden beri tohum halinde olan ayrılığın mahiyeti neydi? Aydınlık'ın işçi, köylü hareketlerine daha fazla ilgi göstermesine karşılık, Mihri Belli bunlarla hiç ilgilenmiyordu. Aydınlık'ın 9. sayısıyla birlikte, İşçi-Köylü de yayınlanmıştı ve Aydınlık İstanbul'da Devrimci Öğrenci Birliği ile ve Ankara'da onunla aynı safta olan Münir Aktolgalarla olan ayrılığın ortaya çıkması nispetinde, işçi, köylü hareketlerine sarıldı: Bu yanı Aydınlık'ın olumlu yanıydı ve daha sonra nispeten doğru bir çizgiye oturması da bundan ötürüdür.

Fakat şu nokta asla gözden kaçırılmamalıdır. Kitle hareketlerine eğilirken, onları değerlendirirken bile Aydınlık Sosyalist Dergi, Mihri Belli çizgisine sadık kalmıştır. Mesela İşçi-Köylü'nün ilk sayılarında "sosyalizm" sözcüğüne dahi yer verilmemiştir. Çünkü gazeteyi çıkaran arkadaşların ifadesi aynen şöyledir: *"İşçi-Köylü cephe (?!) gazetesidir. Böyle bir gazetede sosyalizmden bahsetmek milli cephe bozgunculuğu ve Arencilik olur!..."* İşçi-Köylü'nün ilk sayılarını karıştıranlar sık sık *"İşçilere ve köylülere milli **bilinç götürmekten**"* sözedildiğini göreceklerdir. Aynı şey Aydınlık'ta da, hatta Dev-Genç kurultayından sonraki sayılarda bile vardır.

14 sayı tutan Aydınlık Sosyalist Dergisi'nin, onu çıkaran arkadaşların, o dergi etrafında toplanan arkadaşların, İŞÇİ-KÖYLÜ'nün ve Devrimci TİP Haberleri'nin ortaya çıkışı ve gelişme ideolojisi ve politikası budur. Bu gerçeği, böylece, olduğu gibi kabul edip etmemek, özeleştiri konusunda ne kadar samimi olduğumuzun pratik ve şaşmaz bir ölçüsüdür.

IV

15. sayıda Aydınlık ikiye bölündü ve PDA'nın ilk sayısı ile Aydınlık Sosyalist Dergisi'nin 15. sayısı ayrı ayrı yayınlandı. PDA, yukarıda aktardığımız gibi, ilk yazıda geçmiş proleter devrimci (!) çizgisine bağlılık

andı içerek yayına başladı. Bu sayıda eleştirinin esas okları Devrimci Öğrenci Birliği -Münir çizgisine yönelmiştir. AYDINLIK'ın kapağına *"GERÇEK KAHRAMAN KİTLELERDİR"* sloganının yazılması anlamlıdır. Yine aynı sayıda Mao Zedung'un *"Halk İçin Çalış"* makalesi yayınlanmıştır. O günkü politik ortamda bu yazı, Devrimci Öğrenci Birliği vs.nin ciğerine saplanan bir ok gibidir!

Bir de bu sayıda Erdost'un yerine Boratav (Emek saflarından gelen) kurulmuştur! Ve Kıvılcımlı *"Ho amca"* yazısıyla arz-ı endam etmiştir. Ve bundan sonra da Aydınlık'ın daimi yazarlarından olacaktır. Durum şudur: Aydınlık, bir yandan, bireyci gençlik hareketlerine karşı, ucundan ucundan Mao Zedung'u keşfetmeye başlamıştır. Diğer yandan, hala esas itibariyle Mihri Belli çizgisine sadıktır. (Bakınız, *"Yaşasın PDA"* yazısı ve *"Aydınlık'ta Dünya ve Türkiye"* sütununda yayınlanan *"Asker-Sivil-Aydın zümre saflarında mücadele şiddetleniyor"* yazısı)

Bir yandan da ne olduğu bilinmeden, Erdost'a karşı, Arenci Boratav'a sarılmıştır. Yine ayrılıktan sonradır ki, Yazı Kurulu'ndaki arkadaşlar Kıvılcımlı'nın "ne büyük ne değerli bir adam" olduğunu fark etmeye başlamışlardır. Ve yine bu sayıdan itibaren, Mihri Belli'nin öteden beri *"sağcı"* ve *"kuyrukçu"* görüşler taşıdığı farkedildi! Mihri Belli'nin gençliğe yaranmak için, Aydınlık'ta (ve esas itibariyle kendi görüşlerinde), *"küçük-burjuva kuyrukçuluğu", "takipçilik ideolojisi"* keşfetmesi ve saldırıya geçmesi, PDA Yazı Kurulunu, *Mihri Belli'nin görüşlerini yeniden ele almak zorunda bıraktı* ve PDA'da *ilk sıçrama* o zaman meydana geldi.

Yazı Kurulu, Mihri Belli'nin sağ çizgisini önemli ölçüde farketti ve bunları, 16. sayıda ortak imza ile eleştirdi. (Bakınız, *"Proleter devrimci birlik için ilkesiz birlik cephesini açığa çıkartalım!"*, 3, Sayı 16, sayfa 241.) Bu Mihri Belli'nin Aydınlık tarafından ilk ve etraflı eleştirisidir. Mihri Belli ile PDA Yazı Kurulu arasındaki ayrılığın, ilk yeşerdiği sayıdır. Fakat ayrılık, yine de kesin hale gelmemiştir. Ta ki 15-16 Haziran direnişine kadar. 16.-20. sayılar, Mihri Belli, Kıvılcımlı, Boratav ve Mao Zedung görüşlerinin eklektik bir tarzda birleştirildiği, çorba edildiği sayılardır.

Bu sayılarda halk savaşından bahis yoktur! Devrimin kırlık alanlardan gelişeceğinden, iktidarın parça parça alınmasından söz edilmemektedir. *"Sosyal emperyalizm"*den bahis yoktur! Sadece zaman zaman ve utangaç bir dille ve alçak sesle *"modern revizyonizm"*den bahsedilmektedir. Proleter enternasyonalizminden bahis yoktur.

"En geniş saflarla işbirlikçi AP iktidarına karşı devrimci mücadele" yazısı (Sayı 17), *"Baskılara karşı silahımız DEVRİMCİ GÜÇ BİRLİĞİMİZDİR"* (???!!!) yazısı (Sayı 18), 19. sayıdaki Ömer Özerturgut imzalı yazı, Mihri Belli'nin görüşlerinin etkinliğinin hala devam ettiğini açıkça göstermektedir. Hatta az kalsın PDA, Dev-Güç girişimini yeniden ele alıp canlandıracaktı! Fakat ölüme giden bir şeyi diriltmek kolay değildi, kolay olmadı. Bu temiz emel (!) de yarıda kalmaya mahkûmdu ve yarıda kaldı.

Mihri Belli'nin sağcı teslimiyetçi görüşleri etkinliğini devam ettirmekle birlikte gittikçe de zayıflamıştır. Onun için açıktan açığa *"kapitalist olmayan yol"*un, daha açıkçası ilerici bir askeri darbenin savunması olan görüşlerden vazgeçilmiştir. Mesela devrimde *"emekçilerin önderliği"*, *"milli burjuvazinin solundaki güçlerin hegemonyası"* gibi safsatalardan, *"demokratik devrimi gerçekleştirmiş olan bir toplumun, mutlaka şartlar ne olursa olsun, sosyalist devrime geçeceği söylenemez. Bunu iddia etmek bir çeşit kadercilik olur ki, yanlıştır"*, gibi Demokratik Devrim ile Sosyalist Devrim arasında Çin seddi çeken açık hezeyanlarından,

"Maocu, Kastrocu, Moskovacı yakıştırmalarına cevabımız şudur: biz ne oyuz, ne de bu ve ne de beriki. Biz Türkiyeciyiz. Türkiye emekçilerinin davasının savunucusuyuz." *"Bugünün savaş içtenlikle 'Türküm diyenin' savaşıdır"* gibi savunulması imkânsız şoven görüşlerinden, *"Proletarya partisinin ancak gerçek demokraside kurulabileceği"* gibi deli saçmalarından vazgeçilmiştir.

Fakat Mihri Belli'nin Türkiye'deki sınıfları tahlil edişi, tarihi değerlendirişi, güçbirliği anlayışı daha bir müddet devam ettirilmiştir ve giderek bunlar yerini Kıvılcımlı'ya terketmiştir. Zaten Mihri Belli ve Erdost'un *"Feodalizmin hâkimiyeti"* teorisinin yerini, daha önce Korkut Boratav'ın *"İlkel ve çarpık kapitalizm"* teorisi almış bulunuyordu.

Bu dönemde PDA'ya hâkim olan esas anlayış şudur: Devrim, uzun bir birikim döneminden sonra, şehirlerde genel ayaklanmalarla gerçekleşecek ve başarıya ulaşacaktır. Şimdi Türkiye *"evrim aşamasındadır"* (Kıvılcımlı'dan). Görevimiz, işçi sınıfına *"sosyalist bilinç"* (artık milli değil) götürmek ve halkı örgütlemektir. Bu arada faşist baskılara karşı devrimci güçbirliğini gerçekleştirmektir.

Böylece devrimin subjektif şartları hazırlanmış olacaktır ve *"sırası"* gelince devrim bir şamar gibi patlayacaktır! Bütün yazılarda bu yanlış anlayışın silinmez damgası vardır! Aydınlık'ın 19. sayısında yayınlanan *"İşçi-Köylü Hareketleri ve Proleter Devrimci Politika"* başlıklı benim yazımda da tamamen aynı yanlış hâkimdir ve o yazı bütün arkadaşların, bütün yazı kurulu üyelerinin tasvibinden geçmiş ve beğenilmiştir. (Not: Özeleştiri)

Aydınlık'ın Haziran 1970 tarihli 20. sayısının kapağındaki imzalar, bu dönemde PDA hareketinin gitgide ulaştığı noktayı çok açık olarak göstermektedir: *"Mao Zedung, Hikmet Kıvılcımlı, Korkut Boratav."* Arkadaşlar, bunlar da açık gerçeklerdir ve kim ki bu açık gerçekleri reddeder, bunları örtbas eder, bunları önemsemez, o kimse dürüst ve samimi bir sosyalist değildir. (Not: Bundan önceki bölümlerin sınıf mücadelesine bağlı olarak ele alınmaması önemli bir eksikliktir.)

V

15-16 Haziran büyük işçi direnişi hem işçi sınıfı mücadelesinde, hem de sosyalist harekette büyük ve önemli değişikliklere ve sıçramalara yol açtı.

Bir kere devrimin şiddetle ve zorla olacağını, bunun zorunlu ve kaçınılmaz olduğunu gösterdi. Aybar-Aren oportünizmine ve bütün parlamenterist görüşlere ağır ve öldürücü bir darbe indirdi.

Halkın kurtuluşu için orduya bel bağlamanın ne derece yanlış, sakat bir görüş olduğunu, ordunun ve devletin gerçek niteliğini ortaya koydu. Çünkü, işçi direnişi, tanklarla süngülerle ve sıkıyönetimle bastırılmıştı. Böylece Devrim dergisinin ve Mihri Belli'nin *"cuntacı devrim"* hayallerine önemli bir darbe indirildi. (Bu darbe aynı zamanda Hikmet Kı-

vılcımlı'nın *"vurucu güç teorisi"*ne de indirilmişti. Fakat bunu o sırada herkes farkedemedi.) İlkesiz birlik cephesi parçalandı ve Mihri Belli aleyhtarlığı güçlendi.

15-16 Haziran direnişi, gerçek kahramanın gerçekten kitleler olduğunu gösterdi ve bütün bireyci küçük-burjuva akımlara ağır bir darbe indirdi.

15-16 Haziran direnişinin nispeten kolayca bastırılması, devrimin ilk başlarda şehirlerde başarıya ulaşmayacağını, bunun imkânsız olduğunu gösterdi ve genel ayaklanma hayallerine ağır bir darbe indirdi.

15-16 Haziran'dan sonra gelen ve üç (1+2) ay süren sıkıyönetim en zor şartlarda dahi mücadeleye devam etmenin nasıl mümkün olabileceğini gösterdi ve legaliteye bel bağlayan revizyonist örgütlenmeye ve revizyonist çalışma tarzına ağır bir darbe indirdi.

Büyük işçi direnişine katılan, sıkıyönetim şartlarında dahi mücadeleyi devam ettiren ve kitleler arasında çalışma pratiği olan arkadaşlar, büyük işçi hareketinden gereken dersi çıkardılar ve bu arkadaşların bilincinde bir sıçrama oldu. Fakat bu mücadeleyi uzaktan izleyen arkadaşlar ve Ankara PDA Yazı Kurulu üyelerinin çoğunluğu işçi hareketinden gereken dersi çıkartamadılar, hatta yanlış dersler çıkarttılar, kolay başarı umuduna kapıldılar ve PDA saflarında yeni bir çelişme ve bir mücadele doğdu. Böylece PDA 21. sayıdan itibaren (Temmuz 1970) yeni bir döneme girdi. Şimdi bu dönemi kısaca gözden geçirelim.

Bu dönemde, Mihri Belli'nin ve Demokratik Devrim Derneği'nin etkilerinin *esas itibariyle* yıkıldığını, devlet konusunda, ordu konusunda, sıkıyönetimin sınıf niteliği konusunda doğru ve devrimci görüşlerin savunulmaya başladığını görüyoruz. (Esas itibariyle diyoruz, çünkü hala Mihri Belli etkileri vardır ve mesela 21. sayıdaki *"CHP içindeki ileri unsurlar açık mücadeleye girmelidir"* yazısı önemli ölçüde Mihri Belli görüşlerinin pisliklerini taşımaktadır.) Marksizmin alfabesi olan bu tahlillerin benimsenmesi ve savunulması dahi, PDA'nın hızla itibar kazanmasına ve güçlenmesine, diğer grupların çökmesine ve gerilemesine yol açmıştır.

Öte yandan, Mao Zedung'un düşüncesinin etkileri kendini daha fazla duyurmaya başlamıştır. Yine 21. sayıda *"Modern revizyonistler dünya halklarının mücadelesini nasıl baltalıyorlar?"* başlıklı yazıda PDA, *"Modern revizyonizmin Amerikan emperyalizmiyle uzlaşıcı ve dünya halklarının kurtuluş mücadelelerini baltalayıcı zihniyet ve faaliyetini teşhir etmeyi önemli bir devrimci görev saydığını"* ilan etmiştir.

Ve *"Sovyet modern revizyonistlerine"* (henüz *"sosyal emperyalizm"* kullanmamaktadır, çünkü *"sosyal emperyalizm"*in mevcut olduğu görüşünde değildir) ilk defa açık olarak çatmıştır. PDA giderek bu yolda yeni adımlar atmakta, *"sosyal emperyalizme çatmakta"*, halk savaşını ve *"iktidarın parça parça" "kırlardan şehirlere doğru ele geçirileceği vs..."* kabul etmektedir (gerçekte ise kabul eder görünmektedir!). Bunlar Aydınlık'taki gelişmenin bir yanıdır ve olumlu yanıdır.

Aydınlık'ın bir de öbür yanı vardır: Yazı Kurulu üyeleri Aydınlık'ın kapısını gümbür gümbür çalan Deccal'a bütün kapıları, hatta pencereleri ardına kadar açmışlar ve Deccal'ı başköşeye oturtmuşlardır. Deccal Mao Zedung'dan, Mao Zedung da Deccal'den rahatsızdır! Fakat burjuva politikasıyla proletarya politikacısı, burjuva dünya görüşüyle proleter dünya görüşünü birbirine karıştırmak gibi ufak (!) bir gaflete düşen bu baylar, cümle âleme, Mao Zedung ile Deccal'in ne de güzel anlaştıklarını, hem anlaşmamaları için ortada bir sebep bulunmadığını, Deccal'in zaten öteden beri (1967'den beri) Mao Zedung'u çok sevdiğini ve onun izinden yürüdüğünü yutturmaya kalkıştılar!

Deccal'a övgüler düzdüler! Deccal'in kulaklarına fısıldadığı *"Sosyalist Kurultay"* mavalını cümle âleme, Mao Zedung damgasıyla okumaya kalktılar! Nerdeyse Deccal'in önünde secdeye inmeyenleri, Mao Zedung'a ihanet suçuyla mahkûm edeceklerdi. (Dergide Deccal'i okuma ve kavrama kampanyası açtılar.) (Deccal'le beraber haykırdılar: *"Anarşi yok, büyük derleniş"*.) Durum tam anlamıyla böyleydi ve bir kısım arkadaşlarımız Deccal'in tuzağına bile düştüler. İbret olsun diye, o gün Deccal'e düzülen övgülerden uzun bir parçayı buraya aktarmayı gerekli buluyorum.

*"(1954 yılında), **emekçi halkımız teşkilatsız ve dağınıktı**. İşbirlikçi DP iktidarına karşı örgütlü bir mücadele yoktu. Bu durumda yapılabilecek olan ve yapılması gereken neydi?* (Ne imiş, iyi dinleyin!)

Bütün sınırlı olanakları ve hâkim sınıfların olanca terörünü göze alarak, örgütlü bir mücadele gerekiyordu. (Şimdi Mihri Belli de böyle bir mücadelenin (!) program taslağını hazırlamış bulunuyor. Tam da bu yazıyı yazan arkadaşlarımıza layık bir örgüt!) *Teşkilatsız ve dağınık olan halkı teşkilatlamaya ve güçlendirmeye girişmek gerekiyordu. Bütün olanaklardan faydalanarak* (mevcut olanakların dışına çıkmak gibi bir gaflete (!) düşmeyerek) *devrimci fikirlerin ve devrimci mücadelenin tarihi gelişimini sürdürmek (yani süründürmek) gerekiyordu.*

Vatan Partisi girişimi ve Vatan Partisi tüzüğü ve programı, böylesine güç şartlar altında bu görevlerin yerine getirilmesi zorunluluğunu yansıtmaktadır. Vatan Partisi programını bugünkü görüş ve ilkelerimizle karşılaştırırken, 1954 şartları ile 1970 şartları arasındaki farklar bir an bile gözden kaçırılmamalıdır" (S. 453)

"... Vatan Partisi Tüzüğü ve Programını incelediğimizde, başlıca şu noktalar göze çarpmaktadır:"

" 1) Vatan Partisi tüzüğü gerçekten örnek bir tüzüktür." (!!??)...

"Bu tüzükten, dil" (?), *"tarz"* (!), *"meselenin özü"* (!) *"açılarından ve yine kısalık"* (!) *açısından bütün "(!)" devrimcilerin öğreneceği çok şey vardır."* (!!??)

"2) Genellikle çok basit ve akıcı bir dil, işçilerin ve köylülerin kolayca anlayabileceği bir dil, hem tüzüğün hem de programın üstün" (!) vasıflarındandır. *"Yine çeşili önerileri ve program maddelerini, işçilerin ve köylülerin somut meselelerinden hareketle koymakta"* (reformizm alanında dense daha iyi olur!) *"büyük ustalık gösterilmiştir." "Sanayileşme ve işçi ve köylü meselelerinin işsizlik ve pahalılık sorunlarından hareketle konulması çok iyidir!*

*"Özellikle o günün ihtiyaçları ve şartları açısından bu **herhalde çok önemliydi**."* (!) (abç) (Herhalde! Yoksa Deccal böyle yapar mıydı?) *"Halkı devrimci fikirlere ve propagandaya açık hale getirmek için **zorunluydu**."* (abç) *"Ayrıca, her dönemde, her devrimci sosyalist, yalnız*

devrimci siyasi iktidar fikri'ni (abç) *değil, aynı zamanda devrimci* ***programın*** *bütün yönlerini, işçilerin ve köylülerin somut meselelerinden hareketle koymayı öğrenmelidir! Bu açıdan da Vatan Partisi programından öğreneceğimiz çok şey vardır."*

"3) Vatan partisi programı, ***1954'ün ihtiyaçlarına cevap veren*** (abç) *çok kısa ve özlü bir propaganda broşürüdür. Kadroların 1954'deki bilinç düzeyine ve kitle ilişkilerine uygun olduğunu* ***sanıyoruz*** (abç). *Ama mücadelenin bugünkü ulaştığı düzey açısından, önemli* ***eksiklikleri*** (abç) *de vardır. Bunların 1954'te eksik olduğunu düşünmek yanlış olabilir."* (Ne demek!... 1954'te eksik değil, fazlaydı bile!)

"a) Bu eksikliklerin başında, ülke çapında genel bir sınıf tahlilinin yapılmamış olması gelmektedir." (Bu da mesele mi canım!) (Bu), ***'hiç olmaz bugün'*** *bir sosyalist partinin programında mutlaka olmalıdır"*

"b) Bir diğer ***eksik*** (abç) *ülkemizin dünya şartları içindeki yerinin konmamış olmasıdır. Kapitalist emperyalist ülkelerle ülkemiz ve ezilen halkımız arasındaki ilişkilere ancak yer yer ve üstü kapalı bir şekilde değinilmiştir. Emperyalist sömürüden, ancak dolaylı bir şekilde bahsedilmiştir.. Aslında sosyalizm ve emperyalizm kelimeleri programda geçmemektedir...* (Onun da sözü mü edilir! Deccal'in o akıcı (!), duru (!) ... dili, o sihirli üslubu var ya!)

...Yine aynı şekilde bütün dünyada dostlarının kimler olduğu da belirtilmemiştir. Bugün yapılacak bir çalışmada, ülkemizin dünya içindeki durumunun ve dünya şartlarının tespiti mutlaka yer almalıdır. Dünyadaki temel çelişmeler konulmalıdır. Devrimci hareketin dünya çapındaki dostları ve düşmanları açıklanmalıdır Halkımızı ***bu konularda*** *da* (abç) *eğitmek önde gelen görevlerimizdendir. Ama bu asla ukalaca ve bilgiçlik taslayan bir şekilde yapılmamalıdır.* ***Daima Vatan Partisi programının basitliği, anlaşırlığı, özlülüğü bize örnek olmalıdır."*** (!) (abç)

"c)... Gerici siyasi iktidarın sınıf niteliği üzerinde durulmamıştır, aynı şekilde devrimci iktidarın sınıf niteliği üzerinde de durulmamıştır. Bu da çok önemli bir eksikliktir. ***Ama herhalde 1954 şartlarında bunu***

koymak derhal tasfiyeye yol açardı." (abç) (Madem Deccal yazmamış, mutlaka bir sebeb-i hikmeti vardır!!!) (S. 455-456)

"Vatan Partisi programı, halkın teşkilatlandırılması meselesini çok önemli bir sorun olarak ele almıştır. Programın ***her yerinde****, ekonomik, politik kültürel vb. alanlarda alınacak tedbirlerin yanısıra, bu tedbirleri gerçekleştirecek olan halk teşkilatlanmalarında, Vatan Partisi tüzüğü ve programı, bunun yanısıra emekçi yığınlar içinde örgütlenme mücadelesine girişmiş olan ve en kötü şartlar altında bile emekçilerle bağlar kurmuş olan bu partinin pratiği,* ***halkın teşkilatlandırılması meselesinin en doğru şekilde ele alındığını göstermektedir.***(!) (abç)

Herkes, Vatan Partisi programının, demokrasiyi ve ekonomik bağımsızlığı sağlamak ve korumak için ***halkın nasıl teşkilatlanması gerektiğini, halkın yaratıcı gücünün nasıl harekete geçirileceği*** (!) *yolundaki önerilerini büyük bir dikkatle incelemelidir* (!!!???) (abç) (S. 456-457*)*

"Şu nokta üzerinde de önemle durmak gerekir: Örneğin bir TİP programı ve tüzüğünün tersine, hem de parlamenterizmin şaha kalktığı günlerde, Vatan Partisi programı halkın ümitlerinin parlamenterizme bağlanmasından dikkatle kaçınmıştır (!) *... Vatan Partisi tüzük ve programı, mevcut olanaklarla kurulan bir partinin devrimci olabileceğini göstermektedir. Seçim konusunda Vatan Partisi programı, iktidara geldikten sonra seçim sisteminde yapılacak değişikliklere ve halkın mebuslar üzerinde denetiminin nasıl sağlanacağına değinmiştir* (!) *Bu da çok önemli bir sorundur."* (S. 457-458)

Evet arkadaşlar, bunlar ne gramer üzerinde incelemeler yapan toy bir edebiyat meraklısının ne de Kıvılcımlı'nın *"Sosyalist"* dergisine mektup gönderen cahil bir taşra sempatizanının kaleminden çıkmıştır. Bunları *"Mao"*cu PDA dergisinin *"Program Çalışma Komitesi"* yazıyor.

(Mart 1971)

ÇORUM İLİNDE SINIFLARIN TAHLİLİ

Çorum ve İlçeleri Hakkında Genel Birkaç Söz

Çorum bir tarım bölgesidir. 1967 yılında nüfusun % 80'i bucak ve köylerde yaşamaktaydı ve çalışan nüfusun % 88'i tarım ve hayvancılıkla meşgul olmaktaydı. Bugün bu durum değişmiş olsa bile yine de tarım ekonomisinin belkemiği olmakta devam etmektedir.

Çorum bölgesinde üzerinde yaşayan nüfusa göre, ekilebilir toprakların alanı dardır. 1967 yılında toprakların dağılımı şöyle idi: % 43.6 ekili, dikili yerler; % 12 orman; % 25 işe yaramayan topraklar, % 19.4 çayır ve meralar. Bugün bu oran ekili dikili topraklar lehine, ormanlar, çayır ve meralar aleyhine değişmiş olsa da, nüfus da arttığı için topraklar yine de dardır; bir kısım köylülerin topraklarını, genişletmeleri ancak diğerlerinin topraklarından atılmaları ile, yani mülksüzleştirilmeleri ile mümkün olmaktadır.

Çorum bölgesinde tahıl tarımı, en başta da buğday tarımı gelir. Ekili, dikili toprakların % 90'dan fazlası tahıl üretimine ayrılmıştır. Bunu çok düşük oranlarda endüstri bitkileri, baklagiller, bağ-bahçe ve sebze üretimine ayrılan topraklar izler. Tahıl ekili toprakların % 70-80'ini buğday ekili alanlar kapatır. İkinci sırayı arpa alır. Bunları mısır, pirinç, çavdar vs... takip eder. Bu yüzden buğday satıp satmadıkları, köylülerin hangi sınıfa girdiklerinin tespit edilmesinde oldukça doğru ve pratik bir ölçüdür.

Çorum bölgesinde buğday satan bir köylü genellikle zengin bir köylü, buğday alan bir köylü de genellikle fakir bir köylüdür. Buğdaygillerin en çok üretildiği bölgeler Merkez ilçe, Alaca, Sungurlu, İskilip'tir. Diğer başlıca ürünlerin yetiştirildiği bölgeler de şöyledir: Pirinç; İskilip, Bayat, Osmancık ve Kargı'da, Kızılırmak'ın geçtiği yerlerde üretilir. Meyvecilik ve sebzecilik, ırmak ve derelerin sulanabilir yerleri ile vadilerde yapılır. Hayvancılık dağlık ve yaylalık bölgelerde yapılır.

En çok koyun beslenir. Çayır ve meraların gittikçe azalması yüzünden hayvancılık gerilemektedir.

Çorum bölgesinde sanayi geridir. Belli başlı sanayi işletmeleri şunlardır: Çorum çimento fabrikası, un fabrikaları, çeltik fabrikaları, kiremit ve tuğla fabrikaları, küçük çapta onarım yapan atelyeler ve küçük imalat evleri, Alpagut ve Dodurga linyit kömür işletmeleri. Sanayiin geriliği yüzünden, modern sanayi proletaryası gelişmemiştir. Çok sayıda işçinin çalıştığı iki işletme vardır: Çimento fabrikası ve kömür işletmeleri. Toprak sanayiinde (kiremit ve tuğla) toplam olarak çok sayıda işçi çalışıyor, fakat bunlar bir sürü işletme arasında dağılmış durumdadır.

Çorum bölgesinde ticaret DP iktidarı döneminden beri hızla yaygınlaşmaktadır. Kasabalardan sonra kendi halinde yaşayan köylerde ticari hayatın içine itildiler. Köylülerin kendi el zanaatları çöktü ve çökmeye devam ediyor. Köylüler, hergün biraz daha artan ölçüde, ihtiyaçlarını kasaba ve şehir pazarlarından temin etmek zorunda kalıyorlar. Kendi ürünlerini de pazarlara götürüyorlar. Bu yolla bütün varlıkları emperyalizm ve büyük sermaye sahipleri tarafından talan ediliyor.

Bu talana vurguncu ve tefeci tüccarlar da ortak oluyor ve hızla palazlanıyorlar. Ticaretin çerçevesi içersine giren toprak da ufak bir azınlığın elinde toplanıyor. Öte yandan şehir ve kasabalarda da el zanaatları ve imalatçılık yıkılıyor, onun yerini emperyalist tekellerin ve büyük sermaye sahiplerinin mamullerinin satıcılığı (yani ticaret) alıyor. Bu konulara ilerde yeniden döneceğiz.

Çorum bölgesinde büyük toptancı, ithalatçı, ihracatçı pek yoktur. Yaygın olan perakende ticarettir. Toptan ticaret işlemi az miktarda Merkez ilçede vardır, o da merkezi İstanbul, İzmir, Ankara, Samsun olan büyük toptancı ve ithalatçıların birer baş bayiliği düzeyindedir. 1967'de oto parçası ithal eden bir firma varmış. Bugün, bu sayıda bir miktar artma olsa bile önemli değildir.

Çorum bölgesinden dışarı satılan maddelerin başında buğday ve un gelmektedir; daha sonra çimento gelir. İlin aldığı maddelerin çoğu Endüstri Maddeleri ile Besin Maddeleri'dir. Başlıca getirildiği iller İstanbul, Ankara, İzmir, Samsun'dur. İlk turfanda sebze ise Ankara

aracılığı ile Çukurova'dan sonra sırası ile Çarşamba, Amasya illeri ile, Marmara ve Ege Bölgesi'nden gelmektedir. Bunları Çorum bölgesindeki ticaret burjuvazisinin durumunu kavratabilmek için belirtiyoruz.

Alaca ve Sungurlu Bölgesinde Sınıflar ve Sınıf İlişkileri

A- Köylerde Sınıflar

Sınıfları Birbirinden Nasıl Ayırdetmeli?

Alaca ve Sungurlu'nun köylerinde sınıfları birbirinden ayırdetmek için, köylülerin sahip olduğu toprak büyüklüğü, yalnız başına bu, doğru bir ölçü olabilir mi? Olamaz. Çünkü, ilk önce, zengin köylüler kendi toprakları üzerinde değil, diğer köylülerin topraklarını da işleyerek zenginleşmektedir. İkincisi, tarımda gittikçe artan ölçüde modern ziraat aletlerine, ücretli işgücüne, gübrelemeye, sulamaya vs. başvurarak bir kısım köylüler, küçük bir toprak parçası üzerinde de zenginleşebilmektedirler ve bu yönde hızlı bir gelişme vardır.

Ücretli işgücüne başvurma sınıfları birbirinden ayırdetmek için bir ölçü olabilir mi? Olabilir. Fakat bu ölçü pratik değildir. Çünkü işgücüne düzensiz olarak başvurulmaktadır. Kimin ne kadar işçi çalıştırdığını bilmek zordur.

O halde ölçü ne olmalı? Ölçü, köylülerin sahip olduğu toprak büyüklüğü ile birlikte sahip olduğu çeki hayvanı (öküz, beygir) sayısı ve traktör, pulluk vs. gibi üretim araçları olmalıdır. Bu, oldukça doğru ve pratik bir ölçüdür. Mesela 100-150 dönümden fazla toprağı ve bir traktörü olan bir köylü genellikle zengin bir köylüdür. Öte yandan, çeki hayvanı olmayan veya bir çift öküzü olan ve toprağı 50 dönümden az olan bir köylü genellikle fakir bir köylüdür.

Şimdi çalıştığımız Alaca ve Sungurlu köylerinde sınıflar ve sınıf ilişkileri üzerinde duralım.

1- Yoksul ve Topraksız Köylüler

Bunlar genellikle ya topraksız ya da çok az toprağa sahiptirler. 75 çiniğe kadar tohum ekilen toprağa sahip olanlar bu gruba girerler.

(Bir çinik yarım tenekedir. Bir dönüme ortalama iki çinik tohum ekilir) Kurak ve verimsiz topraklarda bu sınır yüz çiniğe ulaşır. Bir kısmının bir çift öküzü, karasabanı vardır, birkaç koyun, tavuk vs. beslerler. Bu gruba giren köylüler, istinasız bahar ve yaz aylarının büyük çoğunluğunu inşaatlarda işçilik yaparak geçirirler. Bir kısmı, hali vakti yerinde köylüler ise azaplık, tırpancılık, harmancılık, aylıkçılık vs. yapar. Çobanlık yaparlar.

Bir çift öküze sahip olanların bir kısmı orta halli köylülerin toprağını da ortağına eker. Bunlar ancak bir çift öküzün işleyebileceği kadar toprağı ortak ekebilirler. Yoksul köylüler arasında ortakçılık yapanların sayısı gittikçe azalmaktadır. Bir kısmı toprağını hali vakti yerinde köylülere ortağa vermektedir. Ortakçılığın bu şekli gittikçe yaygınlaşmaktadır. Dolaştığımız köylerin çoğunda durum böyledir. Yoksul köylülerin bir kısmı da, hali vakti yerinde köylülere (özellikle traktör sahiplerine) toprağını para ile sürdürmektedir.

Zamanla bunların çoğu şehre (en çok Ankara'ya) göçmekte ve geride kalan küçücük toprağını da satmaktadır. Son yıllarda toprak satışında bir yükselme olmuştur. Satılan toprakların büyük çoğunluğunu yoksul köylülerin sattığını öğrendik. Yoksul köylüler arasında toprak satın alan yok denecek kadar azdır. Son yıllarda Tarım Kredi Kooperatifleri köylülere borçla sun'i gübre vermiştir. Gübreyi en az kullananlar ya da hiç kullanmayanlar yoksul köylülerdir.

Köylerden göç edenlerin sayısında son yıllarda artış olmuştur. Göç edenlerin çoğunluğu yine bu gruptandır. Kapıcılık, işçilik, bulaşıkçılık, hademelik gibi işlerde çalışmaktadırlar. Sürekli bir iş bulmak için can atmakta, fakat bulamamaktadırlar. Ankara'nın ve Çorum'un gecekondu bölgelerini bunlar doldurmaktadır. Hepsi Almanya'ya gitmek istiyor. Birçoğu yazılmış, fakat bir türlü sıraları gelmemiştir. Bu işte de rüşvet döndüğü için, rüşvet verebilecek durumda olanlar bunların sıralarını ellerinden almaktadırlar. İçlerinden bazıları rüşvet yedirebilmek için varını yoğunu tüketmiştir.

Tarım Kredi Kooperatiflerinin verdiği kredilerden yoksul köylülerin

payına düşen para gülünç denilecek kadar azdır (250 lira civarında). Kooperatif, krediyi tarlaya ve mülke göre vermekte ve karşılığında köylülerin tarlalarını ipotek etmektedir. Bu yüzden yoksul ve topraksız köylüler ya hiç kredi alamıyorlar ya da çok az kredi alabiliyorlar.

Bunların hemen hepsi işçilik yaparak kazandıkları para ile yiyecek buğday satın alırlar. Çoluğunun çocuğunun giyeceğini, okul eşyasını ve diğer acil ihtiyacını karşılarlar. Karşılayamayanlar, varlıklı köylülere, hısım ve akrabalara, şehirdeki dükkâncıya, pırtıcıya (manifaturacı) borçlanırlar. Borç faizleri yüksektir, (aylık % 8, yıllık % 60-70). Pırtıcılar borca verdiği malın fiyatını birkaç misli arttırır.

Pazarda en az alış veriş yapanlar yoksul köylülerdir. Fakat yine de öldürücü pahalılık bunların hayatını çekilmez hale getirmektedir. Yoksul köylülerin çocukları aç kalma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Onun için daha küçük yaşlarda çocuklarını azap olarak, çırak olarak, garson vs. olarak çalışmaya göndermektedirler. Bunlar çocuklarını ya hiç evlendiremezler ya da binbir güçlükle ve yıllarca çalışarak biriktirdikleri parayı elden çıkararak evlendirebilirler. Evlerini yenileyemezler veya binbir güçlükle borçlanarak yenileyebilirler. Özellikle kavak ve söğüt yetişmeyen ova köylerinde ev yaptırmak çok güçtür.

Devlet dairelerinde işlerini yürütemezler. Devlet dairelerine gitmek bunlar için cehenneme gitmek gibidir. Yoz ve rüşvetçi memurlar ve karakollardaki görevliler en fazla baskıyı ve en kötü muameleyi yoksul köylülere yaparlar. Yoksul köylüler, varlıklı köylüler tarafından ücretli işgücü ve borç faizi yolu ile, kasaba ve şehirlerdeki tefeci ve vurguncu tüccarlar tarafından, büyük sermaye sahipleri tarafından ve inşaatlarda ücretli işgücü yolu ile müteahhitler tarafından sömürülürler.

2- Orta Köylüler

Bunlar kendi içlerinde de aşağı, orta ve üst olmak üzere ayrılırlar. Aşağı orta halli köylüler; Alaca ve Sungurlu bölgesinde, toprağın verimli olup olmamasına göre genellikle 75-150 çiniklik toprağa ve bir çift öküze sahiptirler. Birçoğu, bir kaç davar ve bir inek besler. Kendi ihtiyaçlarının dışında hayvan beslemezler. Bunlar yakın zamanlara kadar

tarlalarını işleyerek geçinirlerdi. Fakat tarımın hızla ticaret alanına girmesiyle birlikte bunların durumu sarsıldı. Gelirleri giderlerini karşılayamaz oldu. Açık vermeye, borçlanmaya başladılar. Açıklarını ve borçlarını kapatabilmek için ek işler yapmak zorunda kaldılar.

Bunlar kural olarak ücretli işgücüne başvurmadıkları gibi, kendileri gittikçe artan ölçüde işgüçlerini satarlar ve yoksul köylü haline gelirler. Aşağı-orta halli köylü ailelerinden bir veya birkaç kişi bahardan hasat zamanına kadar inşaatlarda veya benzeri yerlerde işçilik veya ustalık yapar. Traktörlerin yaygınlaşmasından beri bunların bir kısmı tarlalarını para ile traktörlere sürdürüp amelelik yapmayı daha kazançlı bulmaktadırlar. Yoksul köylülerden sonra tarlalarını en çok ortağa verenler ve satanlar bunlardır. Şehirlere göçenler yoksul köylülerden sonra en çok bunların arasından çıkıyor. Ziraat Bankası kredilerinden ve Tarım Kredi Kooperatifleri'nin gübrelerinden yoksul köylülerden sonra en az bunlar yararlanır.

İçlerinde buğday satan hemen hemen yoktur. Hatta bir kısmı buğday satın alır. Bunların pazarlarla ilişkisi yoksul köylülere nispetle daha fazladır. Bu yüzden vurguncu ve tefeci-tüccarlar tarafından daha fazla ve daha geniş ölçüde sömürülürler. Sulak yerlerde tarlası olanlar patates, soğan, fasulye vs. satarak bir parça açığını kapatabilirse de, bu gruba dâhil olan köylüler uzun müddet durumlarını koruyamıyor ve gittikçe açlığa ve sefalete sürükleniyor, yoksul köylü ya da proleter saflarına katılıyorlar.

Orta halliler ve yukarı-orta halliler bir miktar sömürüde bulunsalar bile kendileri de vurguncu ve tefeci-tüccarlar tarafından sömürülmektedirler. Orta halli köylülük hızla parçalanmakta, ufak bir kısmı zenginleşirken çoğunluk gittikçe daha kötü geçim şartlarına yuvarlanmaktadır.

Yukarı halli köylüler genellikle bir çift beygire veya iki çift öküze sahiptirler. Bunlar, yiyeceğinden arttırdığı bir miktar buğdayı satabilir. Bunun yanında sebze, meyva, üzüm gibi şeyler satabilirler.

Orta köylülere göre, "Paranın hiç bereketi yok"tur. Bir anda ceplerindeki üç beş kuruşun tükendiğini görüverirler ve hayrete düşerler. "Köylünün ürünü para etmemektedir" ve "ne alsalar ateş pahasına"dır.

Banka kredilerinden de şikayetçidirler. "Banka kredileri bir yaraya merhem olmamaktadır." Çok kazanmak için: "İnsanın ya çok toprağı olmalı ya da büyük sermayesi." Yeni bir zam, bir vergi, paranın değerinde bir düşüş veya düğün yapmak, ev yapmak, bilinmeyen bir zarara uğramak, bunların durumunu allak bullak etmektedir.

Nüfus hızla çoğaldığı için bunların çoğunluğunun geleceği karanlıktır. Tarlalar yeni yetişen çocuklar arasında bölüşüldüğünde, her birine ancak bir "soğan tarlası" düşecektir. Bu yüzden orta köylüler, çocuklarını binbir güçlükle okutmaya veya bir meslek sahibi yapmaya çalışırlar.

İçlerinde koşusu (çift hayvanı) olanların bir kısmı ortakçılık yapar, koşusu olmayanlar toprağını ortağa (ortakçıya) verir.

Fakat çoğunluğu kendi işler. Karasaban ve öküz, bundan üç beş yıl önce çok yaygındı. Son yıllarda orta halli köylülerin birçoğu toprağını traktöre para ile sürdürüyor. Artan vaktinde de gidip işçilik yapıyor. Sadece traktörün süremediği bayır yerleri karasabanla sürüyor. Durumu daha iyi olanlar yavaş yavaş saplarını da traktöre çektirip dövdürüyorlar. Durumu kötü olanlar, yine bir ay döven sürmek zorunda kalıyor.

Çünkü traktörün üzerinde döneceği sap, çok miktarda olmalıdır. Bu yüzden durumu kötü olan orta ve yoksul köylüler, tarlayı varlıklı köylülere, ortağa vererek ya da satarak bu işkenceden kurtulmaya çalışıyorlar. Bunların birçoğu Almanya'ya gitmek için yazılmış, sıra beklemektedir. Bir çoğu gitmek istediği halde sıra gelmeyeceğini düşünerek yazılmamıştır. Yoksul ve aşağı-orta köylüler buralarda köylülüğün çoğunluğunu meydana getirmektedir.

3- Zengin Köylüler

Bunlar toprağın verimliliğine göre; 300 çiniklik veya daha fazla toprağa sahiptirler. Fakat toprak büyüklüğü, zengin köylüleri ayırdetmek için iyi bir ölçüt değildir. Bazen daha az toprağa sahip zengin köylüler bulunduğu gibi, mesela 300 çiniklik (yani 300 çinik tohum ekilebilecek büyüklükte) toprağa sahip olan orta köylüler de vardır. Zengin köylüleri orta köylülerden ayıran kıstas, bunların topraklarının yanı sıra, mükem-

mel ziraat aletlerine de sahip olmalarıdır. Bunlar genellikle bir traktöre, bir biçerdövere, bir patosa, bir çift beygir veya katırla beraber bir çift öküze veya bunlardan birkaçına sahiptirler.

Sungurlu'ya bağlı (K) köyünde 11 traktör sahibi vardır. Bunların toprakları 400 çinik civarında tohum alır, bir kısmınınki daha büyüktür. Kendi topraklarından başka 2-5 ailenin topraklarını ortak ekerler. Köyde bir patos vardır ve traktör sahiplerinden birine aittir. Son yıllarda satılan toprakların çoğunu zengin köylüler almıştır. Sattıkları toprak çok azdır. Onu da, daha elverişli yerden toprak satın almak veya kasabalarda veya şehirde daha kazançlı başka bir iş tutmak için satarlar.

(M) köyünde, traktör sahibi 4 aile var. İkisinin toprağı geniş; ikisininki daha az. Orada da bir patos sahibi vardır. Aynı adamın traktörü de var. Bunlar kendi topraklarından başka 3-5 ailenin topraklarını ortak ekiyorlar. En çok toprağı zengin köylülerin üst kesimleri satın almıştır. Bunlar ortakçılıktan başka para ile yoksul ve orta köylülerin topraklarını işler, saplarını taşır ve döverler.

Traktör sahipleri uzak köylerin topraklarını da ortak ekmektedirler. Meselâ (K) köyündeki traktör sahipleri (M) köyünün topraklarını; (Ç), (D), (S), köylerindeki traktör sahipleri (C) köyünün topraklarını ortak ekiyorlar. (E) köyünden bir traktör ve patos sahibi, (F) köyünden 400 tenekelik toprağı ortak ekmiştir. Zengin köylüler yoksul ve orta köylülerin topraklarını ortak işledikten başka onlardan satın almakta ve gittikçe topraklarını büyütmektedirler.

Topraklarında azap, tırpancı, harmancı, vs. olarak aylık ve mevsimlik işçi çalıştırmaktadırlar.

Bir kısım zengin köylü, tarımın yanı sıra ticaret ve nakliyecilikle de meşgul oluyor. Biz en çok saman ve meyva (özellikle elma ve portakal) ticaretine rastladık. Kamyon sahipleri onbeş kuruşa aldıkları samanı Doğu Karadeniz bölgesinde otuz kırk kuruşa satıyorlar. Adana ve Amasya bölgelerinden yükledikleri portakal ve elmaları kilosu yüz ilâ ikiyüz kuruşa satıyorlar ve kamyonlarla bütün kasabaların pazarlarını dolaşıyorlar.

Bazı zengin köylülerin, kasabalarda bir dükkânı veya Ankara, Sun-

gurlu, Çorum'da bir veya birkaç arsası vardır. Zengin köylülerin bir kısmı zamanla köyü terketmekte, şehire yerleşmektedirler. Şehire yerleşenlerin bazıları toprağını ortağa vermekte, bazıları para ile işlettirmekte, bazıları da satmaktadırlar. Bazı varlıklı köylüler, arsa spekülâsyonu yolu ile iyice zenginleşmişlerdir.

Zengin köylüler, Ziraat Bankası'nın köylülere verdiği kredinin ve gübrenin en çoğunu alırlar. Buna karşılık tarlaları bankaya ipotek edilir. Bir kısmı, yoksul ve orta köylülere faizli borç verir veya para faizsiz, tarla icarsız olmak üzere yoksul ve orta köylülerin topraklarını işler. (Borç genellikle ürün olarak değil de para olarak geri alınır.) Alaca ve Sungurlu bölgesinde en çok buğdayı zengin köylüler satar.

Ayrıca sulak bölgelerde sebze yetiştirip satanlar da vardır. Zengin köylüler de kendi aralarında yukarı, orta ve aşağı olmak üzere üç kesime ayrılırlar. Zengin köylülerin yukarı kesimi, genellikle kasabalarda oturur; ve tarımın yanı sıra ticaretle meşgul olanlarının çoğu bu gruptandır. Zengin köylüler içinde en çok krediyi bunlar alıyor. İşgücüne en çok bunlar başvurur. Biçerdöver sahipleri, birkaç traktöre birden sahip olanlar, hem traktörü hem patosu olanlar, toprakları 500 dönümden fazla olanlar bu gruba girer.

Sungurlu'nun köylerinde bu gruba girenlerden bazıları şunlardır: Akçakoyun köyünden Musa ve Arif Yüce: traktörleri ve patosları vardır. Toprakları 1500 dönüm civarındadır. Sungurlu'da apartmanları vardır.

Evci köyünden Rıfat Sarıyüce ve kardeşleri: toprakları 1000 dönüm civarındadır. Traktörleri, apartmanları ve dükkânları vardır. Sungurlu'daki fırına ve ekmek fabrikasına ortaktırlar.

Kırankışla köyünden Hacı Nuri: Toprağı 2000 dönüm civarındadır. Traktörü, Türk Petrol benzin satış istasyonu, apartmanı vardır. AP ilçe başkanıdır. Yorga köyünden Memiş Tatlısu: 1000 dönüm civarında toprağı, traktörü, Ankara'da bir apartmanda hissesi vardır. Hissesinin tutarı 2.000.000 lira civarındadır.

Tuğcu köyünden Şükrü Bulur: 1500 dönüm civarında toprağa, bir traktöre ve bir kamyona sahiptir. Tuğcu köyünden Ali Ocaklı: Toprağı

1000 dönüm civarındadır. Bir traktörü, Sungurlu'da apartmanı ve manifatura mağazası vardır. Alaca'nın Büyükcamili köyünden biri, bir motor değirmenine sahiptir. Kendisi Ankara'da oturuyor ve müteahhitlik yapıyor. 1970 yılında köyden 100.000 liralık toprak satın almıştır. Bu şahsın motor değirmenini, bir traktöre ve bir patosa sahip olan bir başka aile kira ile işletmektedir.

Bunların hepsi de, topraklarını ortağa vermeden kendileri işletmektedir. Toprakları parça parçadır. Yani büyük çiftlikler halinde değil, ayrı tarlalar halindedir. Çünkü hepsi de topraklarını sonradan satın alarak genişletmişlerdir. Zengin köylülerin daha aşağı kesimleri, Almanya'ya gitmek için yazılmışlardır. İçlerinde gidip gelenler vardır.

Zengin köylülerin özellikle aşağı ve orta kesimleri bir yandan ücretli işgücü ve borç faizi yolu ile yoksul orta halli köylüleri sömürürken, öte yandan kendileri de emperyalist tekellerin, büyük sermaye sahiplerinin ve daha zengin köylülerin baskısı ve sömürüsü altındadırlar. Bankalara faiz öderler. Yedek parça, benzin ve mazot fiyatlarının ve diğer tüketim mallarının pahalılığından şikayetçidirler. Zengin köylülerin yukarı kesimleri ise, genellikle büyük şirketlerin bayiliğini, mümessilliğini yapmaktadırlar.

Büyük Çiftlik Sahipleri

İncelediğimiz bölgede eski büyük mülkler, nüfusun artması ve alımsatım yüzünden sürekli olarak parçalanmış ve küçülmüştür. Bugün bazı yerlerde tarlalar o hale gelmiştir ki artık daha fazla bölünmesi imkânsızdır. Sahiplerini doyuramaz hale gelen bu küçük toprak parçaları, bir süredir yeniden zengin köylülerin elinde birikmektedir. Büyük Çiftliklere gelince, bunların çok azı ayakta kalabilmiştir. Biz iki tanesini biliyoruz: Haydar Bey'e ait Teberik Çiftliği ile Alaca'da oturan Şahin Kafkas'a ait Hüseyin Gazi Çiftliği.

Haydar Bey, eski DP milletvekillerinden ve Yassıada mahkûmlarından Doktor Hacı Ali Dede Kargınoğlu'nun babasıdır. Bunların iki çiftliği varmış; Geven çiftliği çok önceleri Geven köylülerine satılmış. Fakat yıllarca sonra köylülerin işlediği topraklara yeniden sahip çıktılar. Hacı

Ali Bey'in kardeşi avukat Selim Bey köylüleri mahkemeye verdi. Çiftliğin kendilerine ait olduğunu mahkemede "ispat" (!) etti ve davayı kazandı. Peşinden köylülere o güne kadar işlediklerinin bedelini tazmin için dava açtı ve onu da kazanmak üzereydi ki fena halde kaybetti. Geven köylülerinin intikamı kurşun olup Alaca meydanında Selim Bey'i delik deşik etti. Böylece davayı Geven köylüleri kazandı. Bir daha da kimse cesaret edip toprakları köylülerin elinden almaya kalkışamadı.

Külah, Gicili, Çelebibey, Ekmekçi; Tahirabad köyleri ile sınır olan Teberik Çiftliği ise hâlâ Haydar beyin elinde köylüleri ortakçı ve ücretli işçi olarak insafsızca soymanın ve köleleştirmenin aracıdır. Hüseyin Gazi Çiftliği, şimdiki sahibi tarafından bir başkasından satın alınmıştır. Teberik Çiftliğinden daha küçüktür. Çiftliği, biçerdöveri ve traktörü ile sahibi işletiyor. Geniş ölçüde ücretli işgücüne başvuruyor. Ayrıca bol miktarda kavak fidanı yetiştirip satıyor.

Çiflik sahiplerinin yanından zengin köylülerin yukarı kesimi de bugün karşı-devrim safındadırlar. Zengin köylülerin yukarı kesimleri; yoksul ve orta köylüleri borçlandırarak yüksek faizler sızdırıyorlar. Aynı zamanda içlerinden ticaretle meşgul olanlar, emperyalist tekellerin ve büyük sermaye sahiplerinin bayiliğini, temsilciliğini alarak onların bir parçası haline geliyorlar.

Bunların devlet dairelerinde, bankalarda, gerici partiler üzerinde geniş etkileri ve itibarları var. Köylülerin devlet dairelerine önemli bir işleri düştüğünde önce bunlara başvuruyorlar. Zengin köylülerin yukarı kesimi bir yandan bulundukları yerlerde emperyalizmin dayanağı oluyor; öte yandan, işgücünü insafsızca sömürdükleri, yüksek faizlerle yoksul ve orta köylüleri borçlandırdıkları için yarı-feodal bir karakter taşıyorlar.

Almanya'ya İşçi Olarak Gidip Gelenlerin Durumu

Bunların, Almanya'da dişlerinden tırnaklarından artırdıkları paralar Türkiye'ye gelir gelmez değer kazanıyor; gidip dönenlere, yoksul ve orta köylü kitlesine nispetle bir ferahlık sağlıyor. Bunlar, paraları ile ya şehir ve kasabalarda arsa, ev, dükkân satın alıyorlar, ya birkaç ortak birleşip bir kamyon veya traktör satın alıyorlar, ya da başka bir ticari işe

atılıyorlar. Bu nisbi ve geçici ferahlık, hemen bütün köylü kitlesinde Almanya'ya gitmek isteğini kamçılıyor. Köylüler Almanya'ya karılarını ve kızlarını da gönderiyorlar.

İçlerinden bir kısmı arsa spekülasyonu, faizcilik, ticaret vs. yoluyla zenginleşse bile (bu da elbette geniş köylü kitlelerinin daha çok yoksullaşması pahasına olabilir), gerçekte bunların çoğunluğu için hayat seviyesindeki nispi yükseklik geçicidir. Çünkü paranın değerindeki sürekli düşüşler, fiyatlardaki sürekli yükselişler ve emperyalist tekellerin ve büyük sermayenin ezici rekabeti, onların küçük sermayelerini kısa zamanda eritecektir.

Köy Öğretmenlerinin Durumu

Son dört beş yıl içinde Alaca ve Sungurlu çevresinde arsa satın alma furyası başladı. Birçok varlıklı köylü gibi öğretmenler de bu akımın dışında kalamadılar. Pek çok öğretmen, maaşından arttırıp biriktirdiği parayı arsaya yatırdı. Hatta bazıları aralarında birleşip kooperatifler kurdular. Kooperatif aracılığıyla aldıkları arsaları aralarında paylaştılar. Bu yolla sermayesini birkaç yüz bin liraya ulaştıranlar oldu. Bazılar birkaç katlı apartman diktirdi. Bazıları öğretmenliği bırakıp ticarete atıldı (nakliyecilik, kırtasiyecilik gibi). Hatta beş on öğretmen birleşip bir tuğla fabrikası bile kurdular.

Fakat kitlesi itibariyle köy öğretmenlerinin durumu yukarı orta halli köylülerden daha iyi değildir. Köylüler eskiden öğretmenleri kendilerinin üstünde imtiyazlı bir tabaka olarak görürlerdi; öğretmen olmak önemli bir mevki işgal etmek sayılırdı. Şimdi durum değişmiştir. Zengin köylülerin gözünde öğretmenlik eski itibarını yitirmiştir. Bunların bazıları çocuklarını öğretmen yapmaya bile razı olmuyor. Yoksul ve aşağı orta köylüler için öğretmenlik hâlâ itibarlı ve rahat bir meslektir. Hemen hepsi çocuklarını Hasanoğlan İlköğretmen Okulu giriş imtihanlarına sokuyorlar. Köy öğretmenlerinin menfaati bugün devrimden yanadır. Zaten mahalli gericilerin en çok saldırısına uğrayanlardan biri de bunlardır:

B- Kentte Sınıflar

1- Sanayi Proletaryası

Alaca ve Sungurlu'da gelişmiş bir sanayi olmadığı için, sanayi proletaryası da yok gibidir. Çorum'daki işçilerin durumundan daha önce söz ettik. Sungurlu'da toplu halde en çok işçi çalışan yer 20 işçinin çalıştığı ekmek fabrikasıdır.

2- Zanaat ve İmalat İşçileri

Zanaatkâr çırakları, tamirhane ve imalâthane çırakları bu gruba girerler. Tezgâhtarlar, şoför muavinleri, kapıcılar, otel kâtipleri, temizlik işçileri, hammallar, lokanta ve çayevi garsonları, ayakkabı boyacıları da bu gruba dâhil edilebilir. Bunların çoğu çevredeki yoksul köylülerin ve şehir yoksullarının çocuklarıdır. Çırakların, garsonların ve şoför muavinlerinin yaş ortalamaları yirminin altındadır. Bunlar yorucu işlerde hemen hemen karın tokluğuna çalışırlar. Başka bir iş bulamadıkları ya da tutamadıkları için bugünkü yarı aç ve perişan hayata katlanmaktadırlar.

Bunlar kısmen yanlarında çalıştıkları ustalar ve küçük patronlar tarafından, büyük ölçüde ise ustaları ve küçük patronları da sömüren emperyalist tekeller, büyük sermaye sahipleri ve vurguncu ve tefeci-tüccarlar tarafından sömürülmektedirler. Dağınık ve örgütsüzdürler. Her geçen gün sayıları artmaktadır. İçlerinden bir kısmı ustasından öğrendiği mesleğe atılmakta, bir kısmı iş bulma umuduyla büyük şehirlerin yolunu tutmakta, bir kısmı da işsiz kalıp ayaktakımı (lümpen proletarya) saflarına katılmaktadırlar.

Hepsinin menfaati devrimden yanadır.

3- Şehir Yoksulları (Yarı Proleterler)

Bunlar genellikle küçük miktarda sermayeye, toprağa veya başka bir mülkiyete sahip olmakla birlikte, bu mülkiyet üzerinde karınlarını doyuramayan ve ek olarak çalışmak zorunda kalan kimselerdir. Bunlar kasabaların çevresindeki bağ, bahçe ve tarlalalarda, inşaatlarda işçilik

yaparlar. Çocuklarını hizmetçi, çırak olarak çalıştırırlar. Yoksul köylülere benzerler. Sungurlu'da oldukça kalabalık bir grup teşkil eden çalgıcıları ve Çorum'da bir mahalle teşkil eden çingeneleri de bu gruba dâhil etmek gerekir. Şehir yoksullarının sayısı her geçen gün artmaktadır. Hepsinin menfaatleri de devrimden yanadır.

4- Ayak Takımı (Lümpen Proletarya)

Bunlar işsiz güçsüz takımıdır. Bir gün çalışıp beş gün boş dolaşırlar. Hırsızlık, yankesicilik, fahişelik, fedailik vs. yaparlar. Kaynakları şehir ve köy yoksulları ile el zanaatları işçileridir. Eğitilebilirlerse devrim saflarına katılırlar. Kolayca karşı-devrimin aleti de olabilirler. Alaca ve Sungurlu'da yeni kurulmakta olan Ülkü Ocakları'nın paralı askerliğini yapmaktadırlar.

5- Şehir Küçük Burjuvazisi

Bunlar zanaatkârlar ve küçük tacirlerdir. Aydınların bir kısmı, öğrenciler ve serbest meslek sahipleri de bunlara dâhil edilmelidir.

a) Zanaatkârlar: Bunlar kendi küçük ve basit üretim araçları üzerinde kendileri de çalışarak üretim yapan kimselerdir. Hemen hepsinin yanında bir veya iki tane çırak çalışır. Fakat esas olarak kendi emekleri ile geçinirler. Durumları orta köylülere benzer. Demirciler, bakırcılar, kalaycılar, nalbantlar, doğramacı, inşaat ustaları, zanaatkâr terziler, dokumacılar, dikici ve kunduracılar, çilingirler, sobacılar, tenekeciler, zanaatkâr berberler, elektrikçiler, motor ve oto tamircileri... bu gruba girerler. Başlıcalarının durumunu kısaca gözden geçirelim.

Demirciler: Kaynak işleri çıktıktan ve bunların imal ettiği mallar, hırdavatçılar tarafından büyük şehirlerden getirilmeye başladıktan sonra durumları bozulmuştur. Bazılarının kaynak makinası vardır ve bunların durumu daha iyidir. Demirciler hırdavatçılardan ham demir ve sac alırlar. Köten demiri, saban burnu, kazma, kürek, tırpan tamir ederler. Traktör romörklerine parça, nal, mıh, vs. yaparlar. Daha önce demircilerin yaptığı çivi, tırpan, cıvata, menteşe, inşaat aletleri ve tarım aletleri... şimdi hırdavatçılar tarafından İstanbul'daki toptancılardan getiriliyor.

Sungurlu'daki demircilerin bir kısmı işini bırakarak Almanya'ya gitmiştir. Sayıları azalmaktadır.

Bakırcılar: Sungurlu'da zanaatkâr bakırcı yani döğme bakır yapan hemen hemen kalmamıştır. Bunların yerini hazır bakır satıcıları almıştır. Satıcılar İstanbul'daki toptancılardan bakırla birlikte alüminyum ve çinko kap da getiriyorlar. Çorum'da zanaatkâr bakırcı hala yaygındır. Çünkü bakırcılık Çorum'da gelişmiş ve yerleşmiş bir zanaat dalıdır.

Kalaycılar: Alüminyum kaplar çıktıktan sonra durumları sarsılmıştır. Çoklarının dükkânı kışın açılmaz. Yazları köyde çalışırlar. Kalay çok pahalıdır. Kilosu peşin 90 ilâ 110 lira, veresiye 140 liradır. Sungurlu'da kalayı hırdavatçılardan satın alırlar. Bakır tacirleri hesabına çalışanlar da vardır. Bunlar kalayı bakır tacirlerinden alır, onun sattığı kapları, kalaylar ve kazancının yarısını da ona verir. Sungurlu'da 40-50 kalaycı vardır. Sayıları gittikçe azalmaktadır.

Nalbantlar: Öküzlerin ve beygirlerin yerini giderek traktörlerin alması bunların müşterilerini ve dolayısıyla sayılarını azaltmaktadır. Sungurlu'da bir tek nalbant kalmıştır. Hanların önlerinde çalışırlar. Ayrıca demircilerden aldıkları nalı ve mıhı satarlar.

Doğramacılar: Motor ve hızıra sahip olan biçki ve kerestecileri bunlara dâhil etmiyoruz. Çünkü bunlar esas olarak kendi çalışmaları ile değil, yanlarında çalıştırdıkları ücretli usta ve işçilerin işgücünü sömürerek geçinirler. Doğramacılar, keresteyi hızar sahiplerinden alıyorlar. En çok ihtiyaç sahiplerine, az miktarda da mobilyacılara mal imal ediyorlar. Sungurlu'da bunların sayısı 8-10'dur. Sayıları azalmaktadır. Çünkü mobilya tacirlerinin toptancılardan getirdiği hazır mal bunların imalatının yerini alıyor. Ayrıca betonarme binalar yaygınlaştığı için işleri de azalıyor.

İnşaat Ustaları: Bunların durumları da daha iyi değil. Çoğu müteahhitlerin yanında çalışır ve insafsızca sömürülürler. Büyük yapılarda taş duvar azaldığı için bazıları kalıpçı, kaplamacı vs. olarak çalışırlar. Bir kısmı köylerde ve şehirlerde gecekondu yapımında çalışırlar. Ufak bir kısmı da inşaat müteahhitlerinin yanında kalfa, taşeron olarak çalışır.

Zanaatkâr Terziler: Müşterilerinin çoğunluğu köylülerdir. Bütün sermayeleri bir iki dikiş makinası ve iplikten ibarettir. İpliği tuhafiyeci-

lerden ve manifaturacılardan alırlar, makinayı Singer acentalarından alırlar. Parçalar İstanbul'dan getirilir, çok pahalıdır. Sayıları azalmaktadır. Bunların yerini hazır elbiseciler almaktadır. Çünkü köylülerin çoğunluğu hazır elbise almaktadırlar. Bir zanaatkâr terzi (aç yatıp güç kalkarız) dedi. İçlerinde durumu iyi olan çok azdır. Manifaturacılığa geçebilenlerin durumu iyileşmektedir.

Dokumacılar (Mutaflar): Hemen hemen kalmamıştır. Çorum'da tek tük kilim dokuyucuları vardır. Bunların yerini mobilya tacirleri almaktadır.

Dikici ve Kunduracılar: Sungurlu ve Alaca'da kundura imal eden yoktur. Çorum'da varsa bile azalmış olması ihtimali kuvvetlidir. Küçük kulübelerde çalışan tamirciler vardır. Bir kısmı çok ilkel aletlerle çalışır. Bir kısmının dikiş makineleri vardır. Bunların yerini İstanbul, Bursa, İzmir, Samsun ve İskilip'te toptancılardan alıp getiren hazır ayakkabı tüccarları almıştır.

Çilingir: Sungurlu ve Alaca'da hemen hemen kalmamıştır. Fabrika imali hazır mal onların yerini almıştır. Hazır malın ticaretini Sungurlu'da hırdavatçılar yapıyor. Çorum'da henüz çilingir çoktur. Anahtar, fırınlı soba vs. yaparlar. Onların da sayısı azalmaktadır.

Zanaatkâr Sobacılar: Sungurlu ve Alaca'da çok azdır. Sacı hırdavatçıdan alırlar ve sacdan imal ederler. Teneke soba satın alan azaldığı için bunlara tamir işi gelmemektedir. Yerlerini hazır soba satıcıları almıştır. Sungurlu'da bir kısım manifaturacılar ipragaz ve soba da satıyorlar. Buzdolabı, ipragaz, elektrik süpürgesi, çelik masa, çamaşır makinası, bütan gaz fırınları satıcıları soba da satıyor. Bunlardan ilerde bahsedeceğiz.

Tenekeciler: Hemen hemen kalmamıştır. İş bulamamaktadırlar. Sungurlu'da sadece iki tane kalmıştır. Hacılara ibrik satarlar ve lehim işleri yaparlar. Durumları çok kötüdür, karınlarını zor doyururlar.

Zanaatkâr Berberler: Gelirleriyle giderleri aşağı yukarı denktir. Sungurlu'da 15-20 berber vardır. Hepsi çalışır. İhtiyaçları olan sabun, bıçak, kolonya vs. yi Sungurlu'daki dükkâncılardan alırlar. Sayılarında artış olan az sayıda zanaatkârdan biri de berberdir. Çünkü bunların

yaptıkları işin hazır olarak alınıp satılmasına imkân yoktur. Sungurlu'da berberlerden bir tanesi faizcilik de yapmaktadır. Fakat bu istisnai bir durumdur. Çorum'da kadın berberi ve kuaförlerin durumları bunlardan çok iyidir.

Elekrikçi: Sungurlu'da sayıları çok azdır. Durumları normaldir. Çorum'da Elektrik Santralinde ve çimento fabrikasının santralinde olan elektrikçi ihtiyacından dolayı sayıları daha fazladır. Ayrıca yeni yapılan inşaat ve evler arttığı için elektrikçi sayısı artabilir. Sanat enstitüsü mezunlarının birçoğu bu mesleğe yönelmektedir.

Motor ve Oto Tamircileri: Durumları şimdilik normaldir. Sungurlu'da sayıları 5-6 tanedir. Parçayı Sungurlu'daki acentalardan alırlar. Parçaların pahalılığından şikayetçidirler. Çorum'da römork, kamyon karoseri ve torna işleri yaptıklarından durumları daha iyidir. Yanlarında işçi çalıştırmalarına rağmen oto tamirciliği belirli bir tecrübe ve ustalık gerektirdiğinden kendileri de çalışır. Büyük parçaları Ankara ve İstanbul'dan getirirler.

Bir bütün olarak bakıldığında zanaatkârlar, çoğunluğu itibariyle yoksullaşmakta ve bir kesimi de yok olmaktadır. (Yok olmaları büyük sermaye sahiplerinin, emperyalist tekellerin ve büyük tüccarların vurgunlarına dayanamamaları yüzündendir.) Ancak çok küçük bir kesimin durumu normaldir ya da normalin üzerindedir. Bunlar banka kredilerinden yararlanamazlar. Bugün hepsinin menfati devrimden yanadır.

b) Küçük Tacirler (Küçük Esnaf): Bunlar kendi küçük dükkânlarını işleten, pek az sayıda yardımcıları olan veya hiç yardımcıları olmayan kimselerdir. Küçük çapta ticaret yapan bakkallar, küçük çapta sebze satıcıları, kahveciler, kasaplar, küçük çapta nakliyecilik yapanlar, koşulu faytoncular, koşulu arabacılar, hazır elbisecilerin alt kesimleri, fırıncılar, seyyar satıcılar (pazarcılar), fotoğrafçılar, küçük çapta deri ve kösele ticareti yapanlar (tabaklar), ıtriyatçılar bu gruba girerler.

Bunlar Alaca, Sungurlu ve Çorum'da genellikle 2. ve 3. elden satış yapan veya satın aldığı malları daha büyük tacir ve toptancılara vs. devreden küçük sermaye sahipleridir. Bunlar, yani durumları zengin köylülerden daha aşağı olan küçük tacirler, Sungurlu ve Alaca'da çok

kalabalık değildirler. Bunun çeşitli sebepleri vardır. Birincisi tacirler genellikle üst-orta halli köylüler, zengin köylüler ve durumu daha iyi olan zanaatkârlar arasından çıkmaktadır.

İkincisi de ticarete atılanlar, ticarete atıldıktan sonra ABD emperyalizminin ve büyük sermaye sahiplerinin mamullerini büyük şehirlerden kasabalara taşıyarak vurguncu ticaret kârları sağlayarak kısmen tefeciliğe ve kısmen de yüzde yüz gibi büyük kârlarla veresiyeciliğe el atarak büyük köylü kitlesinin ve zanaatkârlarının sefalete sürüklenmesi pahasına fazla zenginleşmektedirler. Ticarete atılanların sayılarının son yıllarda artması da bu yüzdendir. Şimdi küçük tacirlerin durumunu kısaca ele alalım.

Küçük Çapta Ticaret Yapan Bakkallar: Makarna, pirinç, şeker, peynir, zeytin, zeytinyağı, sana, tama, vita, tuz, biber, baharat, üzüm, boyalı şeker, fındık, fındık içi, ceviz, ceviz içi, lokum, fasulye, mercimek, bulgur, şehriye, nohut, çay; sigara, kibrit, sabun, soda, lili-tursil, kına, boya, çakmak, bıçak, çakmaktaşı, saat kordonu, süpürge, pilit, kilit, tarak vs. satarlar. Sungurlu'da kırtasiyeci olmadığı için kırtasiye mallarını da bunlar satarlar. Bunlar malları Ankara, Samsun, İstanbul gibi büyük şehirlerdeki toptancılardan ya da şehirdeki toptancıdan alır, perakende satarlar.

Sungurlu'da en az yüz bakkal vardır. Çoğunun durumu normaldir, normal bir orta köylü gibidir, ya da daha iyidir. Normal olarak % 20 kâr ederler. Veresiye verdiklerinde kâr oranı % 50-60'a kadar çıkar. Bunlar arasında veresiye pek yaygın değildir. İçlerinde dal budak sarıp zenginleşenler vardır. Sayıları artmaktadır. Çorum'da hemşehrilerine harman ve pancar zamanına veresiye verenler vardır.

Manav ve Sebzeciler: Yerli sebze çıkıncaya kadar epey para kazanırlar. Sungurlu'da turfanda sebzeyi Ankara halinden komisyoncudan alırlar ve kısmen haldeki komisyoncu kabzımal tarafından sömürülürler. Çorum'da manavların hepsi komisyoncudan alırlar. Komisyoncular turfanda sebze çıktığında kamyonları ile kendileri getirdiğinden daha büyük kârlar elde ederler.

Ayrıca yerli sebze çıktığında bütün köylülerin sebzeleri komisyoncunun elinden geçerek manavlara dağılır. Bu yolla da epeyce kâr ederler. Komisyoncular, manavlara aracı olarak ve üreticileri sömürerek keselerini doldururlar. Manavlar da tüketicilerin sırtından kazanç sağlar. Sungurlu'da manav ve sebzeci 50 civarındadır. Durumları normal bir orta köylüden daha iyicedir. Bazıları kamyon sahibi olduğu için diğer şehirlerin pazarlarını da dolaşırlar. Bunların durumu gittikçe iyileşiyor.

Kahveciler: Sungurlu'da bunların sayısı otuz civarındadır. 3-5 arasında işçi çalıştırırlar. İcar öderler. Malzemeyi bakkallardan şekeri kasabanın tek toptancı şekercisinden alırlar. Kahveyi işletenlerin durumu normal bir orta köylü gibidir.

Kasaplar: Bunların küçük bir kısmının durumu zengin köylüden daha iyidir. Çoğunluğun durumu ise yukarı orta halli köylü ve zengin köylü gibidir. İçlerinde kiracı olan da, mal sahibi olan da vardır. Malı pazardan, genellikle köylülerden alırlar. Bunlar köylüleri kısmen sömürürler. Tüccardan çok nadir olarak mal alırlar. Etten başka pastırma, sucuk yaparlar, çemen satarlar. Bir iki işçi çalıştırırlar, kendileri de çalışırlar. Sungurlu'da on kasap vardır. İçlerinden bir tanesi diğerlerinden sekiz tanesine bedeldir. Zengin olan aynı zamanda besicilik de yapmaktadır. Fazla kârla veresiye verirler. Bazen çalınmış veya kaçak hayvan keserler. Durumu kötüleşen pek yok, sayıları artıyor.

Küçük Çapta Nakliyecilik Yapanlar: Kamyonu olup da birkaç ortak olanların durumları pek iyi değildir. Bunlar arasında sermayesi en büyük olan genellikle arabaya tek başına sahip olur. Fakat yedek parça, benzin, mazot vs. parası yetiştirmek için iyice sıkıntılara katlanırlar. Arabaya bir başına sahip olanlar da eğer ayrıca tarımla veya ticaretle uğraşmıyorlarsa, geçimlerini ancak temin ederler. Şoför çalıştırırlar.

Ehliyet almak isteyen kamyon sahipleri en az üç bin beşyüz lira rüşvet ödemek zorunda kalmaktadır. Bunlar çeşitli ambarlardan mal alıp taşırlar. Bunların arasında ticaretle uğraşanların durumu daha iyidir. Amasya'dan, Adana'dan portakal, elma getirip pazar pazar dolaşırlar. Bir kısmı köylülerden buğday alıp un ve makarna fabrikalarına satarlar.

Nakliyecilerin çoğu üst ve orta halli ve zengin köylülerin arasından çıkarlar. Sayıları artmaktadır.

Koşulu Faytoncular ve Koşulu Arabacılar: Atlarının yem ihtiyacını ve kendi ihtiyaçlarını ancak karşılarlar. Sungurlu'da koşulu arabacıların sayısı oldukça çoktur. Hammalların yerini bunlar almıştır. Çorum'da triportörler (üç tekerlekli motorlu taşıyıcı) faytonların ve eşek arabalarının yerini almaktadır.

Fırıncılar: Alaca ve Sungurlu'da sayıları azdır. Çalıştırdıkları işçi sayısı beşi geçmez. Kendileri de çalışırlar. Unu un fabrikalarından alırlar. Sungurlu'da ekmek fabrikası kurulduktan sonra fırıncı azalmıştır.

Seyyar Satıcılar (Pazarcılar): Sattıkları malları toptancılardan ve üreticilerden alırlar. Bazıları sadece bulundukları kasabada pazar günlerinde satış yaparlar. Bazıları diğer şehir ve kasabaları da dolaşır. Bazı bakkallar pazarcılık da yapmaktadır. Bu durum Çorum'da yaygındır. Pazar yerlerinde tezgâh sahipleri köylülerin malım tartar ve bundan belirli bir yüzde alırlar.

Fotoğrafçılar: Eski su fotoğrafçıları silinmek üzeredir. Şimdi eski makinelerin yerini yenileri aldı. Çorum'da fotoğraf makinası ticareti de yaparlar. Okullar açıldığında ve düğünlerde kazançları artar. Bunların durumu genel olarak orta köylülere benzer.

Ayakkabı Satıcıları: Ayakkabı satıcılarının bazılarının durumu gayet iyidir. Lüks ayakkabı satarlar. Eski ayakkabı yapıcılığından gelip de şimdi ayakkabı satanların durumu daha kötüdür. Soğukkuyu lastik vb. ayakkabı satarlar.

Küçük tacirlere bir bütün olarak bakıldığında bunların da durumlarının esas itibariyle zanaatkârlardan farklı olmadığı görülür. Fark şuradadır ki, bunların içerisinde gelişip serpilen'er zanaatkârlara nispetle daha fazla, silinip yok olanlar daha azdır. Fakat bunların da fazla bölünmesi, bir kesimin zenginleşirken diğer kesiminin yoksullaşması kaçınılmazdır.

Küçük tacirler, kısmen daha büyük ticaret sermayesinin, büyük ölçüde ise emperyalist tekeller ve büyük sermaye sahiplerinin baskısı altındadır.

Öte yandan kendileri de yanlarında çalıştırdıkları yardımcılarını (ücretli işgücü yoluyla), durumu daha kötü olan diğer ticaret ve zanaat erbabını ve köylüleri (Ticaret kârı ve bir miktar tefeci faizi sağlayarak) sömürürler. Çok az kredi alabilirler. Hepsinin menfaati devrimden yanadır.

6- Orta Burjuvazi

Bunların durumu zengin köylülere benzer. Esas itibariyle geçimlerini ücretli işgücü yoluyla temin ederlerse de kendileri de çalışırlar. Emperyalist tekeller ve büyük burjuvazinin baskısı altındadırlar. Orta burjuvazi de kendi içinde aşağı orta ve yukarı kesim olmak üzere üçe ayrılır. Orta burjuvazi, imalâtçılardan tefeci olmayan fabrika sahiplerinden ve şirket ortaklarından ve orta-ticaret burjuvazisinden meydana gelirler. Bunların durumunu kısaca ele alalım.

a) İmalatçılar: Pik dökümcüleri, mozayik, büz, biriket imalatçıları, ziraat aletleri, oto ve traktör karoseri imalatçıları, oto lastik kaynakçıları, levha bakır ve bakır kap imalatçıları, karyola, somya, hah, şeker, gazoz, soda, lastik imalatçıları, biçki ve keresteciler bu gruba girerler.

Bunların bir kısmı emperyalist tekellerin ve büyük sermayenin tehdidi altında silinmiştir, bir kısmı silinme tehlikesi ile karşı karşıyadır, pek azı bir parça gelişebilmektedir. Mesela mozayik, büz, biriket imalatçılarının yerine bunları Ankara ve İstanbul'daki toptancılardan getiren fayans vs. tacirleri alıyor. Ziraat aletleri imali hemen hemen silinmiş ve onun yerini hırdavatçılar ve temsilcilikler (acentalar) almış durumda. Sungurlu'da oto karoseri imal eden yok; römork yapan bir kişi var. O da demiri hırdavatçıdan, tekeri acentadan, keresteyi hızarcıdan alıyor. Çorum'da römork imalatı biraz daha gelişmiş ve yaygındır. Amerikan kolaları heryeri istila edeli beri gazoz ve soda imalatçılarının durumu sarsıldı.

Levha bakır ve bakır kap imalatı kazalarda gerilemiştir, bunların yerini yapılmış bakır kap ticareti almaktadır. Fakat Çorum'da bakırcılık öteden beri yerleşmiş ve gelişmiş bir meslek olduğundan, orada eski itibarını koruyabilmektedir. Çorum'da döğme bakır, torna ile bakır kap

yapılır, eski bakırlar toplanıp levha bakır haline getirilir. 15-20 işçinin çalıştığı 8-10 bakır fabrikası var. Sahipleri İstanbul'a, Yozgat'a, Tokat'a... toptan bakır satarlar. Bunların perakende satış mağazaları da vardır. En çok 5-6 işçi çalıştıran diğer imalatçılara göre bunların durumu daha iyidir. Lastik ayakkabı, karyola, somya, halı... İmalatı gerilemiştir, yerini ticaret almıştır ve almaktadır.

Sungurlu'da durumu henüz iyi olan üç pastırma imalatçısı var. Bunlar aynı zamanda kasap. Hayvanı genellikle köylülerden alırlar. Kadın işçi çalıştırırlar ve karşılığında çok kere "kemik" verirler. Şeker imalatçılarının durumu da nispeten iyidir. Sungurlu'da bir, Çorum'da birkaç tane var. Bunlar, helva, lokum ve reçel de yapar satarlar. Köy bakkallarına kısmen de şehirdeki küçük bakkallara satarlar.

Biçki ve kerestecilerle değirmen sahipleri de imalatçılara dâhil edilebilir. Biçki ve keresteciler yanlarında ücretli işçi ve usta çalıştırırlar. Keresteyi doğrudan doğruya orman işletmelerinden, metreküpü 300 liraya alıp 700 ilâ 1000 liraya satarlar. Sungurlu'da 6 biçkici ve keresteci vardır, bazıları apartman ve han sahibidir.

Değirmen sahiplerine gelince, bunların içinde durumu hem oldukça iyi olanlar vardır (bunlar motor değirmeni sahibidir), hem de gittikçe kötüleşen vardır (bunlar su değirmeni sahibidir). Motor sahipleri mazot ve parça pahalılığından yakınırlar. Ayrıca her ikisi de un fabrikalarının tehdidi altındadırlar.

Genel olarak imalatçılar orta burjuvazinin aşağı kesimini meydana getirirler. Bunların pek azının durumu iyidir. Az miktarda kredi alabilirler. Çoğunluğunun menfaati bugün devrimden yanadır. Aynı zamanda devrimden korkarlar.

b) Tekelci Olmayan Fabrika Sahipleri ve Diğer Küçük Patronlar: Un ve ekmek fabrikası sahipleri, tuğla ve kiremit fabrikaları sahipleri, küçük inşaat müteahhitleri bu gruba girerler. Bunlar imalatçılara kıyasla daha varlıklılardır. Orta burjuvazinin orta ve üst kesimine dâhildirler. Buralarda çalışan işçiler dağınık ve az olduğu için insafsızca sömürülürler fakat bu küçük fabrika sahipleri ve müteah-

hitlerin kendileri de belli ölçüde emperyalist tekellerin ve büyük sermayenin tehdidi altındadır.

c) Orta Ticaret Burjuvazisi: Bunlar genellikle Ankara, İstanbul, İzmir, Samsun... gibi büyük şehirlerdeki toptancılardan mal alır, çok kere perakende bazen da toptan satış yapan tacirlerdir. Bunlar daha önce de belirttiğimiz gibi genellikle yukarı-orta ve zengin köylüler arasından zanaatkârların üst kesimi arasından çıkmışlardır. Bir kısmı da öteden beri ticaretle meşgul olanlardır. Birçoğu kısa zamanda ticari vurgunculuk, yüksek kârlarla veresiyecilik ve faizcilik sayesinde zenginleşmişlerdir. Bunların daha ufak bir kesimi emperyalist tekellerin ve büyük tekelci işletmelerin bayiliğini, temsilciliğini alarak onların bir parçası bir uzantısı haline gelmişlerdir.

Orta ticaret burjuvazisi, çoğunluğu itibariyle orta burjuvazinin yukarı kesimine dâhildir. Ancak küçük bir azınlığı bunun dışındadır. Bunların durumu zengin köylülerin yukarı kesiminin durumuna benzemektedir. Cüzdanlarının kabarması geniş köylü kitlelerinin sefaleti ve zanatkâr imalatçıların silinmesi pahasına olmaktadır. İratçılar genellikle bunların arasından çıkmaktadır. Hanı, hamamı, oteli, apartmanı vs. olanlar genellikle bunlardır.

Demir tacirleri, elektrik malzemesi tacirleri, inşaat malzemesi ve tarım aletleri tacirleri, çimento, bakır, mutfak eşyası tacirleri; manifaturacılar; cam, dikiş makinası, karyola, somya, halı, mobilya tacirleri; buzdolabı, ipragaz, elektrik süpürgesi, çelik masa, çamaşır makinası, demir soba tacirleri; tiftik ve yün tacirleri, hazır ayakkabı satıcılarının bir kısmı, toptancı bakkallar, tuhafiyeciler, yumurta tacirlerinin bir kısmı, toptan şeker tacirleri, zahireciler, tüccar terzilerin bir kısmı, müteahhitlerin ve celeplerin bir kısmı, bazı lokanta sahipleri, otobüs sahipleri, sarraflar, eczahane sahipleri, sinema, han, hamam işletenlerin bir kısmı, bazı kırtasiyeciler, av tüfekleri satıcıları, nakliye şirketleri, kömür tacirleri... orta ticaret burjuvazisine dâhildirler.

Demir Tacirleri (Hırdavatçılar): 1967 yılında Çorum ticaret odasına kayıtlı olanların sayısı 40 civarındadır... Sungurlu'da 4 tanedirler. Bunlar demir ve saçtan başka tarım aletleri, elektrik malzemeleri, inşaat

malzemeleri de satarlar. Bunlar, demircileri, tenekecileri, çilingirleri, tarım aletleri ve inşaat malzemesi imalatçılarını perişan ettiler. Durumları zengin köylülerin yukarı kesimleri gibidir. İstanbul'dan toptancılardan alıp perakende satarlar. Yüzbin liradan az sermayesi olan hemen hemen yoktur. Kısmen veresiye verirler.

Bakır Tacirleri: Hazır bakırla birlikte alüminyum kap ve mutfak eşyaları da satarlar. Sungurlu'da dört kişidir. Kendilerinin kalaycıları da vardır. Bazıları bakır kapların kalın yerlerine demir sokarak ağırlaştırır. Bunlar Sungurlu'da dövme bakır yapan zanaatçıları iflasa sürüklemişlerdir. (Çorum'da dövme bakır imalatının yaygın olduğunu daha önce belirttik.) Giderek sayıları artabilir. Çorum'dan ve başka yerlerden toptan alıp perakende satarlar.

Manifaturacılar: 1967 yılında Çorum ticaret odasına kayıtlı olanların sayısı 162'dir. Sungurlu'da ticaretle uğraşanlar içinde durumu en iyi olanlardır. İstanbul'dan büyük toptancılardan alıp köylülere, terzilere ve diğer esnafa satarlar. En küçüğü yüzbin lira ile işe başlar. Sungurlu'da sayıları otuz kırk kadardır. İçlerinde beş altı tanesi milyonerdir. Köylülere en çok bunlar veresiye verirler! (Harman sonu veresiyesi).

Yüzde yüze yakın kâr elde ederler. İhtiyacı olanlara, motor, katır alan köylülere % 5-10 faizle borç verirler. Büyük çoğunluğu zenginleşmektedir. İçlerinde hamam, apartman sahibi olanlar, Ankara ve İstanbul'da evleri ve daireleri olanlar, kasabada toprağı olanlar oldukça fazladır. Bir kısmının özel arabası vardır. Çoğu hacı, hocadır. Birbirlerine imza vererek istedikleri kadar kredi alabilirler. Buna ticari kredi denir ve karşılığında malları ipotek edilmez. Çoğunluğu itibariyle orta burjuvazinin yukarı kesimine girerler. Sungurlu'da cam ve dikiş makinası ticaretini de bunlar yapar. İçlerinde demir soba ve ipragaz satanlar da vardır. Çorum'da sırf cam tacirleri de vardır.

Karyola, Somya, Halı ve Mobilya Tacirleri: 1967 yılında Çorum ticaret odasında sekiz hah taciri, iki mobilya taciri kayıtlıdır. Bugün Sungurlu'da bütün bunların ticaretini aynı kişiler yapıyor. Sayıları beş altı civarındadır. İmalatçıları silip süpürmüşler, doğramacıların durumunu

sarsmışlardır. İstanbul'dan, Kayseri'den, Niğde'den, İskilip'ten... toptancılardan ve kısmen de üreticilerden alıp doğrudan köylülere, memurlara, esnafa satıyorlar. Ayrıca koltuk, sandık, konsül, gardrop, yastık, kilim, sandalye vb. de satıyorlar. Bunlar özellikle düğün yapanlara harman sonuna veresiye verirler. Veresiye için normal kârdan hariç en az % 20 kâr koyarlar. Çok kredi alıyorlar.

Buzdolabı, Elektrik Süpürgesi, İpragaz, Çelik Masa, Çamaşır Makinası, Bütangaz Fırınları Satıcıları: Bunlar Çorum'un en zenginleri arasındadır. Çorum'da elektrik malzemesi, motosiklet, bisiklet, triportör (üç tekerlekli motorlu vasıta) satarlar ve milangaz, ipragaz bayilikleri de yaparlar. Sayıları 10 civarındadır. Sungurlu'da buzdolabı satan 3 kişi diğerlerini satan 6-7 kişi vardır. Bazıları ayda 1000 lira verip hesap defteri tuttururlar. Malı İstanbul'dan temsilciliklerden alırlar. Çoğunlukla taksitle satarlar ve büyük kârlar ederler.

Toptancı Bakkallar: Bunlar köy bakkallarına ve kısmen de şehir ve kasabalardaki daha küçük şehir bakkallarına toptan satış ve ayrıca perakende satış yaparlar. Sungurlu'da toptancı bakkal iki tanedir. Çorum'da toptancı bakkal daha fazladır. Sermayeleri yarım milyon ile bir milyon arasındadır. Bunlar haşhaş ve mermi kaçakçılığı da yaparlar. Veresiyecilik pek yaygın değildir. Daha küçük bakkalların içinde, hamamı ve 7-8 kamyonu olanlar vardır.

Hazır Ayakkabı Satıcıları: Sungurlu'da 7 tanedir. Dikici ve kunduracıları, lastik ayakkabı imalatçılarını zor duruma düşürmüşlerdir. Samsun'dan, İskilip'ten, İstanbul'dan toptancılardan alır, perakende satarlar.

Tuhafiyeciler: Üç beş yıl içinde ortaya çıktılar. Sayıları artmaktadır. Bazıları manifatura ve birlikte yürüyor. Genellikle iyi kredi alırlar. Veresiye pek yaygın değildir.

Toptan Şeker Tacirleri: 1967'de Çorum ticaret odasına kayıtlı olanların sayısı 8'dir. Sungurlu'da 1 tanedir. Onun durumu üzerinde ileride duracağız. Çorum'da toptan şeker ticaretini toptancı bakkallar yürütür.

Tüccar Terziler: Bunların durumu tüccar hazır elbisecilerden daha

iyidir. İstanbul'dan kumaş ve malzeme getirirler. Elbise diktikten başka kumaş ve malzeme de satarlar. Bunlardan Sungurlu ve Alaca'da yoktur. Çorum'da vardır.

Zahireciler: 1967'de Çorum ticaret odasına kayıtlı olanların sayısı, 126'sı özel 2'si tüzel olmak üzere 128'dir. Bugün Sungurlu'da zahirecilerin sayısı 25-30 civarındadır. Zahireciler genellikle zengin köylüler arasından çıkar. En çok buğday, daha sonra arpa, nohut, mercimek alır satarlar. Köylülerden topladıkları zahireyi Yayla ve Nuh makarna fabrikalarına ve un fabrikalarına verirler. Bazı zahirecilerin pazardan zahire toplayan adamları vardır. Bunlar önce telefonla makarna ve un fabrikalarıyla anlaşırlar, ne kadar buğdaya ihtiyaçları olduğunu ve kaç liradan alacaklarını öğrenirler; sonra kendi aralarında köylülerin pazara getirdiği buğdaya en çok kaç lira ödeyeceklerini kararlaştırırlar.

Geç vakitlere kadar bekleyen köylü çaresiz kalıp bunların istediği fiatı kabul eder. Zaten daha fazla beklese fazladan kazanacağı parayı belediyeye yer ücreti olarak ödemek zorunda kalacaktır. Toprak Mahsulleri Ofisi genellikle tüccarlardan daha ucuza satın aldığı için zahiresini pazara getiren köylü, tüccara satmak zorundadır. Yoksul ve aşağı orta halli köylülerin satın aldığı zahire, tüccarların satın aldığı zahireye nisbetle azdır.

Eskiden köylüler zahirelerini teneke veya çinik hesabıyla satarlardı. 5-6 yıldır onun yerini kantar hesabı aldı. Köylüler kantar hesabına uzun zaman alışamadılar, birçok kere vurguncu tüccarlar tarafından aldatıldılar. Hâlâ da aldatılıyorlar, çünkü tüccar satın aldığı zahireyi kendi kantarcısına tarttırıyor, kantarlar ise mutlaka hileli oluyor ve tüccar her kantarda 20-30 kilo çalıyor. Sungurlu'da zahirecilerin en küçüğünün 50 bin lira sermayesi var. İçlerinde yarım milyon lira sermayesi olanlar da var. Çorum'da bazıları un fabrikasına ve birkaç kamyona sahip. Zahireciler büyük krediler alırlar. İçlerinde çiftçilik edenler de vardır. Bazılarının köylerinde toprağı vardır. Sayıları artmaktadır.

İnşaat Müteahhitlerinin Bazıları: Bunlar ikinci, üçüncü dereceden müteahhitlerdir. Büyük müteahhitlerin işlerinin bir parçasını, devlet işlerini ve küçük inşaat işlerini alırlar. Özellikle devlet işlerinde palazla-

nırlar. Müteahhitlerin sermayeleri büyüdükçe vurgunları da büyür. İnşaat işçilerini insafsızca sömürürler ve bu soygundan bir çok müteahhit, sermayelerinin büyüklüğüne göre pay alır. Aynı zamanda bu kârları paylaşma konusunda büyük müteahhitlerle küçükler arasında çelişme vardır ve daima küçükler büyüklerin tehdidi altındadır.

Müteahhitler, genellikle mühendislerden ve fen memurlarından olurlar. Sungurlu'da palazlanmış iki üç müteahhit vardır. Bunlardan biri Sungurlu özel idare binasının ihalesini 650.000 liraya alıp 90 günde 500.000 liraya mal etmişir. Müteahhitler çimentoyu Çorum'daki fabrikadan, demiri Karabük'ten alırlar. Esas itibariyle inşaat işçiliği yapan yoksul köylüleri sömürürler.

Celeplerin Bazıları: Sungurlu'da celep sayısı 20-25 tanedir. Köylerden hayvan toplayıp getirenlere çelikçi denir. Köyler pazara açılmaya başladığından beri bunların sayısı azalmıştır. Celepler hayvanı köylülerden, çelikçilerden ve besicilerden alırlar. En çok Et-Balık Kurumuna, sonra kasaplara satarlar. Bir kısmı besi de yapar. Besi için gereken yemi yem tacirlerinden, Tarım Kredi Kooperatiflerinden alırlar, fabrikalardan küspe getirirler.

Celeplerin bir kısmı orta burjuvazinin aşağı kesimine, hatta küçük burjuvaziye dâhildir. Bir kısmı ise orta burjuvazinin üst kesimine girer. Mesela Sungurlu'da celeplerin içinde 100-200 hayvan satın alan vardır. Bazılarının çobanları ve bakımcıları vardır. Banka kredisini çok alırlar (en az alan 5.000 lira, normal alan 15.000 lira). Kısmen veresiyecilik yaparlar, sayıları çoğalmaktadır.

Çimento Tacirleri: 1967'de Çorum Ticaret Odası'na kayıtlı olanların sayısı 35'dir. Şimdi çoğalmıştır. Bunların hemen hepsi zengindir. Fabrikadan 730 kuruşa alıp açıktan karaborsa yapar ve 12.5 liraya satarlar. İnşaat sahiplerine ve diğer ihtiyaç sahiplerine bazen çimento fabrikasının kapısında devrederler. İstifçilik yaparlar. Sungurlu'da çimento satışını ticaret odası, belediye ve çimento fabrikası hissedarı olan bir kişi yapıyor. Kömür tacirleri de bunlara benzer. (Kömürün tonunu 80-90 lira alıp, 200-220 liraya satarlar.)

Otobüs Sahipleri: Genellikle zengin köylüler arasından palazla-

nanlar otobüs sahibi olmuşlardır. Otobüslerden çoğu birkaç kişinin ortak malıdır. Bunlar Çorum, Alaca ve Sungurlu'da iki üç yazıhanede toplanmışlardır. Birbirleriyle sıkı rekabet halindedirler. Her yazıhanenin silahlı fedaileri vardır. Aralarında ölüme kadar varan çatışmalar olmuştur. Alaca'da Cem yazıhanesine bağlı otobüsler Alevilere, Hattuşaş yazıhanesine bağlı otobüsler Sünnilere aittir. Hattuşaş sahipleri, Alaca'nın en zenginleri olup, çoğu hacı hocadır ve gericiliğin başını çekmektedirler. Cem yazıhanesi hem Alevilerin karargâhı, hem de TİP ilçe teşkilatı durumundadır. Yazıhaneler bir iki kişinindir. Bunlar otobüs sahiplerinden yüzde on alırlar. Ayrıca simsar çalıştırırlar.

Sarraflar: 1967'de Çorum Ticaret Odasına kayıtlı olanların sayısı yedidir. Bugün sadece Sungurlu'dakilerin sayısı sekizdir. Yüzük, tepelik imal ederler, saat satarlar. Malı İstanbul'dan büyük sarraflardan getirirler. Sungurlu'da birinin sermayesi milyonu aşkındır, diğerlerinin sermayesi yüzbin ila beşyüz bin arasındadır. Yanlarında 25-30 lira haftalıkla kalfa çalıştıranlar vardır. Bunlar toprak ve apartman sahibidir.

Eczahane Sahipleri: 1967'de Çorum Ticaret Odası'na kayıtlı olanların sayısı 5'dir. Şimdi artmıştır. Sungurlu'da 3 tanedir. Hepsinin durumu da iyidir. Özel arabaları vardır. Yanlarında ikişer kalfa ve çırak çalıştırırlar. İlaçlan ecza depolarından alır, parasını sattıktan sonra öderler. İçlerinde ecza deposu sahibi yoktur.

Lokanta Sahipleri: 1967 yılında Çorum Esnaf Dernekleri Birliğine bağlı olanların sayısı 89'dur. Bugün daha fazladır. Sungurlu'da on civarındadır. Yanlarında 4-5 tane usta işçi ve garson çalıştırırlar. Çoğu icarcıdır. İki tanesi besi yapıyor. Lokantacıların durumları zengin köylüler gibi veya daha iyidir. Kendileri de çalışır. Çorum'da büyük lokantalarda, lokanta sahipleri çalışmaz. Sayıları çoğalıyor.

Çiftçiler: Şehir ve kasabalardaki çiftçiler de köylerdeki gibi yoksul, orta ve zengin olmak üzere ayrılırlar. Yoksullar daha azdır. Kasabalarda çiftçilik yapanların mülkleri genellikle geniştir. Mesela Sungurlu'da 200 dönümden fazla toprağı olan birçok çiftçi vardır. Bunlardan sekiz tanesinin toprağı 500 ilâ 1000 dönüm arasındadır. Çorum'da çiftçilerden biri milyonerdir. (Çöp Üsük'ün Hasan)

Sinema, Otel, Han, Hamam İşletenler: Bunların hemen hepsi de zengindir. Çorum'da iki sinemaya sahip olan birisi milyonerdir ve gericilerin başını çekmektedir. Bunlar genellikle başka işlerin yanısıra bu işle de meşgul olurlar.

7- *Büyük Burjuvazi*

Çorum, Alaca, Sungurlu gibi küçük şehir ve kasabalarda genellikle büyük burjuvazinin kendisi değil, dalları ve kolları bulunur: Banka ve sigorta şubeleri, bayilikler, temsilcilikler, bölgenin özelliğine göre değişen çeşitli işletmeler, devlete ait işletmeler, satış mağazaları vs...

Türkiye'de büyük sermaye tekelleşmiştir ve *"devlet cihazı tekellerin tabiiyetine girmiştir."* Öte yandan Türkiye'de büyük burjuvazi işbirlikçi karakter taşır, çünkü emperyalist tekellerin, yani emperyalist ülkelerin kapitalistlerine hizmet eden ve bunlar tarafından desteklenen bir sınıftır.

Çorum, Alaca ve Sungurlu'da emperyalist tekellerin ve büyük burjuvaziye ait işletmelerin dalları ve kolları şunlardır: Oto, kamyon ve traktör temsilcilikleri, akaryakıt (mazot, benzin, gaz) bayilikleri, çeşitli bağlı işletmeler, kooperatifler, sigorta şirketleri, çimento fabrikası, linyit işletmeleri vs.

Emperyalist tekellerin ve büyük burjuvaziye ait işletmelerin dalları ve kolları çoğu kere orta burjuvazinin üst kesimleri ile (özellikle ticaret burjuvazisiyle) birleşmiş durumdadır. Temsilcilikler, bayilikler onlara verilmiştir. Sungurlu'daki durumu gözden geçirelim:

Fiat traktörü Sungurlu Temsilciliğini Tarım Kredi Kooperatifi ve **Şeref Köylü** isimli biri yapmaktadır. Şeref Köylü zengin biridir. Traktörü İstanbul temsilciliğinden alıyor ve her traktörden en az beş bin lira kazanıyor. TKK traktörü Ziraî Donatım'dan alıyor. Ayrıca traktör lastiği, gübre, tohum, yem ve tarım aletleri satıyor.

MAN, BMC, Dodge, Ford... oto kamyon temsilciliğini Sungurlu'nun milyonerlerinden biri olan **Evliya** yapmaktadır. Bu adam 88.000 lira vergi veriyor. Eskiden bir tüccar. CHP döneminde gazyağı bayii imiş. Ayrıca lokantası var ve İstanbul'a toptancılara ve ihracatçılara

kamyon dolusu tilki, tavşan, kurt derileri, tiftik, yapağı, çekirdek alıp gönderir. Tarım aletleri ve oto lastiği satar. (Zaten TKK, Şeref Köylü ve Evliyalardan başka oto lastiği satan yoktur.) Kesme şeker bayiidir. Bütün bakkallara, şekercilere, kahvecilere şekeri o satar. Petrol Ofisi mazot ve gaz bayiidir. Traktör, kamyonet, otobüs ve değirmen sahiplerine mazot ve gazı o satar. Petrol Ofisi benzin satış istasyonu vardır.

Shell mazot bayii Sungurlu'nun diğer bir milyoneri olan **Uzarlar**'dır. Bunlar ayrıca, oto parçası, buzdolabı, çamaşır makinası, ipragaz vs. satarlar. Uzarlar'ın Shell benzin satış istasyonu vardır. Lokanta ve bakkaliyeleri vardı, bakkaliyeyi dağıttılar. Daha önce sözünü ettiğimiz ikibin dönüm toprak sahibi ve AP ilçe başkanı Hacı Nuri, şimdi bir de TP benzin satış istasyonu kurmuştur. Sungurlu'nun milyonerlerinden olan manifaturacı **Ulusallar**'ın şimdi bir de BP benzin satış istasyonları vardır. Sungurlu-Çorum yolu üzerindeki Mobil Benzinliği Ulusoy firmasına, Shell benzinliği zengin bir köylüye aittir.

Öte yandan, banka kredilerinin büyük çoğunluğunu zengin köylülerin ve şehir orta burjuvazisinin üst kesimleri, özellikle tacirler (manifaturacılar, zahireciler, hırdavatçılar, tuhafiyeciler, halıcı ve mobilyacılar, çimento ve kömür tacirleri, sebze komisyoncuları, yedek parça, buzdolabı, çamaşır makinası, vs. satıcıları) alırlar. Bunların önemli bir kısmı daha önce de belirttiğimiz gibi veresiyecilik, faizcilik, tefecilik de yaparlar.

Devlet dairelerinde **en** itibarlı ve nüfuzlu kişiler bunlardır. Bunlar arasından adamını bulamayan köylülerin işleri imkânı yok yürümez. Gerici partilerin önemli mevkileri, belediye reislikleri vs. bunlara aittir. Milletvekili adayları ya bunlardır, ya bunların tasvip ettiği kişilerdir. Bunlar, emperyalizmin ve büyük sermaye sahiplerinin taşradaki dayanaklardır.

8- Tefeciler, Faizciler, Veresiyeciler, İstifçi Karaborsacılar, Komisyoncular

Bunlar asalak takımıdır.

Tefeciler: Tefeciler deyince, genellikle sıkıntıya düşen üreticilere

borç para verip, karşılığında üreticilerin ürününe yok pahasına el koyan ticaret erbabı anlaşılır. Alaca ve Sungurlu bölgesinde üzerinde tefecilik yapılacak ürün pek olmadığı için (fındık, süt, tütün, ayçiçeği vs. gibi) tefeciliğin bu şekli pek görülmez. En çok yetişen ürün buğdaydır. Buğday üzerinde, böyle bir şey olup olmadığını araştırdık, olmadığını söylediler. Daha sonra en çok satılan ürünler üzüm, pancar tohumu ve sulak yerlerde yetişen patates, soğan, fasulye vs.dir Bunları (pancar tohumu hariç) pazarda tüccar veya tüketici alır. Yani borca karşılık elkoyma olayı yoktur, varsa bile önemsizdir.

Faizciler: Faizciler ihtiyacı olan kişilere yüksek faizlerle borç verirler. Aylık % 5-6 bazen % 10. Borç senedine, alınan para değil, ödenme süresinin sonunda faiziyle birlikteki tutarı yazılır. Karşılığında, borçlunun, tarlası veya başka bir mülkü ipotek edilir. Alaca ve Sungurlu çevresinde yaygın olan budur. Bu da bir nevi tefeciliktir.

Kimler faizcilik yapar? Birincisi, bu işi meslek edinmiş olan kimseler yapar. Bunlar çeşitli şekillerde biriktirdikleri paralarını faize vererek havadan binlerce lira sağlarlar. Bunların içinde üç-beşbin lirası olanlar bulunduğu gibi, bir kaç yüzbin lirası olanlar da vardır. Bunlar hem köylerde, hem de şehir ve kasabalarda bulunur. Mesela Sungurlu'da bir arzuhalci, bir işsiz ve toprak sahibi açıktan açığa faizcilik yapmaktadır. Borcunu ödemeyen borçlu, ipotek ettirdiği evini, toprağını kaybetmektedir.

İkincisi, faizciliği başka mesleğin yanısıra yapanlar vardır. Bunlar köylerde çoğunlukla yukarı orta halli köylüler ve zengin köylülerdir. (Özellikle zengin köylülerin üst kesimleri) Şehir ve kasabalarda, küçük ve orta tacirler çeşitli ölçülerde faizciliğe bulaşmışlardır. Faizcilerin içinde, dediğimiz gibi az parası olanlar da vardır. Bunlar faize çok para veremezler ve faizle geçimlerini ancak temin edebilirler.

Bunlar evlerini kiraya verir gibi, paralarını faize verirler. Halkı asıl soyanlar büyük faizcilerdir. Bunlar bir kişiye 10.000, 20.000 lira gibi büyük miktarda para verir ve çok yüksek faiz alırlar. Faizciliğin başka şekilleri de vardır. Biri, "**para faizsiz, tarla icarsız**" diye bi-

linen şekli. Borç veren faiz almaz, buna karşılık borçlunun toprağını işler ve ürününü kaldırır. Ta ki borç ödeninceye kadar. Bir başkası "para faizsiz, ev icarsız" diye bilinen şekil. Ev sahibi, kiracıdan belli bir miktar para alır, bu parayı işletir. Kiracı çıktıktan sonra parasını geri verir.

c) Veresiyeciler: Veresiyeciler, sattıkları malın parasını sonradan alırlar, fakat malın fiatına nispetle büyük ölçüde arttırırlar. Bazen 2-3 misli arttığı olur. En çok veresiyecilik yapanlar manifaturacılar, halı, mobilya, karyola, kilim tacirleri, tuhafiyeciler, buzdolabı, çamaşır makinası, elektrik süpürgesi, ipragaz, mobil gaz, radyo, pikap vs. satıcılarıdır. Küçük bakkallar, kasaplar vs. arasında da veresiyecilik vardır, fakat bunlarınki diğerlerinin yanında önem taşımaz. En çok veresiye ve taksitle alanlar ise köylülerdir. (Harman veresiyesi, pancar veresiyesi).

İstifçi ve Karaborsacılar: Çimento, demir, bazı yiyecek maddeleri... tacirleri, sattıkları malın fiyatının artacağını tahmin ettikleri zaman, malın satışını durdurur ve istif ederler. Malın fiyatı arttığı zaman piyasaya sürerler ve büyük vurgun vururlar. Bunun yükünü de en çok şehir ve köy yoksulları, orta köylüler ve şehir küçük burjuvazisi çeker. Sigara gibi ufak şeyler satan küçük karaborsacılar da vardır. Diğerlerinin yanında bunlarınki pek önem taşımaz.

e) Komisyoncular: Nakliyecilikte, emlak ve hayvan alım satımında, sebze ve meyva alım satımında, yaygındır. Bunların içinde en çok vurgun vuranlar Çorum Hali'ndeki sebze komisyoncularıdır.

Özetleyelim

1950'lerden itibaren önce şehir ve kasabalar, sonra da köyler hızla ticaretin içine girdiler. Emperyalist tekellerin ve büyük sermaye sahiplerinin mamulleri şehir ve kasabaların pazarlarını istila etti. Tarımın, ticaret alanına girmesi ile, köylülerin, zengin ve yoksul köylüler olarak bölünmeleri hızlandı ve bu bölünme hâlâ devam ediyor. Zengin köylülerin özellikle üst kesimleri, ticarete, arsa spekülasyonuna, tefeciliğe

de el atarak sermayelerini arttırmaya başladılar. Bunlar emperyalizmin ve büyük sermaye sahiplerinin köylük alanlardaki dayanağı oldu.

Şehir ve kasabalarda el zanaatları ve imalatçılık can çekişirken, emperyalizmin ve büyük sermaye sahiplerinin mamullerine dayanan ticaret alabildiğine yayıldı ve gelişti. Ticarete atılan zengin köylüler ve zanaatkarların üst kesimleri ile eski ticaret erbabının bir kısmı vurguncu ticaret kârları ile, % 100 kârlar sağlayan veresiyecilikle, faizcilikle, istifçilikle, bankaların kredi vs. desteği ile zenginleştiler. Orta burjuvazinin üst kesimini meydana getiren tacirler, emperyalist tekellerle ve büyük sermaye sahipleriyle bayilikler ve temsilcilikler vasıtasıyla sarmaş dolaş oldular ve bu süreç hâlâ devam ediyor. Bunlar da emperyalizmin ve büyük sermaye sahiplerinin şehir ve kasabalardaki dayanağı oldular.

Bütün bunlar küçük üretici kitlelerin, köylülerin ve şehir küçük burjuvazisinin geniş kesimlerinin iflasa, sefalete, açlığa, sürüklenmeleri ve mülklerinden edilmeleri pahasına olmuştur ve olmaktadır. Hatta orta burjuvazinin bir kesimi de (özellikle imalatçılar) gittikçe yoksullaşmaktadır. Bütün bu sınıflar ve zümreler ise başını işçi sınıfının çektiği demokratik halk devriminin şehir, kasaba ve köylerdeki dayanağıdır.

(PD Aydınlık, Sayı 37-38, 6-13 Nisan 1971)

(Mehmet Altun, Ali Mercan, Adil Ovalıoğlu ile birlikte)

SAFLARIMIZDAKİ SOL OPORTÜNİZM SAĞ HATALARIMIZIN CEZASIDIR

Yoldaşlar,

Oraya kendim gelemediğim için bu pusulacığı gönderiyorum.

Oraya gelemeyişimin birinci sebebi, burada ortaya çıkan aksiliktir. Eğer zamanında düzeltemezsek, pratik faaliyetimizi geniş ölçüde aksatabilir. İkinci sebebi ise, oraya gelmenin herhangi bir fayda sağlamayacağına, aksine tartışmaları normal seyrinden çıkartıp belki de zararlı bir yola sokacağı konusunda, bende uyanan kanaattir. Bu kanaat de şurdan vardır.

Bugüne kadar, ne zaman hareketimizin hatalarına karşı bir eleştiri yöneltmişsem, her seferinde bir arkadaşımızın bütün yoldaşlık sınırlarını aşan düşmanca saldırılarıyla karşılaştım. Geçen gün saflarımızda ortaya çıkan "sol" oportünizmin eleştirisiyle ilgili metni tartışırken yine aynı şey oldu. Sosyalist kurultay ve legal parti kurma kararını eleştirmem üzerine, arkadaş bana büyük bir hiddetle "oportünist" ve "sabotör" ithamını yapıştırdı. Bunu da gözönüne alarak yazılı bir metin göndermeyi daha uygun buldum.

Yoldaşlar,

"Sol" oportünizmin eleştirisiyle ilgili olarak, benim belirtilmesini gerekli gördüğüm noktalar şunlardır. Bunların ortaya çıkmasında esaslı iki etmen vardır. Birincisi kadrolarımızın hemen tamamının küçük-burjuva aydınlardan oluşması ve bunların bir kısmının sıkıyönetimin baskı ve terörü şartlarında bir takım "sol" lafların arkasına gizlenerek gerçekte sınıf mücadelesinden, disiplinli çalışmadan kaçmaları. İkincisi de daha önce işlenmiş olan ve hala kesinlikte düzeltilmemiş olan sağ oportünist hatalar. Eleştiri metninde birinci nokta üzerinde duruluyor. Fakat ikinci nokta tamamen unutuluyor.

Ben bu noktanın da sokulmasını istiyorum. Çeşitli defalar, konuşmalar sırasında da "sağ hataların sol hatalara yol açtığı" noktasına dokundum. Bir kısım arkadaşlar böyle bir şeyin olmayacağını söylediler. Oysa bütün komünist hareketler bu meseleyle yüzyüze gelmişlerdir. Lenin *"Sol Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı"* kitabında, "sol oportünizmin sağ oportünizmin cezası olduğunu" belirtir. Mao Zedung *"ÇKP içinde sağ hataları düzeltirken sol hatalara düşüldüğünü"* söyler. Demek ki bu mesele dünyanın gelmiş geçmiş iki büyük ve şanlı komünist partisi içinde ortaya çıkmış ve çözüme bağlanmış bir meseledir.

Şimdi daha önce işlenmiş olan ve kesinlikle düzeltilmemiş olan sağ hataların neler olduğuna geçiyorum. Bu konuda da fikirlerimi daha önce gerek ikili konuşmalarda gerekse büyük toplantılarda büyük bir samimiyetle ve şahsıma düşen hataları da örtbas etmeden ortaya koydum ve bundan sonra da bu işi daha etraflı ve sistemli olarak yapmaya devam edeceğim. Bu mesele bir çözüme bağlanıncaya kadar bunu yapmak şarttır. Aksi halde liberalizmin doğup yaygınlaşmasına, ilkesiz bir birlik, yani kof bir birlik doğmasına yol açarız.

Yoldaşlar,

Sözünü ettiğimiz sağ hatalar nedir? Bunlar genel hatlarıyla ve özet olarak, teoride Mao Zedung fikirleriyle sağ revizyonist görüşlerin (esas olarak ülkemizde Mihri Belli ve Hikmet Kıvılcımlı tarafından savunulan görüşlerin) bağdaştırılması, örgütlenmede (birkaç büyük şehrin merkezini ve legal dergi faaliyetini esas alan) legalizm, pratikte "kendi güçlerimize dayanarak" ve "insiyatifi elde tutarak" yürütülen ihtilalci bir faaliyet yerine "demokratik ittifaklara" (yani burjuvaziye) bel bağlayarak ve inisiyatifi onlara bırakarak (bu diğer hatalardan tabii olarak doğan bir sonuçtur) yürütülen teslimiyetçi ve uzlaşıcı bir faaliyet. Gerçekleri dobra dobra söylemekte sayısız faydalar vardır.

Söylediklerimiz kafadan uydurulmuş faraziyeler değil, içinde yaşadığımız ve bugün kötü sonuçlarını etimizde hissettiğimiz gerçekler. Bir düşünelim biz Mihri Belli ile ayrıldıktan sonra (öncesini saymıyorum) ne gibi faaliyetlerde bulunduk. Önceleri bir gazete ve derginin

(hatta bir ara Devrimci TİP Haberleri de vardı), daha sonra bir gazetenin ve bir derginin yazılması, basılması ve dağıtılması... Bütün faaliyetimizin belkemiği buydu işte. Ve hatta bu faaliyete kendimizi o kadar kaptırmıştık ki, "ne kadar çok yayın organımız olursa o kadar güçlü olacağımızı" düşünüyorduk.

Ve ilkesiz birlik cephesini *"bir dergi dahi çıkaramazlar"* diye küçümsüyorduk. Bütün örgütlenmemiz, bu "legal dergicilik" faaliyetini güçlendirmeyi amaçlıyordu ve ona yönelmişti. Yazı kurulları, redaksiyon komiteleri, muhabirler, teknik kadrolar, hemen hepsi... (Her büronun en önemli görevi, gazete ve dergiye yazı yazmak ve onu kendi çalışma alanında dağıtmaktı.)

Hatta bizim "parti" adını verdiğimiz örgütlenme bile dergicilik faaliyetine hizmet eden tali bir unsurdu. En değerli kadrolarımız, dergi faaliyeti alanında kendi günlük hayatını sürdürüyordu. Yine bu faaliyetler esas itibariyle Ankara ve İstanbul'da ve kısmen de İzmir'de yoğunlaşmıştı. Şimdi bir arkadaş kalkar da, "hayır böyle bir şey asla olmadı" derse, o arkadaş ya samimi değildir, ya da hafızasını kaybetmiştir.

15-16 Haziran işçi direnişini takibeden sıkıyönetim günlerinde eski dergicilik faaliyetini az çok aşan, az çok kendi kuvvetimize dayanan, az çok ihtilalci ve az çok illegal bir faaliyete girdik, daha doğru bir ifadeyle şartların zorlamasıyla böyle bir faaliyete itildik. (Özellikle de İstanbul'da) Bu herşeye rağmen iyi bir şeydi. Ve eski hatalardan arınıp bu yolda ilerlememiz gerekirdi. Şunu da belirtelim ki, hareketimizin en güçlü dönemi de bu dönem olmuştur. Fakat öyle olmadı. Sıkıyönetimin gevşemesiyle birlikte faaliyetimiz de gevşedi. Gizli çalışan gruplar açığa çıktı, sonra bunlar İşçi-Köylü büroları şeklinde iyice meşrulaştı. Hepimiz dergiye döndük.

Ve tam bu sırada *"sosyalist kurultay"* şiarı atıldı. Ve tam bu sırada haftalık derginin yeniden yayınlanması kararı alındı. Ve tam bu sırada *"İşçi-Köylü çalışma komiteleri kuralım"* şiarı yayıldı. Arkadaşlar, bunlar tesadüfî şeyler değildir. Bunlar bir sınıf içgüdüsünün, bir sınıf tavrının şartları elverişli görür görmez kendini ortaya koymasıdır. Bu sınıf me-

selesine geçmeden önce, yukarıdaki şiarların ve kararların neden yanlış olduğu üzerinde duralım. Çünkü bu, birinci sıkıyönetimle biraz sarsılan eski çalışmaların yeniden restore edilmesiydi. Legalizmin ve burjuvazinin demokrasi aşkına güvenmenin bir ifadesiydi.

Daha uzun bir müddet "demokratik ortamın" devam edeceği ve bu arada legal bir partinin sayısız faydalar sağlayacağı söyleniyordu ve sayısız faydaların başında, yine legal bir yayın organı olan, yani halkın sınıfların müsadesi ile çıkan İşçi-Köylü gazetesinin dağıtım ve satışı geliyordu. Sorumlu bir arkadaş o günlerde, bir tartışmada o gün aynen şöyle demişti: *"Eğer legal bir parti kurmazsak bir ay sonra İşçi-Köylü'yü çıkartamayız."* Bu arkadaş ilelebet İşçi-Köylü'yü çıkaracağını mı sanıyordu, bilmiyorum. Haftalık bir derginin rolü ise sosyalist kurultay çağrılarını daha sık tekrarlamak olacaktı.

"İşçi-Köylü çalışma komiteleri" neydi peki? Merak eden arkadaşlar bu konudaki yazıyı tekrar okusun! Bu komitelerin görevi dergi ve gazeteyi *okumak, eleştirmek, bunlara yazı yazmaktı ve başka bir şey değildi.* Her bir İşçi-Köylü çalışma komitesi, *"bir yazı kurulu gibi çalışmalı"* deniyordu. Bunlar yakın zamana ait şeylerdir ve hafızasını biraz zorlayan her arkadaşın hatırlayabileceği şeylerdir. Oysa bazı arkadaşlar hoş olmayan gerçekleri unutmuş görünüyor ve "İşçi-Köylü çalışma komitelerine" bir başka amaç atfediyorlar!

Arkadaşlar, bütün bunlar sağ hatadır ve hem de, bütün dünya çapında devrim şartlarının (yani silahlı mücadele şartlarının) çok elverişli olduğu ve ayrıca ülkemizde, halk kitlelerinin, devrimci mücadelenin kabardığı, hâkim sınıfların şiddetli ve derin buhranlara düştüğü dönemlerde işlediğimiz hatalardır. Bunların Mao Zedung fikirleriyle ne gibi bir ilgisi vardır? Mao Zedung çizgisi, bugün, bizim şartlarımızda, silahlı halk savaşı çizgisidir. Ve meselenin esası budur. Peki biz halk savaşını neyle ve nasıl yürütmeyi düşünüyorduk?

Yazı kurullarıyla mı? İşçi-Köylü çalışma komiteleriyle mi? Yoksa hâkim sınıfların istediği zaman kapatabileceği gazetede attığımız sloganlarla mı? Bu sloganlar ne gibi bir örgütlenmeyle ve pratik çalışmayla

hayata uygulanacaktı? Ben böyle bir örgütlenme ve böyle bir pratik faaliyet bilmiyorum, bilen arkadaşlar söylesinler! Ayıbımızı örtmek için attığımız parlak ve keskin sloganlar, bizi "dediği başka yaptığı başka" bir grup haline getirmekten başka bir işe yaramadı. Ve halk kitleleriyle birleşmek ve kaynaşmak kesinlikle mümkün olmadı.

Zaman bitmek üzere olduğundan kısa kesmek zorundayım. En son bu eleştirilere kulak asmayan ve bildiği yolda direten sağ çizgi, sıkıyönetimden on gün kadar önce, *"legal bir parti kurmak"* kararını alarak, hatayı doruğuna ulaştırdı. (Aynı günde iki revizyonist grup daha, Mihri Belli ve Hikmet Kıvılcımlı da legal parti hazırlığı içersinde idiler.) Sıkıyönetim kapıya dayandığı bir dönemde komünist bir hareketin alacağı kararlar herhalde legal bir partiden çok başka şeyler olmalıydı. Öyle olmadı ve sıkıyönetim bütün şiddetiyle bastırdığı zaman, kelimenin tam anlamıyla hazırlıksızdık.

Bazı arkadaşlar aceleyle alınmış bir iki tedbiri büyütüyorlar ve bize *"bak işte biz gereken tedbiri daha önce aldık, siz hiç bir şey yapmadınız"* diyorlar. Bu kendi kendimizi aldatmak olur, arkadaşlar! Hiç bir ciddi tedbir ve hazırlığımız yoktur ve abartılan tedbirler özel olarak bize yönelecek bir gerici saldırılar karşısında, yerle bir edilebiliriz. (Ayrıca bir önderin böyle konuşmaya hiç bir zaman hakkı yoktur, çünkü o, hareketin bir parçasından değil bütününden sorumludur.)

Bütün yukarıda sıraladığımız hataları, belli bir sınıf içgüdüsüne ve sınıf tavrına bağlamıştık. Bu içgüdü "burjuva içgüdüsü", bu tavır "burjuva sınıf tavrıdır". Ve hareketimiz esas itibariyle burjuva içinde kök saldığından, onların sağladığı imkânlar, vs.ye yaslandığından, yukarıdaki hatalar *kaçınılmazdı.*

Saflarımız burjuva hayat tarzına, burjuva alışkanlıklarına sıkı sıkıya bağlı unsurlarla doluydu ve esasen bizzat yürüttüğümüz faaliyet, bu faaliyetin muhtevası, bu unsurları saflarımıza toplamıştı. O faaliyet, yani legal dergi faaliyeti, hâkim sınıfların bir darbesiyle ortadan kalkınca, bugün ortada pek az arkadaşla kaldık ve devrimci (kelimenin gerçek anlamıyla devrimci) bir faaliyetin örgütlenmesine giriştiğimizde kadro bulamıyoruz.

Durum budur, sonuç budur. Ve hatanın doğmasında ve büyümesinde, saflarımızdaki her ferdin, her bireyin şu veya bu ölçüde payı olmakla birlikte, esas sorumluluk Merkez Komitesinindir. Bugün tahribatın dozajını alabildiğine arttırmış olan "sol oportünizm", bu hatalara tepki olarak, bunların bir cezası olarak doğmuş ve büyümüştür. Bu nokta son derece önemlidir. Aynı hataları tekrarlamayacağımızın tek garantisi, bu noktanın kavranmasıdır. Ve bu husus, mutlaka, "sol" oportünizmin eleştirildiği metinde yer almalıdır. Bu metinde bir özeleştiri yayınlanmasa bile, sağ hataların bir özeti verilebilir ve verilmelidir. Bu hataların bir özeleştirisinin ayrıca yapılacağı söylenebilir ve söylenmelidir.

Kemalizm konusunda, metindeki görüşlere katılmıyorum. Kemalizm daha kurtuluş savaşının içindeyken emperyalizm ve feodalizm ile uzlaşmaya ve karşı-devrimciliği temsil etmeye başlamıştır. Halka ve komünistlere alçakça düşmanlık gütmüş ve onlardan gelen her hareketi gaddarca ezmiştir.

Mao Zedung'un *"Yeni Demokrasi"* kitabında aldığı dipnotunda, Stalin de bundan bahsediyor. Ayrıca Şunurov'un kitabındaki bilgiler son derece öğreticidir. Mustafa Kemal'in *"tam bağımsızlık ilkesi"* pratikte (1938'e kadar ki iktidar döneminde) görüldüğü gibi, emperyalizme teslimiyet, yarı sömürgeciliği seve seve kabullenmesidir. Mustafa Kemal'in Sun Yat-Sen ile kıyaslanması doğru değildir. Olsa olsa Çan Kay-Şek'le kıyaslanabilir.

Zaman bitti. Selamlar.

Haydar Fırat
(Antep, 29 Ağustos 1971)

KÜRECİK BÖLGE RAPORU

Bugüne kadar faaliyet gösterdiğimiz alan K nahiyesidir. Nahiye, 21 köyü içine almaktadır. Bağlı olduğu ile uzaklığı 70, ilçeye uzaklığı 25 km.'dir. Doğu Anadolu'nun merkezini Orta ve Batı Anadolu'ya bağlayan karayolu bu nahiyeden geçmektedir. Toroslar'ın doğu kolları, Nurhak dağları üzerinden bu nahiyenin topraklarına kadar, yüksek tepeler ve dağlar halinde sokulmaktadır. Nahiye genellikle dağlık ve tepeliktir; dağlar ve tepeler çıplaktır.

Düz alanı çok azdır. Dağlık yapıya uygun olarak, köyler dağınık olarak kurulmuştur. Aynı köyün bir ucundan diğer ucuna, bazı yerlerde yürüyerek bir saatte ancak varılabilir. Genellikle evler, tarlaların yanına konmuştur ve aynı soydan olanların evleri birbirine yaklaşık olup bir mahalle oluşturmaktadır. Davarı olanların, evden ayrı olarak yaylalarda ağılları vardır. Ağıl sahipleri yaz günleri buralara çıkarlar. Faaliyet gösterdiğimiz bölgenin coğrafi yapısı ve yerleşme durumu böyledir.

1. BÖLÜM
EKONOMİK, TOPLUMSAL VE SİYASİ DURUM

A) Sınıfları Birbirinden Nasıl Ayırdedebiliriz:

Bölgede sınıfları birbirinden ayırdetmeye yarayacak ölçü nedir? Sahip olunan toprak büyüklüğü mü, hayvan sayısı mı, yoksa örneğin armut ağacı sayısı mı, yoksa başka birşey mi?

Önce şunu belirtelim: Bu bölgede sınıflar henüz kesin çizgilerle birbirinden ayrılmış değildir. Ege'de ve Trakya'da gördüğümüz gibi köylüleri ücretli işgücü yoluyla sömüren zengin köylülere (köy burjuvazisine) pek rastlanmaz.

Genel bir yoksulluk köylülerin büyük bir çoğunluğunu (tahminen % 90'dan fazlasını) kasıp kavurmaktadır. Bunların içinde durumları çok kötü olanlar, görece biraz daha iyi olanlar vb. elbette bulunmaktadır.

İkinci olarak şunu belirtelim: Bu bölgede, Urfa, Mardin ve Diyarbakır ovasında görüldüğü gibi, köylüleri yarıcılık, ortakçılık, angarya ve benzeri yollarla sömüren toprak ağalığı bulunmamaktadır. Köylüler genel olarak "özgür" küçük üreticilerdir.

Üçüncü olarak şunu belirtelim: Toplumsal üretimin hiçbir yüzü, henüz ciddi bir gelişme göstererek esas haline gelmemiştir. Yani ne tarla tarımı, ne hayvancılık ve hayvan ürünleri tarımı, ne meyvecilik, esas üretimi oluşturmaktadır. Bunların hepsi birarada ve aşağı yukarı aynı ölçüde yürütülmekte ve aynı öneme sahip görünmektedir. Bunların içinde, görece tarla tarımı ve koyun, keçi üzerine yapılan hayvancılık ön plandadır, fakat bu alanlarda (ne birinde, ne ötekinde) ciddi bir gelişme henüz yoktur. Bu yüzden de sınıfları biribirinden ayırdetmek için ne toprak büyüklüğü, ne de hayvan sayısı tek başlarına doğru bir ölçü oluşturmaktadır.

Arazinin dağlık olması yüzünden, topraklar verimsiz, kıraç ve bayırdır; traktör ve biçer-döver gibi modern araçları kullanma hemen hemen olanaksızdır, ensantif tarım yoktur. tarla tarımının gelişip toplumsal üretimin esas yönü haline gelmemesi arazinin bu elverişsiz durumundan ileri gelmektedir. En verimli topraklarda bile verim bire beşi seyrek olarak geçmektedir. Bu yüzden, çoğu kere 100 dönümden fazla toprağı olan aileler bile geçimini sağlayamamakta, iş-gücü satmaya zorunlu kalmaktadır. Öyle aileler vardır ki, toprağı 200 dönüme ulaştığı halde, geçimini güç bela sağlayabilmektedir. Hatta, çalıştığı topraktan verdiği emeğin karşılığını alamadığı için, bu toprakların bir kısmını kendi isteğiyle terketmekte, ekip biçmemektedir.

Arazinin tarıma elverişsizliği, verimsizliği yüzünden, birinci olarak toprağa fazla değer verilmemekte, varlıklı köylülerin elinde toprak toplanmasına doğru bir gelişme pek olmamaktadır (oluyorsa bile son derece yavaş olmaktadır); toprak alım-satımı, kiracılık, ortakçılık yaygın, ciddi (en önemli) bir sorunu oluşturmamaktadır. Yoksul ve orta köylülerin

borca karşılık tarlasını vermesi, göç, evlenme vb. nedenlerle tarla satışı olmaktadır; fakat bu, belirttiğimiz gibi, hiç değilse bugün, zenginlerin elinde esaslı bir toprak toplanmasına yolaçmamıştır. Göç eden yoksul ailelerin bir kısmı toprağını satmadığı gibi, ortağa vb. de vermeyip bomboş bırakmaktadır.

Arazinin elverişsizliği, ikinci olarak, traktör, biçer-döver, patos gibi teknik araçların ve ilaç, gübre gibi tarım girdilerinin tarımda geniş ölçüde kullanılmasına, bu yolda esaslı bir gelişmeye engel oluyor. K nahiyesine bağlı köylerden, bildiğimiz kadarıyla sadece birinde bir patosla bir traktör vardır. Az miktardaki elverişli arazilerde başka yerlerden getirilmek yoluyla, traktör ve patos kullanıldığı olmaktadır; fakat bu hiçbir zaman büyük ölçülere ulaşmamaktadır. (Traktörün dönüm ücreti 10 lira, patosun saat ücreti 50 lira).

İlaçlardan sadece kör hastalığına karşı tohum ilaçları kullanılıyor (kilosu 10 lira) ve az miktarda da gübreleme yapılmaktadır (kilosu 110 kuruş).

Tarla tarımı, esas olarak tahıl (buğday) tarımıdır. Buna rağmen, buğday satan aile hemen hemen yoktur; satın alan aile ise, köylülerin anlatımına göre % 99'a yakındır.

Tarla tarımının yanında önem taşıyan diğer bir ziraat dalı hayvancılıktır. En çok beslenen hayvan koyundur, ikinci olarak keçi gelir. Fakat, hayvancılık da, tarla tarımı gibi, ticaret amacıyla yapılan, gelişmiş, egemen bir üretim dalı haline gelemediği için, köylülerin sahip olduğu hayvan sayısı da, yalnız başına sınıfları birbirinden ayırdeden bir ölçüt olmamaktadır. Bir yanda büyük sürü sahipleri, diğer yanda bu sürülerin bakımında vs. şu veya bu şekilde çalışan yarı-proleterler ve proleterler şeklinde belirgin ve kesin bir ayırım henüz oluşmamıştır.

Gerçi, varlıklı olanların bir kısmı, daha çok koyun ve keçiye sahiptirler ve yoksulların genel olarak koyun ve keçileri ya çok azdır, ya da hiç yoktur; fakat, koyun ve keçileri kabarık olanlar arasında da yoksul olanlar, işgücünü satanlar çoktur ve yine hiç koyunu, keçisi olmayan veya çok az olan aileler içinde de varlıklı olanlar vardır. Ayrıca, köylü

ailelerinin birçoğu şu veya bu ölçüde koyun ve keçiye sahiptirler. Bu nedenlerle, sınıfları birbirinden ayırdederken, sahip olunan koyun ve keçi sayısına bakmak gereklidir ama yeterli değildir.

K nahiyesinde önem taşıyan bir diğer gelir kaynağı, armut ağaçlarıdır. Tarlalarda ve bayırlarda bol miktarda armut ağacı vardır ve köylüler bunların meyvelerini toplayıp satmaktadırlar. Fakat özel olarak bu işle uğraşan; armut bakımıyla, onun yetiştirilmesi, iyileştirilmesi, veriminin artırılmasıyla vs. uğraşan hemen hemen yok gibidir. Armut ağaçları iki yılda bir meyve vermekte ve köylüler ne bulurlarsa onu toplamaktadırlar. Hatta armut ağaçlarının bir kısmı kesilip yakacak olarak kullanılmaktadır. Bu nedenlerle, sahip olunan armut ağacı sayısı da sınıfları birbirinden ayırdetmek de tek başına bir ölçüt olmamaktadır.

O halde, sınıfları birbirinden ayırmakta kullanacağımız ölçüt nedir? Sahip olunan ekilip-biçilir toprak miktarı, sahip olunan hayvan sayısı ve sahip olunan armut ağacı sayısı, bunların üçü birden sınıfları birbirinden ayırdetmekte doğru bir ölçü olabilir. Fakat, bu pratik ve kullanışlı bir ölçüt değildir. Bu yüzden biz, bunun yerine başka bir ölçüt kullanmayı daha doğru bulduk. Bir köylü ailesinin yıllık geliri, o ailenin hangi sınıfa dâhil olduğu hakkında oldukça doğru bir düşünce vermektedir ve bunu hesaplamak, yukardakileri (toprak miktarını, hayvan sayısını, armut ağacı sayısını) hesaplamaktan çok daha kolaydır.

Dördüncü olarak şunu belirtelim: Ticaret, köylülerin yaşamına hergün biraz daha fazla girmektedir. Köylülerin en temel gereksinim maddeleri, hergün artan ölçülerde pazardan karşılanmaktadır. İdarenin yerini lamba, ocağın yerini soba, elle dokunan çul, çuval, yastık ve kilimin yerini pazardan alınanlar almıştır ve almaktadır. Radyo, teyp, pikap, saat birçok eve girmiştir. Çay, bir süredir normal tüketim maddeleri arasında yer almaktadır. Sebze gereksinimi, geniş ölçüde pazardan karşılanmaktadır. Eksik kalan yiyeceklik buğday pazardan alınıyor vs. vs. El zanaatları gerilemekte ve çökmektedir. Öte yandan, köylülerin ürettiği ürünlerin bir kısmı da, yine her gün artan ölçülerde pazara ta-

şınmaktadır. Köylülerin pazarda en çok sattıkları şeyler, hayvan (koyun, keçi) ve armuttur.

Bunların yanısıra, bazı hayvan ürünleri de (yünden yapılan keçe, yağ, peynir gibi) az miktarda satılmaktadır. Bu ne anlama gelir? Bu, köylülerin, hergün artan ölçülerde, ticaret sermayesi tarafından sömürüldükleri, iflasa ve sefalete sürüklendikleri anlamına gelir. Köylüler, bir yandan pazardan gereksinimlerini sağlarken, araya giren tacirler tarafından, diğer yandan da, kendi ellerindeki malları satarken hayvan ve armut tacirleri tarafından sömürülmektedirler.

Köylülerin arasında az çok varlıklı olanlar, ellerinde gereksinim fazlası parası olanlar genellikle ticarete atılmaktadırlar. Emperyalist tekellerin ve işbirlikçi sermayedarların malları, yüksek ticaret kârlarıyla köylülerin eline geçmektedir. Öte yandan, örneğin armudun kilosu köylülerin elinden 60-75 kuruşa alınmakta, pazarda 200-350 kuruşa kadar satılmaktadır. Bu olay geniş yoksul köylülerin daha çok iflasa sürüklenmesine, yoksullaşmasına ve iş-gücünü daha çok satmasına, proleterleşmelerine yol açmaktadır.

Beşinci olarak şunu belirtelim: Gelirleri gereksinimlerini karşılamaya yetmeyen köylüler, yine gittikçe artan ölçülerde borçlanmaktadırlar. Bankalar, pek küçük bir azınlığı oluşturan varlıklı köylülerin dışındakilerine çok az kredi veriyor veya hiç vermiyor. Bunlar, elinde parası olan bir kısım varlıklı köylülere borçlanmak zorunda kalıyorlar. Borç faizi ayda ortalama % 5'dir. Yılda % 60 eder. İkinci yıl, borç ödenmediği takdirde faizin de faizi işliyor. Bu yüksek faiz karşılığı, bir avuç faizciyi hızla yükseltirken, faizli borç alan, almak zorunda olan köylü kitlelerini de gitttikçe batırıyor, bir daha hiçbir zaman altından kalkamayacağı ağır bir yükün altına sokuyor; bunların ocaklarını söndürüyor, ellerindeki her şeylerini (topraklarını, hayvanlarını, evlerini vb.) kaybetmelerine yolaçıyor.

Altıncı olarak şunu belirtelim: Yüksek ticaret kârları ve borç faizleriyle sömürülen, iflasa ve sefalete sürüklenen köylü kitlesi; bunların çoğunluğu, "gurbetçi" olmaktadır. Köylülerin çoğu, Antep'te, Adana'da, İstanbul'da ve Antakya'da inşaat işçiliği, hamallık, dilencilik ve en çok

da seyyar satıcılık (işportacılık) yapmaktadırlar. (Gidenlerin yaklaşık % 80'i işportacıdır) Sözü geçen yerlerde (özellikle Antep ve İstanbul'da) K nahiyesine bağlı köylülerden yüzlerce işportacı vardır. Yine eli iş tutan bir yığın köylü Almanya'ya gitmiştir; birçoğu gitmek için sıra beklemektedir. Örneğin 60 hanelik bir köyden 120 kişi Almanya'dadır. 200 hanelik bir köyden 200 kişi Almanya'dadır. Ortalama her aileden bir kişi Almanya'dadır.

Yine, köylülerin birçoğu, özellikle yoksullar, Antep, Adana, İstanbul ve Malatya'ya göç ediyorlar. Göçenlerin sayısı oldukça artma göstermiştir.

B) Sınıflar ve Bunların Devrime Karşı Tutumları:

Şimdi çeşitli sınıfları tek tek ele alalım:

Tarım proletaryası: Tarım proletaryası, yukarıda açıkladığımız nedenlerle oluşmamıştır. Köyde geçimini sağlayacak hiçbir mülkiyeti olmayanlar, genellikle göçmektedir (Antep'e ve İstanbul'a) Göçmeyen çok az sayıdaki aileler ise, 5-10 evin sürüsünü otlatmakta, yani çobanlık yapmaktadır. Bunları, tarım proleterleri sayabiliriz (kendi koyunlarını otlatan bir kısım orta köylüler dışında). Bölgenin en yoksulları başkalarının sürüsünü otlatan çobanlardır. Bunların yıllık gelirleri 4-5 bin lira dolayındadır. Buna ek olarak, sadece çobanın yiyecek ekmeğini vb. de çobanlık ettiği aileler sırayla sağlamaktadır.

Bölgemizdeki çobanlar, genellikle en devrimci unsurlardır. Bunlar, silahlı mücadelenin en ateşli savunucularıdır. Sinan Cemgil ve arkadaşlarını beslemekten, çoğu, komandoların baskı ve zulmüne uğramış, karakollarda dayağa çekilmiştir. Fakat, çobanlar sağlam bir şeklide dayanmışlar, eğilip bükülmemişlerdir. Ayrıca, Sinan'ların yerini söylemeleri halinde kendilerine yüksek paralar söz verilmiştir, yiyecek ekmeğini zor bulan, cebi beş kuruş para görmeyen bu insanlar, para karşılığı alçalmayı da duraksamasız reddetmişlerdir. Bunlar, araziyi çok iyi tanımaktadırlar. Askeri haritaların almadığı birçok mağarayı, gizlenme yerini vs. bunlar biliyor. Çobanların köylü silahlı mücadelesine çok büyük katkısı olacaktır.

Yoksul Köylüler: Yıllık gelirleri 5-15 bin lira arasında değişen aileler genellikle bu sınıfa girerler. (Ailedeki birey sayısının azalıp çoğalması bu sınırı biraz değiştirebilir.) Köylü nüfusunun çoğunluğunu bunlar oluştururlar. Yoksul köylülerin arazileri genellikle bayır ve taşlık yerlerdir. Düz ve verimli yerlerde arazisi olanlar, faizcilerden aldıkları borca karşı rehin ettikleri bu verimli toprakları, borçlarını ödeyemediklerinden faizcilere terketmişlerdir. Suni gübreden yararlanamadıkları için verim yıldan yıla azalmaktadır. (Hayvan gübresini odun yerine tezek olarak yakmaktadırlar.)

Yoksul köylülerin hepsi mevsimlik gurbetçidir. Antep, İstanbul, Adana gibi şehirlerdeki işportacılık, inşaat işçiliği, hamallık, dilencilik yapan K...'lilerin çoğunluğunu bu sınıftan olanlar oluşturuyor.

Yoksul köylülerin bir kısmı daha varlıklı ailelerin toprağında ortakçılık yapar. Toprak sahibi, tarla ve tohumluk (bider) verir. Ortakçı ise, tarlayı eker, biçer, ürünü kaldırır. Hasat sonu buğday ve saman yarı yarıya bölüşülür.

Bir kısım yoksul köylüler de ekin biçme zamanı başkalarının (yukarı orta köylülerin ve varlıklı köylülerin) tarlalarını biçerler. Karşılık olarak tarlaya ekilen tohum kadar (bider kadar) buğday alırlar.

Şehirlere göçenlerin çoğunluğunu bunlar oluşturuyor. Bunlar özellikle Antep'te, hamallık, odun kırıcılığı, un fabrikalarında işçilik vs. yapmaktadırlar. Almanya'ya gidenlerin de çoğunluğu yoksullardır. Köylüler, "eğer Almanya olmasaydı, çoğu acından ölürdü" demektedirler.

Yoksul köylüler, Ziraat Bankası'ndan ve Tarım Kredi Kooperatifleri'nden yararlanamıyorlar. 200 lira kredi alabilmeleri için epey ter döküp bir sürü kapı aşındırmaları gerekir. Çoğu hiç kredi alamaz. Gün geçtikçe yaşama koşulları zorlaştığından, bu borçların ödemeleri ayrı bir dert oluyor. Üç-beş yerel faizciye, bakkallara vs. borçlu olmayan yoksul köylü hemen hemen yoktur. Toprağı ve hayvanı olmayan yoksul köylülere faizciler de borç vermiyor.

Bu tabaka, devrime ve silahlı mücadeleye güçlü bir istek duymaktadır; her türlü reformist ve burjuva görüşlere dudak bükmektedir. Köy-

lük bölgelerde dayanacağımız esas güç bunlardır. Bunların yazgısı ve kurtuluşu, proletaryanın yazgısı ve kurtuluşuyla kesin olarak ve kopmaz bir şekilde birleşmiştir.

Orta Köylüler: Yıllık gelirleri 15 bin lirayı geçen aileler, genellikle bu gruba girerler. Bunlar, ya görece iyi topraklara sahiptirler, ya 50-60 davara sahiptirler ya da hem bir parça iyi toprağa, hem de bir miktar koyuna sahiptirler. Bir kısmının iki öküzü, bir veya birkaç ineği, bir eşeği veya katırı vardır. Bir kısmının ise toprağı ve davarı az olduğu halde (veya hiç olmadığı halde), elinde bir miktar parası vardır. Özellikle Almanya'ya gidip dönenlerin, dolmuşçuların, nahiyede bakkallık yapanların ve benzerlerinin durumu böyledir.

Bunlar da orta köylü sayılırlar. Bunların bir bölümü faizle para verir, bir bölümü şehirde arsa vs. satın alır, bir bölümü ticarete atılır. Orta köylü aileleri çokluk bakımından yoksul köylülerden sonra gelirler. Fakat bunların sayısı yoksulların yanında pek az kalır. Almanya'ya gidip dönenlerin aileleri, önceden yoksul köylü iken, orta köylü saflarına geçmişlerdir ve bu durum orta köylülerin sayısında bir yükselme yaratmıştır.

Orta köylüler, genellikle tarlalarında kendileri çalışırlar. Yoksulları çalıştıranlar da vardır, ama bu hiçbir zaman büyük ölçülere ulaşmaz. Davar sahiplerinden birkaç aile birleşerek bir çoban tutarlar, az bir kısmı da davarını kendisi otlatır. Yine toprağı az olan bazı orta köylüler kendilerinden daha varlıklı olan orta ve zengin köylülerin toprağında ortakçılık yapar.

Orta köylüler, Ziraat Bankası'ndan ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden yeterince yararlanamıyorlar. Sahip oldukları toprak oranında 500-1000 lira arasında kredi alabiliyorlar. Gübreden yeterince yararlanamıyorlar, kendilerine çok pahalıya maloluyor. Bu yüzden birçoğu yerel faizcilere borçludur. Durumları görece iyi olanlar, faizli borçları az olanlarla hiç olmayanlardır. Bunlar, her yıl bir miktar gereksinim fazlasını bir kenara koyabiliyorlar.

Bir kısım orta köylülerin yıllık gelirleri daha fazla olduğu halde, fa-

izli borçları da o ölçüde fazla olduğu için bunların durumu, geliri daha az fakat borçsuz orta köylülerden daha kötüdür. Örneğin bir köylü başka bir yerdeki toprağından 35 bin lira yıllık gelir sağlamıştır. Fakat bu aile 70 bin lira faizli borç altındadır. Bu yüzden durumları, yıllık geliri 15-20 bin lira arasında olan borçsuz bir aileden daha kötüdür.

Orta köylülerin de çoğu kış aylarında Antep, Adana ve İstanbul'da işportacılık yapmaktadır. Orta köylüler arasında, hamallık, odun kırıcılık, inşaat işçiliği, dilencilik yapan yoktur. Bu işler yoksul köylülere düşmektedir.

Artan hayat pahalılığı ve yaşam koşullarının zorlaşmasından ötürü, orta köylülerin çoğunluğunu oluşturan alt kesimi gittikçe yoksullaşmaktadır; azınlık olan üst kesimi ise zengin köylülere yamanmaya çalışmaktadır.

Yoksul köylülerle, orta köylülerin alt kesimi, bölgede, köylü nüfusunun ezici çoğunluğunu oluşturmaktadır.

Orta köylülerin alt kesimi devrime isteklidir. Kendi kurtuluşunun silahlı mücadele ile olacağı gerçeğini gün geçtikçe daha derinden hissediyor ve kavrıyorlar. Reformcu görüşlere kuşkuyla bakıyorlar.

Orta köylülerin üst kesimi de devrime sempati duyuyor. Yalnız bu kesim, işçi ve köylülerin, silahlı mücadele ile başarıya ulaşabileceğine pek olasılık vermiyor. Bunlar, çoğu kere burjuva reformculuğuna kapılıyorlar. Ordudaki subaylardan bizim tarafımızı tutanların bulunup bulunmadığını çok merak ediyorlar ve onlara bel bağlıyorlar. Egemen sınıfları, olduğundan güçlü, halkı da olduğundan zayıf görüyorlar. Bu tür görüşler, özellikle zengin köylü saflarına katılma şansı yüksek olanlar arasında yaygındır. İlerde, devrim dalgası büyüyüp kabarınca, orta köylülerin bu kesimi de kararsızlıktan arınmış olarak devrim saflarına katılacaklardır.

Zengin Köylüler: Bunların yıllık gelirleri, genellikle 40-50 bin liranın üstündedir. Bir kısmının yıllık geliri 100 bin lira dolayındadır. Zengin köylülerin sayısı çok azdır. Bütün köylü ailelerine oranı % 1'i geçmez.

Genellikle oturdukları köylerin en verimli toprakları bunların elindedir. Sebzeliğe ve bostanlığa elverişli sulu yerlerin çoğu da bunlara aittir. Çoğunun 50'den fazla, bir kısmının ise 100'ün üstünde davarı vardır. Yine hepsinin elinde en az 20-30 bin liradan başlamak üzere para-sermaye mevcuttur. Bazılarının toprağı ve hayvanı az olmakla birlikte, para sermayesi fazladır; bazılarının ise para sermayesi azdır, fakat toprağı ve hayvanı fazladır.

Arazisi düz olanlar, topraklarını traktör ve pullukla kendileri adına işletirler. Bir kısmı, toprağını yoksul ve orta köylülere ortağa ektirirler.

Zengin köylülerin bir kısmı ticarete atılmıştır: Şehirlerde arsa, dükkân vs. sahibidir; yün, tereyağı, peynir, çökelek vs. satar; kaçakçılık yapar. Bölgenin en büyük afyon kaçakçısı, para sermayesi en fazla olan bir zengin köylüdür.

Zengin köylüler gübreden, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifi kredilerinden geniş ölçüde yararlanabiliyorlar.

Yerel faizciler, zengin köylüler arasından çıkmaktadır. Zengin köylülerin bir kısmı, elindeki para sermayeyi yoksul ve orta köylülere (hatta zengin köylülerin aşağı kesimine) yüksek faiz oranlarıyla vererek, sermayelerini kabartmaya çalışıyorlar. Bölgenin yoksul ve aşağı-orta durumdaki köylülerini iliğine kadar sömürenler, bunların ocaklarını söndürenler, faizcilik yapan zegin köylülerdir. Bunların bir kısmının % 3-4 oranıyla devlet bankalarından para çekip, köylülere % 60 faiz oranıyla vererek palazlandığını bizzat köylüler anlatmaktadır. Yine de bunlar, Ege ve Trakya bölgesindeki tefecilerle karşılaştırıldığında zayıf kalırlar.

En güçlülerinin sermayesi ancak 250 bin lira dolayındadır. Bunların Batıdaki tefecilerden bir farkı daha vardır: Batıdakiler, borca ve faize karşılık, tütün, pamuk, ay çiçeği, süt ve benzeri ürünlere el koydukları halde; bunlar borcu ve faizini para olarak geri alırlar. Ancak para olarak ödeyemeyenlerin toprağını ve davarını gaspetmektedirler. Çünkü bölgede, pazarda değer taşıyan ve bol miktarda alıcı bulan belli bir ürünün üretimi gelişmiş değildir.

Devrimci düşünceler bölgeye her gün artan bir hızla yayıldığından, ilerdeki silahlı mücadelenin kan kokusunu hisseden zengin köylülerin bir kısmı, geleceklerini garantiye almak için, ayrıca devrimci mücadeleyi hararetle destekleyen yoksul ve orta köylülerin bugünkü baskısından kurtulmak için, devrime sempati duyduklarını, kurşunlanan devrimcilere gözyaşı döktüklerini uygun bir dille belirtme gereksinimini duyuyorlar.

İçlerinden devrime karşı olanlar açıkça tavır takınmıyorlar. Dolaylı yollardan karşı çıkıyorlar: "Hükümete karşı çıkılır mı? Çıkarsan işte böyle olur" diyorlar. Bunlar, köylülerin baskısından korktukları için bölgede faaliyet gösteren devrimcileri ihbar edemiyorlar.

Ortadakiler ise, "Bu işin olacağını hiç aklım kesmiyor. Fakat şu ölen, işkence gören gençlere yazık oldu. Çocukları kandırıp ateşe sürdüler", diyorlar. Bunların çoğunun düşüncelerine göre, gençleri kandırıp ateşe süren de İsmet Paşa'dır.

Devrimci mücadelemizin ileri aşamasında, bunlardan bir kısmı (zengin köylülerin alt kesimi), emekliye emekliye devrim katarının peşinden sürüklenecek; bir kısmı tarafsız pozlarla durumu idare etmeye çalışacak, çok az bir kısmı ise (özellikle büyük faizciler) açıkça devrimin karşısında yer almak zorunda kalacaktır.

Toprak ağaları: Bölgede bugünkü durumda toprak ağalığı yoktur. Köylülerin anlattığına göre, eskiden "ağa" adı verilebilecek bazı kimseler varmış. Fakat, bunların köylüler üzerindeki baskı ve sömürüsü, büyük toprak mülkiyetinden daha çok, bunların ekonomi dışı zorundan, zorbalığından, dini otoritesinden, aşiret ileri geleni olmalarından (bunun yanı sıra ekonomik güçlerinden) ileri gelmektedir.

Bunlar, bulundukları köyde bir çeşit yerel despottur; köylülerin elindeki ürününü, beğendiği bir eşyasını, hatta karısını zorla elinden alırlar, onları kendi özel işlerinde karşılıksız olarak veya karın tokluğuna diledikleri gibi çalıştırırlar, istediklerini askere göndermezler, istemediklerini gönderirler.

Şimdi bile, çevredeki köyler bunların ismi ile anılmaktadır: ...uşağı

gibi. Bu "ağa"lar ve onlardan ağalığı devralan çocukları, köylülerin mücadelesi ile ve kendi aralarındaki rekabet ve aşiret kavgalarıyla birer birer ortadan kalkmıştır. En son ağa kalıntısı da, 1956 yılında yine rekabet yüzünden, başka bir "ağa" tarafından öldürülmüştür.

Böylece bu bölgede ağalık tarihe karışmıştır. Şimdi, bu "ağa"ların çocukları, yakınları vardır, ama köylüler üzerinde hiçbir otoriteleri kalmamıştır; ayrıca ekonomik bakımdan da diğer köylülerden farkları yoktur. Buna rağmen hâlâ kendi kendilerine "ağalık" taslamaktadırlar, böbürlenmekte, köylülere ve devrimci mücadeleye küçümseyerek bakmaktadırlar. Fakat, kimsenin onları taktığı yoktur.

C) Bölgedeki Sınıf Mücadelesi ve Köylü Kitlesinin Siyasi Bilinç Düzeyi:

Şimdi sözkonusu bölgede köylülerin yürüttüğü sınıf mücadelesini ve bilinç düzeylerinin ne durumda olduğunu gözden geçirelim.

Faaliyet gösterdiğimiz alanın devrimci geçmişi, Osmanlılara kadar uzanıyor. Yaşlı köylülerden edindiğimiz bilgilere göre, Osmanlı düzeninin son yıllarında köy ağalarının ve Osmanlı devletinin zorbalığına karşı isyan eden kırk kadar köylü, dağlara çıkarak çeteler oluşturmuşlardır. Çetecilerin hepsi de ağalar tarafından ezilen, yoksul köylülerdir.

Kendi kapısında hizmet ettikleri sürece, ağa bunları askere aldırmamıştır; ne zaman ki bunlar ağalara boyun eğmeyi reddetmişler, o zaman, ağalar bunları, "asker kaçağıdır" diye devlet güçlerine ihbar etmişlerdir. Çeteler zaman zaman ağaların evlerine baskınlar yapmışlar, kendilerine yapılan zorbalığın hesabını sormuşlardır, bir yandan da devlet güçlerine karşı direnmişlerdir.

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra "ağa"ların halkın üzerindeki baskısı devam ediyor. Özellikle yoksul köylüler, ağaların kırbacı altında babalarından miras aldıkları kölelik mesleğini devam ettiriyorlar. Ağalar ve devlet, yoksul halkı ezmede birbirleriyle yarış ediyorlar. Bu zulüm yoksul köylülerin sabır taşını çatlatıyor. Köylülere zorbalık eden aşiret ileri gelenleri, köylülerin devlet baskısından duyduğu öfkeyi ve hoşnutsuz-

luğu zaman zaman kendi amaçları için kaldıraç olarak kullanıyorlar.

Örneğin, Cumhuriyet'in ilanından sonra bölgede bir isyan oluyor. İsyanın başını Kasımuşağı köyünün sahibi ve aşiret ileri gelenlerinden olan Kasımoğlu Mehmet Ali diye biri çekiyor. Kasımoğlu 4-5 köyün halkını peşine takarak bağımsızlığını ilan ediyor. Devlet güçleri bölgeyi sarınca, ancak iki saat dayanabiliyor. Kasımoğlu'yla üç arkadaşı Elazığ'da idam ediliyor, geri kalan halka da işkenceler yapılıyor.

Cumhuriyet döneminde, daha önce de belirttiğimiz gibi, köylülerin mücadelesiyle ve aşiretler arasındaki çatışmalar nedeniyle "ağa"lar birer birer ortadan kalkıyor. 1950'lerde "ağa"ların kökü tamamen kazınıyor.

Özellikle, 1967'den beri kırlık bölgelere yayılan devrimci kıvılcımın tutuşturduğu noktalardan biri de, faaliyet gösterdiğimiz alandır. Bölge köylüleri, demokratik hakları uğruna birçok miting ve yürüyüş düzenlemiş, haykırdığı devrimci sloganlarla egemen sınıfların yüreğine korku salmıştır. Hatta bu eylemlerden dolayı bir kısım köylü önderleri hapisleri boylamıştır.

Yurtsever gençliğin verdiği şehitlerden ikisi buralıdır. Bu iki yurtsever gencin ölümü, halkın sınıf kinini iyice körüklemiştir. Ayrıca Sinan ve arkadaşlarının egemen sınıfların zorba güçleri tarafından hunharca kurşunlanması da halkı derinden etkilemiştir.

Bölgede devrimci düşünceler, devrim ve silahlı mücadele arzusu, siyasi bilinç, umulmadık ölçüde yayılmış ve gelişmiştir.

Bölgedeki 21 köyden 5-6 tanesi Sünni, geri kalanları ise Alevidir. Alevi köylülerin hemen hepsinde dinci baskıların etkisi sıfıra indirilmiştir. Daha 20 yıl önce, halkın sürünerek ayağını öptüğü dedelerin hali şimdi yürekler acısıdır. "Devrimci değilim" diyen dedeyi bulmak olanaksızdır. Bunların çevrenin baskısıyla devrimci geçindiğini halk bildiğinden, onları sahtekârlar olarak görüyor ve sözlerine pek saygı göstermiyorlar.

Sünni köylerde, dinin etkisi hâlâ kuvvetle devam ediyor, hacıların, hocaların, gerici din adamlarının, köylüler üzerindeki gerici etkileri hâlâ ayakta duruyor. Bölgede, Sünniler genellikle tutucu ve gerici, Aleviler

ise ilerici ve devrimci bir rol oynuyorlar. Bunun nedenleri üzerinde burada durmayacağız.

Yalnız şunu belirtelim ki, yerel gericiler ve devlet güçleri, köylülerin sınıf mücadelesini Alevi-Sünni çatışmasına dökerek soysuzlaştırmak için ellerinden geleni yapıyorlar; Aleviler aleyhine Sünnileri kışkırtmaya ve böylece ezilen ve sömürülen köylüleri birbirine düşürmeye çalışıyorlar; özellikle gerici din adamları, "devrimciliği", "kızılbaşlık" olarak damgalıyorlar, "baksana hep kızılbaşlar bu düşünceleri taşıyor, bu iş kızılbaşlığın ta kendisidir" diye köylüleri sahtekârca aldatmaya çalışıyorlar ve ne yazık ki hala emekçi Sünnilerin çoğunluğu da buna alet ediliyor. Fakat Alevi halk genellikle bundan etkilenmiyor. Bunlar, "Sünnilik, Alevilik, Kürtlük, Türklük diye ayırım yapmak yanlıştır, bu kavga yoksul-zengin kavgasıdır, kimden olursa olsun bütün yoksulların birleşmesi şarttır" diyorlar.

Faaliyet gösterdiğimiz 21 köyden, 20 tanesi Kürt'tür, Alevi köylerin hepsi de Kürt'tür. Fakat bölgede Kürt milliyetçiliğinin en küçük bir belirtisine bile rastlamak olanaksızdır. Tersine, egemen sınıfların zorla "Türk'leştirme" politikası epey başarı kazanmış ve Kürtler arasında bile "Türk milliyetçiliği"nin baş göstermesine yol açmıştır. Halkın çoğunluğu, yoksul Kürt ve Alevi olduğu için yüzyıllardan beri üçlü bir baskının (ekonomik, ulusal ve dini baskıların) boyunduruğuna koşulmuşlardır.

Baskıların baş uygulayıcısı olan egemen sınıfların zorba devlet gücü, halkta korku yaratmayı da bir ölçüde başarmıştır. Bu korku özellikle yaşlılarda kendini gösteriyor ve bunlar, silahlı mücadele sözkonusu olunca aşırı çekinceli davranıyorlar. Kasımoğlu ve Dersim ayaklanmalarının bastırılmasının ve bundan sonra ezilen halka vahşice işkence edilmesinin de bu aşırı ihtiyatlılıkta payı vardır.

Burada olumsuz bir nokta olarak şunu da belirtmeliyiz: Bir kısım köylülerin Almanya'ya gitmiş olması, diğer bir kısmının da gitme umudu, bölge halkının devrimci öfkesini az da olsa yatıştırmıştır. Öte yandan yoksul köylülerin ve özellikle yoksul köylü gençlerinin hemen

hemen hepsi silahlı mücadele düşüncesinde birleşiyorlar. Bunlar arasında, her şeylerini feda edip silahlı mücadeleye hemen katılmaya hazır olanlar da var.

İlkokul öğrencileri ve az çok konuşmayı beceren 4-5 yaşındaki çocuklar bile kendilerini devrimci görüyorlar, bozuk Türkçeleriyle "devrimciyim", "sosyalistim" diyerek sol yumruklarını havaya kaldırıyorlar.

Genç kadınların, gelin ve kızların çoğu devrimci mücadeleye güçlü bir sempati duyuyorlar. Silahlı mücadelenin özlemini çekiyorlar. Ölen devrimci gençler için ağıtlar söyleyip, gözyaşları döküyorlar. Bölgede faaliyet gösteren arkadaşları sevgi ve saygıyla bağırlarına basıyorlar. Hatta bir kısım genç kızlar, ilerde katılmayı düşündüğü silahlı mücadeleye engel oluşturmaması için, evlenmeyi bile düşünmüyorlar.

Bölgede devrimci hareketimizin henüz yeni etkinliğe başladığı bu dönemde bile, devrimci düşüncelerin yoksul halk arasında nasıl kök salıp yeşerdiğinin yüzlerce somut örneğini görmek olasıdır.

D) 1. Bölümün Özeti ve Sonuçları:

Faaliyet gösterdiğimiz bölgenin bellibaşlı ekonomik, toplumsal ve siyasi özellikleri şunlardır:

1) Bölgede ticari kapitalizm, özellikle son yıllarda hızlı bir gelişme göstermiş, emperyalist tekellerin ve işbirlikçi büyük sermayedarların malları köylere kadar sokulduğu gibi, köylülerin malları da her gün artan ölçülerde pazara taşınır olmuştur. Bu gelişme, köylülerin, emperyalist tekeller, işbirlikçi burjuvalar ve bir yığın aracı tüccarlar tarafından insafsızca sömürülmesine, iflasa ve sefalete sürüklenmelerine yol açmıştır.

2) Öte yandan, üretimde toplumsal işbölümü henüz gerçekleşememiştir; yani bir yanda işgücü satın alan toprak veya sürü sahiplerinin diğer yanda işgücünü satarak geçinen işçilerin ve yarı-işçilerin bulunduğu sistem gerçekleşememiştir. Özellikle pazar için üretim yapılan bir üretim dalı henüz yoktur. Kapitalizm, çok geri ve ilkel bir düzeydedir. Zengin köylüler yeni oluşmaktadır ve bunlar da, köylü kitlesini ücretli işgücü yoluyla değil, faizli borç yoluyla sömürmekte ve bu yoldan palazlanmaktadır.

3) Bölgenin yoksul ve orta halli köylüleri, ekonomik baskının yanında, ayrıca ulusal ve dini bakımlardan da baskı altındadır. Köylüler yıllardır, her üç alandaki baskıya karşı, yiğitçe karşı koymuş ve önemli mücadelelerden geçmiştir.

4) Yüksek ticaret kârları ve borç faizleri ile iliğine kadar soyulup sömürülen geniş köylü kitlesi (yoksul ve orta halli köylüler, hatta zengin köylülerin aşağı kesimi) Demokratik Halk Devrimi'nin güçlerini oluşturmakta ve hızla devrimci mücadelenin saflarında yerlerini almaktadırlar. Faizciler, bir kısım zengin köylüler, vurguncu tacirler, gerici din adamları, yoz, rüşvetçi ve zorba memurlar, daha dolaylı olarak işbirlikçi büyük sermayedarlar ve ABD emperyalizmi, köylülerin düşmanlarıdırlar ve karşı-devrim saflarını oluşturmaktadırlar.

5) Etkinlik gösterdiğimiz bölgede, yerel otorite hemen hemen yok gibidir. Urfa, Mardin, Diyarbakır'ın ovalık bölgesinde olduğu gibi, yerel gericilerin, köylüler üzerinde baskı uygulayacak özel güçlerine ve fedailerine rastlanmaz. Gericiler, köylüler üzerindeki egemenliklerini, doğrudan doğruya devlet otoritesine (jandarma, komando ve polis örgütüne, askeriyeye) dayanarak devam ettiriyorlar. Bu yüzden, iktidarın ele geçirilmesi için "sınıf düşmanlarının imhası" politikası, bu bölgede esas politika olamaz. İktidar mücadelesi, doğrudan doğruya devlet güçlerine karşı (yani merkezi otoriteye karşı) yürütülmek zorundadır.

2. BÖLÜM
BÖLGEDEKİ DEVRİMCİ FAALİYET

A) Burjuva ve Küçük Burjuva İlerici Grupların Bölgedeki Faaliyetleri ve Etkileri

Bu gruplardan hiçbiri bölge köylüleri arasında, ciddi, kalıcı ve esaslı bir devrimci faaliyet yürütmemiştir.

Türkiye İşçi Partisi'nin seçim söylevleri dışında, herhangi bir faaliyet olmamıştır ve zaten sadece burada değil, başka yerlerde de durum aynıdır. Eskiden TİP'e önemli ölçülerde oy çıktığı halde, şimdi köylüler arasında TİP'in etkisi hemen hemen sıfırdır.

TİP'in etkisinin yıkılmasıyla birlikte, gençler aracılığıyla köylüler arasında Mihri Belli görüşleri yayılmaya başlamıştır. Mihri Belli grubunun da, bölgede ciddi ve kalıcı bir faaliyeti olmamıştır. Ne propaganda, ne ajitasyon, ne de örgütlenme alanında... M.B.'nin kendisi, bölgeye birkaç kere gelip gitmiş, birkaç köylüyle temas etmiş, fakat onlara devrimci subayların pek yakında darbe yapacağını müjdelemekten (!) başka birşey yapmamıştır. Bir seferinde köylülere, *"askeri bir darbenin an meselesi olduğunu"* söylemiş ve *"gece radyolarının başından ayrılmamalarını"* önermiştir.

Mihri Belli grubuna bağlı diğer gençlerin bölgedeki faaliyeti de, ara sıra mitinge çağırmaktan ve gelip geçici ve reformcu propaganda faaliyetlerinden oluşmaktadır. Köylüleri silahlı mücadele için örgütlendirme akıllarından bile geçmemiştir. Bu bakımdan M. Belli grubunun bir hareket olarak pek bir etkileri olmamakla birlikte, düşüncelerinin etkisi hâlâ belli çevrelerde belli ölçülerde vardır, fakat bu etki kolayca silinip yok edilebilecek cinstendir.

Kıvılcımlı grubunun hiçbir faaliyeti ve etkisi yoktur.

Bölgede, halkın en yakından tanıdığı ve etkilendiği hareket THKO'dur, özellikle de Sinan Cemgil grubudur. 1971 ilkbaharında bölgenin dağlarına gelip, kendi deyimleriyle "kır gerillası"nı başlatmaları, dağlarda aç kalmaları, soğukta yatmaları, hatta bu yolda üç ölü vermeleri, silahlı mücadeleye büyük bir özlem duyan halkı derinden etkilemiştir ve kedere boğmuştur.

Köylüler Cemgil ve arkadaşlarının hareketini silahlı mücadeleye duydukları özlemin somut bir ifadesi olarak görmüştür. Halkın çoğunluğu Cemgil ve arkadaşlarının kendileri için öldüğünü düşünmektedir. Bu yaz, bir ihtiyarın ölümü üzerine toplanan köy kadınları, ölüyü fırsat bilerek, akşama kadar Sinan, Niyazi, Battal ve Cevahir üzerine ağıt yakıp gözyaşı döktüler. Şimdiye kadar çocukların birçoğuna Sinan ismi konmuştur.

Bununla beraber THKO'nun da halk üzerindeki etkisi uzak bir sempatiden oluşmaktadır ve bu sempati örgütlü ve kalıcı bir hale getirilmiş

değildir. THKO'nun örgütlenmesi zaten belirli ve disiplinli bir örgütlenme değil, anarşist bir örgütlenmedir. Ne tüzüğü, ne programı vardır, ne de saflarına katılanlardan ideolojik bir birlik istemektedirler. Gruplarına katılan herkesi kendilerinden ve örgüt üyesi saymaktadırlar. Böyle bir örgütlenme, böyle bir birlik elbette kalıcı olmaz ve olamamıştır.

Halkın çoğunluğunun Deniz-Sinan grubuna duyduğu sempati, bunların örgütüne ve siyasi çizgisine duyulan bir sempati değil, genel olarak devrime ve silahlı mücadeleye duyulan sempatidir. Onların örgütüne ve siyasi çizgisine bağlılık gösterenler, üç-beş köylüyü geçmez. Ayrıca THKO hareketinin kesin yenilgisi birçok köylünün kafasına, bunların tutuğu yolun yanlış olduğu bilincini yerleştirmiştir. Gençlik içindeki taraftarlarının çoğu kararsızlığa düşmüş ve başka saflara geçmiştir.

Bölgenin ileri durumdaki köylü devrimcileri, Sinan'ların halkın düşüncesini almadan işe giriştiğini, halktan gizlendiğini, böyle davranmakla hata ettiklerini söylüyor. Halkın çoğunluğu şu düşüncede birleşiyor: Dağda mağaralarda değil, köylerde kalacaklardı. Köylere yerleşip, gizlice çalışarak halka fikir vereceklerdi. Halk da silahlı mücadeleye hazır duruma geldikten sonra başlanacaktı.

Köylülerin bazıları, "yardım edelim, gerekirse biz de katılalım" düşüncesiyle kendilerini günlerce aramış, bulamamışlar, bulanlara ise Sinan ve arkadaşları "bizimle görüşmeyin, daha iyi olur" diye uyarıda (!) bulunmuşlar. Köylüler, onların bu tutumlarını da doğru bulmamaktadırlar.

Köylülerin eleştirileri tamamen doğrudur. Sinan ve arkadaşları, gerçekten de halktan kaçmışlardır. Kitleler içinde en ufak bir faaliyetleri, onları mücadeleye katmak için en ufak çabaları olmamıştır. Sadece birkaç eve ekmek sağlamak ve yatmak için uğramışlardır. Köylülerden sağlanan yardım, tamamen köylülerin kendi çabalarıyla gerçekleşmiştir. Bunun nedeni nedir? Bunun nedeni Sinan ve arkadaşlarının ideolojik ve siyasi çizgilerindeki sakatlıktır; onların burjuva subaylarının darbesine ve burjuva reformculuğuna bel bağlamalarıdır.

Bunlar, köylülerin ve işçilerin silahlı mücadelesiyle değil, subay-

ların darbesiyle devrimin (!) başarıya ulaşacağını düşünüyorlardı. Kendileri de sadece böyle bir darbeye ortam hazırlayacaklardı. Bu yüzden de köylüleri örgütlemeye ne gerek görüyorlardı, ne de gereksinim duyuyorlardı. Yine bunların örgütsel bakımdan bağlılıkları olmasa bile, ideolojik bakımdan en çok beğendikleri ve benimsedikleri çizgi M. Belli'nin revizyonist, reformcu çizgisiydi. Birçok olay, bunların pratik faaliyetlerden tutun da 12 Mart Muhtırası üzerine silah bırakma tartışmalarına ve mahkemelerdeki ifadelerine kadar her şey bu söylediklerimizi doğrulamaktadır.

Şu noktayı kavramakta da yarar vardır: Bu derece kitlelerden kopuk bir hareket bile, egemen sınıfların zorba güçlerine karşı silaha sarılmış olduğu için, halkı etkileyebiliyor, onun sevgisini kazanabiliyor.

THKP-THKC'nin sözkonusu bölgede belli bir faaliyeti ve etkisi yoktur. Şehirde bir çalışmaları olup olmadığını bilmiyoruz. Fakat özellikle gençlik içinde faaliyet göstermeleri olasılığı güçlüdür. Çünkü şehirdeki liseli gençler ve bir kısım aydınlar arasında görece etkili oldukları görülmektedir.

B) Komünist Hareketimizin Bölgedeki Faaliyet ve Etkisi

Bölgeye, ilk arkadaş ... ayında gönderildi. Daha önce de, bölgede birkaç propaganda gezisi yapılmıştı. Ayrıca birkaç kişiyle mektuplaşılıyor, bazı köylülere İ-K gazetesi gönderiliyordu. Köylülerin büyük çoğunluğu, en ileri unsurların bir kısmı da dâhil, çeşitli akımları, komünist hareketle burjuva ve küçük burjuva kliklerini birbirinden henüz ayıramıyor, hepsine aynı gözle bakıyordu. Daha önceki miting ve gösterilere katılmış, adı sık sık duyulan ve çeşitli akımların ayrılıklarından haberdar bir kısım köylüler ise, genellikle bizim hareketimizin karşısında yer almışlardı. Şehir içinde, gençlik arasında, hemen hemen tamamen tecrit edilmiştir. Bunda bizim hatalarımızın payı olduğu gibi, bize karşı çıkanların sınıf karakterlerinin de payı vardır.

Bölgeye, kalıcı bir faaliyet yürütmek üzere gönderilen ilk arkadaş, daha önce de söz konusu bölgede kalmıştı: Fakat ne ilk sefer, ne de sonradan gönderildiğinde ciddi bir faaliyet yürütebilirdi. Bunda, hem

arkadaşın kişisel eksikliklerinin, deneyimsiz ve insiyatifsiz oluşunun, hem de hareketimizin köylük bölgelerdeki faaliyetin yürütülmesinde belli bir eylem programına ve perspektife sahip olmamasının, ayrıca o günlerde verilen görevleri kontrol olanağından büyük ölçüde yoksun olmasının payı vardır.

Bölgeye ikinci arkadaş, Temmuz başında gönderildi. Hemen peşinden, yeni gönderilen arkadaşla, bir genç köylü arkadaş örgütlendi. İlk arkadaş zaten örgütlüydü. Böylece üç kişilik bir komite oluşturuldu ve bölgedeki faaliyetin tamamından bu komite sorumlu kılındı. İlk arkadaş sekreter olarak atandı ve kendisine neler yapacağı genel hatlarıyla birkaç kez ayrıntılı olarak anlatıldı. Fakat verilen görevler yine zamanında kontrol edilemedi. Bunun nedeni, görevleri kontrol etmesi gereken arkadaşın, kadro yetersizliği yüzünden bir yığın işi üstlenmek zorunda kalmasıdır.

Bölgede Ağustos'a kadar belli bir faaliyet yürütülemediği sonradan anlaşıldı. Nedenleri şunlardır: 1) Her üç arkadaşın da köylüler arasında gizli çalışmada deneyimsiz ve inisiyatifsiz oluşu. Gizliliği, kendini kitleden saklamak şeklinde anlamaları. 2) Sıkıyönetimin ilkbaharda bölgeye yaptığı baskının köylüler ve arkadaşlar üzerinde yarattığı olumsuz etki. 3) Hareketimizin verilen görevleri denetlemeyişi, arkadaşlara zamanında talimat verme ve bunları denetleme olanaklarının sınırlılığı.

Bölgede bu üç arkadaşla ciddi bir faaliyet yürütülemediği belirlenince daha deneyimli bir arkadaşın bölgeye gönderilmesine karar verildi. Ağustos başında ilk arkadaş, bölgeden alınıp başka bir yere gönderildi. İkinci arkadaş bir süre yalnız kaldı. Bu arkadaşın da bölgeden alınması düşünülüyordu. Fakat sonradan vazgeçildi. Çünkü tek başına kalan arkadaş, kendi inisiyatifi ve çabasıyla hatalarını alt etmiş, bölgede bir sürü ileri köylüyle bağ kurmuştu. Arkadaşın bu faaliyeti, hem kendisini geliştirmiş, hem de çevresini genişleterek bölgede barınma ve yerleşme olanaklarını artırmıştı.

Arkadaş, bölgeye gönderilen devrimci yayınları, Şafak gazetesini,

köylüler arasında geniş ölçüde dağıtmış. (Daha önce, gizlilik gereği olarak (!) en ileri köylülerden yayınları sakladıklarını da sonradan öğrendik.) Bir yığın, sağlam, kararlı kavrayışlı ve yetenekli yoksul köylüyle ilişki kurmuş, bunların sevgi ve sempatisini kazanmıştı.

Çalışmanın bu ilk adımından sonra, daha deneyimli bir arkadaş bölgeye gönderildi. Bundan sonra, çalışmalar yeniden gözden geçirildi ve hatalar belirlendi. En önemli hata şuydu: Arkadaşlar, Türkiye'de gerçek komünist hareketi temsil ettiğimizi, burjuva ve küçük burjuva klikleriyle aramızdaki ayrılıkları kitlenin anlayacağı bir dille anlatmayı büyük ölçüde ihmal etmişlerdi. Gerçi propaganda faaliyetinin her anında, hareketimizin genel politikasını, genel olarak ortaya koymuşlardı.

Fakat, diğer revizyonist ve maceracı klikleri, bunların canalıcı hatalarını, açık, kesin ve kararlı bir dille, kliklerin isimlerini de anarak eleştirmemişlerdi. "Şimdilik, ayrılıkları kavramaya kitlelerin politik bilinci yetmez" diye düşünüyorlardı ve böyle düşünmekle gerçekte kitlelerin gerisinde kalıyorlardı. Çünkü, bizim eleştirdiğimiz birçok noktayı, köylüler, hataların derin teorik temellerini kavrayamamakla birlikte, pratik sonuçlarına bakarak kavramışlar ve bunları her fırsatta ortaya koyuyorlardı. Bu hata yüzünden sağlam unsurlar, hareketimize kesin olarak kazanılamamış ve örgütlenememişti.

Bu hata düzeltildi. Şimdi, köylüler ve aydınlar arasında hareketimizin politikasını kavrayan ve kesinlikle benimseyen taraftarlarımız var ve bunların sayısı gittikçe artıyor. Bunlardan bir arkadaş yakında örgütlendi, birkaç tanesi de örgütlenmeye hazır durumdadır. Yine birçok köylü, çeşitli şekillerde hareketimizin hizmetine sokulmuştur. Örneğin buluşma ve yazışmalarda adreslerinden yararlanıyoruz; çeşitli yayınları ve gizlenmesi gereken şeyleri evlerinde saklıyoruz; çeşitli yayınları onlar aracılığıyla başkalarına ulaştırıyoruz; bir bölümüne bir grup örgütlemeleri, gizli yayınları birlikte okumaları görevini veriyoruz; kendimiz geniş ölçüde köylülerin yardımıyla barınıyoruz vs. vs.

Bugüne kadarki faaliyetimizle bölgedeki en ileri köylüleri aşağı yukarı belirlemiş durumdayız; iyiyi kötüden, cesuru korkaktan, fedakârı bencil-

den, ağzı sıkı olanı gevezeden, inançlıyı inançsızdan, çalışkanı tembelden, alçakgönüllüyü övüngeçten, yetenekliyi yeteneksizden vs. belli ölçülerde ayırmış durumdayız; kimlerden nasıl yararlanabileceğimizi, kimlere ne ölçüde güvenebileceğimizi, yine belli ölçülerde biliyoruz.

Önümüzdeki günlerde şunları yapacağız: 1) İleri ve güvenilir unsurları özel olarak eğitip, bunları, yeteneklerine ve hareketin gereksinimlerine uygun düşen görevler etrafında örgütleyeceğiz. 2) Henüz hakkında yeterli kanıya varamadığımız kişileri, çeşitli görevler vererek deneyeceğiz. 3) Henüz tanıma olanağı bulamadığımız ileri, güvenilir ve köylüler arasında "saygınlık" sahibi köylüleri (özellikle yoksul köylüleri) tanıyıp, hareketimizin bir parçası haline getirmeye çalışacağız. 4) Hareketimiz söz konusu bölgede belli bir gelişme düzeyine ulaştığında, faaliyet sahamızı, yeni bir alana doğru genişleteceğiz.

Şehir merkezinde, bugüne kadar belli bir faaliyetimiz olmamış, olamamıştır. Orada gençliği örgütlemek üzere gelmesini istediğimiz arkadaşın durumu hakkında hala bir haber alamadık. Daha önce şehir içinde görevlendirmeyi düşündüğümüz kişi, her şeyi yüzüstü bırakıp kaçtı. Şehir içinde örgütlü durumda bir arkadaş var. Bu arkadaş, daha önce kendisine önerilen bir görev karşısında gevşeklik ve kararsızlık gösterdi.

Daha sonra kendisiyle kararlaştırılan bir görüşmeye gelmedi. Daha sonra ise hem görevlerin çokluğu yüzünden, hem de arkadaşın polisçe çok tanınmış birisi olmasının yarattığı sakınca yüzünden kendisiyle görüşme olanağı bulunamamıştır. İlk fırsatta bu arkadaşın durumu da kesin bir çözüme bağlanacaktır. Ya kendisine bir görev verilecek, ya da gevşeklik ve kararsızlık göstermeye devam etmesi halinde örgütle ilişiği kesilecektir.

Şunu da ekleyelim: Köylük bölgede yürüttüğümüz faaliyet şehir merkezini de etkilemiştir. Bölgemizdeki köylerden, liseye giden yüze yakın öğrenci, hareketimizden etkilenmiş ve bizim çizgimize yakınlık ve sempati göstermeye başlamıştır. Ayrıca, köyde tanıdıklarımız aracılığıyla, şehirde geniş olanaklar yaratma fırsatı doğmuştur. Gençlik

arasındaki tecrit zinciri kırılmıştır. Şimdi, şehir içinde bizim saflarımıza kayan potansiyeli örgütleyecek ve hareketimizin diğer kesimleriyle iletişimimizi sağlayacak deneyimli bir arkadaşa acil olarak gereksinimimiz vardır.

C) İkinci Bölümün Özeti ve Sonuç

Genel olarak dünyada, özel olarak da ülkemizde devrimci mücadele hızla gelişmektedir. Ülkemizde, büyüyen ve derinleşen ekonomik ve siyasi bunalım, silahlı mücadelenin objektif koşullarını yaratmış ve olgunlaştırmış durumdadır. Bölgemizde silahlı mücadele için koşullar daha da elverişlidir. Sinan ve arkadaşlarının yenilgisi, sıkıyönetimin baskı ve zorbalığı halkı biraz sindirmekle birlikte, en doğru devrimci düşüncelerin filizlenmesi koşullarını da yaratmıştır.

Şimdi, halk şu gerçeği her gün daha iyi kavrıyor: "Burjuva subaylarıyla veya halktan kopuk küçük bir aydın grubuyla devrim yapılamaz. Sömürülen ve ezilen halkın bizzat silaha sarılması gerekir. Devrim, çok iyi hazırlanmayı gerektiren, büyük özveriler isteyen ağır ve ciddi bir iştir."

Eğer bir komünist hareketin taşıması gereken niteliklere sahip olur ve bunları sürekli olarak korursak, hareketimizin hızla büyüyüp gelişeceğine, halk kitleleri arasında dal budak salıp kökleşeceğine derinden inanıyoruz. Çünkü halk tava gelmiş toprak gibidir, bizler de sağlam ve yeşermeye hazır tohumlar olmalıyız.

(Ekim 1971)

TÜRKİYE'DE MİLLİ MESELE

I. Milli Meselede Şafak Revizyonizminin Tezleri

"*Feodal ağalarla ittifak kuran büyük burjuvazi, Kürt halkına karşı da milli baskı ve eritme politikası uyguladı.*" (Program Taslağı, Madde 10)

"*Yurdumuzda yaşayan 6 milyon nüfuslu Kürt halkı burjuva ve toprak ağası iktidarların ağır milli baskı ve eritme politikasına karşı mücadele bayrağını kaldırdı. Amerikancı iktidarların Kürt halkını yıldırmak için giriştiği en ağır zulüm ve işkencelere göğüs gerdi. Kürt halkının demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği ve kendi kaderini tayin için giriştiği mücadele hızla güçlenmektedir Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri bu mücadeleyi destekliyor. Türkiye halklarını birbirine düşman etmek ve ezmek amacını güden emperyalizmin ırkçılık politikası iflas etmekte ve halkları devrim yolunda birleştiren bağlar sağlamlaşmaktadır.*" (Program Taslağı, Madde 25)

"*Hareketimiz, Kürt halkının kendi kaderini tayin ve isterse ayrı bir devlet kurma hakkını tanıdığını açıklar.*"

"*Hareketimiz... Kürt halkının kaderinin Kürt işçi ve köylülerinin menfaatleri yönünde tayin edilmesi için çalışır*"

"*Hareketimiz, Türkiye'nin iki kardeş halkının demokratik halk cumhuriyeti içinde eşit haklara sahip olarak birleşmelerine yönelen bir siyaset izler.*"

"*Hareketimiz, Türk ve Kürt halklarının devrimci birliği ve kardeşliğine düşmanlık güden her milliyetten gerici hâkim sınıflarla ve onların bölücü politikalarıyla mücadele eder.*" (Program Taslağı, Madde 52)

"*Marksist-Leninist hareket, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkının en tavizsiz savunucusudur ve aynı zamanda Kürt halkının kaderinin Kürt işçi ve köylülerinin menfaati yönünde tayin edilmesi için*

mücadele edecektir Bununla beraber, Marksist-Leninist hareket, Türkiye'nin iki kardeş halkının, demokratik halk cumhuriyeti içinde ***eşit haklara sahip olarak*** *birleştirilmelerine yönelen bir siyaset izleyecektir.*" (12 Mart'tan Sonra Dünyada ve Türkiye'de Siyasi durum, s. 74)

"*Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını tavizsiz olarak savunacağız.*" (agy, s. 72)

"*Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı [sonradan kurtuluşu], yoksul köylülere dayanan toprak devrimi mücadelesinden ve emperyalizme karşı mücadeleden koparılamaz.*" (agy, s. 73)

"*Kürt halkına karşı yürütülen milli düşmanlık ve eritme politikası...*" (Kızıl Siyasi İktidar Kurulması Meselesi Üzerine)

"*Kürt halkına uygulanan milli baskılarla mücadele...*" (agy)

"*Kürt halkının kaderinin tayin hakkını savunmaya ısrarla devam etmeliyiz.*" (agy)

Eski adıyla Proleter Devrimci AYDINLIK (PDA), yeni adıyla Şafak revizyonizminin yeni dönemde, yani 26 Nisan 1971 sıkıyönetiminden beri milli meselede ileri sürdüğü tezlerin hemen hepsi bunlardır. Milli meselede sıkıyönetim öncesi izlenen çizgi üzerinde durmuyoruz. Çünkü o dönemde koyu bir Türk milliyetçiliğinin, Mihricilikten miras azgın bir hâkim ulus milliyetçiliğinin hüküm sürdüğü, hareketle ilgisi olan hemen herkesin malumudur. Şimdi, milliyetçiliğin daha ince ve aldatıcı biçimleri geliştirilmiştir ki, bugün mücadele edilmesi ve çürütülmesi gereken bunlardır.

Bu tezler üzerinde duralım:

2. Milli Baskı Kime Uygulanıyor?

Şafak revizyonizmine göre milli baskı, **Kürt halkına** uygulanmaktadır. Bu, milli baskının ne olduğunu anlamamaktır. Milli baskı, ezen, sömüren ve hâkim milletlerin hâkim sınıflarının, ezilen bağımlı ve uyruk **milletlere** uyguladığı baskıdır. Türkiye'de milli baskı, hâkim Türk milletinin hâkim sınıflarının, sadece Kürt halkına değil, **bütün Kürt milletine**, sadece Kürt milletine de değil, **bütün azınlık uyruk milliyetlere** uyguladığı baskıdır.

Halk ve millet aynı şeyler değildirler. Halk kavramı, bugün genel olarak işçi sınıfını, yoksul ve orta halli köylüleri, yarı-proleterleri ve şehir küçük-burjuvazisini kapsar. Geri ülkelerde, halk sınıflarına bir de emperyalizme, feodalizme ve komprador kapitalizmine karşı, demokratik halk devrimi safında yer alan milli burjuvazinin devrimci kanadı girer.

Oysa **millet**, hâkim sınıflar da dâhil, bütün sınıf ve tabakaları içine alır. ***"Millet* [veya ulus]*; dil, toprak, iktisadi yaşantı birliğinin ve ortak kültür biçiminde beliren ruhi şekillenme birliğinin hüküm sürdüğü, tarihi olarak meydana gelmiş istikrarlı bir topluluktur."*** (Stalin)

Aynı dili konuşan, aynı toprak üzerinde oturan, iktisadi yaşantı birliği ve ruhi şekillenme birliği içinde olan bütün sınıf ve tabakalar, milletin kapsamına dâhildirler. Bunların içinde devrimden menfaati olan, devrim safında yer alan sınıf ve tabakalar olduğu gibi, devrime düşman olan ve devrimle karşı-devrim arasında bocalayan sınıf ve tabakalar da vardır.

Halk, her tarihi dönemde devrimden menfaati olan, devrim safında yer alan sınıf ve tabakaları ifade eder. Halk, belirli bir tarihi dönemde ortaya çıkan ve sonra yok olan bir topluluk olmayıp, her tarihi dönemde mevcut olan bir topluluktur. Oysa millet, kapitalizmle birlikte, "kapitalizmin yükselme çağı"nda ortaya çıkmıştır; sosyalizmin ileri bir aşamasında yok olacaktır.

Halkın kapsamı, her devrim aşamasında değişir. Oysa milletin kapsamı, devrim aşamalarına bağlı değildir.

Bugün **Kürt halkı** kavramına Kürt işçileri, Kürt yoksul ve orta halli köylüleri, şehir yarı-proleterleri, şehir küçük burjuvazisi ve Kürt burjuvazisinin demokratik halk devrimi saflarına katılacak olan devrimci kanadı girer. Oysa **Kürt milleti** kavramına, bu sınıf ve tabakalardan başka, Kürt burjuvalarının diğer bütün kesimleri ve Kürt toprak ağaları da girer.

Bazı çokbilmiş akıldaneler, toprak ağalarının milletten sayılamayacağını iddia ediyorlar. Hatta bunlar Kürt bölgesinde toprak ağalarının mevcut olması sebebiyle Kürtlerin henüz bir millet teşkil etmediği kerametini de yumurtluyorlar. Bu, korkunç bir demagoji ve safsatadır. Toprak ağaları

aynı ortak dili konuşmuyor mu? Aynı toprak üzerinde oturmuyor mu? Aynı iktisadi yaşantı birliği ve ruhi şekillenme birliği içinde bulunmuyor mu?

Hem sonra milletler, kapitalizmin gelişmesinin son sınırına ulaşmasıyla değil, **kapitalizmin şafağında** ortaya çıkarlar. Kapitalizmin bir ülkeye, bir bölgeye belli ölçülerde girmesiyle ve o ülkede, o bölgede pazarları belli ölçüde birleştirmesiyle, **millet olmanın diğer şartlarını bir arada taşıyan** topluluklar artık millet haline gelmiş sayılırlar. Eğer öyle olmasaydı, kapitalist gelişmenin sınırlı olduğu bütün geri ülkelerdeki ve bölgelerdeki istikrarlı toplulukları milletten saymamak gerekirdi.

Çin'de 1940'lara kadar oldukça kuvvetli bir feodal parçalanma mevcuttu; bu mantığa göre Çin'de daha önce milletlerin varlığını kabul etmemek gerekirdi. 1917 Devrimi'ne kadar Rusya'nın geniş kırlık bölgelerinde feodalizm kuvvetle mevcuttu; bu anlayışa göre Rusya'da milletlerin varlığını kabul etmemek gerekirdi.

Türkiye'de mesela, Kurtuluş Savaşı yıllarında bugünkünden çok daha kuvvetli olarak feodalizm mevcuttu; bu anlayışa göre o yıllarda Türkiye'de hiçbir milletin var olmadığını kabul etmek gerekirdi. Bugün dünyanın iktisaden geri ve ezilen bölgelerinde ve ülkelerinde, Asya'da, Afrika'da, Latin Amerika'da değişen ölçülerde feodalizm mevcuttur; bu anlayışa göre, iktisaden geri bölgelerde ve ülkelerde milletlerin varlığını kabul etmemek gerekmektedir.

Kürtlerin bir millet oluşturmadığını ileri süren tez, besbelli ki baştan sona saçmadır, gerçeklere aykırıdır ve pratikte de zararlıdır. Zararlıdır çünkü, böyle bir tez, ancak ezen, sömüren ve hâkim milletlerin hâkim sınıflarının işine yarar. Onlar böylece ezilen, bağımlı ve uyruk milletlere uyguladıkları milli baskıyı ve zulmü, kendi lehlerine olan bütün imtiyazları ve eşitsizliği haklı çıkaracak bir gerekçe bulmuş olurlar. Böylece proletaryanın, milletlerin eşitliği uğruna, milli baskıların, imtiyazların vs... kalkması uğruna yürütmesi gereken mücadele suya düşmüş olur. Milletlerin kendi kaderini tayin hakkı suya düşmüş olur.

Emperyalistlerin, geri milletleri sömürgeleştirmesi, onların içişlerine burnunu sokması, kendi kaderini tayin hakkını alçakça çiğnemesi, "on-

ların bir millet teşkil etmediği" gerekçesiyle meşrulaştırılmış olur. Aynı şekilde, çok milletli devletlerde, hâkim milletin uyruk milletler üzerindeki her türlü zulmü ve zorbalığı meşrulaştırılmış olur. Toprak ağalarının bulunması halinde milletten söz edilemeyeceğini iddia edenler, emperyalizmin ve hâkim milletlerin borusunu öttürmektedirler.

Türkiye'de Kürtlerin bir millet teşkil etmediğini iddia edenler, Türk hâkim sınıflarının borusunu öttürmektedirler. Bilindiği gibi Türk hâkim sınıfları da Kürtlerin bir millet olmadığını iddia etmektedir. Bunlar, Türk hâkim sınıflarının imtiyazlarını savunmak suretiyle çeşitli milliyetlere mensup emekçi halk kitleleri arasındaki güveni, dayanışmayı ve birliği alçakça sabote etmektedirler.

Çözülmemiş bir feodalizm şartlarında yaşayan bir topluluk, elbette millet olarak nitelendirilemez. Ama bugün dünyanın neresinde böyle bir feodalizm mevcuttur? Kapitalizm daha 19. yüzyılın sonunda ve 20. yüzyılın başında ezilen Doğu Avrupa'nın, Asya'nın, Afrika'nın, Latin Amerika'nın hayatına sessizce girmiş oralarda ulus çapında pazarları bir ölçüde birleştirerek iktisadi yaşantı birliğini sağlamış, milletlerin teşekkülüne yol açmış bulunuyordu. Bugün millet haline gelmemiş **kabile** toplulukları, dünyanın bazı bölgelerinde ve çok sınırlı bir alanda mevcuttur ki, bunlar, söz edilmeye değmeyecek kadar azdır.

Özetlersek;

Türkiye'de Kürtlerin bir millet teşkil ettiği, gözü, azgın Türk şovenizmiyle karartılmamış olan herkesin kabul edeceği tartışılmayacak kadar açık bir gerçektir. Kürt işçileri, yoksul ve orta halli köylüleri, yarı-proleterleri, şehir küçük-burjuvazisi, bütün Kürt burjuvazisi ve toprak ağaları Kürt milletinin kapsamına dâhildirler.

Milli baskı sadece **Kürt halkına** değil, Türk hâkim sınıflarıyla her bakımdan kaynaşmış bir avuç büyük feodal bey ve üç-beş büyük burjuva hariç, bütün Kürt milletine uygulanmaktadır. Kürt işçileri, köylüleri, şehir küçük-burjuvazisi, küçük toprak ağaları milli baskıdan acı çekmektedir.

Hatta milli baskıların esas hedefi, ezilen, bağımlı ve uyruk milletin burjuvazisidir. Çünkü hâkim millete mensup kapitalistler ve toprak ağa-

ları, ülkenin bütün zenginliklerinin ve pazarlarının rakipsiz sahibi olmak isterler. Devlet kurma imtiyazlarını ellerinde tutmak isterler. Diğer dilleri yasaklayarak, pazar için son derece gerekli olan "dil birliği"ni sağlamak isterler. Ezilen milliyete mensup burjuvazi ve toprak ağaları, bu emellerin önüne önemli bir engel olarak dikilir. Çünkü o da kendi pazarına kendisi sahip olmak, bu pazarı dilediği gibi kontrol etmek, maddi zenginlikleri ve halkın işgücünü kendisi sömürmek ister.

İki milletin burjuva ve toprak ağalarım birbirine düşüren güçlü ekonomik etkenler bunlardır; hâkim millete mensup burjuva ve toprak sahiplerinin ardı arkası kesilmeyen milli baskılara girişmesi buradan gelir; milli baskıların, ezilen ulusun burjuva ve toprak ağalarına da yönelmesi buradan gelir.

Bugün faşist sıkıyönetim, Diyarbakır hapishanesini Kürt burjuvalarının ve küçük toprak ağalarının sözcüsü demokrat Kürt aydınlarıyla, gençleriyle doldurmuştur. Bugün küçük toprak ağaları ve bir kısım Kürt din adamları da zindanlardadır. Veya zindanlara tıkılmak için aranmaktadır.

Bir avuç büyük toprak ağasına, onların yaltakçılarına ve üç-beş büyük burjuvaya gelince: Bunlar öteden beri Türk hâkim sınıflarıyla ittifak kurmuşlardır. Her türlü imtiyaz, Türk hâkim sınıfları gibi bunlara da açıktır. Ordu, jandarma ve polis bunların da hizmetindedir. Kemal Burkay şöyle diyor:

"Feodal beyler, eski hükümranlık iddialarını terketmişler; yani onlar, artık bazı küçük krallıkların tek hâkimi olma inatçılığını bırakmışlar, buna karşılık burjuvaziyle ekonomik ve politik alanda işbirliği kurmuşlar. Ağalar, ağa-dedeler, hatta şeyhler ticaret yapıyorlar, topraklarını traktörle işletiyorlar, banka kredilerinde aslan payı onların. Encümen azası, belediye başkanı, mebus, bakan da oluyorlar. Partiler, onların avuçlarında.

Şimdi 'Kürdistan Emirliği' davası güden bir Şeyh Sait yok; ama meclislerde grup sözcülüğü filan yapan 'doçent şeyhler' var... Şimdi, Dersim dağlarında hüküm ferman bir Seyit Rıza yok; ama aynı dağlardan çıkan ve önce İskenderun'a, oradan da İtalya'ya Amerika'ya sevk edilen krom madeninin ulaşımından önemli miktarda komisyon alan bir torunu var.

Ve doğulu feodalite kalıntıları şimdi bürokrasiyle rahat anlaşıyorlar; o günden bu yana kravata ve fötr şapkaya alıştılar."

Kemal Burkay'ın belirttiği şeyler, büyük toprak ağaları ve üç-beş büyük burjuva ve bunların yaltakçıları için doğrudur ama, onun göstermek istediği gibi, *bütün "feodal kalıntılar"* için ve bütün Kürt burjuvazisi için asla doğru değildir. Küçük toprak ağalarının ve Kürt burjuvalarının çok büyük bir kısmı, Türk hâkim sınıflarının milli baskısına maruz kalmaktadırlar. Bunlar, hatta büyük Kürt feodal beylerinin de baskısına maruz kalıyorlar. Bir avuçluk büyük toprak ağaları, küçük toprak ağalarından zorla ve baskıyla büyük haraçlar alıyor. Küçük toprak ağalarının ve Kürt burjuvazisinin, büyük feodal beylere ve bunların yaltakçılarına öfkelenmesi, işte bu iki sebebe dayanıyor.

Bizzat Kemal Burkay'ın bunlara gösterdiği tepki de burdan geliyor. Kemal Burkay, *"Türk burjuvalarıyla"* tamamlaşan *"feodal kalıntıların"* dışında, homojen bir *"Doğu halkı"*ndan söz ediyor. Bunların içine Kürt burjuvalarının ve küçük toprak ağalarının da girdiğini ustalıkla gözden saklayarak *("Doğu halkıyla şeyh, ağa, ağa-dede ve işbirlikçi burjuvalar gibi tutucu unsurlar dışındaki tüm halkı kastediyorum")*.

Böylece, Kürt proletaryasıyla, yarı-proletaryasıyla ve yoksul ve aşağı orta halli köylüleriyle Kürt burjuvaları ve küçük toprak ağaları arasındaki çelişki de göz ardı edilmiş oluyor. Kürt burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının kendi sınıf emelleri, proleter, yarı-proleter unsurların ve yoksul köylülerin emelleriyle bir ve aynı gibi gösterilmiş oluyor.

Şimdilik özet olarak şunu belirtelim ve geçelim: Kürt işçileriyle, yarı-proleterleriyle, yoksul ve orta köylüleriyle, şehir küçük-burjuvazisiyle birlikte Kürt burjuvazisi ve küçük toprak ağaları da milli baskıya maruzdur. Ve Kürt milli hareketinin saflarını bu sınıflar teşkil ediyor. Milli baskılara karşı birleşen bu saflardaki her bir sınıfın elbette kendine has emelleri ve hedefleri de var. Biz bunlardan neyi, nereye kadar destekleyeceğimizi ilerde belirteceğiz.

Şafak revizyonistleri, milli baskının sadece Kürt halkına uygulandığını ileri sürmekle şu iki yanlıştan birine düşmektedir: Ya bu KÜRT

HALKI ifadesi doğru olarak kullanılmakta, bütün Kürt burjuvazisi ve küçük toprak ağaları bunun içine dâhil edilmemektedir; bu takdirde Kürt burjuvalarına ve küçük toprak ağalarına uygulanan milli baskı gözlerden saklanmakta; bu baskı dolaylı olarak tasvip edilmekte, böylece Türk milliyetçiliği çizgisine düşülmektedir; ya da Kürt halkı kavramına yanlış olarak bütün Kürt burjuvazisi ve küçük toprak ağaları da dâhil edilmektedir; bu takdirde milli baskının yanında bir de sınıfsal baskı altında olan Kürt halkı üzerindeki katmerli baskı gözlerden saklanmakta, milli hareketle sınıf hareketi, bir ve aynı şey gibi gösterilmekte, böylece Kürt milliyetçilerinin çizgisine düşülmektedir.

Ayrıca, Kürt milletinin dışında da, bir ulus teşkil etmeyen azınlık milliyetler vardır ve bunlar üzerinde de dillerini yasaklamak vb. şeklinde milli baskı uygulanmaktadır. Şafak revizyonistleri bu noktayı tamamen bir kenara bırakıyorlar.

3. Milli Baskının Amacı Nedir?

Şafak revizyonistlerine göre milli baskının amacı *"Kürt halkını yıldırmak"*tır. "*Amerikancı iktidarlar, ağır zulüm ve işkencelere **Kürt halkını yıldırmak için** girişmiştir.*" (abç) Elbette Amerikancı iktidarların bir amacı da, Kürt halkını yıldırmaktır. Hatta onların Türk halkı ve genel olarak Türk, Kürt, Ermeni, Rum, Arap, Laz vs. vs. bütün Türkiye halkı üzerindeki baskılarının amacı da halkı yıldırmaktır. Ama milli baskının amacı bu mudur? Öyle olsaydı Kürt burjuvazisine ve küçük toprak ağalarına yapılan baskı nasıl izah edilebilirdi? Kürtçeyi yasaklamanın ne anlamı kalırdı?

Eğer öyle olsaydı, Amerikancı iktidarların Türk halkına uyguladığı baskıyla Kürt halkına uyguladığı baskı arasında ne fark kalırdı? Çünkü Amerikancı iktidarlar, Türk halkını da yıldırmak istiyorlar ve bu amaçla ona da ağır zulüm ve işkencelere girişiyorlar. Sıkıyönetim mahkemeleri, yüzlerce devrimci Türk işçisiyle, köylüsüyle, aydınıyla dolu. 15-16 Haziran olaylarından sonra, yüzlerce Türk işçi polis tarafında hunharca işkencelere uğratıldı. Toprak işgal eden Türk köylülerinin karakollarda pestili çıkarıldı. Önderler zindanlara tıkıldı.

O halde Amerikancı iktidarın amacı, "KÜRT HALKINI yıldırmak"tan ibaret değildir. Bu, bütün gerici iktidarların, milliyetine bakmaksızın bütün emekçilere karşı uyguladığı politikadır. Onun ötesinde, sadece *"Kürt halkı"* değil, bütün Kürt milleti (bir avuç büyük feodal beyler hariç), sadece *"yıldırmak"* için değil, aynı zamanda daha esaslı bir amacı gerçekleştirmek için de *"zulüm ve işkencelere"* uğratılır. Bu amaç nedir? Bu amaç, en genel ifadesiyle ülkenin bütün pazarlarının maddi zenginliklerinin rakipsiz hâkimi olmaktır. Yeni imtiyazlar edinmek, eski imtiyazları en son sınırına kadar genişletmek ve kullanmaktır.

Bunun için hâkim ulusun burjuvaları ve toprak ağaları, ülkenin siyasi sınırlarını muhafaza etmek yolunda, ayrı milliyetlerin yaşadığı bölgelerin ülkeden kopmasını her ne surette olursa olsun engellemek yolunda büyük çaba gösterirler. Ticaretin en geniş ölçüde gelişebilmesi için gerekli şartlardan biri de dil birliğidir. Bu amaçla hâkim ulusun burjuvaları ve toprak ağaları, kendi dillerinin bütün ülkede konuşulmasını isterler ve hatta bunu zorla kabul ettirmeye çalışırlar.

Stalin yoldaşın ifadesiyle *"pazara kim hâkim olacaktır?"* Meselenin özü budur, *"Milli birlik", "devletin ülkesi ve milliyetiyle bölünmez birliği ve bütünlüğü", "toprak bütünlüğü"* şiarları, burjuvazinin ve toprak ağalarının bencil çıkarlarının, *"pazar"*a kayıtsız şartsız hâkim olma arzularının ifadesidir.

Stalin yoldaş şunu da ilave ediyor:

"Ama iş her zaman pazarda bitmez. Mücadeleye, 'zorbalık ve aktif savunma' metotlarıyla hâkim ulusun yarı-feodal, yarı-burjuva bürokrasisi de gelir katılır... 'Güçler' birleşmekte ve ezilen ulus burjuvazisine karşı bir sürü kısıtlayıcı tedbirlerin uygulanması başlamaktadır, kısaca bir süre sonra soysuzlaşarak baskı biçimine bürünen tedbirler.. Mücadele iktisadi alandan siyasi alana aktarılır.

Gezi özgürlüğünün kısıtlanması, dilin konuşulmasına karşı çıkarılan engeller, seçim haklarının kısıtlanması, okul sayısının azaltılması, dini örf ve adetlerin uygulanmasına karşı çıkarılan engeller vb., rakibin başına yağmaya başlar. Hiç şüphe yok ki, bu gibi tedbirler hâkim ulusun burjuva sınıflarının çıkarlarına yaramakla kalmaz, aynı zamanda

belirli amaçlar da güder. Hâkim bürokrasinin kast amaçları." (Marksizm ve Milli Mesele, s. 25)

Hâkim ulusun burjuvazisinin ve toprak ağalarının *"pazar"* için, hâkim bürokrasinin *"kast amaçları"* için uyguladığı milli baskılar, demokratik hakların gaspına ve kitle katliamlarına (yani jenoside = soykırıma) kadar uzanır. Türkiye'de jenosidin de birçok örnekleri vardır.

Azınlık milliyetlerin emekçilerine yapılan baskı, böylelikle katmerli bir nitelik kazanır. Birincisi, sınıfsal amaçlarla, daha çok sömürmek ve sınıf mücadelesini bastırmak için **emekçilere** yapılan **sınıfsal baskı**; ikincisi, yukarda belirttiğimiz amaçlarla, yani milli amaçlarla azınlık milletin ve milliyetlerin hemen bütün sınıflarına uygulanan **milli baskı**.

Komünistler, bu iki baskıyı birbirinden ayırdetmek zorundadırlar. Çünkü mesela, Kürt burjuva ve küçük toprak ağaları ikinci çeşit baskıya karşı çıkarken, birinci çeşit baskıya taraftardır. Biz ise, her iki baskıya da karşıyız. Milli baskının ortadan kalkması için, Kürt burjuva ve küçük toprak ağalarının mücadelesini destekleriz; ama öte yandan, sınıfsal baskının ortadan kalkması için onlarla da mücadele etmek zorundayız.

Şafak revizyonistleri, milli baskıyla sınıfsal baskıyı bir ve aynı şey gibi göstermektedir. İki ihtimal vardır: Ya Şafak revizyonistleri halk kavramı içine Kürt burjuvazisini ve toprak ağalarını katmamakta, bu kavramı doğru olarak kullanmaktadır; o takdirde, Kürt burjuva ve küçük toprak ağalarının milli baskıya karşı mücadelesinin demokratik muhtevasını inkar etmek gibi Türk milliyetçiliğinin işine yarayacak sonuca varmaktadırlar.

Ya da, Şafak revizyonistleri, yanlış olarak, Kürt burjuvazisini ve küçük toprak ağalarını da halk kavramı içinde düşünmektedir; o takdirde, Kürt burjuvazisine ve küçük toprak ağalarına karşı Kürt işçilerinin ve diğer emekçilerin mücadelesini göz ardı etmekte, Kürt milliyetçiliğinin değirmenine su taşımaktadırlar. İkisinden biri! Her iki halde de, Türk ve Kürt emekçilerinin birliği baltalanmakta, mücadelesi zarar görmektedir.

Kürt halkına yapılan sınıfsal baskıyla Kürt milletine yapılan milli

baskıyı birbirinden ayırmak son derece önemlidir. Yukarda belirttiğimiz gibi, bu iki baskının mahiyetleri, biçimleri başka başka olduğu gibi, amaçları da başka başkadır.

4. Emperyalizmin Irkçılık Politikası, Yerli Hâkim Sınıfların Irkçılık Politikası

Şafak revizyonistleri, iki farklı şeyi, emperyalizmin ırkçılık politikasıyla yerli hâkim sınıfların ırkçılık politikasını birbirine karıştırmaktadır. *"Türkiye halklarını birbirine düşman etmek ve ezmek amacını güden emperyalizmin ırkçılık politikası"*ndan bahsetmektedir. Emperyalizmin, *"Türkiye halklarını birbirine düşman etmek ve ezmek"* istediği, bu alçak emeller için her fırsattan, her imkândan yararlanmak istediği açıktır. Ama bu emelleri için bizzat kendisinin ırkçılık politikası güttüğü, sadece saçmadır.

Türkiye'de ırkçılık politikası, yerli hâkim sınıfların politikasıdır; burjuvazinin siyasi bakımdan en geri kesimlerinin ve feodalizmin politikasıdır; feodal ve feodal-burjuva eğilimidir. Bu karakterinden dolayı ırkçılık politikası, tutarlı burjuva demokratizminin bile düşmanıdır. Türkiye'de bu akımın en aşırı temsilcisi, Hitler taslağı Türkeş ve onun partisidir. AP, MGP, CHP ve benzer partilerde ırkçılık politikası, taraftarlığı çok kuvvetli olarak mevcuttur.

Irkçılık politikası diğer millet ve milliyetleri, feodal sopayla ezme, sindirme, yok etme politikasıdır. Türkiye'de Kürt ulusuna ve diğer azınlık milliyetlere karşı ırkçılık politikası güdenler, işte bu feodal ve feodal-burjuva sınıflar ve onların siyasi partileri, iktidarlarıdır. Emperyalizm, menfaatlerine elverdiği yerde, bu sınıfların ırkçılık politikasını kışkırtır ve destekler; menfaatlerine elvermediği yerde bu politikanın karşısına çıkabilir.

Mesela Türkiye'de hâkim olan, Türk hâkim sınıflarını kendisine bağlamış olan ABD emperyalizminin Türk ırkçılığını körüklemekte ve desteklemekte menfaati vardır ve bu görevini (!) seve seve ve fazlasıyla yapıyor. Mesela Sovyet sosyal-emperyalizmi bugün Türkiye'ye hâkim

olmadığı için, Türk ırkçılığının karşısındadır, ama Pakistan'da Bengaldeş ırkçılığını şahlandırmakta katiyen tereddüt etmemektedir.

Türkiye'de ise yarın, bütününe sahip olamazsa, parçayı koparmak üzere ve milletlerin kendi kaderini tayin hakkını ya da ezilen milletin kurtuluş mücadelesini destekleme maskesi altında, kendi denetiminde gerici bir Kürt milliyetçiliğini ya da ırkçılığını desteklemeyeceğinin hiçbir garantisi yoktur.

Emperyalizmin bizzat güttüğü ırkçılık politikası ise bambaşkadır. Faşist Hitler köpeğinin, Alman ırkının dünyada en üstün ırk olduğu, dünyaya hükmetmek için yaratıldığı zırvaları, ABD emperyalizminin ve Sovyet sosyal-emperyalizminin güttüğü "büyük devlet şovenizmi", dünyanın ezilen halklarını ve milliyetlerini küçümsemeleri ve onların içişlerine hayâsızca burunlarını sokmaları, müdahale etmeleri; emperyalizmin ırkçılık politikasının tezahürleri de işte bunlardır.

Şafak revizyonistleri, sapla samanı birbirine karıştırmıştır. Türk hâkim sınıflarının ırkçılık politikasını gözden saklamakla Şafak revizyonistleri kimi kurtarmak istiyor?

Irkçılık dışardan sokulan bir şey değildir, ama dışardan desteklenebilir. Irkçılığın dayandığı sosyal sınıflar ve zümreler vardır. Emperyalizm, işine geldiği zaman ve yerde bu sınıfların ırkçılık politikasını kışkırtır ve destekler. Bu sınıf ve zümreler sadece Türkler arasında değil, Kürtler arasında da vardır ve yukarda da değindiğimiz gibi hiç şüpheniz olmasın, emperyalizm, işine geldiği anda onu kışkırtmakta ve desteklemekte de hiç tereddüt etmeyecektir.

Bu sebeptendir ki, ırkçılığa karşı yürütülecek mücadele, her şeyden önce bu sınıf ve zümrelere karşı yürütülecek mücadeledir; proletarya hareketinin en önemli görevlerinden biri, bunları emekçi halka teşhir etmektir; bunun yanında ve buna bağlı olarak, emperyalizmin bizzat güttüğü ırkçılık politikasını da teşhir etmektir; çeşitli ulusların arasındaki ırkçılığı nasıl ahlaksızca kışkırttığını ve desteklediğini de teşhir etmektir; emekçiler arasında "demokratizmin ve dünya işçi hareketinin uluslararası kültürünü" yaymaktır.

Bu nedenlerle iflas eden, iflas etmesi gereken ve tamamen iflas edecek olan sadece *"emperyalizmin ırkçılık politikası"* değil, emperyalizmin ve yerli gericiliğin ırkçılık politikasıdır.

Yukardaki harika formülasyon, sadece yerli ırkçıların işine yarar. Bir de proletaryanın mücadele bilincini karartmaya...

5. Türkiye'de Milli Baskının Şampiyonları ve Onların Suç Ortakları

Ülkemizde milli baskının asıl şampiyonları, komprador nitelikteki Türk büyük burjuvazisi ve toprak ağaları sınıfıdır. ABD emperyalizmi, bunların milli baskı politikasını ve ırkçılık politikasını desteklemekte ve kışkırtmaktadır. Ama aynı suça, yani milli baskılara, daha sinsi ve daha ince metotlarla, milli karakter taşıyan Türk orta burjuvazisi de iştirak etmektedir. Lenin yoldaşın deyimiyle bunlar:

"Bütün siyasi meselelerde olduğu gibi diller meselesinde de [tabii milli meselenin her alanında] *bir elini (açıkça) demokrasiye uzatan ve öteki elini (arkalarında) gericilere ve polis ajanlarına uzatan ikiyüzlü bezirgânlar gibi davranmaktadırlar."*

Doğan Avcıoğlu'na, Ecevit'e ve bütün oportünistlerimize, M. Belli'ye, H. Kıvılcımlı'ya bakın! Lenin'in bu tanımına nasıl da uyuyorlar. Bunlar, bir yandan iktidarın elindeki feodal sopaya, bunun işe yaramayacağını ileri sürerek karşı çıkarken, öte yandan milli baskının daha ince ve kibar metotlarını tavsiye etmekten kendilerini alamıyorlar. D. Avcıoğlu feodal sopayı sımsıkı kavramış, azgın ve fanatik Türk şovenistlerinin dahi savunmaya cesaret edemediği komando zulümlerini, *"Bir Komando Subayı Anlatıyor"* (Devrim Gazetesi) başlıklı iğrenç tefrikayla müdafaaya kalkıştı. Bu zulmü şöyle savunuyor:

"Kadınları askerler aramaktadır. Kadınların aranmasında dedektör kullanılmaktadır. Ağaların dışında, köylülerin herkesin gözü önünde dövüldükleri doğru değildir Soyundurma ve toplu olarak halkı yerlerde süründürme iddiaları asılsızdır. Ancak yat-kalk talimleri yaptırılmıştır. Ayrıca bazı yerlerde silahlar ve kanun kaçakları teslim edilmeyince şüpheli kişilerin, etkili bir yol olan karısının ve kendilerinin soyundurulup

teşhir edileceği tehdidiyle korkutulduğu doğrudur. Fakat tehdidin ötesinde bir şey yapılmamıştır."

D. Avcıoğlu ve benzerlerinin bu kaba şovenizmine ve iğrenç suç ortaklığına karşılık, M. Belli ve benzerleri daha gizli (ama yine de aşikâr) bir Türk milliyetçiliğinin (Marksizm-Leninizm'le maskelenmeye çalışılan bir milliyetçiliğin) bayrağını olanca gücüyle yüksek tutmakta ve bunu *"sosyalistlerin tarihi görevi"* saymaktadır. Türkeş'in ırkçı-turancı faşizminde bile *"olumlu"* bir yön bulan M. Belli, Kürt meselesinde şöyle diyor:

"*Türkiye'de etkin topluluklar için ve özellikle Kürtler için ana dil ve kültür eğitimlerinin, merkezi, laik, devrimci bir cumhuriyet maarifi yönetiminde olmasını gerekli gördüğümüzü belirttik... Tarihi köklere dayanan Türklerle Kürtler arasındaki kardeşliğin,* ***Türkiye'de ulusal birliğin, Türkiye'nin toprak bütünlüğünün hangi biçimde olursa olsun baltalanması, hem Türklerin, hem Kürtlerin gerçek çıkarlarına aykırı sonuçlara varır ve dünyanın bu bölgesinde emperyalizmin durumunu güçlendirir.***" (abç)

Bu, hâkim millet şovenizminin ta kendisi değil midir? Sözde milliyetlerin eşitliğinden yana görünüp, gerçekte devlet kurma imtiyazını sadece Türklere tanıyarak, Kürtlerin devlet kurma hakkını *"ulusal birlik", "toprak bütünlüğü"* gibi demagojik burjuva sloganları ile ortadan kaldırmak en adi bir tarzda milliyetler arasındaki eşitsizliğin ve Türk burjuvazisinin imtiyazlarının savunuculuğunu yapmak değil midir? Sosyalistler, herhangi bir ulus lehine en ufak bir imtiyaza, bir eşitsizliğe dahi karşıdırlar. Oysa Türkiye'de ulusal devlet kurma bugüne kadar bir ulusun, Türk ulusunun bir imtiyazı olagelmiştir ve durum halen de böyledir.

Biz komünistler, hiçbir imtiyazı savunmadığımız gibi, bu imtiyazı da savunmayız, savunmuyoruz. Kürt milletinin devlet kurma hakkını olanca gücümüzle savunuruz ve savunuyoruz. Biz bu hakka sonuna kadar saygılıyız; biz, Türklerin Kürtler üzerindeki (ve başka milliyetler üzerindeki) imtiyazlı durumlarını desteklemeyiz, biz kitlelere bu hakkı tereddütsüz tanımayı öğretiriz, devlet kurma hakkının herhangi bir ulusun tekelinde imtiyaz olmasını reddetmeyi öğretiriz. Lenin yoldaş şunu diyor:

*"Eğer ulusların ayrılma **hakkı** sloganını ileri sürmez ve onu savunmazsak, o zaman **ezen** ulusun sadece burjuvazisinin değil, ama feodal derebeylerinin ve despotizminin de oyununa gelmiş oluruz."*

Bizim milli karakterdeki orta burjuvalarımız ve sosyal oportünistlerimiz, bir yandan imtiyazlara karşıymış gibi bir poz takınırken, öte yandan ve sinsice Türk burjuvazisi lehine mevcut imtiyazlara dört elle ve kıskançlıkla sarılıyorlar. Bu ikiyüzlü bezirgânlar, bir ellerini (açıkça) demokrasiye uzatırken, öteki ellerini (arkalarında) gericilere ve polis ajanlarına, azgın ve fanatik Türkeş milliyetçiliğine, feodal ırkçılığa uzatıyorlar, onlarla suç ortaklığı yapıyorlar.

Milli baskının sadece Kürt halkına uygulandığı ne kadar yanlışsa, milli baskıyı sadece komprador burjuva ve toprak ağaları iktidarının uyguladığı da o kadar yanlıştır. Milli karakterdeki Türk orta burjuvaları ve onların temsilcileri (Doğan Avcıoğlular, İlhan Selçuklar, onların izinde yürüyen bilumum Türk milliyetçileri), bunlardan en ufak bir farkı olmayan oportünistlerimiz (M. Belli, H. Kıvılcımlı, Aren-Boran oportünistleri ve daha sinsi olan Şafak revizyonistleri) milli baskının uygulanmasında Türk komprador burjuvazisinin ve toprak ağalarının suç ortaklarıdır.

Bunların sinsi milliyetçiliğiyle de mücadele edilmeden, Türk işçileri ve emekçileri üzerinde, bu milliyetçiliğin izleri de silinmeden çeşitli milliyetlere mensup işçiler ve emekçiler arasında, karşılıklı güven, birlik ve dayanışma sağlanamaz.

6. "Halk Hareketi" ve Milli Hareket

Milli baskının sadece Kürt halkına uygulandığını, milli baskının amacının Kürt halkını yıldırmak olduğunu iddia eden Şafak revizyonistleri, milli baskılara karşı gelişen **Kürt milli hareketini de, halk hareketi** olarak görmektedir. *"**Kürt halkı**, ağır milli baskı ve eritme poltikasına karşı mücadele bayrağını kaldırmıştır". "**Kürt halkının**, demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği ve kendi kaderini tayin için giriştiği mücadele..."*

Oysa halk hareketiyle milli hareket bambaşka şeylerdir. Halk hareketi, her tarihi dönemde, ezilen kitlelerin, kendilerini ezen yukardaki sı-

nıflara karşı, hem kısmi talepler uğruna, hem de bizzat yönetici sınıfları devirmek için giriştikleri mücadelenin adıdır. Halk hareketi, **ezilen kitlelerin sınıf hareketidir**. Tarihin ilk dönemlerinden beri halk hareketleri vardır. Halk hareketleri, emperyalizm çağında ve "emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği" çağımızda proletaryanın bilinçli önderliğiyle birleşmekte, kitlelerin sömürüden ve zulümden kesin kurtuluşuna doğru ilerlemektedir.

Oysa milli hareket, birinci olarak, sınırları belli bir tarihi alana yerleşmiştir. Lenin yoldaşın işaret ettiği gibi Batı Avrupa'da milli hareketler, aşağı yukarı 1789 ile 1871 arasında, oldukça belli bir dönemi kapsar. *"İşte bu dönem, milli hareketler ve milli devletlerin kuruluş dönemidir"*. Doğu Avrupa'da ve Asya'da ise milli hareketler, ancak 1905 yılında başlamıştır.

İkinci olarak, milli hareketlerin tabii eğilimi, milli devletlerin kurulması yönündedir. 1789-1871 döneminin sonuna doğru Batı Avrupa, yerleşik bir burjuva devletler sistemine dönüşmüştür; ve bu devletler (İrlanda hariç) kural olarak, milli bütünlüğü olan devletlerdir (Lenin). Doğu Avrupa'da ve Asya'da 1905'lerde başlayan milli hareketlerin tabii eğilimi de, yine milli devletlerin kurulması yönündedir.

"*Rusya'da, İran'da, Türkiye'de, Çin'de devrimler, Balkan savaşları... Doğu'da* ***bizim*** *dönemimizin dünya olayları zincirini bunlar teşkil eder Ve bu olaylar zincirinde* ***milli bağımsızlığa ve milli bütünlüğe sahip devletler kurma yönünde*** (abç), ***koca bir dizi*** (altını çizen Lenin) *burjuva-demokratik milli hareketin belirdiğini görmemek için insan kör olmalıdır...*" (Lenin)

Niçin, milli hareketlerin tabii eğilimi milli devletlerin kurulması yönündedir? Çünkü, milli hareketler kapitalizmin gelişmesiyle birlikte ortaya çıkmıştır. Ve kapitalizmin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelmiştir.

"*Bütün dünyada kapitalizmin feodal düzene karşı nihai zaferinin sağlandığı dönem, milli hareketleri de birlikte getirmiştir. Meta üretiminin tam bir zafer kazanabilmesi için, burjuvazi, iç pazarı ele geçirmek zorundadır Bundan başka, siyasi düzeyde birleşmiş, halkı tek dil konuşan topraklara ihtiyaç vardır: bu topraklar üzerinde o dilin gelişip edebiyatta yer etmesini önleyen bütün engeller ortadan kaldırılmış olmalıdır.*

Dil insanlar arasında en önemli ilişki aracıdır. Dil birliği ve dilin hiçbir engelle karşılaşmadan gelişmesi, çağdaş kapitalizmin gerektirdiği çapta gerçekten serbest ve yaygın bir ticaret için; halkın ayrı sınıflarda serbestçe ve yaygın olarak gruplaşması için; ve nihayet pazarla büyük ya da küçük her bir mülk sahibi arasında ve satıcıyla alıcı arasında sıkı bir bağın kurulabilmesi için en önemli şartlardır."

"*Dolayısıyla her milli hareketin tabii eğilimi, milli devletlerin kurulması yönündedir. Çağdaş kapitalizmin ihtiyaçlarını en iyi bu devletler karşılar. En köklü ekonomik etkenler bu yönde işler ve o yüzden bütün Batı Avrupa için, hatta bütün medeni dünya için milli devlet, kapitalist dönemin* ***tipik*** *ve normal devletidir.*"

"*Karışık milletlerden meydana gelen devletler (milli devletlerden ayrı olarak çok milletli devletler diye bilinen devletler), 'her zaman' iç yapıları şu ya da bu nedenlerle anormal ya da az gelişmiş (geri) devletlerdir* " (Lenin, UKTH)

Üçüncü olarak, milli hareket "***özünde*** *her zaman burjuvazisinin damgasını taşımakta ve her şeyden önce burjuvazi için yararlı, onun tarafından özlenilir bir hareket olmaktadır.*" (Stalin)

Stalin yoldaş şöyle demektedir:

"*Her yandan sıkıştırılan ezilen ulusun burjuvazisi, tabii harekete geçer Kendi halkına hitap eder ve kendi özel davasını bütün halkın davasıymış gibi göstererek bütün avazıyla 'vatan' diye bağırmaya başlar. Kendi 'vatandaşları' arasında, 'vatan' için bir ordu toplar ve 'halk' bu çağrılara her zaman kayıtsız kalmaz. Burjuvazinin bayrağı çevresinde toplanır. Yukarıdan gelen baskı onu da ezer ve hoşnutsuzluğuna sebep olur.*"

"*Ve işte ulusal hareket böyle başlar Ulusal hareketin gücü, bu harekete ulusun geniş tabakalarının, proletarya ile köylülerin katılma derecesiyle orantılıdır.*"

Stalin yoldaş, ulusal harekete, işçilerin ve köylülerin hangi şartlar altında katıldıklarını tahlil ettikten ve "*bilinçli proletaryanın denenmiş olan kendi bayrağı vardır ve onun, burjuvazinin bayrağı altında safa girmesinin gereği olmaz*" dedikten sonra şöyle devam ediyor:

"*Yukardaki söylediklerimizden çıkan açık sonuç şudur ki,* ***yükselen***

kapitalizm şartlarında ulusal savaş, burjuva sınıflar arasındaki bir savaştır. Bazen burjuvazi ulusal harekete proletaryayı da sürükleyebilmekte ve o zaman ulusal hareket ***görünüşte*** [altını çizen Stalin], *ama yalnız görünüşte, bir 'genel halk hareketi' karakteri kazanmaktadır. Ama bu hareket özünde* [altını çizen Stalin] *her zaman burjuvazinin damgasını taşımakta ve her şeyden önce burjuvazi için yararlı ve onun tarafından özlenilir bir hareket olmaktadır.*" (Stalin, Marksizm ve Milli Mesele, s. 24-25-26).

Stalin yoldaşın da hemen eklediği gibi *"bundan, proletaryanın, milliyetlerin ezilmesi politikasına karşı savaşmaması gerektiği sonucu asla çıkarılmamalıdır."* Hayır, bundan çıkarılacak sonuç, **halk hareketi** ile **milli hareketin** bir ve aynı şey olmadığıdır.

Özetlersek, halk hareketi, ezilen ve sömürülen yığınların sınıf hareketidir. Ve özünde, her zaman ezilen kitlelerin damgasını taşımaktadır; her tarihi dönemde vardır ve bugün halk hareketleri, sınıf bilinçli proletaryanın önderliğiyle birleşerek, demokratik halk devrimleriyle ve sosyalist devrimlerle kitlelerin nihai kurtuluşlarını gerçekleştirmeye yönelmiştir.

Milli hareketler, **yükselen** kapitalizm şartlarında ortaya çıkmıştır. Batı'da 1789 ile 1871 arasında bir belli tarihi dönemi kapsar; Doğu Avrupa'da ve Asya'da 1905'lerden sonra başlamıştır ve halen yer yer devam etmektedir; milli hareketler özünde her zaman burjuvazinin damgasını taşımaktadır ve her milli hareketin tabii eğilimi, kapitalizmin ihtiyaçlarına en iyi cevap veren milli bütünlüğü olan devletlerin kurulması yönündedir.

Bugün Türkiye Kürdistan'ında *"hızla güçlenmekte*" olan hareket, hem Kürt burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının başını çektiği **Kürt milli hareketidir**, hem de ezilen ve sömürülen Kürt işçi ve köylülerinin, gittikçe komünist bir önderlikle birleşme istidadı gösteren sınıf hareketi yani, **halk hareketidir**.

Birincisi, sadece Türk hâkim sınıflarının milli baskılarını ortadan kaldırmaya ve aynı zamanda Kürt burjuvazisinin ve toprak ağalarının *"iç pazarı"* ele geçirmesi amacına yöneldiği halde; ikincisi hem Kürt burjuvalarının ve toprak ağalarının sömürü ve baskısına, hem de milli baskıya,

milliyetlerin ezilmesi politikasına karşı yönelmiştir. Şafak revizyonistleri, karakteri ve amaçları yönünden birbirinden tamamen farklı bu iki hareketi, *"halk hareketi"* adı altında bir ve aynı şey gibi göstermektedir.

7. Doğu Avrupa ve Asya'da Milli Hareketlerin Gelişmesi

Doğu Avrupa'da ve Asya'da milli hareketlerin, ancak 1905'lerde başlamış olduğunu ve bu hareketlerin tabii eğiliminin de, milli devletlerin kurulması yönünde olduğunu belirttik. Doğu Avrupa'da ve Asya'da milli hareketlerin başladığı dönem, emperyalizmin teşekkülü, ticaretin uluslararası bir nitelik kazanmasıyla, milletlerarası sermayeyle, milletlerarası işçi sınıfı arasındaki çelişkinin ön plana çıktığı dönemdir.

1905'lerden İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına kadar geçen süre içinde, Doğu Avrupa'da ve Asya'da milli devletler (bir kısmında çok milletli devletler) teşekkül etmiş, sömürgeler, genel olarak sözde bağımsız hale gelmişlerdir. Gerçekteyse, bağımlılığın yeni bir biçimi yaygınlık kazanmış, sömürge ülkelerin yerini, yarı-sömürge ülkeler almıştır.

1917 Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, bütün dünyada burjuva önderliğinde eski tip devrimler dönemini kapamış, proletarya önderliğinde yeni-demokratik devrimler dönemini ve sosyalist devrimler dönemini açmış bulunuyordu. Burjuvazi, bütün dünyada halk hareketlerinden korkar hale gelmiştir. Bu yüzden, Doğu Avrupa'da ve Asya'da milli hareketler, sömürge yapıyı yarı-sömürge yapıyla değiştirmekten ileri gidemediler; yarı-feodal yapıyı ise olduğu gibi muhafaza ettiler. Burjuvazi ve toprak ağaları sınıfları ittifak kurarak emperyalizmle işbirliğine giriştiler.

İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda Çin'de yeni-demokratik devrimin başarıya ulaşması, Doğu Avrupa ülkelerinde proletarya önderliğinde anti-faşist halk cephelerinin iktidarı ele geçirmesi, bunların demokratik halk diktatörlüğünden, durmaksızın proletarya diktatörlüğüne ve sosyalizmin inşasına geçmeleri, emperyalizmin gerilemesi, bütün bunlar, geri ülkelerdeki burjuvaziyi devrimden daha çok korkar hale getirmiştir.

Emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği bu yeni dönemde milli hareketlerin durumu şudur:

Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde milli ve demokratik devrimin tamamlanması görevi, yani emperyalizmin ve feodalizmin tamamen ve

kesinlikle tasfiyesi görevi, artık proletaryanın sınıf hareketinin omuzlarındadır. Burjuvazi, artık kendisinin tarihi görevleri olan bu görevleri başaracak güçte ve yetenekte değildir. Sadece milli burjuvazinin bir kanadı, devrimci kanadı, proletarya önderliğindeki birleşik halk cephesinde bir müttefik olarak yer alabilir. O da durmaksızın yalpalayarak, bocalayarak. Çağımız için genel, yaygın ve tipik olan durum budur.

Öte yandan, hâlâ devam eden az miktardaki eski sömürgelerde ve çok milletli devletlerde ezilen, bağımlı ve uyruk milletlerin burjuvaları ve bir kısım toprak ağaları, milli baskılara karşı ve milli devletler kurma amacı ile milli hareketlere girişmektedirler. Gerek sömürgelerdeki ve gerekse uyruk milletlerdeki bu milli hareketler, eski dönemin çağımıza devrettiği, yaygın olmayan ve çağımızı karakterize etmeyen ama yine de Marksist- Leninistlerin ele almak zorunda oldukları birer vakıadırlar. Bu iki tip ulusta da milli hareketlerin doğal gelişme eğilimi, milli devletlerin kurulması yönündedir. Kesin bir şey varsa, o da, bu milli hareketlerin ilerici ve demokratik bir muhteva taşıdığıdır.

Ama öte yandan, kesin bir başka şey de, buralardaki milli hareketlerin ister ayrı bir devlet kurmakla sonuçlansın, ister başka şekillerde sonuçlansın, milli ve demokratik devrimi tamamlayamayacağıdır. Bu uluslarda da emperyalizmi ve feodalizmi silip süpürmek görevi, yine proletaryanın sınıf hareketinin omuzlarındadır. Bu iki tip ulusta da proletarya hareketi, bir yandan milli ve demokratik devrimi tamamlama görevinin kendi omuzlarında olduğunu bilmeli, öte yandan da burjuva milli hareketinin ilerici ve demokratik muhtevasını desteklemelidir.

Türkiye bugün çok milletli devletlerden biridir. Ve Türkiye'de sadece Kürtler bir ulus teşkil ederler. Bu bakımdan da, Türkiye komünistleri açısından, milli meselenin esasını (tamamını değil) Kürt meselesi teşkil eder. Şimdi, Kürt milli hareketinin gelişmesine göz atalım.

8. Kürt Milli Hareketi

Türkiye'de milli hareketler henüz yeni ve sadece Kürt hareketinden ibaret de değildir. Daha Osmanlı toplumu çökmeden önce başlamış ve bugüne kadar devam edegelmiştir. Bulgarlar, Yunanlılar, Macarlar, Ar-

navutlar, Kürtler, Ermeniler, Araplar, Yugoslavlar, Romenler... Osmanlı devletinde hâkim ulus olan Türk ulusuna karşı defalarca ayaklanmışlar, tarih, Kürt hareketinin dışındaki milli hareketleri belli bir çözüme bağlamıştır. Bugün Türkiye sınırları içinde hâlâ bir çözüme bağlanmamış olan milli hareket, Kürt hareketidir.

Türkiye'de milli hareketin tabii eğilimi de, daima milli bütünlüğü olan devletlerin kurulması yönünde olmuştur. 19. yüzyılın sonunda ve 20. yüzyılın başında Doğu Avrupa'nın ve Asya'nın hayatına sessizce giren kapitalizm, bu bölgelerde milli hareketleri depreştirmiştir. Türkiye sınırları içindeki diğer milliyetler meta üretiminin ve kapitalizmin gelişmesi ölçüsünde Türkiye'den koparak ayrı milli devletler içinde (veya çok milletli devletler içinde) örgütlenmişlerdir. 1915'de ve 1919-20'de kitle halinde katledilen ve topraklarından sürülen Ermenilerin hareketi müstesna.

Lozan Antlaşması, Kürtleri çeşitli devletler arasında parçaladı. Emperyalistler ve yeni Türk hükümeti, Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını çiğneyerek, Kürt milletinin kendi eğilimini ve isteğini hiçe sayarak, sınırları pazarlıkla tespit ettiler. Böylece Kürdistan bölgesi İran, Irak ve Türkiye arasında bölündü.

Burada bir noktayı daha belirtelim: Kürdistan'ın Lozan Antlaşmasıyla **kendi kaderini tayin hakkı çiğnenerek** parçalanması, elbette tarihi bir haksızlıktır. Ve Lenin yoldaşın bir başka vesileyle söylediği gibi, haksızlığı durmadan protesto etmek ve bütün hâkim sınıfları bu konuda ayıplamak, komünist partilerin görevidir. Ama **böyle** bir haksızlığın düzeltilmesini programına koymak akılsızlık olur. Çünkü bugünün meselesi olma niteliğini çoktan kaybetmiş bir sürü tarihi haksızlık örnekleri vardır.

*"Sosyal gelişmeyi ve sınıf mücadelesini **doğrudan doğruya kösteklemekte** devam eden bir tarihi haksızlık"* olmadıkları sürece, komünist partiler bunların düzeltilmesini sağlamak gibi, işçi sınıfının dikkatini temel meselelerden uzaklaştırıcı bir tutuma giremezler. Yukarda işaret ettiğimiz tarihi haksızlık, artık günün meselesi olma niteliğini çoktan yitirmiştir, *"sosyal gelişmeyi ve sınıf mücadelesini **doğrudan doğruya kösteklemek**"* gibi bir mahiyet taşımamaktadır. Bu nedenle komünistler,

onun düzeltilmesini istemek akılsızlığını ve basiretsizliğini gösteremezler.

Bu noktayı belirtmemizin sebebi, Program Taslağı üzerindeki tartışmalarda bir arkadaşın Kürdistan bölgesinin birleştirilmesini programa koymak yolundaki isteğidir. Türkiye'de komünist hareket ancak Türkiye sınırları içindeki milli meseleyi en iyi, en doğru çözüme bağlamakla yükümlüdür. Irak ve İran'daki komünist partileri de, milli meseleyi kendi ülkeleri açısından en doğru çözüme kavuştururlarsa, söz konusu tarihi haksızlığın hiçbir değeri ve önemi kalmayacaktır.

Bütün Kürdistan'ın birleştirilmesini programımıza koymamız, bir de şu açıdan sakattır: Bu, bizim tayin edeceğimiz bir şey değildir. Kürt milletinin **kendisinin** tayin edeceği bir şeydir. Biz, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını, yani ayrı bir devlet kurma hakkını savunuruz. Bu hakkı kullanıp kullanmayacağını veya ne yönde kullanacağını Kürt milletinin kendisine bırakırız. Bu nokta üzerinde ilerde tekrar duracağımızdan, geçiyoruz.

Türkiye'nin Lozan Antlaşmasıyla tesbit edilen sınırları içinde de Kürt milli hareketi devam etmiştir. Zaman zaman ayaklanmalar olmuştur. Bunların en önemlileri 1925 Şeyh Sait İsyanı, 1928 Ağrı İsyanı, 1930 Zilan İsyanı ve 1938 Dersim İsyanıdır. Bu hareketlerin "milli" karakterlerinin yanında, bir de **feodal** karakterleri vardır: O zamana kadar kendi başlarına hükümran olan feodal beyler, merkezi otoritenin bu hükümranlığı tehdit etmeye başlaması üzerine, bu otoriteyle çatışmışlardır.

Feodal beyleri merkezi otoriteye başkaldırmaya iten esaslı etken budur. Kürt burjuvazisinin *"kendi"* iç pazarına hâkim olma arzusu ile feodal beylerin kendi başlarına hükümranlık arzusu, Türk hâkim sınıflarının elinde tuttuğu merkezi otoriteye karşı birleşmiştir. Köylü kitlelerinin geniş ölçüde bu hareketlere, katılmalarının sebebi ise, amansız milli baskılardır. Stalin yoldaşın belirttiği gibi, milli baskı politikası,

"Halkın geniş tabakalarının dikkatini, sosyal meselelerden ulusal meselelere, proletaryanın ve burjuvazinin 'ortak' meselelerine doğru çevirir. Bu da, 'çıkarlar harmonisi' yalanını yaymak için proletaryanın [ve köylülerin] sınıf çıkarlarını örtbas etmek için, işçileri [ve köylüleri] manevi bakımdan köleleştirmek için elverişli ortamı yaratır."

Bütün bu sebepler feodal Kürt beylerini, genç Kürt burjuvalarını ve aydınlarını, Kürt köylülerini, yeni devletin hâkimi olan Türk burjuvalarına, toprak ağalarına ve onlarla beraber hareket eden hâkim bürokrasiye karşı birleştirdi. Yeni devletin hâkimleri olan Türk burjuvaları ve toprak ağaları, her alanda ırkçılığı yaymaya ve diriltmeye girişmişlerdi. Tarihi yeni baştan kaleme alarak, bütün milletlerin Türklerden olduğu gibi ırkçı ve saçma bir teori icat etmişlerdi.

Bütün dillerin kaynağı da Türkçeydi (!) Güneş Dil Teorisi bunu ispatlamak için uyduruldu. Türkler efendi milletti (gerçekte *"efendi"* olanlar, Türk hâkim sınıflarıydı): Azınlıklar ona itaate mecburdu. Türkçeden başka dil konuşmak yasaktı. Azınlık milliyetlerin bütün demokratik hakları gaspedilmişti. Onlara her türlü eziyet ve hakaret mubahtı. Kürt olanlara aşağılayıcı sıfatlar takılıyordu. Türk işçi ve köylüleri arasında bir Türk şovenizmi yaratılmaya çalışılıyordu ve bunda az çok da başarılı olunmuştu.

Bütün ülke çapında uygulanan *"örfi idareler"*, Doğu'da katmerli bir şekil alıyordu. Kürt bölgesi sık sık *"askeri yasak bölge"* ilan ediliyordu vs. vs... Bütün bunların, hâkim millet şovenizmine bir tepki olarak, ezilen ulus milliyetçiliğini güçlendirmesi kaçınılmazdır. Kürt köylülerini, kendi milliyetinden burjuvaların ve feodal beylerin safına itmesi kaçınılmazdır. Büyük çoğunluğu Türkçe dahi bilmeyen Kürt halkı, özellikle Kürt köylüleri, kendilerini bir sömürge valisi gibi ezen, zulmeden, aşağılayan bu yeni idarenin memurlarına, doğal olarak şiddetli bir tepki gösteriyordu.

Köylülerin bu haklı tepkisi zorunlu olarak feodal Kürt beylerinin ve Kürt burjuvalarının tepkisiyle birleşti. Kürt isyanları böyle doğdu. Komünistler bu isyanların zulme, milletleri ezme politikasına, eşitsizliğe, imtiyazlara karşı yönelen ilerici ve demokratik yanını destekler; ama feodal beylerin kendi başlarına hükümranlık sağlamak istemesine veya burjuvazinin kendi üstünlükleri uğruna mücadelesine de karşı çıkarlar; hiçbir milletin burjuva ve toprak ağaları sınıfının imtiyazını ve üstünlüğünü savunmazlar.

O dönemlerde TKP yanlış bir politika izlediği için, Türk hâkim sınıflarının milli baskı politikasını kayıtsız şartsız destekledi. Kürt köy-

lülerinin milli baskılara duyduğu kuvvetli ve haklı tepkiyi proletarya önderliğiyle birleştirmek yerine, Türk burjuva ve toprak ağalarının peşine takıldı, böylece de iki milliyetten emekçi halkın birliğine büyük zarar verdi. Kürt emekçileri arasında Türk işçilerine ve köylülerine karşı güvensizlik tohumları saçtı.

Kürt isyanlarının yeni Türk devleti tarafından vahşice bastırılmasını ve peşinden yapılan kitle katliamlarını feodalizme karşı yönelmiş *"ilerici", "devrimci"* bir hareket diye alkışlayanlar, sadece ve sadece iflah olmaz hâkim ulus milliyetçileridir. Böyleleri, yeni Türk devletinin sadece feodal Kürt beylerine saldırmadığını, çoluk-çocuk, kadın-erkek bütün Kürt halkına da vahşice saldırdığını, onbinlerce köylüyü katlettiğini görmezlikten geliyorlar.

Böyleleri, yeni Türk devletinin bu katliamları yaparken, kendisine karşı çıkmayan feodal beylere candan dostluk gösterdiğini, bunlara destek olduğunu ve bunları güçlendirdiğini unutuyorlar. Böyleleri, Kürt köylülerini ayaklanmaya iten sebeplerle Kürt feodal beylerini ayaklanmaya iten sebep arasındaki son derece önemli farklılığı görmezlikten geliyorlar. Bir de, Şeyh Sait ayaklanmasının arkasında İngiliz emperyalizminin parmağı olduğu iddiasıyla, Türk hâkim sınıflarının milli baskı politikasını savunmaya yeltenen sözümona "komünistler" var.

Biz burada İngiliz emperyalizminin parmağı olup olmadığını tartışmayacağız. Böyle bir iddiayla milli baskı politikasının savunulup savunulmayacağım tartışacağız. Şeyh Sait isyanının arkasında İngiliz emperyalizminin parmağının olduğunu varsayalım. Bu şartlarda bir komünist hareketin tutumunun nasıl olması gerekir? Birinci olarak, Türk hâkim sınıflarının Kürt milli hareketini zorla bastırma ve ezme politikasına kesinlikle karşı çıkmak, buna karşı aktif bir şekilde mücadele etmek, Kürt milletinin kendi kaderini kendisinin tayin etmesini istemek, yani ayrı bir devlet kurup kurmamaya bizzat Kürt milletinin karar vermesini istemek.

Bu, pratikte dışardan müdahale edilmeksizin, Kürt bölgesinde genel oylama yapılması, ayrılma veya ayrılmama kararının bu yolla veya buna

benzer bir yolla bizzat Kürt milleti tarafından verilmesi anlamına gelir. Kürt hareketini bastırmak için yollanan bütün askeri birliklerin geri çekilmesi, her türlü müdahalenin kesinlikle önlenmesi, Kürt milletinin kendi geleceği hakkında kendisinin karar vermesi, komünist hareket birinci olarak bunun için mücadele eder ve Türk hâkim sınıflarının bastırma, ezme, müdahale, politikasını kitlelere teşhir eder, ona karşı aktif olarak savaşırdı.

İkincisi, İngiliz emperyalizminin milliyetleri birbirine düşürme politikasını, bunu her milliyetten emekçi halka, bunların birliğine verdiği zararı kitlelere teşhir eder, İngiliz emperyalizminin müdahale, içişlere burnunu sokma politikasıyla aktif olarak savaşırdı. Üçüncüsü, Kürt ulusunun ayrılmasını, *"bir bütün olarak sosyal gelişmenin ve sosyalizm için proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri açısından yargılar"*, bizzat ayrılmayı destekleme veya desteklememe yolunda bir karara varırdı.

Eğer ayrılmamayı proletaryanın sınıf menfaatlerine uygun buluyorsa, Kürt işçileri ve köylüleri arasında bunun propagandasını yapardı; özellikle Kürt komünistleri, kendi halkı arasında **birleşmenin** propagandasını yapardı ve milli baskılara karşı mücadeleyi toprak ağalarının, mollaların, şeyhlerin, vb. durumunun güçlenmesiyle bağdaştırma çabasında olanlara karşı mücadele ederdi.

Buna rağmen Kürt ulusu ayrılma yönünde karar verirse, Türk komünistleri buna razı olur, ayrılma isteğinin karşısına zor çıkarma eğilimleriyle kesinlikle mücadele ederdi. Kürt komünistleri ise Kürt işçi ve emekçileri arasında "birleşme"nin propagandasını yapmaya, emperyalist müdahaleyle mücadeleye Kürt feodal beyleriyle, şeyhlerle, mollalarla, burjuvazinin milliyetçi amaçlarıyla mücadeleye devam ederdi.

Eğer komünist hareket, Kürt ulusunun ayrılmasının proletaryanın sınıf menfaatleri açısından faydalı olacağına karar verirse, mesela ayrılma halinde Kürt bölgesinde devrim imkânı artacaksa, o takdirde bizzat ayrılmayı savunurdu; hem Türk işçi ve emekçileri arasında, hem de Kürt işçi ve emekçileri arasında **ayrılmanın** propagandasını yapardı. Her iki halde de, Türk işçi ve emekçileriyle Kürt işçi ve emekçileri arasında sıcak ve samimi bağlar doğardı. Kürt halkı, Türk halkına ve komünist-

lere büyük bir güven ve dostluk duygusu beslerdi. Halkların birliği pekişir, devrimin başarısı daha da kolaylaşırdı.

İngiliz emperyalizminin, Şeyh Sait hareketinde parmağı olduğunu iddia ederek Türk hükümetinin, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını çiğnemesini, kitle katliamlarına girişmesini vs. haklı ve ilerici göstermeye çalşanlar, bir kere daha tekrarlayalım, iflah olmaz Türk şovenistleridir. Bugün, Amerikancı faşist generaller çetesinin en köpekçe savunucusu ve tayin edilmemiş akıl hocası Metin Toker'in de, o gün Kürt ulusuna reva görülen katliamları haklı çıkarmak için *"İngiliz emperyalizmi parmağı"* isnadına sarılması, ibret vericidir.

Faşist iktidarların bile açıkça savunma cesareti gösteremedikleri komando zulümlerini alçakça savunmaya yeltenen Doğan Avcıoğlu'nun da aynı iddiaya sarılması, yine ibret vericidir. Bir milletin kendi kaderini tayin hakkı, emperyalizme alet oldukları veya olabilecekleri iddiasıyla kısıtlanamaz veya ortadan kaldırılamaz; böyle bir iddiayla bir milletin "ezilmesi ve gadre uğraması" savunulamaz. Kaldı ki, söz konusu dönemde bizzat Türk hükümeti, İngiliz ve Fransız emperyalistleriyle işbirliği halindedir. Proletaryanın milli meseledeki temel şiarı, her şart altında aynıdır:

"Bir millet ya da bir dil için imtiyaza hayır! Bir milli azınlığın en ufak bir ölçüde dahi olsa ezilmesine ya da gadre uğramasına hayır!" (Lenin)

Devam edelim:

Türk hâkim sınıflarının milli baskıları günümüze kadar sürüp gelmiştir. Ve hâlâ devam etmektedir. Buna paralel olarak Kürt milli hareketi de süregelmiştir. Ve hâlâ devam etmektedir. Şu farkla ki, bir kısım Kürt feodal beyleri, Türk hâkim sınıflarının safına geçmiştir. Sayıları son derece sınırlı bazı Kürt büyük burjuvaları, Türk hâkim sınıflarının safına geçmiştir. Kürt burjuvazisi bir hayli güçlenmiş ve Kürt milli hareketi üzerindeki feodal etki nisbeten zayıflamıştır. Bugün Kürt milli hareketinin başını, bir hayli güçlenmiş olan Kürt burjuvaları, bunların ideolojisini benimseyen aydınlar ve küçük toprak ağaları çekmektedir.

Bunun yanında, Kürt işçi ve köylüleri de, Kürt burjuvalarının ve toprak ağalarının nüfuzundan geçmişe nisbetle biraz daha sıyrılmış bulunuyor. Kürt işçileri, yoksul köylüleri ve aydınları arasında Marksist-Leninist fikirler kök salmaya başlamıştır ve hızla yayılmaktadır. Bu şartlar altında, Türkiye komünistlerinin Kürt milli hareketi karşısındaki tutumları ne olmalıdır? Şimdi bu noktaya geçiyoruz ve bu konuda Şafak revizyonistlerinin yanlış ve halkların birliğine zarar veren çizgilerini de sergileyeceğiz.

9. Kürt Milli Hareketinin Demokratik Muhtevası

Kürt milli hareketi genel bir demokratik muhteva taşır. Çünkü bir yönüyle ezen ulusun hâkim sınıflarının zulmüne, zorbalığına, imtiyazlarına, bencil çıkarlarına karşı yönelmiştir. Milli baskının kaldırılması, milliyetler arasında eşitliğin sağlanması, hâkim ulusun hâkim sınıflarının imtiyazlarının kaldırılması, dil üzerindeki yasaklamaların ve sınırlamaların son bulması, her alanda uluslar arasında eşitliğin ve ulusal devlet kurma hakkı eşitliğinin tanınması, bütün bunlar demokratik ve ilerici taleplerdir.

Stalin yoldaş şöyle diyor:

"*Gezi özgürlüğünün kısıtlanmalarından, seçim haklarından yoksun bırakılmalarından, ulusal dilin kullanılmasına karşı ileri sürülen engellerden, okul sayısının azaltılmasından ve başka baskı tedbirlerinden, işçiler, burjuvazi kadar, hatta daha da fazla acı çekmektedirler. Böyle bir durumun etkisi, ancak bağımlı ulusların proletaryasının manevi güçlerinin serbestçe gelişmesini frenler. Toplantılarda ve kongrelerde, ana dilini konuşmasına izin verilmezken, okulları kapatılırken, Tatar ya da Yahudi işçinin tam olarak geliştiğinden ciddiyetle söz edilemez.*"

Yine Stalin yoldaşın şu sözlerini bir kere daha okuyalım:

"*Milliyetçi baskı politikası, halkın geniş tabakalarının dikkatini, sosyal meselelerden, sınıf mücadelesi meselelerinden ulusal meselelere, proletaryanın ve burjuvazinin 'ortak' meselelerine çevirir. Bu da, 'çıkarlar harmonisi' yalanını yaymak için, proletaryanın sınıf çıkarlarını örtbas etmek için, işçileri manevi bakımdan köleleştirmek için elverişli*

ortamı yaratır. Ve böylece bütün ulusların işçileri arasında birliği kurma görevi karşısında ciddi bir engel dikilmiş olur."

Hatta milli baskı politikası, bağımlı ulusları ezmekle de yetinmiyor, çok kere ulusları birbirine karşı kışkırtma politikasına dönüşüyor. Böylece, çeşitli milliyetlere mensup emekçiler arasında kin ve düşmanlık tohumları ekilmiş oluyor. İşçileri ve emekçileri böylece *"bölen"* ve birbirlerine düşüren hâkim ulusun hâkim sınıfları, daha kolay hükmetme imkânına kavuşuyor.

Ezilen ulusun milli hareketi, bir yönüyle de hâkim ulusun milli baskı politikasına yöneldiği içindir ki, çeşitli milliyetlere mensup işçiler ve emekçiler arasında birliğin sağlanmasına, ezilen ulusun işçilerinin ve emekçilerinin manevi güçlerinin serbestçe gelişmesine ve bunu engelleyen kösteklerin kaldırılmasına hizmet eder.

Lenin yoldaş, şunu belirtiyor:

"*... Her ezilen ulusun burjuva milliyetçiliği, zulme **karşı** yönelmiş olan genel demokratik muhteva taşır ve bizim, ulusal imtiyazları sağlama eğiliminden bunu kesin olarak ayırdederek... **kayıtsız şartsız** desteklediğimiz işte bu muhtevadır.*"

Fakat hiçbir milli harekette, o milletin burjuvazisinin ve toprak ağalarının talebi, milli baskının kaldırılması ve milliyetlerin eşitliği talebiyle sınırlı kalamaz. Şimdi bu noktaya gelelim:

10. Kürt Milli Hareketi İçinde, Burjuvazinin ve Küçük Toprak Ağalarının Milliyetçiliği Güçlendirmeyi Hedef Alan "Olumlu" Eylemi

Genel olarak her milli harekette ve özel olarak Kürt milli hareketinde, burjuvazinin asıl amacı kendi üstünlüklerini sağlamaktır. Pazara hâkim olmaktır; bölgesindeki maddi zenginlikleri vs... kendi tekeline almaktır. Kendi lehine eşitsizlik ve imtiyazlar sağlamak, kendi ulusal gelişmesini garantiye almaktır. Burjuvazi ve milli harekete katıldığı ölçüde toprak ağaları, kendi lehine eşitsizlik, kendi lehine imtiyaz isterler.

Başka milletlerin demokratik haklarını kendi lehine gaspetmek ister. Kendinden daha zayıf ve güçsüz olanlara milli baskı uygulamak

ister. Milletlerin proleterlerini ulusal çitlerle birbirinden ayırmak, kendi milliyetinden olan proleterlerin ve diğer emekçilerin, kendi milliyetçi emellerini kayıtsız şartsız desteklemesini sağlamak ister. Proletaryanın ve demokratizmin uluslararası kültürü yerine, kendi ulusal kültürünü geçirmek, ulusal kültürünü (yani hâkim olan burjuva kültürünü) geliştirmek, proletaryayı ve emekçileri ulusal kültürle beslemek ve kendi sınıf emellerini kayıtsız şartsız destekçileri haline getirmek ister.

Burjuvazi ve toprak ağaları zorla özümleme dışındaki, milliyetlerin kaynaşması yönündeki tarihi eğilime, yani kendiliğinden özümlemeye direnir; ulusal farklılıkların kendiliğinden silinmesine direnir; bir devlet içindeki her milliyetten proleterlerin aynı örgütler içinde birleşmesine direnir; proleterleri milliyetlerine göre birbirinden ayırmak, kendi milliyetinden olan proleterleri sınıf örgütleri yerine *"milli örgütler"* içinde ve kendi sınıf amaçları doğrultusunda birleştirmek ister.

Bugün, Kürt milli hareketi içinde genel demokratik muhtevanın yanında yukardakilere benzer milliyetçiliği güçlendirmeyi hedef alan gerici emelleri görmemek mümkün değildir. Bu emeller, Kürt milli hareketinin başını çeken burjuvazinin ve toprak ağalarının emelleridir.

Şafak revizyonistleri, Kürt milli hareketi içindeki burjuvazinin ve toprak ağalarının milliyetçiliği güçlendirmeyi hedef alan "olumlu" eylemini tamamen bir yana bırakmıştır. Şafak revizyonistlerine göre Türkiye Kürdistanı'nda gelişen hareket, ilerici ve gerici yanlarıyla bir milli hareket değil, ***"milli baskı ve eritme politikasına karşı" "demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği ve kendi kaderlerini tayin*** (!) *için"* yürütülen tamamen ilerici bir **halk hareketidir**.

Böylece Şafak revizyonistleri, Kürt burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının milliyetçi ve anti-proleter emellerine ve çabalarına destek olmakta, Kürt proletaryasını ve emekçilerini, Kürt burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının peşine takarak, iki halkın birliğini baltalamaktadır. Şafak revizyonizminin Türk milliyetçisi çizgisi, Kürt milliyetçiliğiyle uzlaşmıştır.

Özetlersek, her milli harekette olduğu gibi Kürt milli hareketinin de iki niteliği vardır:

Birincisi, Türk burjuva ve toprak ağalarının milli baskılarına, imtiyazlarına, devlet kurma imtiyazına, zulmüne ve zorbalığına karşı yönelmiş, genel demokratik muhteva.

İkincisi, Kürt milliyetçiliğini güçlendirmeye, böylece Kürt burjuva ve toprak ağalarının üstünlük ve imtiyazlarını gerçekleştirmeye yönelen gerici muhteva.

11. Sınıf Bilinçli Türkiye Proletaryasının Kürt Milli Hareketi Karşısındaki Tutumu Ne Olmalıdır?

Her şeyden önce şunu belirtelim ki, milliyeti ne olursa olsun bilinçli Türkiye proletaryası, burjuva milliyetçiliğinin bayrağı altında yer almayacaktır. Stalin yoldaşın ifadesiyle:

"*Bilinçli proletaryanın denenmiş olan kendi bayrağı vardır ve onun, burjuvazinin bayrağı altında safa girmesinin gereği olamaz.*"

İkinci olarak, milliyeti ne olursa olsun, bilinçli Türkiye proletaryası, işçi ve köylü yığınlarını kendi bayrağı etrafında toplamaya çalışacak, bütün emekçi sınıfların sınıf mücadelesine önderlik edecektir. Türkiye devletini kendine temel alarak, Türkiye içindeki bütün uluslardan işçileri ve emekçileri ortak sınıf örgütleri içinde birleştirecektir.

Üçüncü olarak, milliyeti ne olursa olsun, bilinçli Türkiye proletaryası, Kürt milli hareketinin Türk hâkim sınıflarının zulmüne, zorbalığına ve imtiyazlarına yönelen, her türlü milli baskının kalkmasını ve milletlerin eşitliğini hedef alan genel demokratik muhtevasını kesinlikle ve kayıtsız şartsız destekleyecektir. Diğer ezilen milliyetlerin aynı yöndeki hareketlerini kesinlikle ve kayıtsız şartsız destekleyecektir.

Dördüncü olarak, milliyeti ne olursa olsun, bilinçli Türkiye proletaryası, çeşitli milliyetlere mensup burjuvazi ve toprak ağalarının kendi üstünlükleri ve imtiyazları için yürüttükleri mücadelede tamamen tarafsız kalacaktır. Bilinçli Türkiye proletaryası, Kürt milli hareketi içindeki Kürt milliyetçiliğini güçlendirmeye yönelen eğilime asla destek olmayacaktır; burjuva milliyetçiliğine asla yardım etmeyecektir; Kürt burju-

valarının ve toprak ağalarının kendi üstünlükleri ve imtiyazları için giriştikleri mücadeleyi kesinlikle desteklemeyecektir; yani, Kürt milli hareketi içindeki genel demokratik muhtevayı desteklemekle yetinecek, onun ötesine geçmeyecektir.

Meselenin daha iyi kavranabilmesi için, Lenin yoldaştan geniş aktarmalar yapmamızı okuyucuların hoş göreceğini umarız.

Lenin yoldaş şöyle diyor:

"*Milliyet ilkesi, burjuva toplumunda, tarihi bakımdan kaçınılmaz ve zorunlu bir ilkedir ve bu toplumu ele alan bir Marksist, milli hareketlerin tarihi meşruiyetini kesin olarak kabul eder. Ama bu kabul edişin burjuva milliyetçiliğinin savunma biçimini almaması için o, milli hareketlerde* ***ilerici olarak ne varsa*** (abç) *ancak onu desteklemekle yetinmelidir; öyle ki, proleter bilinci, burjuva ideoloji tarafından karartılmış olmasın.*"

"*Feodal uyuşukluktan çıkan yığınların uyanışı, ilerici bir şeydir, nasıl ki bu yığınların halkın egemenliği uğruna, ulusun egemenliği uğruna her türlü ulusal baskıya karşı mücadelesi de ilerici bir şeyse, Marksistin en kararlı ve en tutarlı demokratizmi, milli meselenin bütün yönlerinde,* ***mutlak*** *savunma görevi, buradan gelmektedir.* ***BU ÖZELLİKLE OLUMSUZ BİR GÖREVDİR*** (abç). *Proletarya, milliyetçiliği desteklerken aşırı davranışlara gidemez. Çünkü daha ilerde, milliyetçiliği* ***güçlendirmeyi*** *hedef tutan* ***burjuvazinin*** *olumlu eylemi başlar*"

"*Her türlü feodal boyunduruğu kırmak, uluslara karşı her türlü baskıya, uluslardan biri ya da dillerden biri için her türlü imtiyaza karşı çıkmak, demokratik bir güç olarak proletaryanın mutlak görevidir, milli kavgalarla karartılan ve geciktirilen proleter sınıfının mücadelesinin mutlak çıkarınadır. Ama kesin olarak sınırlandırılmış olan ve sınırları belli tarihi bir alana yerleştirilmiş bulunan çerçevenin* ***ötesinde*** *burjuva milliyetçiliğine yardım etmek proletaryaya ihanet ve burjuvazinin saflarına geçmek olur. Burada çok kere çok ince olan bir sınır vardır...*"

"*Ulusal boyunduruğa karşı mücadele mi? Evet, elbette. Her türlü ulusal gelişme* ***için****, genel olarak 'ulusal kültür'* ***için*** *mücadele mi? Elbette ki hayır..*"

*"**Burjuva milliyetçiliğinin ilkesi, genel olarak, milliyetin gelişmesidir*** (abç), *burjuva milliyetçiliğinin tekelci karakteri buradan gelir. Sonu olmayan ulusal kavgalar buradan doğar. **Proletarya ise her hangi bir ulusun ulusal gelişimini savunmak şöyle dursun, yığınları bu gibi hayallere karşı uyarır*** (abç), *kapitalist değişim için en geniş özgürlüğü savunur ve zorla özümleme ya da imtiyazlara dayanan özümleme dışında, ulusların özümlenmesini olumlu karşılar..."*

"... Proletarya, burjuva milliyetçiliğinin gelişmesine destek olamaz; tersine o, ulusal farklılıkların silinmesine ve uluslararası engellerin yıkılmasına, milliyetler arasındaki bağları sağlamlaştıran her şeye, ulusların birbirleriyle kaynaşmasına yardım eden her şeye destek olur. Başka türlü davranmak, gerici milliyetçi küçük-burjuvazinin yanında yer almak olur."

Yine Lenin başka bir yerde şunları söylüyor: *"... Burjuvazi, her zaman kendi ulusal taleplerini ön plana sürer. Bunları kesinlikle ileri sürer. Ama proletarya için bu talepler, sınıf mücadelesinin çıkarlarına bağlıdır. Teorik bakımdan, belirli bir ulusun başka bir ulustan ayrılmasının ya da bu ulusun bir başka ulusla eşitliğinin, burjuva-demokratik devrimi tamamlayıp tamamlayamayacağını önceden kestirmek imkânsızdır.*

***Her iki halde de** proletarya için önemli olan şey, kendi sınıfının gelişmesini garantiye almaktır. Burjuvazi için önemli olan şey, bu gelişmeyi baltalamak ve 'kendi' ulusunun amaçlarını proletaryanınkilerden öne almaktır. Onun için proletarya, kendi kaderini tayin etme **hakkının** tanınması isteğini, deyim uygun düşerse, olumsuz yönüyle yetinir ve hiçbir ulusa, başka bir ulusun **sırtından** üstünlükler garanti etmeye, bu konuda taahhütlerde bulunmaya kalkışmaz."*

*"Bu, pek 'pratik' bir davranış olmayabilir; ama gerçekte bu, mümkün olan çözümlerin en demokratik olanının başarılması için, en iyi garantidir. Proletarya **sadece** bu garantilerin gereğini duymaktadır, her ulusun burjuvazisi ise, başka ulusların durumu ne olursa olsun (başka ulusların zararına olsa da), **kendi** çıkarlarının teminat altına alınmasını ister."*

Lenin devam ediyor:

"Ezilen ulusların burjuvazisi, taleplerinin 'pratik' olduğu iddiasıyla proletaryayı, özlemlerini kayıtsız şartsız desteklemeye çağıracaktır...

"Proletarya, bu çeşit pratikliğin karşısındadır. Proletarya, eşitliği ve ulusal devlet kurma hakkı eşitliğini tanırken, bütün ulusların proleterlerinin birliğine pek büyük değer verir ve her ulusal talebi, her ulusun ayrılma hakkını işçilerin sınıf mücadelesi ***açısından*** *değerlendirir..."*

"... İşçiler için önemli olan, iki akımın ilkelerini ayırdetmektir. Eğer ezilen ulusun burjuvazisi, ezen burjuvaziye karşı savaşırsa, biz, her zaman ve her durumda, herkesten daha kararlı olarak bu savaştan yanayız. Çünkü biz zulmün en amansız ve en tutarlı düşmanlarıyız. Ama ezilen ulusun burjuvazisi, ***kendi öz*** *burjuva şoven milliyetçiliğinin çıkarlarını savunuyorsa, biz ona karşıyız. Ezen ulusun imtiyazlarına ve zulmüne karşı savaşırız, ama ezilen ulusun kendisi için imtiyazlar sağlama yolunda çabalarına destek olmayız."*

"Eğer ulusların ayrılma ***hakkı*** *sloganını ileri sürmez ve onu savunmazsak, o zaman* ***ezen*** *ulusun sadece burjuvazisinin değil, ama feodal derebeylerinin ve despotizminin de oyununa gelmiş oluruz..."*

*"... **Her** ezilen ulusun burjuva milliyetçiliği, zulme karşı yönelmiş olan genel bir demokratik muhteva taşır ve bizim ulusal imtiyazlar sağlama eğiliminden bunu kesin olarak ayırdederek...* ***kayıtsız şartsız*** *desteklediğimiz işte bu muhtevadır...*

"... Mücadelemizde belirli bir devleti kendimize temel olarak alıyoruz; o belirli devlet içindeki bütün ülkelerden [uluslardan olmalı -İ.K.-] *işçileri birleştiriyoruz; biz hiç bir özel ulusal gelişme yolunu savunamayız, biz* ***bütün*** *mümkün olan yollardan sınıf hedefimize doğru yürüyoruz."*

"Ama biz, her türlü burjuva milliyetçiliğine karşı savaşmazsak, bütün ulusların işçileri arasında eşitlik uğruna mücadele etmezsek, o hedefe doğru yol alamayız..."

"... Her türlü devlet imtiyazına ve ulusal imtiyazlara karşı ve bütün ulusların kendi ulusal devletlerini kurmada hak eşitliği uğruna günlük ve bilinçlendirme ve propaganda görevini... Bu görev, (şu anda) milli meselede başlıca görevimizdir; çünkü biz demokrasinin ve bütün ulusların proleterlerinin eşit olarak ittifakının çıkarlarını ancak böyle savunabiliriz."

"İşçi sınıfının ve onun kapitalizme karşı mücadelesinin çıkarları, bütün uluslar işçilerinin tam dayanışmasını ve en sıkı birliğini gerektirmektedir; bu çıkarlar her milliyetten burjuvazinin şoven politikasına karşı şiddetle karşı koymayı emreder. Onun için Sosyal-Demokratlar [komünistler -İ.K.-], *eğer ulusların kendi kaderini tayin etme hakkını yani ezilen ulusun ayrılma hakkını reddederlerse ya da ezilen ulusların burjuvazilerinin bütün ulusal isteklerini desteklerse, proletaryanın siyasi çizgisine karşı gelmiş olurlar ve işçileri burjuvazinin politikasına boyun eğmeye yöneltirler.*

Ücretli işçinin, Rus olmayan burjuvazi değil de, başlıca Rus burjuvazisi tarafından sömürülmesi ya da Yahudi burjuvazisi değil de, Polonya burjuvazisi tarafından sömürülmesi vb. hiç de önemli değildir. Sınıf çıkarlarını anlayan ücretli işçi, Rus kapitalistlerinin devlet imtiyazlarına olduğu kadar, Polonyalı ya da Ukraynalı kapitalistlerin, devlet imtiyazlarına kavuştukları zaman, dünya yüzünde cenneti kuracakları yolunda vaadleri karşısında da kayıtsızdır...

"Her iki durumda da işçiler sömürüleceklerdir. Ve sömürüye karşı başarıyla mücadele edebilmek için, proletarya her türlü milliyetçilikten arınmış olmalıdır; o, eğer deyim uygun düşerse, çeşitli ulusların burjuvazileri arasında üstünlük uğruna süregelmekte olan mücadelede mutlak olarak tarafsız kalmalıdır. Eğer, herhangi bir ulusun proletaryası, 'kendi' milli burjuvazisinin imtiyazlarını en hafif şekilde de olsa desteklerse, bu kaçınılmaz olarak, öteki ulusun proletaryası arasında güvensizlik yaratacaktır; işçilerin uluslararası sınıf dayanışmasını zayıflatacak, onları bölecektir ve böyle bir duruma sevinecek olan, ancak burjuvazi olacaktır ve..."

Tekrar edelim:

Kürt milli hareketi, ezilen bir ulusun, hâkim bir ulusun hâkim sınıflarına karşı mücadelesi olarak ilericidir ve demokratik bir muhteva taşır. Biz bu demokratik muhtevayı kesinlikle ve kayıtsız şartsız destekleriz. Türk burjuvazisi ve toprak ağaları lehine her türlü imtiyazlara ve eşitsizliğe karşı (devlet kurma hakkı imtiyazı da dâhil) kararlı ve amansız

olarak mücadele ederiz. Kürt milli hareketinin bu yoldaki taleplerini de kayıtsız şartsız destekleriz.

Fakat öte yandan, Kürt burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının gerici ve milliyetçi emellerine karşı da mücadele ederiz. Türk hâkim sınıfları lehine her türlü eşitsizliğe ve imtiyaza, milli azınlıklara yönelen her türlü baskı ve zulme karşı mücadele ederken; milli azınlık burjuva ve toprak ağalarının milliyetçi emelleriyle de mücadele edilmezse, bu kez bir başka milliyetçilik, Kürt milliyetçiliği güçlendirilir; Kürt proletaryasının sınıf bilinci, burjuva milliyetçiliğinin sisleriyle karartılır; Kürt işçileri ve köylüleri milliyetçiliğin kucağına itilir; Kürt işçi ve emekçileriyle Türk işçi ve emekçileri arasındaki birlik ve dayanışma baltalanır.

Şafak revizyonistleri, içinde farklı unsurların yer aldığı Kürt milli hareketini, homojen bir *"Kürt halkı"* hareketi olarak takdim etmekle, bu hareketi bir bütün olarak ve tamamen **ilerici** göstermekle, nereye kadar ve hangi bakımlardan ilerici olduğunu, nereden sonra ve hangi bakımlardan burjuvazinin ve toprak ağalarının gerici emellerinin başladığını göstermemekle (daha doğrusu bunlar arasında bir ayırım yapmamakla), yukardaki tam da toprak ağalarının ve burjuvazinin işine yarayacak sonuca varıyor.

Böylece, genel olarak Türkiye proletaryası ve özel olarak Kürt proletaryası aleyhine, Kürt burjuva ve toprak ağalarına taviz veriyor! Yarın, Kürt burjuva ve toprak ağalarının *"olumlu eylemi"* daha kuvvetle kendini hissettirdiği zaman Şafak revizyonistlerinin ne yapacağını merak etmekteyiz. Ama ne yapacakları daha bugünden bellidir! Türk milliyetçilerinin saflarına kayıtsız şartsız iltihak edeceklerdir.

Şu noktayı da belirtelim: Komünistler, ezilen bir milletin milliyetçiliğiyle hâkim bir milletin milliyetçiliği arasında, küçük bir milletin milliyetçiliğiyle büyük bir milletin milliyetçiliği arasında daima ve mutlak bir ayırım yaparlar.

Lenin yoldaş bu konuda şunları söylüyor:

"*Bu ikinci tür milliyetçilik konusunda* [küçük bir milletin milliyetçiliği] *bizim; bir büyük milletin fertlerinin tarihi pratikte öteden beri yapmadığımız zorbalık kalmamıştır. Üstelik biz hiç farkında olmadan zorbalık yapar, ona buna hakaret ederiz...*"

"İşte bunun içindir ki hâkim ya da, denildiği gibi 'büyük' milletlerin (yalnız zorbalıkta büyük, yalnız kabadayılar olarak büyüktürler oysa) enternasyonalciliği, milletlerin eşitliğini biçimde gözetmek olmamalı sadece, hatta hâkim milletin, büyük milletin sessizliği olmalıdır. Böylece, pratikte var olan eşitsizliğe karşı bir denge sağlanmış olacaktır. Kim bunu anlamıyorsa, milli mesele karşısında gerçek proleter tutumunu kavramamış demektir; hayat görüşü hâlâ esasta küçük-burjuvadır ve bu nedenle mutlaka burjuva hayat görüşüne kayacaktır."

Lenin yoldaş şöyle devam ediyor:

"... Milli haksızlık kadar proleter sınıf dayanışmasının gelişmesini ve güçlenmesini geciktiren hiçbir şey yoktur; bir milletin 'gocunan' fertleri her şeyden çok, eşitlik konusunda ve sırf ihmalden ötürü ya da latife olsun diye dahi olsa bu eşitliğin çiğnenmesi, kendi proleter yoldaşlarınca çiğnenmesi konusunda hassastırlar. İşte bunun içindir ki, milli azınlıklara taviz verme ve hoşgörüyle davranma hususunda yetersiz kalmaktansa, aşırı gitmek daha iyidir." (Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri, s. 383-384)

Şafak revizyonistlerinin yaptığı, Lenin yoldaşın savunduğu şey midir? Hayır, asla! Şafak revizyonistleri, bugün esas olarak Türk milliyetçisi bir çizgi izliyorlar, Türk hâkim sınıflarının imtiyazlarını savunuyorlar; ileride göreceğimiz gibi Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını alçakça ve bir yığın demagojiyle çiğniyorlar; Türk şovenizminin temsilcilerini kendilerine bayrak ediyorlar.

Onların yaptığı şey, Lenin yoldaşın savunduğu şeyden tamamen farklıdır. Onlar, bir yandan hâkim millet milliyetçisi bir çizgi izlerken, öte yandan da Kürt işçi ve emekçileriyle Kürt burjuva ve toprak ağaları arasındaki çizgiyi siliyor, Kürt burjuva ve toprak ağalarının görüş açısında yer alıyor. Bu, hâkim ulus milliyetçiliğine karşı, milli azınlıklara taviz verme ve hoşgörüyle davranmada aşırı gitme değil; hâkim millet milliyetçisinin azınlık milletin işçi ve emekçilerine karşı, azınlık milletin sömürücü sınıflarının milliyetçi emellerini desteklemedir.

Bir başka nokta da şudur: Şafak revizyonistleri, *"**Kürt halkının**" "ağır milli baskı ve eritme politikasına karşı", "demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği ve **kendi kaderini tayin için**"* mücadele ettiğini söylemektedir.

Kürt halkının kendi kaderini tayin için mücadele etmesi demek, Kürt halkının, hâkim sınıfları devirerek demokratik halk iktidarını kurmak için mücadele etmesi demektir. Çünkü, **halk** kendi kaderini ancak devrim yaparak tayin edebilir. Milli meselenin ele alındığı bir yazıda, Kürt halkının devrim için mücadele ettiğini söylemek, doğrusu çok kıvrak bir zekâ gerektirir (!)

Eğer Kürt milleti kastediliyorsa, o zaman Şafak revizyonistleri şunu söylemiş oluyorlar: Kürt milleti **ayrılmak** için mücadele etmektedir. Çünkü, bugünkü zoraki birlik şartlarında Kürt halkının kendi kaderini tayin için (dikkat edilsin, tayin hakkı için değil) mücadele etmesi, sadece ve sadece ayrılmak için mücadele etmesi anlamına gelir.

Her milli hareketin genel eğiliminin, milli bütünlüğü olan devletler kurulması yönünde olduğunu, meta üretiminin ve kapitalizmin ihtiyaçlarını en iyi bu devletlerin karşıladığını, en güçlü ekonomik etkenlerin bu yönde işlediğini daha önce belirtmiştik. Kürt milli hareketinin genel eğilimi de, elbette milli bütünlüğü olan bir devlet kurulması yönündedir. Fakat genel eğilimi başka şeydir, bir milli hareketin formüle ettiği somut istekler başka şeydir.

Somut istekler, bu genel eğilime aykırı düşmezler. Fakat her milli hareket bu genel eğilimi, yani ayrı bir devlet kurmayı kendisine somut hedef olarak da seçmeyebilir. Bu durumu etkileyen sayısız faktörler vardır. Devlet çapındaki ve uluslararası plandaki kuvvet ilişkileri, ülke içinde değişik milliyetlere bağlı burjuvaların ve toprak ağalarının menfaat hesapları, milli baskının karakteri, taktik endişeler vb..., bir milli hareketin formüle ettiği somut hedefleri, bütün bu faktörler tayin eder. Bu nedenle, her yerde milli hareketlerin genel eğilimi, ulusal bütünlüğü olan devletler kurma yönünde olduğu halde, milli hareketlerin formüle ettiği somut talepler başka başka olur.

Sözü Stalin yoldaşa bırakalım:

"*Besbelli ki ulusal hareketin muhtevası, her yerde aynı olamaz! Bu muhteva, hareketin formüle ettiği değişik taleplere bağlıdır. İrlanda'da hareket bir tarım karakterine bürünür; Bohemya'da 'dil' karakterine bürünür; bir yerde insan haklarında eşitlik, vicdan özgürlüğü istenir;*

bir başka yerde 'kendinden' memurlar ya da kendinden bir meclis uğruna savaşılır."

Türkiye'de Kürt milli hareketi, henüz **ayrılma** talebini açıkça formüle etmiş değildir. Bugün Kürt milli hareketinin açıkça formüle ettiği talepler, Kürtçe'nin okuma, yazma ve konuşmada serbest bırakılması, radyoda Kürtçe yayınlar yapılması, *"milli kültür"*ün (gerçekte Kürt burjuva ve toprak ağalarının kültürünün) serbestçe yayılmasını köstekleyen engellerin kaldırılması, asimilasyon politikasına son verilmesi, Kürtçe eğitim yapan okulların olması, kendi kaderini tayin hakkının tanınması vb... dir.

Yukarda saydığımız çeşitli nedenler, Kürt milli hareketinin bizzat **ayrılma** talebini açıkça formüle etmesine engel olmaktadır; Kürt halkının değil ama, *"Kürt milletinin kendi kaderini tayin için"* mücadele ettiğini söylemek, bu sebeple hiç değilse bugün doğru değildir. Biz bunu söylerken, Kürt burjuva ve küçük toprak ağaları arasındaki güçlü ayrılma arzusunu da gözden uzak tutmuyoruz. Fakat bu istek, milli hareketin açık bir talebi haline gelmemiştir diyoruz. Bugün mesela Kuzey İrlanda'daki milli hareket, bizzat ayrılma talebini açıkça formüle etmiştir. Mesela geçmişte Türkiye'de Kürt milli hareketi, bizzat ayrılma talebiyle ortaya çıkmıştır vs...

Bugün Kürt milli hareketinin ayrılmayı açıkça formüle etmemiş olması, yarın da etmeyeceği anlamına gelmez. Fakat iki ulusun burjuva ve toprak ağaları sınıfları arasında çeşitli uzlaşmalar da mümkündür; bunu da aklımızdan çıkarmayalım. Nitekim Irak'ta Barzani hareketi kısmi bir özerklikle yetinmiştir. Ayrıca Kürt milli hareketinin bir kanadı ayrılmayı savunurken, bir başka kanada aksini de savunabilir. Bu nedenlerle henüz dereyi görmeden paçayı sıvamayalım.

12. Türk İşçi ve Köylüleri Üzerindeki Hâkim Ulus Milliyetçiliğinin Etkilerini İnkâr Etmeyelim

Şafak revizyonistleri, *"Kürt halkının* (!) *mücadelesini ["milli baskı ve eritme politikasına karşı"* mücadeleyi, *"demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği ve kendi kaderini* ***tayin için"*** mücadeleyi] ***Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri destekliyor"*** diyorlar (abç).

Burada somut gerçek süslü cümlelere feda edilmiştir. Önce bir kere şu hatayı düzeltelim: *"Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri"* bir yana, Türkiye'nin **sınıf bilinçli proletaryası dahi** *"kendi kaderini tayin için"* mücadeleyi (tayin hakkı için mücadeleyi değil) her şart altında desteklemez; ayrılmayı ancak her somut durumda proletaryanın sosyalizm için yürüttüğü mücadelenin menfaatine uygun düştüğü zaman destekler, değilse, Kürt milletinin ayrılma isteğine saygı gösterir ve ayrılmalarına razı olur, ama ayrılmayı **aktif olarak** desteklemez. Bu noktaya ilerde gene döneceğiz.

Öte yandan, *"Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri"*nin **bugün** Kürt milletinin en haklı ve ileri isteklerini dahi desteklediğini iddia edemeyiz. Bu, sadece arzu edilen bir şeydir ama, ne yapalım ki, gerçek değildir. Türk işçi ve köylülerinin bilinçleri, Türk hâkim sınıfları tarafından milliyetçilik ideolojisiyle geniş ölçüde karartılmıştır. Hâkim ulus milliyetçiliği, değil köylülerin, proleterlerin en ileri unsurlarının bile gözlerini az çok karartmıştır.

Yani özellikle Türk komünistlerinin önünde Türk milliyetçiliğini yıkmak görevi, işçi ve köylüleri burjuva milliyetçiliğinin her türlü kalıntılarından temizlemek görevi vardır. Bu görevi ihmale veya önemsememeye yol açacak her tespit, sınıf mücadelesi açısından sadece zararlıdır. Lenin yoldaşın Rusya için söylediği şu sözler, bizim için de aynı ölçüde geçerlidir:

"*Şimdi bile ve herhalde daha uzun bir zaman için, proleter demokrasisi (ona tavizde bulunmak anlamında değil, onunla mücadele etmek anlamında), Rus köylüsünün şoven milliyetçiliğini hesaba katmak zorundadır.*" (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, s. 127)

Şafak revizyonistleri bu gerçeği hesaba katmamakta, komünist hareketin Türk milliyetçiliğiyle mücadele etmek görevini unutturmaktadırlar.

13. Halkın Kendi Kaderini Tayin Hakkı, Ulusun Kendi Kaderini Tayin Hakkı

Şafak revizyonistleri, Marksizm-Leninizm'in milli meseleyle ilgili en temel ilkelerini tahrif etmiş ve içinden çıkılmaz hale getirmişlerdir.

En temel ilkelerden biri olan *"ulusların kendi kaderini tayin hakkı"* ilkesini, *"halkın kendi kaderini tayin hakkı"* şeklinde tahrif etmişlerdir. *"Halkın kendi kaderini tayin hakkı"* ile *"ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı"*, tamamen farklı şeylerdir.

Birincisi, halkın iktidarda bulunan gerici sınıfları devirmesi, iktidarı ele geçirmesi, devletin hâkimi olması, yani kısacası devrim yapması hakkı anlamına geldiği halde, ikincisi, **milletin ayrı bir devlet kurma hakkı** anlamına gelir. Şafak revizyonistleri Kürt halkının devrim yapma hakkını tanıdıklarını ilan ediyorlar (!) Ve milli meseleyi de böylece halletmiş oluyorlar (!) Bravo doğrusu.

İbret verici olan şudur ki, halkın kendi kaderini tayin hakkı formülasyonu, bir zamanlar Buharin tarafından Lenin yoldaşa karşı savunulmuş ve Lenin yoldaş tarafından da eleştirilmiştir. Lenin yoldaşın Buharin'e cevabını aktaralım:

*"**Milli mesele** hakkında da aynı şeyi söylemek zorundayım. Burada da yoldaş Buharin, olmasını istediği şeyi olanla karıştırmıştır. Milletlerin kendi kaderlerini tayin hakkını tanımamalıyız diyor Bir millet, proletarya ile birlikte burjuvazi demektir. Biz proleterler hor gördüğümüz burjuvaziye kendi kaderini tayin hakkını niçin tanıyalım? Bu iki şey birbiriyle mutlak surette bağdaşmaz! Müsaadenizle, bugün fiilen varolanla bağdaşır **Bunu yok ederseniz, sonuç sırf hayal olur** ."* (abç)

"... 'Ben yalnız emekçi sınıfların kendi kaderlerini tayin hakkını tanımak istiyorum' diyor yoldaş Buharin. Bu demektir ki, sen Rusya'dan başka hiç bir ülkede başarılmamış olan bir şeyi tanımak istiyorsun. Gülünç şey." (RKP-B 8. Kongresine Sunulan Parti Programı Üzerine Rapordan, Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri, s. 277- 278)

Bugün Türkiye'de *"Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı"*nı, kendi ifadesiyle *"ısrarla"* savunan Şafak revizyonistleri, sadece *"gülünç"* olmuyorlar, aynı zamanda korkunç bir hâkim ulus milliyetçiliğinin de en usta teorisyenleri oluyorlar. Bugün Türkiye'de devlet kurma hakkı, hâkim Türk ulusunun bir imtiyazıdır. Kürt ulusunun ayrı bir devlet kurma hakkı zorla elinden alınmıştır.

Komünistler hiçbir ulusal imtiyazı savunmazlar. Milletler arasında

mutlak eşitliği savunurlar; kapitalizm şartlarında milletlerarasında mutlak eşitliğin olamayacağını elbette bilirler; ama buna rağmen yine de teoride de kalsa çeşitli milliyetten işçilerin ve emekçilerin birliğini sağlamak için, her türlü milli imtiyaza ve eşitsizliğe karşı çıkarlar; olabildiği kadar en tutarlı, en geniş, en ileri demokratizmden yana çıkarlar.

Şafak revizyonistleri ne yapıyorlar? Kürt halkına devrim yapma hakkını bahşederek (!) Kürt milletinin devlet kurma hakkını ortadan kaldırıyorlar. Hâkim Türk ulusunun devlet kurma imtiyazını alçakça ve sinsice savunma yolunu tutuyorlar. *"Gülünç"* olanın yanında "korkunç" olan şey budur!

14. Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı Ayrı Bir Devlet Kurma Hakkından Başka Bir Şey Değildir

Şafak revizyonistleri, *"... kendi kaderini tayin ve isterse ayrı bir devlet kurma hakkı"* demek suretiyle, *"kendi kaderini tayin hakkını"*, ayrı bir devlet kurma hakkından başka bir şey olarak görüyorlar. Yukardaki ifade ancak şu şekilde doğru olurdu: "... kendi kaderini tayin hakkım, yani ayrı bir devlet kurma hakkını..." Çünkü kendi kaderini tayin hakkı zaten ayrı bir devlet kurma hakkıdır.

Kendi kaderini tayin hakkının ayrı bir devlet kurma hakkından başka bir şey olmadığını Lenin yoldaş defalarca belirtmiştir:

"*Ulusların siyasi kaderlerini kendilerinin tayin etmesi meselesinin* ***yani*** (abç) *bunların tamamen özgür ve demokratik yoldan ayrılmaları ve bağımsız devlet kurmaları meselesinin çözüme bağlanması...*" (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, s. 12)

"*Demek ki, eğer biz ulusların kendi kaderlerini tayin etmesi kavramının anlamını hukuki tanımlamalarla cambazlıklar yaparak ya da soyut tanımlamalar 'icat ederek' değil de, ulusal hareketlerin tarihi ve iktisadi şartlarını inceleyerek öğrenmek istiyorsak, varacağımız sonuç,* ***kaçınılmaz olarak, ulusların kendi kaderlerini tayin etmesinin, o ulusların yabancı ulusal bütünlerden siyasi bakımdan ayrılma ve bağımsız bir ulusal devlet kurmaları anlamına geldiği sonucudur.***"(abç)

"*Daha aşağıda,* ***ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkını, dev-***

let olarak ayrı varlık hakkından başka bir anlamda kullanmanın niçin yanlış olacağının (abç) *başka sebeplerini de göreceğiz.*" (age, s. 55)

"*... Marksistlerin programındaki 'ulusların kendi kaderlerini tayin etmeleri' ilkesi, tarihi-iktisadi bakımdan, siyasi kaderlerini tayin etme, siyasi bağımsızlık, ulusal bir devletin kurulmasından* ***başka bir anlama gelemez****...*" (abç) (age, s. 59)

"*... Ulusların siyasi kaderlerini tayin etmeleri hakkının, ayrılma ve bağımsız bir ulusal devlet kurma hakkından başka bir anlama gelemeyeceği...*" (age, s. 86)

"*Boşanma serbetliğini savunan bir kimseyi, aile bağlarını yıkmak istemekle suçlamak ne kadar ahmakça ve ne kadar ikiyüzlüce bir davranışsa,* ***ulusların kendi kaderlerini tayin etme özgürlüğünü savunanları da yani ayrılma özgürlüğünü savunanları da*** [abç], *ayrılmayı teşvikle suçlamak, o ölçüde ahmakça ve ikiyüzlü bir davranıştır... Kapitalist devlette,* ***ulusların kendi kaderini tayin etme hakkını, yani ulusların ayrılma hakkını*** [abç] *reddetmek, egemen ulusun imtiyazlarını ve demokratik metotlara karşı polis yönetim metotlarını savunmaya eşittir.*" (age, s. 87- 88)

"*... Sosyal-Demokratlar, eğer* ***ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkını, yani ezilen ulusun ayrılma hakkını*** [abç] *reddederlerse...*" (age, s. 89)

"*İlk önce şunu belirtelim ki, 'ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı' konusunda Rus Sosyal-Demokrat literatürü ve ne kadar yetersiz olursa olsun, bu literatür, gene de* ***sözkonusu hakkın, ulusların ayrılma hakkı anlamına geldiğini açıkça ifade eder.***" [abç] (age, s. 114)

"*Okuyucu, programı kabul eden Partinin İkinci Kongresinde,* ***ulusların kendi kaderini tayin etme hakkının 'ancak' ayrılma hakkı anlamına geldiği*** (abç) *konusunda iki ayrı görüş bulunmadığını görecektir.*" (age, s. 118)

"*Genel olarak Marksizmin teorisi bakımından ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı meselesi hiç bir zorluk arzetmez. 1896 Londra kararlarına, ya da* ***ulusların kendi kaderini tayin etme hakkının*** *sadece*

ayrılma hakkı anlamına geldiği gerçeğine... [abç] *ciddi olarak kimse karşı gelemez.*" (age, s. 125)

"*... Her türlü burjuva milliyetçiliğine karşı ve özellikle Rus milliyetçiliğine karşı mücadele etmek, sadece genel olarak bütün ulusların tam hak eşitliğini tanımakla yetinmemek, fakat aynı zamanda* ***bağımsız devlet kurmada da hak eşitliğini, yani ulusların kendi kaderlerini tayin etmede, ayrılmada hak eşitliğini*** [abç] *tanımak...*" (age, s. 128)

"*Partinin Birinci Kongresi'nin (1898) kararlarından mekanik olarak devralınan -ki bu kongre de, bunu Uluslararası Sosyalist Kongresinin kararlarından ariyet olarak almıştı- bu karar tartışmalardan da anlaşıldığı gibi 1903 Kongresinde tıpkı Sosyalist Enternasyonal'in anladığı biçimde yorumlanmıştır,* ***yani ulusların kendi siyasi kaderlerini tayin etme hakkının, ulusların siyasi bağımsızlık doğrultusunda kendi kaderlerini tayin etme hakkı olarak.***

Böylece, toprağını ayırma hakkı anlamını taşıyan ulusların kendi kaderini tayin etmeleri formülü [abç], *belirli bir devlet organizması* ***içinde*** *bu devletten ayrılmayan ya da ayrılma isteğinde olmayan milliyetlerle ulusal ilişkilerin düzenlenmesi meselesini kapsamaz.*" (age, s. 129, Naşata Raboçaya Gazeta'dan VI. Kossovski'den aktaran Lenin).

"*Besbelli ki Bay VI. Kossovski, 1903 İkinci Kongresinin tutanaklarını elinin altında bulundurmaktadır ve* ***ulusların kendi kaderini tayin etme teriminin gerçek (ve biricik anlamını)*** [abç] *pek iyi anlamaktadır.*" (Lenin, age, s. 129)

Lenin'in bu, itiraza meydan vermeyecek kadar açık ifadelerine rağmen, hâlâ kavramları allak bullak etmenin sebebi nedir? Marksist literatürü böylesine içinden çıkılmaz bir hale sokmak, bir çorbaya çevirmek, büyük bir kabiliyet ister doğrusu!

Bir yandan milletin kendi kaderini tayin hakkı kaşla göz arasında halkın kendi kaderini tayin hakkına dönüştürülüyor (halkın kendi kaderini tayininin, halkın devrim yapmasından başka bir anlama gelmediğini gördük, çünkü halkın ayrı bir devlet kurma hakkını kazanması ancak gericileri devirmekle mümkündür), öte yandan kendi kaderini tayin hakkı, ayrı bir devlet kurma hakkından başka bir şey sayılıyor.

Kavramların gerçek anlamını yerine koyarsak Şafak revizyonistleri şunu demiş oluyorlar:

"Hareketimiz, Kürt halkının [devrim] ve isterse ayrı bir devlet kurma hakkını tanıdığını açıklar!"

İşte bir Marksist- Leninist hareketin milli meseleye getirdiği şahane çözüm (!) Bu çözümün (!), hâkim Türk ulusunun mevcut devlet kurma imtiyazını savunmaktan başka bir anlama gelmediği açıktır.

15. *"Kendi Kaderini Tayin", "Kendi Kaderini Tayin Hakkı"*

"Kendi kaderini tayin" ile *"kendi kaderini tayin hakkı"* farklı şeylerdir. *"Kendi kaderini tayin"* veya *"kendi kaderini tayin etme"* **ayrılma, ayrı bir devlet kurma** anlamına gelir. Oysa, *"kendi kaderini tayin hakkı"* biraz önce de işaret ettiğimiz gibi **ayrılma hakkı**, ayrı bir **devlet kurma hakkı** anlamına gelir. Komünistlerin her şart altında ve kayıtsız şartsız savundukları şey, *"kendi kaderini tayin **hakkı**"* yani ayrı bir devlet kurma **hakkı**'dır.

"Kendi kaderini tayin hakkı" ile *"kendi kaderini tayin"* veya başka bir deyişle *"ayrı bir devlet kurma hakkı"* ile *"ayrı bir devlet kurma"* asla birbirine karıştırılmamalıdır. Komünistler birincisini her şart altında savundukları halde ikincisini şartlara bağlı olarak savunurlar. Lenin yoldaşın ifadesiyle, komünist hareket bu ikinci sorunu, *"her özel meselede somut olarak, bir bütün olarak sosyal gelişmenin ve sosyalizm için proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri açısından yargılar ve tayin eder"*.

Lenin yoldaş, *"ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı"*nı, boşanma hakkına benzetir. Boşanma hakkı her şart altında ve kayıtsız şartsız savunulduğu halde, bizzat boşanma meselesi, bilindiği gibi bazı şartlarda savunulur, bazı şartlarda ise savunulmaz. Boşanma hakkını tanımadan, ailenin birliği nasıl zoraki bir birlik olursa, *"kendi kaderini tayin hakkı"* tanınmadan da, milliyetlerin birliği zoraki bir birlik olur. Karşılıklı güvene, gönüllülüğe dayanan bir birlik olmaz. Karşılıklı düşmanlığa ve cebire dayanan, kof ve çürük bir birlik olur.

Komünistler, böyle bir birliği savunamazlar; her milliyetten emekçi halk arasında karşılıklı güvene, dostluğa, gönüllülüğe dayanan sağlam bir birlik olmasını isterler ve savunurlar. Yine komünistler, genel olarak

büyük devletler halinde örgütlenmiş olmayı, küçük küçük devletler halinde örgütlenmiş olmaya tercih ederler. Çünkü geniş bir alana kurulmuş büyük devletler, sınıf mücadelesi açısından, geniş çapta üretim yapılması açısından ve sosyalizmin inşası açısından daha elverişli şartlara sahiptir.

Fakat komünistler, belirttiğimiz gibi, büyük devletler halinde örgütlenmenin, milliyetler üzerinde baskıya ve zora dayanmasına kesinlikle karşıdırlar. Milliyetler arasındaki birlik, gönüllülüğe ve karşılıklı güvene dayanan bir birlik olmalıdır. İşte, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını, kayıtsız şartsız savunma görevi buradan gelir.

Peki, böyle önemli bir prensip meselesinde Şafak revizyonistlerinin tutumu nedir? Halkın devrim yapma hakkını (!) savunmak, milletlerin kendi kaderini tayin hakkını çiğnemek. Üstelik, *"Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı, yoksul köylülere dayanan toprak devrimi mücadelesinden ve emperyalizme karşı mücadeleden koparılamaz"* diyerek kendi kaderini tayin **hakkını** da şartlara bağlıyorlar.

Unutmayın ki, bu saçma cümle, Şafak revizyonistlerinin milli meseleye getirdiği çözümdür(!) Revizyonistler, eleştiriler üzerine *"kendi kaderini tayin hakkı"*nın yerine, *"kurtuluşu"* sözcüğünü geçirmek zorunda kalmışlardır ama bu, onların milli meselede hâkim ulus milliyetçiliğini savunmaya devam etmelerine asla engel değildir ve zaten engel olmamıştır.

Şafak revizyonistleri şöyle diyorlar:

"*Hareketimiz... Kürt halkının kaderinin **Kürt işçi ve köylülerinin menfaatleri yönünden tayin edilmesi*** [abç] *için çalışır.*"

Neresinden baksanız yanlışlarla dolu bir ifade! Bir kere daha tekrarlayalım ki, her şeyden önce *"Kürt halkının"* değil, *"Kürt milletinin"* denmesi gerekir. Çünkü, Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesi meselesi, milli meseleyle ilgili bir şey değildir, tartıştığımız konuyla alakası olmayan bir şeydir. Ayrıca Kürt halkı kendi kaderini tayin ederse, bu elbette *"Kürt işçi ve köylülerinin menfaatleri yönünde"* olur. Başka bir yönde olması imkânsızdır, çünkü bir halkın kendi kaderini tayin etmesi, o halkın kendi devrimci devletini kurması demektir. Bir halk, **kendi** devrimci devletini kuracak, yani kaderini tayin edecek ve bu, *"işçilerin ve köylülerin menfaati yönünde"* olmayabilecek (!) Bu düpedüz saçmalamaktır.

*"Kürt halkının kaderinin... **tayin edilmesi**"* deniliyor. Bu ifade, bir başka yönden daha sakattır. *"Kaderinin... **tayin edilmesi**"* değil, *"kendi kaderini **kendisinin** tayin etmesi"*. Besbelli ki, *"Kürt halkının kaderinin... **tayin edilmesi**"* ifadesi, *"tayin etme"* işinin, **dışarıdan** yapılması anlamını taşır. Kendi dışındaki bir gücün, Kürt halkının kaderini çizmesi anlamına gelir. Şafak revizyonistleri, milli meseleyi arap saçına çevirmişlerdir. *"Ulusların kendi kaderini tayin hakkı"* kavramında ilerici olan, devrimci olan, doğru olan ne varsa hepsinin ırzına geçmişlerdir. Bu kavramı, akıl almaz çarpıtmalarla hâkim ulusun burjuvalarının ve toprak ağalarının işine yarayacak bir şekle sokmuşlardır.

Yukardaki ifadede, *"halk"* sözcüğü yerine *"millet"* sözcüğü konmuş olsaydı, ifade yine de şu iki sakatlığı devam ettirirdi: Cümle, "hareketimiz, Kürt [milletinin] kaderinin Kürt işçi ve köylülerinin menfaati yönünde **tayin edilmesi** için çalışır" şekline girerdi ki, bu takdirde de yine, birinci olarak Kürt milletinin kaderinin tayini işi, kendisi eliyle değil de, *"hareketimiz"* (!) eliyle yapılmış olurdu. Böylece, milli meseleden en önemli şey, milletin kendi kaderini tayin hakkı, milletin elinden alınmış, bu temel ilke alçakça çiğnenmiş olurdu.

Yukardaki cümle şu anlama gelirdi: *"Hareketimiz"*, "Kürt işçi ve köylülerinin menfaati yönünde" ayrı bir Kürt milli devletinin kurulması için çalışır. Besbelli ki bu ifade, devlet kurma hakkını milletin elinden alıp *"hareketimiz"* denilen şeyin eline vermektedir. İkinci olarak, bir komünist hareket, bir milli devlet kurulup kurulmaması meselesini asla programa almaz; ayrı bir milli devlet kurulması konusunda asla peşin hüküm vermez. Komünist hareket, yukarda da belirttiğimiz gibi, *"milletin kendi kaderini tayin hakkının"* garantisini verir ve bunu programına koyar. Ayrılıp ayrılmama meselesinde somut şartlara göre bir karara varır.

Şafak revizyonistleri, sonuç itibariyle, genel olarak milletin kendi kaderini tayin hakkını, özel olarak da Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını fiilen yok etmişlerdir. Bunu yok ettiniz mi de, *"ulusların eşitliği"* prensibinden geriye kocaman bir sıfır kalır; elinizi hâkim ulusun sadece burjuvazisine değil, polis şeflerine, faşist generallerine de dostça uzatmış olursunuz.

16. Türkiye'nin Sınıf Bilinçli Proletaryası, Kürt Milletinin Ayrılmasını Ne Zaman Destekler, Ne Zaman Desteklemez?

Hangi milliyetten olursa olsun, sınıf bilinçli Türkiye proletaryası, Kürt milletinin ayrı bir devlet kurması meselesine devrimin gelişmesi, güçlenmesi açısından bakar. Eğer Kürt milletinin ayrı bir devlet kurması, Türkiye Kürdistan'ında proletarya önderlİğinde demokratik halk devriminin gelişmesi ve başarıya ulaşması imkânını artıracaksa, hangi milliyetten olursa olsun, sınıf bilinçli Türkiye proletaryası bizzat ayrılmayı destekleyecektir. Eğer ayrılma, Türkiye Kürdistan'ında proletarya önderliğinde demokratik halk devriminin gelişmesini ve başarıya ulaşmasını geciktirecekse, zorlaştıracaksa, hangi milliyetten olursa olsun, sınıf bilinçli Türkiye proletaryası ayrılmayı desteklemeyecektir.

Ülkemizde gelişen komünist hareketin Kürdistan'da köylüler arasında hızla kök saldığını, toprak devrimi mücadelesinin hızla gelişip yayıldığını, devrimci hareketin Kürdistan bölgesinde, Batı bölgesine nisbetle daha hızlı geliştiğini düşünelim. Bu şartlar altında Kürt bölgesinin Türkiye sınırları içinde kalması, bu bölgede **sadece** hâkim Türk ulusunun burjuva ve toprak ağalarının devletinin çıkardığı engellerle devrimin kösteklenmesine vs... yol açacaktır.

Veya Kürt bölgesinde çeşitli alanlarda Kızıl siyasi iktidarların doğduğunu düşünelim ve Batı'da devrimin çok daha yavaş bir tempoyla geliştiğini düşünelim. Bu şartlar altında yine, Türk hâkim sınıflarının ve bunların devletinin baskısı, Doğu'da gelişen devrimi geciktirecek, köstekleyecektir. Bu takdirde Doğu'nun ayrılması, devrimin gelişmesini hızlandıracak, güçlendirecektir.

Bu durum, Batı ve Doğu'daki devrimin gelişmesini de hızlandırarak, Ortadoğu'nun diğer ülkelerindeki devrimin gelişmesini de elbette etkileyip hızlandıracaktır. Böyle bir durumda, hangi milliyetten olursa olsun, sınıf bilinçli Türkiye proletaryası Kürt milletinin ayrılmasIm, Kürdistan'da hızla gelişen devrimin daha hızlı gelişme imkânlarına kavuşmasını ister ve savunur.

Öte yandan, eğer Türkiye'nin diğer bölgelerinde devrim daha hızla gelişiyorsa, Kürt bölgesindeki gelişme daha yavaşsa, Kürdistan'ın ay-

rılması, bu bölgede devrimin gelişmesini daha da yavaşlatacaksa, feodal beylerin, şeyhlerin, mollaların vs... hâkimiyetini güçlendirecekse, Doğu'daki devrimci mücadele, Batı'nın desteğinden mahrum kalarak zayıf düşecekse, bu takdirde hangi milliyetten olursa olsun, sınıf bilinçli Türkiye proletaryası ayrılmayı desteklemeyecektir. Eğer Türkiye'de devrim başarıya ulaştıktan sonra Kürt burjuvazisinin önderliğinde bir ayrılma hareketi baş gösterirse, hangi milliyetten olursa olsun sınıf bilinçli Türkiye proletaryası ayrılmayı desteklemeyecektir vs...

Bu söylediğimiz şeyler, elbette faraziyeye dayanmaktadır. Fakat komünist hareketin hangi şartlarda ayrılmayı savunacağını, hangi şartlarda ayrılmanın aleyhinde bir tutum takınacağını kavramak bakımından, bu faraziyeler üzerinde durmanın da büyük faydaları vardır. Ayrıca bu faraziyeler gerçeğe aykırı, olması imkânsız şeyler de değil, gerçeğe uygun, olması mümkün şeylerdir.

17. Kürt Milleti Ayrılmaya Karar Verirse, Sınıf Bilinçli Türkiye Proletaryası Nasıl Davranacaktır?

Ayrılma halinde iki durum sözkonusu olabilir:

Birincisi, ayrılmanın, yukarda belirttiğimiz gibi devrimin gelişmesini olumlu yönde etkilemesi durumudur ki, bu takdirde mesele basittir. Her milliyetten sınıf bilinçli Türkiye proletaryası, ayrılmayı kesinlikle savunur ve destekler.

İkincisi, ayrılmanın, devrimin gelişmesini olumsuz yönde etkilemesi durumudur. Böyle bir durum varsa ve buna rağmen Kürt milleti ayrılmak istiyorsa, sınıf bilinçli Türkiye proletaryası ne yapacaktır? Sözlü tartışmalarda bu soruya Şafak revizyonistlerinin verdiği cevap şudur: Zor kullanmak dâhil, her metoda başvurarak ayrılmayı engellemek.

Aynı soruya hareketimizin verdiği cevap şudur: Komünistler böyle bir durumda zor kullanmayı kesinlikle reddederler. Kürt işçileri ve emekçileri arasında *"birleşme"* lehinde propaganda yürütmekle birlikte, ayrılma isteğinin önüne asla zor çıkarmazlar. *"Milletlerin kendi kaderlerini tayin hakkı"*nı tanımak, bir millet bu hakkı kullanmak, yani ayrılmak istediği zaman, onun karşısına asla engel ve güçlük çıkarmamak demektir.

Komünistler, Kürt milletinin ayrı bir devlet kurup kurmayacağı kararını tamamen ve kesinlikle Kürt milletine bırakır. Kürt milleti isterse ayrı bir devlet kurar, istemezse kurmaz. Buna karar verecek olan başkaları değil, Kürt milletidir. Komünistler, bir milletin ayrılma isteğinin önüne kendileri asla engel çıkarmayacağı gibi, burjuva ve toprak ağalarının hükümetinin engel çıkarma, zor kullanma girişimleriyle de aktif olarak mücadele eder. Her türlü dış müdahaleye karşı mücadele eder.

Eğer Kürt proletaryası ve emekçileri ayrılmanın devrimi zayıflatacağının bilincinde ise, o zaten birleşmek yolunda elinden geleni yapacaktır; bilincinde değilse, onun adına dışardan müdahaleye kimsenin hakkı yoktur. Dışardan müdahale, zor kullanma, ayrılma isteğinin önüne engel çıkarma hangi gerekçeyle olursa olsun, *"ulusların kendi kaderini tayin hakkı"*na bir tecavüzdür. Böyle bir tecavüz, işçilerin ve emekçilerin birliğini baltalar, birbirine güvenini sarsar, milli düşmanlıkları körükler, sonuç olarak, uzun vadede proletaryanın davasına büyük zararlar verir.

Sovyetler Birliği'nde devrim başarıya ulaştıktan sonra (31 Aralık 1917'de) Finlerin ayrılmak istemesi üzerine Bolşevikler, hiç tereddüt etmeden ayrılmaya razı olmuşlardır. Eğer Finler ayrılmasaydı ve Finlandiya SSCB içinde bir halk cumhuriyeti olarak örgütlenseydi, bu elbette daha iyi bir şeydi. Ama Fin ulusu ayrılmak istiyordu. Bu durumda ya ayrılmaya razı olmak, ya da isteği zorla bastırmak gibi son derece zararlı bir yol tutmak gerekiyordu.

Bolşevikler ayrılmaya razı oldular, ayrılma isteğinin önüne en küçük ölçüde bile olsa hiçbir engel çıkarmadılar. Bu tutum gerek Fin halkının, gerekse Sovyetler Birliği'ndeki devrimin menfaatine olmuştur. Bu tutum, Fin işçi ve köylülerinin Sovyet proletaryasına güvenini sağlamlaştırmıştır. Sovyetler Birliği'nde iç savaşın devam ettiği 1918-1920 yılında emperyalistlerin, Sovyetler Birliği'ne Finlandiya üzerinden saldırma planları, Fin halkının direnişiyle karşılaşmıştır. Eğer Fin ulusunun ayrılma isteğine rağmen ayrılma engellenseydi, bu tutum, iki ülke halkı arasında köklü bir düşmanlık doğururdu sadece.

"Smolni'de" diyor Lenin yoldaş,

"Fin burjuvazisinin cellat rolündeki temsilcisi Svinhufvud'a -Rusçası

'domuz kâfalı' demektir- kararnameyi uzattığım zamanki sahneyi çok iyi hatırlıyorum. Dostça elimi sıktı, birbirimize karşılıklı iltifatlar ettik. Ne tatsız bir işti! Ama yapılması gerekiyordu; çünkü o sırada burjuvazi Moskofların, şovenlerin, Büyük Rusların Finleri ezmek istediği iddiasıyla halkı, emekçi halkı aldatmaktaydı. Bunu yapmak zorundaydık." (Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri, s. 278-279)

Lenin yoldaşın Fin meselesindeki tutumu son derece öğretici bir örnektir. Şafak revizyonistlerinin tutumu, Lenin yoldaşın tutumuna taban tabana zıttır. Bizim tutumumuz, Lenin yoldaşın tutumuyla tam bir uygunluk halindedir.

18. *"Bölücülük"* Demagojisi

Şafak revizyonistleri, *"hareketimiz, Türk ve Kürt halklarının devrimci birlik ve kardeşliğine düşmanlık güden her milliyetten hâkim sınıflarla ve onların **bölücü politikasıyla*** [abç] *mücadele eder"* diyorlar.

Bunların *"bölücü politika"* tabiri, Türk hâkim sınıflarının şoven milliyetçilerinin ve feodallerin siyasi sözlüğünden ödünç alınmıştır. Hâkim sınıflar, kendi milliyetçi politikalarına karşı çıkan herkese *"bölücü"* damgasını yapıştırıyorlar. Sadece ayrılmak isteyen Kürtlere değil, ayrılma hakkını savunan, mili baskılara şu veya bu ölçüde karşı çıkan herkese *"bölücü"* diyorlar.

Bölücülüğün Türkiye'de taşıdığı anlam, *"toprakların bölünmesi"*, *"devletin birliğinin ve bütünlüğünün bölünmesi"*dir. Bu anlamda Türk hâkim sınıflarının ve hatta siyasi bakımdan biraz daha ileri olmakla birlikte, bir elini (açıkça) demokrasiye, öbür elini (arkadan) hâkim sınıflara uzatan orta burjuvazinin *"bölücü"* olduğunu söylemek, sadece komik olur. Ne bölücülüğü? Bunlar, *"bölücülüğün"* amansız düşmanlarıdırlar. Baksanıza, sabah akşam *"bölücülüğe"* küfrediyorlar.

Bunlar ne pahasına olursa olsun, devletin ve toprakların bölünmemesinden, birliğinden yanadırlar! Yani Kürt milletinin ve bütün azınlık milliyetlerin **zorla** Türkiye Devleti sınırları içinde tutulmasından yanadırlar. Komünistler ise böyle bir *"birliğe"* karşıdır; komünistler her milliyetten işçilerin ve emekçilerin birliğini savunurlar. Toprakların ay-

rılmamasını veya bir tek devlet halinde örgütlenmeyi devrimin menfaatleriyle bağdaştığı zaman savunurlar (ve bunu savunurken bile, esas olarak işçilerin ve emekçilerin birliğini hedef alırlar); bağdaşmadığı zaman ise, toprakların ve devletin bölünmesini, ayrılmasını savunurlar.

"Toprakların birliği," veya *"devletin birliği"* şiarı, hâkim ulusun burjuvalarının ve toprak ağalarının şiarıdır. Komünistler *"her milliyetten işçilerin ve emekçilerin birliği"* şiarıyla, *"toprakların ve devletin birliği"* şiarını kesin olarak ve kalın çizgilerle ayırdetmek zorundadırlar. Meseleyi böyle koymak yerine, hâkim ulusun burjuva ve toprak ağalarının ağzıyla *"bölücülüğe"* saldırmak, sadece kafaları bulandırır ve Türk hâkim sınıflarının işini kolaylaştırır. *"Bölücülük"* kavramına, gerçekte onun taşımadığı bir anlam atfederek, *"asıl bölücüler onlardır!"* gibi, korkunç derecede demagojik bir üslupla milli haksızlıklara karşı çıkılamaz.

İşçi-Köylü gazetesinde *"Kimdir Bölücü?"* başlığı altında, böyle bir demagoji ve safsata yığını arasında, Kürt milletinin *"ayrılma hakkı"*nın nasıl güme getirildiği, hâkim sınıfların *"devletin ve toprakların birliği"* şiarına nasıl sinsice sahip çıkıldığı hâlâ hatırlardadır. Şafak revizyonistleri, hâkim sınıfların ağzıyla *"bölücü politika"*ya saldırarak, gerçekte dolaylı yoldan *"toprakların ve devletin birliği"*ni savunmaktadır; yani devletin resmi görüşünü benimsemektedir. Hangi milliyetten olursa olsun sınıf bilinçli proletaryanın şiarı da şudur:

"*Bütün uluslar için tam hak eşitliği; ulusların kaderini tayin etme hakkı; bütün ülkelerin işçilerinin* [ve ezilen halklarının] *birleşmesi.*" (Lenin)

19. Şafak Revizyonizmi, M. Kemal ve İ. İnönü'nün Hâkim Ulus Milliyetçiliğini Kendisine Dayanak Yapıyor

Şafak revizyonistleri, tarihte Kürt ulusuna ve diğer azınlık milliyetlere yapılan milli baskıları tasvip ediyor. M. Kemal'in Sivas Kongresi'nde, *"Türkiye'de Kürtler ve Türkler yaşar"* demesini alkışlıyor. İsmet İnönü'nün Lozan'da, *"ben Türklerin ve Kürtlerin temsilcisiyim"* demiş olmasını hararetle karşılıyor ve bunları kendisine dayanak yapıyor. Türk hâkim sınıflarına sanki şöyle sesleniyor: Bakın, Kürtlerin **varlığını** Atatürk ve İnönü de tanıdı. Bizim yaptığımız budur! Bunda kızacak ne var?

Revizyonist hainler, bir milletin varlığını tanımakla, milli meseleyi hallettiklerini sanıyorlar (hatta onlar, henüz Kürt milletinin varlığım da değil, Kürt halkının varlığını tanıyorlar (!)). Komünistler, milli meselede her milliyetin ve dilin mutlak eşitliğini savunurlar; milliyetler ve diller arasındaki her türlü eşitsizliğe, imtiyaza karşı çıkarlar. Devlet kurma konusunda da milliyetlerin eşitliğini isterler. *"Milletlerin kendi kaderlerini tayin hakkı"*nı kayıtsız şartsız savunmaları buradan gelir.

Oysa, burjuvazi her fırsatta kendi milliyeti lehine eşitsizlik ister, imtiyaz ister, diğer milletlerin en tabii haklarını çiğner vs... Hâkim milletin burjuvazisi, başka milletlerin varlığını tanıyabilir, hatta mecbur kaldığı zaman ona bazı haklar da verebilir. Irak'taki Arap burjuvazisi gibi. Ama her fırsatta bu hakları çiğner, her fırsatta başka milliyetleri ezmek ister. Komünistlerle burjuvaziyi ayıran, azınlık milliyetlerin varlığını tanıyıp tanımamak değildir.

Kaldı ki, M. Kemal, Sivas Kongresi'nde merkezi otorite diye bir şeyin mevcut olmadığı veya iyice çöktüğü şartlarda Kürtlerin varlığından sahte bir edayla bahsederek, gerçekte Kürt milletinin muhtemel bir ayrılma hareketini engellemek istemiştir. Onların, Türk burjuvazisinin ve toprak ağalarının boyunduruğuna razı olmalarını sağlamak istemiştir. M. Kemal'in bütün hayatı Kürt milletine ve diğer azınlık milliyetlere baskı ve zulüm örnekleriyle doludur.

Türkiye'de milli meselede komünistlerin kendilerine destek edinemeyeceği biri varsa, o da M. Kemal'dir. Hatta Türkiye'de en başta mücadele edilecek milliyetçilik, hâkim ulus milliyetçiliği olan M. Kemal milliyetçiliğidir. İnönü'nün Lozan'da Kürtlerin de temsilcisi olduğunu iddia etmesi de, Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkına açıkça bir saldırıdır. Kürt milletinin kaderini dışardan tayin etme alçaklığıdır. Kürt milletinin oturduğu bölgeyi Türkiye sınırlarına yani Türk burjuvazisinin ve toprak ağalarının hâkimiyet alanına, emperyalistlerle pazarlık yaparak dâhil etme kurnazlığıdır! Ve Türk milliyetçiliğinin en azgın bir biçimde tezahür etmesidir. Revizyonist hainlerin kendilerine dayanak yaptığı şey işte budur!

20. Şafak Revizyonizminin Milli Meseleyle İlgili Tezlerinin Özeti

Şafak revizyonistleri, diğer azınlık milliyetler ve diller üzerindeki milli baskıyı göz ardı ediyor. Şafak revizyonistleri, Kürt hareketini bir milli hareket olarak görmüyor; onu **sadece** milli baskılara karşı yönelmiş bir *"halk"* hareketi olarak değerlendiriyor; Kürt halkının sınıf hareketiyle, milli hareketini birbirinden ayırdedemediği gibi, Kürt milli hareketinin baskılara ve zulme karşı yönelmiş genel demokratik muhtevasıyla Kürt milliyetçiliğini güçlendirmeye yönelen gerici muhtevasını da birbirinden ayırdetmiyor, Kürt burjuva ve toprak ağalarıyla Kürt proletaryası ve emekçileri arasındaki farkı siliyor.

Şafak revizyonistleri, Türk hâkim sınıflarının Kürt milletine uyguladığı milli baskı ve zulmün derin iktisadi ve siyasi sebeplerini yanlış tahlil ediyor; milli baskıyla sınıf baskısını, milli çelişkiyle sınıf çelişkisini bir ve aynı gibi gösteriyor.

Şafak revizyonistleri, Türk işçi ve köylüleri üzerindeki Türk milliyetçiliğinin derin izlerini de görmezlikten gelerek, gerçeği süslü laflara feda ediyor! Türk milliyetçiliğine karşı işçiler ve köylüler arasında yürütmek zorunda olduğumuz faaliyetin önemini ortadan kaldırıyor.

Şafak revizyonistleri, *"ulusların kendi kaderini tayin hakkı"* kavramını akıl almaz bir şekilde çarpıtarak, onu önce Buharinci formülasyona dönüştürerek, sonra bu Buharinci formülasyonun da ırzına geçerek, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını tamamen imkânsız hale getiriyor ve ortadan kaldırıyor. Milli meseleyle ilgili kavramları altüst ediyor.

Şafak revizyonistleri, *"bölücülük"* demagojisiyle, sinsi bir şekilde toprakların ve devletin birliğini savunuyor.

Şafak revizyonistleri, Türkiye'de hâkim ulus milliyetçiliğinin temsilcileri olan M. Kemal ve İ. İnönü'yü kendisine dayanak yapıyor; bir milletin varlığını tanımakla milli meselenin halledileceğini sanıyor.

Sonuç şudur: Şafak revizyonistlerinin milli meselede izledikleri çizgi, Türk milliyetçiliğiyle, Mihricilikten miras bir milliyetçilikle, Kürt milliyetçiliğini bağdaştırma çabasıdır. Şafak revizyonistleri, bir yandan Türk milliyetçisidir, fakat öte yandan Kürt milliyetçiliğine de dostça elini uzatmıştır. Satırlar arasında sanki şu okunuyor:

"Kürt burjuvazisi ve toprak ağaları kardeşlerimiz! Şu ayrılmak fikrini bir yana bırakın! Gelin bizimle elele verin! Bakın, size yapılan baskılara biz de karşı çıkıyoruz. Size baskı yapanlar *'bölücüler'*dir! Ama eğer ayrılmak isterseniz, siz de *'bölücü'* olursunuz! Oysa, biz, bilirsiniz, *'bölücülüğün'* düşmanlarıyız, vs. vs..."

Kürt milliyetçiliğine taviz veren bir Türk milliyetçiliği! İşte, milli meseleyle ilgili bütün gevezeliklerin ve şarlatanlıkların özeti!

21. Marksist-Leninist Hareketin Milli Meseleyle İlgili Görüşlerinin Özeti

Marksist-Leninist hareket, bugün Türk hâkim sınıflarının Kürt milletine ve azınlık milliyetlere uyguladığı milli baskıların en amansız ve en kararlı düşmanıdır; milli baskılara, diğer diller üzerindeki baskılara, milli imtiyazlara karşı en önde mücadele eder.

Marksist-Leninist hareket, Türk burjuva ve toprak ağaları tarafından ezilen Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını, yani ayrılma ve bağımsız bir devlet meydana getirme hakkını her dönemde ve kayıtsız şartsız tanır ve savunur.

Marksist-Leninist hareket, devlet kurma hakkı konusunda da imtiyaza karşıdır. Halk demokrasisinin en temel ilkeleri bunu zorunlu kılmaktadır. Aynı zamanda Türk burjuva ve toprak ağalarının Türkiye'deki azınlık milliyetlere uyguladığı şimdiye dek görülmedik milli baskılar da bunu zorunlu kılıyor. Bu aynı zamanda bizzat Türk işçilerin ve emekçilerin özgürlük mücadelesi tarafından zorunlu kılınmaktadır, çünkü onlar, Türk milliyetçiliğini yıkmazlarsa, onlar için kurtuluş imkânsız olacaktır.

Ulusların kendi kaderini tayin hakkı, belli bir ulusun ayrılmasının gerekliliği ile asla karıştırılmamalıdır. Marksist-Leninist hareket, ayrılma sorununu her özel meselede somut olarak ele alır, *"bir bütün olarak sosyal gelişmenin ve sosyalizm için, proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri açısından yargılar ve tayin eder"*. Marksist-Leninist hareket, tasvip etmediği bir ayrılma kararında da zor kullanmayı, engel ve güçlük çıkarmayı kesinlikle reddeder. Sınırlar, milletin kendi iradesiyle tespit edilmelidir. Bu, çeşitli milliyetlere mensup işçi ve emekçi yığınların kar-

şılıklı güveni, sağlam dostluğu ve gönüllü birliği için zorunludur.

Marksist-Leninist hareket, genel olarak ezilen milliyetlerin ve özel olarak Kürt milletinin milli baskılara, zulme ve imtiyazlara karşı yönelmiş mücadelesini kesinlikle destekler; ezilen milletin milli hareketindeki genel demokratik muhtevayı kesinlikle destekler.

Marksist-Leninist hareket, Kürt milli hareketinin başını çeken burjuva ve küçük toprak ağalarına karşı da, Kürt proletaryasının ve emekçilerinin sınıf mücadelesini yürütür ve yönetir. Kürt burjuva ve toprak ağalarının milliyetçiliği güçlendirmeyi hedef alan eylemlerine karşı, Kürt işçi ve emekçilerini uyarır. Marksist-Leninist hareket, çeşitli milliyetlerin burjuva ve toprak ağası sınıflarının kendi üstünlükleri için giriştikleri mücadeleler karşısında kayıtsızdır.

Marksist-Leninist hareket, milli baskılara karşı mücadeleyi toprak ağalarının, şeyhlerin, mollaların vb... durumunun güçlenmesiyle bağdaştırma çabasında olanlara karşı mücadele eder.

Marksist-Leninist hareket, Türk hâkim sınıflarıyla işbirliği yapan Kürt büyük feodal beylerinin, din adamlarının büyük burjuvalarının, işçileri ve emekçileri bölme çabalarını, el altından Türk burjuva ve toprak ağalarıyla, bütün milliyetlerin emekçi halklarının aleyhine dalavereler yürüterek işçileri ve emekçileri uyutma çabalarını, çoğu zaman milliyetçi sloganlarla örtbas etmeye çalıştıklarını bilmektedir ve bunlara karşı mücadele eder.

Marksist-Leninist hareket, Lenin yoldaşın da işaret ettiği gibi, bütün ülkelerin ve hele ezilen ülkelerin geniş emekçi yığınları önünde bıkmadan, usanmadan siyasi bakımdan bağımsız devletler kurma maskesi altında, gerçekte iktisadi, mali ve askeri alanlarda kendilerine tamamen tabi devletler yaratan emperyalist devletlerin sistemli biçimde uyguladıkları aldatmacayı açıklar ve suçlar.

Marksist-Leninist hareket, işçi sınıfının ve diğer emekçilerin belli bir devlette, birleşik örgütlerde, siyasi, sendikal, kooperatif, eğitsel vb. örgütlerde kaynaştırılmasını savunur. İşçileri ve emekçileri milliyetlerine göre ayrı örgütlerde toplama eğilimleriyle mücadele eder. Çünkü değişik milliyetlerin işçileri ve emekçileri, uluslararası sermayeye ve gericiliğe karşı ancak bu şekilde başarılı mücadele yürütme imkânına kavuşur;

bütün milliyetlerin toprak ağalarının, din adamlarının ve burjuva milliyetçilerinin propagandasıyla ve gerici özlemleriyle ancak bu şekilde başarıyla mücadele etme imkânına kavuşur.

Marksist-Leninist hareket, ülkemizde her milliyetten burjuva ve küçük-burjuva oportünist partiler ve akımlar tarafından genellikle benimsenen *"kültürel-milli özerklik"* planını kesinlikle reddeder. Çünkü bu plan, bir tek devletin eğitim işlerinin milliyetlere göre bölünmesini önermektedir; böylece, her milliyetin işçi ve emekçilerini, o milliyetin burjuva ve toprak ağalarının kültürüne bağlamayı ve onları manevi bakımdan köleleştirmeyi hedef almaktadır. Dolayısıyla, hem demokrasi açısından, hem de proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri açısından son derece zararlıdır.

Marksist-Leninist hareketin demokratik halk diktatörlüğü sisteminde milli meseleye getireceği çözüm şudur:

Demokratik halk diktatörlüğü sisteminde bütün milletlerin ve dillerin tam eşitliği garanti edilecektir. Hiçbir zorunlu dil tanınmayacak, halka bütün yerli dillerin öğretildiği okullar sağlanacaktır. Halk devletinin anayasası, herhangi bir milletin, herhangi bir imtiyaza sahip olmasını ve milli azınlığın haklarına herhangi bir tecavüzü kesinlikle yasaklayacaktır.

Her ulusa, kendi kaderini tayin etme hakkı tanınacaktır. Bütün bunların gerçekleşmesi için, özellikle yaygın bölgesel özerklik ve tamamen demokratik yerel kendi kendini yönetim gereklidir. Bu özerk ve kendi kendini yöneten bölgelerin sınırları, ekonomik ve sosyal şartlar, nüfusun milli bileşimi vb... temeli üzerinde, bizzat mahalli nüfus tarafından tayin edilecektir.

Milli meseledeki temel şiarımızı bir kere daha tekrarlayalım:

"Bütün uluslar için tam hak eşitliği; ***ulusların kendi kaderini tayin etme hakkı****; bütün ülkelerin işçilerinin [ve ezilen halkların] birleşmesi."*

(Aralık 1971-Haziran 1972)

Not: Aralık 1971'de yazıldı. Revizyonizmle örgütsel ayrılıktan sonra aslına bağlı kalınarak yeniden kaleme alındı.

BAŞKAN MAO'NUN KIZIL SİYASİ İKTİDAR ÖĞRETİSİNİ DOĞRU KAVRAYALIM

Yoldaş,

Bir gençlik komitesinin sorularına verdiğin cevapla ilgili olarak benim başlıca itirazlarım, eleştirilerim ve açıklamalarım şunlardır:

Önce, Mao Zedung'un Çin'de Kızıl siyasi iktidarın (yani Beyaz rejim tarafından tamamen sarılmış Kızıl siyasi iktidar yönetimindeki birkaç küçük bölgenin) var olabilmesini ve gelişebilmesini hangi şartlara bağladığına bakalım.

Mao Zedung, Hunan-Kiangsi Sınır Bölgesi II. Parti Kongresi için hazırladığı *"Politik Sorunlar ve Sınır Bölgesi Parti Örgütlerinin Görevleri"* adı verilen 5 Ekim 1928 tarihli karar tasarısında **"Kızıl siyasal iktidarın var olabilmesi ve gelişebilmesi, sadece belirli şartlar altında mümkündür"** dedikten sonra, belirli şartları şöyle sıralıyor:

*"**Birincisi**, bu bir emperyalist ülkede ya da dolaysız emperyalist yönetim altındaki bir sömürgede mümkün değildir, ama ekonomik yönden geri kalmış bir yarı-sömürge olan ve dolaylı emperyalist yönetim altında bulunan Çin'de mümkündür. Çünkü bu olağanüstü olay [Kızıl rejimlerin varolması ve gelişmesi], yine bir başka olağanüstü olayın varlığıyla, **Beyaz rejimin savaş içinde bulunmasıyla gerçekleşebilir*** (altını ben çizdim-abç), *Beyaz rejim içindeki savaşlar ise emperyalist ülkelerde ve sömürgelerde değil, Çin gibi yarı-sömürge ülkelerde mümkündür."*

*"**İkincisi**, Kızıl siyasal iktidarın doğduğu ve dayandığı yerler işçilerin, köylülerin ve askerlerin daha önce büyük kitleler halinde ayaklandığı yerlerdir. Yani buralarda **kuvvetli bir kitle temeli vardır.**"*

*"**Üçüncüsü**, siyasal halk iktidarının küçük bölgelerde uzun zaman dayanabilmesi, **devrimci durumun** (abç) ülke çapındaki gelişmesine bağlıdır... Eğer ülke çapındaki devrimci durum gelişmeye devam etmez,*

durgunlaşırsa, küçük Kızıl bölgelerin ömrü de oldukça kısa olacaktır. Aslında, Çin'deki devrimci durum... sürekli bölünmeler ve savaşlarla gelişmeye devam etmektedir..."

*"**Dördüncüsü, yeterli güce sahip düzenli*** (abç) *bir Kızıl Ordu, Kızıl siyasal iktidarın varlığı için gerekli bir şarttır."*

*"**Beşincisi**... Komünist Partisi örgütünün **güçlü** ve politikasının **doğru*** (abç) *olması gerekir."*

Özetlersek, Beyaz rejim tarafından kuşatılmış Kızıl siyasi iktidar yönetimindeki küçük bölgelerin Çin'de yaşayabilmesinin nedenlerini Mao Zedung, şu şartlara bağlıyor:

1) Beyaz rejimin savaş içinde bulunması (yarı-sömürgelikten dolayı),

2) Kuvvetli bir kitle temelinin mevcut olması,

3) **Devrimci durumun** ülke çapında gelişmesi,

4) *"Yeterli güce sahip"* ve *"düzenli"* bir Kızıl Ordunun varlığı,

5) Güçlü ve politikası doğru bir komünist partisinin varlığı.

Mao Zedung, 25 Kasım 1928 tarihli (diğerinden daha sonra yazılmış) ***"Çinkang Dağlarındaki Mücadele"*** yazısında ise bu şartları şöyle özetliyor:

*"Yaptığımız incelemeler, bu olayın nedenlerinden birinin, Çin'in komprador ve toprak ağaları sınıfları içindeki bitmez tükenmez **parçalanmalar ve savaşlar** olduğunu gösteriyor. Bu **parçalanmalar ve savaşlar** devam ettiği sürece, işçilerin ve köylülerin silahlı bağımsız rejimlerinin yaşaması ve gelişmesi mümkündür. Bu bağımsız rejimin yaşaması ve gelişmesi için, **bölünmelerin ve savaşların*** (abç) *yanında gerekli diğer şartlar şunlardır: (1) Sağlam bir kitle temeli; (2) sağlam bir Parti örgütü, (3) oldukça güçlü bir Kızıl Ordu; (4) askerî harekâta uygun arazi; (5) beslenme için yeterli ekonomik kaynaklar."*

Mao Zedung burada daha önce gerekli gördüğü şartlardan birini, *"devrimci durumun ülke çapında gelişmesi"* şartını zikretmemiştir. Fakat bu şartların hemen arkasından şunu belirtmektedir:

"Bağımsız bir rejim, hâkim sınıflara karşı uyguladığı stratejiyi duruma göre değiştirmeli; hâkim sınıfların rejimi geçici bir istikrar dönemine girdiği zaman [bu, aynı zamanda devrimci durumun durgunlaşması

demektir] *başka, parçalandığı zaman* [bu, aynı zamanda devrimci durumun yükselmesi demektir] *başka bir strateji uygulanmalıdır*".

Mao Zedung daha sonra bu başka başka stratejilerin neler olduğunu açıklamaktadır. Buradan çıkarılacak sonuç şudur: Bir Kızıl siyasi iktidar (yani mevcut bir iktidar), **diğer şartların varlığı halinde ve doğru bir strateji uygulandığı takdirde**, devrimci durum ülke çapında gelişmese bile, durgunlaşsa bile **varlığını devam ettirebilir**. Yani devrimci durumun bir süre durgunlaşması, onun **varlığını** ortadan kaldırmaz. Böyle bir şey, sadece Kızıl siyasi iktidar açısından onun gelişmesini, büyümesini yavaşlatır veya bir süre durdurur veya en kötü ihtimalle **kısmî** gerilemelere yol açar.

Gerçekten de, Çin'de bağımsız rejimler Beyaz rejimin istikrar içinde olduğu dönemlerde bile doğru bir strateji izlendiği zaman yaşamış, yanlış bir strateji izlendiği zaman kayıplara ve yenilgilere uğramıştır. Günümüzde ise artık hiçbir yarı-sömürgede (ve tabii sömürgelerde de) Beyaz rejimlerin uzun süre istikrar içinde olacağı söylenemez. Devrimci durum gerek dünya açısından gerek tek tek ülkeler açısından (bazı istisnalar olsa bile) fevkalâdedir. Emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin ise bütün dünyada zafere ilerlediği çağımızın tipik bir özelliğidir bu.

Devam edelim:

Mao Zedung, ikinci yazısında, Beyaz rejim içinde Kızıl siyasal iktidarların yaşayabilmesi için iki şart daha ilave etmiştir. Askerî harekâta uygun arazi ve beslenme için yeterli ekonomik kaynaklar. Bu şekliyle yeniden özetlersek:

1) Beyaz rejim içinde parçalanmalar ve savaşlar
2) Sağlam bir kitle temeli,
3) Sağlam bir parti örgütü,
4) Oldukça güçlü bir Kızıl Ordu,
5) Askerî harekâta uygun arazi,
6) Beslenme için yeterli ekonomik kaynaklar.

Daha sonra Mao Zedung'un, emperyalizmin dolaysız yönetimindeki sömürgelerde bağımsız rejimler kurulamayacağı (yani Kızıl rejimin doğup yaşayabilmesi için Beyaz rejimin savaş içinde olması

gerektiği) konusundaki görüşü değişmiştir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında emperyalist sistemin bütün dünyada sarsılması, ABD dışında bütün emperyalist güçlerin savaşta ya yıkılmış ya da zayıflamış olması, Sovyetler Birliği'nin güçlenmesi, Çin'de emperyalist cephenin yok edilmesi; bütün bunlar,

"*Uzun süre yaşayabilecek büyük ya da küçük devrimci üs bölgeleri ve devrimci rejimler kurmak, kırsal bölgelerden şehirleri sarmak için uzun süreli devrimci savaşlara girişmek ve daha sonra şehirleri de ele geçirip ulus çapında bir zafer kazanmak... **Doğudaki bütün sömürge ülkeleri*** (abç), *en azından bazıları için imkân dâhiline girmiştir*".

Sovyetlerde sosyal emperyalizmin ortaya çıkışı da bu olguyu değiştirememiştir. Nitekim, bir yığın Uzak Doğu ülkesinde Kızıl iktidarlar ya kurulmuştur ya da kurulması yakındır. Arap Körfezi'nde ve Afrika'nın bazı ülkelerinde de, ülkenin bazı alanlarında kurtarılmış bölgeler vardır. Kızıl iktidar organları doğmamış olsa bile kurtarılmış alanlar yaygındır.

Öyleyse genel bir kural olarak şunu söyleyebiliriz:

Bugün bütün ezilen ve sömürülen ülkelerde (sömürge veya yarı-sömürge), (1) sağlam bir kitle temeli; (2) sağlam bir parti örgütü; (3) oldukça güçlü bir Kızıl Ordu; (4) askerî harekâta uygun arazi; (5) beslenme için yeterli ekonomik kaynaklar şartlarının mevcut olduğu alanlarda uzun süre yaşayabilecek Kızıl iktidarlar kurulabilir ve buralardan şehirleri ele geçirmek için uzun süreli savaşlara girişilebilir ve giderek ülke çapında zafer kazanılabilir.

Ülkemiz açısından da ele alınıp incelenmesi gereken şartlar, bu beş şarttır.

1) Sağlam bir kitle temeli: Bunu, elbette bütün ülke çapında aramayacağız. Ülkemizin bazı bölgelerinde kitle temeli daha kuvvetli, bazı bölgelerinde daha zayıftır.

Bu, başka etkenlerin yanı sıra, dengesiz iktisadî gelişmenin bir tezahürüdür ve tabiidir. Fakat ülkemizin birçok bölgesinde sağlam bir kitle temeli mevcuttur. Bu bölgelerde Kızıl siyasi iktidarlar, diğer şartların da mevcut olmasıyla gerçekleştirilebilir ve gelişebilir.

2), 3) Sağlam bir parti örgütü ve oldukça güçlü bir Kızıl Ordu: Bunlar henüz ülkemizde mevcut değildir. Fakat sağlam parti ve güçlü ordu, Kızıl siyasi iktidarın kurulması ve yaşatılması ve geliştirilmesi için gerekli şartlardır. Buna dikkat edilsin. Yoksa, silahlı mücadelenin başlatılması için değil. ***"Sağlam**, bir parti örgütü"* ve ***"oldukça güçlü** kızıl ordu"*, bizzat silahlı mücadelenin içinde ortaya çıkar.

Yani parti zayıfken, böyle bir mücadele içinde **sağlamlaşır**. Silahlı kuvvetler önceleri güçsüz, küçük ve düzensizken, böyle bir mücadele içinde "oldukça güçlü" ve "düzenli" hale gelir. Ve zaten Kızıl iktidar bölgeleri bir anda değil, bir mücadele süreci içinde **doğar**, parti belli bir sağlamlığa ve silahlı kuvvetler *"oldukça güçlü"* ve *"düzenli"* hale geldiği zaman ortaya çıkar. Daha baştan, *"sağlam bir parti örgütü"* ve *"oldukça güçlü bir kızıl ordu"* arayıp bunları bulamayınca, bundan silahlı mücadeleyi ertelemek yönünde sonuçlar çıkarmak, Mao Zedung'un halk savaşı çizgisine ve devrim teorisine aykırıdır.

4) Askerî harekâta uygun arazi: Tayin edici bir önem taşımamakla birlikte, ülkemizin birçok bölgesi, birçok köşesi askerî harekâta uygundur.

5) Beslenme için yeterli ekonomik kaynaklar: Bu şu demektir: O bölge iktisadî ablukaya alındığı zaman bile oradaki iktisadî hayat devam edebilsin, ora halkı en tabii ihtiyaçlarını kendi kaynaklarıyla karşılayabilsin. Yani o bölge halkının ihtiyaçları, geniş ölçüde başka yerlerden sağlanıyor olmasın, iç pazara kopmaz bir şekilde bağlı olmasın.

Mesela İstanbul, Ankara, İzmir ve bunun gibi yerler iç pazara kopmaz bir şekilde bağlıdır. Buralarda oturanların ihtiyaçları geniş ölçüde başka yerlerden sağlanır, buraların ürünleri ise geniş ölçüde başka yerlerde tüketilir. Bu şehirler kuşatıldığı, iktisadî ablukaya alındığı zaman buralarda iktisadî hayat felce uğrar, beslenme ve barınma imkânsız hale gelir. O halde Kızıl iktidarların yaşayabileceği bölgeler, **iç pazarın vazgeçilmez bir parçası haline henüz gelmemiş geri bölgeler olabilir. Ülkemizin geri köylük bölgeleri** geniş ölçüde bu şartı da sağlamaktadır.

O halde, bütün bunlardan sonra ülkemiz açısından çıkaracağımız sonuç nedir? Şudur: Ülkemizde Kızıl siyasi iktidarın doğup yaşaması için bir kısım şartlar (sağlam bir kitle temeli, beslenme için yeterli eko-

nomik kaynaklar, askerî harekâta uygun arazi) zaten uzun zamandan beri mevcuttur. Eksik olan *"sağlam bir parti örgütü"* ve *"oldukça güçlü bir kızıl ordu"*dur. Bu iki şart da subjektif şartlardır, yani bizim çabalarımızla gerçekleşecek şeylerdir.

Bize düşen görev, sağlam bir kitle temeline, beslenme için yeterli kaynaklara ve askerî harekâta uygun araziye sahip köylük bölgeleri tespit etmek, faaliyetimizi ve kuvvetlerimizi buralarda yoğunlaştırarak silahlı mücadele içinde partiyi ve orduyu inşa etmektir. Bu inşa faaliyeti içinde parti belli bir sağlamlığa, silahlı kuvvetlerimiz belli bir güce ve düzenli hale ulaştığı zaman, ülkenin bir veya birkaç yerinde *"Kızıl siyasi iktidar"* gerçekleşecektir. Ancak ülkenin bazı yerlerinde Kızıl siyasi iktidar gerçekleştikten sonradır ki, proletarya ve onun partisi için bütün devrimci sınıf ve tabakaları birleştirmek de, yani halkın **devrimci birleşik cephesini** (işçi-köylü temel ittifakı üzerine kurulan cepheyi) gerçekleştirmek de mümkün olacaktır.

Kızıl siyasi iktidarın doğması ve yaşatılması şartları, silahlı mücadelenin başlatılması şartlarıyla karıştırılmamalıdır. Birincisi için bugün ülkemizde dediğimiz sebeplerden dolayı şartlar mevcut olmadığı halde, ikincisi için esas itibariyle mevcuttur. Seçeceğimiz köylük bölgelerde **kısa süreli** bir propaganda-ajitasyon ve örgütsel hazırlıktan hemen sonra (meselâ, partinin o bölgede yönetici organını örgütlemek, bunlar vasıtasıyla ilk gerilla çekirdeklerini teşkil etmek ve silahlı mücadele ve parti politikası hakkında kısa süreli bir ajitasyon ve propaganda yürütmek) derhal silahlı mücadeleye girişebiliriz ve girişmeliyiz.

Bu mücadelenin kitleleri muazzam bir şekilde uyandırıp eğiteceğini, sadece o bölgedeki değil, ülkenin diğer yerlerindeki kitleleri de uyandıracağını ve kitle temelini de kuvvetlendireceğini, partinin ve silahlı kuvvetlerin esas olarak bu mücadele içinde inşa olacağını ve Kızıl iktidarların bu mücadelenin belli bir aşamasında ortaya çıkacağını unutmayalım.

Değerli yoldaş,

Sizin yazınızda ise, Kızıl siyasi iktidarın doğup yaşayabilmesi için şu beş şart üzerinde duruluyor:

1) *"Gerici rejim içindeki parçalanmalar"*.

2) *"Köylü ayaklanmaları"*,

3) *"Devrim hareketinin ülke çapında gelişmekte olması"*,

4) *"Düzenli kızıl ordu"*,

5) *"Güçlü bir komünist partisinin doğru bir politika gütmesi"*.

Mao Zedung, burada ifade edilen **birinci şart** ile esas itibariyle "Beyaz rejimin **savaş** içinde bulunmasını", **savaş ağaları** arasında sürüp giden silahlı mücadelelerin olmasını kastetmektedir; yoksa hemen her ülkede görülen ve gericiler arasında bulunması tabii ve kaçınılmaz olan çelişmeleri değil. Zaten sonradan bu görüşten vazgeçmiş olduğunu belirttik. Bu nedenle yazıda bunu uzun uzun ele almanın, hem de hemen bütün ülkelerde görülen (Çin'dekinden farklı olarak) ve çok tabii ve kaçınılmaz olan çelişmeleri ele almanın bence hiç gereği yoktur. Bu bölümdeki uzun uzun açıklamalar, arkadaşların sorularına hiç de doğrudan bir cevap değil, çok dolaylı bir cevaptır.

İkinci noktaya gelince: Orada da meselenin özü doğru olarak ortaya konmamış. Mao Zedung, geçmişteki (o, yakın geçmişi ele almıştır) **köylü ayaklanmalarını, hâlihazırdaki kitle temeli açısından ele almıştır**. Yani meselenin özü, bugün kuvvetli bir kitle temelinin bulunup bulunmadığıdır. Yazıda ise, ta Selçuklu ve Osmanlı toplumundaki köylü ayaklanmaları peşpeşe sıralanıyor. Ama, bu ayaklanmaların asıl meseleyle ilgisi kurulmuyor. Şu denilebilirdi: Bu ayaklanmaların olduğu yerlerde, bugün kuvvetli bir kitle temeli mevcuttur; ayaklanmalar şuralarda şuralarda olmuştur ve bunun mirası oralarda hâlâ yaşadığı için, ilerde Kızıl bölgeler esas olarak buralarda ortaya çıkacaktır.

Bu denmiyor (ben de kendi açımdan böyle bir şey söyleyecek bilgiden yoksunum). Denmeyince de, bütün zikredilen o tarihi olaylar, bir tarih bilgisi sergilemesinden veya köylülerin devrimci bir geleneği olduğuna dair bir propaganda konusu olmaktan öteye geçmiyor. Onun yerine son yıllarda ortaya çıkan köylü hareketleri ele alınsa ve buralarda kuvvetli bir kitle temelinin mevcut olduğu, Kızıl siyasi iktidarı gerçekleştirecek, yaşatacak ve genişletecek ihtilalci bir kitle temelinin mevcut olduğu örneklerle açıklansaydı çok daha iyi olurdu ve sorulan sorunun istediği cevap da buydu.

Üçüncü nokta: *"Devrim hareketinin ülke çapında gelişmekte olması"*. Mao Zedung'un ifadesi şöyleydi: *"**Devrimci durumun** (abç) ülke çapında gelişmesi"*. *"Devrimci durum"* yerine *"devrimci hareket"* tabirinin geçirilmesi, içinde bulunduğumuz şartlarda bence çok vahim bir hataya sürüklenmektir. *"Devrimci durum"* nedir? 1) İdare eden *"yukarıdaki sınıfların"* eskisi gibi durumlarını sürdüremez hale gelmeleri; 2) halk kitlelerinin eskisi gibi yaşayamaz hale gelmesi ve bir **değişikliği zorunlu** görmesi; 3) kitlelerin bağımsız eyleminde muazzam bir yükselişin olması. Bunlar Lenin'in ifadesiyle *"devrimin objektif şartları"*dır ve *"tek tek grupların, partilerin iradesinden bağımsız olduğu gibi, tek tek sınıfların iradesinden de bağımsızdır."* (geniş bilgi için bak: Aydınlık, Cilt III, sayfa 379-380).

"Devrimci hareket" ise, genel olarak mevcut düzeni **devirmeye** yönelen **ilerici** hareketlerdir. Yazıda kastedilen *"devrimci hareket"* ise, devrimci hareketlerden bir tanesi olan *"komünist hareket"*tir. Böylece, *"devrimci durum"* yerine *"komünist hareket"* geçirilmiş oluyor. Ve buradan, nihayet şöyle bir sonuç çıkarılıyor: Eğer komünist hareket **ülke çapında** gelişmemişse Kızıl iktidar kurulamaz.

Daha önce Kâzım arkadaş da Çin Devrimi'ni özetlerken, *"**sağlam ve doğru** parti"* yerine *"**ülke çapında** örgütlenmiş bir parti"* ifadesini geçirdiği için bu nokta üzerinde duruyorum. Bu nokta niçin önem taşıyor? Şu bakımdan: Bugün biz **ülke çapında** örgütlenmiş bir hareket değiliz (Rüstem arkadaş ülke çapında örgütlüyüz diyor ama yanılıyor). Eğer öyle olsaydık mesele yoktu. Kısa zamanda da (hatta üç beş yıl içinde de) ülke çapında örgütlenemeyiz. Bu birinci nokta.

İkincisi, ülkemizde devrimin dengesiz gelişeceği gerçeğinden dolayı, ülke çapında yaygın bir örgütlenmeyi biz kendimiz de istemeyiz. Öncelikle ve özellikle devrimin ilk kabaracağı alanlarda örgütlenmeye önem veririz, daha doğrusu vermeliyiz. Yazının bütününde *"silahlı mücadeleye başlama"* şartlarıyla *"Kızıl siyasi iktidarın doğması"* şartları aynı görüldüğü için veya en azından bunlar hiçbir yerde birbirinden ayrılmadığı, aralarındaki sınır hiç belirtilmediği için mantıki olarak silahlı mücadele bütün ülkede örgütlendikten sonraya (yani belirsiz bir gele-

ceğe) ertelenmekte ve bugün önümüze, mücadelenin "diğer şekilleri" çıkarılmaktadır. İşte vahim olan budur.

*"Devrimci durum"*un ülke çapında gelişmesi meselesine gelince, birinci olarak bu, bütün dünya çapında ve özel olarak ülkemiz çapında mevcuttur. "Beyaz rejimin" istikrar dönemleri çok kısa ve geçici olmaktadır. İkinci olarak bu Mao Zedung'un daha sonraki yazısından aktarma yaparak gösterdiğim gibi, Kızıl iktidarın **bizzat varlığını değil**, onun genişleyip genişlememesini, güçlenip güçlenmemesini ve Kızıl bölgede uygulanacak politikayı etkileyen bir faktördür. Bu söylediğim şeylerin ise yazıda belirtilen şeylerle zaten uzak yakın ilgisi yoktur. Yazıda bambaşka meseleler ele alınıyor. Bunlar ise gençlik komitesinin sorularının cevabı değildir.

(Burada bir noktayı daha belirteyim: Ülke çapında komünist hareketin örgütlenmiş olması, ülkenin her yanında, ilinde ilçesinde veya bunların büyük çoğunluğunda partinin yönetim organlarının yani parti komitelerinin teşkil edilmiş olmasıdır bence. Bu konuda tutarsız ifadeler kullanılıyor. Mesela, yazıda *"ülke çapında sesini duyurabilen bir devrimci siyasi akım"* deyimi kullanılıyor. Bu başka bir şeydir.

Meselâ, THKO ve THKP-C ülke çapında örgütlenmiş siyasal akımlar değildir ama *"ülke çapında sesini duyuran"* akımlardır. Bir de şöyle denmiş: *"**Ülke çapında** mücadelenin birleştirilmesi ve tek bir hedefe yönetilmesi"*. Bununla kastedilen "siyasi yönlendirme" değil de, "pratik mücadelenin" yönlendirilmesi ise, işte bu, anladığım anlamda ülke çapında bir örgütlenmeyi gerektirir ve bu, ancak devrimin ülke çapında zafere ilerlediği dönemde mümkün olabilecek bir şeydir. Bunu unutmayalım).

Bu bölümde çok önemli gördüğüm bir **ilke** meselesini daha belirteceğim. Şöyle deniyor:

"*Bir hareketin ülke çapında olması... bütün **ülke halkına** bir siyasi parti olarak **varlığını duyurması ve göstermesi** ve ülke çapında devrimci iktidarı kurma hedefine **yönelmesidir**.*" (abç).

(Bu, çok bulanık ve lastikli bir ifadedir. Çok çeşitli yorumlara yol açabilir. *"Varlığını [veya sesini] duyurma"* meselesine biraz önce dokundum. *"Ülke çapında devrimci iktidarı kurma hedefine yönelme"* ise, hemen her siyasi akımın özelliğidir. Bu noktayı geçiyorum).

*"Meselâ, **şehirlerdeki mücadeleyle desteklenmeyen bir köylü hareketi bastırılmaya mahkûmdur**. Meselâ, Doğu Bölgesindeki, bir köylü isyanı, bir proletarya partisi önderliğinde Ege ve Çukurova köylülerinin mücadelesiyle, **başlıca sanayi şehirlerindeki** işçi sınıfımızın hareketleriyle desteklenmiyorsa, **Kızıl siyasi iktidarı kuramaz ve yaşatamaz.**"* (abç).

Burada önemli bir **ilke** hatası sözkonusudur. Köylüler, sadece **kendi kuvvetleri ile** Kızıl siyasi iktidarı kurabilir ve yaşatabilirler. *"Başlıca sanayi şehirlerinin"* hepsinde gericiler kesin hâkimiyet kursalar ve işçi sınıfı hareketini uzun bir süre tamamıyla bastırsalar dahi, köylüler yine de Kızıl siyasi iktidarı kurup yaşatabilirler ve bu, imkânsız bir şey değildir.

Bu takdirde köylü hareketini *"bastırılmaya mahkûm"* ilan etmek, bugün açısından, başlıca sanayi şehirlerinde örgütlenmeden silah patlatmamak gibi sağ bir hataya sürüklediği gibi, gelecek açısından da devrimi imkânsız göstermekle eşittir. İşçi hareketlerinin bastırılması, işçilerle köylüler arasındaki dayanışmanın koparılması, elbette köylü hareketini zaafa uğratır ama, niçin "bastırılmaya mahkûm" etsin? Şehirlerde gericiler tamamen hâkim olup bir süre işçileri susturabildikleri dönemlerde bile **Çin Devrimi muzafferane ilerlemedi mi?**

Nitekim, bundan şöyle bir sonuca varılıyor:

*"Sonuç olarak diyebiliriz ki, Kızıl siyasi iktidar, **sınırlı olarak yürütülen** bir mücadeleyle değil, proletarya partisinin, **ülke çapında birleştirdiği ve yönettiği** bir mücadeleyle **kurulabilir ve yaşatılabilir**."* (abç).

Daha açık bir ifadeyle, bütün ülke çapında örgütlenmeden ve bütün halkın mücadelesini *"birleştirip"* "yönetecek" hale gelmeden Kızıl iktidar kuramayız. Aman elimizi kaldırmayalım. Sanki burada sözü edilen Kızıl iktidar, bir veya birkaç bölgede kurulacak siyasi iktidar değil de, **bütün ülkede** kurulacak siyasi iktidardır. Sonuç olarak, devrimin dengesiz gelişmesi gerçeğinin ve iktidarın kırlardan parça parça alınacağı tezinin geniş ölçüde terk edildiğini görüyoruz.

Ben şunu söylüyorum: Kızıl iktidarın kurulması ve yaşatılması için (silahlı mücadele için değil), bütün ülke çapında örgütlenmek, bütün halkın birleştirilmiş olması ve bizim tarafımızdan yönetiliyor olması **şart** değildir. Böyle bir şartı Mao Zedung da zaten koymamış-

tır. Bu iyi bir şeydir ama, bugün sahip olamadığımız ve devrimin ülke çapında zafere doğru ilerleyeceği döneme kadar daha pek sahip olamayacağımız bir şeydir.

Halbuki, mevcut kuvvetlerimizi üç-beş önemli bölgede (kuvvetlerimizin ve şartların elverdiği ölçüde) yoğunlaştırarak ve buralarda silahlı mücadeleyi başlatarak *"**sağlam ve politikası doğru** bir parti"* ve *"oldukça güçlü bir kızıl ordu"* yaratabiliriz (bugün eksik olan da budur) ve Kızıl iktidarlar kurup yaşatabiliriz. Ve işçi sınıfı mücadelesi tamamen bastırıldığı dönemlerde bile (bu, aleyhte bir şey olmakla birlikte) bu iktidarları, doğru bir strateji izlemek şartıyla yaşatabiliriz.

Meselâ, Dersim İsyanını alalım: Köylüler sadece kendi gayretleriyle ve aşiret reislerinin önderliğinde bölgeyi üç sene kontrol altında tutmuşlardır. Eğer aşiretler birbirine düşürülmeseydi ve doğru bir önderlik, komünist partisinin önderliği olsaydı, hiçbir zaman Dersim ayaklanması bastırılamazdı. Bu, köylülerin ifadesidir ve buna benzeyen başka örnekler de vardır.

Dördüncü ve beşinci nokta: Parti ve ordu. Yazıda bu noktalar üzerinde hiç durulmamış, birer cümlelik açıklamayla yetinilmiştir. Parti ve ordu, nerede, nasıl ve hangi mücadele içinde inşa edilecektir. Ve özellikle içinde bulunduğumuz dönemde bu konudaki görevlerimiz nelerdir? Bunlar hiç ele alınmıyor. Oysa bugün, Kızıl iktidar için asıl eksik olan şey bunlardır ve diğer şartları (kitle temeli, iktisadî bakımdan yeterli kaynak, askerî harekâta elverişli arazi) sağlayan bölgelerde partiyi ve orduyu inşa ettiğimiz takdirde bunları birer Kızıl iktidar alanı yapabiliriz (Parti elbette **sadece** söz konusu yerlerde inşa edilmeyecektir, ama **esas olarak** buralarda ve silahlı mücadele içinde inşa edilecektir).

Birinci soruya verilen cevapla ilgili olarak iki noktaya da kısaca değinip, diğer soruya geçeceğim.

Birincisi: Ordu içindeki çelişmeler ayrı olarak ele alınmamalı, sosyal sınıflar arası çelişmelerin bir tezahürü olarak ele alınmalıdır. Neredeyse, *"yurtsever subaylar"* diye yeni bir sınıf icat edeceğiz. Bütün bildirilerimizde ve yaymlarımızda da uzun süredir, *"işçiler, köylüler"* dediğimiz her yere, başköşeye bir de *"yurtsever subaylar"*ı oturtuyoruz. Eski *"asker sivil aydın zümre"*nin yerini bu almışa benziyor. *"Yurtsever*

subaylar" dediğimiz kimseler, millî burjuva ideolojisini benimseyen ve sınıflamada onların arasına girecek olan kimselerdir. Millî burjuvazi diye ele alalım ve icabettiği yerde de, *"yurtsever subaylar"*ı millî burjuvazinin bir parçası olarak ele alalım.

İkincisi: *"Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı"*. Artık bu Buharinci formülasyondan da vazgeçelim. Ve *"Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkı"* diyelim.

Zamanım çok az kaldığı için ikinci sorunun cevabına geçiyorum.

Bu mesele incelenirken bence şu üç noktanın kuvvetle ve açık olarak belirtilmesi gerekir.

1) Emperyalizmin dolaylı yönetiminde olan yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde iktisadî yapıdaki değişme nasıl olmaktadır?

2) Genel olarak ülkenin iktisadî yapısındaki dengesizlik.

3) Emperyalizmin işgali altında olan herhangi bir ülkedeki millî devrim ile yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerdeki özü toprak devrimi olan demokratik devrim arasındaki farklılık.

Birinci nokta: Yazıda bir cümleyle belirtilmiş. Aydınlık sayılarında da bu konuda yazılan yazılarda açıklık yok. Genel olarak şöyle söyleniyor: *"Bir yandan feodal ilişkiler çözülür, öte yandan bu çözülme sınırlı olur."* Bunun pratikte neyi ifade ettiği pek anlaşılmıyor. Olan şudur: Toprak ağalığı yavaş yavaş ve uzun bir süreç içinde kapitalist çiftlikler haline gelmekte ve bu arada köylü üzerindeki feodal hâkimiyet ve sömürü biçimleri uzun bir süre devam etmektedir.

Hatta toprak ağasının toprağında çalışan köylü, ücretli işçi haline geldiği zaman bile, eski toprak ağası olan yeni "çiftlik beyi", köylü üzerindeki eski imtiyazlarından (meselâ, angarya çalıştırma gibi) bir kısmını muhafaza etmektedir ve bu gelenek şeklinde yerleşmektedir. Köylü usulü hal tarzı veya devrimci hal tarzı ise, güçlü bir köylü isyanıyla feodal mülkiyeti ve onun üzerinde kurulu olan feodal ilişkileri kökünden kazımak, yerle bir etmektir.

Öte yandan toprak ağalığının olmadığı, küçük ve orta köylü mülkiyetinin yaygın olduğu yerlerde, esas olarak kendi içinde üretip tüketen ataerkil işletmelerde, emperyalizm bir yandan bu gibi yerleri pazara bağ-

lamakta, öte yandan yarı-feodal bir özelliği olan ve sermayenin ilkel birikim şekli olan tefeciliği bankalar, kredi kurumları vasıtasıyla destekleyerek, bunları güçlendirmekte, köylüleri mülksüzleştirmektedir ve bu süreç de çok ağır ve acılı olmaktadır.

Şehirlerde millî sanayi sönmekte, yerini emperyalizme bağımlı montaj sanayii almakta ve bu gelişmektedir. Büyük ticarî ve malî kurumlar emperyalizmin kontrolüne girmektedir.

Bu nedenlerle, emperyalizmin geliştirdiği işbirlikçi kapitalizm feodalizmi hiçbir zaman *"köylü usulü"* halledemez. Ve feodalizm, kökünden tasfiye edilmediği sürece de **köylü kitlesi** önemli bir devrimci güç olarak mevcut olur ve devrimin muhtevası, demokratik devrim olarak kalır.

İkinci nokta: Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerin önemli bir özelliği de; ülkede iktisadî yapının **dengesiz** oluşudur. Bazı bölgelerde feodal ilişkiler daha fazla çözüldüğü halde, diğer bazı bölgelerde kuvvetle devam eder. Emperyalizm, bu dengesizliği ortadan kaldırmak bir yana, daha da artırır. Ülkemizin doğusu ile batısı arasında böyle bir durum kuvvetle mevcuttur. Ülkenin daha ileri olan kesiminde demokratik devrim genel köylü kitlesi için pek önem taşımasa bile (ki, bizde en ileri olan Ege bölgesinde bile taşıyor), geri bölgelerin geniş köylü kitleleri için hala önemini koruyacaktır.

Demokratik devrim gündemde bulundukça, köylülere dayanma meselesi de gündemde olacaktır. Çünkü demokratik devrim, özü itibarıyla bir köylü devrimidir. Kaldı ki, biz genel nüfus içerisinde bugün köylülerin % 70'i teşkil ettiği bir ülkede yaşıyoruz. Emperyalizm feodalizmi tasfiye etsin, biz de sosyalist devrimi yapalım, tam bir Menşevik mantığı olur. Menşevikler de Lenin'e karşı, demokratik devrim burjuvazinin görevidir, ona müsaade edelim, köylülerin başına geçerek burjuvaziyi ürkütmeyelim vs. demişlerdi. Lenin ise derhal, kararlı proletaryanın, kararsız, korkak ve uzlaşıcı burjuvaziyi bir kenara bırakarak köylülerle ittifak kurmasını, kararlı bir şekilde devrimi sonuna kadar götürmesini ve durmadan sosyalizme geçilmesini savunmuştu.

Bu, Marksist-Leninist kesintisiz ve aşamalı devrim teorisidir. Mao

Zedung bunu yarı-feodal, yarı-sömürge Çin şartlarına uygulamıştır. Bizim gibi yarı feodal, yarı-sömürge ülkelerde devrimin kırlık bölgelerden şehirlere doğru gelişmesinin iki nedeni vardır: Birincisi, demokratik devrimin özünün "toprak devrimi" olması, ikincisi de ülkemize hâkim olan emperyalizmin ve onun uşaklığını yapan gericilerin (özellikle emperyalizmin) şehirleri ve ileri bölgeleri tamamen kontrolleri altına almış olmalarıdır.

Emperyalizmin, yarı-sömürge olmamız dolayısıyla, ülkemiz üzerindeki boyunduruğu da, devrimin geri kırlık alanlarda üsler kurarak oradan şehirlere doğru gelişmesini gerekli kılmaktadır (Bizde demokratik devrim, millî devrimle ayrılmaz bir şekilde birleşmektedir).

Yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülkede feodalizmin zayıflığı, toprak devriminin görevlerini azaltır veya sınırlarını daraltır, o kadar.

Üçüncü nokta: Emperyalizmin fiili işgali altında olan bir ülkede de devrim, kırlık bölgelerden şehirlere doğru gelişir. Bu ülke, ister feodalizmi tasfiye edememiş geri bir ülke olsun, isterse gelişmiş kapitalist bir ülke olsun. İşte, İkinci Dünya Savaşı'nda Fransa. Çünkü emperyalizm ilk başta; ulaşım imkânlarının fazla olduğu şehirleri ve ana yolları ele geçirir, buralara hâkim olur. Fakat geniş kırlık bölgeleri kontrol edemez. Yalnız bu durumda devrimin özü toprak devrimi değil, "milli devrim"dir. Eğer, işgal altındaki ülke aynı zamanda yarı-feodal bir ülke ise, "toprak devrimi" tamamen ortadan kalkmaz ama, ikinci plana düşer. Eğer, kapitalist bir ülke ise (Fransa gibi), toprak devrimi meselesi söz konusu değildir.

Kardeşim,

Zamanım bitmek üzere. Diğer mektuptan bir nüsha daha yazmama imkân yok. Şimdilik onu da yanıma alıyorum. Bir nüshasını en kısa zamanda gönderirim.

İhtilalci selamlar
Bektaş
(Ocak 1972)

TİİKP PROGRAM TASLAĞI ELEŞTİRİSİ

Komünizmin büyük önderi ve öğretmeni Marks, şöyle diyordu:

"***İleriye doğru atılan her adım, her gerçek ilerleme, bir düzine programdan daha önemlidir.***"

Bu sözler, hiçbir zaman değerini ve geçerliliğini yitirmeyen bir temel kanun niteliğindedir. İleriye doğru adımlar atmak, gerçek bir ilerleme sağlamak, başlıca amacımız olmalıdır. Öte yandan, yeni bir programın büyük önem taşıdığını da akıldan çıkarmamalıyız:

"***Genel olarak bir partinin resmî programının, o partinin hareketlerinden çok daha az önemli olduğu doğrudur. Ama yeni bir program, herkesin gözü önünde yükseklere çekilen bir bayrak gibidir ve herkes, parti hakkında hükmünü buna göre verir.***" (Engels).

Şimdi biz, herkesin gözü önünde yükseklere bir bayrak çekiyoruz.

Bu bayrak, proletaryanın Kızıl bayrağı olacaksa, onun kızıllığını bozan bütün lekeler, ciddi ve titiz bir çabayla silinip atılmalıdır.

Program Taslağı'nı bu amaçla eleştirdik.

I. BÖLÜM

"Bilimsel olarak doğru olması ve proletaryanın siyasî bilinçlenmesine katkıda bulunması için partimizin adı ne olmalıdır?"

Lenin, 1917'de bu soruyu sormuş ve şöyle cevap vermişti:

"*Marks ve Engels'in yaptıkları gibi, kendimize* ***komünist partisi*** *adını vermeliyiz."*

"*Marksist olduğumuzu yeniden ilân etmeliyiz, temel olarak* ***Komünist Manifestosu****'nu almalıyız.*"

Biz de aynı soruya şöyle cevap vermeliyiz:

Marks, Engels, Lenin, Stalin ve Mao Zedung'un yaptığı gibi kendi-

mize **komünist partisi** adını vermeliyiz. Komünist sıfatını hiç bir tereddüde düşmeden benimsemeliyiz. Fakat bu yetmez. Çünkü, birinci olarak, ülkemizde bu şanlı sıfatı kendisine yakıştıran revizyonist bir burjuva kulübü vardır. Ve biz kendimizi bu kulüpten kesinlikle ayırmak zorundayız.

İkinci olarak, komünist adını alan partilerin **çoğu** bugün revizyonizmin ve reformizmin batağına batmışlardır. Bunlar proletaryanın değil, burjuvazinin partileridir. Devrimin değil, karşı-devrimin aracıdır. Sovyetler Birliği'nde ve Doğu Avrupa ülkelerinde bu partiler, burjuvazi ve gericiler üzerinde proletarya diktatörlüğünün değil, işçiler ve diğer emekçi halk üzerinde burjuva diktatörlüğünün aracıdır.

Biz kendimizi bunlardan da kesinlikle ayırmalı, komünist kelimesine ilave olarak **Marksist-Leninist** sıfatını da kullanmalıyız.

Önce diğer isimler üzerinde duralım:

İhtilâlci İşçi-Köylü Partisi adlandırması niçin yanlıştır? Çünkü, bizim gerçek niteliğimizi, nihaî hedefimizi belirtmiyor. Biz işçi sınıfı hareketiyiz, onun öncü müfrezesiyiz. Köylü hareketi asla değil. Ülkemizin bugünkü somut şartları bize köylülükle ilgili görevler yüklüyor, ama bu geçicidir, bizi asıl görevimize yaklaştıran geçici bir adımdır. Köylülük, **kitle olarak**, bir bütün olarak, "**üretim araçlarının özel mülkiyeti alanında**" bulunmaktadır. Ve kapitalist toplumun temelinin muhafazasından yanadır.

Köylülük, modern sanayi karşısında dağılan ve yok olmaya doğru giden bir sınıftır. Oysa proletarya, mülkiyetle bütün bağlarını koparmıştır. Modern sanayiin özel ürünü ve asıl ürünüdür. Modern sanayiin gelişmesiyle birlikte gelişir ve güçlenir. Geçmişi değil, geleceği temsil eder. Yok olanı değil, büyüyüp gelişeni temsil eder. Özel mülkiyetin muhafazasını değil, kesinlikle ortadan kaldırılmasını ister.

Bu nitelikleri dolayısıyla da, toplumun **bütün emekçi kesimlerinin**, bu düzenden acı çeken insanlığın **tümünün** kurtuluşunu, **tarih, işçi sınıfının** omuzlarına yüklemiştir. İşte biz, bu sınıfın öncü müfrezesiyiz ve bu yüzdendir ki, partimizin önüne bir de köylü sıfatının eklenmesi, bilimsel olarak yanlıştır. Birinin varlığı, diğerini imkânsız kılar.

Bugüne kadar kendisine **köylü partisi** adını veren partiler olmuştur.

Fakat bunlar genellikle, nihayet burjuva demokrasisini en son sınırlarına kadar genişletmek isteyen partilerdi. Sosyalizmi ve komünizmi amaçlayan partiler değil. Yani, **küçük-burjuva demokratlarıydı**. Proletarya partileri de, şartların gerekli kıldığı hallerde burjuva demokrasisini son sınırlarına kadar genişletmek ister ve bunun için aktif ve kararlı olarak mücadele eder ama bunu, **proleter demokrasisine geçişin** (yani proleter diktatörlüğüne geçişin) bütün ön şartlarını yaratmak için yapar. Orada durmak ve onunla yetinmek için değil.

Peki, yoksul ve aşağı-orta halli köylülerin de proletarya ile birlikte proletarya demokrasisi için mücadele etmesi neyi gösterir? İşçi sınıfı ile bunların arasında bir fark olmadığını mı? Hayır! Sadece, kapitalizmin temelleri yıkılmadıkça, bu köylü tabakalarının kesin kurtuluşlarının da imkânsız olduğunu, bunların kesin kurtuluşunun proletaryanın kurtuluşuna bağlı olduğunu. Öte yandan, bunlar, proletaryanın vazgeçilmez önder rolü olmadan, burjuva demokrasisinden bir adım bile öteye ilerleyemezler.

Bugün ülkemiz şartlarında ise, proletaryanın önderliği olmadan, değil proletarya demokrasisine geçmek, burjuva demokrasisini bile son sınırına kadar genişletemezler. Kaldı ki, köylü kavramı sadece yoksul ve aşağı-orta halli köylüleri değil, zengin ve orta köylüleri de içine alır. İşçi-Köylü Partisi adlandırması, pratikte de sadece burjuva demokrasisi ile proletarya demokrasisi arasındaki kesin farkı silerek, proletaryanın sınıf bilincini bulandırmaya yarar.

Peki... **Kanunilik** endişesiyle konulan *"TSEKP"*, *"TİÇSP"* adlarını taklit etmeli miyiz? Kesinlikle hayır. Çünkü, her şeyden önce bizim partimiz "kanuni" bir parti değil, kanunlara rağmen kurulan ve var olacak olan bir parti olmalıdır. İkinci olarak, böyle bir adlandırma, **kanunilik** endişesiyle bile yapılsa, **yanlıştır**.

"TİİKP" adlandırmasının, işlerimizi kolaylaştıracağı özellikle köylülere yaklaşmamızı ve onlarla kaynaşmamızı kolaylaştıracağı doğru mudur? Belki geçici olarak, feodalizmin ve burjuvazinin gerici şartlandırmasının etkisinde olan köylülerle yakınlaşmamızda ve kaynaşmamızda böyle bir kolaylık sözkonusu olabilir. Ama bu bile, **ileri** işçilerden ve yoksul köylülerden **uzaklaşma** ve **kopma** pahasına olabilir.

Çünkü ileri işçiler, köylüler ve hatta aydınlar, artık kendisini korkusuzca **komünist** olarak adlandıran ve gerçekten bu isme layık olan bir harekete güven duyuyorlar. Böyle işçilerin, köylülerin sayısı da her geçen gün artıyor. Biz, köylüler arasındaki çalışmalarımızda küçük burjuva ve burjuva-demokratlarından (THKO, THKP, TİP, vs... den) kendimizi ayırmak için "**komünist**" olduğumuzu söylüyoruz. Bizi onlardan kesin çizgilerle ayıran en iyi **kavram** da bu oluyor ve bu tutum, en kararlı ihtilâlci yoksul köylülerin saflarımızda toplanmasına hizmet ediyor.

"TİİKP" adlandırmasının, bizi bugün için geri olan unsurlara yaklaştırırken, ileri unsurlardan da uzaklaştıracağını söyledik. Denilebilir ki, ileri unsurlardan niçin kopalım? Biz komünist olduğumuzu saklamayacağız ki, işte programımızda ve tüzüğümüzde nihaî hedefimizin komünizm olduğunu yazıyoruz. Peki öyleyse, niçin partimizi de **komünist** olarak adlandırmayalım? Tüzük ve programımızda komünist olduğumuzu söylemek, bizi kitlelerden koparmıyor da, partimizin adı niçin koparsın!

Ya tutarlı olmak için tüzük ve programdan da komünizmle ilgili her şeyi çıkarmak, kitleye açık her türlü parti yazısında, bu kelimeden ve onu hatırlatacak her şeyden, giderek Marks'ı, Engels'i, Lenin'i, Stalin'i ve Mao Zedung'u zikretmekten kaçınmak, komünist propagandadan vazgeçmek zorundayız ve böylece tavizciliğe boynumuza kadar batarak, proleter devrimcilikten uzaklaşmak zorundayız ya da geri bilince ve gericiliğin şartlandırmalarına vs... boyun eğmeyi reddederek başından itibaren, tavizsiz bir şekilde proleter devrimciliğe sarılmak, böylece en ileri unsurlarla birleşirken, geri unsurları da ilerletmek zorundayız. İkisinden biri.

Bu adlandırmayı benimseyen arkadaşların ikinci kanıtı şu: TİİKP adlandırması, kitlelerin İşçi-Köylü hareketiyle partimiz arasında bağ kurmasını sağlayacak ve o hareketin taraftarları, etkilediği unsurlar yeni hareketimizin saflarında toplanacaklardır. Bence bu da yanlıştır. Çünkü, her şeyden önce bu bağlantıyı, siyasî polis kuracaktır. Legal yayın faaliyetinin etrafında şu veya bu ölçüde çalışan, ona abone olan, bağış yapan vb... gibi herkesi, yeni dönemin illegal parti faaliyetinden sorumlu tutacaktır.

Böyle bir durumda yapılacak ve yapılması en doğru olan şey, legal faaliyetle illegal faaliyet arasındaki **bağı**, siyasî polise karşı en büyük bir dikkat ve titizlikle gizlemektir. Yanlıştır; çünkü, İşçi-Köylü hareketi saflarındaki en iyi unsurlar, zaten, daha şimdiden hareketimizin saflarındadır ve gittikçe de toplanmaktadır. Onların içindeki işe yarar herkesi saflarımızda gerçekten toplayacak olan şey, böyle bir **isim benzerliği** değil sıkı, enerjik, kapsamlı ve iyi düşünülmüş bir örgütlenme faaliyetidir.

Böyle bir faaliyet, İşçi-Köylü saflarındaki işe yarar unsurları değil, İşçi-Köylü saflarında yer almamış olanlar da dâhil halkın bütün ilerici ve devrimci unsurlarını etrafımızda toplayacaktır. Yanlıştır; çünkü, hareketimiz bugün İşçi-Köylü hareketinden sadece nicelik bakımından değil, nitelik bakımından da ayrılmalıdır. İşçi-Köylü hareketi, sadece bir legal faaliyetti, bugün faaliyetimiz esas olarak illegal bir faaliyet olmalıdır.

İşçi-Köylü faaliyeti etrafındaki çalışma, sadece propaganda ve ajitasyon yapan bir dergi faaliyetiydi. Ve örgütlenmesi de bu göreve uygun düşüyordu. Bugün hareketimiz, silahlı bir mücadeleyi fiilen örgütlemeye yönelmiş bir parti faaliyeti olmalıdır. Propaganda ve ajitasyon da, bu duruma uygun olarak yürütülmelidir. İşçi-Köylü etrafında çalışanlar, büyük ölçüde burjuva bağlarını (daha genel bir ifadeyle gerici bağlarını) devam ettiren kimselerdi.

Bugün hareketimiz, bu bağlardan tamamen ve kesinlikle kopmuş olanları, yani işçi, köylü ve diğer devrimcileri saflarında toplamalıdır. Gerici bağlarına teslim olanlar dökülmüşlerdir. Yani gerekli olan, her bakımdan bir nitelik sıçramasıdır. Bu sıçrama, hareketimizin isminde de kendisini göstermelidir, TİİKP ismini savunma, bir açıdan, bir "**eskiyi koruma**" çabasıdır. Sıçramaya direnme tutumudur.

Bu saydığım noktalardan, TİİKP adlandırmasını doğru bulmuyorum.

TİİP ismi bilimsel olarak doğrudur, fakat bazı **pratik** mahzurları vardır. Birinci mahzur: Revizyonist TİP ile karıştırılmak. Bilindiği gibi TİP, her alanda Marksizm-Leninizm'e uzak, reformcu bir burjuva örgütüdür. Marksizm-Leninizm, en temel noktalarda, devlet meselesinde, devrim meselesinde, enternasyonalizm meselesinde vb... revizyonist TİP kliğinin ihanetine uğramıştır. Onunla kendi aramızda, kesin ve kalın bir çizgi çekmek zorunludur.

İhtilâlci kelimesi, bu çizgiyi çekmekte yetersiz kalmaktadır. Ayrıca, ihtilâl kelimesinin, ülkemizde, halkın arasında kazandığı özel anlam da hesaba katılmalıdır! İhtilâl genel olarak, **burjuva subaylarının darbesi** olarak anlaşılmaktadır. Darbeci subaylar kendilerine *"ihtilâlci"* demişler, halk da onları öyle tanımaya alışmıştır. Meselâ, *"27 Mayıs İhtilâli"* denir. Bu harekete katılanlara *"ihtilâlci subaylar"* denir. İ. İnönü eski bir *"ihtilâlci subaydır"* vs.

Halk ayaklanmaları, bu çeşit darbecilikten *"isyan"* kelimesiyle ayrılır. Şeyh Bedrettin İsyanı, Pir Sultan İsyanı, Baba İshak İsyanı, köylü isyanları, Dersim İsyanı, askerlerin isyanı vs... Biz, burjuva darbeciliği ile kitlelerin *"aktif mücadelesi"* arasında da koyu ve kalın bir çizgi çekmek zorundayız.

Bir başka kanıt: TİİP, bilimsel olarak doğru olmakla birlikte, bizim nihaî hedefimizi, komünizm hedefimizi de içinde taşımakla birlikte, **bunu açık olarak** ifade etmiyor. (M-L) koymak yoluyla bu mahzuru ortadan kaldırsak bile, reformculuğun, devrim ve komünizm aleyhtarlığının, silahlı mücadele aleyhtarlığının, Marks, Engels, Lenin, Stalin ve Mao Zedung aleyhtarlığının (yani komünizm davasının dünya çapındaki önderlerine aleyhtarlığın) sembolü haline gelen TİP ile karıştırılma mahzuru, ihtilâl kelimesinin halk dilindeki geleneksel anlamından doğan mahzur, halen mevcut olacaktır.

Lenin, oportünistlerle, revizyonistlerle, sosyal şovenlerle ve her türlü sosyalizm hainleriyle araya kesin bir çizgi çekmekteki önemi şöyle belirtmektedir:

*"Emperyalizm halinde evrim göstermiş kapitalizmin objektif zorunluluğu, emperyalist savaşı doğurdu. Savaş bütün insanlığı, **uçurumun kenarına**, bütün uygarlığın yıkımına, vahşete, milyonlarca insanın, sayısız milyonların yeniden ölümüne sürükledi.*

"Hiç bir kurtuluş yoktur, bu yol proletarya devrimi yolu değilse!

*"Ve bu devrimin, çekingen, pek sağlam olmayan, bilinçsiz ve burjuvaziye fazla inançlı olan ilk adımlarını atmaya başladığı bir anda 'sosyal demokratların', 'sosyal demokrat' parlamenterlerin 'sosyal demokrat' gazetelerin şeflerinin çoğunluğu... sosyalizmi **terk ettiler**, sos-*

yalizme ihanet ettiler, kendi milli burjuvazilerinin yanına geçtiler.

"Yığınlar, bu şefler tarafından şaşırtılmış, yolundan, yönünden döndürülmüş, aldatılmıştır.

"Ve biz; zamanı geçmiş, İkinci Enternasyonal kadar çürümüş eski adlandırmayı muhafaza etmekle bu aldatmacayı cesaretlendirir, ona yardım ederiz!

*"'Pek çok' işçi, sosyal-demokrasiyi iyi anlamda **anlamaktadırlar**; olsun. Ama subjektifle objektif arasında ayırım yapmayı bilmenin zamanıdır.*

"Subjektif olarak, bu sosyal-demokrat işçiler, proleter yığınların son derece sadık kılavuzlarıdırlar.

*"Ama dünyada objektif durum o şekildedir ki, Partimizin eski adı yığınların aldatılmasını **kolaylaştırmaktadır**. Ve ileri doğru hareketi **köstekler**..."*

Lenin'den aktardığımız bu açıklama, partimizin adının niçin TİİKP veya TİİP olmaması gerektiğine ışık tuttuğu gibi, niçin sadece TKP olmaması gerektiğine de ışık tutmaktadır. Çünkü, **bugünkü** dünyamızda da adı komünist olan başka **partiler** ve **şefler**, proletaryanın davasına ihanet ettiler. Yığınlar bu kez de bu partiler ve şefler tarafından şaşırtıldı; yolundan, yönünden döndürüldü, aldatıldı.

Bu açıklamalardan sonra, hareketimizin niteliğini ve nihaî hedeflerini en kesin, en açık ve en doğru bir şekilde ifade eden ve pratikte de işçi sınıfının ve diğer emekçilerin bilinçlenmesine katkıda bulunan ve bizi her türden sosyalizm hainlerinden ayıran adlandırmanın TKP (M-L) olacağı açıktır.

Her şeyden önce, TKP (M-L) bilimsel olarak doğrudur. Ve bizim nihaî hedefimizin tam ve açık bir ifadesidir. Çünkü:

"İnsanlık, kapitalizmden doğrudan doğruya ancak sosyalizme, yani üretim araçlarının ortak mülkiyetine ve ürünlerin herkesin emeğine göre üleştirilmesine geçebilir. Bizim partimiz daha uzağı görüyor: Sosyalizm kaçınılmaz olarak komünizm haline evrim göstermelidir. Komünizm ilkesinde 'herkesten yeteneklerine göre, herkese ihtiyacına göre' yazılıdır."

Yine bizim partimiz, komünizme geçmek için bir devletin, Paris

Komünü tipinde, Sovyet tipinde vb... bir devletin zorunluluğunu kabul etmekle birlikte, **nihaî olarak** her türlü devleti kaldırmak amacındadır. Oysa, diğer adlandırmalar bu noktaları da ifade etmekte yetersiz kalmaktadır.

İkinci olarak, bu adlandırma bizi her türlü sosyalizm haininden, sosyal şovenden, revizyonizmden, oportünizmden, anarşizmden, reformizmden vb.den kesin olarak ayırmaktadır.

Bu konuda ileri sürülen hiçbir esaslı karşı kanıt yoktur. Birincisi, komünizm kelimesinin köylüler tarafından hoş görülmeyeceğidir ki, bunun neden doğru olmadığını biraz önce belirttik. Birincisi, bunun ileri sürülmesi, **bilinçsizliğe, gerici şartlandırmalara** vb. **boyun eğmeyi, hareketi geri seviyeye indirmeyi** ifade eder. İkincisi de, bu ismi, bu gerekçeyle reddetmek, bizce her bakımdan bir geri dönüşün başlangıcı olur.

İkinci karşı kanıt: Bizi revizyonist TKP ile karıştırırlar. Böyle bir tehlike, diğer teklif edilen isimlere nisbetle çok daha zayıftır.

"Bizi anarşist komünistlerle karıştıracaklar" diyenlere Lenin'in cevabı şudur:

"*Peki millî sosyalistlerle, liberal sosyalistlerle ya da radikal sosyalistlerle karıştırılmaktan neden korkmuyoruz? Onlar ki, Fransız Cumhuriyetinin burjuva partileri arasında yığınların burjuvazi tarafından aldatılmasında en ileri gitmiş, en uzman olan kısmıdır...*"

Peki, biz niçin TİP ile TİÇSF ile ve bunun gibilerle karıştırılmaktan korkmuyoruz? Kaldı ki, bizde TKP'yi işçiler ve yoksul köylüler, meselâ TİP'den daha az tanırlar. TKP'yi en çok tanıyanlar, işçilerin ve emekçi halkın en ileri unsurlarıdır ki, bunlar daha şimdiden TKP ile TKP (M-L)'yi ayırdedebilecek seviyededir. Halkın geri kalan kısmını da o seviyeye yükseltmek bizim görevimizdir. Sonucu Lenin'in sözleriyle bağlayalım:

"***Ve biz kendi kendimizden mi korkacaktık! Biz, 'her zaman' giydiğimiz 'sevgili' pis gömleğimizle mi yetinecektik?...***

"***Kirli gömleği çıkarıp atmanın zamanıdır, temiz çamaşır giymenin zamanıdır!***".

II. BÖLÜM

"3. ... Yabancı kapitalistler, ilk önce ***ticaret yoluyla*** *ve daha sonra emperyalizm çağında* ***Türkiye'ye sermaye yatırarak*** *(abç); işçilerimizin, köylülerimizin emeğini sömürmüşler..."*

Serbest rekabetçi kapitalizmi emperyalizmden ayıran şey, birincisinin *"ticaret yoluyla"* sömürmesine karşılık, ikincisinin *"sermaye yatırarak"* sömürmesi değildir. Serbest rekabetçi kapitalizmin ayırdedici özelliği, **meta ihracı** olduğu halde, emperyalizmin ayırdedici özelliği **sermaye ihracıdır**. Önce, *"ticaret yoluyla"* sömürü, çok genel bir ifadedir. Ve serbest rekabetçi kapitalizmi karakterize etmez, **meta ihracı**, ticaretin **özel bir hali**, serbest rekabetçi dönemde kazandığı çehredir.

Bu, herhangi bir ticaret değil, yabancı kapitalistlerin meta (yani mamul ticaret eşyası) sattığı ve karşılığında, işlenmemiş hammaddeler ve tarım ürünleri aldığı bir ticarettir. Sonra, **sermaye ihracı** ile sermaye yatırma birbirinden farklı şeylerdir. **İhraç** edilen sermaye **yatırım** şeklinde olabileceği gibi, **borçlandırma** şeklinde de olabilir. Ve emperyalist dönemde, esas olan da ikincisidir; emperyalizmin asalaklığını, çürümüşlüğünü, kokuşmuşluğunu ortaya koyan şey de budur. Lenin **Emperyalizm** kitabında, bu konuda şunları söylüyor:

"Emperyalizm, birkaç ülkede muazzam para sermayesinin birikmesidir... Bu yüzden rantiyeler sınıfı, ya da daha doğrusu zümresi olağanüstü bir gelişme göstermiştir. Bunlar 'kupon keserek' yaşayan, ***hiçbir teşebbüse katkısı olmayan*** (abç), *aylaklığı meslek edinmiş kimselerdir. Emperyalizmin en esaslı ekonomik temellerinden biri olan sermaye-ihracı,* ***rantiyeleri üretimden daha da koparır*** (abç). *Birçok deniz aşırı ülkenin ve sömürgenin emeğini sömürerek yaşayan bütün ülkeye asalaklık damgasını vurur. (...)*

"Rantiyelerin geliri dünyanın en büyük 'tüccar' ülkesinin dış ticaret gelirinden ***beş kere*** *büyüktür Emperyalizmin ve emperyalist asalaklığın özü budur.*

"Bu nedenle, emperyalizme dair ekonomik literatürde ***'rantiye devlet'*** *(rentner state) ya da tefeci devlet terimi daha çok kullanılır olmuştur. Dünya, bir avuç* ***tefeci devletle*** *muazzam bir* ***borçlu devletler*** (abç) *çoğunluğu arasında ikiye bölünmüştür".*

Lenin'den yaptığımız bu aktarma da açıkça gösteriyor ki, emperyalizmin sermaye yoluyla sağladığı aşırı kârların önemli kısmını, yatırım kârlarından ziyade, **faiz ve temettüler, tahvilâtlar, komisyonlar** vs... meydana getirmektedir. *"Sermaye yatırarak işçilerimizin, köylülerimizin emeğini sömürmüşler"* ifadesi, emperyalizmin **tefeci** karakterini, yüksek faizli borçlarla yürüttüğü talanı, yani onun **asalaklığını** gözlerden saklayan son derece eksik bir ifadedir.

Meseleye ülkemiz açısından bakalım: Osmanlı İmparatorluğu'nun gittikçe daha çok bir yarı-sömürge haline gelmesinde, parçalanmasında ve çökmesinde, gırtlağına kadar borca batmış olmasının büyük payı vardır. Çeşitli defalar alman düşük ihraç değerli ve yüksek faizli borçlar, öyle bir noktaya ulaşmıştır ki, alacaklarını tahsil için (1883'te) emperyalist ülkeler, "Düyûn-u Umumiye"yi, sanki devlet içinde devlet olan bu teşkilâtı kurmuşlardır. Düyûn-u Umumiye, altı bin kadar memuru ile İmparatorluğun dört bir köşesine bir ahtapot gibi yayıldı. Ve uzun yıllar feodal saltanatla "Düyûn-u Umumiye" saltanatı yan yana, iç içe yaşadı.

Türkiye'nin emekçi halkını haraca kesti, borçlar arttıkça İngiliz-Fransız ve giderek Alman emperyalistlerinin siyasî tahakkümü arttı, tahakküm arttıkça borçlar da arttı. Emperyalist ülkeler, bunların sermayedarları, elçileri, konsolosları vs. devlet nüfûzunu geniş ölçüde ellerine geçirdiler ve bunu talanlarını, vurgunlarını kat kat artırmak için kullandılar.

Peki borçlar ne için kullanıldı? Yatırım için mi? Hayır, tersine çoğu zaman yatırımdan başka amaçlar için kullanıldı. Yeni borçların önemli bir kısmı, zaten eski borçları kapatmak için kullanılıyordu, yani bir elle alınan öbür elle veriliyordu. Geri kalan paralar ise, genellikle, feodal aristokrasinin ve hanedanlığın güçlenmesi, paşalar saltanatının sürüp gitmesi için harcanıyordu.

Ülkemizin gerçeği de kısaca budur. Bu gerçek de yukardaki ifadenin, *"sermaye yatırarak sömürdüler"* ifadesinin ne derece eksik olduğunu, gerçeğin önemli bir kısmını gözlerden saklamaya yaradığını göstermektedir.

*"4. Yurdumuza hâkim olan emperyalizm, bir yandan **iç kapitalist pa-***

zarı (abç) açmak ve sömürüsünü artırmak için kendine bağımlı bir kapitalizm geliştirdi ve feodal ilişkilerde çözülmelere yol açtı."

Birinci olarak, *"iç kapitalist pazar"* deyimi, içinde gereksiz bir tekrarı taşımaktadır. "İç pazar" denmesi yeterliydi. Çünkü, "iç pazar" zaten ticari iktisadın bir kategorisidir, esas olarak, ticari iktisatla ortaya çıkar ve kapitalizmin ilerlemesi ölçüsünde, en geniş boyutlara ulaşır. Çünkü ticari iktisadın ve kapitalizmin bütün gelişme oluşumunun temelini, **sosyal iş bölümü** teşkil eder.

Sosyal iş bölümünün gelişmesi, yani üretici çalışmaların birbirinden ayrılması (mamûl madde sanayii ile hammadde çıkarma sanayiinin manifaktürden ve ziraatten ayrılması vb.) ise, *"bu çalışmaların mamullerini birer meta, birbirinin karşılıklı muadilleri (eşdeğeri) haline getirir;* ***bunların herbirine ötekileri için bir pazar hizmeti gördürür"*** (Marks). Yani, pazarın gelişmesi ile kapitalizmin gelişmesi birbirine bağlı şeylerdir ve birbirlerinden ayrılmazlar. "İç pazarın" açılması, kapitalizmin gelişmesi demektir. Kapitalizmin geliştiği ölçüde de "iç pazar" açılır.

İkinci olarak, ifade bu haliyle mantıksızdır. İşte bu ifadenin parça parça analizi: "Emperyalizm", 1) *"iç kapitalist pazarı açmak"* için, 2) *"sömürüsünü artırmak için"* a) *"kendine bağımlı bir kapitalizm geliştirdi"*, b) *"feodal ilişkilerde çözülmelere yol açtı"*. "Emperyalizm", *"iç kapitalist pazarı açmak için" "kendine bağımlı bir kapitalizm geliştirdi"*. Yani, kapitalizmi geliştirmek için, kapitalizmi geliştirdi (!).

Eğer "emperyalizmin" *"iç kapitalist pazarı açmak"* **yoluyla** *"sömürüsünü artırmak"* istediği belirtilmek isteniyorsa veya başka bir ifadeyle: *"Emperyalizm sömürüsünü artırmak"* için *"iç kapitalist pazarı açtı"* denmek isteniyorsa, bu fikir, zaten *"kendine bağımlı bir kapitalizm geliştirdi ve feodal ilişkilerde çözülmelere yol açtı"* ifadesiyle belirtilmiştir. Manasız, mantıksız tekrarlara ne lüzum vardır?

Kaldı ki, ifade düzeltildiği takdirde bile başka bir sakatlık devam etmektedir. Sanki emperyalizm, *"sömürüsünü artırmak için"* bilerek ve isteyerek kapitalizmi geliştirmekte ve feodal ilişkilerde çözülmelere yol açmaktadır! Oysa kapitalizmin gelişmesi ve feodal ilişkilerin kısmen çözülmesi, emperyalist sömürünün işleyişinin **tabii, kaçınılmaz** ve **ken-**

diliğinden doğan sonucudur. Emperyalizmin, sömürü ve talan amacıyla ihraç ettiği sermaye, kendiliğinden feodal ilişkilerde kısmî bir çözülmeye de yol açmaktadır. Lenin, bu gerçeği **Emperyalizm** kitabında şöyle dile getiriyor:

"*İhraç edilmiş sermaye, ihraç edildiği ülkelerde kapitalizmin gelişmesini etkiler, hızlandırır. Böylece, sermaye ihracı, ihracatçı ülkelerdeki gelişmeyi bir parça durdurma eğilimi taşısa da, bunun dünyadaki kapitalizmi derinlemesine ve genişlemesine geliştirmek pahasına olduğunu unutmamalı*".

Lenin'in burada sözünü ettiği *"kapitalizm"*, **komprador kapitalizm** dediğimiz, emperyalizme bağlı kapitalizmdir. İşin öteki yüzü ve asıl yüzü ise şudur: Emperyalist ülkeler, geri kalmış ülkelere sermaye ihraç ederken, buralarda demiryolları vs. inşa ederken, yüksek faiz bedellerini, düşük toprak fiyatlarını, düşük ücretleri, ucuz hammaddeleri düşünmektedirler ve onların asıl amacı, bütün toprakların ve hammaddelerin rakipsiz sahibi olmak, buraları sömürgeleştirmek, emekçi halkları köleleştirmektir.

Emperyalizmin asıl karakteri ve amacı budur. Program'da esas olarak ve kuvvetle bu nokta üzerine basılmalı ve bu ön plana çıkarılmalıdır. Feodal ilişkilerdeki çözülme meselesine geçelim: Bu, nasıl olmaktadır?

"*Toprak köleliğine binlerce bağla bağlı olan eski derebeylik işletmesi devam etmekte ve yavaş yavaş kapitalist işletme, 'toprak ağalarının işletmesi' haline gelmektedir... Devletin tarımsal rejimi, derebeylik niteliklerini uzun süre muhafaza etmektedir... Büyük toprak mülkiyetinin büyük kitlesi ve eski 'üstyapı'nın belli başlı temelleri muhafaza edilmektedir.*" (Lenin).

Bunun sonucu olarak, bir yandan emperyalizmin, bir yandan da komprador büyük burjuvazinin ve toprak sahibinin hâkim rolü artmaktadır.

"*Bir kısım hali vakti yerinde köylüler de bunların safına geçmektedir. Malından mülkünden edilen, gericiliğin hâkimiyeti ile serseme döndürülen köylü kitlesi ise tamamen çökmektedir*".

İşte emperyalizmin, girdiği ülkelerde **feodalizmi çözmesi budur**. Lenin, bir yerde şunu belirtiyor:

"*Öteden beri sömürge siyasetinin ilerici bir siyaset olduğunu, kapi-*

talizmi yerleştirdiğini, dolayısıyla 'onu açgözlülük ve zalimlikle suçlamanın' anlamsız olduğunu, çünkü 'bu nitelikler olmaksızın' kapitalizmin 'ayağına köstek vurulacağını' söyleyenler revizyonistler olmuştur."

Çin'de Troçkistler, Japon emperyalizmine karşı çıkmamak gerektiğini, çünkü Japon emperyalizminin Çin'de kapitalizmi geliştirmek suretiyle "sosyalist devrim"i yaklaştırdığını ileri sürecek kadar alçalmışlardır. Ülkemizde Aren-Boran ve TKP revizyonistleri, aynı mantıkla, emperyalizmi şirin göstermeye çalışıyorlar.

Bu nedenlerle, emperyalizmin kapitalizmi geliştirdiği ve feodalizmi çözdüğü yolundaki revizyonist-Troçkist iddialardan kendimizi kesin ve kalın çizgilerle ayırmalı, emperyalizmin geri kalmış ülkelerde oynadığı asıl rolün ülkeleri sömürgeleştirmek, halkları köleleştirmek, bütün varlığını talan etmek, siyasi bakımdan, komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının gerici diktatörlüğünü pekiştirmek, desteklemek ve sağlamlaştırmak, emekçi köylüleri daha da mülksüzleştirerek sefaletin kucağına atmak yönünde işlediğini belirtmeliyiz. Program'da, bu nokta çok muğlâk, çok belirsizdir.

Komünist devrimcilerin ve devrimci kitlelerin (özellikle köylü kitlelerinin) şu noktada tereddüdü asla olmamalıdır: Büyük toprak mülkiyeti rejimi, toprak köleliği sisteminin hepsini silip süpüren devrim tarafından parçalanıp atılmalıdır. Feodalizmi bütün temelleri ile ve tamamı ile yıkmak ancak bu şekilde mümkündür. Kararsız ya da devrim düşmanı orta burjuvazinin ve özel olarak varlıklı köylülerin bocalamalarının etkisiz hale getirilmesi, işçi sınıfı ile köylü kitlesinin devrimde hâkim rol oynaması, ancak bu şekilde mümkündür. "İşçi sınıfının hakiki ve temel görevi olan 'toplumu sosyalist temel üstünde yeniden kurmak' için en elverişli şartları yaratmak imkânı" ancak bu şekilde doğar.

"*4. ... Öte yandan, yurdumuz üzerindeki iktisadî ve siyasî hâkimiyetini perçinlemek için, feodal ilişkileri kendine tabi kıldı ve onların tasfiyesini önledi.*"

"*Feodal ilişkileri kendine tabi kıldı*"! Anlamsız bir cümle. "Feodalizmle birleşti", "ittifak kurdu" vb. olsaydı bir anlamı olurdu.

"*5. İşçi sınıfımız, 18. yüzyılda ilk önce madenlerde görülmeye baş-*

ladı. Daha sonra, emperyalizmin imtiyazlar alarak işlettiği madenlerde ve iç pazarı açmak için ulaştırma ve taşıma alanlarında yaptığı yatırımlarla birlikte gelişti".

Cümle şöyle olsaydı, Türkçe bakımından bir anlamı olurdu: "Daha sonra, emperyalizmin imtiyazlar alarak işlettiği madenlerde ve iç pazarı açmak için yatırım yaptığı ulaştırma ve taşıma alanlarında gelişti". Yine emperyalizme, *"iç pazarı açmak"* gibi ilerici bir amaç izafe edilmiş, "iç pazarı talan etmek" değil de...

"*7. 1917 yılında Rusya proletaryası, başında büyük Lenin'in bulunduğu Bolşevik Partisi önderliğinde* ***Çarlığı devirdi ve ilk proletarya devletini kurdu*** *(abç). Büyük Ekim Devrimi, bütün dünyada proleter devrimleri çağını açtı ve milli kurtuluş savaşlarının en büyük desteği oldu.*"

1917 Şubat Devrimi ile 1917 Büyük Ekim Sosyalist Devrimi birbirine karıştırılmıştır. Çarlık, Şubat Devrimi'nde devrilmiştir, proletarya devleti ise Ekim Devrimi'nde kurulmuştur. Bir komünist hareketin programında böyle kaba bir yanlış yer almamalıdır.

Daha da önemlisi, burada, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nden sonra, bütün dünyada burjuvazinin devrimden tir tir titrer hale geldiği, bu yüzden burjuva önderliğinde devrimler döneminin kapandığı, artık proletaryanın önder olmadığı devrimci hareketlerin başarıya ulaşamayacağı, gericilikle derhal uzlaşacağı ve karşı-devrim çizgisine gireceği belirtilmeliydi. Bizim ülkemiz açısından ve bizim gibi emperyalizmin ve feodalizmin tahakkümü altındaki geri ülkeler açısından önemli olan şey budur. Oysa bu nokta, 11. maddede "kalıcı zaferler kazanamaz" gibi, muğlâk bir formülasyonla geçiştirilmiştir.

"*8. Halkımız, 1919-1922 yıllarında emperyalizme karşı kahramanca savaşarak Milli Kurtuluş zaferini kanıyla ve canıyla kazandı. Halkımız, Kurtuluş Savaşı'nda ilk proletarya devleti olan Sovyetler Birliği'nden büyük destek gördü.* ***Proleter devrimleri ve milli kurtuluş savaşları çağının ilk kurtuluş mücadelesini*** (abç) *veren Türkiye halkları, Asya'nın bütün ezilen halklarının yardımını ve sevgisini kazandı. Onlara cesaret ve umut verdi.*"

"Proleter devrimleri ve milli kurtuluş savaşları çağının ilk kurtuluş mücadelesi"! Bu ifadede Kemalizm hayranlığı kendisini bir kere daha ele veriyor. Mao Zedung yoldaşın "Kemalist devrimin, proleter devrimleri çağında yer almasına rağmen, dünya proleter devrimlerinin bir parçası değil, eski burjuva demokratik devrimlerinin bir parçası olduğu" yolundaki açık ve kesin ifadesine rağmen ve bu ifade Program Taslağı'nın yazarına tekrar tekrar hatırlatıldığı halde, yine de Kemalist devrimi, dünya proleter devriminin bir parçası imiş gibi gösteren yukarıdaki formülasyon, Taslağa girmiştir.

Üstelik, "proleter devrimleri çağı"na, bir de *"milli kurtuluş savaşları"* ibaresi eklenerek! Aynı şey 11. maddede de tekrarlanıyor: *"Büyük Ekim Devrimi'nden sonra açılan proleter devrimleri ve milli kurtuluş savaşları çağı"*. Sözkonusu çağa özelliğini veren şey, milli kurtuluş savaşları mıdır? O çağda milli kurtuluş savaşlarının yer almış olmasına bakarak böyle bir şey söylenebilir mi? Hayır, söylenemez. Çağımızda da, hem de o yıllardakinden çok daha yaygın ve çok daha güçlü olarak milli kurtuluş savaşları yer aldığı halde, milli kurtuluş savaşları çağında olduğumuzu söylemiyoruz. *"Emperyalizmin toptan çöküşe ve sosyalizmin dünya çapında zafere ilerlediği çağdayız"* diyoruz.

Çünkü, çağımızı diğer tarihi dönemlerden ayıran en karakteristik özellik budur. Doğu'da milli kurtuluş hareketleri, 1905'lerden itibaren başlamış ve bütün Asya'yı kasırgası içine almıştır. 1917 Ekim Devrimi'nden sonra ise, yeni olan şey, karakteristik olan şey, burjuva önderliğinde devrimlerin sona ermesi, burjuvazinin dünya çapında gerici çizgiye kayması, devrimden korkar hale gelmesi, buna karşılık proletaryanın devrimci eyleminde büyük bir yükselmenin ortaya çıkması, Doğu'da eski tip burjuva-demokratik devrimlerinin sona ermesi, proletarya önderliğinde yeni tip demokratik devrimlerin başlaması ve bunların Sosyalist Sovyetler Birliği'yle birleşmesidir.

1917 Ekim Devrimi ile başlayan yeni tarihî döneme özelliğini veren ve damgasını vuran şeyler bunlardır. Bu yüzden, söz konusu tarihî dönem, *"milli kurtuluş savaşları çağı"* değil, "proleter devrimleri çağı"dır.

Çağımız, *"proleter devrimleri ve milli kurtuluş savaşları çağı"* olduğuna göre ve Kemalist devrim, bir milli kurtuluş savaşı olduğuna göre, eh, Kemalist devrim o tarihi dönemde yer alan devrimlerin bir parçası, normal ve tipik bir örneğidir. Mao Zedung yoldaş, Kemalist devrime, *"eski tip burjuva-demokratik devrimlerinin bir parçasıdır"* demekle, bir istisna saymakla hata etmiştir (!). İşte varılan harika sonuç!

Hem, yukarıda öyle bir ifade kullanılmıştır ki, sanki övgü yağdıran halk değil, burjuvazidir. Zaten ifadenin bütününün verdiği izlenim, Kemalist devrimin bir halk devrimi olduğudur.

"Türkiye halkları, Asya'nın bütün ezilen halklarının yardımını ve sevgisini kazandı. Onlara cesaret ve umut verdi". Niçin, çıplak gerçek süslü ve gösterişli sözlere feda ediliyor? Halkımız, Kurtuluş Savaşı'na dişi ile, tırnağı ile, eti ile, kemiği ile katıldı! Kanını akıttı! Canını verdi! Ama, bağımsız bir kuvvet olarak değil; kaypak, tutarsız, korkak ve ikiyüzlü burjuvazinin ve toprak ağalarının arkasında katıldı! Bu yüzden, devrim, halkın kanı-canı pahasına başarıya ulaştığı halde, ona karakterini veren burjuvazi ve toprak ağalarıydı.

Devrim bu sınıfların bütün pisliklerini, hastalıklarını bünyesinde taşıyordu! Halka karşı, işçilere, köylülere ve bir toprak devrimi imkânına karşı gelişiyordu. Yani devrim, içinde karşı-devrimin tohumlarını taşıyordu ve bu tohumlar gittikçe filizleniyordu. Bu sebeple, *"Asya'nın bütün ezilen haklarına" "cesaret ve umut"* veren bir devrim hareketi sözkonusu değildir! Halklara Ekim Devrimi "cesaret ve umut" vermiştir; **Çin Devrimi vermiştir**; Vietnam Devrimi vermektedir. Çünkü bunlar ezilen halkların, emekçilerin zaferi ve kurtuluşu ile sonuçlanmıştır. Oysa Kemalist devrimin sonucunda, halk yine ezilen ve sömürülen, tahakküm edilen bir kitle olarak kalmıştır.

Bu sonuç Asya'nın halklarından çok Asya'nın korkak burjuvazisine cesaret ve umut vermiştir. Çin'de burjuvazinin Kemalist devrimin bir benzerini kendi ülkesinde gerçekleştirmek için nasıl can attığını, Mao Zedung yoldaştan öğreniyoruz. Kemalist devrimin sonucundan *"cesaret ve umut"* bulan bir başka sınıf da, emperyalist ülkelerin mali-oligarşisidir.

Bunlar, geri ülkelerdeki burjuva önderliğindeki milli devrimlerin so-

nuçlarını kendi emellerine alet etmenin *"cesaret ve umudu"* içindedirler. Devrimi, karşı-devrime dönüştürmenin "cesaret ve umudu" içindedirler. Ve Kemalist devrimin giderek vardığı nokta, bunların, burjuva önderliğindeki milli hareketlerden *"cesaret"* almakta ve gerici *"umut"*lara kapılmakta haklı olduklarını göstermiştir.

Bu açık gerçeği, süslü lâflara feda etmek, sadece bir şeye, Kemalist devrimin gerçek karakterini gizlemeye, onun daha savaş içindeyken halka karşı gelişen ve iktidarın ele geçirilmesi ile hâkim olan gerici yanını işçi sınıfının ve emekçi halkın gözünden saklamaya, burjuva önderliğindeki milli hareketlerle proletarya önderliğindeki milli hareketlerin arasındaki muazzam farkı unutturmaya yarar...

"*9. Yurdumuzun kurtuluşu ve hürriyet uğruna uzun ve kanlı bir savaşta hiç bir fedakârlıktan çekinmeyen* ***Türkiye'nin yiğit işçi ve köylüleri, teşkilâtsız oldukları için milli ihtilâlin önderliğini ele geçiremediler*** (abç) *ve devrimi, sonuna kadar ilerletemediler.*"

Önce, ***"işçilerin ve köylülerin önderliği"*** gibi şahane bir fikre ilk defa burada rastladığımızı belirtelim. Önderlik nedir? Önderlik, **ideolojik, politik** ve **örgütsel** önderliktir. Bu sebeple, bir sınıfın önderliği bir diğerini zaten imkânsız kılar. İşçilerin ve köylülerin tek ve ortak bir ideolojisi, tek ve ortak bir politikası ve bu ideolojiyi benimseyen, bu politikayı uygulayan tek ve ortak siyasi **örgütleri** mi sözkonusudur? Köylüler, proletarya ile her bakımdan birleşen tek bir sınıf mı teşkil ediyorlar? Elma ile armutları toplamak, sapla samanı birbirine karıştırmaktır bu. Belli ki, yazar, ne dediğinin pek farkında değildir!

"İşçilerin ve köylülerin" önderliği ele geçirebilmeleri için ne gibi bir ***"teşkilât"***a ihtiyaçları vardı ki, önderliği ele geçiremediler? Sendikalar, köylü kooperatifleri vb... cinsinden **kitle** örgütlerine mi? Meselâ, Aydınlık ve İşçi-Köylü sayılarında hep övgü ile bahsedilen DİSK ve TÜTÜS cinsinden reformist kitle teşkilâtlarına mı? Eğer, kastedilen bu cinsten kitle örgütleri ise, hemen belirtelim, bu teşkilâtlar ancak "hükümete ve patronlara" karşı, "iktisadi mücadele" aracı olarak işe yarayabilirler ama, bir sosyal devrime önderlik aracı asla olmazlar. Bu, Leninizm'in alfabesidir.

"İşçilerin ve köylülerin önderliği" (!) için değil ama, işçilerin önderliği için bir tek teşkilâta, Komünist Partisine ihtiyaç vardır ve o da mevcuttur. Yani bu anlamda, işçiler ve köylüler *"teşkilâtsız"* değildi! Fakat çok önemli bir şey eksikti. TKP'nin **doğru bir politikası** yoktu (Burada, proletaryanın önderliği için objektif şartlar gibi bir zamanlar bizi çok meşgul eden anlamsız tartışmayı bir yana bırakıyorum. Birinci Emperyalist Dünya Savaşı'ndan ve Büyük Ekim Devrimi'nden sonra, proletarya önderliği için objektif şartların genel olarak bütün dünya açısından ve özel olarak Türkiye açısından mevcut olduğunu hepimizin kabul ettiğini farzediyorum).

TKP, doğru bir çizgi izleyebilseydi, uzun süreli savaş içerisinde devrimin önderliği ele geçirilebilir, kararsız, tutarsız, korkak burjuvaziyi etkisiz hale getirebilir, halk ordusunu teşkil edebilir, işçi-köylü temel ittifakını ve bu temel ittifak üzerinde halkın birleşik cephesini gerçekleştirebilirdi! TKP'nin çizgisindeki sapmayı geriye bırakarak, burada kısaca şunu belirtelim: Program Taslağı'ndaki *"işçiler ve köylüler teşkilâtsız olduğu için devrimin önderliğini ele geçiremediler"* şeklindeki muğlâk ve hiçbir şey anlatmayan ifadenin altındaki gerçek sebep, yazarın Kemalizm'e karşı beslediği sempatiyi TKP'nin de beslemiş olmasıdır. Yazar, TKP'nin Kemalizm konusundaki sağ çizgisini eleştiremezdi, çünkü kendisi de aynı sağ çizgiyi paylaşmaktadır.

"9. Kurtuluş Savaşı'nın burjuva önderliği, 'işçi ve köylülerin omuzları üzerinde kurduğu tak-ı zaferleri geçerek, tahtına sağlamca yerleşmek imkânını bulur bulmaz' işçi ve köylüleri baskı altına alan bir diktatörlük kurdu."

Kurulan diktatörlük, hangi sınıfları temsil ediyordu? Siyasi bakımdan bağımsız milli burjuva diktatörlüğü müydü? Yoksa komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının diktatörlüğü müydü? Bu nokta çok önemlidir ve Program Taslağı'nda yanlış şeyler söylenmiştir. Yukarıdaki soruya, biz biraz aşağıda cevap vereceğiz.

"10. Osmanlı sultanlığının ve komprador burjuvazinin Milli Kurtuluş Savaşı ile yıkılmasından sonra, iktidarı ele geçiren yeni Türk burju-

vazisi, büyümek ve zenginleşmek için, 'devlet eliyle milli burjuva yaratmaya' girişti. Yeni Türk burjuvazisi bu yafta altında işçi ve köylüleri insafsızca sömürdü, feodal ağalarla ve emperyalizmle uzlaştı ve halkın nice fedakârlıklarla başardığı Kurtuluş Savaşımızın kazançlarını hovardaca harcadı."

"Büyümek ve zenginleşmek için 'devlet eliyle milli burjuva yaratmaya' girişti"! Yeni Türk burjuvazisi, kendisi büyümek ve zenginleşmek istiyor, fakat bu amaçla, *'milli burjuva yaratma'*ya girişiyor. Bu tahlil açıktır ki, Mihricilikten miras kalmıştır. M. Belli revizyonizmine göre, Kemalist hareket, *"küçük-burjuvazinin en uyanık* (!) *kesimi olan, asker, sivil, aydın zümre"*nin hareketidir.

Bu zümre, devrime önderlik ederek, iktidarı ele geçirince bilgisizliğinden ve tecrübesizliğinden dolayı (!), "ayrıca Sovyetler Birliği"nde devrimin henüz rayına oturmamış ve gözle görülür bir başarı sağlayamamış olmasından (!) dolayı **kapitalist olmayan kalkınma yolunu** değil de, **kapitalist kalkınma yolunu** tuttu. **Bu amaçla**, "devlet eliyle milli burjuvazi yaratmaya" girişti. Ş. Hüsnü'nün kitabına yazdığı önsözde M. Belli şöyle diyor: "*Müslüman Türklerden bir milli burjuvazi yaratarak kapitalist yoldan kalkınma hayaline kapılan Ankara hükûmeti...*" (s. 15). Revizyonizmin zincirleme mantığının vardığı sonuç budur! Ve bu tez, sadece M. Belli'ye has değildir, Aren-Boran ve TKP revizyonistleri de başta Sovyet revizyonistleri gelmek üzere bütün modern revizyonistler de aynı boruyu üflüyorlar!

Bunlar günümüzde de devrimin (!) bu yolla gerçekleşeceğini savunuyorlar! "*Asker, sivil, aydın zümre"* iktidarı alacak, artık dünyada sosyalizm (gerçekte sosyal emperyalizm kastediliyor) güçlü olduğu için, bunlar kapitalist kalkınma yolunu değil, kapitalist olmayan kalkınma yolunu tutacaklar ve ülkemiz tıpış tıpış sosyalizme (!) ulaşacak! İşte bu "devrim" yolu anlayışına sahip olanların, Kemalist harekete yönelttikleri *"devlet eliyle milli burjuva yaratmak"* eleştirisi, Program Taslağı'na da bulaşmıştır.

"Devlet eliyle milli burjuva yaratmak" tahlili, Kemalist hareketin yanlış bir tahlilinden ve sakat bir devrim (!) anlayışından doğduğu gibi,

Leninist devlet teorisinin de inkârıdır. Devlet, hâkim olan sınıfın veya sınıfların baskı ve sömürü aracıdır. Devlet gücünü elinde tutan sınıf, onu, kendi sınıf amaçları için kullanır. Yeni bir sınıf yaratmak için değil! Devlet gücünün, onu elinde tutanlar tarafından, bir başka sınıf veya zümre yararına kullanıldığını iddia etmek, devletin sınıfsal karakterini unutmak, devletin tarihi rolünü ve fonksiyonunu unutmak, ona sınıflar dışı veya sınıflarüstü bir karakter izafe etmek olur.

"10. ... Halkımız üzerindeki burjuva diktatörlüğü, yurdumuzu giderek emperyalist boyunduruğuna teslim etti. Feodal ağalarla ittifak kuran büyük burjuvazi, Kürt halkına karşı da milli baskı ve eritme politikası uyguladı.

"17. 'Milli burjuva yaratma' politikasıyla semiren yeni Türk burjuvazisinin içinden çıkan işbirlikçi büyük burjuvazi, özellikle İkinci Dünya Savaşı yıllarından itibaren hızla gelişti ve emperyalizmle işbirliğini adım adım yoğunlaştırdı.

"18. Amerikan emperyalizmi, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Truman Doktrini ve Marşal Planı ile, 'askeri ve ekonomik yardım' adı altında yurdumuz üzerindeki boyunduruğunu ağırlaştırdı. Savaş sırasında vurgunculukla palazlanan büyük burjuvazi, uluslararası sermayenin kanatları altına iyice girdi ve savaş yıllarındaki yüksek tarım fiyatı politikasıyla gelişmiş olan toprak ağalarıyla ittifakını güçlendirdi. Bu gerici ittifak, kendini CHP'nin devlet kapitalizminin bürokratik kösteklerinden kurtarmak için DP'ye ağırlık vererek, iktidarını, bu partiyle devam ettirdi."

Milli burjuva önderliğinde, Kurtuluş Savaşı'yla sultanlığın ve komprador burjuvazinin yıkılması -millî burjuvazi iktidarı dönemi-, milli burjuvazinin içinde *"milli burjuvazi yaratmak politikasıyla"* işbirlikçi büyük burjuvazinin türemesi -işbirlikçi büyük burjuvazinin emperyalizmle işbirliğine girişmesi ve feodalizmle ittifak kurması-, sonra bu gerici ittifakın DP'yi kurması ve iktidarını bu partiyle sürdürmesi: Tezler bunlar.

Bu tezler, birinci olarak, Kemalist burjuvazinin, Kurtuluş Savaşı'nın başından itibaren toprak ağalarıyla ittifak halinde olduğunu, gözlerden saklamaktadır.

İkinci olarak, Kemalist iktidarı siyasi bakımdan bağımsız milli burjuva iktidarı olarak görmektedir. Kemalist Türkiye'nin iktisadi bakımdan yarı-sömürge, siyasi bakımdan yarı-bağımlı olduğunu, yani Türkiye'nin başından itibaren emperyalizmin boyunduruğu altında olduğunu görmemektedir. Yani komprador burjuvaziyle toprak ağaları diktatörlüğü altında olduğunu gözlerden saklamaktadır.

Üçüncü olarak, Taslak komprador burjuvazi ve toprak ağaları ittifakını tek ve homojen bir cephe olarak görmektedir. Bu gerici ittifak, önce CHP içinde gerçekleşiyor (ne zaman gerçekleştiği belli değil), sonra DP'de devam ediyor.

Dördüncüsü, Kemalist burjuvazinin, kendi hizmetinde devlet tekelleri kurması, bu tekeller yoluyla rekabeti geniş ölçüde ortadan kaldırarak halk kitlelerini soyup soğana çevirmesi, bu yolla büyük servetler ve sermayeler yığması, "devlet eliyle milli burjuva yaratma" olarak değerlendirilmektedir. Modern revizyonistlerin bu konudaki tezleri aynen benimsenmektedir.

Kemalist devrim, bu devrimin sınıf karakteri, sonuçları, Kemalist Türkiye'de hâkim olan sınıflar, bu sınıflar arasındaki mücadele vb. hakkındaki görüşlerimizi ayrı bir yazıda toparladık. Burada, sözkonusu yazının belli başlı noktalarını özetlemekle yetiniyoruz.

1) Kemalist devrim, Türk ticaret burjuvazisinin, toprak ağalarının, tefecilerin, az miktardaki sanayi burjuvazisinin, bunların üst kesiminin bir devrimidir.

Devrimde, hem komprador Türk büyük burjuvazisi, hem de milli karakterdeki orta burjuvazi yer almıştır.

2) Devrimin önderleri, daha anti-emperyalist savaş yıllarında iken, İtilaf emperyalizmi ile el altından işbirliğine girişmişler; emperyalistler Kemalistlere karşı hayırhah bir tutum takınmış, bir Kemalist iktidara rıza göstermeye başlamıştır.

3) Kemalistler, emperyalistlerle barış imzaladıktan sonra bu işbirliği daha da koyulaşarak devam etmiş, Kemalist hareket *"özünde köylülere ve işçilere, bir toprak devrimi imkânına karşı"* gelişmiştir.

4) Kemalist hareketin sonucunda, Türkiye'nin sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal yapısı, yarı-sömürge ve yarı-feodal yapı ile yer değiştirmiştir. Yani yarı-sömürge ve yarı-feodal iktisadi yapı devam etmiştir.

5) Sosyal alanda, eski komprador büyük burjuvazinin ve eski bürokrasinin, ulemanın hâkim mevkiini, milli karakterdeki orta burjuvazi içinden palazlanan ve emperyalizmle işbirliğine girişen yeni Türk burjuvazisi, eski komprador Türk büyük burjuvazisinin bir kesimi ve yeni bürokrasi almıştır. Eski toprak ağalarının, büyük toprak sahiplerinin, tefecilerin, vurguncu tüccarların bir kısmının hâkimiyeti devam etmiş, bir kısmının yerini yenileri almıştır. Kemalist iktidar bir bütün olarak, milli karakterdeki orta burjuvazinin çıkarlarını temsil etmemekte; yukardaki sınıf ve zümrelerin menfaatini temsil etmektedir.

6) Politik alanda, hanedanlık çıkarlarıyla birleştirilmiş olan meşrutiyet idaresinin yerini, yeni hâkim sınıfların çıkarlarına en iyi cevap veren idare, burjuva cumhuriyeti almıştır. Bu idare, sözde bağımsız, gerçekte ise siyasi bakımdan emperyalizme yarı-bağımlı bir idaredir.

7) Kemalist diktatörlük, sözde demokratik, gerçekte askeri faşist bir diktatörlüktür.

8) *"Kemalist Türkiye bile gittikçe daha çok bir yarı-sömürge ve gerici emperyalist dünyanın bir parçası haline gelerek nihayet kendini İngiliz-Fransız emperyalizminin kucağına atmak zorunda kalmıştır."*

9) Kurtuluş Savaşı'nı takip eden yıllarda, devrimin baş düşmanı Kemalist iktidardır. O dönemde, komünist hareketin görevi, hâkim mevkiini kaybeden eski komprador burjuvaziye ve toprak ağaları kliğine karşı Kemalistlerle ittifak değil (böyle bir ittifak zaten hiçbir zaman gerçekleşmemiştir), komprador burjuvaziyi ve toprak ağaları kliğini temsil eden Kemalist iktidarı devirmek, yerine işçi sınıfı önderliğinde ve işçi-köylü temel ittifakına dayanan demokratik halk diktatörlüğünü kurmaktır.

10) Türkiye'de Kurtuluş Savaşı'nın sonundan itibaren komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları iktidara hâkimdir. Fakat komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları iki büyük siyasi kliğe ayrılmıştır. İktidara ve devlet mekanizmasına hâkim olan klik, önce İngiliz-Fransız emperyalizminin, 1935'lerden itibaren de Alman emperyalizminin iş-

birlikçiliğini yapmıştır. İkinci Dünya Savaşı öncesine kadar, genel olarak orta burjuvazi de bu kliğin peşinde harekete katılmıştır.

11) İkinci Emperyalist Dünya Savaşı yıllarında Alman işbirlikçisi hâkim klik, koyu bir faşizm uygulamasına ve vurgunculuk politikasına girişmiştir. Bu klik, içerde, işçi sınıfı dâhil bütün demokratik güçlere, dışarda da, SSCB'ye ve İngiliz-Amerikan-Fransız blokuna karşı, Alman faşistlerinin safında yer almıştır. Fakat dünyadaki güçler dengesi ve SSCB'nin varlığı, bunların Alman faşistlerinin safında savaşa katılmasına engel olmuştur.

12) Öte yanda, daha sonra DP ve MP içinde örgütlenen komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının muhalif kliği, bunun peşinde de, o zamana kadar CHP saflarında tali bir unsur olarak yer alan reformcu orta burjuvazi ve diğer demokratik unsurlar yer almıştır. TKP de bu kliğin kuyruğuna takılmıştır. Bunlar dünya çapındaki Amerikan-İngiliz-Fransız blokuyla ve SSCB ile ittifak kurmuşlardır. 2. Dünya Savaşı, Alman faşistlerinin ve müttefiklerinin yenilgisiyle bitince, Türkiye çapında da bu blok güçlenmiştir.

Fakat savaş sona erer ermez, ABD emperyalizminin başını çektiği emperyalist blok, *"demokrasi"* bayrağı altında gericiliğin ve anti-komünizmin başına geçmiştir. Türkiye'de de ABD emperyalizminin desteğiyle ve CHP'nin Almancı faşist diktatörlüğüne, halkın ve demokratik unsurların duyduğu nefret ustalıkla kullanılarak 1950'de DP iktidara getirilmiştir.

13) Böylece, Alman emperyalizminin uşağı olan komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarının yerini, ABD emperyalizminin uşağı olan komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarı almıştır. Söz konusu olan şey, *"savaş sırasında vurgunculukla palazlanan büyük burjuvazinin", "uluslararası sermayenin kanatları altına iyice girmesi"* değil, Alman emperyalizminin "kanatları"nın yerini, ABD emperyalizminin "kanatları"nın alması, Alman uşağı gericilerin yerini de, ABD uşağı gericilerin almasıdır.

14) Proletaryanın ve küçük-burjuvazinin muhalefetini kendi bendinde boğan kararsız orta burjuvazi, bu muhalefeti bir müddet DP'nin kuyruğuna taktıktan sonra, DP'nin faşizan uygulamaları karşısında, tek-

rar muhalefetteki CHP katarına katılmıştır. Proletarya önderliğinde, bağımsız ve güçlü bir halk hareketinin yaratılamamış olması, işçi sınıfının, emekçi halkın ve demokratik unsurların muhalefetinin komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliklerinin kâh birini, kâh diğerini iktidara getirmeye yarayan bir kaldıraç gibi kullanılmasına yol açmıştır.

15) Muhalefette iken, "demokrasi" havarisi kesilen komprador büyük burjuvazi ve toprak ağası klikleri, iktidara geçtikleri zaman, en azılı halk düşmanı kesilmişlerdir.

Ülkemizin tarihi gerçekleri bunlardır.

"*19. 1950'den sonra emperyalist sermayenin Türkiye'de de daha doludizgin at oynatması...*"

Doğrusu şöyledir: 1950'den sonra ABD emperyalizminin Türkiye'de doludizgin at oynatması... Çünkü 1950'den sonranın özelliği, emperyalist sermayenin daha doludizgin at oynatması değil, ABD emperyalizminin Türkiye'ye hâkim olmasıdır. ABD emperyalizminin bu yıllarda Türkiye'ye soktuğu sermayenin, önceki yıllarda Türkiye'ye sokulan emperyalist sermayeye nisbetle çok daha fazla olduğu da doğrudur. Bu da işin ikinci yönüdür. Gerek bu maddede, gerekse bundan sonraki maddelerde hep *"emperyalizm"* kelimesi kullanılıyor! Bu ifade, emperyalizmin Türkiye'de çok öncelerden beri hâkim olduğunu gizliyor! *"Emperyalizm"* yerine, "ABD emperyalizmi" denmelidir.

"*Hareketimiz,* ***ihtilâlci işçi sınıfı hareketinin*** *gerçek mirasçısıdır.*" (abç)

"12. ... TKP, işçi sınıfımızın ihtilâlci hareketini yurt çapında kucakladı..." (abç)

"İhtilâlci işçi sınıfı hareketi" veya *"işçi sınıfımızın ihtilâlci hareketi"*nden kasıt komünist harekettir.

Burada, komünist kavramının kullanılmasından titizlikle kaçınıldığını görüyoruz. Komünist kavramına karşı aynı soğuk tutum, partinin adı konusunda da gösteriliyor. Bu 1920'lerde Şefik Hüsnü'lerin bulunduğu noktadan bir adım geri atmaktır. Bu, halkımızın bazı geri kesimleri

üzerindeki gerici şartlandırmalara boyun eğmektir. Bunları ileri çekmek yerine, kendini bunların durumuna uydurmaktır.

İkinci olarak, *"İhtilâlci işçi sınıfı hareketi"* tabiri, komünist hareketi değil, işçi sınıfının kitlevi hareketlerini akla getirmektedir. O zaman, sanki TKP kurulur kurulmaz ülke çapında, işçi sınıfının bütün kitlevi hareketlerine, gösterilerine vs. önderlik edecek hale gelmiş gibi bir anlam çıkmaktadır. Seçilen ifade bu bakımdan da mahsurludur.

"12. ... Bütün dünyada olduğu gibi yurdumuzda da ***işçi sınıfımız, kendi Leninist partisini kurdu****... TKP, işçi sınıfımızın ihtilâlci hareketini yurt çapında kucakladı ve uluslararası proletaryanın Türkiye'deki öncü müfrezesi olarak mücadeleye atıldı.*(abç)

"13. TKP, Milli Kurtuluş Savaşı'na var gücüyle katıldı. Türkiye komünistleri, halkın safında fedakârca çarpıştılar, milli ihtilâlin, işçilerin ve köylülerin menfaatleri yönünde ilerlemesi için mücadele ettiler. Fakat TKP, Kurtuluş Savaşı'nda işçi ve köylüleri teşkilâtlayıp parti önderliğinde halkın silahlı gücünü yaratmayı başaramadı.

"14. TKP, Kurtuluş Savaşı yıllarından sonra burjuva iktidarının ağır baskı ve takibini alt edemedi. Marksizm-Leninizmi yurdumuz şartlarıyla yaratıcı bir şekilde kaynaştırıp emekçi yığınlar içinde kök salmayı başaramadı ve işçi-köylü yığınlarını silahlı mücadele yolunda seferber edemedi.

"Bununla beraber Şefik Hüsnü ve Mustafa Suphi gibi komünizm davasına sadık fedakâr önderlerin yönettiği TKP, her türlü baskıya göğüs gererek proletaryanın bayrağını daima yüksek tutmaya çalıştı; Mustafa Suphi ve 14 yoldaşı gibi önderlerini bu uğurda şehit verdi; Marksizm-Leninizme ve proleter enternasyonalizmine daima bağlı kaldı; oportünizmle ve Troçkizm gibi ihanet akımlarıyla durmadan mücadele etti ve halkımıza hizmet yolunda yılmadı.

"15. Leninist örgütlenme esaslarını uygulamadığı için 1951'de çökertilen TKP'nin yönetimi, 1960'dan sonra Yakup Demir revizyonistleri tarafından gaspedildi. Parti bundan sonra yurt dışında Kruşçev-Brejnev modern revizyonist kliğinin kuklası bir burjuva kulübü haline getirildi.

"... Bu burjuva kulübünün, taşımakta olduğu 'TKP' adıyla gerçekte hiç bir ilgisi yoktur. Çünkü Yakup Demir revizyonist kliği, TKP'nin devrimci geçmişine ihanet eden, komünizm adı altında revizyonizmi savunan ve burjuvazinin menfaatlerini güden bir sahtekârlık şebekesidir.

"16. Hareketimiz, uluslararası proletaryanın büyük önderleri Marks-Engels-Lenin ve Stalin'in ihtilâlci yolunda mücadele vermiş olan Şefik Hüsnü'lerden devraldığı kızıl sancağı, Türkiye işçi ve köylülerinin elinde daha yükseklere kaldırmak azmini bütün halkımıza açıklar.

"Hareketimiz... TKP'nin devrimci geçmişinin gerçek mirasçısı olduğunu ilân eder."

TKP hakkında, Program Taslağı'nda söylenen şeyler bunlar. Bu görüşlere birkaç bakımdan katılmıyoruz.

Bir kere Taslakta, TKP hakkında ileri sürülen görüşler, akıl almaz çelişkilerle doludur. Yuvarlak ve demagojik ifadeler bir yana bırakılırsa, TKP hakkında söylenen olumlu şeyler, onun "mükemmel bir komünist hareket" ilân edilmesine yeter de artar bile. *"Leninist bir örgüt"* olmak, *"Marksizm-Leninizme bağlı kalmak", "proleter enternasyonalizmine daima bağlı kalmak", "oportünizm ve Troçkizm gibi ihanet akımlarıyla durmadan mücadele etmek",* son derece mükemmel bir komünist hareketin nitelikleridir.

Fakat, yine Program Taslağı'na göre, TKP'ni oportünist ve revizyonist bir parti ilân etmemek mümkün değildir. *"Marksizm-Leninizmi yurdumuz şartlarıyla yaratıcı bir şekilde kaynaştıramamak", "yığınlar içinde kök salmayı başaramamak",* otuz küsur yıllık legal ve illegal faaliyet dönemi boyunca *"yığınları silahlı mücadele yolunda seferber edememek ve halkın silahlı gücünü yaratamamak", "Leninist örgütlenme esaslarını uygulamamak"* ve bütün bunlardan dolayı da *"çökertilmek"*, su katılmamış bir revizyonist hareketin nitelikleridir.

Bir parti, bir yandan revizyonizmin ve oportünizmin bütün hastalıklarıyla sakatlanmış olacak, öte yandan, bu parti *"Marksizm-Leninizme bağlı kalmış"* olacak, *"oportünizmle mücadele etmiş"* olacak, *"Leninist parti"* olmakta devam edecek. Bu, en hafif deyimi ile, Marksizm-Leninizm'in ne olduğunu, oportünizmin ne olduğunu, Leninist partinin ne

olduğunu anlamamaktır. *"Ülke şartlarıyla kaynaşmayan"*, ondan kopuk bir *"Marksizm-Leninizm"! "Yığınlar içinde kök salmayı başaramayan", "Leninist örgütlenme esaslarını uygulamayan", "teori ve pratiği kaynaştıramayan"* bir *"Leninist parti"!*

Çoğu zaman halkın silahlı mücadelesi için şartların son derece elverişli olduğu otuz küsur yıllık mücadele döneminde, *"yığınları silahlı mücadele için seferber edememek ve halkın silahlı gücünü yaratamamak", "teori ile pratiği kaynaştıramamak", "yığınlar içinde kök salamamak", "Leninist örgütlenme esaslarını uygulamamak", "burjuva iktidarların ağır baskı ve takibini altedememek"* ve *"çökertilmek"*; buna rağmen *"oportünizmden"* azade olmak, üstelik *"oportünizmle durmadan mücadele etmiş"* olmak! Bunlar aklın alacağı şey değildir. Miras hesaplarıyla bu denli vahim çelişkilere düşmek, bir komünist harekete asla yakışmaz!

TKP hakkında, şahsi görüşlerim şunlardır: TKP, M. Suphi yoldaşın önderliği altındayken Leninist bir partiydi. M. Suphi yoldaşın Kemalistler tarafından hunharca katledilmesinden sonra, partinin önderliği revizyonistlerin eline geçmiştir. Şefik Hüsnü, otuz yıllık önderliği boyunca, revizyonist bir çizgi izlemiştir. Şefik Hüsnü'nün önderliğindeki TKP, bir müddet, Türkiye'de devrimi *"sosyalist devrim"* olarak tespit etmiş ve bunu da Kemalist iktidardan beklemiştir.

Daha sonra *"sosyalist devrim"* şiarından vazgeçmiş, fakat bu kez de aynen Menşeviklerin mantığıyla, Kemalist iktidarın demokratik devrimin görevlerini tamamlamasını ve sosyalist devrim için yolu düzlemesini beklemeye koyulmuştur. TKP, köylülerin devrimci rolünü reddetmiştir. İşçi sınıfı önderliğinde, köylülere dayanarak demokratik halk devrimini başarmayı ve durmadan sosyalizme geçmeyi, yani Marksist-Leninist kesintisiz ve aşamalı devrim teorisini reddetmiştir. Ülkemizin somut gerçeği ile Marksizm-Leninizm'in teorisini birleştirememiştir.

İşçi-köylü ittifakı yerine, sürekli olarak burjuvaziyle ittifakı ön plâna çıkarmıştır. Silahlı mücadele yolunu reddetmiştir. Kemalist iktidara kölece bir bağlılık göstermiştir. Refik Saydam hükümetini destekleyecek kadar Marksizm-Leninizm'den uzaklaşmıştır. Kemalist iktidarın, bütün azınlık milliyetlere, özellikle Kürt milletine uyguladığı amansız milli baskıyı, hatta kitle katliamlarını tasviple karşılamıştır. Mustafa Suphi

yoldaşın ölümünden sonraki otuz yıllık dönemde TKP, bir reform partisi olmaktan ileri gidememiştir. Şefik Hüsnü'nün yazıları, Marksizm-Leninizm'in alfabesi sayılacak en ilkel gerçekleri bile çiğnemektedir (Bak: Seçme Yazılar, Ş. Hüsnü, Aydınlık Yayınları).

TKP'nin çökertilmesi, revizyonist çizgisinin kaçınılmaz sonucudur. Yakup Demir, Mihri Belli, Hikmet Kıvılcımlı gibi kaşarlanmış revizyonistlerle Mustafa Suphi yoldaşın ölümünden sonra TKP'nin izlediği çizgi arasında hiçbir fark yoktur. Gerek ideoloji ve politikası itibarıyla, gerekse örgütsel olarak TKP, Y. Demir, M. Belli, H. Kıvılcımlı revizyonistlerinde devam etmektedir. Yakup Demir kliği, Mustafa Suphi yoldaşın önderliğindeki TKP'nin çizgisine gerçekten ihanet etmiştir, ama TKP'nin daha sonraki çizgisini olduğu gibi devam ettirmektedir.

TKP mirasçılığı havada bir iddiadır. Bir komünist hareket, M. Suphi yoldaşın önderliğindeki TKP'nin mirasçısı olur, TKP saflarındaki militan işçi-köylü-aydın üyelerin kafalarında ve yüreklerinde taşıdıkları komünizm davasına derin inancın mirasçısı olur ama, TKP önderliğinin revizyonist çizgisinin mirasçısı olamaz.

Program Taslağı, "ne şiş yansın, ne kebap" mantığıyla kaleme alınmıştır.

"*20. ... Gerici parlamentoyu bir hâkimiyet aracı olarak kullanan emperyalizm ve işbirlikçileri...*"

Yukarıdaki ifade, Marksist-Leninist devlet teorisine tamamen aykırıdır. Çünkü *"emperyalizm ve işbirlikçilerinin" "hâkimiyet aracı", "parlamento"* değil, devlet cihazıdır. Parlamentonun varlığı veya yokluğu, hâkimiyet aracı olan devlet cihazının varlığı veya yokluğu demek değildir; bu devlet cihazının şu veya bu biçimde olması demektir, yani parlamento hâkimiyet aracı olan devletin biçimiyle ilgili bir kurumdur. Nitekim hâkim sınıflar, parlamentoyu bir kenara fırlatıp attıkları zaman da hâkimiyetlerini devam ettirirler, hâkimiyet araçlarını bir kenara fırlatıp atmış olamazlar. Sadece, onun biçimini değiştirmiş olurlar.

Parlamentonun özü ve fonksiyonu nedir, bunu Lenin yoldaştan öğrenelim:

"*Belirli bir süre için parlamentoda halkı yönetici sınıfın hangi bö-*

lümünün ayaklar altına alacağına, ezeceğine, dönem dönem karar vermek: Sadece meşruti parlamenter monarşilerde değil, en demokratik cumhuriyetlerde de burjuva parlamentarizminin gerçek özü budur." (Devlet ve İhtilâl, s. 61)

"*Amerika'dan İsviçre'ye, Fransa'dan İngiltere'ye, Norveç'e vb. kadar her hangi bir parlamenter ülkeyi düşününüz; asıl devlet işleri hep kulislerde yapılır; bu işler hep devlet daireleri, bakanlıklar, kurmay heyetleri tarafından yürütülür. Parlamentolarda, sadece 'saf halkı' aldatmak ereğiyle, gevezelikten başka bir şey yapılmaz. Bu o kadar doğrudur ki, burjuva-demokratik cumhuriyeti olan Rus Cumhuriyeti'nde bile, hatta gerçek bir parlamento kuracak zamanı bile bulmadan önce, parlamentarizmin bütün bu kusurları hemen ortaya çıktı.*" (age, s.62)

Demek ki, en demokratik burjuva cumhuriyetlerinde bile, parlamentonun hâkim sınıflar tarafından bir köşeye fırlatılması, iki şeyi değiştirecektir: Birincisi, *"bir süre için, parlamentoda, halkı yönetici sınıfın hangi bölümünün ayaklar altına alacağına, ezeceğine, dönem dönem karar vermek"* imkânı ortadan kalkacaktır. İkincisi de, hâkim sınıfların temsilcileri, artık *"parlamentolarda... 'saf halkı' aldatmak ereğiyle, gevezelik"* yapamayacaklardır. Ama, hâkim sınıfların hâkimiyet araçları ortadan kalkmayacaktır.

Komünistler, elbette, "baskı biçiminin şöyle ya da böyle olmasının, proletarya bakımından önem taşımadığını" düşünmezler;

"*Sınıf mücadelesinin ve sınıfları baskı altında tutmanın daha geniş, daha serbest, daha özgür bir biçimi*[nin], *proletaryanın, genel olarak sınıfların ortadan kalkması için yürüttüğü mücadeleyi önemli derecede kolaylaştıracağını*" bilirler (age, s. 103). Bu nedenle, "*özellikle şartların devrim için uygun olmadığı durumlarda, burjuva parlamentarizmi 'ahır'ından yararlanırlar*", "*ama aynı zamanda, parlamentarizmin gerçekten proleter ve devrimci bir eleştirisini yapmayı da bilirler.*" (age, s. 61)

Biz, konuyla ilgili olmadığı için özel olarak Türkiye'de parlamentarizmin mahiyeti ve ondan yararlanılıp yararlanılmayacağı üzerinde durmuyoruz.

Program Taslağı, parlamentonun özünü ve fonksiyonunu kavrayamamış, *"gerici parlamento"* dediği şeyi, bizzat devlet cihazının yerine koymuştur. Taslağa göre, parlamentonun mevcut olmadığı bir faşist diktatörlüğü, artık hâkim sınıfların "hâkimiyet aracı"nın yani devlet cihazının bulunmadığı (!) bir sistem olarak görmek gerekir ki, Marksist-Leninist devlet teorisi açısından tamamen yanlış, pratik mücadele açısından da son derece zararlıdır.

"*20. ... Türk askeri, kurtuluş savaşı veren Kore halkına karşı... savaşa sürüldü.*"

Buradaki *"Türk askeri"* tabiri iki bakımdan yanlıştır.

Birincisi, savaşa sürülenler sadece *"Türk"* olan askerler değildir, hatta çoğunlukla *"Türk"* değildir. Türk hâkim sınıfları, Kore'ye gönderilenlerin azınlık milliyetlerden ve en çok da Kürtlerden seçilmesine özellikle dikkat göstermiştir. Türk şovenizmi ve milli baskı bu konuda da kendini göstermiştir. Doğu Anadolu'nun Kürt köylülerinden birçoğunun Kore'ye gidip dönmediğini, bizzat köylülerden dinledik.

İkincisi, *"Türk askeri"* tabiri ile Program'da anlatılmak istenen şey, anlatılamıyor! Esas belirtilmek istenen şey, bizim emekçi halkımızın, emperyalistlerin ve uşaklarının menfaatleri uğruna, haklı bir dava için çarpışan başka bir halkın üzerine sürüldüğüdür; bir halka, başka bir halkın kırdırılmak istendiğidir. Taslağı kaleme alan arkadaşın, bunu belirtmek isteyip istemediğini bilmiyorum ama, bence bu belirtilmelidir. Oysa, *"asker"* tabiri bu fikri ifade etmiyor; gerici orduyu ve genel olarak bu ordunun mensuplarını hatırlatıyor. Bunun yerine, "silah altına alınan emekçiler..." veya "Türkiye emekçileri..." veya "Türkiye'nin işçi ve köylüleri..." gibi bir ifade kullanmak, her iki bakımdan da daha doğru olurdu.

"*20. ... emperyalizm ve işbirlikçileri, halk yığınlarına boyun eğdirmek için kendi çöküşlerinin çürüyen ideolojisini ve kültürünü yaydılar...*"

Çöküşün ideolojisi ve kültürü olmaz. İdeoloji ve kültür, emperyalizm ve işbirlikçilerinindir. Bu ideoloji ve kültür, çöküşün ifadesi olabilir; çö-

küşü yansıtabilir vs. "Kendi çöküşlerinin ifadesi olan çürüyen ideolojisini..." veya "kendi çöküşlerini yansıtan çürüyen ideolojisini..." gibi bir ifade kullanılmalıydı. O zaman ifadenin dil ve mantık bakımından bir anlamı olurdu.

"*21. Halk yığınları üzerindeki baskı ve sömürüyü her geçen gün şiddetlendiren siyasi ve iktisadi buhran, Amerikan uşağı DP iktidarının 27 Mayıs 1960'da yıkılmasıyla sonuçlandı.*"

Birincisi, *"halk yığınları üzerindeki sömürü ve baskıyı şiddetlendiren"*, *"buhran"* değil, **DP iktidarı**dır; *"buhran"*, bu baskı ve sömürünün şiddetlenmesine yol açar, şiddetlenmesini zorunlu kılar, DP iktidarını sömürü ve baskıyı şiddetlendirmeye zorlar vs.

İkincisi, *"DP iktidarının 27 Mayıs 1960'da yıkılmasıyla"* buhran **sonuçlanmamıştır**. Eğer 27 Mayıs, bugünkü sistemin buhranını sona erdirecek kerameti gösterseydi, bu bütün işçi sınıfı devrimcileri için yıkım, bütün gericiler için de bayram olurdu. Hatta orta burjuvazi bile, "sosyalizm" belâsı olmadan da, sistemi kazasız belâsız devam ettirmenin yolu bulunduğu için, kendi reformist ütopyalarını bir bayrak gibi dalgalandırarak "zafer! zafer!" diye haykırırdı! Sömürücü sınıflar, Maks'ın, Engels'in, Lenin'in "kehanetlerinin" suya düştüğünü yüksek sesle bütün dünyaya ilân ederlerdi! Bütün gericiler, 27 Mayıs'ı kendilerine örnek edinirlerdi!

Şükür ki, 27 Mayıs böyle bir keramet gösteremedi; buhran sonuçlanmadı. Bugün de, bütün şiddetiyle devam ediyor. Üretim araçlarının mülkiyeti bir avuç sömürücü azınlığın elinde bulunduğu müddetçe de, ne iktisadi buhran, ne de onun sonucu olan siyasi buhran sonuçlanacaktır. Buhrana son verecek olan, muzaffer bir halk devrimidir.

27 Mayıs'ta buhranın sonuçlandığı iddiası, M. Belli, D. Avcıoğlu gibi sosyalizm maskeli burjuvalara yakışır. Onlara göre, eğer 27 Mayıs'tan sonra ordu iktidarı elinde tutsa ve seçimlere gitmeseydi, artık Türkiye'de buhran muhran olmazdı (!). 12 Mart Muhtırası'na da lüzum kalmazdı (!). Subaylar bunların parlak fikirlerini hesaba katmadıkları içindir ki, buhrandan ve karışıklıklardan kurtulamıyorlar (!). Sistemin temellerini

muhafaza etmek, fakat öte yandan, onu bütün hastalıklarından, iç çelişmelerinden kurtarmak! Orta burjuva reformcularına yakışacak gerici bir ütopya! Program Taslağı'na da, onlardan miras kalmış.

"21. ... 27 Mayıs hareketine karakterini veren orta burjuvazi, emperyalizme başından teslim olmuştu. İktidarı işbirlikçi büyük burjuvaziye ve toprak ağalarına bıraktı. Tarih bir kere daha gösterdi ki, emperyalizm ve işbirlikçilerinin iktidarını yıkacak biricik güç, proletarya önderliğinde halkın teşkilâtlı gücüdür.

"Bununla beraber, 27 Mayıs'ın getirdiği 1961 Anayasası ile halkımız, sınırlı da olsa bazı demokratik haklar kazandı ve devrimci fikirlerin hızla yayıldığı elverişli bir ortam doğdu."

27 Mayıs'a orta burjuvazinin katıldığı doğrudur. Ama bu harekete *"karakterini veren"* sınıfın orta burjuvazi olduğu asla doğru değildir. Çünkü, *"karakterini veren"* sınıf ifadesiyle, harekete önderlik eden ve iktidarı ele geçiren sınıf kastediliyor. *"**İktidarı** işbirlikçi büyük burjuvaziye ve toprak ağalarına bıraktı"* dendiğine göre, 27 Mayıs darbesinden sonra iktidarı "orta burjuvazi ele almıştır." Öyle ya, bırakabilmesi için eline alması lâzım.

1965'de AP'nin tek başına iktidara gelmesiyle, orta burjuvazinin iktidardan indiği kastediliyorsa, Milli Birlik Kurulu (MBK) iktidarının ve koalisyon hükümetlerinin orta burjuvaziyi temsil ettiği kabul ediliyor demektir. Eğer, koalisyon hükümetleriyle birlikte orta burjuvazinin iktidarının sona erdiği kastediliyorsa, MBK iktidarının orta burjuvaziyi temsil ettiği kabul ediliyor demektir. Gerçekte ise, gerek MBK iktidarı dönemi, gerekse koalisyon hükümetleri dönemi, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarda olduğu dönemdir.

1950'de iktidardan düşen komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliği, DP iktidarının kendisine de yönelen faşist baskıları karşısında, "demokrasi" havariliğine çıkmış, orta burjuvazinin ve gençliğin bu yöndeki atılımını bir kaldıraç gibi kullanarak, 1960'da iktidarı tekrar ele geçirmiştir. Kitlelere yol gösterecek komünist bir önderlik olmadığı için, halkın muhalefeti, gerici kliklerden bazen birinin, bazen diğerinin peşine takılmış ve çarçur edilmiştir.

CHP'ye hâkim olan komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliği, iktidarı ele geçirdikten sonra, 27 Mayıs hareketi içinde önemli bir rol oynayan orta burjuvaziyi birdenbire karşısına almayı doğru bulmamıştır; orta burjuvazinin, 27 Mayıs Anayasasına da giren bazı sınırlı demokrasi taleplerini bu nedenle kabul etmiştir. 27 Mayıs hareketine önderlik eden ve sonunda iktidarı ele geçiren sınıf, CHP'ye hâkim komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliğidir. Orta burjuvazi onun peşinde yedek kuvvet olarak yer almıştır.

Bizce 27 Mayıs hareketinin doğru tahlili budur.

"*22. ... İşçi sınıfımız, Amerikancı AP iktidarına, patronlara ve Amerikan uydusu sarı sendikacılığa karşı verdiği sayısız mücadelede yiğitlik destanları yazdı. 15-16 Haziran 1970'de işçi sınıfımızın şahlanan mücadelesi patronların yüreğine korku saldı... Kozlu maden ocağında Mehmet Çavdar'ı, Gamak Fabrikasında Şerif Aygül'ü... ve daha nice yiğitleri şehit verdi.*"

Birincisi, revizyonist-reformist TİP'in kontrol ettiği DİSK yöneticilerinin, işçi sınıfımızın devrimci mücadelesini reformizme batırdıkları da kısaca teşhir edilmeliydi. DİSK'le barış politikası, yani işçi sınıfı saflarındaki reformizmle barış politikası, öteden beri sürüp gelen bu politika, Program Taslağı'na da bulaşmış. Sıkıyönetimden sonra girdiğimiz yeni dönemde, eski dönemin yadigârı olan bu tür pislikleri, ne yazık ki sırtımızdan hâlâ atamamışız.

İkincisi, Program'da ölen işçilerin isimlerinin sayılması çok gereksiz bir şey. Bunlar Program'ı zayıflatır. Daha aşağıda da ölen gençlerimizin isimleri sayılmış. O da gereksiz. Her geçen gün işçi, köylü, genç, aydın yeni arkadaşlar eksilecek aramızdan. Program, durmadan bunların gerisinde kalacak. Bunları tek tek Program'a koymaya imkân ve ihtimal yok! Bunun faydası da yok! Aksine zararları olabilir. Neden filân isim var da, şu isim yok gibi, kısır, verimsiz, tatsız tartışmalara yol açabilir.

Ayrıca, daha ayrıntılı bir açıklamanın imkânsız olduğu bir programda, her saftan, komünist, revizyonist, anarşist bütün saflardan isimlerin yan yana yer alması sadece kitlelerin bilincini bulandırmaya,

onların hepsini bir ve aynı hareketin unsurları olarak görmelerine yol açar. Eğer her saftan kişiyi peş peşe sıralamakla, bunlara sempati duyan herkesin desteğinin kazanılacağı hesaplanıyorsa, bu basit bir politika oyunudur ve insanın ayağına dolaşır. Emperyalizme ve gericiliğe karşı döğüşürken ölen herkes, saygıya değerdir. Ama bu, bunların içindeki revizyonist ve anarşist unsurlarla komünistler arasına bir çizgi çekmememize asla yol açmamalıdır.

Yoksa, daha da saygıya değer olan komünizme, halkın kurtuluşu davasına saygısızlık edilmiş olur. Ferdinand Lassalle'in Alman gericileri tarafından öldürülmesi, Marks'ın ve Engels'in onu eleştirmesine engel olmadı. Hem de Lassalle, o yıllarda Alman işçilerinin elinde bayrak olduğu halde. Değil Lassalle'in programda isminin geçmesi, onu yücelten bir marşın parti marşı olmasına bile karşı çıkıyorlar. Engels, Bebel'e yazdığı bir mektupta: "*Lassalciler hiç bir fedakârlıkta bulunmadılar, muhafaza edebildikleri her şeyi muhafaza ettiler Zaferlerini tamamlamak için de, siz parti marşı olarak, Audorf'un Lassalle'i yücelttiği o kafiyeli ahlâk dersi veren boş cümlelerini kabul ettiniz*" diyor.

Kaldı ki, ölülere övgünün de, sevginin de, saygının da, eleştirinin de yeri parti programı değildir. Bunun için özel broşürler çıkarılabilir, bildiriler dağıtılabilir, parti organlarında yazılar yazılabilir. Programı bir merasim meydanına çevirmenin bir gereği yoktur!

"*10. ... Feodal ağalarla ittifak kuran büyük burjuvazi, Kürt halkına karşı da milli baskı ve eritme politikası uyguladı.*"

"*25. Yurdumuzda yaşayan altı milyon nüfuslu Kürt halkı, burjuva ve toprak ağası iktidarların ağır milli baskı ve eritme politikasına karşı mücadele bayrağını kaldırdı. Amerikancı iktidarların Kürt halkını yıldırmak için giriştiği en ağır zulüm ve işkencelere göğüs gerdi.*

Kürt halkının demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği ve kendi kaderini tayin için giriştiği mücadele hızla güçlenmektedir, Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri bu mücadeleyi destekliyor. Türkiye halklarını birbirine düşman etmek ve ezmek amacını güden emperyalizmin ırkçılık politikası iflas etmekte ve halkları devrim yolunda birleştiren bağlar sağlamlaşmaktadır."

"52. Hareketimiz, Kürt halkının kendi kaderini tayin ve isterse ayrı bir devlet kurma hakkını tanıdığını açıklar.

"Hareketimiz... Kürt halkının kaderinin Kürt işçi ve köylülerinin menfaati yönünde tayin edilmesi için çalışır

"Hareketimiz, Kürt ve Türk halklarının devrimci birliği ve kardeşliğine düşmanlık güden her milliyetten gerici hâkim sınıflarla ve onların bölücü politikalarıyla mücadele eder."

1) **"Milli baskı ve eritme politikası"**! İlk önce *"milli baskının"* tümünden, sonra da milli baskının bir parçası olan *"eritme"* politikasından söz etmek ve bu ikisini bir **ve** ile birleştirmek gramere ve mantığa aykırıdır.

2) Milli baskı, sadece **Kürt halkına** karşı değil, burjuvazisi de dâhil **Kürt milletine** karşı uygulanmaktadır. Ayrıca milli baskı, sadece Kürt milletine değil, **bütün azınlık milliyetlere** uygulanmaktadır. Program Taslağı, milli baskının sadece Kürt halkına uygulandığını ileri sürmekle, birinci olarak diğer azınlık milliyetlerin demokratik mücadelesine gözlerini kapamıştır.

İkinci olarak da, şu iki yanlıştan birine düşmektedir: Ya bu Kürt halkı ifadesinin kapsamına Kürt burjuvazisi ve küçük toprak ağaları da dâhil sayılmaktadır; o takdirde, baskılara karşı gelişen Kürt milli hareketinin burjuva-feodal karakteri gözlerden saklanarak, milli hareketle işçi ve köylülerin sınıf hareketi bir ve aynı görülerek, Kürt milliyetçilerinin çizgisine düşülmektedir. Ya da, Kürt halkı ifadesinin kapsamına, Kürt burjuvazisi ve küçük toprak ağaları dâhil edilmemektedir; bu takdirde de Kürt burjuvalarının ve küçük toprak ağalarının milli baskılara karşı giriştiği mücadelenin ilerici karakteri toptan reddedilmekte, Türk milliyetçiliği çizgisine düşülmektedir.

3) Milli baskının amacı, ***"Kürt halkını yıldırmak"*** olarak gösterilmektedir ki, bu, doğru değildir; bu, sınıfsal baskının amacıdır. *"Halkı yıldırma politikası"*, bütün gerici iktidarların, milliyetine bakmaksızın bütün emekçilere karşı uyguladığı politikadır; Türk halkına da uygulanan politikadır. Onun dışında, sadece **Kürt halkı** değil, bütün **Kürt milliyeti** (bir avuç büyük feodal bey hariç), sadece *"yıldırmak"* için değil,

aynı zamanda daha esaslı bir amacı gerçekleştirmek için de, *"zulüm ve işkencelere"* uğratılır.

Bu amaç nedir? Bu amaç en genel ifadesiyle, ülkenin bütün pazarlarının, maddi zenginliklerinin vb... rakipsiz hâkimi olmaktır. Milli imtiyazlar sağlamak, devlet imtiyazını elinde tutmaktır. Bu amaçla, azınlık milliyetlerin dilleri yasaklanır, demokratik hakları gasbedilir, kitle katliamlarına girişilir vs. vs... Hâkim ulusun burjuvazisi, "toprak bütünlüğünü" korumak, "dil birliğini sağlamak" için, elinden geleni yapar.

Azınlık milliyetlerin emekçilerine yapılan baskı böylelikle, katmerli bir nitelik kazanır. Birincisi, emekçilerin kanını daha çok emmek için yapılan sınıfsal baskı; ikincisi, milli amaçlarla azınlık milliyetin bütün sınıflarına yapılan milli baskı.

Program, milli baskıyla sınıfsal baskıyı bir ve aynı şey olarak göstermekle, ya burjuvaziye ve küçük toprak ağalarına karşı, Kürt işçilerinin ve diğer emekçilerinin mücadelelerini örtbas etmektedir; ya da, Kürt burjuvalarının ve küçük toprak ağalarımn milli baskıya karşı mücadelesinin ilerici niteliğini inkâr etmektedir. Birinci sonuç, Kürt milliyetçilerinin, ikinci sonuç, Türk milliyetçilerinin işine yarar, ama her ikisi de Kürt ve Türk proletaryası ve emekçilerinin işine yaramaz.

4) Program Taslağı'nda, emperyalizmin, *"Türkiye halklarını birbirine düşman etmek ve ezmek"* amacıyla *"ırkçılık politikası"* güttüğü söyleniyor. Emperyalizmin *"Türkiye halklarını birbirine düşman etmek ve ezmek"* istediği doğrudur; ama bu amaçla ırkçılık politikası güttüğü yanlıştır. Irkçılık politikası, burjuvazinin siyasi bakımdan en geri kesimlerinin ve feodalizmin politikasıdır. Türk ırkçılığı, Türk burjuvazisinin siyasi bakımdan en geri kesimlerinin ve Türk toprak ağaları sınıfının politikasıdır. Kürt milletinin saflarında da ırkçılık politikası mevcuttur.

Ve bu politika da, Kürt burjuvazisinin siyasi bakımdan en geri kesimlerinin ve bir kısım Kürt feodal beylerinin politikasıdır. Irkçılık politikasının kaynağı, sosyal temeli içerdedir. Emperyalizm, menfaatlerine el verdiği yerde bu sınıfların ırkçılık politikasını destekler, menfaatlerinin el vermediği yerde karşısına çıkar. Türkiye'de ABD emperyalizmi, menfaatine el verdiği için, Türk ırkçılığını kışkırtmakta ve desteklemektedir.

Emperyalizmin bizzat güttüğü ırkçılık politikası bambaşka bir şeydir. Emperyalist devletlerin, küçük milletleri ve devletleri ezmeleri, içişlerine burunlarını sokmaları, müdahalelerde bulunmaları, meselâ faşist Hitler köpeğinin, Alman ırkının dünyaya hükmetmek için yaratıldığı zırvaları, ABD emperyalizminin ve Sovyet sosyal emperyalizminin, küçük devletlerin ve milletlerin içişlerine karışmaları, bütün bunlar da emperyalizmin ırkçılık politikasının tezahürleridir.

Program Taslağı'nın yanlış formülasyonu, yerli ırkçıların işine yarar. Çünkü, onların ırkçılık politikasına karşı yürütülecek mücadeleyi gözardı etmektedir.

5) Program Taslağı, *"**Kürt halkı**", "**ağır milli baskı ve eritme politikasına karşı** mücadele bayrağını kaldırmıştır"* diyor. Yine Program Taslağı, *"**Kürt halkının giriştiği mücadele demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği** ve **kendi kaderini tayin** içindir"* diyor.

Kürt hareketi, her şeyden önce, bir **milli harekettir**; bir halk hareketi değil. Onun için, **milli baskılara** karşı, *"demokratik haklar", "milliyetlerin eşitliği", "kendi kaderini tayin"* için girişilen **milli hareketle**, Kürt proletaryasının ve emekçilerinin, yani Kürt halkının sınıf hareketini ayırdetmek gerekir.

İkincisi, hiç bir milli harekette, o milletin burjuvazisinin ve milli harekete katılan toprak ağalarının talebi, MİLLİ BASKI'nın kaldırılması, DEMOKRATİK HAKLAR VE MİLLİYETLERİN EŞİTLİĞİ taleplerriyle sınırlı kalmaz. Burjuvazi ve milli harekete katılan toprak ağaları, bu taleplerin daha da ötesine giderler. Onlar, kendi lehine eşitsizlik ve imtiyaz isterler. Başka milletlerin demokratik haklarını kendi lehine gasp etmek ister. Kendi pazarlarına ve maddi zenginliklerine, kendisi kayıtsız şartsız hâkim olmak ister.

Kendisinden daha zayıf ve güçsüz olanlara, milli baskı uygulamak ister. Kendi milliyetine mensup proleterleri ve emekçileri, diğer milliyetlere mensup emekçilerden ulusal çitlerle ayırmak ister. Proletaryanın ve demokratizmin uluslararası kültürünün yerine, kendi milli kültürünü geçirmek ister, kendi milliyetçiliğini güçlendirmek ister, kendi ulusal

gelişmesi ve ulusal kültürü için mücadele eder. Kendiliğinden olan, zora ve eşitsizliğe dayanmayan "özümleme"ye, milletlerin kaynaşması yönündeki tarihi eğilime karşı çıkar vs. vs...

Kürt **milli hareketi** içinde, bir kısım Kürt burjuvazisinin ve onunla ittifak halinde olan bir kısım küçük toprak ağalarının, yukardakilerine benzer gerici taleplerini ve emellerini görmemek mümkün değildir. Program Taslağı, Kürt halkının sınıf hareketiyle milli hareketi karıştırdıktan başka, Kürt milli hareketi içinde, bir kısım Kürt burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının kendi öz milliyetçiliğini güçlendirmeye yönelen eylemlerini de gözardı etmektedir.

Komünist hareket, bir devlet içindeki her milliyetten emekçi halkın sınıf hareketini kayıtsız şartsız destekler ve buna önderlik eder. Yine komünist hareket, bir devlet içindeki ezilen milliyetlerin ulusal boyunduruğa, ulusal eşitsizliğe ve imtiyazlara, devlet kurma imtiyazına karşı giriştiği mücadeleyi kayıtsız şartsız destekler.

Ama, komünist hareket, ezilen milliyetlerin burjuvazisinin ve toprak ağalarının kendi üstünlükleri için mücadelesini desteklemez; milli baskılara karşı mücadeleyi, şeyhlerin, toprak ağalarının, mollaların vb... durumunun güçlenmesiyle bağdaştırma çabasında olanlara karşı mücadele eder. Program Taslağı, komünist hareketin bu görevini de, milli hareketi yanlış değerlendirmesi, halk hareketiyle aynı şey olarak görmesi sebebiyle gözardı etmektedir.

Üçüncüsü, *"kendi kaderini tayin için"* mücadele, ayrı bir devlet kurmak için mücadele demektir. **Taslak Kürt halkının *"kendi kaderini tayin için"* yani ayrı bir devlet kurmak için mücadele ettiğini söylüyor. Bu iki bakımdan yanlıştır: Önce, ayrı bir devlet kurmak için mücadele, bugünkü şartlarda, halk hareketi değil, milli hareket olur. İkincisi de, henüz Kürt milli hareketi ayrı bir devlet kurmak için mücadele etmemektedir. Milli hareket içinde bazı kesimler, bu yönde niyetler taşıyabilir. Bu ayrı bir şeydir, milli hareketin ayrı bir devlet kurmak amacıyla yürütülmesi ayrı bir şeydir.**

Kuzey İrlanda'da bugün, bizzat ayrı bir devlet kurma amacıyla yürü-

tülen bir milli hareket vardır. Ama, Türkiye'de böyle bir şey henüz ortaya çıkmış değildir. Türkiye'de, Kürt milli hareketi **"kendi kaderini tayin hakkı"** için, yani **ayrı bir devlet kurma** hakkı için mücadele ediyor. Ve biz bunu kayıtsız şartsız destekliyoruz, her dönemde de destekliyeceğiz

6) Program Taslağı, *"Kürt halkının mücadelesini"*, yani *"milli baskı ve eritme politikasına karşı"* mücadeleyi, *"demokratik haklar, milliyetlerin eşitliği ve kendi kaderini tayin için"* mücadeleyi, *"Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri destekliyor"* diyor.

Tekrarlayalım:

Komünist hareket, a) Kürt emekçi halkının sınıf hareketini kayıtsız şartsız destekler ve ona önderlik eder. b) Komünist hareket Kürt milli hareketinde ilerici olan her şeyi, milli baskıya, imtiyazlara, eşitsizliğe karşı yönelen her şeyi destekler ve bu mücadeleye de önderlik etmek ister. c) Komünist hareket, milli hareket içinde, Kürt milliyetçiliğini güçlendirmeye yönelen eylemleri, istekleri vs... desteklemez ve buna karşı mücadele eder.

Program Taslağı'nın yukardaki ifadesi iki bakımdan yanlıştır: Birincisi, *"Türkiye'nin bütün **işçi** ve köylüleri"* bir yana, Türkiye'nin sınıf bilinçli proletaryası **dahi**, *"kendi kaderini tayin için"*, yani **ayrı bir devlet kurmak** için mücadeleyi her **şart** altında desteklemez. Komünist hareket, bu meseleyi her somut durumda, "sosyal gelişmenin ve sosyalizm için proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri açısından yargılar" ve ona göre destekler veya desteklemez.

İkincisi, *"Türkiye'nin bütün işçi ve köylüleri"*nin, bugün Kürt milletinin en haklı ve ilerici isteklerini dahi desteklediğini iddia edemeyiz. Bu, arzu edilen bir şeydir ama gerçek değildir. Böyle bir iddia, Türk işçi ve köylüleri üzerindeki Türk milliyetçiliğinin derin izlerini görmezlikten gelmek olur; böyle bir iddia, Türk emekçileri üzerindeki hâkim ulus milliyetçiliğinin izlerine karşı mücadele görevini unutmak olur.

7) Program Taslağı, *"hareketimiz... Kürt halkının kendi kaderini tayin ve isterse ayrı bir devlet kurma hakkını tanıdığını açıklar"* diyor.

Birinci yanlış şudur: Yine **Kürt milletinin** yerine **Kürt halkı** denmiştir. Milletin kendi kaderini tayin hakkıyla, halkın kendi kaderini tayin

hakkı tamamen farklı şeylerdir. **Milletin kendi kaderini tayin hakkı, ayrı bir devlet kurma hakkı** anlamına gelir. Oysa, **halkın kendi kaderini tayin hakkı, o halkın devrim yapma hakkı demektir**. *"Halkın kendi kaderini tayin hakkı"* formülasyonu, Lenin yoldaşa karşı Buharin tarafından savunulmuştur, (Bak: Doğu'da Ulusal Kurtuluş Hareketleri, s. 277-278). *"Halkın kendi kaderini tayin hakkını"* savunmak, gerçekte, hâkim milletin devlet kurma imtiyazını savunmak demektir. Ve hâkim ulus milliyetçiliğidir.

İkincisi, *"Kürt halkının kendi kaderini tayin..."* denmiştir. Cümle, bu haliyle içinden çıkılamayacak derecede çapraşık ve mantıksız bir hal almıştır. *"Kürt halkının kendi kaderini tayin..."* demek, Kürt halkının devrimi demektir. Milli meseleyle ilgili bir program maddesinde, böyle bir şeyden bahsetmek saçmalık olur. "...Kürt halkının kendi kaderini tayin (hakkını) ve isterse..." denseydi, cümle gramer ve mantık bakımından biraz daha düzgün olurdu.

Üçüncüsü, *"kendi kaderini tayin hakkı"*, zaten *"ayrı bir devlet kurma hakkıdır"*, başka bir şey değildir. Taslak, *"kendi kaderini tayin hakkı"*nı, başka bir şeymiş gibi gösteriyor. Cümle eğer şöyle olsaydı doğru olurdu: "Kendi kaderini tayin hakkını, yani ayrı bir devlet kurma hakkını..." Bu takdirde de yine *"halk"* yerine *"millet"* demek gerekirdi.

Program maddesi, yukardaki haliyle şunu diyor: *"Hareketimiz, Kürt halkının [devrim] ve isterse ayrı bir devlet kurma hakkını tanıdığını açıklar"* ve bu haliyle Program, milli meseleye çözüm getirmek bir yana sadece saçmalamış oluyor.

8) Program Taslağı, *"hareketimiz... Kürt halkının kaderinin Kürt işçi ve köylülerinin menfaati yönünde tayin edilmesi için çalışır"* diyor.

Bu da, hiçbir şey dememiş olmaktır. *"Kürt halkının"* değil de, *"Kürt milletinin"* denseydi, cümle yine saçma olurdu. Çünkü, bir milletin *"kaderinin tayin edilmesi"* ifadesi, *"tayin etme"* işinin dışardan yapılması anlamına gelir. Yani Kürt milletine, dışardan müdahaleyle "ayrı bir devlet kurdurulması" anlamına gelir ki, bu, birinci olarak *"Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkının"* açıkça yok edilmesidir. İkinci olarak da, Program, Kürt milletinin ille de ayrı bir devlet

kurmasını şart koşmuş olur ki, bu da tamamen saçma bir şeydir. Kürt milleti, kendi kaderini tayin hakkını kullanır veya kullanmaz, bu o milletin bileceği bir şeydir. Dışardan tespit edilemez.

Ayrıca, Kürt milletinin, ayrı bir devlet kurmak istemesi halinde, komünistler bunun, işçilerin ve köylülerin menfaati yönünde olmasını elbette isterler. Ama, Kürt işçi ve köylülerinin menfaatine aykırı bile olsa, Kürt milleti ayrı bir devlet kurmak istiyorsa, komünistler onun karşısına asla güçlük çıkarmazlar, zor kullanmayı kesinlikle reddederler ve Kürt milletinin ayrılma isteğine razı olurlar.

Yukardaki madde, bir yığın anlamsızlıklarla dolu. Ve sonuç olarak, Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını da ortadan kaldırıyor.

9) Program Taslağı, *"hareketimiz... **her milliyetten** gerici hâkim sınıflarla ve onların **bölücü politikalarıyla** mücadele eder"* (abç) diyor.

"Bölücü politika" tabiri, son derece sakat ve zararlıdır. Bu tabiri, hâkim sınıflar, kendi şoven politikalarına karşı çıkan herkese yapıştırıyorlar ve *"bölücülüğü", "toprak bütünlüğünü bölmek", "ayrı bir devlet kurmak"* anlamında kullanıyorlar. Komünistler, her milliyetten işçilerin ve diğer emekçilerin "birliğini" savunurlar. Toprakların birliğini veya devletin birliğini, her milliyetten emekçilerin birliğine hizmet ediyorsa savunurlar, etmiyorsa toprakların ve devletin bölünmesini, ayrılmasını savunurlar.

"Toprakların birliği" veya *"devletin birliği"* sloganı, hâkim ulusun burjuvalarının ve toprak ağalarının sloganıdır. Komünistler, her milliyetten *"işçi sınıfının ve emekçi halkın birliği"* şiarıyla, *"toprakların ve devletin birliği"* şiarını birbirinden kesin ve kalın çizgilerle ayırdetmek zorundadırlar. Yoksa, hâkim ulusun milliyetçileriyle bir anda aynı paralele düşüverirler. Bu durum da, çeşitli milliyetlere mensup işçilerin ve emekçilerin birliğini kökünden baltalar. Program Taslağı, *"bölücü politika"* ifadesini terk etmeli, hangi çeşit birlikten yana olduğunu açıkça belirtmelidir.

10) Taslakta yer alan, milli meseleyle ilgili yanlış olmayan, ama bir programda yer almasına da gerek olmayan pasajlar üzerinde durmuyoruz.

Özetlersek:

a) Program Taslağı diğer azınlık milliyetler üzerindeki milli baskıyı gözardı ediyor. b) Program Taslağı, Kürt hareketini bir milli hareket olarak değil, bir halk hareketi olarak görüyor ve Kürt milliyetçiliğine taviz veriyor. c) Program Taslağı, milli baskının sebeplerini yanlış tahlil ediyor. d) Program Taslağı, Türk işçi ve köylüleri üzerindeki Türk milliyetçiliğinin derin izlerini görmezlikten geliyor. e) Program Taslağı, *"ulusların kendi kaderini tayin hakkını"*, Buharin'in yaptığı gibi, *"halkın kendi kaderini tayin hakkı"* şekline sokuyor; *"kendi kaderini tayin hakkını"*, *"ayrı bir devlet kurma hakkı"*ndan başka bir şey olarak görüyor; milli meseleyle ilgili kavramları altüst ediyor; ve sonuç olarak Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını ortadan kaldırıyor.

Sonuç: Kürt milliyetçiliğine taviz veren bir Türk milliyetçiliği! Program Taslağı'nın özü budur.

*"26. 1960-1970 arasında çeşitli oportünist akımlar, halkımızın mücadelesini **tarihteki köklerinden ve Marksizm-Leninizmden koparmakta etken oldular.***

*"TİP'in oportünist yöneticileri, parlamento yoluna saplandılar, reformculuğu savundular. Burjuva yasalarına sığınarak emperyalizme boyun eğdiler ve **partiyi eylemsiz bir burjuva aydın kulübüne çevirdiler.***"

*"Tarihteki kökler"*in ne olduğunu ve M. Belli, H. Kıvılcımlı ve Y. Demir revizyonistlerinin o *"kökler"*den ne derece "koptuklarını" gördük. Bu çürümüş kökleri söküp atmak yerine, ona Mao Zedung Düşüncesi'ni aşılamaya kalkışırsanız, sonuç, sıska gövdesi ve buruk meyvesiyle acayip bir ağaç olur. Şimdi böylesi ağaçlara, uluslararası Marksist-Leninist literatürde "modern revizyonizm" deniliyor.

Yukardaki ifadeden çıkan bir diğer anlam da, TİP'in "eylemsiz bir aydın kulübü" olarak doğmadığıdır. "Oportünist yöneticiler"in TİP'i sonradan bu hale çevirdiğidir. Hâlâ eski safsatalar devam ettiriliyor.

"29. Son çeyrek asır içinde, emperyalizmin ve gericiliğin halkımız

üzerindeki insafsız sömürü ve zulmü, geniş emekçi yığınlar için hayatı dayanılmaz hale getirmiştir."

Niçin, *"son çeyrek asır içinde"*? *"Emperyalizmin ve gericiliğin halkımız üzerindeki insafsız sömürü ve zulmü"* 1946'dan mı başlıyor? Daha önceki dönemler *"halkımız"* için güllük gülistanlık mıydı? Diyelim, Program Taslağı'nı kaleme alan arkadaş, M. Kemal dönemine özel bir sempati besliyor. Ve o dönemde *"sömürü ve zulmün"* daha *"insaflı"* olduğunu düşünüyor. Peki, Alman faşizminin pençesindeki İkinci Dünya Savaşı yıllarını da mı öyle görüyor?

1946'dan sonraki dönemin özelliği, Türkiye'de komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının tek parti istibdadına dayanan askerî faşist diktatörlüğünden "çok" partili (ama, hemen bütün serbest partiler komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının olduğu için o da bir anlamda tektir) diktatörlüğe geçilmiş olmasıdır. Ve bir de Alman emperyalizminin hâkimiyetinin yerini, adım adım Amerikan emperyalizminin hâkimiyetinin almasıdır. *"Sömürüyü ve zulmü"* daha *"insafsız"* kılan etken nedir acaba? M. Belli, kendi ifadesi ile, "Filipin tipi demokrasiyi", bütün kötülüklerin anası olarak görüyor.

Ona göre, mesele gayet basittir*: "Filipin tipi demokrasi"*ye geçilmemeliydi; CHP'nin Kemalist iktidarı devam etmeliydi. O, halk üzerindeki gerici diktatörlüklerden birini diğerine tercih ediyor. Program Taslağı da aynı tercihi daha "ince" ve daha "ustalıklı" bir tarzda yapmış olmuyor mu? Hem sonra, Program'da *"son çeyrek asır içinde"* gibi, belirsiz bir ifadenin yer alması da çok anlamsızdır. Program uzun yıllar muhafaza edileceğine göre, seneler geçtikçe bu "çeyrek asır"ın başlangıç tarihi de durmadan berilere kayacaktır. Bugün *"insafsız sömürü zulüm"* dönemine dâhil olan yılları, ilerde insaflı saymak gerekecektir.

"*30. ... Faşist diktatörlüğün kurulmasıyla, 1961 Anayasasının sınırlı demokratik hakları da zorbalıkla yok edilmiştir. Devlet idaresi yozlaşmış, rüşvet ve yiyicilik almış yürümüştür.*"

Birincisi, *"1961 Anayasasının demokratik hakları"*, faşist diktatörlükle birlikte değil, ondan çok daha önce **fiilen** ve doğal olarak *"zorba-*

lıkla" ortadan kaldırılmıştı. Faşist diktatörlük bizzat o Anayasayı da ortadan kaldırarak bu gelişmeyi tamamladı. Böylece *"demokratik haklar"* dediğimiz şeyin, elde tutulmasının bile, gerici şiddete karşı, bir devrimci şiddetle mümkün olacağı, zorun, mukabil bir zorla altedileceği daha iyi anlaşıldı.

İkincisi, *"devlet idaresinin yozlaşması", "rüşvetin ve yiyiciliğin alıp yürümesi"* de yeni değildir. Halkımız, on yıllardan beri rüşvetten ve yiyicilikten yaka silkmektedir. Rüşvet ve yiyicilik, burjuva-feodal devletin karakteridir. Böyle bir devletin mevcut olduğu her yerde rüşvet ve yiyicilik de mevcuttur; yiyicilik ve rüşvetten azâde bir burjuva-feodal devlet bile düşünülemez.

Hatta en demokratik burjuva devlet, rüşvet ve yiyiciliği ortadan kaldıramaz; sadece daha aza indirir. Program Taslağı *"yozlaşma"*yı, *"rüşvet ve yiyiciliği"* sıkıyönetimin gelişmesine bağlamakla, ondan önceki dönemde *"rüşvet ve yiyiciliğin"* olmadığını, *"faşist diktatörlüğün"* yani sıkıyönetimin ortadan kalkmasıyla da, rüşvetin ve yiyiciliğin ortadan kalkacağını dolaylı olarak kabul etmiş oluyor.

"*35. ... Emperyalizmin köpekleri, ırkçılık ve militarizmi körüklemekte, Kürt halkı üzerinde baskıyı haklı göstermeye ve dünya halklarına düşmanlık kışkırtmaya çalışmaktadırlar.*"

"...Kürt halkı üzerinde..." ifadesi, "...Kürt milleti ve diğer azınlık milliyetler üzerindeki..." şeklinde değiştirilse daha doğru olur.

"*36. Yarı-sömürge, yarı-feodal toplumumuzda başlıca çelişmeler şunlardır: 1) Emperyalizmle ülkemiz arasındaki çelişme; 2) Geniş halk yığınlarıyla feodalizm arasındaki çelişme; 3) Burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişme; 4) Hâkim sınıflar içindeki çelişme.*

"*37. Bütün bu çelişmelerin ortadan kalkması ve halkımızın sömürü ve zulümden kurtulması sosyalizmle gerçekleşecektir.*"

"Emperyalizmle ülkemiz arasındaki çelişme..." formülasyonu anlamsızdır. *"Ülkemiz"* değil, "halkımız" denmeliydi veya "her milliyetten Türkiye halkı" denmeliydi. O zaman cümlenin bir anlamı olurdu.

*"**Bütün bu çelişmelerin ortadan kalkması** (abç)... sosyalizmle gerçekleşecektir"*. Bilindiği gibi, farklı çelişmelerin farklı çözüm yolları vardır. Emperyalizmle *"ülkemiz"* değil ama, halkımız arasındaki çelişme, devrimci milli savaşla (milli devrimle) çözülür. Geniş halk yığınlarıyla feodalizm arasındaki çelişme, devrimci iç savaşla (demokratik devrimle) çözülür. Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde emperyalizme karşı mücadeleyle feodalizme karşı mücadele, yani milli devrimle demokratik devrim birbirinden ayrılamaz; bunlar birbirine sıkı sıkıya ve kopmaz bağlarla bağlıdır.

Fakat şartlara göre, bu iki çelişmeden bazen biri, bazen de öteki ön plâna geçebilir. Emperyalizmin dolaylı yönetimi altında bulunan yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde, feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişme baş çelişme olduğu halde, emperyalizmin askerî işgaline uğrayan bu gibi ülkelerde milli çelişme ön plâna geçer ve baş çelişme haline gelir; ama her iki halde de bu iki çelişmenin çözümü birbirinden ayrılmaz. Demek oluyor ki, ilk iki çelişmenin *"çözülmesi" "sosyalizmle"* değil, daha önce demokratik halk devrimi ile *"gerçekleşecektir"*. Sözkonusu olan ülke Türkiye, sözkonusu *"hâkim sınıflar"* Türkiye'nin hâkim sınıfları olduğuna göre, Türkiye'de bunların *"hâkim"* durumuna son verildiği andan itibaren, *"hâkim sınıflar arasındaki çelişme"*den de artık söz edilemez.

Bugün hâkim sınıflar kimlerdir? Komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları. Bunlar demokratik halk devrimiyle *"hâkim"* mevkilerinden alaşağı edildiği zaman, hâkim sınıflar kimler olacaktır? Esas itibarıyla işçi sınıfı, köylüler, şehir küçük-burjuvazisi, milli burjuvazinin devrimci kanadı. Bu ittifak içindeki hâkim sınıf ise, proletarya olacaktır.

Açıktır ki, demokratik halk iktidarının hâkim sınıfları arasındaki çelişme, artık eski anlamdaki hâkim sınıflar içindeki çelişmeden tamamen farklıdır. Ve devrimci halkın kendi içindeki, "halk içindeki", antagonist olmayan ve barışçı metotlarla çözümlenebilen çelişmedir. "Sosyalizmle çözülecek" çelişme, bu dört çelişmeden sadece "proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişmedir". Başka bir ifadeyle emekle sermaye arasındaki çelişmedir.

Bir noktayı daha belirtelim: Taslakta, çelişmenin çözülmesinden değil, *"ortadan kalkması"*ndan söz ediliyor. Ne komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları, ne de mili burjuvazi, ne demokratik halk devrimiyle ne de sosyalist devrimle tamamen ortadan kaldırılabilir. Bunlar, proletarya diktatörlüğü gerçekleştikten ve hatta üretim araçlarının tamamının kolektif mülkiyete dönüşümü tamamlandıktan sonra da, ideolojik ve kültürel alandaki varlıklarını devam ettirirler.

Proletarya diktatörlüğü altında devrimin devam ettirilmesinin sebebi budur. Bunların kaynağını Lenin yoldaş *"'Sol' Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı"* adlı eserinde göstermiştir. Bütün dünyada emperyalizmin ve gericiliğin kökü kazınmadıkça, proletaryanın zafer kazandığı bir ülkede de, devrilen gerici sınıflar mevcudiyetlerini koruyacaklar, devam ettirecekler, pusuda bekleyecekler ve devrimi karşı-devrime dönüştürmek için fırsat kollayacaklardır. Bunlarla proletarya arasındaki çelişmenin *"ortadan kalkması"*, ancak komünizmle mümkün olacaktır.

Çelişmenin çözülmesiyle kastedilen şey, bugün ilk üç çelişmede, çelişmenin tali yönünün esas yön, esas yönün de, tali yön haline gelmesidir. Çelişmelerin *"ortadan kalkması"* ise, artık bunların mevcut olmaması, tamamen yok olması; ne tali yönün, ne de hâkim yönün bulunması anlamına gelir. Demokratik halk devrimi, bugün çelişmenin esas yönünü teşkil eden emperyalizmi, komprador burjuvaziyi, toprak ağalarını tali yön; çelişmenin tali yönünü teşkil eden proletaryayı ve diğer halk sınıflarını ise esas yön haline getirecektir, ama bu çelişmeyi *"ortadan kaldırma"*yacaktır.

Sosyalizm, bugün çelişmenin tali yönü olan proletaryayı esas yön, milli burjuvazi dâhil bütün burjuvaziyi tali yön haline getirecektir, ama bu çelişmeyi tamamen *"ortadan kaldırma"*yacaktır. Proletarya iktidarı altında ve sosyalizm kuruculuğu döneminde ve hatta üretim araçlarının sosyalist mülkiyete dönüşümü tamamlandıktan sonra da, o ülkenin proletaryası ile emperyalizm, **bütün** burjuvazi ve toprak ağaları arasında çelişme mevcut olacaktır (özellikle ideolojik alanda).

Ama o ülke açısından proletarya bu çelişmenin esas yönünü, diğerleri ise tali yönünü teşkil edeceklerdir. Hatta çelişmenin tali yönünü teş-

kil edecek olan gericiler arasında da çelişme mevcut olacak ve devam edecektir. *"**Bütün** bu çelişmelerin **ortadan kalkması**" (abç), "sosyalizmle"* değil komünizmle "gerçekleşecektir"! Taslaktaki cümleye neresinden baksak yanlıştır, Marksizm-Leninizm'e aykırıdır.

"37. ...halkımızın, sömürü ve zulümden kurtulması sosyalizmle gerçekleşecektir."

Halkımızın *"sömürüden"* kurtulmasının sosyalizmle gerçekleşeceği doğrudur. Demokratik halk iktidarı döneminde, milli burjuvazi ve onun mülkiyeti mevcut olacağına göre sömürü de, aşırı ölçülere varmamakla beraber mevcut olacaktır. Hatta küçük üretimin mevcudiyeti bile, belli ölçülerde sömürünün mevcudiyeti demektir. Bu nedenle, proletarya iktidarı altında da, üretim araçlarının kolektif mülkiyete dönüştürülmesi tamamlanamadığı müddetçe, sömürü kısmen devam edecektir.

Her alanda üretim araçlarının kolektif mülkiyeti gerçekleştikten sonra, artık sömürüden söz edilemez. Artık, sosyalizmin evrensel parolası, *"herkesten gücüne göre herkese emeğine göre!"* parolası bir gerçek haline gelmiştir. Sömürünün kaynağı olan, üretim araçlarının bir grup insanın elinde olması sona ermiş, bunlar, toplumun ortak mülkü haline getirilmiştir. Sömürünün kaynağı kurutulmuştur.

Fakat cümlenin ikinci kısmı, *"halkımızın zulümden kurtulması sosyalizmle gerçekleşecektir"*!!! ifadesi tamamen sakattır. Bu, demokratik halk diktatörlüğü sisteminde zulmün mevcut olacağını kabul etmektir. Zulüm nedir? Zulüm, gericilerin yani bugünkü hâkim sınıfların halk sınıflarına uyguladığı baskı ve zorbalıktır. Gerici şiddettir. Gerici sınıflar bu şiddete ve zorbalığa, sömürülerini devam ettirmek için, hâkim mevkilerini korumak ve ebedileştirmek için başvuruyorlar.

Bu bakımdan, onların halk sınıflarına karşı gösterdiği şiddet, aynı zamanda haksızdır. Bu haksız ve gerici şiddet, neyle uygulanıyor? Hâkim sınıfların muhafızlığını meslek edinmiş daimi orduyla, polis teşkilatıyla, hapishanelerle vs. Bilindiği gibi hâkim sınıflar, halka karşı, öteden beri, daima iki silah kullanagelmişlerdir: "Cellât ve papaz". Zulmün aracı, işte bu "cellât"tır. Proletarya önderliğinde muzaffer bir halk

devrimi "cellât"ı da "papaz"ı da o ülkenin bağrından kaldırıp atacağına göre, zulüm nerede kalacaktır? Evet, demokratik halk devriminden sonra da (ve hatta sosyalist devrimden sonra da) *"şiddet"* ortadan kalkmayacaktır. Ama, bu *"şiddet"*in niteliği tamamen değişiktir artık.

Bu şiddet, proletaryanın ve halk sınıflarının, eski düzeni geri getirmek isteyen gerici sınıflara karşı kullandığı devrimci şiddettir. Bu şiddet, tarihî açıdan meşru ve haklıdır. Bu *"zulüm"* müdür? Gericilere sorarsanız öyledir. Ama bize sorarsanız, bu en doğal, en kaçınılmaz bir şeydir, haklı ve ilerici bir şeydir ve asla zulüm değildir! Tersine, zulmü geri getirmek isteyenlere karşı halkın verdiği bir cezadır. Program Taslağı, demokratik halk diktatörlüğü sisteminde zulmün mevcut olacağını dolaylı olarak kabul etmekle, gericilerin paraleline düşmüyor mu?

"*59. Hareketimizin nihai hedefi, insan üzerindeki her türlü sömürü ve zulmü ortadan kaldırmak, halkımızı sınıfların kalmadığı bir dünyada en büyük ve en mutlu geleceğe, komünizme ulaştırmaktır.*"

Aynı ifade, Tüzük Taslağı'nın temel ilkeler bölümünde de geçiyor:

"*Partimizin nihai hedefi, her türlü sömürü ve zulmü ortadan kaldırarak sınıfsız toplumu yani komünizmi gerçekleştirmektir.*"

Yukardaki ifadeyle Program (ve Tüzük), 37. maddenin de gerisine düşmüştür. Sömürünün ve zulmün ortadan kaldırılması, bir çırpıda hareketimizin nihai hedefi oluyor. Yani, sömürünün ve zulmün ortadan kaldırılması, komünizme erteleniyor. Yani, hem demokratik halk diktatörlüğü sisteminde, hem de proletarya diktatörlüğü sisteminde *"zulüm"* mevcut! Üstelik, sosyalizm, *"sömürü"*yü de koruyor! Ya bu *"sosyalizm"*, *"İsveç sosyalizmi"* cinsinden bir şeydir, ya emperyalistler ve gericilere, *"sosyalizm en büyük sömürü ve zulüm düzenidir"* derken haklıdır. Ya da, bu Taslağı kaleme alan arkadaş, kullandığı kavramların gerçek anlamından habersizdir.

Tekrar edelim: Sosyalist toplumda **sınıflar** ve proletaryanın diktatörlük aracı olarak **devlet** mevcut olmakla birlikte, ne sömürü vardır, ne de zulüm. **Sömürü**, sosyalizmin inşasıyla birlikte ortadan kalkar. İlke: *"Herkesten gücüne göre, herkese emeğine göre"*dir. Herkesin

emeğine göre aldığı bir toplumda sömürüden söz etmek, bu ilkenin kavranmadığını gösterir.

Zulüm ise, daha demokratik halk iktidarının (ki bu bir halk cumhuriyetidir) gerçekleşmesiyle birlikte ortadan kalkacaktır. Yani demokratik halk diktatörlüğü sisteminde de, proletarya diktatörlüğü sisteminde de zulüm yoktur. Zulüm, bir avuç sömürücü ve gerici sınıfların, devrimci halkı ezmesidir. Eğer halkın ve proletaryanının gericiler üzerindeki diktatörlüğü de zulüm olarak görülüyorsa, bu son derece yanlıştır. Bu, gericilerin ağzıdır.

Komünizm dünyasının, "sınıfların kalmadığı bir dünya" olacağı doğrudur. Ama bundan ibaret değil. Komünizm dünyasında sınıflarla birlikte, uzlaşmaz sınıf çelişmelerinin ürünü olan, hâkim sınıfların diğer sınıflar üzerindeki baskı aracı olan, sosyalizmde proletarya diktatörlüğünün aracı olan devlet de ortadan kalkacaktır. Çünkü, sınıfların tamamen ortadan kalkmasıyla proletaryanın artık devlete ihtiyacı kalmayacaktır.

Öte yandan, komünizm aşamasında yani, "*bireylerin işbölümüne ve onunla birlikte kafa emeğiyle kol emeği arasındaki çelişkiye kölece boyun eğişleri sona erdiği zaman; emek, sadece bir geçim aracı değil, ama kendisi birinci hayati ihtiyaç haline geldiği zaman; bireylerin çeşitli biçimlerde gelişmeleriyle üretici güçler de arttığı ve bütün kolektif zenginlik kaynakları gürül gürül fışkırdığı zaman, ancak o zaman... toplum, bayraklarının üstüne şunu yazabilecektir: 'Herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyaçlarına göre!'*" (Marks).

Demek ki, komünizm dünyasının özelliği, sadece sınıfların ortadan kalkması değil, sınıflarla birlikte sınıf tahakkümünün de ortadan kalkması, *"herkesten yeteneğine göre, herkese emeğine göre!"* şiarının yerini, *"herkesten yeteneğine göre herkese ihtiyaçlarına göre"* şiarının almasıdır. Taslak, ele aldığımız maddeleriyle, demokratik halk diktatörlüğü sistemine ve sosyalizme, gericilerin yakıştırıldığı nitelikleri aynen onayladıktan başka, komünizmi de onun en önemli özelliklerinden koparmıştır.

"*37. ...bütün feodal ve yarı-feodal kalıntıların...*"

"Yarı-feodal kalıntı" tabiri anlamsızdır. Zaten "yarı-feodal" ilişkiler, kalıntıdır; feodalizmin kalıntısıdır. *"Yarı-feodal kalıntı", "feodal kalıntı"*nın *"kalıntısı"* oluyor ki, böyle bir ifade abestir. "Bütün feodal ve yarı-feodal ilişkilerin" veya "bütün feodal kalıntıların..." veya "feodalizmin" denilebilirdi.

"*37. ...Hareketimiz işçi sınıfı önderliğinde ve işçi-köylü ittifakına dayanan halkın demokratik diktatörlüğünü kurmak için...*"

"*...Halkın devrimci iktidarının kurulmasıyla...*"

"*39. ... Hareketimiz, ...halkın silahlı kuvvetlerini teşkilatlar ve işçi-köylü ittifakı üzerinde halkın devrimci cephesini gerçekleştirmek için mücadele eder.*

"*Hareketimiz, kurtarılmış bölgelerde halkın iktidarda olduğu bir düzen kurar.*"

"Halk" kelimesinin, iktidar, silahlı kuvvetler... gibi kavramlarla bir yığın kombinezonu yapılıyor ama, Program'da, halkın kim olduğunu, hangi sınıfları içine aldığım bir türlü öğrenemiyoruz. Evet, halk sınıfları hangileridir? Proletarya, bu sınıflardan hangilerine tam olarak güvenir, hangileriyle sağlam bir ittifak kurar, hangilerini tarafsızlaştırır, hangilerini yanına çekmeye çalışır, belli değil.

Oysa, bütün bunlar devrimin en önemli sorunlarındandır. *"Halkın devrimci iktidarı", "halkın demokratik diktatörlüğü", "halkın iktidarda olduğu düzen"* hangi sınıfların iktidarıdır, belli değil? *"Halkın devrimci cephesi"*, hangi sınıfları içine alacaktır? Program bu konuda da bir şey söylemiyor. *"Hareketimiz, Türkiye halklarını teşkilatlar"* ama hangi sınıfları? Bunlardan hangilerine dayanır, hangilerine güvenir, hangilerine güvenmez? Asıl söylenmesi gereken şeyler bunlarken, Program Taslağı, bu soruları tamamen cevapsız bırakıyor. Edebi, ama içi boş cümleleri yan yana sıralamakla yetiniyor.

"Bunları biz zaten biliyoruz, yazmaya ne gerek var?" diyemezsiniz! Saflarımıza bunları bilmeyen birçok yeni devrimci katılıyor ve katılacak, onlar bilmiyor! Program, onlara en temel konularda ışık tutmak zorundadır. Ayrıca, Programımızı eline alan binlerce, yüzbinlerce, milyonlarca

emekçi bu sorulara cevap arayacaktır. Halk kavramı Türkiye'de, hâkim sınıfların en gerici kesimlerinin dahi dilinden düşmeyen bir kavramdır. Biz bu kavramdan vazgeçmeyelim tabii. Ama ona bir muhteva verelim. Gerçek muhtevasını belli edelim. Böylece, gerici demagogların *"halk"* kavramıyla gerçek halk arasındaki fark ayan beyan ortaya çıksın.

"38. ...Feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişmenin özü, geniş köylü yığınlarıyla toprak ağaları ve tefeciler arasındaki çelişmedir. Ancak bu çelişmeyi devrimin esas halkası olarak kavrayarak, geniş işçi-köylü yığınlarını halk ordusu içinde örgütleyebilir, özü ***toprak devrimi*** (abç) *olan demokratik halk ihtilalini başarabilir ve emperyalizmin hâkimiyetini yıkabiliriz.*

"Bu sebeple bugün yurdumuzdaki belli başlı dört çelişme içinde, halk yığınlarıyla feodalizm arasındaki çelişme baş çelişmedir."

Baş çelişmenin tespitinde, mantık tersinden işletilmekte; sebepten sonuca doğru değil, sonuçtan sebebe doğru gidilmektedir. Oysa önce baş çelişme tespit edilir, sonra da tespit edilen baş çelişme esas halka olarak kavranır. Program Taslağı'nın metodu idealist bir metotdur. Bu nedenle de asla inandırıcı değildir.

Feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişme niçin baş çelişmedir? Birden fazla çelişmenin bulunduğu bir süreçte, bunlar arasından bir tanesi diğer çelişmelerin gelişmesini tayin ve onlar üzerinde tesir icra eder. Bu çelişme baş çelişmedir. Feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişme, ülkemizde hem burjuvazi-proletarya çelişmesi üzerinde, hem de emperyalizm-Türkiye halkı çelişmesi üzerinde belirleyici ve yönetici bir rol oynar. Feodalizm çözüldüğü ölçüde proletarya-burjuvazi çelişmesi ortaya çıkar ve keskinleşir.

Öte yandan, emperyalizmin geniş köylük bölgelerdeki sosyal dayanağı feodal güçlerdir. Bu nedenle, feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişmenin çözümü, emperyalizmi de önemli bir dayanağından yoksun bırakır, emperyalizmle Türkiye halkı arasındaki çelişmenin gelişmesinde ve çözümünde tayin edici bir rol oynar. Feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişmenin baş çelişme olmasının sebepleri kısaca bunlardır.

"40. ...Hareketimiz, faşizme ve gericiliğe karşı bütün demokrat ve yurtsever güçlerle her zaman birleşmeye hazırdır."

Birleşmek, ittifak kurmak demektir. Bu, ***"geçici ve kısmi anlaşmalardan"*** farklı bir şeydir. Biz, birinci olarak, komünist partisi önderliğinde düzenli halk ordusu inşa edilmeden ve böylece, işçi-köylü ittifakı belli ölçülerde gerçekleşmeden, proletarya önderliğinde milli burjuvaziyle bir ittifakı mümkün görmüyoruz. Böyle bir ittifakı elbette her dönemde isteriz ama, bir şeyi istemekle, o şeyin gerçekleşmesi farklı şeylerdir. Bugün ancak geçici ve kısmi anlaşmalar mümkündür. İkincisi, komünistler *"her şart altında"* ittifaka hazır değildir. "Bağımsızlıklarını korumak", "kendi kuvvetlerine dayanmak", "inisiyatifi kaybetmemek" ve program hedeflerine uygun olmak şartıyla, ittifaklar kurarlar.

ÇKP, Guomindang'ın, Kızıl Orduyu dağıtın, sizinle birleşelim çağrısına uydu mu? Eğer birleşmek uğruna Kızıl Orduyu dağıtsaydı, bu, ÇKP ve devrim adına büyük bir hezimet olurdu. Komünistler, devrim safında yer alması mümkün olan bütün güçlerle elbette *"birleşmek"* isterler ama, her ne pahasına olursa olsun değil! Şartlar ne olursa olsun değil! Kendi ilkelerinden ve hedeflerinden vazgeçerek değil! Başkasının kuvvetine güvenerek, bağımsızlığını kaybederek, inisiyatifi elden çıkararak değil! Burjuvaziye kuyruk olarak değil!

Taslaktaki *"...her zaman birleşmeye hazırdır"* ifadesi, aksi yönde bir kanaat uyandırıyor.

"40. Hareketimiz, emperyalizmin gerilemesi, halkın demokratik haklar kazanması ve yaşam şartlarının düzelmesi yönündeki bütün acil talep ve ihtiyaçları savunarak yığınları mücadeleye sevkeder Bilinçlerini yükseltir ve onları silahlı mücadele saflarına kazanmaya çalışır."

Program Taslağı'nın bu maddesi, birinci olarak her şart altında *"acil talep ve ihtiyaçların"* savunulması gibi, tamamen reformist bir çizgiyi partinin çizgisi haline getirmek istemektedir. Çünkü komünistler, *"acil talep ve ihtiyaçları"* ancak, "genel politik taleplerimize ve kitleler içindeki devrimci ajitasyonumuza sıkı sıkıya bağlamak" şartıyla ve "dev-

rimci sloganların yerine kısmi talepleri asla ön plana çıkarmamak" şartıyla savunur ve desteklerler. "Genel politik taleplere ve devrimci ajitasyona" aykırı düştüğü anda reddederler.

Meselâ, bugünkü düzeni yıkmak için harekete geçen kitlelerin karşısına geçip *"acil talep"* nutku atmak, düpedüz gericilik olur ve bu, hâkim sınıfların politikasıdır. Ayrıca, komünistler acil talepler uğruna mücadeleyi hiçbir zaman esas haline getirmezler.

İkinci olarak, *"bütün acil talep ve ihtiyaçları savunarak, yığınların bilinçlerini yükseltmek..."* teorisi, tamamen, ekonomistlerin, *"elle tutulur sonuçlar vaadeden somut istekleri ileri sürerek"* işçileri *"bilinçlendirme"* ve *"işçi eylemlerini yükseltmek"* teorisinden mülhemdir. Ve ikisi arasında öz bakımından en ufak fark yoktur!

"*42. ...Hazine toprakları köylülere dağıtılacak veya köylü komitelerinin denetiminde halk çiftlikleri haline getirilecektir.*"

"Köylü komiteleri", köy parti komiteleri midir, silahlı mücadele organları mıdır, iktidar organları mıdır, okuma grupları mıdır, yayın dağıtım grupları mıdır, belli değil? Toprak Devrimi Programımız broşüründe şöyle deniliyor:

"Yoksulluk ve zulümden kurtuluşun tek yolu vardır: Köylük bölgelerde ÇİZMELİ, KAMÇILI BEYLERİN HÂKİMİYETİNİ YIKMAK VE KÖYLÜNÜN KENDİ HÂKİMİYETİNİ KURMAK! Bu amaçla her köyde yoksul ve orta halli köylülerin ***mücadelesini yönetecek*** (abç) *KÖYLÜ KOMİTELERİ kurmalıyız."*

"*Toprak ağalarının ve tefecilerin kökünü teker teker kazımak için mücadeleye hazır olalım. Toprak ağaları ve tefecilerle bunlara köpeklik edenleri köylerde barındırmayalım! Onların çalımlarını bozalım, hâkimiyetlerini yere vuralım. KÖYLÜ KOMİTELERİ böyle bir* ***mücadeleyi yürütecektir***."(abç)

Buradan anlaşıldığına göre, köylü komiteleri, silahlı mücadele organlarıdır. Ve görevi de yoksul ve orta köylülerin mücadelesini *"yürütmek"* ve *"yönetmek"*tir. Bu mücadelenin biçiminin ne olduğunu broşürden anlamak mümkün değildir! Halk savaşı deniliyor ama, bugün

bunun biçimi nedir, gerilla savaşı mıdır; yoksa başka bir şey mi düşünülüyor? İşte bu mücadele (her neyse), köylü komiteleri tarafından *"yürütülecek"* ve *"yönetilecektir"*.

Öte yandan, köylü komiteleri aynı zamanda iktidar organlarıdır.

"Toprak Devrimi Programı'nın uygulanması ve dağıtımı işini köylü komiteleri yürütecektir. Toprak işçileri, yoksul köylüler ve orta halli köylüler, her köyde köylü komitesini seçimle kuracaklardır. Köylü komitesinin çoğunluğu toprak işçileri ve yoksul köylülerden meydana gelecektir.

"Ormanlar, göller, sular, meralar köylü komitelerinin yönetimine geçecektir Bunların korunması, geliştirilmesi ve köylülerin eşit olarak yararlanması için her türlü işleri köylü komiteleri düzenleyecektir."

Köylüler arasındaki bütün örgütlenme sorunu, görüldüğü gibi, *"köylü komiteleri"* vasıtasıyla bir çırpıda halledilyor. Her derdin devası köylü komiteleridir! Bu, şunu gösteriyor ki, arkadaşlar, başlarını ellerinin arasına alıp köylülerin nasıl örgütlendirileceği konusunda, ciddi olarak bir kere bile düşünmemişlerdir. Hemen her işi yapan, ne olduğu bilinmeyen bir köylü komitesi! Oldu bitti! Ve bu, ne olduğunu anlayamadığımız köylü komitesi, şimdi Programa da girmiştir. Yeni görevleri: *"Halk çiftliklerini kontrol etmek!"*

Hiç değilse "devrimci köylü iktidar organları" denmeliydi. Bunun taşıdığı anlam açıktır. Bunların nasıl teşkil edileceği vs... zaten şimdinin görevi değildir. Şimdi bu *"köylü komiteleri"* denen şey, sadece kafaları karıştırmaya yarıyor.

"43. ...Emperyalistlere olan bütün borçlar tasfiye edilecektir."

"Tasfiye edilecek" yerine "iptal edilecek" denilmeliydi. Çünkü *"...tasfiye edilecek..."* ifadesi, borçların ödenmesi anlamını da içermektedir. Ve bu yanlıştır.

"44. ...Hareketimiz, hangi ülke olursa olsun Türkiye'de yabancı ülkelerin askeri birlik ya da üs bulundurmasını kesinlikle reddeder."

"...Hangi ülke olursa olsun..." ifadesi, sosyalist ülkeleri de içerdiği

için yanlıştır. Yanlıştır çünkü, bir sosyalist ülke başka bir ülkedeki devrime destek olmak üzere elbette silah ve gönüllü gönderebilir. Fakat bu silah ve gönüllüleri tamamen o ülkedeki devrimcilerin emrine verir. Bunların kullanılmasını, o ülke devrimcilerinin inisiyatifine bırakır. Dışardan, onların işine müdahale etmez. Bunun adı, elbette *"askeri birlik ve üs bulundurma"* değildir.

Çin Halk Cumhuriyeti, Birleşmiş Milletler toplantısında ABD ve SSCB emperyalistlerinin demagojik *"Stratejik Silahların Sınırlandırılması"* toplantılarına ve onların Çin Halk Cumhuriyeti'ni saldırganlıkla suçlamalarına karşı şu cevabı vermiştir.

*"Çin Halk Cumhuriyeti hiç bir zaman nükleer silahları **ilk** kullanacak olmayacaktır Ve ÇHC'nin hiçbir ülkede askeri üsleri, birlikleri yoktur ve saldırgan olmamasının garantisi de budur. Diğer taraftan ABD ve SSCB emperyalistlerinin bir sürü ülkelerde ve denizlerde askeri üsleri, nükleer donanmaları ve birlikleri vardır.*

*'Sınırlandırma' vs. gibi boş laflar, kendilerinin gerçek saldırganlar olduğunu saklamayamaz. Eğer, gerçekten bu konuda samimi iseler, ÇHC'nin yaptığı gibi nükleer silahları **ilk** olarak kendilerinin kullanmayacaklarını ilan ederler ve bütün askeri üslerini ve birliklerini diğer ülkelerin topraklarından ve karasularından çekerler. Ancak bundan sonra **büyüklü küçüklü bütün ülkelerin** katılacağı gerçekten samimi silahsızlandırma görüşmeleri yapılabilir."*

Program Taslağı, yukardaki ifadesiyle, "sosyalist ülkelerin yabancı bir ülkede, zaten askeri üs ve birlik bulundurmayacağı" gerçeğini üstü kapalı bir tarzda reddediyor; dolaylı olarak, *"sosyalist ülkelerin yabancı ülkelerde üs ve birlik bulunduracağını"* kabul ediyor. Bu, gericilerin "kızıl emperyalizm" demagojisini kabullenmekten başka bir şey değildir. Sosyalist ülkeleri gericilerin mantığıyla düşünmek, sonra da bu mantığa uygun düşen bir madde kaleme almak! Yapılan budur.

"46. ...mahalli idarelerden en üst kademelere kadar halkın seçimle tayin ettiği ve denetlediği devrimci yönetim gerçekleştirilecektir."

Memurların seçimle geleceği ve seçimle azledileceği açıkça söylenmeliydi. Yukardaki maddede memurların seçimle geleceği bellidir ama, seçimle azledileceği belli değildir. *"Denetleme"*den kastedilen bu ise, daha açık hale getirilsin.

"47. Demokratik halk hükümeti, hâkim sınıfların muhafızlığını meslek edinmiş orduyu kaldıracak, işçi ve köylülerin genel silahlandırılmasına dayanan halk ordusunu kuvvetlendirecek, böylece milli bağımsızlığımızı ve yurdumuzun savunmasını gerçek teminatına kavuşturacaktır."

"Ordudaki her türlü eşitsizlik, rütbe ve ünvanlar kaldırılacak, komutanların seçiminde askerler söz sahibi olacaktır. Toplanma ve dernek kurma hürriyeti askerlerin en tabii hakkıdır."

"Askerler üzerindeki dayak ve baskılar kesinlikle yasaklanacak, ordunun üretici ve halkın hizmetinde olması gerçekleştirilecektir."

Birinci paragraf muğlâk! Ne anlama geldiği kolayca anlaşılmıyor ve akla şunu getiriyor: Sanki kitleler bir anda ayaklanarak iktidara, Sovyetler Birliği'nde olduğu gibi, el koyacaklar, başa geçen devrim hükümeti, derhal eski gerici orduyu silahlarından tecrit edip dağıtacak, bütün halkı silahlandıracak, vs. Oysa, *"hâkim sınıfların muhafızlığını meslek edinmiş ordunun kaldırılması"*, iktidar ele geçirildikten sonra ve bir anda olacak bir şey değildir. Uzun süreli halk savaşı boyunca, bu gerici ordu, zaten parça parça yok edilecek, imha edilecek, silahtan tecrit edilecek, vs. vs... Devrimci iktidar, bu gerici ordunun son **kalıntılarını da** silip süpürecektir. Program Taslağı'ndan bu anlam çıkmıyor.

"İşçi ve köylülerin genel silahlanmasına dayanan halk ordusu"; şüphesiz ki, devrimci iktidar altında halk ordusunun gelişmesi bu yönde ilerleyecektir. Ama, ne silahlı mücadelenin başında (yani bugün), ne de demokratik devrimle iktidar ele geçirildiği zaman, halk ordusu, işçi ve köylülerin genel silahlanmasıyla oluşmayacaktır. Yani orduyla halk bir ve aynı şey haline gelmeyecektir. Bu, daha ilerde mümkün olacaktır.

Bir yandan *"halk ordusu küçükten büyüğe, zayıftan kuvvetliye doğru gelişecektir"* diyoruz, öte yandan halk ordusu, nasıl olup da, hatta iktidar ele geçirilmeden önce halkın genel silahlandırılmasına dayanıyor ve *"halk hükümeti"*nin görevi onu *"kuvvetlendirmek"* oluyor? Taslağa göre, iktidar ele geçirildiğinde zaten ordu, *"işçi ve köylülerin genel silahlanmasına dayanmaktadır"* ve hükümet bunu *"kuvvetlendirmektedir"*. Bu nasıl mümkündür?

Halk ordusunun uzun süreli bir savaş içerisinde adım adım inşa edilmesi gereken bizim şartlarımızda, bu ifadeler tamamen yanlıştır. Halk ordusu, elbette halkın bağrından doğacaktır, onların bir parçası olacaktır, onların hizmetinde olacaktır. Üretime katılacaktır ama derhal ve kısa zamanda halkla ordu bir ve aynı şey olmayacaktır. Orduyla halk aynılaşmaya başladığı andan itibaren, ordu artık ordu olmaktan çıkmaya, devlet devlet olmaktan çıkmaya başlamış olacaktır. Yani komünizme ulaşılmış olacaktır.

Öte yandan halk ordusu, **sadece** *"milli bağımsızlığımızın ve yurdumuzun savunulmasının" "teminatı"* değil, aynı zamanda demokratik halk diktatörlüğünün korunmasının ve pekiştirilmesinin, sosyalizme geçişin, proletarya diktatörlüğünün de teminatı olacaktır.

"Ordudaki her türlü eşitsizliğin, rütbenin, ünvanların ***kaldırılmasına"*** gelince, sözkonusu olan halk ordusu olduğuna göre, bunlar zaten başından itibaren olmayacaktır ki, *"kaldırılsın"*. Taslak, bunları var sayıyor *"askerler üzerindeki dayak ve baskılar yasaklanacak"* ifadesinde de aynı hava var. Halk ordusunda bunların hiçbir zaman yeri olmayacağı belirtilseydi doğru olurdu.

Program Taslağı, yukardaki ifadesiyle, halk ordusunun uzun süreli savaş içinde adım adım inşa edileceğini reddediyor. Bunun yerine, genel ayaklanmayla iktidarın ele geçirilmesi, halk ordusunun, devrimci iktidar altında kurulması, gerici ordunun iktidar ele geçtikten sonra kaldırılması hayalini koyuyor. Üstelik, ordu ile halkın henüz aynılaşmadığı demokratik halk diktatörlüğü ile ordu ile halkın bir ve aynı şey haline geldiği komünist düzeni birbirine karıştırıyor.

"Demokratik halk ihtilâlinin [devletinin olmalı] *programı"* arabaşlıklı bölüm, bir yığın tekrarlamalarla ve açıklamalarla dolu. 45. maddede halka demokrasi verileceğinden bahsediliyor. 50. maddede tekrar *"halka söz, basın, toplanma, teşkilatlanma, siyasi düşünce ve kişisel hürriyetler"* veriliyor; *"vicdan ve ibadet özgürlüğü"* veriliyor! 47. madde, *"toplanma ve dernek kurma hakkı"*nı askerlere yani halkın bir parçasına tanıyor... Yani, taslak önce, *"demokrasi"*nin tamamının sonra da onun unsurlarının halka verildiğini söylüyor.

Taslak, önce, halkın tamamına *"demokrasi"* sağlıyor, sonra, halkın bir parçası olan askerlere *"demokrasi"* sağlıyor! Bunlar hep gereksiz tekrarlardır. Ayrıca *"bankaların bir milli bankada birleştirileceği", "işkencenin yasak olduğu", "idam cezalarının kaldırılacağı", "halka hizmet ruhuyla dolu"* bir gençlik yetiştirileceği vs. vs. tamamen gereksiz teferruatlardır. Program'da bu gibi şeylere hiçbir gerek yoktur! Ayrıca bu bölüm, Engels'in ifadesiyle, *"hem bir program, hem de bir program yorumu haline getirilmek istenmiştir"*. Engels, Erfurt Programı'nın benzeri hatalarını eleştirerek şöyle demektedir:

"Kısa ve çarpıcı formüllerin seçilmesiyle yeteri kadar açık olmamaktan korkulmaktadır; bu yüzden de uzun uzadıya yorumlar eklenmiştir. Bence program mümkün olduğu kadar kısa ve sınırları belli, açık seçik olmalıdır. Programda raslantı olarak bir yabancı kelimenin ya da ilk bakışta kapsamının kavranması güç olan bir cümlenin bulunup bulunmaması pek önemli değildir".

Bunlar, ayrıca yayınlanacak broşürlerle, parti yayınlarıyla, tartışmalarla vs... açıklanabilir ve o şekilde açıklanmalıdır. *"Ve o zaman, o kısa ve çarpıcı cümle bir kere anlaşılınca, kafalarda yerleşir ve bir slogan halini alır. Uzun açıklamalar için ise bu böyle değildir. Halk dilinde konuşmak eğilimine fazla tavizde bulunmamak gerekir; işçilerimizin entelektüel yeteneklerini ve kültür derecesini küçümsemeyelim. En özet ve en kısa bir programın kendilerine sunabileceği şeylerden çok daha zor şeyleri işçilerimiz anlamışlardır"*.

Yine Engels, eleştirinin bir yerinde şunu söylüyor:

"*Bir programda fazla şeylerin bulunması o programı zayıflatır.*" (Gotha ve Erfurt Programının Eleştirisi, s. 98)

Ekler ve Düzeltmeler

Başka arkadaşların eleştirilerinde gördüğüm şu noktalara ben de aynen katılıyorum:

1) Hareketimizin Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin ürünü olduğu belirtilmeliydi.

2) Bütün dünyada emperyalizmin toptan çöküşe gittiği, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği, dünya çapında mükemmel bir devrimci durumun mevcut olduğu söylenmeliydi.

3) Sovyet sosyal emperyalizminin dünya halklarının düşmanı ve ABD emperyalizminin suç ortağı olduğu, Program'da mutlaka yer almalıydı.

4) Yakup Demir revizyonistinin Sovyet sosyal emperyalizminin uşağı olduğu belirtilmeliydi.

5) Ortadoğu'daki mücadeleden kısaca bahsedilmeli, onunla birleşmenin önemine değinilmeliydi.

6) Almanya'daki işçilerle ilgili bir madde olmalıydı.

7) Bugün silahlı mücadelenin esas biçiminin gerilla savaşı olduğu mutlaka Program'da yer almalıydı.

Sonuç

HERKESİN GÖZÜ ÖNÜNDE YÜKSEKLERE ÇEKTİĞİMİZ BAYRAĞIN, PROLETARYANIN KIZIL BAYRAĞI OLUP OLMAYACAĞI, İŞARET ETTİĞİMİZ LEKELERİN TEMİZLENİP TEMİZLENMEYECEĞİNE BAĞLIDIR. BİZ, BÜTÜN SAMİMİYETİMİZLE BU LEKELERİN TEMİZLENMESİNİ İSTİYORUZ.

(Ocak 1972)

ŞAFAK REVİZYONİZMİNİN KEMALİST HAREKET, KEMALİST İKTİDAR DÖNEMİ, İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI YILLARI, SAVAŞ SONRASI ve 27 MAYIS HAKKINDAKİ TEZLERİ

-I-

"Bunlar, bugün halkımızın yürüttüğü bağımsızlık mücadelesini, M. Kemal'in tam bağımsızlık ilkesinin mirasçısı olmasını da revizyonizmle damgalıyorlar. Bu, hiç şüphesiz mirasyedi bir hovardanın tutumudur. Devrimci mücadeleye yan çizenler, geçmişteki mücadeleleri de hor görürler ve tarihin, bu büyük mücadelede bir silâh haline getirilmesinin önemini kavrayamazlar. Onların bu tutumu, sınıf karakteri her şeyi hor gören küçük-burjuva ideolojisinden ileri gelmektedir."

"Hepimizin bildiği gibi Milli Kurtuluş Savaşımız, milli burjuvazinin önderliğinde yürütüldü ve milli ihtilâlin önderi de M. Kemal'di."

"M. Kemal'in istiklâl-i tam (tam bağımsızlık) ilkesi ve Kurtuluş Savaşımız o kadar elle tutulur bir mirastır ki, uğruna onbinlerce işçi-köylü kanlarını döktüler, canlarını verdiler. Hiç bir fedakârlıktan çekinmediler. Fakat işçi ve köylüler teşkilâtsız olduğu için, milli ihtilâlin önderliğini milli burjuvazi ele geçirdi ve burjuva-demokratik devrimi sonuna kadar ilerletemeyerek, işçi ve köylüleri baskı altına alan bir diktatörlük kurdu.

Yeni Kemalist burjuvazinin halk üzerindeki diktatörlüğü, milli burjuvazinin karakteri icabı, emperyalizmle ve feodaliteyle uzlaştı. Hatta daha sonra yurdumuzu emperyalizmin pençesine teslim eden işbirlikçi büyük burjuvazi, bu yeni burjuvazi içinden bir kesimin palazlanmasıyla ortaya çıktı. M. Kemal'den tutarlı bir proleter tutum beklemek, bunu bulamayınca, damgayı yapıştırmak, hatta onun emperyalist işbirlikçisi olduğunu iddia etmek, burjuva idealistlerine çok yakışıyor. Fakat onlara yakışan bu tutumun, proletarya hareketine hiç yakışmayacağı açıktır"

"Lenin, Stalin, Mao Zedung'un M. Kemal tahlilleri bize ışık tutmalıdır. Bu mesele niçin önemlidir? Çünkü bu konudaki tutumumuz, halkın ilerici geçmişini faşizme ve gericiliğe hediye edip etmememizi tayin edecektir. Amerikan uşağı faşist generaller çetesinin Milli Kurtuluş Savaşı, Yunus Emre, M. Kemal gibi halkımızın ilerici tarihinin parçalarını kendi faşist demagojilerine nasıl alet ettiklerini ve bu yolla bir kitle temeli yaratmaya çalıştıklarını görüyoruz.

Ne yapacağız? Bütün bunları onlara mı terkedeceğiz? Halkın devrimci mirası, sınıf mücadelesinde bir silahtır. Çok kibar beyler, bu silahlardan bazılarını çamurlu olduğu için beğenmeyebilirler. Ve aman elimizi kirletmeyelim diyerek onları düşmana terkedebilirler. Ama, ölüm kalım savaşı veren bir proletarya savaşçısı, silahın çamurlu olmasına bakmaz. Silahın kabzasını sıkı sıkıya kavrar." (Tasfiyeciler Yazısı).

"Faşist hükümet... halkımızın devrimci geçmişini alçakça kendine maletmeye çalışan bir kampanya açmıştır. ***M. Kemal, faşist sahtekârlığın bir aleti haline getirilmeye çalışılmaktadır. Bağımsızlığın en azgın düşmanı olan Amerikan köpeği faşistler, M. Kemal'in ilkelerini tahrif ederek kendi faşist safsatalarının bir parçası olarak gösterebileceklerini sanıyorlar.***" (abç) (12 Mart'tan Sonra Dünyada ve Türkiye'de Siyasi Durum, s. 45)

"Orta burjuvazinin Kemalist kesimlerinin gözünü boyamak için" (agy, s. 45)

"Proleter devrimleri ve milli kurtuluş savaşları çağının ilk kurtuluş mücadelesini veren Türkiye halkları, Asya'nın bütün ezilen halklarına cesaret ve umut verdi." (Program Taslağı)

"Kurtuluş Savaşı'nın burjuva önderliği... işçi ve köylüleri baskı altına alan bir diktatörlük kurdu." (agy)

"Osmanlı Sultanlığının ve komprador burjuvazinin Milli Kurtuluş Savaşı ile yıkılmasından sonra, iktidarı ele geçiren yeni Türk burjuvazisi, büyümek ve zenginleşmek için devlet eliyle milli burjuvazi yaratmaya girişti. Yeni Türk burjuvazisi, bu yafta altında işçi ve köylüleri insafsızca sömürdü, feodal ağalarla ve emperyalizmle uzlaştı." (agy)

"Halkımız üzerindeki burjuva diktatörlüğü, yurdumuzu giderek emperyalist boyunduruğuna teslim etti. Feodal ağalarla ittifak kuran büyük burjuvazi, Kürt halkına karşı da milli baskı ve eritme politikası uyguladı." (agy)

"Milli burjuva yaratma politikasıyle semiren yeni Türk burjuvazisinin içinden çıkan işbirlikçi büyük burjuvazi, özellikle İkinci Dünya Savaşı yıllarından itibaren hızla gelişti ve emperyalizmle işbirliğini adım adım yoğunlaştırdı." (agy)

*"Savaş sırasında vurgunculukla palazlanan büyük burjuvazi, uluslararası sermayenin kanatları altına iyice girdi ve savaş yıllarındaki yüksek tarım fiyatları politikasıyla gelişmiş olan toprak ağalarıyla ittifakını **iyice*** (abç) *güçlendirdi. Bu gerici ittifak, kendini CHP'nin devlet kapitalizminin bürokratik kösteklerinden kurtarmak için DP'ye ağırlık vererek iktidarını bu partiyle devam ettirdi."* (agy)

"1950'den sonra emperyalist sermayenin Türkiye'de doludizgin at oynatması..." (agy)

"1950'den sonra gerici parlamentoyu bir hâkimiyet aracı olarak kullanan emperyalizm ve işbirlikçileri..." (agy)

"Halk üzerindeki sömürü ve baskıyı her geçen gün şiddetlendiren siyasi ve iktisadi buhran, Amerikan uşağı DP iktidarının 27 Mayıs 1960'da yıkılmasıyla sonuçlandı.

"27 Mayıs hareketine karakterini veren orta burjuvazi, emperyalizme başından teslim olmuştu. İktidarı, işbirlikçi büyük burjuvaziye ve toprak ağalarına bıraktı." (agy)

Şafak revizyonistlerinin tezlerini özetleyelim:

1) *"Milli Kurtuluş Savaşımız, milli burjuvazinin önderliğinde yürütüldü".*

2) Kurtuluş Savaşımız *"proleter devrimleri ve **milli kurtuluş savaşları çağının** ilk kurtuluş mücadelesidir."* (abç)

3) Kurtuluş Savaşımız, *"Asya'nın bütün ezilen halklarına cesaret ve umut vermiştir."*

4) Milli Kurtuluş Savaşıyla, *"Osmanlı Sultanlığı ve komprador burjuvazi yıkılmıştır."*

5) Kemalist iktidar, **siyasi bakımdan bağımsız bir milli burjuva diktatörlüğüdür**. *"M. Kemal'in emperyalist işbirlikçisi olduğunu iddia edenler, burjuva idealistleridir."*

6) *"İktidarı ele geçiren yeni Türk burjuvazisi, büyümek ve zenginleşmek için **devlet eliyle milli burjuva yaratmaya girişti.**"* (abç)

7) *"Kemalist burjuvazinin halk üzerindeki diktatörlüğü, **milli burjuvazinin karakteri icabı**, emperyalizmle ve feodalizmle **uzlaştı.**"* (abç)

8) Milli burjuva yaratma politikasıyle semiren yeni Türk burjuvazisinin içinden, **işbirlikçi büyük burjuvazi** çıktı.

*"İşbirlikçi büyük burjuvazi, özellikle **İkinci Dünya Savaşı yıllarından** itibaren hızla gelişti ve **emperyalizmle işbirliğini adım adım yoğunlaştırdı.**"* (abç). *"Savaş sırasında vurgunculukla palazlandı ve uluslararası sermayenin kanatları altına iyice girdi".*

İşbirlikçi büyük burjuvazi, savaş yıllarında gelişmiş olan **toprak ağalarıyla ittifak kurdu**.

"Bu gerici ittifak, kendini CHP'nin devlet kapitalizminin bürokratik kösteklerinden kurtarmak için DP'ye ağırlık vererek iktidarını bu partiyle devam ettirdi."

9) *"1950'den sonra emperyalist sermaye Türkiye'de doludizgin at oynatmaya başladı."*

10) *"Emperyalizm ve işbirlikçileri, gerici parlamentoyu bir hâkimiyet aracı olarak kullandılar."*

11) *"**Siyasi ve iktisadi buhran**, Amerikan uşağı DP iktidarının 27 Mayıs 1960'da yıkılmasıyla **sonuçlandı.**"* (abç)

12) *"27 Mayıs hareketine karakterini veren orta burjuvazi"dir. 27 Mayıs hareketiyle iktidar, orta burjuvazinin eline geçmişti. Fakat orta burjuvazi, iktidarı "işbirlikçi büyük burjuvaziye ve toprak ağalarına **bıraktı.**"* (abç)

13) *"Kemalizm, orta burjuvazinin devrimci kesiminin ideolojisidir."*

"M. Kemal'in ilkeleri faşizmle asla bağdaşmaz."

"M. Kemal, halkımızın ilerici tarihinin bir parçasıdır."

14) *"M. Kemal'in tam bağımsızlık ilkesinin mirasçısıyız." "Bu mirası faşistlere terkedemeyiz, ona sıkı sıkıya sarılmalıyız."*

15) *"Lenin, Stalin, Mao Zedung'un M. Kemal tahlilleri bize ışık tutsun."*

Şafak revizyonistlerinin tezleri işte bunlardır. Şimdi eleştirilere geçelim.

-II-

Kemalist hareketin niteliğini ve Kemalist iktidarın uygulamalarını Şnurov'dan geniş aktarmalar yaparak ortaya koyacağız. Çünkü Şnurov güvenilir bir tanık, sağlam bir Bolşeviktir. Aktarma yapacağımız broşürü, Sovyet işçi sınıfına Türkiye'nin durumunu ve Türk işçi sınıfının mücadelesini tanıtmak amacıyla yazmıştır. Şnurov'un dile getirdiği görüşlerin, o yıllarda Stalin yoldaşın ve diğer Bolşevik Partisi önderlerinin de görüşleri olduğunu kabul etmemek için hiçbir sebep yoktur.

1. Kemalist Devrime Önderlik Eden Sınıflar, Türk Büyük Burjuvazisi ve Toprak Ağaları Sınıflarıdır

Şnurov yoldaş şöyle diyor:

"Devrimin önderi M. Kemal'e izafeten Kemalist adı verilen bu Türk milli devrimini Türkiye'nin milli burjuvazisi, yani tüccar, toprak ağası ve o sırada Türkiye'de çok az sayıda bulunan sanayiciler yönetiyordu."

Kemalist devrim, Jön Türk devriminin benzeri ve izleyicisidir. Şnurov, bunu da şöyle anlatıyor:

"Esasen fakir olan ülkeyi insafsızca soyan büyük toprak sahipleri ile din adamlarının ve en başta sultanlarının hâkimiyeti neticesinde Türkiye tamamen Avrupa sermayesinin eline düşerek, Avrupa kapitalizminin kölesi olmuştu. 1908 senesinde sultanın hâkimiyeti, Türkiye tarihinde ilk defa olmak üzere Türk ticaret burjuvazisi, subaylar ve asilzadelerin [eşrafın] birleşmiş gücü ile kökünden sarsılmıştır. Bu burjuva devrimi, Jön Türk devrimi olarak tanınmaktadır ve bunu, başlangıçta halk yığınları da desteklemiştir." (...)

"[Jön Türk devriminden sonra da] *Türkiye yarı-sömürge karakterini muhafaza ediyordu. Yani kapitalist ülkelerin, hammadde alıp, sanayi mamullerini sattıkları bir pazar durumundaydı. Politik bakımdan Türkiye bağımsız sayılıyordu. Fakat Türkiye, emperyalist ülkelerin elinde*

oyuncaktı. Bu yüzden Türkiye, ekonomik yönden aşırı derecede bağımlı bulunduğu Almanya tarafından Birinci Dünya Savaşı'na itildi ve Almanya uğruna savaştı. Almanya savaşı kaybedince, Türkiye tam anlamıyla yağma edildi. Ülkenin bütünlüğünü korumak için ikinci bir devrime ihtiyaç hâsıl oldu.

"Bu defa 'Kemalist devrim' adı ile tanınan devrim, İngiliz-Fransız emperyalizmine karşı yapılmıştır."

"... Devrimin başına Türk ticaret burjuvazisi geçti. Türkiye tarım memleketi olduğu için, tüccarların başlıca alışverişi tarım ürünleri üzerine idi. Böylece ticaret burjuvazisi, ağalar ve büyük toprak sahipleri ile sıkı bağlar kurdu. Her Türk köyünde ağa ve toprak sahibi, aynı zamanda tefeci ve köylü ürünlerinin belli başlı alıcısı ve satıcısı idi. Bu ağaların bazen un değirmeni, yağ veya kuru meyve işleyen küçük imalathaneleri ve diğer ufak tefek teşebbüsleri oluyordu. Ağalar aynı zamanda tarım ürünlerini toptan satın alan büyük ticaret firmalarının acenteleri durumundaydılar.

"Bu koşullar altında, Türkiye, Avrupa kapitalistlerine yenilmiş olsaydı, yabancılar en kısa zaman içinde bütün ticareti ve sanayii ele geçireceklerdi. Türk burjuvazisi bir ölüm kalım sorunu ile karşı karşıya idi. Kapitalistlerin işgali altındaki liman şehirleri olmazsa, devlet kendilerini desteklemezse, yabancılara verilen imtiyazlar devam edip Türkiye her bakımdan yabancı kapitale bağlı kalırsa, yurdun öz ticareti ve sanayii er geç ölecekti.

Tüccarı, sanayiciyi, tarım ürünlerini yabancı ülkelere satan ağa ve büyük toprak sahiplerini devrimci kılan işte bu tehlike idi. Köylü, işçi ve küçük esnafın kapitalistler ve toprak ağalarına karşı duyduğu hoşnutsuzluk, ustalıkla yabancı kapitalistlerle mücadeleye dönüştürüldü. Bunun için devrim, bütün yurda yayılarak milli bir karakter aldı."

Kemalist devrim esas olarak ticaret burjuvazisinin başını çektiği, fakat bunların bir kısım ağalar, büyük toprak sahipleri ve tefecilerle de ittifakına dayanan bir *"milli burjuva"* devrimidir ve burjuvazi ilk başlarda halkın desteğini almayı başarmıştır.

Yukardaki *"milli burjuva"* kavramı üzerinde kısaca durmak gerekiyor. Lenin, Stalin ve Şnurov yoldaşlar, Kemalist devrimden bahsederken *"milli burjuva"* kavramını, **Türk olan burjuva** anlamında kullanmaktadırlar. Milli burjuva-komprador burjuva ayırımı, onlarda henüz yoktur. Bu kavramı daha sonra, yeni anlamıyla Mao Zedung yoldaşta görmekteyiz. Lenin, Stalin ve Şnurov yoldaşlar, Kemalist devrime, *"milli burjuva devrimi"* derken, kastettikleri "komprodar olmayan burjuvazinin devrimi" değildir; kastettikleri "Türk olan burjuvazinin devrimi"dir.

Yine sözünü ettiğimiz broşürde Şnurov yoldaş, toprak ağalarını ve tefecileri de *"burjuva"* kavramı içinde düşünmektedir. Meselâ; "*Türkiye'nin milli burjuvazisi, **yani**, tüccar, **toprak ağası***" (abç) demektedir. Burjuva kavramının bu şekilde kullanılışına, Stalin yoldaşta ve Dimitrov yoldaşta da rastlamaktayız.

Şnurov yoldaş, Kemalist devrim *"milli burjuvazinin devrimidir"* derken, Türk olan ticaret burjuvazisinin, toprak ağalarının, tefecilerin az sayıdaki sanayi burjuvazisinin devrimiydi demektedir ve zaten bütün bu sınıfları tek tek de saymaktadır.

Bu sınıflar, bugün kullandığımız anlamıyla *"milli"* miydi, komprador muydu, bunun üzerinde duralım:

Stalin yoldaş, Yeni Demokrasi kitabında Mao Zedung yoldaşın yaptığı alıntıda "*Kemalist devrim, **üst tabakanın**, milli ticaret burjuvazisinin bir devrimidir*" demektedir (abç).

*"**Üst tabaka**"*, İttihat ve Terakki içinde palazlanmış olan, önce Alman emperyalizmine uşaklık eden, Birinci Dünya Savaşı'nda Alman emperyalizminin yenilgisinden sonra da, İngiliz-Fransız emperyalizmine yaklaşan, "**Türk komprador büyük burjuvazisinin**" ta kendisidir.

Türk burjuvazisinin önce İttihat ve Terakki Cemiyeti etrafında toplandığını, bu sınıfın subaylar ve asilzadelerle birlikte 1908 Jön Türk devrimine önderlik ettiğini biliyoruz. İttihat ve Terakki Cemiyeti iktidar makamına oturduktan sonra, dünya şartlarının ve Türkiye'nin tasfiye edilemeyen yarı-sömürge yapısının zorlamasıyla İttihat ve Terakkiciler, Alman emperyalizmi ile işbirliğine giriştiler. Bir yandan burjuvazinin

bir kanadı hızla büyüdü, palazlandı, Türk büyük burjuvazisini oluşturdu; öte yandan Abdülhamit zamanından beri mevcut olan genellikle azınlık milliyetlere mensup komprador burjuvazi varlığını devam ettiriyordu.

İttihat ve Terakki Partisi, birincilerin menfaatini temsil ediyordu. İttihat ve Terakki Partisi, Alman emperyalizminin sadık uşağı, işçi sınıfının ve diğer emekçilerin de azılı düşmanı olup çıktı. Türk burjuvazisinin büyüyen ve kompradorlaşan kanadı (yani Türk komprador büyük burjuvazisi), Birinci Dünya Savaşı yıllarında, istibdat şartlarında, savaş araç ve gereçleri alım satımı, vagon tekeli, zaruri ihtiyaç maddeleri üzerinde yapılan vurgunlar, vb. yoluyla muazzam zenginleşti. Büyük servetler, sermayeler edindi. Bunlar, Alman emperyalizminin kesin iflası ve bu sebeple kendi egemenliklerinin de tehlikeye düşmesi karşısında, İtilâf emperyalizmine kuyruk sallamaya, onunla yakınlaşmaya ve bu yolda gerekli tedbirleri almaya giriştiler.

İşte Stalin yoldaşın, **üst tabaka** dediği bunlardır.

Şnurov yoldaş, broşürünün bir yerinde Türk burjuvalarının, "***devrimci olmadıkları halde***" (abç), Milli Kurtuluş Savaşı'na katılmak zorunda kaldıklarını belirtiyor. Geri ülkelerde komprador olmayan burjuvazi, yani milli burjuvazi, bilindiği gibi, sınırlı da olsa, devrimci bir nitelik taşır. Devrimci olmayan sınıf, emperyalizmle menfaat birliği halinde olan komprador burjuvazidir.

Yine Şnurov yoldaş, "*ağalar aynı zamanda tarım ürünlerini toptan satın alan büyük ticaret firmalarının acenteleri durumundaydı*" diyor. O yıllarda *"büyük ticaret firmalarının"*, geniş ölçüde emperyalistlerin kontrolünde veya elinde olduğu da bilinen bir gerçektir.

Bütün bunlar şunu gösteriyor ki, Milli Kurtuluş Savaşı'nın önderliği, ta başından itibaren İttihat ve Terakki içindeki Türk komprador büyük burjuvazisinin, toprak ağalarının ve tefecilerin eline geçmiştir. Bu sınıfları, kurtuluş savaşına iten sebepleri biraz yukarda Şnurov yoldaş açıklamaktadır.

Bir noktayı daha belirtelim: İttihat ve Terakki içinde, palazlanamayan kesim, yani orta burjuvazi de varlığını devam ettiriyordu. Kurtuluş Savaşı içinde burjuvazinin bu kanadının da son derece önemli bir rol oynadığı

açıktır. Biz, önceleri, Kurtuluş Savaşı'na milli karakterdeki orta burjuvazinin önderlik ettiği görüşündeydik. Fakat Stalin yoldaşı ve Şnurov yoldaşı daha dikkatli olarak inceleyince bu görüşün yanlış olduğunu gördük.

Milli karakterdeki orta burjuvazi, Kurtuluş Savaşı'nın önderi değildir ama, Kurtuluş Savaşı'nda önemli bir rolü vardır. Müdafaa-i hukuk cemiyetleri içinde örgütlenenler, çoğu ticaretle uğraşan Türk komprador büyük burjuvaları, toprak ağaları, tefeciler, kasabaların eşraf takımı ve milli karakterdeki orta burjuvazidir. Kurtuluş Savaşı'na önderlik eden sınıflar, işte bu sınıflardır.

2. Kemalistler, Daha Kurtuluş Savaşı Yıllarındayken Emperyalistlerle İşbirliğine Girişiyorlar

Emperyalistler ufak tefek tavizler vermeye başlayınca, Kemalistler gene, hemen Fransa, İngiltere ve diğer memleketler burjuvazisiyle anlaşmalar imza etmekte gecikmediler.

"... Kemalistlerin korkusu şu idi: Savaş devam ederse, emekçi kitleleri yabancı sömürücülere karşı mücadele ile yetinmeyip, kendi yurttaşı olan sömürücülere karşı da savaşa girişebilirlerdi". Şnurov böyle diyor. Stalin yoldaş ise, daha 30 Kasım 1920'de şunları yazıyordu:

"İtilaf devletlerinin kesin 'tarafsızlığı' ile Ermenilerin Kemalistler tarafından yenilmesi, Trakya ve İzmir'in Türkiye'ye geri verilmesi söylentileri, İtilaf devletlerinin ajanı Sultan ile Kemalistler arasındaki görüşme söylentileri, İstanbul'un boşaltılması planı ve son olarak Türk Batı cephesindeki durgunluk, bütün bunlar ***İtilaf devletlerinin Kemalistlere ciddi olarak kur yaptığının ve Kemalistlerin belli bir sağa dönüş yaptıklarının belirtisidir.*** (abç)

"İtilaf devletlerinin iltifatlarının ne şekilde sonuçlanacağı ve Kemalistlerin sağa gidişlerinde ne kadar ileri gideceklerini söylemek zordur. Birkaç yıl önce sömürgelerin kurtuluşu için başlayan mücadelenin her şeye rağmen güçleneceği, Rusya'nın bu mücadelenin öncüsü olarak bütün gücüyle ve bütün vasıtalarla bu mücadele taraftarlarını destekleyeceği, bu mücadelenin, ezilen halkların davasına ihanet etmedikleri sürece ***Kemalistlerle birlikte*** *veya İtilaf devletleri cephesine geçerlerse,* ***Kemalistlere karşı*** *zafere ulaşacağı bütün şüphelerin dışındadır."*

Kemalistler, ilk başlarda açıkça İtilaf devletlerinin saflarına geçmediler ama, dışarda sosyalist Sovyetler Birliği'ne ve içerde komünistlere, işçi sınıfına ve diğer emekçi halka karşı, onlarla el altından işbirliği yapmayı da ihmal etmediler. M. Kemal ve hükümeti, Sovyetler Birliği'ne karşı ikiyüzlü bir politika izlemişlerdir. Bir yandan, yardım koparmak için en aşırı iltifatları yağdırırken, öte yandan ABD, İngiltere, Fransa ile yapılacak gizli anlaşmalar için zemin aramaktadırlar.

Çiçerin'e gönderilen yardım talebinden iki ay sonra, M. Suphi ve 14 yoldaşı hunharca öldürülmektedir. Ayrıca Anadolu'daki komünistlere karşı da bir sindirme kampanyasına girişilmektedir. Çünkü, Kemalist burjuvazi, 23 Şubat 1921'de toplanan Londra Konferansı'na komünistleri katlederek katılırsa, Avrupalı efendilerinin teveccühünü kazanacağını, Sevr Anlaşması'nın öldürücü hükümlerinden vazgeçilebileceğini hesaplamaktadır. Konferansta delegasyonun başı Bekir Sami, Türkiye'nin anti-Sovyet blokuna katılacağını söyleyerek daha iyi anlaşma şartları aramaktadır.

Yine Londra Konferansı'nın devam ettiği günlerde, 28 Şubat 1921'de Kemalist hükümet, Sovyetler'den Artvin ve Ardahan'ın terkini istemekte ve Batum'u işgal etmeye girişmektedir. Fakat Avrupalı efendilere yaranma çabaları boşa çıkıp efendiler Sevr Anlaşması üzerinde ısrar edince, Kemalistler için tekrar Sovyetler Birliği'ne yanaşmak mecburiyeti doğmuştur. Yunan orduları atıldıktan hemen sonra, Sovyet yardımına ihtiyaç kalmadığı için, Kemalistler yeniden komünizm yasağını uygulamaya girişmişlerdir. 14 Kasım 1922 tarihli İzvestia şöyle yazmaktadır:

"*Kemalist hükümet, komünistleri takip ettirerek, emperyalist devletlerin teveccühünü kazanmak emelinde.*"

Demek oluyor ki, Kemalist hükümet, daha Kurtuluş Savaşı içindeyken Avrupalı emperyalist efendileri ile işbirliğine girişmiştir. Şafak revizyonistlerinin sandığı gibi Atatürk'ün ölümünden sonra değil. Nitekim, Kurtuluş Savaşı dört yıl gibi çok kısa bir sürede sona ermiştir. Şafak revizyonistleri, "uzun ve kanlı bir savaş" diyorlar ama, gerçekte Kurtuluş Savaşı çok kısa sürmüştür. Çin Devrimi ile Vietnam Devrimi ile karşılaştırılırsa, kısa sürdüğü anlaşılacaktır. Bunda, İtilaf emperyalistlerinin Kemalist burjuvaziye besledikleri iyi duyguların önemli payı olduğunu kimse inkâr edemez.

3. Kurtuluş Savaşıyla Sömürgeleştirilmiş Topraklar Kurtarıldı, Sultanlık Kaldırıldı, Fakat Yarı-Sömürge ve Yarı-Feodal Yapı Olduğu Gibi Kaldı

Kemalist devrim, işgal altındaki toprakları kurtardı, Sultanlığı kaldırdı, emperyalist ülkelere tanınan imtiyazlardan bir kısmını kaldırdı (örneğin: Yabancı ülkelerden ithal olunan mallardan daha yüksek vergi, gümrük rüsumu alınmaya başlandı. Yabancı sermayeye tanınan rüçhan hakları kaldırıldı). Fakat yine de Türkiye yarı-sömürge bir ülke olarak kaldı.

"*Bir müddet daha demiryolları, fabrikalar, maden ocakları yabancıların elinde kaldı. Avrupa'nın büyük banka ve firmaları bugün dahi* [yani 1929 yılında] *Türkiye'de dilediği şekilde çalışmaktadır*" (Şnurov). Emperyalistlerin baskısı altında eski borçlar kabul edildi. Yabancılara ticaret serbestisi sağlandı.

"*Gerçi yabancılar, bu serbest ticarette Türk vatandaşlardan fazla ya da özel her hangi bir hakka sahip değildi. Fakat bu, eşit olmayanlar arasında eşitlikti. Yani, güçlü Avrupa sermayesi, nasıl olur da Türk sermayesine eşit olabilir? Doğaldır ki, hiç bir eşitlik söz konusu olamazdı. Gerek Türk sermayesi, gerekse yabancı sermaye ile yeni yeni tesisler kuruluyordu.*"

Şnurov, yine aynı broşüründe şunları söylüyor:

"*Türkiye'nin en büyük kapitalistleri, yabancılardır. Bütün maden işletmelerinden başka, bir de demiryollarının büyük bir kısmı ve tarım ürünlerini işleyen fabrikaların çoğu yabancıların elindedir.*"

"*Türkiye milli ekonomisine 1.100 milyon frank yabancı sermaye yatırılmıştır. Sermayenin 450 milyonu Alman, 350 milyonu Fransız, 200 milyonu İngiliz ve 100 milyonu diğer ülkelerin sermayesidir.*" (s. 72-73).

Şnurov, broşürünün bir başka yerinde Türkiye'nin yarı-sömürge olduğunu da belirtiyor.

"*Türkiye, az gelişmiş, yarı-sömürge olan bir ülkedir Türk işçisi ve köylüsünün sırtından Fransa, Almanya ve İngiltere kapitalistleri servetler sağlıyorlar...*" (s. 57).

Gerek Jön Türkler, gerekse Kemalistler emekçi sınıfların sırtından ik-

tidara geldiler. Fakat her ikisi de, Türkiye'nin yarı-sömürge yapısını aynen muhafaza ettiler. Jön Türk devrimi Sultanlığı da muhafaza ettiği halde, Kemalist devrim Sultanlığı kaldırdı ve bir de işgal altındaki toprakları yani, **sömürgeleştirilmiş** toprakları kurtardı. Böylece sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal düzen, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir düzen haline geldi.

4. Kurtuluş Savaşı'ndan Sonra Komprador Büyük Burjuvazinin ve Toprak Ağalarının Bir Kesiminin Hâkimiyetinin Yerine, Bir Başka Kesiminin Hâkimiyeti Geçmiştir

Kemalist burjuvazinin İtilaf emperyalistleriyle işbirliğine, daha savaş yıllarında giriştiğine işaret ettik. Toprak ağalarıyla ittifak ise, savaşın başından itibaren mevcuttur. Savaşın başını çekenler, Şnurov'un da belirttiği gibi, birbirleriyle kopmaz bağları bulunan, ticaret burjuvazisi, toprak ağaları, tefeciler, o zaman zayıf olan sanayi burjuvazisi idi. Bunların içindeki hâkim unsur ise, ticaret burjuvazisi idi. Bu ittifak, emperyalizme bağlı olarak gelen bir kısım eski büyük ticaret burjuvazisinin ve milli azınlıkların burjuvazisinin (Ermeni, Rum burjuvazisinin) yerini aldı. Aynı noktayı, Şnurov şöyle açıklıyor:

"*Yeni tesislerin ve teşebbüslerin elinde bulunan sermaye, kısmen memleketi terketmiş olan Ermeni ve Rum teşebbüslerinin ele geçirilmesi, kısmen de devlet müesseselerinin soyulması ve rüşvetlerle meydana getirilmişti. Yine bugün birçok Kemalist milletvekili ve devlet adamı, iktidardan faydalanarak, Birinci Dünya Savaşı sırasında yurttan kaçan Rum, Ermeni ve diğer Türk uyruklu yabancılardan kalan kurumları ele geçirip, memurlukları sırasında bir yana koydukları paralarla işletiyor ve yeni teşebbüsler kuruyor.*" (s. 49)

Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde yaptığımız soruşturmalardan öğreniyoruz ki, ağaların ve büyük toprak sahiplerinin bir kısmı da, aynı şekilde yani boşalan Ermeni ve Rum topraklarına el koyarak ortaya çıkmışlardır. Demek oluyor ki, eski komprador burjuvazinin bir kısmının (ki bunlar çoğunlukla azınlık burjuvazisi idi) ve toprak ağalarının bir kısmının hâkimiyeti yerine, komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının başka bir kesiminin hâkimiyeti geçmiştir.

Elbette, eski toprak ağalarının önemli bir kısmı da hâkimiyetini devam ettirmektedir. Hâkimiyet kuran yeni Türk burjuvazisinin bir kısmı, komprador niteliğini zaten eskiden beri taşımaktadır. Buna işaret ettik. Diğer bir kısım burjuvazinin komprador niteliği ise, Kurtuluş Savaşı'ndan hemen sonra başlamış ve bunlar gittikçe de daha çok kompradorlaşmıştır. Türk burjuvazisinin emperyalizmle savaş yıllarında gizli kapaklı başlayan siyasi işbirliği, savaştan sonra iktisadi alanda da gelişmiş ve zaten tasfiye edilmeyen yarı-sömürge yapı, bu işbirliğini daha da kaçınılmaz hale getirmiştir.

Bu, elbette Türk burjuvazisinin içinde taşıdığı kötü niyetten ötürü değildir. Eşyanın tabiatı icabıdır. Türk burjuvazisi zenginleşmek istemektedir, oysa sermayesi çok cılızdır. Büyük ve bol sermaye Batılı emperyalist burjuvazinin elindedir. Onunla rekabet etmek ölüm demektir, elverişli bir paya razı olarak onunla işbirliği etmek, en çıkar ve en kârlı yoldur. Türk burjuvazisi de bir yandan bu yolu tutmuş, öte yandan işçi sınıfını ve emekçi halkı insafsızca soyarak ve ezerek, sermayesini büyütmeye, hâkimiyetini perçinlemeye çalışmıştır. Bu gerçeği Şnurov yoldaş şöyle dile getiriyor:

"*Eninde sonunda birçok Kemalist, türlü yabancı firmalarının ortağı oluyor. Bu yabancı firmalar da, hükümet organlarıyla sıkı ilişkisi olan isim sahibi memurlardan ve ortaklarından faydalanıyor.*" (s. 49)

5. Komprador Büyük Burjuvazi ve Toprak Ağaları Kurtuluş Savaşından Sonra Esaslı İki Siyasi Kampa Bölünmüştür, Kemalist Diktatörlük, Bu Kamplardan Birinin Menfaatlerini Temsil Etmektedir

O yıllarda hâkim sınıflar arasındaki esaslı iki siyasi kamp, şu unsurlardan teşekkül ediyordu: Bir yanda, emperyalizmle işbirliğine girişen ve bu işbirliğini gittikçe artıran yeni Türk burjuvazisi, eski komprador büyük burjuvazinin bir kısmı, ağaların ve büyük toprak sahiplerinin bir kısmı, memurların ve aydınların en üst ve imtiyazlı tabakaları.

Öte yanda, henüz tamamen tasfiye edilemeyen komprador burjuvazinin diğer bir kısmı, ağaların ve büyük toprak sahiplerinin başka bir

kesimi, feodalizmin ve Sultanlığın ideolojik dayanakları olan din adamları, eski ulema sınıfı artıkları. Hangi toprak ağalarının hangi menfaat hesaplarıyla şu veya bu tarafta yer aldıklarını bilmiyoruz. Bu, ayrı ve etraflı bir araştırmayı gerektirir. Üzerinde durduğumuz konu açısından bunun zaten pek önemi yoktur.

Önemli olan ve tartışılmayacak kadar açık olan gerçek şudur ki, toprak ağalarının bir kesimi Kemalist iktidara ortakken, bu iktidarda söz ve nüfuz sahibi iken, diğer bir kesimi Kemalist iktidarın karşısındadır. Meselâ, Doğu Anadolu'daki Kürt toprak ağaları ve aşiret reislerinin yeri, **genellikle** ikinci kamptır. Daha sonraları bunlar DP'yi ve AP'yi destekleyecek, CHP karşısında yer alacaklardır. Ama dediğimiz gibi, toprak ağalarının bir kesimi, ta başından itibaren Kemalist iktidarın içindedir ve ona ortaktır, devlette söz ve nüfuz sahibidir.

Birinci kampın siyasi partisi CHP idi ve köken itibariyle müdafaa-i hukuk cemiyetlerine dayanıyordu. İkinci kamp ise, tek partili sistem yürürlükte olduğu müddetçe CHP içersinde yer almış ve iki kamp arasındaki siyasi mücadele, CHP içinde sürdürülmüştür. Çok partili sisteme geçildiği zamanlarda da bunlar, kendi siyasi partilerini kurmuşlardır. 1925'te kurulan Terakkiperver Fırka, 1930'da kurulan Serbest Fırka, daha sonraları kurulan DP ve AP **esas olarak** ikinci kampın siyasi partileridir.

"**Esas olarak**" diyoruz, çünkü, çeşitli menfaat çelişmeleri, yeni durumlar vs. bu kampların birinden diğerine geçişi, bunlara yeni unsurların katılmasını daima mümkün kılmaktadır. Ve öyle de olmuştur. 1946'da çok partili sisteme geçildiğinde CHP içinden bir yığın partinin türemesi, hâkim sınıfların bütün kesimlerinin CHP içinde yer almış olmalarından ileri gelmektedir.

Kemalist iktidar, siyasi bakımdan bağımsız bir milli burjuva iktidarı değil, birinci kampa dâhil olan komprador büyük burjuvazinin, toprak ağalarının, memurların ve aydınların en üst ve imtiyazlı tabakasının emperyalizme yarı-bağımlı iktidarıydı. Hatta Kemalist diktatörlük bir ölçüde, emperyalizmle işbirliği halinde olmayan orta burjuvaziyi de eziyordu. Kemalist iktidarın temsil ettiği komprador büyük burjuvazi ile orta burjuvazi arasındaki ayrılık, gittikçe daha çok berraklık kazanmıştır.

İttihat ve Terakki döneminde olduğu gibi, Cumhuriyet döneminde de, Kurtuluş Savaşı'na katılan orta burjuvazinin bir kesimi, ele geçirdiği devlet gücünü, zenginleşmek için bir kaldıraç gibi kullanarak, devlet tekellerini yaratıp bunları kendi hizmetine koşarak, emperyalizmle işbirliğine girişerek, onların yatırımlarına ortak olarak hükümet makamlarını, yüksek memuriyetleri de hizmetine sokarak, devlet bankalarından aldıkları kredilerle, rüşvetlerle, vurgunlarla şişerek, Türkiye'yi terkeden ve katledilen Ermeni ve Rum kapitalistlerinin mallarına, mülklerine el koyarak iyice zenginleştiler, milli karakterdeki orta burjuvazinin diğer kesimlerinden koptular.

Bu farklılaşma ve kopma giderek daha belirgin hale geldi. İttihat ve Terakkici komprador Türk büyük burjuvazisinin bir kesimi ile bu yeni komprador Türk büyük burjuvazisi; Kemalist iktidar içindeki hâkim unsurlar işte bunlardır! Türk burjuvazisinin bu yüksek tabakasının çıkarları, Avrupa kapitalistleri ile ayırdedilemeyecek derecede karışmış ve bunlar Avrupalı emperyalistlerle kesin bir tarzda işbirliğine girişmişlerdir.

Nasıl, 1924-1927 Çin Devrimi'nden hemen sonra iktidar, orada komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının eline geçmişse, Türkiye'de de bu olayın bir benzeri Çin'dekinden daha önce cereyan etmiştir.

Stalin yoldaş aynı fikri, başka bir tarzda ifade ederek şöyle diyor:

"*Kemalist devrim **üst tabakanın*** (abç), *milli ticaret burjuvazisinin bir devrimidir. Yabancı emperyalistlere karşı mücadelenin içinden yükselen **ama daha sonra özünde köylülere ve işçilere, bir toprak devrimi imkânına karşı gelişen bir devrimdir***." (abç)

Burada üzerine parmak basmak istediğimiz nokta şudur: Kemalist iktidar orta burjuvazinin, yani milli burjuvazinin menfaatini temsil etmiyordu, bu sınıfın içinden çıkıp palazlanan ve kompradorlaşan kesim ile İttihat ve Terakki zamanında palazlanan ve kompradorlaşan büyük burjuvazinin bir kesiminin menfaatini temsil ediyordu. Orta burjuvazinin büyüyemeyen kesimi ise yine CHP'nin içinde tutuluyor ve işçilere, köylülere karşı bunlar da destekleniyordu.

Nasıl 1924-1927 Birinci Devrimci İç Savaş'tan sonra, Çin'de orta burjuvazi Guomindang içinde ve safında yer almışsa, Türkiye'dekiler

de CHP içinde ve safında yer almışlardır. Hâkim sınıflar içindeki mücadele, sanıldığı gibi, iktidarı elinde tutan milli burjuvazi ile komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının arasında cereyan etmiyordu. Esas olarak, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iki kanadı arasında cereyan ediyordu. Milli karakterdeki orta burjuvazi, bu kanatlardan birinde ikincil bir güç olarak yer alıyordu.

Bu noktanın kavranması, gerek dünün, gerek bugünün açıklanmasında son derece önemlidir. CHP'ye, **nispeten** ilerici bir karakter kazandıran şey, onun içinde başından beri sosyal bir güç olarak mevcut olan fakat partiye hâkim olmayan bu milli karakterdeki orta burjuvazidir. TİP, D. Avcıoğlu, H. Kıvılcımlı, Şafak ve TKP revizyonistlerinin (geçmişte ve bugün) iddia ettiği gibi, Kemalist iktidar, devrimci ve ilerici bir iktidar değildi. Kemalist iktidarla ittifak yapmayı düşünmek, karşı-devrim safına iltica etmek demekti. Çünkü Kemalist iktidarın kendisi, bizzat karşı-devrimi temsil ediyordu.

Revizyonistlerin karşı-devrim dediği, cumhuriyet düzeninin yıkılması ve Sultanlığın tesisidir. Oysa böyle bir şey, artık burjuvazinin genç kesimlerinin de işine gelmez, hatta eski Türk büyük burjuvazisinin de... Dünyada gelişmeler öyle bir noktaya ulaşmıştır ki, yuvarlanan taçları kimse başına koymaya cesaret edememektedir. Taçlı bir yönetim artık hâkim sınıfların ihtiyaçlarını karşılayamaz, egemenliklerini koruyamaz. Bunu, burjuvazi de bilmektedir. Artık karşı-devrim, *"demokratik cumhuriyet"* maskeli faşist diktatörlük olabilir ve öyle de olmuştur.

6. Kemalist Diktatörlük İşçiler, Köylüler, Şehir Küçük-Burjuvazisi, Küçük Memurlar ve Demokrat Aydınlar Üzerinde Askeri Faşist Bir Diktatörlüktür

Sözü Şnurov'a bırakıyoruz:

"*Her ne kadar bazı görüntüsel demokratik şekiller mevcutsa da (seçimle meydana getirilen parlamento vs.)* ***Türkiye'de bugün*** **[1929]** ***mevcut olan düzenin özü, bütün demokrasilerden uzak bir diktatoryadır*** (abç) [yani faşizmdir]. *Egemen parti dışında hiç bir parti örgütü yoktur ve hiç bir partinin de meydana gelmesine imkân verilmemektedir. Sos-*

yal-demokrat parti bile yasaklanmıştır. Gazete ve dergiler, bir an dahi gevşemeyen sıkı bir kontrol altındadır. Hatta bu gazete ve dergileride hükümet aleyhine, ilerde herhangi bir makalenin çıkabilmesi ihtimali dahi, bunların kapatılmasına yetiyor." (s. 21)

"*Bugünkü Türk hükümeti elbette bir diktatorya* [faşizm olmalı] *hükümetidir Çünkü egemen olan Türk burjuvazisi, tamamen güçsüzdür ve gelişebilmek için emekçi halkı ezmek zorundadır.*" (s. 22)

"*... Sendikalar hemen hemen yasaklanmıştır; kurulmasına izin verilen federasyon ve dernekler, hayır işleriyle yetinip devlet kontrolü altında çalışmak zorundadır.*" (s. 24). "*Her türlü işkolu dernekleri ve dernek birlikleri yasaktır...*" (s. 25). "*... kanuna göre, 'memur ve işçi işini terkedebilir, fakat her türlü gösteri, eylem ve iş özgürlüğüne halel getiren hareketler yasak edilmiştir.'*" (s. 26)

"*... Kemalistler de, Jön Türkler gibi, yalnız emekçi kitlelerinin desteği ile iktidara gelebilirdi. Jön Türkler gibi, Kemalist devrimin ilk aylarında milli burjuvazi, işçi örgütlerinin kurulmasına engel olamadı. Ancak, bu sendikalar sırf sınıfsal nitelikte değildi; bazıları burjuvazinin etkisi altındaydı.*" (s. 42)

"*Kemalist burjuvazi emperyalistlerle barış paktını imzaladıktan sonra (...), burjuvazinin artık emekçi kitlelerinin desteğine ihtiyacı kalmamıştı. Sınıf kavgasının büyümesine engel olmak lazımdı; öyle ya, yerli olsun yabancı olsun, bu kavga bütün sömürenlere, bütün kapitalistlere karşı açık bir savaş halini almak üzere idi.*"

"*Kemalistler, Komünist Partisi'nin ve işçi hareketinin canına okudu. Komünist Partisi yeraltına inmek zorunda kaldı. Birçok ünlü üyesi, bu arada Mustafa Suphi hunharca öldürüldü, hayatta kalanlar takibe uğradı, hapislere atıldı. 1923 senesinde İstanbul Milletlerarası İşçi Birliği kapatıldı. Kapatılması için 1 Mayıs gününün kutlanması ile ilgili bildirilerin dağıtılması bahane edildi. Birliğin ileri gelenleri tutuklandı ve tıpkı vaktiyle Jön Türklerin proletarya sınıf hareketinin 'hesabını' gördükleri, burjuvazi kontrolünde sözümona işçi örgütleri kurmaya koyuldukları gibi, şimdi de Kemalistler, kendi burjuva 'sendikalarını', işçi eylemine karşı mücadele aracı olarak kullandılar.*" (s. 43)

Amele Teali'nin yağma edilmesi üzerine yayınlanan Profintern Yönetim Kurulu bildirisinde şöyle deniliyor:

"*Halk Partisi hükümeti (Kemalistler), uzun zamandan beri sendika eylemini eline geçirip faşist bir örgüt haline getirmeye çalıştılar.*" (s. 47)

"*Türkiye, işçi hareketinin en zalim takibata uğradığı ülkelerden biridir. Profintern'in III. Kongresi (1924 yılında) özel bir kararda Türkiye işçi sınıfına yapılan bu baskıları şiddetle protesto ederek şu bildiriyi yayınlamıştı:*

" 'Profintern'in III. Kongresi, Türk Kemalist hükümetinin Türkiye devrimci işçi örgütlerine yaptığı baskıyı ve işçileri uğrattığı kovuşturmayı şiddetle protesto ediyor!... ' " (s. 59)

"*... Kürt isyanından sonra 1925 senesinde 'istiklâl mahkemeleri' kurularak yine iki yıl müddetle sıkıyönetim ilan edilmişti. 'Bu olay vesile edilerek işçi, köylü ve genellikle bütün emekçi kitleleri ağır takibata uğratıldı. Aydınlık ile Orak-Çekiç gazeteleri kapatıldı. Türk işçi liderleri, türlü işçi birlikleri ve bu gazeteleri çıkaran yayınevleri sorumluları istiklâl mahkemelerinde 10-15 sene hapis cezalarına mahkûm oldular.*'

"*Tarihin tekerrürü! Tıpkı bunun gibi, devrimin sonunda emekçi kitlelerinin sırtından iktidara gelmiş olan Jön Türkler de aynı şeyi yapmışlardı vaktiyle. Fakat ne oldu? Jön Türkler eninde sonunda Alman emperyalizminin itaatkâr aleti haline geldiler.*" (s. 59-60).

"*... İşçi hareketini ezmek için Kemalist hükümet her araca başvuruyor, her şeyi mubah görüyor. İşçi örgütlerinin ilerici üyelerini polis gece yarısından sonra, şafak vakti evinden alıp karakola götürüyor Birkaç gün tutuklu tutuyor... Sebep? Hiç. Filan tarihte, falan günde kravatların rengi ne imiş. Kasketlerinde nasıl işaretler varmış, ne konuşmuşlar acaba?*"

AP de aynı politikayı harfi harfine uygulamadı mı? Kırmızı ışık altında gitar çalan gencin tutuklanmasıyla yukardaki olaylar arasında ne fark var? Faşist Erim hükümeti de aynı yolu harfi harfine izlemiyor mu? Grevleri yasaklayıp, dergileri kapatmıyor mu?

Kemalist hükümetin işçi sınıfının hareketine karşı gösterdiği gaddarlıklardan bir örnek: 1927 Ağustos ayında Fransızlara ait Adana-Nusaybin demiryolunda çalışan işçiler greve gitmişlerdi. Sebep de gayet

basitti. Bayram arifesinde kendilerine, istedikleri avans ödenmemişti. Bundan önce de işçi temsilcileri basit ve mütevazı 31 dilek tesbit etmişler ve bunların yerine getirilmesini istemişlerdi...

"*Kapitalistler bir türlü cevap vermediler ve aradan bir buçuk ay geçtikten sonra da dilekçeyi reddettiler. Bunun üzerine başlayan grev 20 gün sürdü ve greve 850 işçi katıldı. İki gün tren işlemedi.*

"*Nihayet üçüncü gün kumpanya (Fransız kapitalistler şirketi), grev kırıcılara yardım için bir tren yolladı. O zaman birkaç yüz işçi, karıları ve çocukları ile hat boyunca ray üzerinde yattılar ve tren yolunu kapadılar. Buna karşılık Kemalist hükümet yetkilileri, askeri birlik göndererek aralarında çoluk çocuk ve kadın bulunan silahsız işçilere ateş açtırdı. Raylar al kana boyandı. 22 'elebaşı' tutuklandı.*

"*Grev, yabancı kapitalistler tarafından ezildi ve bu işe, 'demokratik' olan Kemalist hükümet de iştirak etti. Kapitalistlerin sınıf kardeşliği milli düşmanlıklarından ağır bastı.*" Şnurov şöyle devam ediyor: "*Bu örnek tek değildir. 1926 yılında Seyrüsefayin Şirketinde çalışan işçilerin grevi de, aynı şekilde bastırıldı. Hükümet, grevi dağıtmak için deniz askerini grev kırıcısı olarak gönderdi.*" (s. 63-64)

Yine en basit sebeplerle, yüzlerce, binlerce işçi işinden atıldı ve Kemalist hükümet, patronlara bizzat destek oldu. Birçok olayda hükümet, bizzat patron durumundaydı. Şnurov'un kitabı bu konuda örneklerle doludur. Şimdi bu örnekleri aktarmayı gereksiz buluyoruz.

Köylülerin durumuna göz atalım. Gene tanığımız Şnurov'dur.

"*... Soyulup evi barkı yıkılan birçok köylü, ırgat olmakla kalmıyor, iş aramak için şehirlere göç ediyor. Köyde köylüyü tefeci, büyük toprak sahibi, ağalar, toptancılar, tüccarlar insafsızca soyuyor. Türkiye'nin ekseri köy aileleri yoksuldur. İşletmeleri fakirdir. Ne yeterli toprağı, ne aracı, makinesi, ne de hayvanı var. Fakir köylü zenginlerden, yani büyük toprak sahibi ile ağalardan toprağı icara, aracı borca alır; karşılığında mal sahibinin tarlasında hem bedava ırgatlık yapar, hem de mahsulün yarısını ya da üçte birini verir Araç almaya, geçinmeye parası yetmediği için, köylü, parayı tefecilerden alıp fahiş faizle öder.*

Yoksul köylünün, ürününü pazara indirmek için atı, arabası olmadığından ister istemez ürünü yok pahasına toptancıya vermek zorundadır. Bu toptancı, çoğu defa, toprağı icara aldığı toprak sahibi, ağa veya tefecidir. Bu yüzden, köylünün ufacık işletmesine türlü borç, faiz, vergi biniyor ve er geç bunun yükü altında yıkılıyor. Fakir köylü kitleleri ya köylerde ırgat olarak çalışmaya ya da şehirlere gidip kendine iş aramaya zorlanıyor." (s. 35)

"*Köylerdeki sömürü geliştiğinden, köylerde emekçi köylünün sırtından geçinen köy burjuvazisi, yani* ***ağalar, tefeciler ve bezirgân sınıfı*** (abç) [Not: Bunların hepsine köy burjuvazisi demek yanlıştır] *gelişiyor. Köylülerin ekserisi ya sefaletin kapısına dayanmış bir haldedir ya da ırgat olarak zengin ağaların emrinde çalışıyor ve onlar da proletarya saflarını dolduruyor.*" (s. 76)

Kemalist diktatörlük köylerde, köylülere karşı ağaların, büyük toprak sahiplerinin, tefeci ve bezirgânların, toptancıların yanında yer alıyor, devlet kuvvetleri, bunların hizmetinde köylüleri insafsızca eziyordu. Kemalist diktatörlük, zanaatçı ve memurların alt kesimlerini de ezmektedir. Kayıtçıların, gümrük memurlarının, telgrafçıların, vs. grev ve direnişleri şiddetle bastırılmaktadır. Sözü Şnurov'a bırakalım:

"*... Memurların hareketi ağır şartlara bağlıdır, çünkü onlar için hükümet doğrudan doğruya ücretle müstahdem çalıştıran bir kapitalisttir. Hatta daha iyi ücret ve daha elverişli iş şartları uğruna yapılan her mücadele, Kemalistler tarafından hemen hükümete karşı hareket, politik bir suç olarak vasıflandırılıyor. Diğer taraftan Kemalistler, bütün güçleriyle güvenilir ve hükümete sadık bir devlet örgütünü kurmaya gayret ediyorlar.*

"*Kemalistler başka görüş açısı olan kimseleri işten kovuyor...*" (s. 67)

"*... 1925 yılında birkaç şehrin telgraf (telsiz) memurlarının, maaşlarına zam yapılması için giriştikleri grev de bastırıldı. Hükümet bu işin arkasında yine komünistlerin bulunduğunu ileri sürerek grevcileri tutukladı. Adana'da bu emir yerine getirildi ve birçok grevci telgrafçı Ankara'ya istiklâl mahkemesine sevkedildi. Suçları, hükümet aleyhine bir komplo imiş!*" (s. 68 - 69)

7. Kemalist Diktatörlük, Azınlık Milliyetleri ve Özellikle Kürt Milletini Amansız Milli Baskı Politikasıyla Ezdi, Kitle Katliamlarına Girişti, Türk Şovenizmini Bütün Gücüyle Körükledi

Kemalist diktatörlük, azınlık milliyetlerin, özellikle Kürt milletinin bütün haklarını gaspetti. Onları zorla Türkleştirmeye girişti. Dillerini yasakladı. Zaman zaman başgösteren Kürt milli hareketini, bazı Kürt feodalleriyle de el ele vererek insafsızca ezdi, peşinden kitle katliamlarına girişti, kadın erkek, çoluk çocuk, genç ihtiyar, binlerce insanı katletti, *"askeri yasak bölge"* ilanlarıyla, *"örfi idare"* zorbalıklarıyla Kürt halkı için hayatı çekilmez hale getirdi.

Sadece Dersim ayaklanmasından sonra katledilen Kürt köylülerinin sayısı 60.000'in üstündedir. Lozan'da Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı alçakça çiğnendi. Kemalistlerle emperyalistler, Kürt ulusunun kendi istek ve eğilimini hiçe sayarak, pazarlıkla, Kürdistan bölgesini çeşitli devletler arasında böldüler. Azınlık milliyetlere ve özellikle Kürtlere, son derece aşağılayıcı muamele yapılıyordu, onlara her türlü hakaret mubah görülüyordu.

Kemalist diktatörlük, Türk şovenizmini körüklemeye girişti. Tarihi yeni baştan kaleme alarak, bütün milletlerin Türklerden türediği şeklinde ırkçı ve faşist teoriyi piyasaya sürdü. Diğer azınlık milliyetlerin tarihini, kitaplardan tamamen sildi. Bütün dillerin Türkçeden doğduğu şeklindeki Güneş Dil Teorisi safsatasını yaydı.

"Bir Türk dünyaya bedeldir", "Ne mutlu Türküm diyene" cinsinden şovenist sloganları ülkenin her köşesine, okullara, dairelere, her yere soktu. Böylece, çeşitli milliyetlere mensup işçiler ve emekçiler arasına milli düşmanlık ve kin tohumları saçtı; işçilerin ve emekçilerin birliğini ve dayanışmasını baltaladı. Türk işçi ve emekçilerini, kendi şovenist politikasına alet etmek istedi.

Kemalist diktatörlüğün milli meselede izlediği çizgi, tam anlamıyla Türk şovenizmidir. Ve bilindiği gibi, faşist diktatörlüklerin bir özelliği de, hâkim ulus şovenizmini körüklemek, milli düşmanlıklar yaratarak ve kışkırtarak, emekçi halk kitlelerini bölmek, birbirine düşürmektir.

8. Kemalistler, Devlet Tekelleri Kurarak, Rekabeti Geniş Ölçüde Ortadan Kaldırarak, Halk Kitlelerini İnsafsızca Sömürdüler, Tekeller Sayesinde Hükümetin Kendisi de Bir Müteşebbis Olup Çıktı. Müteşebbislikle Hükümet Üyeliğini Birleştiren Tekeller, Burjuvaziye Bürokratik Bir Nitelik Kazandırdı

Devlet gücünü tamamen eline geçiren Kemalistler, bu gücü alabildiğince zenginleşmek, palazlanmak için kullandılar.

"... Hükümet, bir sürü ticaret tekeli kurarak satılan maddelerin vasıtalı vergilerini durmadan arttırmaktadır. Tanınmış bir gazeteci, 'tekel kelimesi, Türk halkı için, kanunlaşmış soygun anlamına geliyor' demektedir. Almanya'da çıkan Bergwerk - Zeitung, 25 Eylül 1927 tarihli sayısında, tekelcilik politikasının nasıl bir soygun olduğunu ve vergilerin korkunç hacmini gösteren rakamlar yayınlamıştır.

Buna göre, gazyağının İstanbul'a teslim fiyatı 4,5 kuruştur (litresi), satış fiyatı ise 16,5 kuruş; yani fiyat dört misli artıyor. Benzin fiyatı 7 kuruştan (alış fiyatı) 11,5 kuruş imtiyazlı satış fiyatına çıkıyor (fabrika, atölye, vs... için). Şekerin fiyatı yarı yarıya artıyor. Bu vasıtalı vergiler, tekellerle birlikte 1927 -1928 senelerinde devlet gelirinin beşte üçünü teşkil ediyor. Tüccar ve kapitalistler bu vergilerden mağdur olmuyor.

Çünkü bu vergiler, satış fiyatlarının artırılması ile tüketiciden tahsil ediliyor Bu vergilerin tüm ağırlığını emekçiler taşıyor. Çünkü, yoksul insanların gelirinin en büyük kısmı yiyecek ve diğer birinci derecede gerekli maddelere harcanıyor." (Şnurov, s. 31-32)

"Kemalist hükümet, fabrika ve tesis sahiplerini korur, çünkü Kemalist olan ticaret burjuvazisi, sermayesini henüz gelişen sanayi kollarına yatırır... Birçok teşebbüsler ve ticari müesseseler, hükümet bankalarından aldıkları para ile kurulmuştur. Birçok tesisin sermayesi, yalnız kısmen özel sermaye sayılabilir. Bu sermayenin büyük kısmı, özel şahıslar elinde fazla sermaye bulunmadığından, hükümet tarafından ödenir."

"Kemalist hükümet de bir sürü tekeller kurdu: Tütün işleme ve ihraç etme tekeli, şeker, gazyağı, kibrit, tuz, barut, iskambil kâğıdı, liman işleri, vs..."

"Bu tekeller sayesinde hükümetin kendisi de müteşebbis bir tüccar

haline geldi. Demiryolları ya devlet hazinesinden ya da yabancı kapitalistler tarafından yapılıyor; bu yabancı kapitalistlere hükümet rahat çalışma şartlarını sağlamak zorundadır. Yabancı yatırımlarla çalışan şirketlerde de, durum başka değildir..." (s. 49)

Demek ki, söz konusu olan şey, *"devlet eliyle milli burjuvazi yaratmak"* değildir. Söz konusu olan, bütün devlet imkânlarını, Kemalist burjuvazinin zenginleşmesine ve palazlanmasına tahsis etmektir. Devlet tekelleri de bu amaca hizmet ediyordu. Kemalist burjuvalar, devlet tekelleri yaratarak ve bunları kendi hizmetine koşarak, bu alanlarda rekabeti geniş ölçüde ortadan kaldırıyor, böylece işçi ve köylüleri yüksek tekel kârlarıyla daha da insafsızca sömürüyordu...

Öte yandan tekelci-devlet kapitalizmi, Şnurov'un da işaret ettiği gibi, müteşebbislikle hükümet üyeliğini birleştirerek, burjuvaziye bürokratik bir karakter kazandırıyor, yani bürokrat-burjuvaziyi doğuruyordu. 1929-1930 dünya kapitalizminin buhranı, Türkiye'de de kendini gösterince, CHP, **devletçiliğe** daha da sıkı sarılmış, buhrandan kurtulmak için, "devletçiliği" bir zırh gibi kullanmak istemiştir. CHP'nin devletçiliğinin esası budur.

9. Komprador Büyük Burjuvazinin ve Toprak Ağalarının İki Siyasi Kampı Arasında *"Devletçilik"-"Hür Teşebbüsçülük"*, *"Tek Parti"-"Çok Parti"* Üzerine Yürütülen Mücadelenin Özü Nedir?

İktidarı elinde tutan birinci kampın, devlet cihazına tamamen hâkim olduğunu, devlet tekelleri yaratarak, bu tekelleri kendi hizmetine koşarak ve böylece, rekabeti büyük ölçüde ortadan kaldırıp rakiplerini ezerek, gittikçe büyüdüğünü ve zenginleştiğini gördük.

Hâkim sınıfların ikinci kampta yer alan kesimi ise, devlet cihazı içinde zayıf olduğundan, onu dilediği gibi kullanamadığından, hatta devlet cihazına kuvvetle hâkim olan birinci kamp tarafından, yine "devletçilik" yoluyla rekabet edemez hale getirildiğinden, bir yandan devlet cihazını kendi amaçları için kullanmak uğruna mücadele ederken, öte yandan, iktisadi alanda *"hür teşebbüs"*ün, *"devletçilik"* aleyhtarlığının bayraktarlığını yapmıştır.

İktisadi alanda *"devletçilik" - "hür teşebbüsçülük"* şeklinde kendini gösteren mücadele, siyasi alanda da buna benzer bir şekilde yürütülmüştür.

Birinci kamp, devlet cihazına ve onun temel dayanağı olan orduya kesin olarak hâkimdir. Bu nedenle, birinci kamp, öteden beri hâkimiyetini orduya dayanarak, ordu vasıtasıyla sürdürmüştür. Kemalist diktatörlük gerçekte askeri bir diktatörlüktür.

İkinci kamp ise, bir yandan, devlet kuvvetlerini ve orduyu kendi hizmetine koşmaya çalışırken, öte yandan, esas kuvvetini taşradaki toprak ağalarından, tefeci bezirgânlardan ve din adamlarından aldığı için ve bunlar vasıtasıyla geniş köylü kitlelerine hükmettiği için, *"çok partici-lik"*ten ve *"seçim"*lerden yana olmuştur. Elbette, bunların istediği *"çok parti"*nin içine proletaryanın partisi dâhil değildi. Bunların istediği *"seçim"*, gerici ittifaklar arasında halkı tercih yapmak zorunda bırakmaktan başka bir şey değildi.

Bu iki kamp arasındaki, iktisadi alanda *"devletçilik"* - *"hür teşebbüsçülük"* şeklinde kendisini gösteren mücadele, siyasi alanda da bu şekilde yansıyordu. Aynı mücadelenin bir benzerini bugün de görmekteyiz. DP ve daha sonra AP, daha çok sivil gerici kuvvetleri harekete geçirerek, onları kullanarak zorbalığını yürütmüştür ve yürütmektedir. Demirel, 200 bin halkın silahlanmasından söz ederken, gerçekte taşradaki ağaların, tefecilerin ve din adamlarının beslediği gerici örgütleri, imam hatip okullarında, Kur'an kurslarında, vs... yetiştirilen faşist kuvvetleri ve benzerlerini kastediyordu.

CHP'ye hâkim olan komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliği ise, sürekli olarak, orduyu AP'ye karşı tehdit unsuru olarak kullanıyordu. Burada şu noktayı da belirtelim ki, AP'nin son yıllarda ordu içindeki hâkimiyeti hayli artmıştır. Fakat yine de AP, bir yandan askeriyeye dayanan sıkıyönetimin devamını isterken, öte yandan seçimlere dönülmesinden yanadır. Bunu o, tek başına iktidara hâkim olmak amacıyla istemektedir, anti-faşist olduğu için değil. Ve bu olayın kökleri, belirttiğimiz gibi çok eskilerdedir.

Şu noktayı iyice aklımızda tutmalıyız ki, hâkim sınıfların hiç bir kanadı, ezeli ve ebedi olarak *"devletçi"* veya *"hür teşebbüsçü"*, *"tek partici"* veya *"çok partici"* değildir. Hangisi işine gelirse onu savunur. Devlet cihazına kesinlikle hâkim olan, onu kendi amaçları için dilediği

gibi kullanabilen kanat, bu durumu devam ettirebildiği sürece *"devletçi"*dir; bu durumdan zarar gören kanat ise, *"özel teşebbüsçü"*dür.

Orduya kesinlikle hâkim olan gerici kanat, bu durumu devam ettirebildiği sürece, göstermelik demokratik şekillerle kamufle edilmiş, bir askeri diktatörlükten yanadır; gücünü daha ziyade sivil faişist güçlerden alan kanat ise, tabii olarak buna karşı çıkar; kendi iktidarını garantiye alacak yolların savunuculuğunu yapar. Mesele budur. Türkiye'de hâkim sınıflar arasında öteden beri sürüp gelen mücadelenin de özü budur. CHP'nin devletçiliğinden ilericilik, devrimcilik keşfeden "sosyalist"(!), Hitler faşizminin de *"devletçi"* olduğunu görmeyecek kadar kör ve kafasız budalanın tekidir.

10. Kemalist Türkiye, Gittikçe Daha Çok Bir Yarı-Sömürge ve Gerici Emperyalist Dünyanın Bir Parçası Haline Gelerek, Kendini İngiliz-Fransız Emperyalizminin Kollarına Atmak Zorunda Kaldı

"Kemalist Türkiye", ne yönde ilerledi ve nereye vardı? Bu sorunun cevabını Mao Zedung yoldaştan öğrenelim:

"Kemalist Türkiye bile, gittikçe daha çok bir yarı-sömürge ve gerici emperyalist dünyanın bir parçası haline gelerek nihayet kendini İngiliz-Fransız emperyalizminin kucağına atmak zorunda kalmıştır. Günümüzdeki uluslararası durumda sömürge ve yarı-sömürgelerdeki 'kahramanlar', ya emperyalist cephede yer alarak dünya karşı-devrim güçlerinin bir parçası haline gelirler ya da anti-emperyalist cephede yer alarak dünya devrim güçlerinin bir parçası haline gelirler. Ya birini, ya diğerini seçmek zorundadırlar. Çünkü üçüncü bir seçim yoktur".

Kemalistlerin daha savaş yıllarında iken üstü örtülü olarak ve savaştan sonra da açık ve kesin olarak emperyalist cephede yer aldıklarını ve dünya karşı-devrim güçlerinin bir parçası haline geldiklerini Şnurov'dan yaptığımız aktarmalarla gösterdik. Daha sonraları ise, İttihat ve Terakkici seleflerinin, Alman emperyalizminin itaatkâr aleti haline gelmesi gibi, Kemalistler de, İngiliz-Fransız emperyalizminin itaatkâr aleti olup çıktılar. Kemalist hareketin doğuşu, gelişmesi, mahiyeti kısaca budur!

Özetleyelim

1. Kemalist devrim, Türk ticaret burjuvazisinin, toprak ağalarının, tefecilerin, az miktardaki sanayi burjuvazisinin, bunların üst kesiminin bir devrimidir. Yani devrimin önderleri, Türk komprador büyük-burjuvazisi ve toprak ağaları sınıfıdır. Devrimde, ulusal karakterdeki orta burjuvazi önder güç olarak değil, yedek güç olarak yer almıştır.

2. Devrimin önderleri, daha anti-emperyalist savaş yıllarında iken İtilâf emperyalizmi ile el altından işbirliğine girişmişlerdir; emperyalistler Kemalistlere karşı hayırhah bir tutum takınmış, bir Kemalist iktidara rıza göstermeye başlamıştır.

3. Kemalistler, emperyalistlerle barış imzaladıktan sonra bu işbirliği daha da koyulaşarak devam etmiştir.

4. Kemalist hareket, özünde "işçilere ve köylülere, bir toprak devrimi imkânına karşı" gelişmiştir.

5. Kemalist hareketin sonucunda, Türkiye'nin sömürge, yarı-sömürge, yarı-feodal yapısı; yarı-sömürge ve yarı-feodal yapı ile yer değiştirmiştir; yani yarı-sömürge ve yarı-feodal iktisadi yapı devam etmiştir.

6. Sosyal alanda, eski ulusal azınlıklara mensup komprador büyük burjuvazinin ve eski bürokrasinin, ulemanın hâkim mevkiini milli karakterdeki orta burjuvazi içinden palazlanan ve emperyalizmle işbirliğine girişen yeni Türk burjuvazisi, eski Türk komprador büyük burjuvazisinin bir kesimi ve yeni bürokrasi almıştır. Eski toprak ağalarının, büyük toprak sahiplerinin, tefecilerin, vurguncu tüccarların bir kısmının hâkimiyeti devam etmiş, bir kısmının yerini yenileri almıştır. Kemalistler bir bütün olarak, milli karakterdeki orta sınıfın çıkarlarını temsil etmemekte, yukardaki smıf ve zümrelerin menfaatlerini temsil etmektedir.

7. Politik alanda, hanedanlık çıkarları ile birleştirilmiş olan meşrutiyet yönetiminin yerini, yeni hâkim sınıfların çıkarlarına en iyi yanıt veren yönetim, burjuva cumhuriyeti almıştır. Bu idare, sözde bağımsız, gerçekte siyasi bakımdan emperyalizme yarı-bağımlı bir idaredir.

8. Kemalist diktatörlük, sözde demokratik, gerçekte askeri faşist bir diktatörlüktür.

9. *"Kemalist Türkiye bile, gittikçe daha çok bir yarı-sömürge ve gerici emperyalist dünyanın bir parçası haline gelerek sonunda kendini İngiliz-Fransız emperyalizminin kucağına atmak zorunda kalmıştır."*

10. Kurtuluş Savaşını izleyen yıllarda, devrimin baş düşmanı Kemalist iktidardır. O dönemde komünist hareketin görevi, hâkim mevkiini kaybeden eski komprador burjuvaziye ve toprak ağaları kliğine karşı, Kemalistlerle ittifak değil (böyle bir ittifak zaten hiçbir zaman gerçekleşmemiştir), komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının bir başka kliğini temsil eden Kemalist iktidarı devirmek, yerine işçi sınıfı önderliğinde ve işçi-köylü temel ittifakına dayanan demokratik halk diktatörlüğü kurmaktır.

-III-

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra, egemen sınıflar (komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları) arasında iki siyasi kampın doğduğuna işaret etmiştik:

Birinci kamp; emperyalizmle işbirliğini gittikçe geliştiren ve palazlanan yeni Türk burjuvazisi, İttihat ve Terakkici komprador burjuvazinin bir kesimi, ağaların, büyük toprak sahiplerinin, toptancı tüccarların, tefecilerin bir kısmı, memurların ve aydınların en üst ve ayrıcalıklı tabakasından oluşuyordu.

İkinci kamp ise; tamamen tasfiye edilemeyen eski komprador büyük burjuvazinin, ağaların, büyük toprak sahiplerinin, tefecilerin, vurguncu tüccarların başka bir kesimi, saray mensupları, din adamları, eski ulema sınıfı artıklarından meydana geliyordu.

Milli karakterdeki orta burjuvazi de, bu kamplardan birincisinde, CHP ve iktidar safında yedek güç olarak yer alıyordu. İkinci kampa mensup olanlar, örgütlenme imkânına kavuştukları zaman, Terakkiperver Fırka'da ve Serbest Fırka'da örgütlendiler; bu imkânı bulamadıkları zamanlarda ise, CHP içinde yuvalandılar. İkinci kampta, hilafetçi ve padişahçı unsurlar (eski feodal bürokrasi, ulema artıkları, din adamları, vs...) da vardı. Fakat bunlar, ne o zaman, ne de daha sonra, mensup oldukları siyasi kampın hâkim unsurları olamadılar. Hâkim olanlar, kom-

prador büyük burjuvazi ile bir kısım toprak ağaları, tefeciler, vurguncu tüccarlar, vs... idi.

Aynı hilafetçi unsurlar, tali bir güç olarak DP ve AP içinde yer aldılar. Daha sonraları bunların MNP'yi kurduklarını hepimiz biliyoruz. Yani bu iki hâkim kamp arasındaki mücadele, başından beri, **esas olarak** cumhuriyet temeli üzerinde kalmak üzere, komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları arasında bir iktidar mücadelesi olarak cereyan ediyordu; Sultanlığı ve hilafeti geri getirmek isteyenlerle cumhuriyetçi burjuvazi arasında, karşı-devrim ve devrim taraftarları arasında değil. Bu dönem geride kalmıştı artık!

Tekrar edelim ki, bu emelleri besleyenler de vardı, ama onlar, dediğimiz gibi, kamplardan birine yamanmış, zayıf ve tali bir güç . Devrimle karşı-devrim arasındaki mücadele artık, cumhuriyetçilerle Sultancı ve hilafetçiler arasında değil, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının diktatörlüğünü bir burjuva cumhuriyeti çerçevesinde devam ettirmek isteyenlerle, bundan menfaati olan sınıflarla, bir işçi-köylü diktatörlüğü, bir Demokratik Halk Cumhuriyeti kurmak isteyenler ve bundan menfaati olan sınıflar arasındaydı.

Bir yandan hâkim sınıfların iki kampı arasındaki mücadele, öte yandan halk sınıflarıyla bunların tamamı arasındaki mücadele devam ederek, İkinci Dünya Savaşı yıllarına gelindi. **Bu arada, CHP'ye ve iktidara egemen olan gerici klik, önce İngiliz-Fransız emperyalistleriyle, 1935'lerden itibaren de değişen dünya şartlarının zorlamasıyla Alman emperyalistleriyle işbirliğine girişti.** Daha sonra, İkinci Dünya Savaşının başlarında olan şudur: Faşist Alman emperyalistleri, Türkiye'ye tamamen hâkim olmuşlardır.

CHP'ye hâkim olan klik, tamamıyla ve kesinlikle Alman emperyalistlerinin elinde bir oyuncak haline, onların uysal bir kölesi haline gelmiştir. Bu klik, Hitlerci faşist zorbalık ve hükümet etme metotlarını Türkiye'de de uygulamaya girişmiştir. **Bu klik, dünya çapındaki kamplaşmada Alman faşizminin safında yer almıştır.** Açıkça onun safında savaşa girmediyse, buna sebep, dünya çapındaki güçler dengesinin

buna müsait olmaması, Sovyetler Birliği'ndeki sosyalist iktidarın baskısı, savaşın Alman emperyalizminin aleyhine dönmesi, vs... dir.

Eğer şartları elverişli görseydi, bu klik, aynen İttihat ve Terakkici selefleri gibi, Almanların safında savaşa girmekte bir an bile tereddüt etmezdi. Dünya güçler dengesi, onun bu isteğini kursağında bıraktı. Saraçoğlu Hükümetinin kurulması, sadece bir gelişmenin, Alman işbirlikçiliği yolunda 1935'lerden beri atılan adımların tabii ve kaçınılmaz sonucudur. Yani bu gelişme, kesin bir Alman işbirlikçisi iktidarın gerçekleşmesiyle, doruğuna ulaşmıştır.

Şefik Hüsnü de doğru olarak, Saraçoğlu Hükümetinin, *"Türk burjuvazisinin çoğu Alman sermayesiyle karışmış en soysuzlaşmış müstereddi vurguncu tabakalarının ve büyük toprak sahiplerinin menfaatlerini korumak prensibine bugün de dört elle sarılmış"* olduğunu ve bu ilkeyi, "ilk günlerden beri mihenk edindiği"ni söylüyor.

Yine Şefik Hüsnü, "*bir taraftan Halk Partisi'nin idare edici kadrosu, başta Saraçoğlu ve arkadaşları olmak üzere kuşku götürmez bir tarzda Sovyetler'e aleyhtar ve Londra'nın Sovyetler Birliği ile dostluk ve işbirliği siyasetine açıktan açığa hasımdır. Bundan ötürü, iki büyük Anglo-Sakson demokrasisi de, Türk hükümetinin ömrünü bir gün bile uzatmaya yardım etmek şöyle dursun, idare mekanizmasının demokratlaştırılması konusunda nüfuzlarını kullanmak suretiyle, içerdeki demokratlar cephesini desteklemek zorundadırlar*" derken, bu *"demokratlaştırma"*nın mahiyetini yanlış değerlendirmekle birlikte, doğru bir teşhis koyuyor.

Burada, Şafak revizyonistlerinin bir türlü kavrayamadığı çok önemli bir noktaya geldik. Daha sonra DP'yi oluşturacak olanlar, CHP içindeki bu Almancı hâkim klik değil, tersine bu hâkim kliğe karşı öteden beri, Terakkiperver Fırka ve Serbest Fırka dönemlerinden beri mücadele edenlerdir. Bunların öteden beri savundukları "çok parti" ve "serbest seçim" sloganları, yeni tarihi koşullarda, CHP'nin faşist Alman emperyalistlerinin kesin işbirlikçisi haline gelerek, daha da faşist bir hüviyet kazandığı şartlarda, kötülerin iyisi haline gelmiştir.

Bu talepler, yani *"çok parti"* ve *"serbest seçim"* vs. aynı yıllarda

reformcu orta burjuvazinin de talepleridir. Bir orta burjuva hareketi olmaktan ileri gidemeyen TKP de, aynı yıllarda, buna benzer şeyler istemektedir. Yeni tarihi şartlarda, tarihimizde yeni bir olay ortaya çıkmıştır. Öteden beri hâkim sınıflar arasındaki kamplaşmada, CHP'ye ve iktidara hâkim olan kliğin tarafında yer alan reformcu orta burjuvazi, yeni koşullarda geniş ölçüde ikinci kampa geçmiştir.

Böylece, TKP'den başlayarak DP ve MP'ye kadar uzanan bir cephe meydana gelmiştir. **Şefik Hüsnü'nün, "İçerdeki Demokratlar Cephesi"** dediği şey budur. Bu yıllarda TKP üyeleriyle bazı DP'lilerin (veya sonradan DP'li olacak kimselerin) ve MP'nin ilk başkanı olan Fevzi Çakmak'ın aynı örgütler içinde olmalarının ve olabilmelerinin sebebi de budur.

Bir komünist hareket için elbette iki gerici klikten birini tercih etmek söz konusu olamaz. Komünist hareket, ikisini de düşman olarak görür; ikisini de devirmek için mücadele eder; ama bunlar arasındaki mücadeleye de gözlerini yummaz; bu boğuşmadan kendi hesabına azami derecede fayda sağlamak için, bunların birbirine göre durumunu iyi tespit eder, en gerici olanı tecrit eder, ilk ve en şiddetli saldırılarını ona yöneltir, bu arada diğer gerici kliğin mahiyetini teşhir etmekten, onunla kendi arasındaki düşmanlık çizgisini sıkı sıkıya muhafaza etmekten de geri kalmaz.

Bilir ki, hâkim sınıflar arasındaki bu boğuşma her an halka karşı bir birleşmeye dönüşebileceği gibi, bugün en gerici olan kliğin yerini, yarın diğeri de alabilir. Bu, gericiler arasında durmadan değişen güç dengesine, iktidara hangi kliğin hâkim olduğuna, iktisadi ve siyasi buhranın mevcut olup olmamasına ve benzeri şartlara bağlıdır.

İkinci Dünya Savaşının başlarından DP iktidarının ilk dönemlerine kadar devam eden evrede olanlar kısaca şudur: **CHP'nin her bakımdan faşist Alman emperyalistleriyle işbirliğine ve koyu bir faşizme kayması, CHP karşısında saf tutan gerici kliğin, nispeten daha ileri bir rol oynar hale gelmesi, orta burjuvazinin birinci kamptan koparak ikinci kampa katılması.** Çin'de Guomindang'ın Japon emperyalizmine ve Japon işbirlikçilerine karşı oynadığı rolün bir benzerini, o yıllarda Türkiye'de de DP ve diğer muhalif hâkim sınıf partileri (bu partiler yok-

ken de, bunları oluşturacak çevreler mevcuttu), Alman faşizmine ve CHP'ye karşı oynamışlardır. Bir benzerini diyoruz, çünkü, şartlar iki ülkede farklı farklı idi.

Ülke içindeki bu kuvvet mevzilenmesi, dünya çapındaki mevzilenmeyle de birbirini tamamladı. İngiliz-Fransız-Amerikan emperyalistleri, Alman ve Japon faşist emperyalistlerine karşı, Sovyetler Birliği ile ittifak kurmak zorunda kalmışlardı. Türkiye'de iktidar, Alman emperyalizminin uşaklarının elinde olduğu için, Türkiye'deki muhalefet cephesiyle İngiliz-Fransız-Amerikan emperyalistleri ve Sovyetler Birliği arasında da tabii bir ittifak doğdu.

Bu ittifak, elbette çelişmeli bir ittifaktı. ABD ve İngiliz emperyalistleri, Türkiye'de ittifakın diğer güçlerine karşı, kendilerine en yakın buldukları komprador büyük burjuvazi ve toprak ağalarını destekleyeceklerdi; Çin'de ÇKP'ye karşı Guomindang'ı destekledikleri gibi... İkinci Dünya Savaşı yıllarında ve savaştan sonra dünya çapında ABD emperyalizmi nasıl *"demokrasi"* havariliğine çıktıysa, Türkiye'de de DP ve onun kadrosu, *"demokrasi"* havariliğine çıktı. CHP'nin faşist uygulamalarına karşı bayrak açtı, orta burjuvaziyi ve bir kısım halk tabakalarını çevresinde toplamayı başardı.

Bunda TKP'nin yanlış politikasının da büyük bir payı vardır. TKP, daha önce nasıl iktidar partisinin kuyruğuna takılmışsa, bu kez de büyük muhalif partinin (DP'nin) kuyruğuna takıldı. Bağımsız bir halk hareketi yaratamadı! O yıllarda DP'nin orta burjuvaziyi ve bir kısım halk tabakalarını çevresinde toplayabilmesinde, bunun rolü vardı.

Halkın, Alman faşizminin kuklası CHP iktidarına kızgınlığı, DP'nin barajına akıtıldı. Böylece 1950'de komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının Alman faşizmine bağlı kliği iktidardan inerken, Amerikan emperyalizmiyle işbirliğine girişen bir başka kliği, iktidarı ele geçirdi. Bunda, Alman emperyalizminin savaşta yenilmesinin ve ABD emperyalizminin savaşın galipleri arasında bulunmasının çok önemli rolü vardır.

1950'de DP'nin başa geçmesi, ne devrimdir, ne de karşı-devrimdir. Hâkim sınıfların öteden beri devam edip gelen iki siyasi kliği arasında

bir iktidar değişikliğidir. Öte yandan bu değişiklik, Alman emperyalizmine bağımlı, tek partili askeri faşist diktatörlüğün yerine, daha çok sivil gerici güçlerden destek alan, Amerikan emperyalizmine bağlı *"çok partili"* diktatörlüğü getirmiştir. İkinci Dünya Savaşı yıllarında iyice palazlanan vurguncu tüccarların, müteahhitlerin, yüksek tarım fiyatları politikasıyla güçlenen toprak ağalarının ve büyük toprak sahiplerinin hepsinin, el ele vererek DP'de yer aldıkları kesinlikle yanlıştır.

Bunların bir kısmı DP'yi desteklemiş olsa bile, esas itibariyle bunlar, CHP'de yer almışlardır. O dönemde vurgunculukla palazlananların birçoğunun, bugün taşrada CHP "göbekçileri"nin en fanatik dayanakları olduğuna şahsen şahit oluyoruz.

Eğer öyle olmasaydı, bugün CHP'den nasıl olup da bir MGP doğduğunu, MGP'nin ayrılmasına rağmen, nasıl olup da hala CHP'de **"ortanın göbekçisi" denilen bir komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının temsilcilerinin varolduğunu açıklayamazdık. DP, iktidarı ele geçirdikten sonra, daha bir süre, reformcu orta burjuvazi, onun safında kalmıştır. Nadir Nadi, DP'nin seçim propagandalarına katılan demokrat aydınlardan biridir. Ve daha ona benzer birçok aydın o yıllarda DP sempatizanıdır**.

Reformcu orta burjuvazinin görüşlerini yansıtan yayınlarda, DP'nin ilk başlarda "iyi" olduğu, fakat sonradan bozulduğu iddialarına sık sık rastlanır. DP, Amerikan emperyalizminin dümen suyunda, halka ve aydınlara karşı CHP'den daha aşağı kalmayan azgın bir saldırıya girişince, Türkiye'yi ABD emperyalizmine peşkeş çekince NATO gibi ABD emperyalizminin saldırgan aleti olan örgütlere Türkiye'yi sokunca, Kore'de halkımızı haksız ve gerici bir savaşta kırdırınca, milli bir karakter taşıyan orta burjuvazi ve demokrat aydınlar, DP'den soğumaya ve uzaklaşmaya, CHP'ye doğru dümen kırmaya başlamıştır.

Bağımsız ve güçlü bir halk hareketinin yokluğu yüzünden, orta burjuvazi ve onunla birlikte emekçi halkımız, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iki kliği arasında savrulmuş durmuştur. Türkiye'nin tarihi gerçeği budur. Zaman zaman orta burjuvazi bağımsız bir siyasi hareket olarak kendini göstermişse de, önemli bir varlık olamamıştır.

1946'da kurulan **Esat Adil'in Türkiye *"Sosyalist"* Partisi ve benzeri partiler, sosyalizm maskeli reformcu burjuva partileridir. TSEKP de, reformcu orta burjuva partilerinin değişik bir tonunu yansıtır. 1954'te çıkıp sönen Vatan Partisi de öyledir. Komünist hareket, TKP içinde, burjuva reformizminin dalgaları arasında eritilmiş ve boğulmuştur.** Küçük-burjuva muhalefeti de, orta burjuva reformizminin bendine akmıştır.

Orta burjuva reformizmi ise, kendini her an komprador büyük burjuvaziye ve toprak ağalarına gayet ucuza satmaya hazırdır. Bunların siyasi sözcülüğünü yaptığı sınıfın mensupları zaten, ellerine bir imkân geçer geçmez, bu imkânı büyük burjuva saflarına katılmak için kullanmaktadır ve bir kısmı da zamanla büyük burjuva saflarına katılmaktadır. Böyle bir sınıfın temsilcileri elbette kararsız ve uzlaştırıcı olacaktır.

Burada bir noktayı daha belirtelim:

Komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları elbette sadece değişmez ve dondurulmuş iki siyasi kamptan oluşmamıştır. Bu defa, bu kampların birinden diğerine geçiş daima mümkündür ve öyle de olmaktadır. Öte yandan her kamp kendi içinde de mütecanis (homojen) değildir. Gericiler bir yığın çelişkilerle paramparça olmuşlardır. Ve bu parçaların her biri diğerinin gözünü oymaya hazırdır. Fakat, nispeten birbirine yakın menfaati olanlar, daha derin menfaat çelişkileriyle ayrıldıkları parçalar karşısında birleşmektedirler. İşte, gerici siyasi kamplar böyle teşekkül etmektedir. Biz, Türkiye'de iki gerici siyasi kampın varlığından bahsederken bu noktayı da akıldan çıkarmıyoruz.

Özetleyelim

1. Türkiye'de Kurtuluş Savaşı'nın sonundan başlayarak komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları iktidara egemendir. Fakat komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları iki büyük siyasi kliğe ayrılmıştır. İktidara ve devlet mekanizmasına egemen olan klik, önce İngiliz-Fransız emperyalizminin, 1935'lerden itibaren de Alman emperyalizminin işbirlikçiliğini yapmıştır. İkinci Dünya Savaşı öncesine kadar, genel olarak orta burjuvazi de bu kliğin safında yer almıştır.

2. İkinci Emperyalist Dünya Savaşı yıllarında Alman işbirlikçisi egemen klik, koyu bir faşizm uygulamasına ve vurgunculuk politikasına girişmiştir. Bu klik, içerde işçi sınıfı dâhil bütün demokratik güçlere, dışarda da SSCB'ye ve İngiliz-Fransız-Amerikan blokuna karşı Alman faşizminin safında yer almıştır. Fakat dünyadaki güçler dengesi ve SSCB'nin varlığı, bunların Alman faşistlerinin safında savaşa katılmasına engel olmuştur.

3. Öte yandan da daha sonra DP ve MP içinde örgütlenen, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının muhalif kliği, bunun peşinde de, o zamana kadar CHP saflarında tali bir unsur olarak yer alan reformcu orta burjuvazi ve diğer demokratik unsurlar yer almıştır. TKP de bu kliğin kuyruğuna takılmıştır. Bunlar, dünya çapında Amerikan-İngiliz-Fransız blokuyla ve SSCB ile ittifak kurmuşlardır.

İkinci Dünya Savaşı, Alman faşistlerinin ve müttefiklerinin yenilgisiyle bitince, Türkiye'de bu blok güçlenmiştir. Fakat savaş sona erer ermez, ABD emperyalizminin desteğiyle ve CHP'nin Almancı faşist diktatörlüğüne halkın ve demokratik güçlerin duyduğu nefret ustalıkla kullanılarak 1950'de DP iktidara getirilmiştir.

4. Böylece Alman emperyalizminin uşağı olan komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının yerini, ABD emperyalizminin uşağı olan komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarı almıştır. Söz konusu olan şey, "savaş sırasında vurgunculukla palazlanan büyük burjuvazi"nin "uluslararası sermayenin kanatları arasına iyice girmesi" değil, Alman emperyalizminin "kanatları"nın yerini, ABD emperyalistlerinin "kanatları"nm alması, Alman uşağı gericilerin yerini de ABD uşağı gericilerin almasıdır.

5. Proletaryanın ve küçük burjuvazinin muhalefetini kendi bendinde boğan kararsız orta burjuvazi, bu muhalefeti bir müddet DP'nin kuyruğuna taktıktan sonra, DP'nin faşizan uygulamaları karşısında, tekrar muhalefetteki CHP katarına katılmıştır. Proletarya önderliğinde, bağımsız ve güçlü bir halk hareketinin yaratılamamış olması, işçi sınıfının, emekçi halkın ve demokratik unsurların muhalefetinin, komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliklerinin bazen birini, bazen diğerini iktidara getirmeye yarayan bir kaldıraç gibi kullanılmasına yol açmıştır.

6. Muhalefetteyken "demokrasi" havarisi kesilen komprador büyük burjuvazi ve toprak ağası klikleri, iktidara geçtikleri zaman, en azılı halk düşmanı kesilmişlerdir.

İkinci Dünya Savaşı yıllarında ve savaş sonrasında ülkemizin gerçekleri kısaca bunlardır. (Bak: TİİKP Program Taslağı Eleştirisi, Madde 8-10-17'nin eleştirisi)

-IV-

1940'ların faşist Hitlerci CHP'si, 1950'lerin ortasından itibaren *"demokrasi"* havariliğine kalkmış, *"hak", "adalet", "hürriyet"* diye bağırmaya başlamıştır. Öte yandan Amerikancı DP iktidarının ezdiği ve sefalete sürüklediği kitleler, her türlü demokratik hakları zorla gaspedilen demokrat aydınlar ve orta burjuvazi arasında hoşnutsuzluk artmıştır. Kitleler devrimci bir önderlikten yoksun oldukları için, onların DP iktidarına karşı muhalefeti, yer yer parlayıp sönen, istikrarsız ve kendiliğinden gelme bir muhalefet olmaktan ileri gidememiştir. Hatta kitlelerde, her başa geçenin kendilerine düşman olması, kendilerini ezip soyması yüzünden bir umutsuluk ve hiç kimseye güvenmeme eğilimi bile belirmiştir.

İşçilerin ve köylülerin kabaran isyancı öfkesini, aynı potada birleştirip muazzam bir güç haline getirerek seferber edecek komünist bir önderlik yoktur. TKP çökertilmişti. TKP döküntülerinden H. Kıvılcımlı'nın 1954'te kurduğu Vatan Partisi, kitlelere sırtını dönmüş, Adnan Menderes köpeğini *"İkinci Kuva-i Milliyetçiliğinizin önderi"* olarak alkışlamakla meşguldür! Önderlikten yoksun kitlelerin kendiliklerinden devrim yapmaları elbette beklenemezdi. Onlar sadece dişlerini sıkıp, öfkelerini içlerine biriktirdiler ve zaman zaman da taştılar.

Orta burjuvaziye gelince: Bunların istedikleri, sınıf nitelikleri icabı *"yazma hürriyeti", "konuşma hürriyeti"* gibi, çok sınırlı bir takım demokratik taleplerin ötesine geçmiyordu. Bütün sınırlılığa ve miyopluğuna rağmen, elbette bu talepler de ilericiydi. Öte yandan, aynı şeyleri, **kendisi için**, muhalefetteki komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliği de istiyordu. Türkiye'de orta burjuvazi ve bu sınıfa dâhil edilebilecek demokratik aydınlar, oldukça güçlüdür. Fakat, her yerde olduğu gibi oldukça da miyop, uzlaşıcı ve kararsızdır. Barışa yatkındır.

Fakat bu gücü arkasına takan büyük burjuva ve **toprak ağaları kliği, hasmını altedecek önemli bir koza sahip demektir. Yukardaki şartlar komprador büyük burjuvazinin muhalefetteki kliği CHP ile orta burjuvazinin geniş kesimleri arasında** "kısmi burjuva demokratik haklar" talebi etrafında bir ittifakın doğmasına yol açtı. CHP, muhalefetin önderliğini ele aldı ve orta burjuvazinin ve gençliğin heyecanlı atılımını, kendi iktidarı yönünde ustalıkla kanalize etti. **27 Mayıs** darbesiyle iktidarı ele geçirdi. Darbenin öncüleri sadık İnönücülerdir. Halkımız, *"geldi İsmet, kesildi kısmet"* diyerek, iktidara gelenin kim olduğunu doğru teşhis etti.

Halkın kastettiği, İnönü'nün şahsında sembolleşen halk düşmanı gerici kliğin iktidarı ele geçirdiğidir. Hatta darbeciler arasında Türkeş gibi komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının daha da azgın gerici kliği temsil eden, fanatik milliyetçi, Hitler taslağı faşistler de vardır. Sonradan İnönücü ekip, bunları tasfiye etmiştir. Bu fanatik milliyetci faşist takım, ordunun, meclisi vs... dağıtarak kesinlikle ve doğrudan doğruya iktidarı eline alması, "astığım astık, kestiğim kestik" bir faşist diktatörlük kurulması taraftarıydılar.

Bizim M. Belli gibi revizyonistlerimiz için, bunların tasfiye edilmesi ve seçimlere dönülmesi, "devrim"in gerilemesidir. Büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının akıllı (!) ve tecrübeli önderi ve kıdemli halk düşmanı İnönü ve onun taraftarları bu yolu tutmak istemediler. Çünkü bu yol, onların muhtaç olduğu orta burjuvazinin desteğini bir çırpıda kaybetmek demek olacaktı. Çünkü böyle bir faşist diktatörlük, orta burjuvazinin uğrunda mücadele ettiği "kısmi burjuva demokratik hakları" da silip süpürmek zorundadır; bu ise kendilerini en kuvvetli dayanaklarından mahrum bırakırdı.

Öte yandan, orta burjuvazinin hızı henüz kesilmemişti; onun atılımını kendi iktidarları için ustalıkla kullananlar, iktidarı ele geçirdikten sonra, bu hızı kesmek için, onu cepheden karşılamadılar. O zaman kolları burkulabilir, bilekleri incinebilir, kendileri sendeleyebilirdi. Bu doğa kanununu ustalıkla politikaya uyguladılar, hareketin doğrultusunda kendilerini uydurarak, onu önce yavaşlattılar, sonra da durdurdular.

Yani orta burjuvazinin sınırlı taleplerini de içeren bir anayasa hazırlayarak, bir yandan daha ileri bir atılımı boğup kendi iktidarlarını korudular. Öte yandan da, orta burjuvazinin desteğini korudular. Hâkim sınıfların politik mücadelelerle iyice parçalandığı ve birbirleriyle silahlı çatışmalara girdiği dönemler, onlar açısından korkulu dönemlerdir. İnisiyatifleri ve kontrolleri son derece zayıflar. Bu yüzden böyle dönemlerin uzamasını istemezler. 27 Mayıs darbesine önderlik eden gerici kliğin de yaptığı budur.

Bir orta burjuvazi akımı olan TİP hareketi, işte böyle bir ortamda, orta burjuvazinin hızını henüz kaybetmediği bir ortamda doğdu. Sonradan kendisine *"sosyalizm"* maskesi takacak olan bu akımın, Anayasa'mn sınırlarını biraz zorlayan reformist talepleri bile, kitlelerde, gençlik ve aydın saflarında büyük ilgi ve destek gördü. CHP, gençliğin ve aydınların desteğini kaybetmeye başladı. Bunun üzerine gerici klikler telaşa düştüler. Birbirlerini suçlamaya giriştiler.

DP'nin yerini alan AP, bütün bu belâların "başımıza" İnönü tarafından sarıldığını ileri sürerek saldırıya geçti. İnönü, büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının bu usta sözcüsü, kendi ifadesiyle, *"sola duvar çekmek için", "CHP'nin ortanın solunda olduğunu ve kırk yıldır öyle olduğunu"* ilan etti! İşte, gerici kliklerin kendi aralarındaki mücadelenin, bazen uzlaşarak, bazen hırlaşarak, ama şiddetli siyasi ve iktisadi buhranlarla gittikçe kızışarak sürüp gittiği böyle bir ortamda, fabrikalarda ve köylerde yeni, taze, canlı bir halk hareketi filizlenmeye başlıyordu.

Kahraman işçi sınıfımızın, fedakâr köylülerimizin ve **yiğit gençliğin çığ gibi yükselen mücadelesi, hızla yayılan Marksist-Leninist eserler, Çin'de Başkan Mao'nun önderliğinde yer alan Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin dünyayı sarsan etkileri,** bütün bunlar, ülkemizin toprağında yığınların mücadelesine önderlik edecek genç bir komünist hareketin fışkırmasına elverişli ortamı hazırlıyordu.

Yığınların mücadelesini, gerici kliklerin bazen birini, bazen diğerini iktidara getiren bir kaldıraç olmaktan kurtaracak olan, bu mücadeleyi muzaffer bir halk devrimine dönüştürecek olan, kitlelerin şiddetle gerek duyduğu komünist bir önderliktir.

-V-

Şafak Revizyonizminin Yanıldığı Noktalar

1. Milli Kurtuluş Savaşımız, Şafak revizyonizminin sandığı gibi, **milli burjuvazinin önderliğinde değil**, komprador Türk büyük burjuvazisinin, toprak ağalarının, tefecilerin önderliğinde yürütülmüştür. **Milli karakterdeki orta burjuvazi, Kurtuluş Savaşı'na, önder olarak değil, komprador Türk büyük burjuvazisinin ve toprak ağalarının yedek gücü olarak katılmıştır.**

Kurtuluş Savaşı içindeki etki ve nüfuzunu da savaştan sonra adım adım kaybetmiştir. Savaşın bütün ağırlığını omuzlarında taşıyan halk kitlelerinin devrimci gücü, büyük potansiyeli, bir devrimden öcüden korkar gibi korkan Kurtuluş Savaşı'nın burjuva ve toprak ağası önderliği tarafından boğulmuş, kösteklenmiş, savaştan sonra da her fırsatta kanla ve zorbalıkla bastırılmıştır.

2. Kurtuluş Savaşı'mızın yer aldığı çağ Şafak revizyonistlerinin dediği gibi, *"proleter devrimleri ve **milli kurtuluş savaşları çağı**"* değil, "**proleter devrimleri çağı**"dır. Ekim Devrimi bütün dünyada "proleter devrimleri çağı"nı açmıştır. Geri ülkeler de dâhil, dünyanın her yanında burjuvazi, devrimden korkar hale gelmiştir.

Bu nedenle, burjuvazi herhangi bir devrime önderlik etmek bir yana, bizzat devrime köstek olmaya, devrimin ilerlemesini engellemeye koyulmuştur. Dünyada, proletarya önderliğinde yeni-demokratik devrimler ve sosyalist devrimler yer almaya başlamıştır. Bunun içindir ki, Büyük Ekim Devrimi'nin başlattığı, "proleter devrimleri çağı"dır.

Mao Zedung yoldaşın işaret ettiği gibi, Kemalist devrim, bu çağda yer almasına rağmen, proleter dünya devrimlerinin bir parçası değil, eski tip burjuva-demokratik devrimlerin bir parçasıdır. Şafak revizyonistleri, "proleter devrimleri çağı"na, bir de *"**milli kurtuluş savaşları** çağı"* ibaresini ekleyerek, Kemalist devrimin o çağda yer alan devrimlerin tipik bir örneği, tabii ve normal bir parçası olduğunu ispatlamaya çalışıyorlar; yani Mao Zedung yoldaşı **yalanlamaya** çalışıyorlar. Böylece, Şafak revizyonistlerinin Kemalizm hayranlığı ve dalkavukluğu kendini ele veriyor...

3. Kurtuluş Savaşımız, **Şafak** revizyonistlerinin iddia ettiği gibi, ***"Asya'nın ezilen halklarına"*** değil, Asya'nın korkak burjuvazisine ve bir de emperyalist ülkelerin mali-oligarşisine *"cesaret ve umut vermiştir"*. Asya'nın korkak burjuvazisi, Kemalist devrimde kendi gerici emellerinin gerçekleştiğini görmüştür; köklü bir **anti-emperyalist ve anti-feodal devrim** olmadan, kitlelerin devrimde hâkim rolü olmadan, yerli hâkim sınıfların çıkarları zedelenmeden, burjuvazi ve toprak ağalarını da rahatsız eden sömürge yapıyı tasfiye etmek, fakat, öte yandan emperyalist ülkelerle işbirliğine devam etmek, yarı-sömürge yapıyı devam ettirmek, emperyalistlerle el ele ülkeyi talan etmek ve kitlelerin köklü bir devrim isteğini emperyalistlerle birlikte boğmak ve bastırmak.

Bu, köklü bir devrimden tir tir titreyen Asya'nın burjuva ve toprak ağası sınıflarının istediği şeydir. Nitekim Çin'de burjuvazi ve toprak ağaları, Kemalist Devrimin bir benzerini gerçekleştirmek için can atmıştır. Fakat Mao Zedung yoldaş, bu yolun çıkmaz olduğuna ta o zaman işaret etmiştir. Kemalist Devrimden, emperyalist ülkelerin mali-oligarşisi de cesaret bulmuştur. Çünkü böylelikle, köklü bir halk devriminin önüne geçmek, geri ülkelerin yarı-sömürge bağımlılığını devam ettirmek imkânı açılmıştır önünde.

"Asya'nın ezilen halkları", işçi-köylü yığınlarının ezilmeye ve sömürülmeye devam ettiği, feodal sömürünün ve zulmün bütün şiddetiyle devam ettiği, emperyalist devletlere yarı-sömürge ve bağımlılığın devam ettiği bir *"devrim"*den ne diye *"cesaret ve umut"* alsınlar? Ezilen halklara cesaret ve umut veren devrim, Çin Devrimi'dir, Vietnam Devrimi'dir. **Kemalist Devrim, kitlelerin, nasıl kurtulamayacağının örneğidir. Çin ve Vietnam devrimleri ise, kitlelerin gerçek kurtuluşa nasıl ulaşacaklarının örneğini vermiştir ve vermektedir.**

4. Şafak revizyonistleri, Milli Kurtuluş Savaşı'yla komprador burjuvazinin bütünüyle tasfiye edildiğini iddia ediyorlar ki, bu Türkiye gerçeklerine tamamen aykırıdır. İşaret ettiğimiz gibi, yıkılan, komprador burjuvazinin sadece bir kesimidir. Ve özellikle azınlık milliyetlere mensup olanlardır. Komprador burjuvazinin bir başka kesimi ise (İttihat ve Terakki içinde palazlanan Türk büyük burjuvaları), toprak ağa-

larının bir kesimiyle birlikte, Kurtuluş Savaşı önderliğini ele geçirmiş, hâkim mevkiiye yükselmiştir.

5. Kemalist iktidar, Şafak revizyonistlerinin iddia ettiği gibi, *"siyasi bakımdan bağımsız bir milli burjuva diktatörlüğü"* değil, komprador nitelikteki Türk büyük burjuvazisinin ve toprak ağalarının bir kesiminin emperyalizme yarı-bağımlı diktatörlüğüdür... Şafak revizyonistlerinin iddiası, hem sosyalizmin genel teorisine aykırıdır, hem de ülkemizin gerçeklerine ters düşmektedir. Sosyalizmin genel teorisine aykırıdır; çünkü, artık geri ülkelerde genel bir kural olarak, siyasi bakımdan bağımsız milli burjuva diktatörlükleri mümkün değildir. Mao Zedung yoldaş, daha 1926 yılında şunu belirtmiştir:

"Bu sınıf [orta burjuvazi], siyasi bakımdan, tek bir sınıfın yani milli burjuvazinin egemenliği altında bir devletin kurulmasından yanadır... Ancak, ***bu sınıfın milli burjuvazi hâkimiyeti altında bir devlet kurma teşebbüsü hemen hemen imkânsızdır.*** (abç) *Çünkü bugün dünyada iki büyük güç, devrim ve karşı-devrim bir ölüm-kalım mücadelesi içine girmiş bulunmaktadır. Her iki taraf da birer büyük sancak dalgalandırmaktadır.*

Bunlardan bir tanesi Üçüncü Enternasyonal'in dalgalandırdığı ve bütün ezilen sınıfların etrafında toplandığı devrimin ***kızıl sancağı****; diğeri ise Cemiyet-i Akvam'ın dalgalandırdığı ve dünyadaki bütün karşı-devrimcilerin etrafında toplandığı karşı-devrimin beyaz sancağıdır. Ara sınıflar, bir kısmının sola dönerek devrime, diğerlerinin ise sağa dönerek karşı-devrime katılmasıyla, hızla dağılmaya mahkûmdurlar.* ***Bu sınıfların bağımsız kalmaları imkânsızdır. Dolayısıyla Çin'deki orta burjuvazinin kendisinin önder olacağı bir 'bağımsız' devrim düşüncesi boş bir hayaldir.***"(abç) (Seçme Eserler, I. Cilt, 1. Kitap, s. 19-20)

Mao Zedung yoldaşın sözleri, Büyük Ekim Devrimi'nden sonra açılan proleter devrimleri çağı için genel geçerliliği olan sözlerdir. Şafak revizyonistleri, "boş bir hayal" olan şeyi, gerçek gibi göstermekle, sosyalizmin genel teorisini açıkça ve alçakça çiğniyorlar.

Şafak revizyonistlerinin, *"Kemalist iktidarın siyasi bakımdan bağımsız bir milli burjuva iktidarı olduğu"* tezi, Türkiye'nin gerçeklerine de aykırıdır. Şnurov yoldaştan aktardığımız deliller, Kemalist iktidarda

feodalizmin söz ve nüfuz sahibi olduğunu, Kemalist iktidara ortak olduğunu yeterince kanıtlamaktadır. Kemalist iktidarın ayrıca emperyalistlerle hem iktisadi, hem de siyasi alanda işbirliği halinde olduğunu da yeterince kanıtlamaktadır.

Kemalist iktidar, işçilere, köylülere karşı emperyalist şirketlerin menfaatlerini korumaktadır. Kemalist iktidar, emperyalistlerin teveccühünü kazanmak için devrimcilere saldırmaktadır. Emperyalist yatırımlar devam etmektedir. Türkiye'deki sermayenin büyük çoğunluğu İngiliz-Fransız ve Alman emperyalistlerine aittir. Hükümet üyeleri emperyalist şirketlerle ortaklaşa yatırımlara girişmektedir. Bunlar gerçeklerdir, Şafak revizyonistlerinin iddiası ise "boş bir hayaldir".

Şafak revizyonistleri, Kemalist diktatörlüğün *"bağımsız bir milli burjuva iktidarı"* olduğunu iddia etmekle kalmıyorlar, günümüzde de, milli burjuva iktidarlarını genel bir kural olarak mümkün görüyorlar ve hatta bu gibi iktidarların artmakta olduğunu iddia ediyorlar. Burada bu nokta üzerinde durmuyoruz. Şu kadarını belirtelim ki, Şafak revizyonistleri, bu gibi iddialarla gizli askeri darbecilik emellerine dayanak sağlamaya çalışmaktadırlar.

6. Şafak revizyonistleri, *"iktidarı ele geçiren yeni Türk burjuvazisi büyümek ve zenginleşmek için, devlet eliyle milli burjuvazi yaratmaya girişmiştir"* diyorlar. Söz konusu olan şey, devlet eliyle milli burjuva yaratmak değil, bütün devlet imkânlarını iktidardaki komprador büyük burjuva ve toprak ağası sınıflarının gelişip güçlenmesi, palazlanması için kullanmaktır.

Şafak revizyonistleri, yukarıdaki tahlilleriyle, bir yandan Kemalist iktidarın uygulamalarını yanlış değerlendiriyorlar, öte yandan da bütün modern revizyonistlerin, TİP, D. Avcıoğlu, M. Belli revizyonistlerinin Kemalist iktidara yönelttikleri eleştiriyi aynen benimseyerek, **Leninist devlet teorisini** çiğniyorlar.

Kemalist iktidarın uygulamalarını yanlış tahlil ediyorlar, çünkü Kemalist iktidarın yaptığı *"milli burjuva yaratmak"* değil, komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları sınıflarını, bütün devlet imkânlarını seferber ederek güçlendirmektir. Leninist devlet teorisini çiğniyorlar;

çünkü devlet, onu elinde tutan sınıfların baskı ve sömürü aracıdır, başka bir sınıfı yaratmak için asla kullanılamaz, tersine başka sınıfları baskı altına almak, ezmek, sömürmek için kullanılır.

Modern revizyonistlerin, Kemalist hareketi değerlendirmeleri ve Kemalist iktidara yönelttikleri eleştiri şöyledir: Milli Kurtuluş Savaşının önderliğini, Türkiye'de burjuvazi mevcut olmadığı için (!), **asker-sivil-aydın zümre yapmıştır** (bazı revizyonistler, *"asker-sivil-aydın zümre"* yerine, *"ilerici demokratlar", "devrimci demokratlar", "millici güçler", "vurucu güç", "zinde kuvvetler", "dinç kuvvetler"*, vs... de diyorlar). Kurtuluş Savaşı'na önderlik eden bu zümre, iktidarı ele geçirmiştir (!).

Bu zümre, *"kapitalist olmayan kalkınma yolunu"* benimseyerek, bu yoldan sosyalizme gidebileceği (!) gibi *"kapitalist kalkınma yolunu"* da benimseyebilir. İşte, *"asker-sivil-aydın zümrenin iktidarı(!) olan Kemalist iktidar,* ***kapitalist olmayan yoldan sosyalizme gitmek*** (!) *yerine kapitalist kalkınma yolunu benimsemiş, bu amaçla devlet eliyle milli burjuva yaratmaya"* girişmiş (!), bu yüzden de Türkiyemiz gerilikten kurtulamamış, kalkınmayı başaramamıştır (!).

Revizyonistlerin zincirleme mantığı budur. Revizyonistlerin *"kapitalist olmayan yoldan sosyalizme varmak"* dedikleri şey, burjuva hükümetlerinin, tedrici devletleştirmeler yoluyla adım adım devlet patronluğuna dayanan, **devlet kapitalizmini gerçekleştirmeleridir**; onların sosyalizm dedikleri şey, üretim araçlarının ve toprakların devlet mülkiyetinde olduğu, **devlet kapitalizmidir**. Yani bugün Sovyetler Birliği'nde ve bütün Doğu Avrupa ülkelerinde yürürlükte olan sistemdir. Engels, çok önceden kapitalizmin bu çeşidiyle sosyalizm arasındaki farka dikkati çekmiştir.

"Sosyal Demokrat [Komünist] Parti'nin devlet sosyalizmi denen şeyle; mali amaçlarla devlet tarafından devlet sömürüsü sistemiyle, özel müteşebbisin yerine devleti koyan ve böylelikle iktisadi sömürüsüyle siyasi baskı iktidarını birleştiren sistemle hiçbir ortak yanı yoktur." (Gotha ve Erfurt Programının Eleştirisi, s. 104).

Revizyonistlerin, *"kapitalist kalkınma yolu"* dedikleri de, **özel müteşebbise dayanan kapitalizmdir**. İşte revizyonistler, gerçekte Kema-

list iktidarı, *"devlet sosyalizmi denen şeyi benimsemediği için", "özel müteşebbise"* dayanan kapitalizmi benimsediği için ve devlet imkânlarını özel teşebbüsün eline verdiği için eleştiriyorlar. *"Devlet eliyle milli burjuva yaratma"* eleştirisinin aslı astarı budur.

Bu eleştiri, bir kere "milli burjuvazinin mevcut olmadığı" varsayımına dayanmaktadır ki, Şafak revizyonistleri de dolaylı olarak bunu benimsemiş oluyorlar. İkinci olarak bu eleştiri, devleti sınıflar üstü bir şey olarak görmekte, bir sınıfın elinde olduğu halde, bir başka sınıfın amaçlarına hizmet edebilecek bir şey olarak görmektedir ki, Şafak revizyonistleri bunu da benimsemiş oluyorlar. Üçüncü olarak bu eleştiri, özel teşebbüse dayanan kapitalizmin yerine, devlet patronluğuna dayanan devlet kapitalizmini savunmaktadır ki, Şafak revizyonistleri dolaylı olarak bunu da benimsiyorlar.

Devlet teorisi üzerine durmadan gevezelik eden Şafak revizyonistlerinin, sıra pratik bir sorunun çözümüne gelince, nasıl sınıflarüstü devlet teorisine sarıldıklarını görüyorsunuz. Leninist devlet teorisini ağızlarında biraz daha az geveleseler, ama kavramak için biraz daha fazla çaba harcasalardı, bu zırvalıkları savunmazlardı.

7. Şafak revizyonistleri, *"Kemalist burjuvazinin halk üzerindeki diktatörlüğü,* ***milli burjuvazinin karakteri icabı emperyalizmle ve feodalizmle uzlaştı"*** diyorlar. Kemalist diktatörlüğün milli burjuva iktidarı olmadığına, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarı olduğuna işaret ettik; bu nedenle emperyalizmle **uzlaşması değil, işbirliği** etmesi söz konusudur. **Feodalizmle uzlaşma** ifadesi ise, büsbütün saçmadır, çünkü burjuvazi, Kurtuluş Savaşı'nın başından itibaren feodalizmle ittifak halindedir. Kurtuluş Savaşı'nın önderliği bu ittifakın elindedir, iktidar başından itibaren burjuvazi ve toprak ağaları ittifakının müşterek iktidarıdır.

Şafak revizyonistleri, *"uzlaşma"* terimiyle, *"işbirliği"* terimini bilinçli olarak birbirinden ayırmıştır. *"Uzlaşma"*, bilindiği gibi, devrimci ve ilerici olan bir sınıfın, bazı **tavizlerde** bulunmasıdır. **Uzlaşma, bazı şartlarda doğru ve gerekli olduğu halde, bazı koşullarda da yanlış ve zararlıdır.**

Lenin, *"Sol Komünizm"* kitabında bu iki uzlaşma çeşidini birbirinden ayırır, işçi sınıfının da, yerine ve şartlarına göre, birinci çeşit uzlaşmalara gireceğini ve girmesi gerektiğini savunur, ilke olarak uzlaşmayı reddedenleri eleştirir, ikinci çeşit uzlaşmayı ise, sert bir dille yerer. Genellikle küçük burjuvazi ve milli burjuvazi, ilerici bir tarihi rol oynadıkları zamanlarda, bu çeşit zararlı uzlaşmalara sık sık girerler. Bu, onların sınıfsal niteliklerinden gelir.

Bu gibi durumlarda, bu uzlaşmacılık eğilimiyle mücadele etmek, küçük burjuvazi ve milli burjuvaziyi daha kararlı çizgiye çekmek ve onlarla ittifak kurmaya ve bu ittifakı korumaya çalışmak gerekir. Bu uzlaşma eğilimleri, devrimin başarısını geciktirdiği **veya sekteye uğrattığı için**, bizzat küçük burjuvazinin ve milli burjuvazinin (hiç değilse bunların önemli bir kısmının) menfaatlerine de aykırıdır.

Oysa, Türkiye'de kullanıldığı şekliyle **işbirliği** başka bir şeydir. **İşbirlikçi burjuvazi**, Marksist-Leninist literatürdeki **"komprador burjuvazi"**nin karşıtıdır. Komprador burjuvazinin en küçük bir devrimci niteliği yoktur. Yabancı emperyalistlerin ülkeyi talan etmesinden bunlar zarar değil, fayda görürler, çünkü kendileri de bu talandan uygun bir pay alırlar.

Bunlarla emperyalist efendileri arasındaki çelişki, emperyalistlerin ülkeyi talan etmesinden değil, bu talandaki payların azlığı çokluğu meselesinden doğar. Bunlar, efendileriyle paylarını artırmak için didişirler veya büyük burjuvazinin başka kesimiyle işbirliği yapan emperyalist devletlere veya tekellere karşı, kendilerinin işbirliği yaptığı emperyalist devletlerin veya tekellerin safında yer alırlar.

Bunlar arasındaki çelişmeler, halkın düşmanları arasındaki çelişmeler kategorisine girer. Bunlarla halk arasındaki çelişme antagonist çelişmedir. Oysa genel olarak, menfaati devrim safında olduğu halde düşmanla kararlı ve cesur bir mücadeleye yan çizen, onunla anlaşmak, barışmak vs... için ikide bir ona elini uzatan, yani düşmanla uzlaşan küçük-burjuvazi ve milli burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişme, henüz halkın saflarındaki çelişmeler kategorisine girer.

Şafak revizyonistleri, Kemalist burjuvazinin emperyalizmle olan

ilişkisini uzlaşma olarak görüyor. Bunun ne zamana kadar *"uzlaşma"* olduğu, ne zaman *"işbirliği"* haline dönüştüğü belli değildir. Bu yüzden de, Kemalist burjuvaziyle proletarya ve yoksul köylüler arasındaki çelişme, haliyle belli bir süre (daha doğrusu belirsiz bir süre) halk arasındaki çelişmeler kategorisine girmektedir (!)

Proletaryanın görevi, Kemalist iktidarı devirerek halkın demokratik iktidarını gerçekleştirmek için mücadele etmek değil, devrimci (!) Kemalist iktidarla, emperyalizme ve feodalizme karşı ittifak kurmaktır. İşte, Şafak revizyonistlerinin vardığı sonuç budur. Bu, önce de belirttiğimiz gibi karşı-devrimin safına iltihak etmektir.

8. Şafak revizyonistlerinin, M. Belli'nin, *"Türkiye'de karşı-devrim"* teorisini aynen benimsediklerini görüyoruz: Bunlara göre, *"devlet eliyle milli burjuva yaratmak"* (!) politikasıyla, bir süre sonra (ne zaman olduğu belli değil) semiren ve büyüyen yeni Türk burjuvazisi, **büyüdükten sonra** *"işbirliğine"* girişmiştir (!) Bu büyüme ve işbirlikçilik, özellikle İkinci Dünya Savaşı yıllarında olmuştur (!) ve bunların toprak ağalarıyla ittifakı (artık *"uzlaşma"* değil, *"ittifak"* tabiri kullanılıyor), bu yıllarda güçlenmiştir. *Sonra "bu gerici ittifak"* DP'yi kurmuş ve iktidarını bu parti vasıtasıyla devam ettirmiştir.

Demek oluyor ki, CHP ve iktidar, belli bir tarihe kadar esas olarak milli burjuvazinin elindedir ve bu sınıfın *"uzlaşmalarına"* rağmen, devrimcidir (!) Ayrıca bu yıllarda Türkiye'de işbirlikçi büyük burjuvazi henüz yoktur. Belli bir yerden sonra (muhtemeldir ki, Atatürk'ün ölümünden sonra) partiye ve iktidara, büyüyen ve işbirlikçi hale gelen burjuvazi hâkim olmuştur (!)

1946'da bunlar DP'yi kurduklarına göre, CHP, işbirlikçi büyük burjuvaziden ve toprak ağalarından arınmıştır. Almanlarla işbirliği yapanlar da, Amerikan işbirlikçileri de bunlardır. O günden beri CHP'nin bir milli burjuva partisi olması gerekir! Oluştuğu günden beri büyük komprador burjuvazi, tek ve bölünmez bir bloktur (!) Şafak revizyonistlerinin tezleri işte bu sonuçlara varmaktadır.

Bütün bunlar, M. Belli'nin, *"karşı-devrim"* tezlerinin daha ince bir uslûpla savunulmasından başka bir şey değildir. Eğer bu söylenenler doğ-

ruysa, M. Belli'nin karşı-devrim teorisinin de doğru olması gerekir. Çünkü ne kadar uzlaşıcı olursa olsun (zaten başka türlü olamaz), bir milli burjuva iktidarının yerini komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarının alması, siyasi iktidar açısından bir karşı-devrimdir.

M. Belli, karşı-devrimin başlangıç tarihi olarak 1942 tarihini, Saraçoğlu hükümetinin işbaşına geçmesini alıyor. Şafak revizyonistleri ise, bu tarihi sadece belirsiz bırakıyor. M. Belli kendi teorisini daha açıkça, cesaretle ve kesin bir dille savunurken, Şafak revizyonistleri aynı teoriyi bulandırarak, çekingen ve kararsız bir dille savunuyorlar. Aradaki fark budur.

9. Şafak revizyonistlerine göre, İkinci Dünya Savaşı öncesine kadar Türkiye, emperyalizmin nüfuz ve sömürüsünden uzaktır. (M. Kemal dalkavukluğuna bakın siz) Türkiye'de *"emperyalist sermayenin at oynatması"* 1950'den sonradır. Bu tespit sadece şu açıdan doğrudur: 1950'den sonra Türkiye'ye giren emperyalist sermaye, önceki yıllara nispetle çok daha fazladır.

Ama Şafak revizyonistlerinin görmek istemediği, inkâra kalktığı bir gerçek daha vardır. Türkiye'de emperyalist sermaye, Kemalist iktidarın başından beri mevcuttur. İngiliz, Alman ve Fransız emperyalistleri, birçok alana yatırım yapmışlardır vs... 1935'lerden itibaren Alman emperyalizminin Türkiye üzerindeki nüfuzu ve sömürüsü artmaya başlamış, Saraçoğlu hükümetiyle de bu nüfuz ve sömürü doruğuna ulaşmıştır. İkinci Dünya Savaşı sonundan itibaren ise, ABD emperyalizmi ülkemize burnunu sokmuştur. 1950'den sonra ülkemizde doludizgin at oynatan, esas olarak ABD emperyalizminin sermayesidir. (Bak: TİİKP Program Taslağı Eleştirisi, 13. Madde'nin eleştirisi)

Şafak revizyonistleri Kemalist iktidar dönemini temize çıkarabilmek için her çareye başvurmaktadır.

10. Şafak revizyonistleri, 1950'den sonra *"emperyalizm ve işbirlikçilerinin gerici parlamentoyu* ***bir hâkimiyet aracı*** *(abç) olarak kullandıklarını"* söylüyorlar. Burada her şeyden önce parlamentonun mahiyetinin kavranmadığına, yani Marksist-Leninist devlet teorisinin kavranmadığına şahit oluyoruz.

Marksist-Leninist devlet teorisi açısından parlamento nedir? Bunu, Lenin yoldaştan öğrenelim:

"*Belirli bir süre için parlamentoda halkı, yönetici sınıfın hangi bölümünün ayaklar altına alacağına, ezeceğine, dönem dönem karar vermek; sadece meşruti parlamenter monarşilerde değil, en demokratik cumhuriyetlerde de burjuva parlamentarizminin gerçek özü budur.*" (Devlet ve İhtilâl, s. 61)

"*... Amerika'dan İsviçre'ye, Fransa'dan İngiltere'ye, Norveç'e vb. kadar herhangi bir parlamenter ülkeyi düşününüz; asıl devlet işleri hep kulislerde yapılır; bu işler hep devlet daireleri, bakanlıklar, kurmay heyetleri tarafından yürütülür. Parlamentolarda, sadece 'saf halk'ı aldatmak ereğiyle gevezelikten başka bir şey yapılmaz. Bu o kadar doğrudur ki, burjuva demokratik cumhuriyeti olan Rus Cumhuriyetinde bile, hatta gerçek bir parlamento kuracak zamanı bile bulmadan önce, parlamentarizmin bütün kusurları hemen ortaya çıktı.*" (age, s. 62).

Parlamentonun özü ve fonksiyonu işte budur. Parlamento, Şafak revizyonistlerinin sandığı gibi *"hâkimiyet aracı"* değildir. Hâkimiyet aracı, ordusuyla, polisiyle, adliyesi, karakolu, hapishanesiyle... devlet aygıtıdır. Parlamentonun varlığı veya yokluğu egemenliğin **biçimini** değiştirir, ama bizzat hâkimiyetin varlığını asla etkilemez. Şafak revizyonistleri, yukarıdaki mantıkla **parlamentonun bulunmadığı** bir faşist diktatörlüğü, hâkim sınıfların *"hâkimiyet araçları"*nın bulunmadığı bir sistem (!) olarak alkışlamaya hazırdır.

Hatırlarsınız ki bu mantık, M. Belli'nin kaba burjuva mantığıdır. M. Belli, D. Avcıoğlu gibi beyinsiz burjuvalar, parlamentoyu her türlü kötülüklerin anası olarak görmekte, parlamento kalkınca her yerin güllük gülistanlık olacağını düşünmektedirler. Hatta bu baylar, parlamentonun bulunmadığı bir askeri faşist diktatörlüğe dahi davetiye çıkarmaya hazırdırlar. Amerikancı faşist generaller çetesinin 12 Mart Muhtırası'ndaki meclise çatan iki üç kelime, bunları göğe zıplatmıştır ve hep bir ağızdan "vur, vur", "kapat parlamentoyu" diye faşist generallere tempo tutmuşlardır.

Yine 27 Mayıs'tan sonra, parlamentarizme dönülmesi, bu beyler açı-

sından *"devrimin gerilemesi"*dir (!) Bu beyinsiz burjuvalar, Kemalist iktidar dönemindeki askeri faşist diktatörlüğü, "yeryüzünde cennet" olarak ilan etmeye hazırdırlar ve o dönemin derin özlemi içindedirler. M. Belli'nin çöplüğündeki teori kırıntılarıyla palazlanan Şafak horozları da, şimdi aynı makamdan ötüyorlar. Emperyalizm ve işbirlikçilerinin hâkimiyet aracı parlamentodur (!) Eğer böyleyse, parlamento bir kere kalkarsa, hâkim sınıflar hapı yutar, hâkimiyetleri yıkılır, düzenleri bozulur (!)

Bütün bu zırvalıkların temeli, elbette ki, bu bayların ciğerine işlemiş olan anti-Marksist-Leninist devlet anlayışıdır. Parlamentonun özünü ve fonksiyonunu, ne genel olarak Marksizm-Leninizm'in genel teorisi açısından, ne de özel olarak Türkiye açısından kavrayamamış olmalarıdır.

En demokratik burjuva cumhuriyetlerinde bile, parlamentonun hâkim sınıflar tarafından bir köşeye fırlatılması, iki şeyi değiştirecektir: Birincisi, *"bir süre için, parlamentoda, halkı, yönetici sınıfın hangi bölümünün ayaklar altına alacağına, ezeceğine, dönem dönem karar vermek"* imkânı ortadan kalkacaktır. İkincisi de, hâkim sınıfların temsilcileri artık, *"parlamentolarda... 'saf halk'ı aldatmak ereğiyle gevezelik"* yapamayacaklardır. Ama hâkim sınıfların hâkimiyet araçları ortadan kalkmayacaktır; çünkü hâkim sınıfların hâkimiyet araçları parlamento değildir.

Komünistler, elbette, *"baskı biçiminin şöyle ya da böyle olmasının proletarya bakımından önem taşımadığını"* düşünmezler; *"sınıf mücadelesinin ve sınıfları baskı altında tutmanın daha geniş, daha serbest, daha özgür bir biçiminin, proletaryanın genel olarak sınıfların ortadan kalkması için yürüttüğü mücadeleyi önemli derecede kolaylaştıracağını"* bilirler (age, s. 103).

Bu nedenle, *"özellikle şartların devrim için uygun olmadığı durumlarda, burjuva parlamentarizmi ahırından faydalanırlar."* (age, s. 61); *"parlamentoda, halkı, yönetici sınıfın hangi bölümünün ayaklar altına alacağına, ezeceğine, dönem dönem karar vermek"* imkânından yararlanırlar; bu nedenle, *"şartların devrim için uygun olmadığı durumlarda"*, burjuva anlamda demokratik bir parlamenter düzeni, faşist düzene tercih ederler ve savunurlar; *"ama, aynı zamanda, parlamenta-*

rizmin gerçekten proleter ve devrimci eleştirisini de bilirler".

"Şartların devrim için uygun olduğu" durumlarda ise, komünistler, burjuva parlamentarizminin en devrimci olanını bile kaldırıp bir kenara atarlar; kitleleri, **biçimi ne olursa olsun**, mevcut burjuva diktatörlüğü **yıkmak için** harekete geçirirler. Komünistlerin parlamentoya bakış açıları budur. Şafak revizyonistlerinin bakış açısı ise, M. Belli, D. Avcıoğlu burjuvalarının bakış açısıdır.

Bir noktayı daha belirtelim: Burjuva parlamentarizmi, burjuva demokrasisinin bir göstergesi olmakla birlikte, faşist diktatörlükle asla bağdaşmaz bir şey de değildir. Bu konuda Dimitrov yoldaşı dinleyelim:

"Tarihsel, toplumsal ve ekonomik koşullar; ulusal özellikler hatta bir ülkenin uluslararası durumu, faşizmin ve faşist diktatörlüğün değişik ülkelerde değişik biçimlerde gelişmesine yol açmaktadır Faşizmin geniş bir kitle dayanağı bulamadığı ve faşist burjuva kampın çeşitli grupları arasındaki mücadelenin kesin olduğu birtakım ülkelerde ***bu rejim, öncelikle parlamentoyu dağıtma yoluna gitmez. Sosyal Demokrat Partiler de dâhil olmak üzere, öteki burjuva partilerinin biraz meşruiyet elde etmelerine göz yumar.***

Başka ülkelerde eğer yönetici burjuvazi erken bir devrimin patlak vermesinden korkuyorsa, faşizm, sınırlandırılmamış olan siyasi tekelini kurar. Bunu, ya hemen ya da rakip parti ve gruplara karşı terör yönetimini ve kan kusturmayı artırarak yapar. Kendi durumu özellikle açığa kavuşunca bu durum faşizmin, kendi temelini genişletmesini ve ***sınıfsal yapısını değiştirmeksizin açık terörist diktatoryayı kaba ve uydurma bir parlamentarizmle birleştirmesini engellemez.***"(abç) (Faşizme Karşı Birleşik Cephe, s. 60).

Demek oluyor ki, bazı şartlarda faşizm, *"parlamentoyu feshetme yoluna gitmeyebiliyor", "Sosyal Demokrat Partiler de dâhil olmak üzere, öteki burjuva partilerinin biraz meşruiyet elde etmelerine göz yumabiliyor", "sınıfsal yapısını değiştirmeksizin açık terörist diktatoryayı kaba ve uydurma bir parlamentarizmle birleştirebiliyor".*

Şimdi, Türkiye'de parlamentonun fonksiyonuna geçelim:

Ülkemizin tarihsel, toplumsal ve ekonomik koşulları, Türkiye'de

parlamentarizmin başından beri *"kaba ve uydurma"* olmasına yol açmıştır. Türkiye'de, yarı-sömürge, yarı-feodal yapıdan dolayı zayıf bir burjuvazi mevcuttur. Zayıf burjuvazi, iktidarını koruyabilmek için sürekli kitlelerin mücadelesini zorla ve şiddetle ezme yolunu seçmiştir; daha doğrusu o, varlığı ve iktidarını korumak için buna zorunludur.

Öte yandan, ülkemizde iktidara zayıf burjuvaziyle birlikte feodalizm döneminin kalıntısı, kudurgan toprak ağaları sınıfı da ortaktır. Bu sınıf, feodalizmin kanunu olan sopayı ve zoru, burjuva demokrasisinin yerine geçirmek için sürekli bir çaba harcamaktadır; çünkü tutarlı bir burjuva demokrasisi feodalizmin menfaati ile çelişir. Bu iki nedenle, Türkiye'de burjuva demokrasisi, başından beri, Kemalist iktidar dönemi de dâhil, faşizan ve feodal bir karakter taşımaktadır.

Öte yandan, uluslararası durum, burjuvaziyi ve toprak ağaları sınıfını parlamentoyu benimsemeye zorlamaktadır; çünkü parlamentoyu da ortadan kaldıran açık terörist bir diktatörlük, hem içerdeki halk kitlelerinin önünde, hem de dünya demokratik kamuoyu önünde, faşist çehresiyle sırıtıverecek ve kısa zamanda tecrit olacaktır. Kitlelere ve dünya demokratik kamuoyuna karşı *"demokratik"* görünebilmek, onları altedebilmek için Türkiye'de hâkim sınıflar, başından beri *"kaba ve uydurma bir parlamentarizmle"* faşist suratlarını maskelemeyi, sınıf menfaatlerine daha uygun bulmuşlardır. İşte, Türkiye'de parlamentonun fonksiyonu budur: **Faşizmi maskelemek.**

Türkiye'de parlamento, Kemalist iktidar döneminde de vardır ve hatta o dönemde parlamento daha da *"kaba ve uydurma"*dır. Gerçekte milletvekilleri seçimle değil, CHP yöneticileri tarafından ve hatta bizzat M. Kemal tarafından **tayin edilerek** tespit ediliyordu. Tabii ki her bölgeden, kitlelerin en azılı düşmanları, çevrenin en zengini ve nüfuzlusu, ağa, bey, eşraf, faizci, tefeci, patron, yüksek bürokrat vb. meclise doldurulуyor, parlamento böyle teşkil ediliyordu.

Şafak revizyonistleri, bu gerçekleri masumane (!) atlayıveriyorlar; *"hâkimiyet aracı"* (!) olarak gördükleri *"gerici parlamentoyu"* 1950 sonrasına has bir şey olarak görüyorlar. Yineleyelim: Türkiye'de gerici

parlamento, 1950 sonrasına has bir şey değildir, başından beri, Kemalist iktidar döneminden beri, hatta monarşik meşrutiyetten bu yana vardır ve başından beri de *"kaba ve uydurma"*dır; faşizmin suratına örtülen *"demokratik"* bir peçedir.

1950 sonrasının özelliği, parlamentosuz bir iktidarın yerini, parlamentonun mevcut olduğu bir iktidarın alması değildir. Daha önce komprador burjuvazi ve toprak ağalarının yalnızca hâkim kliğinin partisi varken, artık diğer komprador burjuva ve toprak ağası kliklerinin de partisi serbest edilmiştir; hatta bu, 1950'den sonra değil, 1946'dan itibaren olmuştur. Bu arada, TSEKP gibi, TSP gibi reformcu orta burjuva partileri de, kısa bir süre boy göstermişse de, bunlar hemen ezilmiştir. Ve *"çok partili"* sistemin, gerçekte, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının çeşitli siyasi kliklerine parti kurma imkânı sağlamaktan başka bir fonksiyonu olmamıştır.

Ülkemizde, İkinci Dünya Savaşı'nın sonundan itibaren *"çok partili"* sisteme geçilmesinin sebebi ise, Amerikan ve İngiliz emperyalizminin işbirlikçisi olarak boy gösteren DP kliğini, yani komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının o güne kadar muhalefette kalan ve siyasi örgütlenme imkânı bulamayan kliğini örgütlenme imkânına kavuşturmak, Almancı faşist CHP kliğinin yerine, Amerikan ve İngiliz uşağı DP kliğini iktidara getirmektir. Meselenin özü budur. Söz konusu olan, bazı aklı evvellerin sandığı gibi, ne *"faşizmden demokrasiye geçiş"*tir, ne de "gerici parlamento"nun *"başımıza"* bela edilmesi ve böylece *"karşı-devrimin pekiştirilmesi"*dir! Söz konusu olan şey, ikisi de değildir.

Şunu da belirtelim: Türkiye'de burjuva demokrasisinin, sınırlı da olsa, bazı kırıntılarının tadıldığı üç kısa dönem olmuştur. Birincisi, Kurtuluş Savaşının hemen ertesinde, TKP'nin henüz serbest olduğu kısacık dönem. İkincisi, İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda, TSEKP ve benzeri partilerin, sendikal örgütlenmenin serbest bırakıldığı kısacık dönem. Üçüncüsü de, 27 Mayıs darbesinden sonra gelen kısacık dönem.

Bu üç kısa dönemde, nispi demokratik bir ortamın mevcut olmasının sebebi şudur: Kurtuluş Savaşı'na katılan kitlelerin ve demokratik bur-

juva çevrelerinin etkinliği, Kurtuluş Savaşı'ndan sonra da bir süre daha devam etmiştir. Aynı şekilde, Almancı faşist CHP kliğine karşı İkinci Dünya Savaşı sırasında yürütülen anti-faşist mücadelenin hızı ve etkinliği, Saraçoğlu hükümeti düşürüldükten sonra da bir süre daha devam etmiştir. Yine aynı şekilde faşist DP iktidarına karşı, 27 Mayıs öncesinde girişilen demokratik mücadelenin hızı ve etkinliği, 27 Mayıs'tan sonra da daha bir süre devam etmiştir.

Fakat her seferinde de, önderliği elinde tutan komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları sınıflarının siyasi klikleri, halk kitlelerinin ve reformcu hâkim burjuvazinin mücadelesini kaldıraç yaparak iktidarı ele geçirdikten sonra, bu mücadelenin hızını önce yavaşlatmış, sonra da her türlü demokratik hakları çiğneyerek yarı-faşist veya faşist diktatörlüklerini adım adım gerçekleştirmişlerdir.

Türkiye'de parlamento başından beri, işte bu iktidarların, yani komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının yarı-faşist ve faşist diktatörlüklerinin maskesi olmuştur. Bugün de Türkiye faşist diktatörlük altındadır. Ama bugün de yine, *"kaba ve uydurma"* parlamento devam etmektedir ve bu kaba ve uydurma parlamentonun devam etmesini, bazı kesimleri hariç bizzat faşist klikler istemektedir.

Bu bağdaşmaz şeyleri, mesela M. Belli'nin askeri darbeciliği ile Mao Zedung yoldaşın halk savaşı teorisini bağdaştırma (!) maharetini gösteren Şafak revizyonistleri, şimdi de M. Belli ve D. Avcıoğlu'nun *"bütün kötülüklerin anası parlamentodur"* safsatası ile, TİP'in ve Ecevit'in *"parlamenter ahmaklığını"* bağdaştırma (!) maharetini göstermiştir.

Şafak revizyonistleri bir yandan *"gerici parlamentoyu emperyalizmin ve işbirlikçilerinin hâkimiyet aracı"* (!) olarak görüyorlar; öte yandan parlamentonun faşizmle asla bağdaşamayacağını, *"her şeye rağmen"* parlamentonun iyi bir şey olduğunu ve savunulması gerektiğini iddia ediyorlar. (Bak: PDA, sayı 27, Başyazı). Böylece, faşist kliklerle birlikte Türkiye'deki *"kaba ve uydurma"* parlamentonun savunucusu durumuna düşüyorlar.

Özetleyelim: Herşeyden önce, parlamento, *"emperyalizm ve işbirlikçilerinin **hâkimiyet aracı**"* değildir, ***"hâkimiyet aracı"*** gerici devlet

mekanizmasıdır, hâkim sınıflar **parlamentodan vazgeçerek de hâkimiyetlerini sürdürebilirler.**

İkincisi, Türkiye'de parlamento 1950'den sonra ortaya çıkmış değildir. Cumhuriyet döneminin başından beri ve hatta meşrutiyet döneminde de parlamento mevcuttur; fakat parlamento başından beri, Türkiye'de *"kaba ve uydurma"* bir şeydir, faşist ve yarı-faşist diktatörlüklerin *"demokratik"* maskesidir.

Üçüncüsü, 1950 sonrasının özelliği, parlamentosuz bir diktatörlükten parlamenter bir diktatörlüğe geçilmesi değil, komprador büyük burjuva ve toprak ağası sınıflarının bütün kliklerinin siyasi örgütlenme imkânına kavuşmuş olmasıdır.

Şafak revizyonistleri, parlamentonun Marksist-Leninist bir değerlendirmesini yapmadıkları gibi, Türkiye'de parlamentonun fonksiyonunu da asla kavrayamamışlardır. Bu dar kafalı burjuvalar, hangi meseleye el atsalar içinden çıkılmaz hale getiriyorlar (Bak: TİİKP Program Taslağı Eleştirisi, 20. Maddenin eleştirisi)

11. Şafak revizyonistleri, ***"siyasi ve iktisadi buhran**, Amerikan uşağı DP iktidarının 27 Mayıs 1960'da yıkılmasıyla **sonuçlandı**"* diyorlar. Üzerinde durulmaya bile değmeyecek ölçüde saçma bir iddiadır bu. Burjuvazinin ve toprak ağalarının hâkimiyeti devam edecek, feodal ağlarla örülmüş bir kapitalizm devam edecek, fakat **siyasi ve iktisadi buhran sonuçlanacak** (!).

Buhran, bugünkü iktisadi düzenin ve ona bağlı olarak sosyal ve siyasi düzenin bizzat yapısında mevcut olan çelişmelerden doğmaktadır. Bu yapı, muzaffer bir halk devrimiyle yıkılmadıkça, bu çelişmeler sona ermeyecektir; bu çelişmeler sona ermediği sürece de, ne iktisadi ve ne de siyasi buhran sonuçlanır, Şafak revizyonistleri, düzenin temellerine dokunulmadan, onun bütün hastalıklarından kurtulabileceğini zannediyorlar. Böyle bir reçeteyi, "Marksizm-Leninizm'i" çürütmek" için, bütün gerici sınıflar ve onların "ilim adamları" da arıyorlar ama, henüz bulamadılar. (Bak: TİİKP Program Taslağı Eleştirisi, 20. Maddenin eleştirisi)

12. Şafak revizyonistleri, 27 Mayıs hareketine orta burjuvazinin ön-

derlik ettiğini ve darbeden sonra iktidarı orta burjuvazinin ele geçirdiğini, fakat daha sonra, *"iktidarı işbirlikçi büyük burjuvaziye ve toprak ağalarına bıraktığını"* iddia ediyorlar. Bu doğru değildir. Daha önce de belirttiğimiz gibi, darbeye önderlik eden, darbeden sonra iktidarı eline geçiren İnönücü CHP kliğinin temsil ettiği komprador büyük burjuvazi ve toprak ağalarıdır. Orta burjuvazi ve gençlik, darbenin gerçekleşmesinde önemli bir rol oynamışlardır ama, önder olarak değil, CHP kliğinin arkasına takılarak. Eğer Şafak revizyonistleri, İnönücü CHP kliğini orta burjuvazinin temsilcisi olarak görüyorlarsa, bir kere daha yanılıyorlar.

1965'te AP'nin tek başına iktidara gelmesiyle, orta burjuvazinin iktidardan indiği kastediliyorsa, MBK iktidarının ve koalisyon hükümetlerinin orta burjuvaziyi temsil ettiği kabul ediliyor demektir. Eğer koalisyon hükümetleriyle birlikte orta burjuvazinin iktidarının sona erdiği kastediliyorsa, bu sefer de sadece MBK iktidarının orta burjuvaziyi temsil ettiği iddia ediliyor demektir.

Gerçekte ise, hem MBK iktidarı dönemi, hem de koalisyon hükümetleri dönemi büyük komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarda olduğu dönemlerdir. Değişen şudur ki, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının bir kliği batarken, diğer kliği çıkmıştır. Mesele budur. İşçi-köylü kitleleri, kendi tecrübeleriyle 27 Mayıs hareketine Şafak revizyonistlerinden daha doğru bir teşhis koymuşlardır. (Bak: TİİKP Program Taslağı Eleştirisi, 21. Maddenin eleştirisi)

13. Kemalizm, hangi sınıfın ideolojisidir? Şafak revizyonizmine göre, Kemalizm; orta burjuvazinin devrimci kanadının ideolojisidir. *"12 Mart'tan Sonra Dünyada ve Türkiye'de Siyasi Durum"* broşüründe, faşizmin, *"orta burjuvazinin **Kemalist kesimlerinin*** (abç) *gözünü boyamak..."* istediği söyleniyor. (Bak: agy, s 45*) "Orta burjuvazinin Kemalist kesimleri"*nden kasıt, besbelli ki, orta burjuvazinin devrimci kesimleridir; yani sol kanadıdır.

Yine Şafak revizyonistleri, M. Kemal'in ilkelerinin faşizmle asla bağdaşmayacağını iddia etmekte ve *"faşistler, M. Kemal'in ilkelerini tahrif ederek, kendi faşist safsatalarının bir parçası olarak gösterebileceklerini sanıyorlar"* demektedirler. (agy, s.45)

Yine Şafak revizyonistleri, "*M. Kemal, **halkımızın ilerici tarihinin*** (abç) *bir parçasıdır*" demektedirler.

Bu iddiaların, Türkiye gerçekleriyle en küçük bir ilgisi ve bağdaşır tarafı yoktur. Şafak revizyonistleri, kendi boş hayallerini gerçeklerin yerine koymaya çalışıyorlar; ülkemizde bir yığın revizyonist ve oportünist klik, özellikle Kemalizm konusunda aynı şeyi yapıyor. Özellikle Kemalizm konusunda, orta burjuvazinin gerçeklere aykırı idealist yargıları öylesine beyinlere yerleşmiş, kafalara öylesine tekel kurmuştur ki, Kemalizm'in komünistçe değerlendirilmesi adeta olanaksız hale gelmiştir.

Şimdi iyi biliyoruz ki, bizim Kemalizm konusundaki yargılarımız, Çetin Altan, D. Avcıoğlu, İlhan Selçuk'tan tutun da, TİP, M. Belli, H. Kıvılcımlı, TKP, THKP-THKC, THKO ve Şafak revizyonistlerine kadar, bütün burjuva ve küçük burjuva örgüt ve akımlarını öfkeyle ayağa fırlatacaktır. Ama öfkeyle ayağa fırlamaktansa, Türkiye tarihine daha ciddi olarak göz atmaları, onu doğru olarak kavramaya çalışmaları gerekmez mi? Türkiye gerçekleri bize şunu gösteriyor:

Kemalizm demek, fanatik bir anti-komünizm demektir. Kemalistler, M. Suphi ve 14 yoldaşını, kahpece ve hunharca boğazlamışlardır. TKP'yi, M. Suphi yoldaşın ölümünden sonra bu isme layık bir parti olmadığı halde, amansız bir şekilde ve her fırsatta ezmiş, bugün Amerikancı faşist sıkıyönetim mahkemelerinin yaptığını, Kemalist iktidar defalarca yapmıştır; her iki yılda bir, çoğu zaman her yıl en az bir kere, genel tutuklamalar düzenleyerek yüzlerce insanı polis işkencesinden geçirmiş, karakollarda ve zindanlarda çürütmüştür. Sovyetler Birliği'ne, menfaat sağlamayı hesapladığı müddetçe dalkavukluk etmiş, diğer zamanlarda sinsi ve azgın bir düşmanlık beslemiştir.

Kemalizm demek, işçi ve köylü yığınlarının, şehir küçük burjuvazisinin ve küçük memurların sınıf mücadelesinin kanla ve zorbalıkla bastırılması demektir. Kemalizm, işçilerin süngü ve ateş, cop ve dipçik, mahkeme ve zindan, grev ve sendika yasağı demektir; köylüler için ağa zulmü, jandarma dayağı, yine mahkeme ve zindan ve yine her türlü örgütlenme yasağı demektir. Şnurov yoldaşın verdiği örnekleri, Adana-Nusaybin demiryolunda işçilerin nasıl kurşuna dizildiğini bütün arkadaşlar bir kere daha hatırlasınlar.

Kemalizm demek, her türlü ilerici ve demokratik düşüncenin zincire vurulması demektir. Kemalizm'i övmeyen her türlü yayın faaliyeti yasaktır. İlerde, Kemalist iktidar aleyhine herhangi bir yazının çıkabileceği ihtimali dahi, yayın organlarının kapatılması için yeterli sebeptir. Sonu gelmez *"örfi idareler"* memleketi kasıp kavurmaktadır ve her bir *"örfi idare"* yıllarca sürmektedir; meclis, CHP'nin tepesindeki bir avuç yöneticinin ve onun değişmez başkanı M. Kemal'in elinde oyuncaktır; Anayasa da ve bütün yasalar da öyledir, ülkeyi gerçekte ordu yönetmektedir.

Kemalizm demek, her alanda Türk şovenizminin kışkırtılması, azınlık milliyetlere amansız bir milli baskının uygulanması, zorla Türkleştirme ve kitle katliamı demektir.

Kemalizm'in *"istiklâl-i tam"* ilkesi demek, yarı-sömürgelik koşullarına seve seve razı olma ilkesi demektir. Kemalist Türkiye, yarı-sömürge Türkiye'dir. Kemalist iktidar, İngiliz-Fransız emperyalizmine ve daha sonra Alman emperyalizmine uşaklık eden, onlarla işbirliği eden bir iktidar demektir. Şnurov'un belirttiği gibi, Kemalistlerin emperyalistlerle olan sınıf kardeşliği, milli düşmanlıklarından ağır basmıştır; Kemalist iktidar, birçok defalar İngiliz, Fransız ve Alman şirketlerinin menfaatlerini korumak için, Adana-Nusaybin demiryolu grevinde olduğu gibi, işçileri kurşuna dizmiştir.

Şimdi Kemalizm dalkavukluğu yapan revizyonistler, bize hışımla soracaklar: Peki öyleyse, Kemalistleri SSCB ve Lenin niçin destekledi! Bunun yanıtı gayet basittir: SSCB ve Stalin, Japonya'ya karşı Guomintang'ı niçin desteklediyse, bunu da onun için destekledi.

ÇKP ve Mao Zedung yoldaş, Asya'nın, Afrika'nın ve Latin Amerika'nın geri ülkelerindeki komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının iktidarlarını, mesela Yahya Han'ın faşizmini, ABD emperyalistlerine ve Sovyet sosyal emperyalistlerine karşı niçin destekliyorsa, o dönemde SSCB ve Lenin yoldaş da, Kemalistleri onun için destekledi, yani o dönemde daha gerici ve daha büyük düşman olan İngiliz-Fransız emperyalistlerini tecrit etmek için destekledi; yani SSCB ve Lenin yoldaş, gericiler arasındaki çelişmelerden devrimin menfaatine ustalıkla yararlandılar. Mesele budur.

Kemalizm'e dalkavukluk eden revizyonistler, hışımla bağıracaklar: "Siz, Kemalizm'in milli kurtuluşçu yönünü reddediyorsunuz." Hayır! Biz sadece Kemalizm'in *"milli kurtuluşçuluğunun"* niteliğini doğru tespit ediyoruz. Kemalizm'in milli kurtuluşçuluk olarak gördüğü şey, sömürge yapının kalkması, fakat yarı-sömürge yapının olduğu gibi muhafaza edilmesidir; emperyalizmin doğrudan hâkimiyetinin kalkması, fakat dolaylı hâkimiyetinin olduğu gibi devam etmesidir; emperyalizmle iktisadi ve siyasi işbirliğidir; emperyalizme siyasi bakımdan yarı-bağımlılıktır. Kemalistler, sömürgeciliğe niçin karşıdırlar? Bu sorunun yanıtını Şnurov yoldaştan daha önce aktardık. Bir kere daha okuyalım:

"... Devrimin başına Türk ticaret burjuvazisi geçti. Türkiye tarım ülkesi olduğu için, tüccarların başlıca alışverişi tarım ürünleri üzerine idi. Böylece ticaret burjuvazisi, ağalar ve büyük toprak sahipleriyle sıkı bağlar kurdu. Her Türk köyünde ağa ve büyük toprak sahibi, aynı zamanda tefeci ve köylü ürünlerinin belli başlı alıcısı ve satıcısıydı. Bu ağaların bazen un değirmeni, yağ veya kuru meyve işleyen küçük imalathaneleri ve diğer ufak tefek teşebbüsleri oluyordu. Ağalar aynı zamanda tarım ürünlerini toptan satın alan büyük ticaret firmalarının acenteleri durumundaydılar

"Bu koşullar altında, Türkiye, Avrupa kapitalistlerine yenilmiş olsaydı, yabancılar en kısa zaman içinde bütün ticareti ve sanayii ele geçireceklerdi. Türk burjuvazisi bir ölüm-kalım sorunuyla karşı karşıyaydı. Kapitalistlerin işgali altındaki liman şehirleri olmazsa, devlet kendilerini desteklemezse, yabancılara verilen imtiyazlar devam edip Türkiye her bakımdan yabancı kapitale bağlı kalırsa, yurdun öz ticaret ve sanayii er geç ölecekti, tüccarı, sanayiciyi, tarım ürünlerini yabancı ülkelere satan ağa ve büyük toprak sahiplerini devrimci kılan işte bu tehlike idi. Köylü, işçi ve küçük esnafın kapitalistler ve toprak ağalarına karşı duyduğu hoşnutsuzluk ustalıkla yabancı kapitalistlerle mücadeleye dönüştürüldü."

Kemalistleri, sömürgeliğe karşı çıkaran sebepler işte, Şnurov yoldaşın işaret ettiği sebeplerdir. Japon emperyalizminin işgaline karşı çıkan Çan Kay-Şek ve onun temsil ettiği sınıflar ne kadar milli kurtuluşçu ve

devrimciyse, M. Kemal ve onun temsil ettiği sınıflar da, o kadar milli kurtuluşçu ve devrimcidir.

Kemalizm demek, aynı zamanda, toprak ağaları sınıfıyla kol kola, omuz omuza köylü kitlelerini ezmek, menfaat birliği etmek, sınıf kardeşliği etmek demektir.

Bütün bu gerçekler, Kemalizm'in sınıf karakterini, hangi sınıfın ideolojisi olduğunu açıkça gösteriyor: **Kemalizm, komprador Türk büyük burjuvazisinin ve orta burjuvazinin sağ kanadının ideolojisidir.**

Kemalizm'in faşizmle bağdaşmaması bir yana, Kemalizm, bizzat faşizm demektir. Kemalist diktatörlük, askeri faşist bir diktatörlüktür. 1930'ları yaşayan birinden dinleyen eski bir devrimci arkadaşın ifade ettiğine göre, o günlerde TKP'nin şiarı şudur: *"Kahrolsun Kemalistlerin faşist diktatörlüğü"*. Ama bu şiar, her nedense sonraları terk edilmiştir.

"M. Kemal, halkımızın ilerici tarihinin bir parçasıdır" diyorlar. **Halkımızın tarihi**, zaten tümden ilericidir. Bütün dünya halklarının tarihi ilericidir. Ama M. Kemal, **halkımızın tarihinin** bir parçası değil, komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının ve onlarla birleşen orta burjuvazinin sağ kanadının, yani **gerici sınıfların tarihinin** bir parçasıdır. Mesela, bir Fatih Sultan Mehmet ne kadar halkımızın tarihinin bir parçasıysa(!), M. Kemal de o ölçüde halkımızın tarihinin bir parçasıdır(!)

Şafak revizyonistleri, M. Kemal'i, Sun Yat-Sen'e benzetiyorlar. M. Kemal, Sun Yat-Sen'e değil, Çan Kay-Şek'e benzer; hatta Türkiye'nin Çan Kay-Şek'idir. Sun Yat-Sen, ülkesinde komünistlerle ittifaktan yanadır; birçok komünist, bu arada Mao Zedung yoldaş, Sun Yat-Sen'in partisinin merkez komitesindedir. Sun Yat-Sen, Sovyetler Birliği ile samimi ve yakın bir dostluk kurmuştur.

Sun Yat-Sen, işçi-köylü yığınlarının hayat seviyelerinin yükseltilmesinden ve onlara burjuva demokrasisinin verebileceği azami hak ve özgürlüklerin verilmesinden yanadır; hayatta olduğu sürece de, bunun için mücadele etmiştir. Sun Yat-Sen, toprak ağaları sınıfının amansız düşmanıdır; onlara karşı köylü kitlelerinin menfaatinden yanadır. Sun Yat-Sen kapitalistlerin ve toprak ağalarının değil, köylü kitlelerinin söz-

cüsüdür. Lenin yoldaşın daha 1912 yılında Sun Yat-Sen için söylediklerine kulak verelim:

"*... cumhuriyete kavuşan militan ve başarılı Çin demokrasisinin bu aydın sözcüsü... ilerici bir Çin demokratı olduğu halde tıpkı bir Rus gibi düşünmekte.* ***Bir Rus Narodniğine benzerliği öylesine ki****(abç), temel fikirlerde ve birçok ifade biçimlerinde tam bir özdeşliğe kadar varıyor.*" (Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri, s. 62).

Narodnikler, bilindiği gibi, Rusya'da **köylü kitlelerinin çıkarını temsil eden bir küçük-burjuva demokratik** hareketin mensuplarıydılar. Bunların amacı istibdata son verilmesi, büyük toprakların köylülere dağıtılmasıydı. Narodniklerin yanlışı, tutarlı demokratik devrim programını sosyalizm sanmalarıydı.

"Rus burjuva demokrasisi, uzak ve yalnız öncüsü soylu Herzen'le başlayarak, ta yığın temsilcilerine, 1905'in Köylü Birliği üyelerine, 1906-1912'nin ilk Dumasındaki Trudovik milletvekillerine kadar, Narodnik bir renk taşır. ***Şimdi bakıyoruz*** [Sun Yat-Sen'in temsil ettiği] ***Çin'deki burjuva demokrasisi de aynı Narodnik rengi taşıyor.***" (age, s. 63)

Aynı kitabın dipnotunda şunları okuyoruz:

"*Köylü Birliği, 1905'te* [Rusya'da] *kurulan* ***devrimci bir köylü örgütüdür****... Tarım programı,* ***toprakta özel mülkiyetin kaldırılmasını, hükümet, kilise ve krallık topraklarının tazminat ödenmeksizin köylülere devredilmesini öngörüyordu.***" (abç)

"*Trudovikler, Birinci Duma'da bir* ***köylü*** *milletvekilleri grubu, Nisan 1906'da* ***küçük-burjuva demokratlar*** *tarafından kurulmuştur.*

"***Trudovikler****, Narodnik* ***eşit toprak tasarrufu programını benimsiyor, toprak sahiplerinin topraklarıyla, hükümet, kilise ve çarlık topraklarının köylülere devrini, toprak eşitsizliğinin ve milli eşitsizliklerin kaldırılmasını****, genel oy hakkının tanınmasını istiyorlardı."* (abç)

Lenin yoldaş, Sun Yat-Sen'i işte bu **köylü temsilcisi devrimci demokratlara** benzetmektedir. Bu benzerlik o kadar ki, Sun Yat-Sen de Narodnikler gibi, tutarlı ve militan demokratik devrim programına *"sosyalizm"* adını vermektedir.

Lenin yoldaşı okumaya devam edelim:

*"**Sun Yat-Sen'in programının her bir satırında militan ve içten bir demokrasi ruhu seziliyor.** Program bir 'Irk' devriminin yetersizliğinin iyice anlaşıldığını göstermektedir. Siyasi sorunları önemsememenin, hatta siyasi özgürlüğün değerini küçümsememenin dahi, ya da Çin 'sosyal reformu'nun, Çin Anayasa reformlarının, vs. Çin istibdatıyla bağdaşabilirliği fikrinin tek bir izi yok bu programda. **Tam demokrasi ve cumhuriyet dileğinden yana bir program bu... Çalışan ve sömürülen halka duyulan içten yakınlığı, halkın gücüne ve davasının haklılığına duyulan inancı dile getiriyor.**"* (abç) (age, s. 63)

Lenin yoldaş devam ediyor:

"*Çin'de Cumhuriyetin Asyai geçici cumhurbaşkanı* [Sun Yat-Sen], *çökmekte olan değil, yükselmekte olan bir sınıfın, gelecekten korkmayan, geleceğe inanan ve kendini feda etmeyi göze alaraktan, gelecek için çarpışan bir sınıfın; imtiyazlarını korumak için geçmişin ayakta kalmasına ya da yeniden başa geçmesine bel bağlayan bir sınıfın değil, geçmişten nefret eden, geçmişin ölü ve boğucu çürüyüklerini nasıl temizleyip atacağını bilen bir sınıfın soyluluğu ve kahramanlığına sahip bir devrimci demokrattır.*" (age, s. 64)

Lenin yoldaş, Sun Yat-Sen'in hangi sosyal sınıfa dayandığını da açıkça işaret ediyor:

"***Tarihi olarak hâlâ ilerici bir davanın savunuculuğunu üzerine alabilecek güçte olan bu Asya burjuvazisinin başlıca temsilcisi, ya da başlıca sosyal dayanağı KÖYLÜ'dür.***" (abç), (age, s. 65)

Lenin yoldaş, Asya'da burjuvazinin bir başka kesimine daha işaret ediyor:

"*Ve onun yanı sıra* [yani köylülerin yanı sıra], *Yuan Şihkay gibi önderleri pekâlâ ihanet edebilecek tıynette bir* ***liberal burjuvazi*** (abç) *vardır.*" (aynı yerde)

Lenin yoldaşın **liberal burjuvazi** ile neyi kastettiğini biraz sonra belirteceğiz. Şimdi onun, Sun Yat-Sen hakkında söylediklerini okumaya devam edelim:

"***Emekçi yığınları harekete geçiren, onlara mucizeler yarattıran ve Sun Yat-sen'in siyasi programının her bir satırından dışarı vuran o büyük, içtenlikle demokratik heyecan*** *olmaksızın, Çin halkının yüzyıllar süren esaretinden kurtulmasına imkân yoktur.*"(abç) (aynı yerde)

Lenin yoldaş aynı yazıda Çin'deki **üç sosyal gücü** birbirinden ayırıyor ve bunların nasıl bir siyaset izlediklerini ve izleyebileceklerini de belirtiyor:

"*İmparator, muhakkak, yeniden başa geçmek için feodal beyleri, bürokrasiyi ve din adamlarını birleştirmeye çalışacaktır. Liberal kralcılıktan liberal cumhuriyetçiliğe daha henüz geçen (o da ne zamana kadar?) bir burjuvazinin temsilcisi Yuan Şih-Kay, krallıkla devrim arasında kaypak bir siyaset izleyecektir. Sun Yat-Sen'in temsil ettiği devrimci burjuva demokrasisi, siyasi ve tarımsal reformlar konusunda köylü yığınlarının insiyatifini, kararlılığı ve gözüpekliğini azami ölçüde geliştirme yoluyla Çin'i yenileştirmeye çalışmakla doğru hareket etmektedir.*" (age, s. 68-69).

Nihayet Lenin yoldaş Çin'de, ilerde kurulacak bir proletarya partisinin, Sun Yat-Sen hareketine karşı nasıl bir tutum takınacağını da büyük bir uzak görüşlülükle tespit ediyor:

"*Bir ihtimal, proletarya bir çeşit Çin Sosyal-Demokrat İşçi Partisi* [yani Çin Komünist Partisi] *kuracak ve bu parti, Sun Yat-Sen'in küçükburjuva ütopyalarıyla gerici görüşlerini* [yani demokratik devrim programına *'sosyalizm'* demesini] *eleştirmekle birlikte, muhakkak ki onun siyasi ve tarımsal programını devrimci-demokratik özünü ortaya çıkarmaya, savunmaya, geliştirmeye dikkat edecektir.*" (age, s. 69)

Sun Yat-Sen hareketi, görüldüğü gibi geniş köylü kitlelerine dayanan, onları harekete geçiren, gerçekten devrimci ve militan bir **köylü hareketidir**. ÇKP, elbette bu mirasa sarılacaktır. M. Kemal hareketiyle bunun arasında bir benzerlik var mıdır? Yoktur ama, M. Kemal ile liberal burjuvazinin hareketi olan Yuan Şih-kay hareketi arasında, tam bir benzerlik vardır.

Liberal burjuvazi kavramıyla Lenin yoldaşın kastettiği nedir?

*"Burjuvazinin siyasi yönden en az gelişmiş kanadı adına hareket eden eğilimi **liberal**, burjuvazinin daha fazla gelişmiş kesimi ile küçük-burjuvazi adına hareket eden eğilim de **liberal demokratik** eğilim"*dir .(abç) (Bir Adım İleri, İki Adım Geri, s. 156).

"Bizde, [Rusya'da] *liberal demokratik eğilimin en demokratik eğilimin en demokratik kesimi olan Sosyalist-devrimciler..."* (age, s. 156).

Rusya'da Sosyalist-devrimciler, bilindiği gibi, Narodniklerin devamıdır. Lenin, Sun Yat-Sen hareketini Narodniklerle aynı gördüğüne göre, demek ki, Sun Yat-Sen hareketini de, ***"liberal demokratik eğilimin en demokratik kesimi"*** olarak değerlendirmektedir.

Bugün yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde Lenin yoldaşın liberal-demokratik dediği eğilimin temsil ettiği sınıflar, proletarya önderliğindeki halkın birleşik cephesine katılan milli burjuvazinin devrimci kanadı, şehir küçük-burjuvazisi ve köylülerdir, yani orta köylülerdir. Lenin yoldaşın **liberal** dediği eğilimin temsil ettiği sınıflar ise, milli burjuvazinin karşı-devrim safında yer alan gerici kanadı ve komprador büyük burjuvazidir (Rusya'da bu eğilimi Kadetler temsil etmekteydi).

Sun Yat-Sen hareketi, **liberal-demokratik eğilimin en demokratik kesimi** olduğu halde, yani orta köylüleri temsil ettiği halde, Kemalist hareket, **liberal** eğilimi, yani orta burjuvazinin sağ kanadını ve komprador Türk büyük burjuvazisini temsil ediyordu. Bu iki hareket arasında, böylesine kıyas kabul etmez, önemli bir fark vardır. Şafak revizyonistleri, işte bu son derece önemli farka gözlerini kapıyorlar.

14. Şafak revizyonistleri, *"M. Kemal'in 'istiklâl-i tam' ilkesinin mirasçısıyız, bu mirası faşistlere terk edemeyiz; ona sıkı sıkıya sarılmalıyız"* diyorlar. Bu *"miras"* denilen şeye komünistlerin neden sarılamayacağı, zannederiz ki yeterince açıklığa kavuşmuştur. Bu *"miras"*ı bugün, M. Kemal'in yakın silah arkadaşı İ. İnönü devam ettiriyor, Nihat Erim devam ettiriyor, bunların izinde yürüyenler devam ettiriyor.

Bu kişilerin ve bunların mensup olduğu örgütlerin bugün hangi sınıfları ve hangi eğilimi temsil ettiğini biliyorsunuz. Hatta Bülent Ecevit, Şafak revizyonistlerinin dört elle sarıldığı *"miras"*ı birazcık eleştirdiği için, Kemal Satır güruhunun saldırısına uğradı. Şafak revizyonistleri, bu, *"miras"* diye her olur olmaz şeye hırsla sarılan aç gözlü bezirgânlar, M. Kemal hareketini değerlendirirken, Ecevit'in daha sağına düşmekte, Kemal Satır güruhuna yaklaşmaktadırlar.

Komünistler, tarihin devrimci mücadelede silah haline getirilmesini çok iyi bilirler. Ama, *"miras"* diye gerici şeylere sarılmak, halk kitlelerinin aldatılmasında gericilerle ağız birliği etmek, onlara suç ortaklığı etmek olur. *"Miras"* diye gerici şeylere sarılmak, bizi kitlelerle kaynaştırmaz, tersine, onlardan koparır. Kemalizm'e *"miras"* diye sarılmak, bizi Kemalist iktidarın hunharca ezdiği işçi-köylü yığınlarından emekçilerden koparır.

Evet, bugün hâkim sınıflar tarafından kafası Kemalizm konusunda yanlış düşüncelerle doldurulmuş, Kemalizm'e sempati duyan işçi ve köylü yığınları da vardır. Ama eğer bu yanlış fikirlerle mücadele etmezsek, eğer bu yanlış fikirleri işçilerin ve köylülerin kafasından söküp atmazsak, emekçi yığınlarının çeşitli kesimleri arasında, çeşitli milliyetlere mensup emekçiler arasında tam bir birlik, dayanışma ve güven sağlayamayız.

Ayrıca bugün açısından, gerici sınıflara karşı doğru ve başarılı bir mücadele yürütemeyiz. Kemalizm'in ilkelerini (bu ilkelerin neler olduğunu gördük) savunan ve uygulayan askeri faşist diktatörlükler karşısında kitleleri silahsız bırakmış oluruz. Kemalist diktatörlük Yahya Han diktatörlüğünden farksızdır; biz, kitlelere böyle bir rejimi sempatik gösteremeyiz. Şafak revizyonistlerinin yaptığı şey budur.

Komünistler, tarihin devrimci mücadelede bir silah haline getirilmesini bilirler. Kurtuluş Savaş'nda canıyla, kanıyla destanlar yaratan halk kahramanları vardır. Mesela bir Karayılan vardır, biz bunların mücadelelerinin mirasçısıyız. Biz, bunların tükenmez enerjilerinin, mucizeler yaratan dehalarının, sonsuz devrimci güçlerinin mirasçısı-

yız. Her fırsatta yığınların mücadelesini kanla ve zorbalıkla bastırmaya çalışanların, onlara düşmanlık gösterenlerin değil!

Bazı silahlar vardır ki, onu elinde tutanlar yenilmez bir güce sahip olurlar. Mesela, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi böyle bir silahtır. Kitlelerin devrimci tecrübeleri böyle bir silahtır.

Bazı silahlar da vardır ki, onu elinde tutanlar, kendilerini yaralarlar: Yani silah geri teper ve kendisini elinde tutanları vurur. İşte Kemalizm böyle bir silahtır! Şafak revizyonistleri böyle bir silahı elimize almak istemediğimiz için, bizi diledikleri gibi suçlayabilirler. Ama, biz de, onların sağa sola reklam ettikleri bu silahın gerçek mahiyetini yığınlara ve devrimci kadrolara anlatmaktan geri durmayacağız.

15. Şafak revizyonistleri, *"Lenin-Stalin ve Mao Zedung'un, M. Kemal tahlilleri bize ışık tutmalıdır"* diyorlar. Evet, biz de aynı kanaatteyiz. Böyle bir ışığa çok gereksinimleri var. Baksanıza, karanlıkta el yordamıyla yürümeye çalışan körlere benziyorlar. Ama, bunlarınki körlüğün başka bir çeşidi: **Siyasi körlük.**

(Ocak-Ağustos 1972)

Not: Ocak 1972'de yazıldı. Ağustos 1972'de revizyonizmle örgütsel ayrılıktan sonra aslına bağlı kalınarak yeniden kaleme alındı.

ŞAFAK REVİZYONİZMİ İLE ARAMIZDAKİ AYRILIKLARIN KÖKENİ ve GELİŞMESİ

TİİKP (Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi) Revizyonizminin Genel Eleştirisi

Eski adıyla Proleter Devrimci AYDINLIK (PDA), bugünkü adıyla ŞAFAK hareketi saflarında iki kanat arasında bazen açık, bazen gizli, bazen sert biçimlere bürünerek, bazen yumuşayarak ama kesintiye uğramaksızın sürüp gelen mücadele, nihayet iki kanadın aynı örgüt içinde bir arada durmalarının artık tamamen imkânsız olduğu bir noktaya geldi dayandı.

Şimdi proleter kanat, revizyonist-burjuva klikle bütün bağlarını bıçakla keser gibi kesip atarak, Marksist-Leninist temeller üzerinde yeniden örgütlenmeye girişmiş bulunuyor. Fakat hareketin başına çöreklenen revizyonist kliğin marifetiyle, birçok yoldaş, iki çizgi arasındaki mücadeleden habersiz kaldı. Revizyonistler, *"parti disiplini"* perdesi arkasına sığınarak, iki çizgi arasındaki mücadeleyi kadrolardan gizlediler. Doğru devrimci düşünceleri, hayâsızca ve alçakça bastırma yoluna gittiler. Bunda bir ölçüde de başarılı oldular.

Bugün birçok yoldaş, bu "ani" ve "beklenmedik" "bölünme" karşısında şaşkına dönmüştür. Meseleleri, henüz sıfırdan başlayarak öğrenmeye çalışmaktadır. Revizyonistler, kadroların şaşkınlığından faydalanarak, bulanık suda balık avlamaya çalışıyorlar, hakkımızda bir yığın ipe sapa gelmez dedikodularla, iftira kampanyalarıyla, şahsi saldırılarla, meselenin özünü gözlerden saklamaya, pisliklerini gizlemeye, bizleri karalamaya çalışıyorlar. Onlar, elbette kendilerine yakışan mücadele yolunu -iftira, yalan, dedikodu, şahsi saldırı ve eleştirinin bayağılaştırılması yolunu- tutacaklardır ve bunda şaşılacak bir taraf yoktur.

Proleter devrimciler de elbette kendilerine yakışan yolu tutacaklardır. Meselenin özünü ön plana çıkararak, burjuva kliğin ideolojik, politik, örgütsel ve taktik çizgisini sergilemek yolunu... Buna iki bakımdan acilen ihtiyaç vardır. Birincisi, şaşkınlığa düşen militan kadrolara, iki çizgi arasındaki mücadeleyi doğru olarak kavratmak, onların Marksizm-Leninizm safında yer almasını sağlamak. İkincisi de, yeniden örgütlenmeye giriştiğimiz bu dönemde, örgütümüzün üzerine kurulacağı, doğru ideolojik, politik, örgütsel ve taktik ilkeleri tespit ederek bunlar üzerinde birlik sağlamak.

Bu nedenlerle, revizyonist kliğin öteden beri, kılıktan kılığa girerek ama özünde esaslı hiçbir değişikliğe uğratmadan devam ettirdiği ihanet çizgisini ve bu çizgi ile aramızdaki mücadelenin geçmişini kısaca özetlemeyi zorunlu görüyoruz.

Revizyonist Kliğin Ortaya Çıkışı: Aydınlık Sosyalist Dergi ve İşçi-Köylü

1965 yılının sonunda ve 1966 yılının başında pasifist, parlamentarist TİP yönetici kliğiyle, askeri darbeye bel bağlayan Mihri Belli kliği arasında ortaya çıkan mücadele gittikçe şiddetlenerek devam ediyordu. Bu iki klik arasında özünde hiçbir fark yoktu. İkisi de, esasta, modern revizyonizmin *"kapitalist olmayan yol"* tezinde birleşiyorlardı.

Tek fark, birinin seçimlere ve parlamentoya bel bağlamasına karşılık, diğerinin askeri bir darbeye umut bağlamış olmasıydı. TİP kliği, bütün hesaplarını seçimlerde alacağı oylar üzerine kuruyor, kendisine parlamento yolunun kapanacağı endişesiyle işçi sınıfımızın, yoksul köylülerin ve gençliğin aktif mücadelesine hayâsızca saldırıyordu.

Kasım 1967'de Türk Solu çevresinde toplanan M. Belli burjuva kliği ise, Doğan Avcıoğlu'yla kolkola, üniversite gençliğinin eylemlerini bir kaldıraç gibi kullanarak askeri darbe tezgâhlamanın hesapları içindeydiler. Öte yandan M. Belli kliği, geniş emekçi kitlelerine, işçi sınıfına ve köylülere sırtını dönmüştü. Dünya komünist hareketine, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'ne sırtını dönmüştü.

"Cezayir sosyalizmi" safsatalarıyla işçi sınıfının, yoksul köylülerin,

devrimci aydınların ve gençliğin bilincini bulandırıyor, gözüne kül serpiyordu. Reformcu bir burjuva diktatörlüğünü, proletarya iktidarı ve sosyalizm olarak yutturmaya çalışıyordu. Proletaryanın bağımsız siyasi örgütlenmesini, proletarya önderliğini reddediyordu. Tam bir hâkim millet milliyetçiliği güdüyor, faşist ırkçılıkta bile "olumlu" bir yan olduğunu iddia edecek kadar alçalıyor, Türk hâkim sınıflarının milli baskı politikasına suç ortaklığı ediyordu.

Gerek TİP hareketi, gerekse M. Belli hareketi sınıf muhtevası itibarıyla; milli burjuvazinin iki siyasi akımıydı. Ne var ki, suratlarına sosyalizm maskesi takmışlardı. Bu iki akımın ipliği çoktan pazara çıktığı için, bunların üzerinde uzun uzadıya durmanın artık gereği yoktur.

Şimdiki Şafak revizyonizmi, işte bu iki burjuva kliği arasında mücadelenin sertleştiği bir ortamda, Kasım 1968'de, Aydınlık Sosyalist Dergi (ASD) ile M. Belli'nin kuyruğundan sahneye çıktı. Her konuda M. Belli'ye sadık bir çizgi izledi. M. Belli'nin kaba-saba teorilerini ve saçmalıklarını enine boyuna geliştirdi. İşçi ve köylü edebiyatıyla M. Belli revizyonizmini süsledi.

İşçi-Köylü (İ-K) gazetesinin çıkarılmış olması, M. Belli'den ayrı bir hareket olmanın ve devrimci bir çizgi izlemenin delili olarak ileri sürülmektedir. Bu, saçmalığın ta kendisidir. Bir hareketin çizgisini belirleyen şey, şöyle ya da böyle bir yayın organı çıkarmak değildir. Önemli olan, yayın organının muhtevasıdır.

"Biz işçilere, köylülere eğiliyorduk"; evet ama, bir komünist gibi değil de, bir burjuva gibi... Burjuvazinin işçi ve köylülere eğilmediğini nereden çıkartıyorsunuz? Yükselen işçi, köylü hareketlerinin zorlamasıyla çıkan İşçi-Köylü gazetesinin siyasi çizgisi de, M. Belli çizgisinin tıpkısıydı. Görevi, *"işçilere ve köylülere milli bilinç* [yani burjuva ideolojisi] ulaştırmak" ve *"asker-sivil aydınlara işçi köylü hareketlerini tanıtmak"*tı. İktidarı ele geçiren burjuva subayları, işçi ve köylülerin hareketlerinden haberdar olmalıydılar ki (!), iktidara geldikten sonra onların meselelerine de lûtfedip eğilmeliydiler!

İşçi-Köylü'nün çıkarılmasına yol açan mantık, işte bu harika mantıktı! İşçi-Köylü'nün ideolojik çizgisini inceleyen herkes, bu çizginin,

tamamen ve kesinlikle M. Belli'nin burjuva çizgisi olduğunu açıkça görecektir. O kadar ki, M. Belli'nin *"sosyalizm yasağı"*, İşçi-Köylü'ye de sinmişti ve İşçi-Köylü'nün ilk sayılarında uzun süre *"sosyalizm"* kelimesini dahi kullanmaktan büyük bir titizlikle kaçınılmıştı.

Bugün, bu gerçekler, sinsi Şafak revizyonizmi tarafından, kedinin pisliğini örtmesi gibi gizlenmeye çalışılmaktadır.

Revizyonizmin Birinci Defa Kılık Değiştirmesi: Proleter Devrimci Aydınlık (PDA)

İktisadi buhranın gittikçe derinleşmesi, hâkim sınıflar arasındaki çelişmelerin şiddetlenmesi ve bunlara bağlı olarak işçi, köylü ve gençliğin şiddete dayanan eylemlerinin yükselmesi karşısında revizyonist klik, suratına yeni bir maske takarak bu eylemleri pasifleştirmeye girişti. M. Belli saflarında yeni bir çelişme ortaya çıkmıştı. Bir yanda, gençliğin kendiliğinden gelme mücadelesini temsil eden ve bu anlamda aktivizmi savunan küçük-burjuva gençlik önderleri, öbür yanda da her türlü aktif mücadeleyi reddeden pasifist burjuva unsurlar vardı.

İkinci grubun başını M. Belli'yle birlikte şimdiki Şafak revizyonistleri çekiyordu. TDGF Kurultayı'nda mücadele açığa çıktı. Bilindiği gibi bir müddet sonra yayın organları da ikiye ayrıldı ve PDA dergisi çıkarıldı. O günkü adıyla PDA revizyonizmi, gençliğin kendiliğinden gelme hareketlerine tercüman olan küçük-burjuva önderlere karşı uzun müddet M. Belli'nin sağcı çizgisini savundu. PDA'nın 1. sayısında, *"biz, Türk Solu'nun açtığı yoldan yürüdük"*, *"Türk Solu ve PDA, hareketimizin değişik ihtiyaçlarına cevap veren iki yayın organıdır"* diye yazdılar. Böylece M. Belli çizgisine bağlılıklarını açıkça ilan ettiler.

M. Belli ise, bir ara ortada bir tavır takındı. Gençlik kitlesinin büyük çoğunluğunun PDA revizyonizmine cephe alması üzerine, ustaca bir manevrayla *"askeri darbe"* emellerine daha uygun gördüğü TDGF yöneticileri tarafında yer aldı. M. Belli'yle, tipik küçük-burjuvalar olan gençlik önderleri arasında böylece bir ittifak doğdu. Gençlik kitlesine bunlar hâkim oldular. PDA revizyonist kliği, görüşlerine sadakatle sarıldığı M. Belli'nin ihanetine uğradı. Bunun üzerine görüşlerinde ufak tefek değişiklikler yapmak zorunda kaldı. Ama Mihrici öz değişmedi.

Gençlik hareketleri, elbette, küçük-burjuva karakterinden ötürü bir sürü zaaflar ve sakatlıklar taşıyordu! Bu doğal bir şeydi ve ancak, işçi, köylü kitleleri arasında kök salmış bir komünist partinin önderliği, gençliğin mücadelesini, geniş emekçi yığınlarının mücadelesiyle birleştirebilir ve bu zaafları ortadan kaldırabilirdi.

Fakat henüz komünist bir önderlik yoktu. Çeşitli revizyonist klikler, en başta da M. Belli kliği, gençliği kendi emellerine âlet etmek için, elinden gelen her şeyi yapıyor, gençlik hareketleri üzerinde etkili oluyorlardı! Gençlik hareketinin tabiatından gelen zaaflarla revizyonizmin etkisinden ileri gelen zaaflar birleşince, ülkemizin bu yiğit evlatlarının devrimci potansiyeli çıkmaz yollarda çarçur ediliyordu.

PDA kliği, gençliğin, gittikçe ağırlaşan faşist baskılara karşı şehitler vererek yürüttüğü militan mücadelesini dışardan seyretmekle ve ona sövmekle yetindi. Bu, onun gençlik kitlesinden tamamen kopmasına yol açtı.

Öte yandan PDA revizyonizmi, demokratik devrimin özünün toprak devrimi olduğunu reddediyordu. Köylülerin devrimci rolünü reddediyordu. Silahlı mücadeleyi, *"henüz şartların elverişli olmadığı"* gerekçesiyle reddediyordu. Marksist-Leninist devlet ve devrim teorilerini reddediyordu. Milletlerin kendi kaderlerini tayin hakkını reddediyordu. Burjuva milliyetçiliği devam ediyordu.

Buna karşılık M. Belli'nin, *"Filipin demokrasisi şartlarında proletarya partisi kurulamaz", "demokratik devrimde proletarya önderliği zorunlu değildir", "demokratik devrimden durmadan sosyalizme geçileceği söylenemez"* şeklindeki kaba teorileri terk edilmişti. Onun dışında, M. Belli'nin Kemalizm tahlili, tarih tahlili, Türkiye'de karşı-devrim teorisi devam ettiriliyordu.

Öte yandan tam da burjuva politikacılarına yakışacak bir tavırla, mal bulmuş mağribi gibi Hikmet Kıvılcımlı revizyonistinin fikirlerine sarıldılar! Yayın organlarını ardına kadar, onun yazılarına açtılar ve Kıvılcımlı-M. Belli kırması bir ideoloji yarattılar. Korkut Boratav'ın Milliyet'in *"Düşünenlerin Düşüncesi"* sütununa yakışacak anti-Marksist-Leninist feodalizm tahlilleri bununla birleşti. Türkiye'de feodalizmin varlığını inkâr etme noktasına vardılar.

Uluslararası planda, dünya komünist hareketiyle modern revizyonistler arasında ortacı bir tutum benimsendi. Sovyetler Birliği'nde ve Doğu Avrupa ülkelerinde revizyonistlerin iktidarı tekrar ele geçirdiği, proletarya diktatörlüğünün burjuva diktatörlüğüne dönüştüğü reddediliyordu. Hele Sovyetler Birliği'nde modern revizyonizmin sosyal-emperyalizme dönüştüğü kesinlikle reddediliyordu. Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin tecrübeleri reddediliyordu.

Hem sosyalizmle, hem de başını Sovyet revizyonist kliğinin çektiği modern revizyonizmle dost geçinme yolu tutuluyordu. SBKP'nin ve diğer revizyonist partilerin ufak-tefek (!) hatalar işlediği kabul ediliyordu. (Kendilerinin işlediği cinsten!...) Sonradan TİİKP olarak adlandırılan burjuva kulübü bu şartlarda, bu ideolojik temel üzerinde doğdu. Bir yandan başlıca konularda modern revizyonist çizgiyi sürdüren PDA kliği, daha sonra Mao Zedung Düşüncesi'ne el attı. Bu nasıl mümkün oldu? Elbette Mao Zedung Düşüncesi'nin özünü bir kenara bırakarak...

Mao Zedung Düşüncesi'nin yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde anlamı nedir? Mao Zedung yoldaş, Marksist-Leninist kesintisiz ve aşamalı devrim teorisini, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerin şartlarına uygulayarak şu sonuçlara varmıştır: Bu ülkelerde feodalizme karşı yürütülen mücadeleyle, emperyalizme karşı yürütülen mücadele birbirine kopmaz bağlarla bağlıdır.

Demokratik halk devriminin özü toprak devrimidir. Toprak devrimi, proletarya önderliğinde halk savaşı yoluyla başarıya ulaşır. Halk savaşı, özünde bir köylü savaşıdır. Proletarya partisi, yoksul ve orta köylülere dayanarak köylük bölgelerde silahlı mücadeleye girişmeli, buralarda kurtarılmış alanlar yaratmalı, bu kurtarılmış alanlar **uzun süreli savaş** içinde genişletilerek buralardan büyük şehirler kuşatılmalı ve en sonunda büyük şehirleri de zaptetmek suretiyle ülke çapında siyasi iktidar ele geçirilmelidir.

Proletarya partisi ve halk ordusu, bu uzun süreli savaş içinde adım adım inşa edilmelidir. Yine bu uzun süreli savaş içinde, feodalizme, emperyalizme ve komprador kapitalizme karşı, bütün halk sınıflarının, işçi sınıfının, köylülerin, şehir küçük-burjuvazisinin ve milli burjuvazinin

birleşik cephesi gerçekleştirilmelidir. Bu birleşik cephe, işçi sınıfı önderliğinde, işçi-köylü temel ittifakı üzerine kurulabilir.

Halk savaşının başarıya ulaşmasıyla ülke çapında kurulacak iktidar, bir burjuva diktatörlüğü değil, proletarya önderliğinde halk diktatörlüğüdür. Demokratik halk diktatörlüğü gerçekleştikten sonra, önderliği elinde tutan proletarya, yoksul ve aşağı-orta köylülerle birleşerek, durmaksızın proletarya diktatörlüğünü gerçekleştirmeli ve sosyalizmin inşaasına girişmelidir. Mao Zedung Düşüncesi'nin, Çin Devrimi deneyinin öğrettikleri, en genel çizgileriyle bunlardır.

PDA revizyonist kliği, bütün bunları reddediyordu. O sadece, Mao Zedung yoldaşın *"devrimin halk kitlelerinin eseri olacağı"* yolundaki doğru fikrini, silahlı mücadelenin karşısına çıkarıyor ve her silaha sarılma isteğini, *"halk kitlelerinden kopmak", "devrimin kitlelerin eseri olacağı"* düşüncesini reddetmek olarak suçluyordu. Bu hain klik, Mao Zedung Düşüncesi'ne bağlılığı, Türkiye'de silahlı mücadele düşmanlığı olarak yaymıştır.

"Devrimin kitlelerin eseri olacağı" konusunda bu kadar yaygara yapan PDA revizyonist kliğinin, kitle hareketleri karşısındaki tutumu da şudur: İşçi-köylü kitlelerinin kendiliğinden gelme mücadelesini göklere çıkarmak, kendiliğinde gelme mücadelenin önünde secdeye varmak! İşçi ve köylü kitlelerini, emekliye emekliye arkasından izlemek!.. Oysa, halk yığınları ve özellikle köylüler, silahlı iktidar mücadelesi için, dinamik, kararlı, tutarlı, doğru yolda ilerleyen bir komünist önderliğe muhtaçtır ve onların asıl eksiği budur.

Silahlı halk savaşına girişmek için, objektif şartlar son derece elverişlidir. İşçi ve köylü yığınlarının kendiliğinden gelme mücadelesi çığ gibi büyüyor ve yer yer silahlı çatışmalara kadar varıyordu. PDA revizyonizmi bu mücadelenin başına geçerek, halkın kendiliğinden gelme mücadelesiyle bilinçli siyasi mücadeleyi birleştirecek yetenekte değildi. Bu hain kliğin, silaha sarılmak isteyen halk kitlelerine önderlik etmeye ne inancı, ne hazırlığı ve ne de kabiliyeti vardı.

Bu klik, her şeyden önce, silahlı mücadelenin ve devrimin dengesiz gelişeceğine, ülkenin bazı yerlerinde daha önce bazı yerlerinde daha

sonra gelişeceğine inanmıyordu; uzun süreli silahlı mücadeleye inanmıyordu. Bu klik, önündeki görevi, *"devrimin sosyal ve psikolojik şartlarını hazırlamak"* olarak tespit etmişti. Bunun için, kitleleri *"örgütlemek ve bilinçlendirmek"* gerekiyordu! İşçiler ve köylüler geniş kitle örgütleri içinde, sendikalarda vb. teşkilâtlandırılmalıydı! Örgütsel politika bundan ibaretti.

"Bilinçlendirmek" için, bütün rolü kendiliğinden gelme kitle hareketlerinin şakşakçılığını yapmaktan ibaret olan İşçi-Köylü daha çok basılmalı ve dağıtılmalıydı! *"Bilinçlendirme"* görevi bundan ibaretti. Ayrıca kısmi reform talepleriyle kitle mitingleri, yürüyüşler, grevler vb. düzenlenmeliydi. Sınıf mücadelesinden sadece bunu anlıyorlardı. İhtilalci bir örgütlenmenin ve silahlı mücadelenin yerine legalizm, reformizm, salt barışçı mücadele biçimleri geçirilmişti.

Gerçekte kitle mitingleri, yürüyüşler, grevler düzenlemek, işçi ve köylü sendikaları kurmak vb. de lafta kaldı (bunlar, silahlı mücadeleye hizmet etmek ve ihtilalci bir örgütlenmenin parçası olmak şartıyla elbette reddedilemezler). Kitlelerin kendi inisiyatifleriyle giriştikleri hareketlere sonradan gidilerek gazete satıldı ve bu olayların haberleri gazeteye yazıldı o kadar...

Çoğu zaman kitlelerin devrimci öfkesi, "aman ha, bütün ülke çapında, işçileri ve köylüleri örgütleyip bilinçlendirmeden harekete geçmeye kalkmayın! Bu, maceracılık olur" mantığıyla pasifize edildi. Bu revizyonist klik, DİSK gibi, TÜTÜS gibi, reformist burjuva sendikalarıyla tamamen uzlaştı ve yayın organlarında, bunların üç-beş kuruş zam uğruna zaman zaman giriştikleri mücadeleleri göklere çıkararak, fakat onları bir kere bile eleştirmeyerek, işçi sınıfımızı ve yoksul köylülerimizi reformizmin kucağına itti.

Gerçekte, illegal faaliyet diye hiçbir şey yoktu ortada. Sözümona illegal partinin üyeleri, sabahtan akşama kadar dergide gazete satışına ve dağıtımına nezaret etmekle, dünyanın ve Türkiye'nin siyasi meseleleri üzerine gevezelik etmekle meşguldüler! Bu burjuva baylar, oturdukları sıcak köşelerinde dünya politikasına kendilerinin yön verdiğini sanacak kadar da aptal ve gururluydular.

Yazı kurulları, redaksiyon komiteleri, bir yığın büro! Buna bir de TİP'i ele geçirme politikasını ekleyin, işte örgütlenmenin bel kemiğini bunlar teşkil ediyordu. Bu örgütlenme ile hâkim sınıfların iktidarını devirmek bir yana, çam bile devrilemezdi.

Sonu gelmez bürokrasi ve kırtasiye faaliyeti içinde, üniversitelerdeki gerici saldırılarından ve iktidarın ağırlaşan zulmünden kaçan burjuva bay ve bayanlarla yapılan *"devrim"* tartışmaları, eğitim toplantıları arasında, günler geçip gidiyordu.

Eldeki kadroların pek azı profesyoneldi. Çoğu kadrolar, kendi özel işlerini, burjuva hayat tarzlarını devam ettiriyorlardı, artan zamanlarında da eğitim toplantılarına ve gazete satışlarına katılıyorlardı. Bizzat pratik faaliyetin içeriği, genellikle burjuva kadroları hareketin saflarında topluyordu. Faaliyet bu kadrolarla yürütüldüğü müddetçe de yepyeni, dinamik, devrimci bir faaliyete girişmek büsbütün imkânsız hâle geliyordu.

Bu burjuva kliği, gerici saldırılar karşısında başı sıkıştıkça *"devrimci güçbirliği"* çığlıkları atıyordu. CHP ile, tabii senatörlerle, TİP ile, DİSK ile ve diğer reformcu burjuva örgütleriyle güçbirliği kurmayı *"cephe"* politikasının temeli yaparak, Mihrici Dev-Güç maskaralığını diriltmeye çalışıyordu.

"Silahımız devrimci güçbirliğimizdir" (PDA, Sy. 18) diye manşet atarak, halkın üç silahından ikisi, parti ve halk ordusu bir kenara itiliyordu ve üstelik halkın birleşik cephesi yerine, *"güçbirliği"* adında ne olduğu belirsiz bir şey geçiriliyordu. Bu bir maskaralıktı, çünkü doğru yolda ilerleyen bir komünist partisi, bu partinin önderliğinde halkın silahlı kuvvetlerinin inşası bir yana bırakılarak, burjuvaziyle istikrarlı bir ittifak kurmak boş bir hayaldir. Ancak belli somut meselelerde geçici ve kısmi anlaşmalar mümkün olabilir.

Güçbirliği adına yapılan bütün gevezeliklerin sonucu, zaman zaman ortak imzalı bildiriler yayınlamaktan bir adım ileri gidememiştir. Kaldı ki, bu bile, proletarya ile milli burjuvazi arasında bir anlaşma değildir. Çeşitli burjuva ve küçük-burjuva kliklerinin kendi aralarındaki anlaşmalardan ibarettir. PDA revizyonistleri, bu yoldaki başarıları (!) yayın

organlarında abartarak reklâm ettiler. Devrimci gençliğin, gerici zorbalığa karşı, kendini savunmak için giriştiği mücadeleyi, *"güçbirliğini kundaklamak"* olarak niteledi.

Bütün bu revizyonist çizginin sonucu şu oldu: İşçi ve köylü yığınlarının kesinlikle gerisinde kalmak ve yığınlarla hiçbir ciddi bağ kuramamak! Devrimci gençlikten tamamen kopmak ve tecrit olmak! Ankara, İstanbul ve İzmir'de birkaç legal yayın organı etrafında kapanıp kalmak! Amatör faaliyetin sınırını aşamamak! Gerici saldırıların azgınlaşması karşısında kendini reformist burjuvazinin kollarına atmak!

15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi, İki Çizgi Arasındaki Mücadelenin Şekillenmesi ve PDA Revizyonizminin Bir Kere Daha Kılık Değiştirmesi

İşçi sınıfımızın kendiliğinden gelme mücadelesi 15-16 Haziran'da doruğuna ulaştı. İşçiler bütün burjuva ve küçük burjuva revizyonist kliklerini tepeleyip geçtiler. 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi ve arkasından gelen sıkıyönetim, bazı kadroların bilincinde önemli bir sıçrama yarattı. Bu arkadaşlar, işçi hareketinden ve onu izleyen zor mücadele günlerinden önemli dersler çıkardılar.

İşçi hareketi, birinci olarak, devrimin şiddete dayanacağını, bunun zorunlu ve kaçınılmaz olduğunu gösterdi. Aybar-Aren oportünizmine ve bütün pasifist, parlamentarist görüşlere ağır bir darbe indirdi.

İkinci olarak, işçi hareketi, burjuva devlet teorilerine ağır bir darbe indirdi. Halkın kurtuluşunu hâkim sınıfların ordusundan beklemenin ne derece ahmakça bir hayal olduğunu gözler önüne serdi. Çünkü işçi direnişi tanklarla, süngülerle, sıkıyönetimle bastırılmıştı. Süngülerin gölgesine sığınan patronlar, sıkıyönetim makamlarıyla birlikte yüzlerce işçiyi işten atmışlardı. Yüzlerce devrimci işçi ve aydın, sıkıyönetim mahkemelerinde yargılandı. Bütün bunlar M. Belli'nin, D. Avcıoğlu'nun ve H. Kıvılcımlı'nın cuntacı hayallerinin ve anti-Marksist-Leninist devlet ve ordu tahlillerinin saçmalığını ortaya çıkardı.

Üçüncüsü, 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi, gerçek kahramanın kitleler olduğunu bir kere daha gösterdi. Ve bir avuç seçkin aydın gru-

buna dayanarak devrim yapmayı hayal eden bireyci küçük-burjuva akımlarına ağır bir darbe indirdi.

Dördüncüsü, 15-16 Haziran direnişinin bastırılması, devrimin ilk başlarda şehirlerde başarıya ulaşamayacağını, şehirlerde zaman zaman ortaya çıkacak işçi ayaklanmalarının kırlık bölgelere çekilmediği takdirde bastırılmaya mahkûm olduğunu gösterdi. PDA kliğinin belirsiz bir gelecekte, şehirlerde genel ayaklanma ile iktidarı ele geçirme hayallerine ağır bir darbe indirdi.

Beşincisi, 15-16 Haziran'dan sonra gelen ve üç ay süren sıkıyönetim, en zor şartlarda dahi mücadeleye devam etmenin ancak gerçekten devrimci bir örgütlenmeyle, kanundışı bir temel atarak ve çalışmaları bu temel üzerine inşa ederek mümkün olabileceğini gösterdi. Legaliteye bel bağlamanın, revizyonist örgütlenmenin, şiddetlenen sınıf mücadelesi şartlarında halkımıza zarar vermekten başka bir işe yaramayacağını gösterdi.

Altıncısı, 15-16 Haziran Direnişi, ülkemizde devrimin objektif şartlarının ne kadar olgunlaştığının somut bir delili oldu.

Büyük işçi direnişine katılan, sıkıyönetim şartlarında mücadeleyi devam ettiren, kitleler arasında çalışma pratiği olan bir kısım kadrolar, büyük işçi hareketinden gereken dersi çıkarttılar. Geçmişte izlenen çizginin sağcı ve teslimiyetçi bir çizgi olduğunu, revizyonist bir çizgi olduğunu kavradılar. Fakat bu mücadeleyi uzaktan izleyen, kitleleri tanımayan bir kısım burjuva unsurlar, işçi hareketinden gereken dersi çıkartamadılar. Hatta yanlış dersler çıkarttılar. Kolay başarı umuduna kapıldılar. Böylece PDA saflarında yeni bir çelişme doğdu.

Hareketin tepesine çöreklenmiş olan burjuva unsurlar, geçmiş sağcı çizgiyi tamamen terk ederek doğru bir çizgide hareketi inşa etmek yerine, bazı konularda ufak-tefek değişiklikler yaparak suratlarını yeni bir maske ile gizlemeye çalıştılar.

İki çizgi arasındaki mücadele, önce kendisini geleceğin değerlendirilmesi noktasında ortaya koydu. Burjuva unsurlar, bir süre sonra sıkıyönetimin kalkacağını ve eski "demokratik" (!) ortama dönüleceğini ileri sürdüler. Özellikle A. N. bu görüşün şampiyonluğunu yapıyordu. Marksist-Leninist kadrolar, sıkıyönetim kalksa bile, faşizan baskıların

artmakta devam edeceğini; çünkü, iktisadi ve siyasi buhranın ortadan kalkmak bir yana, her geçen gün şiddetini daha da artırdığını, nisbî istikrar dönemleri olsa bile, bunun geçici ve kısa süreli olacağını savundu.

Revizyonistlerin tahlillerinin sonucu şuydu: Sıkıyönetimle biraz sarsılan eski sağcı pratik faaliyeti yeniden restore etmek. Markisist-Leninist kadrolar ise eski faaliyetin tümüyle ve kökten değiştirilmesi, sıkıyönetimin bizi nisbeten içine ittiği kanundışı örgütlenme ve mücadele yolunda yürünmesi gerektiği düşüncesindeydiler.

15-16 Haziran işçi direnişini takip eden sıkıyönetim günlerinde gerçekten de eski dergicilik faaliyetini aşan, az çok kendi kuvvetimize dayanan, az çok ihtilalci ve illegal bir faaliyete girişmiştik; daha doğrusu şartların zorlamasıyla, özellikle İstanbul'da böyle bir faaliyete itilmiştik. Bu faaliyetin de elbette bir yığın zaafı, yanlışı, eksiği vardı. Kadrolar seferber edilmemişti. İllegal çalışmada bir yığın acemilikler yapılıyordu. Örgütlenmede belli bir perspektif yoktu. Mücadele, toprak devrimi mücadelesine tabi değildi vs...

Ama, bütün bu çok önemli zaaflara rağmen ilk defa olarak kanundışı bir örgütlenme ve mücadele yolu tutulmuştu. Bu, her şeye rağmen iyi bir şeydi ve eski yoldan ayrılıp, bütün zaafları da bilinçli bir çabayla aşılayarak, bu yolda ilerlemek gerekirdi. Fakat öyle olmadı. Sıkıyönetimin biraz gevşemesiyle birlikte illegal faaliyet de gevşedi. Gizli çalışan gruplar açığa çıktı. Sonra bunlar İşçi-Köylü büroları şeklinde iyice meşrulaştı. Bütün kadrolar dergiye döndü ve tam bu sırada *"Sosyalist Kurultay"* şiarı atıldı. Bütün itirazlara rağmen, haftalık derginin yeniden yayınlanması kararı alındı. Oysa, aylık PDA ve onbeş günlük İşçi-Köylü, bütün kadroları yutuyordu. Yine tam bu sırada, *"İşçi-Köylü çalışma komiteleri kuralım"* şiarı atıldı.

Bunlar, elbette tesadüfî şeyler değildi. Bunlar, burjuva sınıf içgüdüsünün ve burjuva sınıf tavrının, şartları elverişli görür görmez kendini ortaya koymasıydı. Bu şiarlar ve kararlar yanlıştı; çünkü bunlarla, gerçekten de, sıkıyönetimle biraz sarsılan eski çalışmalara yeniden dönülmüştü. Daha uzun müddet *"demokratik ortamın"* devam edeceği yanlış varsayımına dayanılıyordu.

Bu varsayım doğru olsaydı bile, yukardaki şiar ve kararlar yine yanlış olurdu; çünkü, her dönemde ve her şart altında proletarya kanundışı bir temel atmak, diğer her türlü örgütlenme ve çalışmayı bunun üzerine bina etmek zorundadır. Silahlı mücadele şartlarının iyice olgunlaştığı ve buna paralel olarak hâkim sınıfların faşizan tedbirlerini artırdıkları şartlarda yukarıdaki şiar ve kararlar büsbütün yanlış olurdu.

Revizyonistler, legal bir partinin sayısız faydalar sağlayacağını söylüyordu! Sayısız faydaların başında da yine legal bir yayın organı olan, yani hâkim sınıfların müsadesiyle çıkan İşçi-Köylü gazetesinin dağıtımı ve satışı geliyordu. Revizyonizmin başı olan bay A.Z., o günlerde bir tartışmada aynen şöyle demişti: *"Eğer legal bir parti kurmazsak, bir ay sonra İşçi-Köylü'yü çıkaramayız."* Bu bay, İşçi-Köylü'yü ilelebet çıkaracağını mı sanıyordu?

Bütün revizyonist klikleri bir araya toplayacak olan *"Sosyalist Kurultay"*, her derdin devası olmuştu. Proletarya hareketinin (!) örgütlenme problemini çözecekti! Bütün *"proleter çevreleri"* (bu baylar kendileri gibi reformist-revizyonist kliklere artık bu ismi veriyorlardı) birleştirerek Türkiye çapında devrimci hareketi dağınıklıktan kurtaracaktı! Ülke çapında örgütlenmeyi sağlayarak *"halk savaşı"*nın ön şartlarını (!) yaratacaktı.

Oysa, halk savaşına hazırlanmanın bir tek yolu vardı: O da önder kadroların önemli bir kısmını köylük bölgelere göndermek, köylüleri silahlı mücadele için gerilla örgütleri içinde teşkilâtlamak, illegal örgütlenmenin ve faaliyetin diğer bütün biçimlerini ve her türlü legal faaliyeti köylük bölgelerdeki silahlı mücadeleye tabi kılmak, *"Sosyalist Kurultay"* gibi saçmalıklarla zaten mevcut olan legalizmi iyice perçinlemek değil.

"Sosyalist Kurultay", eğer mümkün olsaydı, bir ihanet kurultayı olurdu. Çünkü sadece, iyice azgınlaşan faşist saldırganların kabaran iştahlarına bütün kadroları tabakta meyve sunar gibi sunmaya yarardı. Silahlı mücadelenin ön şartlarını yaratmaya veya ona önderlik etmeye değil.

Kaldı ki, *"Sosyalist Kurultay"* sloganı aynı zamanda boş bir ha-

yaldi. Azgınlaşan gerici saldırılar, çeşitli revizyonist klikleri iyice birbirine düşürmüştü. Devrimci işçi, köylü ve aydın kadrolar, bu klikler arasında şaşkınlık içinde bocalayıp duruyordu. Devrimci kadroları doğru bir çizgi etrafında birleştirmek ve revizyonizmi tecrit etmek, *"Sosyalist Kurultay"* gibi bir tartışma toplantısında sağlanamazdı. Bu tür tartışma toplantıları o günlerde sık sık oluyordu ve çekişmeleri kızıştırmaktan ileri gitmiyordu.

Ancak Marksist-Leninist temeller üzerine kurulmuş sağlam bir çekirdeğin yönettiği **devrimci bir pratik** ve bu **pratikle bir arada yürütülen ideolojik mücadele** devrimci kadroları toparlayabilir, revizyonizmi tecrit edebilirdi. Ve bu da bir anda değil, nisbeten uzun bir mücadele sürecinde mümkün olurdu. *"Sosyalist Kurultay"*ın mümkün olmayacağı pratikte de görüldü. Sadece revizyonist klikler arasında barış isteyen ilkesiz ve pasifist unsurların iştahını kabarttı, o kadar.

Yeniden legal bir haftalık dergi çıkarmak niçin gerekliydi? *"Sosyalist Kurultay"* çağrılarını daha sık tekrarlamak için! Kadrolar, mevcut iki legal yayın organını bile güçlükle çıkarabildikleri için, revizyonistler, sonradan aylık dergiyi haftalığa çevirmek zorunda kaldılar.

İşçi-Köylü çalışma komitelerinin görevi, **dergi ve gazeteyi okumak, eleştirmek ve bunlara yazı yazmaktı ve başka bir şey değildi**. *"Her İşçi-Köylü çalışma komitesi, **bir yazı kurulu gibi çalışmalı**"* (abç) deniyordu. Yani her türlü faaliyet, legal yayıncılık faaliyetini güçlendirmeyi hedef alıyordu.

Yayınevi faaliyetinden artan birkaç kadroyu, dergiye gösterişli köy çalışma raporları yazmak için, köylere göndermiş olmayı, *"köy çalışmalarını esas almak"* diye yutturmaya çalıştılar. Köy çalışması, geçici ve legal bir propaganda ve anket çalışmasından ibaretti. Yine de bu çalışmalara katılan kadroların önemli bir kısmı zamanla revizyonist yönetici kliğe cephe almıştır ve almaktadır.

İşçiler arasındaki çalışmanın esasını da gazete satışı ve dağıtımı teşkil ediyordu. Reformist DİSK ve ona bağlı sendikalar, kayıtsız şartsız destekleniyordu. Bu politikaya karşı çıkanlar, sekterlikle itham ediliyordu. İşçi sınıfının kendiliğinden gelme mücadelesi yine gerisinden izleniyordu. Belli ve kesinleşmiş bir örgütlenme plânı, politikası ve faaliyeti yoktu.

Gelişme vaadeden işçileri profesyonel siyasi faaliyete çekmek asla düşünülmüyordu. Amatör çalışma esastı. Bugün çalışmalara katılan öğrenciler, yarın derslerine dönüyor, çalışmanın bütün ürünleri ve bütün ilişkiler onunla birlikte gidiyordu. İstikrarsız ve amatör çalışma sebebiyle birçok işçi ve köylü devrimciyle kurulan ilişkiler koptu.

Revizyonist klik, daha önce belirttiğimiz sebeplerle gençlikten de tecrit olmuştu.

Burjuva önderlik, tecrit olmuşluktan kurtulmak sağcı pratiği gizlemek için keskin sloganlar haykırmaya, M. Belli revizyonizmine karşı Marksizm-Leninizm'in en ilkel gerçeklerini döne dolaşa tekrarlamaya başladı. Palavra edebiyatı aldı yürüdü. Halk savaşı gevezelikleri göğe çıktı.

PDA revizyonizminin yeni maskesi buydu.

Sağcı pratiği örtbas etmek için yaygarası yapılan halk savaşı ve keskin sloganlar, ne gibi bir örgütlenmeyle hayata uygulanacaktı? Yazı kurullarıyla mı? İşçi-Köylü çalışma komiteleriyle mi? Çeviri ve bilmem ne bürolarıyla mı? Burjuva entelektüellerin tepesine çöreklendiği *"parti"* de, bu legal yayınevi faaliyetine hizmet etmekten başka bir işe yaramıyordu.

Burjuva önderlik devlet, ordu ve sıkıyönetimin sınıf muhtevası gibi Marksizm-Leninizm'in alfabesi olan konularda eski sağcı görüşlerini terk etmişti. Revizyonistler alçak sesle ve utangaç bir dille modern revizyonizme çatmaya da başlamışlardı. Yavaş yavaş Sovyet sosyal-emperyalizmi tabirine de kendilerini alıştırmışlardı. İktidarın halk savaşı yoluyla parça parça ve kırlardan şehirlere doğru alınacağını da sözde kabul etmiş göründüler. Fakat bu değişme bile oportünistçe ve sahtekârca oldu. Sanki öteden beri aynı şeyleri savunuyormuş gibi pişkin bir tavırla özeleştiriye yan çizdiler.

Öte yandan, Mao Zedung Düşüncesi'yle Kıvılcımlı düşüncesini birbiriyle bağdaştırmaya, bu ikisinin birbiriyle çelişmediğini, aksine, Kıvılcımlı düşüncesinin Mao Zedung Düşüncesi'nin Türkiye şartlarına uygulanması olduğunu ispatlamaya giriştiler. Kıvılcımh'nın Mao Zedung Düşüncesi'ni 1967'den beri kavramış olduğunu ileri sürdüler ve buna delil olarak onun, Stalin'e küfreden, Büyük Proleter Kültür Devrimi'ni asla anlamadığını gösteren *"Kızıl Bekçiler"* yazısını PDA'da reklâm ettiler.

Revizyonist Vatan Partisi deneyini, Marksizm-Leninizm cilasıyla kurtarmak için canfeda bir çaba gösterdiler, (Bak: PDA, *"Vatan Partisi Tüzük ve Programı'nın Eleştirisi"* s. 24). Kıvılcımlı'nın kulaklarına fısıldadığı, *"Sosyalist Kurultay"* masalını cümle âleme Mao Zedung damgasıyla okumaya kalktılar. Onunla beraber haykırdılar: *"Anarşi Yok, Büyük Derleniş!"* Dergide, Kıvılcımlı'yı okuma ve kavrama kampanyası açtılar. Onun, *"dünyanın en büyük Marksist-Leninist'lerinden biri"* olduğunu ilân edecek kadar gülünçleştiler.

Öte yandan, Türkiye'de feodalizmin mevcudiyetini ve dolayısıyla toprak devrimini inkâra varan Boratavcı saçmalıkları savunmaya devam ettiler. Kıvılcımlı'nın feodalizmi ve köylülerin devrimci rolünü inkâr eden tezleriyle Boratav'ın feodalizmin % 5 olduğu tezi birbirini tamamlıyordu.

Baş çelişmenin önce **hâkim sınıflarla** halk arasında olduğunu savundular. Sonra, *"Emperyalizm, Üretim Tarzı ve Baş Çelişme"* adlı suni mantık ve idealizm şaheseriyle bu fikirden vazgeçtiler. Baş çelişmenin, *"feodalizmle halk yığınları"* arasında olduğunu sözde benimsediler. Sözde diyoruz, çünkü, meselenin özünü kavramamışlardı (bunu ilerde göreceğiz).

Devrimin temel gücünün ***"işçi sınıfı ve köylüler"*** olduğunu ileri sürerek, Türkiye'nin özel durumu üzerinde şarlatanlık ettiler ve böylece demokratik devrimin özünü kavramadıklarını gösterdiler. Bu orta yolcu tezlerin şampiyonluğunu da Bay R.T. yapıyordu. Bugün de, ileride göreceğimiz gibi, devrimin temel gücü konusunda bir açıklığa kavuşmuş değildirler.

Özel olarak Kemalizm konusunda ve genel olarak Türkiye tarihinin değerlendirilmesi konusunda, milli cephe konusunda Mihrici görüşlerini devam ettirdiler. Revizyonistler, sıkıştırıldıkları noktada bir adım geri atmak zorunda kalıyorlardı. Fakat doğru düşünceyi benimsemek zorunda kaldığı zaman da, bunu sadece lafta benimsiyordu.

Meselâ, köylerde çalışmanın esas olduğunu söyleyip şehirlerdeki bürokratik faaliyetlerine devam ediyorlardı. Gizli çalışmanın esas olduğunu söyleyip legalizm batağında kulaç atıyorlardı. Silahlı mücadelenin

esas olduğunu söyleyip her türlü silahlı mücadele isteğini boğmaya çalışıyorlar, *"Guevaracılık"* olarak damgalıyorlardı. Halk savaşının esas olduğunu söyleyip, *"askeri darbe"* kışkırtıcılığı yapıyorlardı.

Bu iğrenç burjuvalar, bir yandan *"evet, silahlı halk savaşı esastır"* dedikten sonra, öte yandan *"amma"*yı bastırıyorlar, bin dereden su getirerek *"Sosyalist Kurultay"*ı, legal yayınevi faaliyetini, pasifizmi ve teslimiyetçiliği, Mao Zedung Düşüncesi'yle, halk savaşı çizgisiyle bağdaştırmaya çalışıyorlardı.

Şubat 1971 Genelgesi

Şubat 1971'de partililere bir genelge yayınlandı. Bu genelgede aynı ikiyüzlü tutum devam ettirilmektedir: "*Merkez Komitesi, köylük alanlardaki mücadeleyi şehirlerdeki mücadeleden tecrit eden, ikisi arasına duvar çeken, ikisi arasındaki diyalektik bütünlüğü kavramayan metafizik burjuva anlayışını mahkûm eder.*" Bu alçaklar, köylerde esaslı hiçbir faaliyet yokken, bütün çalışma Ankara, İstanbul ve İzmir'e tıkanıp kalmışken, *"köylerdeki çalışmanın esas, şehirlerdeki çalışmanın tâli"* olmasını isteyen kadrolar hakkında böylesine mahkûmiyet kararları kestiler.

Aynı genelgede, Lenin yoldaşın, *"partilerin kendilerini illegal çalışmayla **sınırlamamaları**"* (abç) yolundaki son derece doğru öğretisini, kendilerinin **tamamen legal** dergicilik faaliyetlerini desteklemek için kullandılar. Büyük Marksist-Leninist pozlara bürünerek, *"Merkez Komitesi, bu devrimci ilkelerin ışığında halkımıza Mao Zedung Düşüncesi'ni ulaştıran **yayın organlarımızı güçlendirmenin*** (abç) *önemini bütün parti teşkilâtına duyurmayı gerekli görmüştür"*, **diyerek gerçekte legalizmi güçlendirme** kararı aldılar.

Aynı genelge, Marksist-Leninist kanadın, *"devrimin köylerden şehirlere doğru gelişeceği"*, *"iktidarın parça parça alınacağı"* yolundaki Çin Devrimi deneyinin yarı-sömürge, yarı-feodal ülkeler devrimcilerine öğrettiği dersleri savunmalarını da, *"kopyacı eğilim"* olarak mahkûm (!) ediyordu. Revizyonist bayların *"askeri darbe"* teşvikçiliğiyle *"halk savaşını"* bağdaştırma (!) çizgisini, *"kumaşı başka bir ülkenin modeline göre değil, kendi ülkemiz için kesmek"* diye niteliyor ve övüyordu.

M. Belli, D. Avcıoğlu ve H. Kıvılcımlı askeri darbeye bel bağladıklarını açıkça ilân ediyorlardı. Bu bakımdan onlar, PDA revizyonistlerinden daha samimi sayılmalıdırlar. PDA revizyonistleri aynı şeyi çok daha sinsice yapıyordu.

Söz konusu genelgeyi inceleyelim:

1) *"Faşist diktatörlük hevesleri artmaktadır".*

2) *"Buna karşı reformcu burjuvazi askerî darbe yoluyla veya parlamenter yoldan iktidarı ele geçirme çabalarını yoğunlaştırıyor".*

3) *"İktidarı ele geçirdiği* ***an*** (abç), *faşizmin en zayıf anıdır".*

4) *"Faşist kuvvetler daha bütün kilit mevkileri kazanmadan (yani iktidarı ele geçirdiği anda) onlara karşı* ***halk mukavemetini teşkilatlamalı ve harekete geçirmeliyiz."*** (altını çizen yazar)

5) *"****Anında harekete geçmeye****,... süratli davranmaya hazır olalım."* (abç)

6) *"Çelişmelerin en keskin olduğu yerlerde,* ***en bilinçli yığınlar içinde*** (açy) *tutuşturacağımız mukavemet ateşi..."*

7) *"****Demokratik burjuvazi dâhil*** *bütün anti-faşist kuvvetlerin cesaretini kamçılar ve* ***demokratik güçleri*** *harekete* ***geçirebilir.***" (abç)

8) *"****Reformcu burjuvazinin iktidarı ele geçirmesi halinde****, partimizin davranışı, emperyalizme* ***en sadık****, en gerici, en şoven düşmanlara karşı halk yığınlarını harekete geçirmek, halkın somut taleplerini devrimci propaganda ile birleştirmek olacaktır."* (abç)

Tezler bunlar.

Bu tezler, o sıralarda geliştirilen faşizm ve faşizme karşı mücadele teorilerinin bir parçasıdır. Burada özel olarak belirtmek istediğimiz şey, **askeri darbe teşvikçiliği** meselesidir.

Yukarıdaki tezler, birinci olarak anti-feodal, anti-emperyalist mücadele ile anti-faşist mücadeleyi birbirinden tamamen koparmıştır. Anti-faşist mücadele, şehirlerde yürütülecek **anlık bir mücadele** olarak görülmektedir. *"Çelişmelerin en keskin olduğu yerler"*den kasıt Ankara, İstanbul İzmir'dir. Çünkü, faşizmin iktidara bu şehirlerde tezgâhlayacağı bir darbe yoluyla geleceği düşünülmektedir. "En bilinçli yığınlar"dan kasıt, öğrenci gençlik kitlesi, işçiler ve aydınlardır. Demek ki, anti-faşist mücadele, kırlardan şehirlere doğru gelişecek ve temel gücünü köylü-

lerin teşkil edeceği toprak devrimi mücadelesinden tamamen başka bir şeydir; **faşist darbeye karşı**, şehirlerde girişilecek bir **karşı-darbe hareketidir.**

Bu tezler ikinci olarak, anti-faşist mücadeleyle iktidar mücadelesini birbirinden koparmıştır. Anti-faşist mücadelenin bir iktidar programı olması gerekir ki, tezlerde bunlardan bahsedilmemektedir. Revizyonist baylar, şu iki şıktan birini düşünüyorlar: Ya faşist diktatörlük, ya da reformcu burjuvazinin diktatörlüğü. Demek ki, burjuva bayların anti-faşist iktidar programları gerçekte bir reformcu burjuva iktidarıdır.

Bütün hesaplarını, yukarıdaki iki ihtimal üzerine kurmaktadırlar. *"Anında harekete geçmek", "halk mukavemetini teşkilâtlamak ve harekete geçirmek"* palavralarının bir tek amacı vardır: *"Demokratik burjuvazi dâhil, bütün anti-faşist kuvvetlerin cesaretini kamçılamak"* ve *"demokratik güçleri harekete geçirmek"*! Bu suretle *"reformcu burjuvazinin iktidarı ele geçirmesi"* sağlanacaktır. Ve *"reformcu burjuvazinin iktidarı ele geçirmesi halinde"* de, reformcu burjuvazi ile birlikte *"emperyalizme en sadık, en gerici, en şoven düşmanlara karşı"* mücadele edilecektir. İktidarı elinde tutan reformcu burjuvaziye karşı da, *"devrimci propaganda ile birleştirilerek", "halkın somut talepleri"* savunulacaktır.

PDA'nın Ocak 1971 tarihli sayısında, *"anti-faşist mücadelenin amacı devrimci iktidarı kurmak değildir"* diye yazmışlardır (s. 186). Bugün Türkiye'de devrimci iktidar, işçi sınıfının, köylülerin, şehir küçük-burjuvazisinin ve milli burjuvazinin devrimci kanadının, işçi sınıfı önderliğindeki müşterek iktidarı olabilir. Anti-faşist mücadelenin amacı bu olmadığına göre, reformcu burjuvaziyi iktidara getirmektir.

İşte, burjuva bayların iğrenç bir ikiyüzlülükle gizlemeye çalıştıkları gerçek niyetleri budur. Bu niyeti ele veren başka deliller de vardır. *"Faşizme Karşı Silaha Sarılmaya Hazır Olalım"* başlıklı İşçi-Köylü sayısının özellikle subay evlerine atılması istenmiştir. Ve ilk defa bu sayı Harbiyelilere satılmıştır. Yine reformcu bir askeri darbe ihtimalinin iyice arttığı bir sırada, reformcu burjuvaziye sunulan bir program mahiyetinde olan acil talepler listesi yayınlanmıştır.

PDA revizyonizminin zaten reformcu burjuvaziden başka dayanacağı bir kuvvet de yoktur. Faşizmi altetmek bir yana, artan faşist baskılar karşısında kendi varlığını korumaktan bile acizdir o. Revizyonist kliğin bağımsız bir gücü yoktur. Dayanacağı silahlı kuvvetleri yoktur. Köylüler arasında çalışması yoktur. Şehirde, işçiler arasında amatörce bir çalışması var, fakat işçiler üzerinde hiçbir etkisi yoktur. İşçi sınıfımıza reformist ve faşist sendikalar hâkimdir. Öğrenci gençlikten daha önce tecrit olunduğunu belirttik.

O halde, hangi örgütlenme ile ve kim harekete geçirilecek? Bu şartlarda *"silaha sarılalım"* çağrısı tamamen bir palavracılık değil de nedir? Bu soru kendisine yöneltildiğinde bay A. Z. *"bizim dışımızda da faşizme karşı mücadele edecek güçler vardır. Biz en ileri devrimciler olarak onlara doğru yolu göstermekle yükümlüyüz"* demiştir. Yani "hadi gayret aslanlar, silaha sarılın ve bizi tehdit eden faşizmi altedin" diye reformcu burjuvaziyi *"cesaretlendirmek" "yükümlülüğü"*! Askeri darbeye çanak tutmak *"yükümlülüğü"*!

Kendi kuvvetlerine dayanmak yerine, burjuvaziye dayanmak değil de nedir bu?

Dimitrov'un adını ağızlarından düşürmeyen bu sahtekârlara, onun şu sözlerini bir kere daha dikkatli olarak okumalarını tavsiye ederiz.

"*Bu politik buhranın gittikçe keskinleşmesiyle ortaya çıkan ve derhal çözümlenmesi gereken büyük mesele,* ***iktidar meselesidir****. Bulgaristan'da iktidar kime aittir:* ***Kapitalist azınlığa mı, yoksa geniş emekçi halk çoğunluğuna mı?*** *Başka bir deyişle halkın ve ülkenin kaderini kim tayin etmeli, politik gelişmeleri kim yönlendirmelidir:* ***Kapitalist sınıf mı, yoksa emekçi halk mı****?*" (altını çizen Dimitrov), (Faşizme Karşı Birleşik Cephe, s. 17)

Dimitrov yoldaş, *"politik ve toplumsal meselelerin çözümü, son tahlilde, gerçek ihtiyaçlara ve o anda çatışan politik güçlerin gerçek kuvvet dengesine bağlıdır"* dedikten sonra şöyle devam ediyor:

"*Mevcut politik buhranın iki çözüm yolu vardır: Kapitalist çözüm veya kitlelerin gösterdiği* ***halkçı*** *çözüm yolu. Bugün bu iki yoldan ayrı* ***orta bir yol*** *yoktur ve olamaz."* (a.ç. D.), (age, s. 18)

"*Ancak, bu kapitalist çözüm yolunun halk ve ülke için sayısız kötü-*

*lüklerle; özgürlüğe, bağımsızlığa ve barışa karşı yönelmiş dış tehlikelerle dolu **askeri veya faşist bir diktatörlüğe** yolaçması kaçınılmazdır.*" (a.ç. D.) "*Diğer çözüm yolu olan politik buhranın **halkçı*** (a.ç. D.) *çözümü, **iktidarın**, kendisinin ve ülkesinin kaderini tayin edecek yönetme hakkına sahip **emekçi halka, büyük halk çoğunluğuna devredilmesi demektir**.*"(abç) (age, s. 19)

Dimitrov yoldaşın kastettiği şey bir **anti-faşist halk cephesi iktidarıdır**. Ve yazının devamında bunu açıkça belirtmektedir.

Dimitrov yoldaş, *"Faşist Saldırı ve Emekçi Sınıfın Faşizme Karşı Savaşı Açısından Üçüncü Enternasyonalin Ödevleri"* adlı raporunda, reformcu burjuvazinin hükümeti olan *"sosyal demokrat hükümet"*le *"birleşik cephe hükümeti"*ni kesin olarak birbirinden ayırmaktadır!

"*Aslında 'emekçi hükümeti' terimini kullanmak doğru değildir. Biz burada kendilerine genellikle 'emekçi (ya da işçi) hükümeti' adını veren bütün sosyal demokrat hükümetlerden kesinlikle değişik politik nitelikte olan, değişik ilkeleri bulunan, **birleşik cephe hükümeti*** (a.ç. D.) *terimini kullanmak istiyoruz. Sosyal-demokrat hükümet, kapitalist düzenin korunması için burjuvazi ile sınıf işbirliği yapma aracıdır. Hâlbuki birleşik cephe hükümeti, bütün emekçilerin çıkarları için, devrimci proletaryanın öncüleriyle bütün öteki anti-faşist partilerin işbirliği yapmalarını sağlayan araçtır. Bu, gericiliğe ve faşizme karşı savaş hükümetidir. İkisi arasında köklü bir ayrılık bulunduğu ortadadır."* (age, s. 129)

Başka bir yazısında Dimitrov yoldaş şöyle demektedir:

"*Proletarya... burjuva diktatörlüğünü doğrudan doğruya yıkmayı başaramadan, yalnızca faşizmi bastırmak ve altetmekle mi yetinecektir? Burjuva diktatörlüğünün yıkılmaması halinde bir birleşik cephenin ya da halk cephesi hükümetinin kurulmasını reddetmek, bağışlanmaz bir dargörüşlülük ve gevşek devrimci politika olur.*" (age, s. 165)

Yani Dimitrov yoldaş faşizmin bastırılmasını ve altedilmesini yeterli görmüyor. Bizzat faşizmin sosyal dayanağı olan sınıfın (Avrupa'da burjuvazinin, bizde komprador burjuvazi ve toprak ağalarının) devrilmesini ve yerine birleşik cephe hükümetinin kurulmasını da gerekli görüyor.

Dimitrov yoldaş, aynı yazının bir başka yerinde,

"*Proletarya iktidarının kurulması yolunda birleşik cephe hükümetinin* ***kaçınılmaz bir aşama*** *olduğunu düşünmek yanlış olacaktır... Faşist ülkelerde hiçbir* ***geçiş aşaması*** *olmayacağını ve faşizmin* ***kesinlikle*** *hemen proletarya iktidarına* ***yol açacağını ileri*** *süren eski görüş kadar bu görüş de yanlıştır.*" diyor (a.ç. D.)

Bu sözler elbette proletarya devriminin gündemde olduğu Avrupa ülkeleri içindir. Türkiye'de anti-emperyalist ve anti-feodal birleşik cephe hükümeti, faşizmin mevcudiyetine bağlı olmaksızın, proletarya iktidarının kurulması yolunda ***"kaçınılmaz bir aşama"***dır. Faşizmin mevcudiyeti halinde bu hükümet aynı zamanda anti-faşist bir mahiyet taşır.

Dimitrov yoldaştan aktardığımız pasajları özetleyelim:

1- Anti-faşist mücadele, aynı zamanda iktidarın kime ait olacağı mücadelesidir.

2- Faşizm ile politik buhran birbirine bağlantılıdır. Politik buhranı hâkim sınıflar faşizme kayarak çözmek ister.

3- Politik buhranın ikinci çözüm yolu, iktidarın anti-faşist birleşik cephenin eline geçmesidir. Üçüncü bir yol yoktur.

4- Anti-faşist halk cephesi hüküûmetiyle reformcu burjuvazi (Avrupa'da sosyal-demokratlar bizde milli karakterdeki orta burjuvazi) hükümeti tamamen farklı şeylerdir. Birincisi faşizme ve gericiliğe karşı savaş aracıdır. İkincisi kapitalist düzenin korunması için, gericilerle sınıf işbirliği yapma aracıdır.

Dimitrov yoldaşın faşizm öğretilerini hatırlayanlar, birleşik cephe içinde sosyal-demokrasinin sağ kanadının yeri olmadığını da bilirler.

Bütün bunlardan, ülkemiz açısından çıkaracağımız dersler şunlardır:

Birincisi, Türkiye'de anti-feodal, anti-emperyalist cephenin sınıf muhtevasıyla anti-faşist cephenin sınıf muhtevası aynıdır: **İşçiler, köylüler, şehir küçük burjuvazisi, milli burjuvazinin devrimci kanadı.** Bu sınıflar arasında birleşik cepheyi gerçekleştirme mücadelesi, aynı zamanda bizim şartlarımızda anti-faşist cepheyi gerçekleştirme mücadelesidir.

Revizyonist önderlik anti-faşist mücadeleyi, anti-emperyalist ve anti-

feodal mücadelenin karşısına koymakla Dimitrov yoldaşın öğretilerini tahrif etmiştir. Birleşik cephenin gerçekleşmesini kösteklemiştir. Böylece faşizmin ekmeğine yağ sürmüştür.

İkincisi, Türkiye'de anti-faşist iktidar mücadelesi aynı zamanda anti-emperyalist ve meseleleri üzerinde, bir kere daha cereyan etti.

Nisan Toplantısı

Toplantının gündemi, hareketin o güne kadarki çizgisinin özeleştirisi, Sosyalist Kurultay ve yayın organları meselesiydi.

Özeleştiri konusunda geçmişi etraflı bir şekilde tahlil ederek, PDA revizyonizminin durmadan kılık değiştirdiğine işaret ettik, samimi davranılmadığına işaret ettik. (Bak: *"Özeleştiride Cesur ve Samimi Olalım"*) Etraflı, esaslı ve samimi bir özeleştiriyle geçmişteki revizyonist pisliklerin süpürülüp atılmasını istedik. Revizyonistler, sistemli bir şekilde geçmişteki hataları savundular. İşçi-Köylü çalışma komitesi ve İşçi-Köylü büroları şeklinde örgütlenmenin doğru olduğunu söylediler. Köylerdeki geçici anket çalışmasını, köylere ağırlık vermek olarak niteleddiler.

Erdost'a karşı Boratav'ın görüşlerini savunmanın devrimci (!) bir tutum olduğunu iddia ettiler. Partiyi ve halk ordusunu, halkın bu iki silahını içermeyen *"silahımız devrimci güçbirliğidir"* şiarının doğru olduğunu söylediler. (Devrimci güçbirliği, ileride üzerinde duracağımız gibi, halkın birleşik cephesi de değildi) İşçiler arasındaki amatör, perspektiften yoksun ve devrimci olmayan çalışmayı, reformist sendikaların kayıtsız şartsız desteklenmesini bütün bunları savundular. Hatta gerçekleri tahrif etmekte, o güne kadar yürütülen çalışmaların illegaliteyi esas aldığını söyleyecek kadar ileri gittiler.

Bu sahtekâr burjuva kliği, Kıvılcımlı'nın Mao Zedung yoldaşa açıkça küfretmesi, kendilerine saldırması ve Marksist-Leninist kanadın sürekli eleştirileri karşısında, Kıvılcımlı'nın elini bırakmak zorunda kalmışlardı. Toplantıda, *"Kıvılcımlı'yı zaten hiçbir zaman benimsemediklerini, onu kazanma tavrı takındıklarını"* gözlerimizin içine baka baka, hayâsızca savundular. Hatta devrimci dürüstlükten nasibini almayan bay A.N. Kıvılcımlı'ya karşı daha çok mücadele etmiş olmakla övündü.

Oysa Kıvılcımlı revizyonistine bir köpek sadakatıyla bağlı olanların başında bu bay geliyordu. Daha önce Kıvılcımlı'yı eleştirenleri *"burnu büyük sekterlikle"* itham ettikleri halde, bu kez *"daha az mücadele etmiş olmakla"* kötülemeye yeltendiler.

Geçmişte M. Belli'nin kuyruğunda yürümüş olmalarını şöyle izah ettiler: *"O dönemde TİP hareketine karşı M. Belli çizgisi komünizmi* (!) *temsil ediyordu. M. Belli sonradan Türk Solu'nun çizgisinden sapmıştır."* Yani baylarımızın çömezliğini yaptıkları yıllarda M. Belli komünistti (!)

Bunların sahtekârlığının delili kocaman üç cildi dolduran Türk Solu dergileridir. Özeleştiri konusundaki samimiyetsizlikleri, onları M. Belli savunuculuğunu yapmaya kadar götürüyordu.

Daha önce bir kısmını ele aldığımız *"faşizm ve faşizme karşı mücadele"* teorileri üzerinde de tartışmalar oldu. Revizyonist kliğin teorisi özet olarak şuydu:

1- *"Türkiye'de faşizm,* ***tekelci sermayenin*** *diktatörlüğüdür."* (PDA, sayı, 27, s. 177-178)

2- *"Faşizm, iktidarı gerici askeri darbe yoluyla ele geçirecektir."* (agy)

3- Faşist diktatörlük, parlamentoyla asla bağdaşmaz. *"Faşizm, burjuvazinin bizzat parlamenter düzeni kaldırması demektir."* (agy)

4- Anti-faşist mücadele, esas olarak şehirlerde demokratik güçbirlikleri kurularak yürütülmelidir. *"Silahımız devrimci güçbirliğidir."*

5- Faşizm iktidarı aldığı **an**, proleter devrimcileri *"demokratik burjuvazi dâhil bütün anti-faşist kuvvetlerin cesaretini kamçılamalı"* ve *"demokratik güçleri harekete geçirmelidir."* (Şubat 1971 Genelgesi)

6- *"Anti-faşist mücadelenin amacı, devrimci iktidarı kurmak değildir."* (PDA, sayı. 27)

7- *"Reformcu burjuvazinin iktidarı ele geçirmesi halinde"* görev, gericilerle mücadele ve reformcu burjuvaziye karşı halkın somut taleplerini, işçi-köylü iktidarını savunmaktır. (Şubat 1971 Genelgesi)

8- Eğer faşizm gelirse köylerde çalışma imkânımız da kalmaz. Acil görevimiz faşizm tehlikesini savuşturmaktır. *"Bütün ilerici ve demokratik güçler: Faşizme karşı demokratik güçbirliğini bir an evvel gerçekleştirmeliyiz. Var gücümüzle tekelci burjuvaziye yüklenmeli, faşizmi*

tecrit... etmeliyiz. ... bütün anti-faşist güçlerle birleşelim. Faşizme karşı dişe-diş mücadele edelim. ***Önümüzdeki acil siyasi görevler bunlardır.***" (abç). *"Faşizm tehlikesi savuşturulmadan toprak devrimi için köylülerin silahlı mücadelesi örgütlenemez."* (Şubat 1971 Genelgesi)

9- Faşizm tehlikesi savuşturulduktan sonra gelecek bir reformcu burjuva iktidarı, köylük bölgelerde çalışma imkânını artıracaktır. *"Öyle dönemler olabilir ki, şehirlere ağırlık verilebilir ve bu, köylerdeki çalışmayı diyalektik olarak etkiler."* (Bu, Bay A.Z'nin ağzından eksik etmediği bir cümleydi ve şehirlerde tezgâhlanacak bir askeri darbenin köylerde çalışma imkânını artıracağı anlamına geliyordu.)

8. ve 9. maddelerde ileri sürülen görüşleri ispatlamak için İran örneği veriliyordu. İran'da eğer faşizmin gelmesi önlenseydi bugün köylerde toprak devrimi mücadelesi daha kolay olurdu, deniyordu.

Neresinden baksak bir yığın zırvalıklarla dolu bir teoridir bu.

Önce faşizmin ülkemizde sınıf muhtevası yanlış tespit edilmiştir. Faşizm, herhangi bir emperyalist ülkede olduğu gibi tekelci burjuvazinin diktatörlüğü değildir; Türkiye'de ve Türkiye gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde faşizm, **komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının** diktatörlüğüdür.

Baylar Kıvılcımlıcı ve Boratavcı anlayışları icabı, toprak ağalarını tamamen bir kenara bırakmışlardı. Ayrıca, tekelci burjuvazinin komprador niteliğini de bir kenara bırakarak emperyalist ülkelerle yarı-sömürge ülkeler arasındaki son derece önemli ayırım çizgisini silmişlerdi. Bunun doğal sonucu da elbette anti-faşist mücadeleyi, şehirlerde, tekelci burjuvaziye karşı yürütülecek bir mücadele olarak görmek ve köylülerin anti-faşist mücadeledeki rolünü inkâr etmekti (veya en azından küçümsemekti. Revizyonist klik zaman zaman köylülerden de bahsetmekle birlikte, köylülerin anti-faşist mücadeledeki rolünü küçümsüyordu.)

Bu baylar, toprak ağalarının varlığını öylesine unutmuşlardı ki, CHP'de ve hatta AP'de toprak ağalarının bulunduğunu dahi inkâr ediyorlardı. "*CHP, bünyesinde, tekelci burjuvazinin bazı kesim ve temsilcileriyle büyümek isteyen orta burjuvazinin sanayici kesimini toplamaktadır.*" (PDA, sayı: 27, s. 182)

"Adalet Partisi iktidarı, Demirel ve onun çevresinde toplanan klik, esas olarak tekelci burjuvazinin menfaatlerinin savunucusudur." (agy. s. 184)

Toprak ağalarının iktidara ortak olduğu da reddediliyordu. *"Mevcut tekelci sermaye oligarşisi iktidardadır..."* (agy, s. 183)

İkincisi, faşizmin iktidara askeri darbe yoluyla geleceği düşünülüyordu ki, bu da son derece sığ bir görüştü. Faşizm iktidara askeri darbe yoluyla gelebileceği gibi başka yollarla da gelebilirdi. Nitekim Türkiye'de 12 Mart Muhtırası yoluyla geldi. İtalya'da Mussolini, iktidarı aşağıdan yukarıya doğru bir darbe yoluyla ele geçirmişti. *"Yahya Han Formülü"*, faşizmin iktidara gelişinin bir başka örneğidir. Yunanistan'da iktidardaki parti bir askeri darbeyle bütün muhalefeti ezdi ve faşizmi gerçekleştirdi. Faşizmin iktidarı ele geçirmesi, her ülkenin özgül şartlarına ve zamana göre değişir.

Komünistlerin görevi ülkelerindeki özgül şartları doğru bir şekilde tahlil etmektir. PDA revizyonistleri, gerici askeri darbeden başka bir yol düşünmedikleri için, 12 Mart Muhtırası karşısında aptallaştılar. *"Reformcu burjuvazi ağır basmış görünüyor"* diye alkışladılar. (PDA, sayı 34, s. 4) Faşizmin iktidara gelişi konusundaki bu sığ anlayış, doğal olarak anti-faşist mücadeleyi de bir karşı darbe (reformcu burjuvazinin askeri darbesi) olarak görüyordu.

Üçüncüsü, faşist diktatörlüğün parlamento ile asla bağdaşmayacağını yaydılar. Oysa, bugün en koyu faşizmin iktidarda olduğu bir yığın ülkede, mesela Endonezya'da, Güney Vietnam'da, Pakistan'da, Hindistan'da, İran'da, İspanya'da... parlamento mevcuttur. Faşist klikler parlamentoyu feshetmek yerine hem bu ülkedeki halk kitlelerini aldatmak bakımından, hem de dünya demokratik kamuoyunu aldatmak bakımından parlamentoyu faşizmin aleti haline getirmeyi menfaatlerine daha uygun görüyorlar.

Nitekim Türkiye'de de faşizm parlamenter maskelidir. Parlamentonun fonksiyonu, faşist generaller çetesinin süngüsünün işaretine göre parmak kaldırmaktan ibarettir. AP, DP, MGP ve CHP'nin *"ortanın göbekçisi"* takımı, bütün bu faşist klikler bir yandan yapılan dev-

rimci katliamlarını, her türlü demokratik hakların ortadan kaldırılmasını olanca güçleriyle desteklerken, öte yandan parlamentonun muhafazasını istemektedirler. Hatta AP, DP, MGP faşist klikleri, faşist generaller çetesinin zorbalıklarını yetersiz bulmakta, "Daha fazla! Daha fazla!" diye avaz avaz bağırmaktadırlar. Buna rağmen parlamentoyu da titizlikle korumak istiyorlar.

Faşizmin, parlamentoyu da ortadan kaldıran daha azgın biçimlerinin varlığını reddetmiyoruz. Faşizmi parlamentoyla asla bağdaşmaz bir yönetim olarak görmenin ne derece saçma, dünya ve Türkiye gerçeklerine aykırı, kitleleri ve kadroları aldatıcı bir anlayış olduğuna işaret ediyoruz. Faşizmin varlığını anlamak için parlamentonun mevcut olup olmadığına bakmak yetmez; **nasıl bir parlamentonun** mevcut olduğuna da bakmak gerekir. Faşizmi süsleyen bir parlamento mu, burjuva anlamda demokratik bir parlamento mu?

Dimitrov yoldaş, parlamentonun faşizmi süsleyen biçimlerini, başka bir deyişle faşizmin parlamenter maskeli biçimlerini çok önceden göstermiştir:

"Tarihsel, toplumsal ve ekonomik koşullar, ulusal özellikler, hatta bir ülkenin uluslararası durumu, faşizmin ve faşist diktatörlüğün değişik ülkelerde değişik biçimlerde gelişmesine yol açmaktadır. Faşizmin geniş bir kitle dayanağı bulamadığı ve faşist burjuva kampın çeşitli grupları arasındaki mücadelenin keskin olduğu bir takım ülkelerde bu rejim, öncelikle parlamentoyu feshetme yoluna gitmez. Sosyal-demokrat partiler de dâhil olmak üzere öteki burjuva partilerinin biraz meşruiyet elde etmelerine göz yumar.

Başka ülkelerde eğer yönetici burjuvazi erken bir devrimin patlak vermesinden korkuyorsa, faşizmin sınırlandırılmamış olan siyasi tekelini kurar. Bunu ya hemen, ya da rakip parti ve gruplara karşı terör yönetimini ve kan kusturmayı artırarak yapar. Kendi durumu özellikle açıklığa kavuşunca bu durum faşizmin, kendi temelini genişletmesini ve sınıfsal yapısını değiştirmeksizin açık terörist diktatoryayı kaba ve uydurma bir parlamentarizmle birleştirmesini engellemez." (Faşizme Karşı Birleşik Cephe, s. 60)

PDA revizyonistleri faşizmle parlamentonun varlığının asla bağdaşamayacağı fikrini kafalarına öylesine yerleştirmişlerdir ki, bunların anti-faşizm anlayışları, her türlü parlamentonun -bu parlamento isterse faşizmin maskesi olsun- savunuculuğu haline gelmiştir.

"*Burjuvazinin parlamenter diktatörlüğü altında emekçi yığınlar, gençlik ve aydınlar* ***her şeye rağmen*** (abç) *bazı sınırlı hak ve hürriyetlere sahiptir.*" (PDA agy)

O halde *"her şeye rağmen"* -faşizmin oyuncağı ve peçesi de olsa- parlamento savunuculuğu yapmak lazım (!) Bu anlayış, bazı şartlarda, kişiyi faşist kliklerle aynı noktaya getiriverir. Nitekim PDA revizyonizmi faşizmi maskeleyen parlamentonun savunuculuğunu yapmakta AP, MGP ve DP faşist klikleriyle birleşivermiştir.

Revizyonist önderlik bizi şu iki şıktan birini seçmeye zorluyordu: Ya parlamentosuz bir faşist diktatörlük, ya da parlamentonun var olduğu bir diktatörlük (bu, isterse parlamenter maskeli bir faşist diktatörlük olsun; ki Türkiye'de başından beri odur.)

Komünistler, ister parlamenter maskeli olsun, ister bu maskeyi de bir kenara fırlatsın, **faşist diktatörlüğün bütün biçimlerine karşı**, en geniş burjuva demokrasisini savunurlar. Burjuva anlamda da olsa, en demokratik bir seçim sistemiyle seçilen bir parlamentoyu, proletaryanın serbest örgütlenme hakkını vb. faşist diktatörlüğe karşı savunurlar. Çünkü böyle bir diktatörlük, faşist bir diktatörlüğe kıyasla proletaryanın nihai hedefine ulaşması bakımından daha elverişli şartlar yaratır.

Fakat burjuva parlamentosu *"kitleler için vadesini doldurduğunda"*, komünistler, en demokratik olanını bile kaldırıp bir kenara fırlatırlar.

Bizim burjuva baylar, aynı yazıda, DP'yi ve o zaman CHP'nin başında bulunan İnönücü kliği parlamentonun korunmasından yana oldukları için -bunun nasıl bir parlamento olduğuna bakmadan- anti-faşist ve ilerici saymaktadırlar:

"*Banka kredilerinin dağıtımında üvey evlat muamelesi gördükleri için AP'den soğuyan taşra bayileri, komisyoncuları ve tüccarları, bina ve arsa spekülasyonculuğuyla zenginleşen vurguncu unsurlar DP çevresinde toplanmaktadır. Bu kanat şimdi iktisadi menfaatleri tekelci burjuvazi ile çeliştiği* (!) *için* ***parlamentarist*** *bir görünüm taşımaktadır.*"

*"CHP ile faşizmi tezgâhlayan tekelci sermaye çevreleri arasında önemli çelişmeler vardır. CHP yöneticileri esas olarak **parlamenter biçimlerin korunmasından yanadırlar**."* (agy, s. 182)

Oysa daha sonra gördük ki, faşizmin uygulayıcısı olan birinci ve ikinci Erim hükümetleri, CHP'nin İnönücü kliğinin hâkim olduğu hükümetlerdi. Ve DP, bütün faşist zorbalıkların en baş destekçisi oldu.

Yine bizim burjuva baylar, AP'nin *"askeri bir diktatörlük"* tezgâhlayacağını ve parlamentoyu feshedeceğini düşünüyorlardı. Oysa gördük ki AP, bütün faşist zorbalıkları sevinç çığlıkları atarak desteklediği halde, parlamentonun muhafazasını savundu. PDA revizyonistleri, parlamenter maskeli faşist diktatörlükle demokratik burjuva diktatörlüğünü ayırdedemediği için parlamenter maskeli faşist diktatörlüğün savunucusu durumuna düşmüştür.

Türkiye'de parlamento başından beri toprak ağaları ve komprador büyük burjuvazinin faşist ve yarı-faşist diktatörlüklerinin maskesi olmuştur. Ülkemiz, gerçek anlamda bir burjuva demokrasisini hiçbir zaman yaşamamıştır; bunun bazı kırıntılarını tatmıştır sadece. Hem tek parti döneminde, hem de çok partili dönemde bu böyledir. Bugün de durum değişik değildir. AP hükümetleri döneminde yarı-faşist bir idare mevcuttu. İktisadi ve siyasi buhran, hâkim sınıfları faşist zorbalıkları artırmaya zorladı.

Adım adım faşizm ilerledi. Sıkıyönetim, bu gelişmenin doğal sonucu ve biraz daha ileri bir aşaması oldu. Yani burjuva demokrasisinden faşizme değil, faşizmin daha ehven bir biçiminden daha koyu bir biçimine geçildi; ama parlamenter maske muhafaza edilerek. PDA revizyonistlerine göre, parlamento mevcut olduğuna göre, bugünkü sistemin faşizm olmaması gerekir. Fakat o, bu kez de bugünkü sıkıyönetim idaresini faşist baskı ve zorbalığın en son biçimi ve sınırı olarak görmekte, halkı ve kadroları bu şekilde aldatmaya çalışmaktadır.

Faşizm, şartlara göre parlamentoyu muhafaza ederek veya tasfiye ederek, çok daha koyulaşabilir, çok daha barbarlaşabilir. Bunu önlemenin yolu, faşist diktatörlüğün daha koyu biçimlerine karşı, daha ehven biçimlerinin muhafazasını savunmak değildir. Şartları müsait

görür görmez, gericilikle işbirliği aracı olan bir reformcu burjuva iktidarını savunmak da değildir. Faşizmin bütün biçim ve derecelerine karşı, anti-faşist halk cephesi iktidarını savunmak, bunun için mücadele etmek ve bu iktidarı gerçekleştirmektir. Bu hedef aynı zamanda anti-feodal ve anti-emperyalist mücadelenin, yani demokratik halk devriminin de hedefidir.

Ülkemizin bugünkü şartlarında özü toprak devrimi olan demokratik halk devrimi mücadelesi, aynı zamanda anti-faşist bir karakter taşır. Feodalizm ve emperyalizmle birlikte faşizmin de kökünü kazıyacak olan mücadele, proletaryanın önderliğinde, temel gücünü köylülerin teşkil edeceği silahlı halk savaşıdır. Emperyalizme ve feodalizme karşı olduğu gibi faşizme karşı da halkın üç silahı vardır: Parti, halk ordusu, halkın birleşik cephesi. Halk bütün düşmanlarını; feodalizmi, komprador büyük burjuvaziyi, emperyalizmi ve faşizmi bu üç silahla yenecektir.

Nihayet PDA kliğinin anti-faşist mücadele anlayışı, halk savaşı mücadelesini sürekli olarak kösteklemektedir. *"Anti-faşist mücadelenin amacı devrimci iktidarı kurmak değil"*se, ya faşizmin daha ehven biçimlerinin savunuculuğunu yapmak ya da reformcu burjuva iktidarının savunuculuğunu yapmaktır. PDA revizyonizminin, şartları bir askeri darbeye müsait gördüğü zaman ikincisini, bunu mümkün görmediği zamanlarda da birincisini savunduğuna daha önce işaret ettik.

Ne birinci durumda, ne de ikinci durumda faşizm tehlikesi savuşturulamayacağı için *"Acil mesele, faşizm tehlikesini savuşturmaktır Toprak devrimi daha sonra gelir."* anlayışı, pratikte şu sonuca yol açmaktadır: Toprak devrimini gerçekleştirmek amacıyla köylülerin silahlı mücadelesinin örgütlenmesi, yani halk savaşının örgütlenmesi belirsiz bir geleceğe ertelenmektedir. İşçi sınıfının tarihi rolü, bir reformcu burjuva iktidarını teşvik etmek ve desteklemek derekesine indirilmektedir.

Faşizm tehlikesi, niçin geçici bir tehlike değildir? Çünkü birincisi, Türkiye gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde **zayıf ve güçsüz burjuvazi** halkın mücadelesini daima kanla ve zorbalıkla bastırmaya ve bu şekilde ayakta kalmaya çalışır. Yani burjuvazinin zayıf ve güçsüz oluşu onu faşizme iter. İkincisi, **toprak ağalarının mevcudiyeti** burjuva de-

mokrasisine feodal bir karakter verir. İktidara ortak olan toprak ağaları, *'feodal demokrasi"*nin kanunu olan sopayı ve cebiri, burjuva özgürlüklerinin yerine geçirmek için sürekli bir çaba harcarlar. Türkiye'de *"demokrasinin"* ta başından beri faşizan ve feodal bir karakter taşımasının sebepleri bunlardır.

Dimitrov yoldaş *"burjuvazinin, bir takım özel tarihsel, ekonomik ve politik sebeplerle elinde olmadan faşizme süreklenmesi gerçeği"*nin, *"Balkan ülkeleri ve Macaristan'da... daha fazla geçerli"* olmasının *"temel sebeplerini"*, bu ülkelerde, *"burjuva demokratik devriminin henüz tamamlanmamış"* olması ve bu ülkelerin *"emperyalizmin birer yarı-sömürgesi durumunda"* bulunmasına bağlıyor. Yani feodalizmin mevcudiyetine ve burjuvazinin zayıf ve güçsüz olmasına bağlıyor. (Faşizme Karşı Birleşik Cephe, s. 36-37)

Üçüncü olarak, emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği çağımızda gericiler buhrandan buhrana sürüklenmekte, can çekişmekte, yok olmaktadırlar. Yok olmanın eşiğindeki emperyalistler ve gericiler dünyanın her köşesindeki zorbalıklarını ve saldırganlıklarını artırmakta, her yerde faşizmi tezgâhlamaya çalışmaktadır. Bu üç sebepten, bugünkü düzenin temelleri yıkılmadan, faşizmin sosyal dayanağı olan sınıfların iktidarı çökertilmeden faşizm tehlikesi savuşturulamaz. Faşizmin soluğunu kesecek mücadele de ancak ve esas olarak, iktidarı halk sınıflarının eline geçirmesini sağlayacak olan proletarya önderliğindeki halk savaşı mücadelesi olabilir.

Nisan Toplantısı'nda, PDA'nın anti-Marksist-Leninist faşizm ve faşizme karşı mücadele teorileri, halk savaşını erteleme noktasından eleştirildi. *"Önce faşizmi savuşturalım, sonra köylük bölgelerde halk savaşına girişiriz"* anlayışı mahkûm edildi. Bay A.Z. bizi faşizmi mukadder görmekle itham etti.

Biz, Türkiye'ye, komprador burjuvazinin ve toprak ağaları sınıfının demokrasi getireceğine veya onların diktatörlüğü altında burjuva anlamda bile demokrasinin mevcut olabileceğine, hele günümüz şartlarında asla inanmıyoruz. Ancak faşizmin değişik tonları mümkün olabilir, öyle de olmaktadır. Komünistler, kitleleri, faşizmin değişik tonları ara-

sında seçme yapmaya zorlamazlar. Öte yandan, faşizmin koyulaşmasını önlemenin çaresi de yine şehirlerde reformcu burjuvaziye kuyruk olmak değil, proletarya önderliğinde halk savaşına girişmektir.

Revizyonist baylar, başka konularda olduğu gibi faşizm konusunda da sakat tutumlarında ısrar ettiler. Öte yandan, göstermelik bir özeleştiri yaptılar. *"Bazı gruplarda eğitim toplantıları düzenli yapılmamış, proleterleşme-yani büyük çoğunluğu burjuva olan kadroları proleterleştirme* (!)- *meselesi yeterince kavranmamış, dergilerdeki redaksiyon hataları düzeltilmemiş..."* Bu gibi son derece tâli meseleler ön plana çıkarıldı.

Revizyonizme karşı mücadele eden proleter devrimcilerine saldırmaktan da geri kalmadılar. Onları, *"şehir çalışmasını tamamen reddetmekle", "legal faaliyeti tamamen reddetmekle", "silahlı mücadele dışındaki mücadele biçimlerini tamamen reddetmekle"* itham ettiler. Oysa Marksist-Leninistler, yukarıdaki saçma görüşleri savunan bir grup burjuva ile kendi aralarına gereken çizgiyi çoktan çekmişlerdi.

Gerçeğe dayanmayan ithamlar üzerine, Marksist-Leninistler görüşlerini on bir ilke halinde özetleyip toplantıya sundular. Ve bunların herkesçe benimsenip benimsenmediğinin oylamayla tespit edilmesini istediler. Revizyonistlerin, *"izaha muhtaç olduğu"* gerekçesiyle **oylanmasını** engelledikleri bu ilkeleri aktarmakla yetiniyoruz.

1- Köylük bölgelerdeki faaliyet esas, şehirlerdeki faaliyet talidir.

2- Silahlı mücadele esas, diğer mücadele biçimleri talidir.

3- İllegal faaliyet esas, legal faaliyet talidir.

4- Ülke çapında düşman bizden güçlü olduğu müddetçe stratejik savunma esastır.

5- Stratejik savunma içinde taktik saldırılar esas, taktik savunma talidir.

6- Bu dönemde köylerde, silahlı mücadele içinde gerilla mücadelesi esas, diğer mücadele biçimleri talidir.

7- Şehirlerde (büyük şehirlerde), stratejik savunma döneminde, kuvvet biriktirmek ve fırsat kollamak esas, ayaklanmalar düzenlemek talidir.

8- Örgütlenmede parti örgütlenmesi esas, diğer örgütlenmeler talidir.

9- Diğer örgütlenmeler içinde silahlı mücadele örgütleri esastır.

10- Kendi kuvvetlerimize dayanmak esas, müttefiklere dayanmak talidir.

11- Ülkemizde silahlı mücadele şartları vardır.

"Sosyalist Kurultay"

"Sosyalist Kurultay" çorbası, Nisan Toplantısı'nda bir kere daha pişirilip sürüldü önümüze. Marksist-Leninistler, mevcut legalizmi daha da güçlendireceği, silahlı mücadele şartlarının mevcut olduğu bir ortamda bu mücadeleyi ertelemeye yarayacağı, kadroları artan faşist baskılara yem edeceği, ayrıca proletarya partisinin örgütlenme problemine bu şekilde çözüm getirilemeyeceği, üstelik kurultayın boş bir hayal olduğu gerekçesiyle karşı çıktılar.

Önder kadroların önemli bir kısmının derhal seçilmiş köylük bölgelere gönderilmesini, bunların köylüler arasında, gerilla birimleri örgütleyerek silahlı mücadeleye girişmesini, diğer örgütlenmelerin bu mücadelenin seyri içinde ve bunu destekleyecek şekilde ele alınmasını istediler. *"Sosyalist Kurultay"*la legal bir parti örgütlemenin, legal imkânlardan faydalanmak olmayacağını, legalizme batmak olacağını, hâlihazırda hiçbir ciddi illegal örgütlenme ve faaliyet olmadığını belirttiler.

Revizyonistlerin iddiaları şuydu: Silahlı mücadelenin başlaması için ülke çapında örgütlenmek lazımdır! *"Bir kıvılcım bütün bir bozkırı tutuşturur"* amma *"bozkırın da kuru olması lazımdır"* (!) Ülke çapında teşkilâtlanma ve bozkırı kurutma problemini, bir çırpıda, *"Sosyalist Kurultay"* halledecekti (!) Ve silahlı mücadele için son derece elverişli şartlar yaratacaktı (!) Bütün bu görüşlerin şampiyonluğunu Bay B.Y. yapıyordu. Bu fikirler daha önce sözlü tartışmalarda da defalarca ileri sürülmüştü. Bu görüşler toplantı tutanaklarına da geçti. Fakat tutanaklar elimizde bulunmadığı için dipnot göstermek mümkün olmuyor.

Hatta, *"ülke çapında örgütlenmeden silahlı mücadele başlatılamaz, aksini savunmak Guevaracılıktır"* anlayışını haklı çıkarmak için, B.Y.

haini, Mao Zedung'un *"Çin'de Kızıl Siyasi İktidar Nasıl Yaşayabilir?"* yazısındaki *"sağlam bir parti örgütü"* şartını, *"ülke çapında teşkilâtlanmış bir parti"* olarak tahrif etmişti. O zaman ve hatta yakın zamana kadar bu baylar, kızıl siyasi iktidarın yaşaması şartlarıyla silahlı mücadelenin başlaması şartlarını bir ve aynı şey olarak görüyorlardı.

Bunun için Mao Zedung yoldaşın *"sağlam bir parti örgütü"* şartını, *"ülke çapında teşkilâtlanmış bir parti"* haline sokarak, silahlı mücadelenin başlatılmasını da, bu şarta bağlamış oluyorlardı. Böylece ülkenin dengesiz iktisadi, sosyal ve siyasi yapısının bir sonucu olarak devrimin yani silahlı mücadelenin de dengesiz gelişeceği, ülkenin bazı bölgelerinde daha önce, bazı bölgelerinde daha sonra gelişeceği tezi, bu doğru tez reddediliyordu.

Yayın Organları Meselesi

Legal yayın organlarının çıkmasının zorunlu olup olmadığı, yapılan tartışmaların sonunda oylamaya sunuldu. Marksist-Leninistler, PDA'nın çıkarılmaması, İşçi-Köylü'nün bir süre daha çıkabileceği yolunda oy kullandılar. Ayrıca, derhal illegal bir yayın organının hazırlıklarına girişilmesini savundular. PDA gibi bir ideolojik-politik yayın organı, İşçi-Köylü gibi kitle gazetesinden çok daha lüzumlu ve hatta zorunlu değil miydi? Öyleydi. Gerçekte, o şartlarda, İşçi-Köylü'den vazgeçmek, kısa ve öz yazıların yer aldığı ideolojik-politik aylık bir yayın organı çıkarmak çok daha doğruydu.

Böylece, hem legal imkânlar müsaade ettiği sürece bundan en iyi şekilde faydalanılmış olur, hem de kadroların önemli bir kısmının köylük bölgelere, köylülerin arasına gönderilmesi mümkün olurdu. Fakat biz, azınlıkta olduğumuz ve oylarımız sonucu değiştiremeyeceği için, oylarımızı, revizyonist kliğin sağcı çizgisinin sembolü haline gelmiş olan PDA'ya bir muhalefet işareti olarak kullanmayı daha doğru bulduk.

Revizyonistler, söz konusu toplantıda, yani sıkıyönetimden iki hafta önce, Sosyalist Kurultay ve legal yayıncılığı güçlendirme kararı alarak ihanetlerini doruğuna vardırdılar. Ne var ki, onların, proleter çizgisine karşı kazandıkları bu zafer (!) uzun sürmedi. İki hafta sonra gelen sıkı-

yönetim, dergi ve gazeteyi kapattı. Gerici *"Sosyalist Kurultay"* hayalini çöp tenekesine fırlatıp attı. Böylece yeni bir döneme girildi. Yeni dönemde sinsi PDA revizyonizmi de sırtına acem kumaşından yeni bir giysi geçirdi. Yani bir kere daha kılık değiştirdi.

Yeni döneme geçmeden önce eski dönemin bir yadigârı olan *"Tasfiyeciler"* meselesi üzerinde de duralım.

"Tasfiyeciler" Meselesi

PDA revizyonizmine karşı giriştiğimiz mücadelede bazı "yol arkadaşları" sonradan hem teoride, hem de pratikte bizden ayrılarak her türlü mücadeleye yan çizdiler. Bu kavga kaçağı alçaklar, belli bir dönemde PDA revizyonizminden daha tehlikeli bir hale geldiler. Şehirlerdeki mücadeleyi tamamen reddettiler. Legal faaliyeti ilke olarak reddettiler. Somut şartların somut tahlili ilkesini yani Marksizm'in özünü reddettiler. Böylece PDA revizyonizminin ekmeğine yağ sürdüler. Ona, sağcı hatalarını haklı çıkarması için demagoji imkânı sağladılar.

Bu darkafalı, pasifist ve yüreksiz burjuvalar, daha sonra Marks'ı, Engels'i, Lenin'i, Stalin'i okumanın gereksiz ve hatta zararlı entelektüel bir çaba olduğunu iddia edecek kadar alçaldılar. Merkeziyetçi bir proletarya partisi örgütlemenin faşizm şartlarında zararlı olacağını savunacak kadar gülünçleştiler. Hâkim sınıfların baskı ve zorbalıklarının iyice şiddetlendiği bir dönemde, *"şimdiki görevimiz dağılmak ve kendimizi unutturmaktır"* diyecek kadar hainleştiler. PDA revizyonizmi ile mücadeleyi terk ettikleri gibi, hâkim sınıflarla mücadeleyi de terk ettiler. Zaten kendileri daha da adi revizyonistler olup çıktılar. Evlerine, okullarına, kendi rahat köşelerine döndüler.

Bunların ihanet teorileri birçok burjuva unsurun imdadına yetişti. Bu unsurlar, kızışan sınıf mücadelesini terk etmek için yukarıdaki teorilere dört elle sarıldılar. Fakat bu arada bazı militan arkadaşların da kafasını bulandırdılar. Onları sıkıyönetimin bulanık havasından faydalanarak kendi peşlerine taktılar, pasifleştirdiler, mücadeleden kopardılar. Bunların başını çeken S.U. ve L.U. hainleri ile bağlarımızı Nisan Toplantısı'ndan önce kopardık.

PDA revizyonizminin güvenilir adamı T.N. haini ise, önceleri PDA revizyonizmine bizimle birlikte karşı çıktığı halde, sonradan onunla uzlaştı. Nisan Toplantısı'nda, *"Sosyalist Kurultay"*ın toplanması, legal bir partinin kurulması ve legal yayın organlarının güçlendirilmesi yolunda oy kullanarak PDA revizyonizmine iltihak etti. Sıkıyönetimin ilân edilmesiyle birlikte de ortadan kayboldu.

Şimdi PDA revizyonistleri bizi, bu kişilerle birlikte hareket etmiş olmakla suçluyor. Onların zırva teorilerini bize de maletmeye çalışıyor. Bu, sahtekârlığın daniskasıdır. Çünkü birincisi, "Tasfiyeciler" saflarında ilk başta bizimle beraber hareket edenler olduğu gibi son ana kadar PDA revizyonizmine dâhil olanlar ve sürekli olarak ortada yalpalayanlar da vardı. İkincisi, biz bu kişilerin yanlış fikir ve tutumlarına asla katılmadık.

Fakat, ilk başta PDA revizyonizmi ile mücadeleyi daha önemli gördüğümüz için bunlara karşı uzlaşmaz bir mücadele açmayı da doğru bulmadık. Hem, bu şahıslar, zırva teorilerini bir anda değil, zamanla geliştirdiler. PDA revizyonizminin sağ çizgisine karşı, bazı noktalarda bunlarla aramızda kurulan birlik, bunları aksi yönde aynı ölçüde sakat teori ve pratikleri ortaya çıktıkça ayrılığa dönüştü. Bir açının iki kolu arasındaki mesafe başlangıçta çok küçük olduğu halde, başlangıçtan uzaklaştıkça nasıl büyüyorsa, bunlarla bizim aramızdaki mesafe de, bunlar kendi doğrultularında yol aldıkları ölçüde, öyle büyüdü. Bunların alçaklıklarını, hainliklerini, pasifist, darkafalı, idealist burjuvalar olduklarını suratlarına çarptık.

Şimdi, PDA revizyonistleri bu gerçekleri küllemeye çalışıyor. Bizim savunmadığımız ve katılmadığımız görüş ve tutumları bize de malederek bir yandan kendilerinin geçmişteki kesin sağcı çizgilerinin lehine sonuçlar çıkarmak, öte yandan da bizim şimdiki eleştirilerimizi zayıf düşürmek istiyor. Bu tilki kurnazlığı ancak burjuva baylarımızı yaralar, bizi değil.

Söz konusu sapmayı doğuran etkenlere gelelim. Bu etkenlerden birisi ve tayin edici olanı, kavga kaçaklarının sınıfsal nitelikleridir. Bunların çoğu, köken ve yaşayış tarzı itibarıyla burjuvadır. Sınıf mücadelesinden kopuk, işçi ve köylü kitlelerine yabancı, özünü hiçbir

zaman kavrayamadıkları kitapları cümle cümle ezberleyerek yetişmiş entelektüel beylerdir. Sınıf mücadelesinin sertleşmesi karşısında bunların mücadele meydanını terk etmeleri çok doğaldır. Dökülmelerine teorik bir kılıf geçirmek ihtiyacı ile de yukarıda kısaca sıraladığımız zırvaları ileri sürmüşlerdir.

Bay A.Z, bu dökülmelerin İstanbul'da olması sebebiyle sonuçtan bizi sorumlu tutuyor. "*Bölücülüğün özellikle bu hataların işlendiği yerde çıkması çok uyarıcıdır Burada İstanbul yönetiminin hataları büyüktür*" diyor (Bak: *"Tasfiyeciler"*le ilgili metin). Hayır bay revizyonist! Dökülenler sadece bunlar değildir! Şöyle bir etrafına bakarsan görürsün! Ankara'da da seni izleyen yığınla adam sıkıyönetimle birlikte mücadeleyi tamamen terk etmedi mi? Eğitim toplantılarına katılan yüzlerce kişiden kaç kişi var etrafında? Üstelik İstanbul'da dökülenlerin bir kısmı da, son ana kadar senin safında değiller miydi?

O halde, bu kadar insan sıkıyönetimle birlikte niçin mücadele meydanından kaçtı? Çünkü bunlar, burjuva hayat tarzını terk etmeyi gerektirmeyen legal dergicilik faaliyetinin kendi etrafına topladığı burjuva unsurlardı. Daha önce de belirttiğimiz gibi, bizzat eylemin muhtevası, bunları kendi çevresine toplamıştı. Sıkıyönetim, kâğıttan şatoya benzeyen faaliyeti bir çırpıda yerle bir edince, bunların fonksiyonu da sona erdi.

Burjuva unsurlar, kavga kaçaklıklarına İstanbul'da teorik bir kılıf geçirdikleri halde, Ankara'dakiler, *"ben mücadelede yokum"* diye ayrılmışlarsa, ne fark eder? Meselenin özü, revizyonist çizginin etrafında topladığı burjuva unsurların sıkıyönetimle birlikte kavga meydanından tüymesidir! Size gelince revizyonist baylar, siz bu tüyme işini daha başka türlü ve daha sinsice yaptınız. İleride onun üzerinde de duracağız.

Özellikle İstanbul'da ortaya çıkan, söz konusu sapmanın birinci ve tayin edici sebebi bunların burjuva sınıf niteliğidir, dedik. Bunların ortaya çıkmasına elverişli bir ortam yaratan dış sebep ise PDA revizyonizmidir. Söz konusu sapma, PDA'nın çizgisine bir tepki olarak, bu çizginin bir cezası olarak doğmuştur. Dikkat edilirse, kavga kaçağı bayların sapması, hemen her konuda, PDA revizyonizminin içinde bulunduğu sapmanın tam aksi yöndedir. Hiçbir iftira bu gerçeği değiştiremez.

26 Nisan 1971 Sıkıyönetimi ve Örgütsel Ayrılık

Marksist-Leninistler, burjuva önderliğin iflah olmayacağına sıkıyönetimden birkaç ay önce kanaat getirmişlerdi. Fakat burjuva önderliği tecrit etmek, militan kadroları Marksist-Leninist ilkeler etrafında toplamak için henüz yeterli bir mücadele verilmemişti. Ayrıca proleter devrimciler, düşüncelerini pratiğe uygulamak için gerekli çalışma imkânını henüz bulamamışlardı. Hem burjuva önderliğe karşı doğru ilkeler etrafında mücadeleyi sürdürmek hem de doğru ilkelerin pratiğe uygulanması için çalışmak gerekiyordu.

Marksist-Leninist kadrolar da, revizyonizme karşı mücadelenin ve pratik faaliyetin içinden çıkacaktı. Sıkıyönetim, eski çalışma tarzını yerle bir etmişti. Bu darbe bazı kadroların aklını başına getirebilir, burjuva önderliğin revizyonist çizgisini kavramalarına hizmet edebilirdi. Bu amaçlarla Marksist-Leninistler, burjuva önderliğe karşı mücadeleyi özeleştiri noktasında yoğunlaştırdılar. Büyük zararları pratikte görülen geçmiş çizginin etraflı ve samimi bir özeleştiri ile terk edilmesini istediler. İçine girdiğimiz yeni dönemde aynı sağcı çizginin izlenmeyeceğinin tek garantisi böyle bir özeleştiri olabilirdi.

Burjuva önderlik sürekli olarak, özeleştiri yapılacağı ve buna hazırlanıldığı vaadiyle kadroları oyaladı. Fakat yapılan sözlü tartışmalarda özeleştiri yapmaya asla niyetleri olmadığı ortaya çıktı. Geçmişin bütün pisliklerine kıskançlıkla sarılıyorlardı. Mesela bir tartışmada A.Z, *"Sosyalist Kurultay"*ı hararetle savunarak şöyle dedi: *"Eğer siz sabote etmeseydiniz, Sosyalist Kurultay başarıya ulaşır ve son derece de faydalı olurdu."* Bunu söylediği günlerde TİP dahi kapatılmıştı veya kapatılmak üzereydi; faal elemanları hapishanelere doldurulmuştu.

Burjuva önderlik, sıkıyönetimden yenilen darbenin bütün sorumluluğunu da Marksist-Leninist kadrolara yüklemeye kalkıştı. Ayrıca bunlar, yeni çıkan yayınlarda eski ideolojik ve politik çizgiyi yeni şartlara uydurarak devam ettiriyorlardı.

Pratik faaliyet yine eskisi gibi sağcı ve teslimiyetçi bir rota izliyordu; şu farkla ki, nispeten illegaldi ve ağırlık şehirlerde kalmakla birlikte faa-

liyet nispeten köylere kaydırılmıştı. Yani PDA revizyonizmi, kendini yeni şartlara uydurarak Şafak revizyonizmi haline dönüşmüştü.

Yapılan sözlü ve yazılı eleştiriler burjuva önderliği çileden çıkarıyordu. Onlar bu eleştirilerden gereken dersleri çıkarmadılar. Eleştirileri düşmanca karşıladılar, bastırma yoluna gittiler, kadrolardan gizlediler (yazılı eleştiriler için bak: *"Tasfiyeciler"le ilgili mektup, Başkan Mao'nun Kızıl Siyasi İktidar Öğretisini Doğru Kavrayalım, DABK Şubat 1972 Kararı*).

Marksist-Leninistlerin hâkim olduğu Doğu Anadolu Bölge Komitesi (DABK)'nin Şubat Kararı, burjuva önderliği iyice telaşa düşürdü. Derhal eleştiriyi toplatma kararı aldılar. Alelacele bu eleştiriye cevap teşkil eden bir genelge yayınladılar.

İkiyüzlülük ve Oportünizm Örneği Bir Genelge

Bu genelge, yeni bir ikiyüzlülük ve oportünizm örneğiydi. Burjuva önderlik, ilke ve istikrar namına bir şey tanımadan çeşitli düşünceler arasında yılan gibi kıvrılıp duruyordu. Söz konusu genelgeyle Marksist-Leninistlerin o güne kadar sürekli olarak savunduğu, fakat kabul ettiremediği birçok şeyi kabul etmiş görünüyorlardı. Üstelik bunları başından beri savunuyormuş gibi yavuz hırsız pozları takınıyorlardı. Marksist-Leninistlere *"hizipçilik", "mevki düşkünlüğü", "Troçkistlik"* çamurları fırlatıyorlardı.

Bu genelge, ikiyüzlülük ve oportünizm örneğiydi; çünkü o genelgedeki birçok doğru düşünce satır satır Marksist-Leninistlerin eleştirisinden alınmıştı. Eğer bunları samimi olarak benimsemiş olsalardı, bir kere Marksist-Leninist arkadaşlara saldırmamaları, onların eleştirilerinden memnun olmaları gerekirdi. Çünkü, mesela bu genelgenin inkâra yeltendiği hataların bir kısmını içinde taşıyan cuntacı Şubat 1971 Genelgesi, yine bu genelgede kadrolara tavsiye ediliyordu.

Diğer yayınlardaki bu genelgeye aykırı düşen bütün fikirler hâlâ doğru diye savunuluyordu. Eğer samimi olsalardı, diğer yayınlardaki pisliklere sarılmamaları, onları özeleştiriyle düzeltmeleri gerekirdi. Ne birincisini ne de ikincisini yapmadıklarına göre, o genelgeyi çıkartmaktaki amaçları eleştiriyi boğmak, revizyonizmlerini iyice maskelemekti.

Yeni ve daha sinsi bir revizyonist çizgi izlemek zorunda kalmışlardı. Çünkü DABK Kararı'nı okuyan bazı kadrolar bunu hararetle karşılamışlar ve içinde bulundukları çıkmazdan kurtuluş yolu olarak görmüşlerdi. Burjuva önderliğin çömezi bay CX (A.N.) ile onun bölgesindeki kadrolar arasında şiddetli tartışmalar çıkmıştı. Bölgedeki faaliyet bu şahsın bürokratik, kırtasiyeci ve pasif önderliği yüzünden ihtilalci yoksul köylülerden kopmak tehlikesiyle karşı karşıya idi. Bölgedeki kadrolar, bu şahsı ve onun şahsında burjuva önderliğin sağcı çizgisini eleştirdiler. Kendileri de hatalı kararlara katılmış oldukları için özeleştiri yaptılar.

Burjuva önderliği, alelacele yukarıdaki genelgeyi yayınlamaya zorlayan etken işte buydu. Bay A.N'nin bölgesindeki olaylar başka bir bölgede de tekrarlanabilirdi. Onlar, oportünizm ve ikiyüzlülük belgesi olan genelgeyle işte bunu önlemeye çalıştılar.

Baylar! Kıvırtmacada, ikiyüzlülükte, sahtekârlıkta parmak ısırtacak kadar ustasınız! Ama sizin bu ustalığınız proletarya saflarında on para etmez! Siz bu maharetlerinizi gidip burjuva ve toprak ağaları partilerinde gösterirseniz, emin olun onlar sizi hararetle bağırlarına basacaklardır. Kabiliyetlerinizi boşu boşuna harcamayın! Bir an evvel değerinizi takdir edecek olanların yanına koşun! Parlak başarılar, büyük zaferler sizi bekliyor!

Son genelge oportünist inkârcılığının ve ikiyüzlülüğün yanında, öteden beri devam ettirilen bazı yanlışları savunmaya da devam ediyor. Bugün ikide bir gözümüze doğru uzattıkları genelgenin mahiyeti budur.

"Hizipçi" ve *"Bölücü"* Olan Kimdir?

Hizipçi ve bölücü olanlar, revizyonist çizgide ısrar edenlerdir. Bütün eleştirilere rağmen hatalarını düzeltmeyenler, düzeltmemekte ısrar edenlerdir. Hizipçi ve bölücü olanlar, samimiyetle özeleştiri yapmak yerine, sadece çok sıkıştıkları zaman, revizyonist özü yeni bir biçimle kamufle edenlerdir. Hizipçi olanlar, kendilerine eleştiri yönelten kadrolardan örgütün imkânlarını esirgeyenler, kendilerine yağcılık ve dalkavukluk yapanlara bütün imkânları sergileyenlerdir.

Hizipçi ve bölücü olanlar, örgüt içinde körükörüne itaati, dalkavuk-

luğu, sırt sıvazlamayı teşvik edenlerdir. Hizipçi ve bölücü olanlar, kendilerine gelince her şeyi iyi, başkalarına gelince her şeyi kötü gösterenlerdir. Hizipçi ve bölücü olanlar, örgüt içi eleştiriyi bastırmaya çalışanlardır. Kendilerine yönelen eleştirileri kadrolardan gizleyenlerdir. Hizipçi ve bölücü olanlar, kendilerini eleştiren kadroları iğrenç bir iftira ve dedikodu kampanyası ile yıpratmaya, diğer kadroların gözünden düşürmeye, tecrit etmeye çalışanlardır.

Hizipçi ve bölücü olanlar, eleştiri mekanizmasını işleten kadrolar aleyhine sinsi plânlar hazırlayanlardır. Bu gibi kadrolara silahlı komplolar düzenleyenlerdir. Hizipçi ve bölücü olanlar, hem demokrasi hem de merkeziyetçilik ilkesini çiğneyerek kendilerine en aşırı demokrasiyi, Marksist-Leninistlere de en aşırı merkeziyetçiliği uygulamak isteyenlerdir. Burjuva önderlik, bütün bu özellikleriyle hizipçiliğin ve bölücülüğün en tipik örneklerini vermiştir.

Mesela onlar, Marksist-Leninist arkadaşlardan birinin çalıştığı bir bölgede yakalanmalar olması üzerine *"rezalet", "kepazelik"* diye yaygarayı koparırken, kendi çömezlerinin sorumlu olduğu bölgedeki yakalanmalar üzerine, *"pek bir şey yoktur, hem, devrim inişli çıkışlıdır"* diye çömezlerini kurtarmaya çalışmışlardır. Mesela onlar, Marksist-Leninistlerin üçbin lira istemesi üzerine, *"şehirlerdeki aydınların aidatına bel bağlamayalım"* diye yaygara yaparken, kendi çömezlerine, bir seferde otuz beş bin lirayı göndermekte hiç tereddüt etmemişlerdir.

Mesela onlar, Marksist-Leninist kadroları tasfiye için sinsi plânlar hazırlamışlar, örgütsel ayrılık kesinleştikten sonra da, bu hizipçi faaliyetlerini *"zaten atılacaklardı"* diye ağızlarından kaçırmışlardır. Mesela onlar, 26 Mart 1972 tarihinde *"birliği korumak için"* (!) tartışmaya çağırdıkları iki arkadaşa, haince bir silahlı komplo düzenleyecek kadar alçalmışlardır.

Onlar, hizipçiliğin ve bölücülüğün sayısız örneklerini vermişlerdir. Bugün masum pozlara bürünerek kendilerinin sonuna kadar iyi niyetli (!) davrandıklarına, bölünmeye engel olmak (!) için ellerinden geleni yaptıklarına, ama bizlerin hizipçilikte ve bölücülükte (!) ısrar ettiğine kadroları inandırmaya çalışıyorlar. Birlik üzerine dramatik nutuklar atıyorlar. Bizlere küfürler yağdırıyorlar. Bütün bunlar, kendilerinin hizip-

çiliğin ve bölücülüğün en alçakçasını, ikiyüzlülüğün, sahtekârlığın, ihanetin en âlâsını yaptıklarını kadroların gözünden saklamak içindir. Bütün bunlar, suçluluğun verdiği telaştandır.

İflah olmaz burjuvaların hâkim olduğu partilerde, Marksist-Leninistlerin kendi aralarında birleşerek bunlara karşı mücadele etmeleri hizipçilik değildir. Tarihi bir görevdir. Proletaryaya ve emekçi halka karşı vazgeçilmez bir yükümlülüktür. Hizipçi olanlar, iflah olmaz burjuvalardır.

Çünkü bunlar, kendi küçük kliklerinin menfaati adına proletaryanın ve emekçi halkın menfaatlerine sırtlarını çevirmişlerdir. Çünkü bunlar, kendi küçük kliklerinin menfaati adına proletaryanın ve emekçi halkın birliğini baltalamışlardır. Halkın menfaati ile partinin menfaati çeliştiği zaman Marksist-Leninistler, halkın menfaatinden yana çıkarlar. Bu hizipçilik değildir. Partinin menfaati adına, halkın menfaatlerinin karşısında yer almak, işte budur hizipçilik.

Marksist-Leninistler, halkın menfaati ile partinin menfaatinin aynılaşmasını istiyorlardı. Bu da ancak, burjuva önderliğin partiye soktuğu teslimiyet ve ihanet yolundan onu ayırmakla mümkündü. Burjuva önderliği eleştiri ve ikna yoluyla düzeltmek imkânsız olduğuna göre yapılacak şey, iflah olmazları tecrit etmek, ihanete giden yollarında yalnız başlarına bırakmak, partiyi ve kadroları devrim yolunda birleştirmektir. Kim ki bu çabayı hizipçilik olarak niteler, o kimse, *"birlik"* adına, halka ihanet yolunda yürümeyi mübah görüyor demektir.

Evet, biz birlik istiyoruz, en yüce amacımızdır bu. Ama nasıl bir birlik? Proletaryaya ve emekçi halka ihanet yolunda bir *"birlik"* mi? Biz böyle bir *"birlik"*te yokuz. Böyle bir *"birlik"* ne kadar bölünürse, o kadar iyidir. İhanetin elebaşıları ne kadar tecrit edilirlerse, o kadar iyidir. Böyle bir *"birlik"*i baltaladığımız için revizyonist klik bizi *"bölücülük"*le itham ediyorsa, biz böyle bir *"bölücülük"*ü severek kabulleniriz. Proletaryaya ve halka hizmet yolunda bir birlik mi? Biz böyle bir birliği candan arzuluyoruz. Bu birliği baltalayanların en amansız düşmanlarıyız. Burjuva önderliğe karşı yürüttüğümüz mücadelenin bir sebebi de, onun böyle bir birliği sürekli olarak baltalamasıdır; revizyonizm yolunda, yani halka ihanet yolunda bir *"birlik"* istemesidir.

Örgütsel ayrılığın kesinleştiği son tartışma toplantısında burjuva önderlik, Marksist-Leninistlerden "hizipçilik yaptıkları" için özeleştiri istedi. Marksist-Leninistler, revizyonizme karşı mücadele ettikleri için özeleştiri yapmazlar. Tersine revizyonizme karşı mücadele etmedikleri veya yeterince mücadele etmedikleri veya revizyonist hatalara düştükleri zaman özeleştiri yaparlar. Burjuva önderliğin özeleştiri isteği bu sebeple reddedildi. Hizipçilik suçlamaları da reddedildi.

Burjuva önderlik, ileride toplanacak kongre sonuçlarına Marksist-Leninistlerin kayıtsız şartsız itaat etmeye söz vermelerini istedi. Proletarya partilerinde böyle bir şeyin tartışması bile yapılamaz. Fakat bizde revizyonizm partinin başına çöreklenmişti. Bu revizyonist burjuva unsurlar, kongre delegelerini de hizipçi bir tutumla tespit etmişlerdi. Delegelerin, hemen hepsi kendileri ve çömezleriydi. Marksist-Leninistlerden bir veya iki kişi kongreye katılabilecekti. Onlar, bu hizipçi tutumun değiştirilmesini istediler. Kongreye kendi teklif edecekleri isimlerin de katılmasını istediler. Bu şartla kongre sonuçlarına kayıtsız şartsız razı olacaklarını belirttiler.

Teklifleri reddedildi. Kongreden Marksist-Leninistlerin beklediği fayda şuydu: Devrimci düşünceyi bütün kadrolara ulaştırmak, duruma göre ya iflah olmaz revizyonist önderliği tasfiye edip devrimci bir önderlik kurmak, ya da saflara kazanılan kadrolarla yeni bir örgütlenmeye gitmek. Çünkü kesin çizgilerle birbirinden ayrılmış iki ayrı ideoloji ve politika aynı teşkilat çatısı altında barış içinde bir arada yaşayamazdı.

Ya biri hâkim olacaktı, ya diğeri. Sapma içinde olanlar dostça eleştiri ve ikna yoluyla düzeltilemediği takdirde, yani iflah olmaz oportünistler olduklarını davranışlarıyla ispatladıkları takdirde, halka hizmetin bir tek yolu kalır: O da örgüt içi iktidarı iflah olmazlardan almak, bunları örgüttten temizlemek. Bu, proletarya ile burjuvazi arasında bir iktidar mücadelesidir. Bu hakkı burjuvaziye tanıyıp proletaryaya tanımayanlar, açık veya gizli halk düşmanlarıdırlar.

Kongre, Marksist-Leninistler için hiçbir fayda sağlamayacaktı. Burjuva önderlik revizyonist çizgisini, daha şimdiden sağladığı çoğunluğa dayanarak, kongre kararı haline getirecekti. Marksist-Leninistler kuru

gürültücü çoğunluğun oyları karşısında düşüncelerini ifade etmek imkânını bile bulamayacaklardı. Düşüncelerini ifade etmeleri halinde de bunlar dört duvar arasında boğulup kalacaktı.

Ayrıca Marksist-Leninistlere örgüt içinde hayat hakkı kalmamıştı. Her türlü eleştiri imkânlarını ellerinden almak, bu eleştirilerin kadrolara ulaşmaması için her çareye başvurmak, onlar aleyhine sinsi tertipler plânlamak, demokratik-merkeziyetçiliğin hem demokrasi, hem de merkeziyetçilik ilkelerini çiğnemek, revizyonist önderliğin sanatı haline gelmişti. Parti disiplini denilen şey, artık proletarya düşüncesi üzerinde bir burjuva disiplini idi.

Bu şartlar altında örgüt içinde kalarak mücadeleye devam etmek hem imkânsız, hem de faydasızdı. Proletaryaya ve halka hizmetin yolu artık revizyonist klikten örgütsel olarak da ayrılmaktı. Marksist-Leninistler de öyle yaptılar. Burjuva disiplinini reddettiler. Ona karşı cepheden mücadele etmeye karar verdiler.

Bize *"bölücü ve hizipçi"* diyen burjuva baylar! Siz önce kendinizin iflah olmaz revizyonistler olmadığınızı ispatlayın. Sizin parti disiplini dediğiniz şeyin, proletaryanın ve emekçi halkın menfaatleriyle çelişmediğini ispatlayın! Bunu ispatlayamadığınız müddetçe bölücülük ve hizipçilik isnatlarınız birer kuru iftira olmaktan ileri gidemeyecek, sizler de adi iftiracılar olarak kalacaksınız.

İşte meydan, buyurun!

(Haziran 1972)

ŞAFAK REVİZYONİZMİ İLE AYRILDIĞIMIZ BAŞLICA NOKTALAR

Şafak revizyonizmi ile ayrıldığımız bazı teorik ve pratik meseleleri derli toplu ifade ettiği ve ayrıca uzun tartışmalara yolaçtığı için DABK'nin Şubat Kararı'nı aynen aktarıyoruz.

DABK Şubat Kararı

[7-8 Şubat 1972 tarihleri arasında toplanan DABK, aşağıdaki kararları almıştır.

1- Genel olarak dünyada ve özel olarak Türkiye'de objektif şartlar devrime son derece elverişlidir. Emperyalizm ve gericiler, bütün dünyada buhrandan buhrana sürüklenmekte, bunun sonucu olarak, işçi sınıfı ve bütün devrimci halklara karşı azgınca saldırılara girişmekte, işçi sınıfı ve devrimci halklar ise, Türkiye halkları da dâhil, her geçen gün daha büyük kitleler halinde hışımla ayağa kalkmakta, gerici şiddete devrimci şiddetle karşı koymaktadır. Asya'nın, Afrika'nın, Lâtin Amerika'nın birçok ezilen halkları işçi sınıfı önderliğinde silahlı mücadele yürütmektedir.

2- Ülkemizde de işçilerin, yoksul köylülerin ve diğer devrimci sınıf ve tabakaların mücadelesi son yıllarda hızla büyümüş, gittikçe şiddetlenmiş ve yer yer silahlı çatışmalara kadar varmıştır. Şimdi işçi sınıfımızın ve yoksul köylülerimizin büyük çoğunluğu, kurtuluşlarının ancak silahlı mücadeleyle olacağını kavramış durumdadır.

Bugün kırlık bölgelerde köylü kitlelerinin başına geçip silahlı mücadeleyi örgütlemeyen ve kararlı, tutarlı, azimli bir şekilde yürütmeyen bir komünist hareket, komünist sıfatına layık olamaz ve devrimci kitlelerden tecrit olur. Bugün ülkemizdeki devrimci mücadele çok önemli bir noktaya, silahlı mücadele yolunu tutmayan bir akımın, bunun adı

isterse komünist hareket olsun, kitlelerden tecrit olacağı bir noktaya ulaşmış bulunuyor.

3- Bu şartlarda, hareketimiz, kararlı ve cesur bir şekilde köylü kitlelerinin başına geçip onları silahlı gerilla mücadelesi için seferber edeceği yerde, eskiden beri taşıdığı sağ hataları, bunlara yeni şartlara uygun yeni bir biçim vererek, devam ettirmektedir. Dergideki legal eğitim çalışmalarının yerini, bu imkân ortadan kalktığı için, bu sefer gizli ve yarı-gizli yürütülen eğitim faaliyeti almakta ve bu, gittikçe sistemleşme göstermektedir.

Silahlı mücadelenin ise, eskiden olduğu gibi, yine sadece sözü edilmektedir. Gizli okuma faaliyeti, silahlı mücadeleye hizmet eden, onu geliştiren, güçlendiren bir faaliyet olarak değil, onu gerileten, köstekleyen, sekteye uğratan, o yoldaki girişimleri engelleyen bir faaliyet olarak gelişmektedir.

Çünkü eğitim grupları, bir silahlı mücadele yürütecek organlar olmadıkları gibi, hantal ve yarı-legal yapıları dolayısıyla, silahlı mücadelenin başlamasıyla birlikte gelişecek karşı-devrimci saldırılar altında varlığını sürdürecek durumda da değildirler. O zaman bunların dağılacağı endişesi, silahlı mücadeleyi erteleme şeklinde sağ bir hataya yol açmaktadır. Böylece kendi önümüze kendi ellerimizle dikenli teller örmekteyiz. İlerde ya bu dikenli telleri çiğneyip geçeceğiz, ya da bunların arkasında hapsolacağız.

4- Öte yandan bu sağ hata, silahlı mücadeleyi belirsiz bir geleceğe erteleme hatası, yeni kanıtlarla desteklenmekte ve güçlendirilmektedir. Silahlı mücadeleyi başlatmak için, *"ülke çapında örgütlenmek gerektiği"*, *"önce bütün bozkırı kurutmak, ondan sonra tutuşturmak"* gerektiği, bu cinsten gerici kanıtlardır. Bunlar hem partinin, hem de ordunun silahlı mücadele içinde inşa olacağı, gelişip büyüyeceği, çelikleşebileceği tezinin inkârıdır.

Silahlı mücadele içinde gelişmeyen bir örgütlenme, bugün kof bir örgütlenme olur, birkaç gerici darbe ile yıkılmaya mahkûmdur. Yine bu kanıtlar, devrimin dengesiz gelişeceği, ülkenin bazı yerlerinde daha önce, bazı yerlerinde daha sonra gelişeceği, iktidarın parça parça alına-

cağı tezinin üstü kapalı bir inkârıdır. Ayrıca bu kanıtlar, ülkenin bazı kırlık bölgelerinde başlayan silahlı mücadelenin, bozkırların diğer bölgelerini kurutmadaki muazzam rolünün inkârıdır.

Kitleler içinde kök salmış, demir disiplinli, subjektivizmden, revizyonizmden ve oportünizmden arınmış, özeleştiriyi uygulayan çelik gibi bir parti, silahlı savaş içinde gelişecek güçlenecektir. Böylece bayatı atıp tazeyi alacak ve burjuva unsurlardan arınacaktır. Halkın en ileri unsurlarını, komünist önderleri ve militanları böylece bağrında toplayacaktır.

Halkın silahlı kuvvetleri, küçükten büyüğe, zayıftan kuvvetliye, düzensiz gerilla birliklerinden düzenli ordu birliklerine doğru, silahlı mücadeleyle birlikte gelişecektir. Mao Zedung yoldaş bu konuda şunları söylüyor: "*Partimiz, devrimci savaşlar boyunca gelişmiş, sağlamlaşmış ve Bolşevikleşmiştir. Silahlı mücadele olmasaydı bugünkü Komünist Partimiz de olamazdı. Bütün parti yoldaşları kanımızla ödediğimiz bu tecrübeyi hiçbir zaman unutmamalıdırlar.*"

5- Barışçı eğitim çalışması ve okumak için örgütlenme, kadro politikası konusunda da kendisini gösteriyor. Militan mahalli kadroların her türlü gerici bağlarını koparıp bunları profesyonel mücadeleye çekmek yerine, onların gerici bağlarıyla uzlaşılıyor. Bu gibi kadrolar köreltiliyor, enerjileri söndürülüyor. "Hele bekle", "şu kitabı da oku", "bilmem kimle ilişki kur" ve buna benzer tavsiyelerle, **sınıf mücadelesinden kopuk** laf ebeleri yetiştirilmeye çalışılıyor. Oysa, son sıkıyönetim bu gibi kadroların yüzde doksanını ıskartaya çıkardı. Sonuç olarak, ne bu kadrolar yeterince gelişiyor, ne de hareketimizin kadro ihtiyacı karşılanabiliyor.

6- *"Halkın birleşik cephesi"* konusunda da eski sağcı, teslimiyetçi anlayış hâlâ devam etmektedir. Halkın birleşik cephesi, proletarya önderliğindeki işçi-köylü temel ittifakı üzerine ve bir veya birkaç bölgede kızıl siyasi iktidar kurulmadan gerçekleşemez. Aksini savunmak, "kendi kuvvetlerine dayanmak, bağımsızlığı muhafaza etmek ve inisiyatifi elde bulundurmak" yerine, burjuvaziye bel bağlamak, bağımsızlığı kaybetmek ve inisiyatifi gericilere bırakmaktır.

Kızıl siyasi iktidarın ülkemizde doğması için bugün eksik olan şey, *"doğru bir çizgi izleyen güçlü bir parti"* ve *"oldukça güçlü bir kızıl*

ordu"dur. Ülkemizin çeşitli kırlık bölgelerinde kızıl siyasi iktidar için diğer bütün şartlar -ki bunlar kuvvetli bir kitle temeli, kendi kendine yeterli ekonomik kaynaklar ve askeri harekâta elverişli arazidir- mevcuttur. Bu bakımdan, **bugün başlıca ve esas görevimiz,** partinin ve ordunun silahlı mücadele içinde inşa edilmesidir.

7 - "*Savaşmak, başarısızlığa uğramak, gene savaşmak yeniden başarısızlığa uğramak, zafere ulaşana kadar böyle davranmak, işte halkın mantığı budur.. Bu Marksist bir kanundur. Rus halkının devrimi bu kanunu izlemiştir ve Çin halkının devrimi de bu kanunu izlemektedir*".

Türkiye halklarının devrimi de bu kanunu izleyecektir. Saflarımızda, hiç başarısızlığa uğramadan, burnumuz dahi kanamadan zafere ulaşmak anlayışı öteden beri mevcuttur ve hâlâ da etkisini sürdürmektedir. *"Önce ülke çapında örgütlenelim, sonra silahlı mücadeleye girişelim"*, yoksa başarısızlığa uğrarız; *"önce bozkırı kurutalım sonra tutuşturalım"*, yoksa başarısızlığa uğrarız, yolundaki görüşlerin bir sebebi de bu anlayıştır. Bu anlayış, hareketimizi durmadan sağa çekmekte, pasifliğin, hareketsizliğin, durgunluğun, sürekli olarak barışçı mücadele metotlarının ön plâna çıkarılmasının ideolojik kaynağını teşkil etmektedir.

Halk savaşının uzun, çetin, zor bir mücadele olması, sözde çok tekrarlandığı halde gerçekte kavranmamıştır, bu aynı zamanda bir sürü yenilgilerden ve başarısızlıklardan da geçmek demektir. Biz, birinci olarak hata yapmamaya ve hatalardan ileri gelen başarısızlıklara uğramamaya çalışmalıyız; ikinci olarak başarısızlıklara uğramaktan korkmamalı, bunu göze almalıyız; üçüncü olarak da her başarısızlıktan gereken dersleri çıkarmasını bilmeliyiz. Başarısızlığa düşeriz endişesiyle aktif mücadeleden kaçınmak, pasif bir tutumdur.

8- Devrim kitlelerin eseri olacaktır. Bu doğru, *"bütün kitleler yanımızda yer almadan silahlı mücadeleye başlanamaz"* şeklindeki sağcı bir görüşü haklı çıkarmadığı ve çıkarmayacağı gibi, devrimci mücadeleye katılan her ferdin devrimin anlamını, önemini ve bütün sonuçlarını tümüyle kavramış olması ve *"muhtemel bütün sonuçlarını göze alması"* anlamına da gelmez.

Lenin bu anlayışı *"kakavanlıkla"* suçladıktan sonra şöyle devam

ediyor: "*Bir yanda ordu bir yerde safa girecek ve, 'biz sosyalizm istiyoruz' diyecek, öte yanda bir başka ordu safa girecek, 'biz emperyalizmden yanayız' diyecek ve bu, sosyal devrim olacak!*"

Bu, sosyal devrimi imkânsız hale getirmektir. Yine Lenin devrime katılanların birçoğunun küçük-burjuva önyargılarını, gerici hayallerini de birlikte getireceklerini, bunsuz devrim olmayacağını ve bunların devrimden sonra da hemen ortadan kalkmayacağını söylüyor. 1905 devrimine, Japon parası alanların, bir kısmı maceraperestlerin vb. nin de katıldığını, ne var ki **hepsinin farklı nedenlerle**, fakat aynı **ortak hedefe** saldırdıklarını belirtiyor.

Proletaryanın öncüsünün rolü, bütün bu muhtelif unsurları birleştirmek, **ortak hedefe** karşı saldırılarını yöneltmektir diyor. Saflarımızda ise, peşimizde mücadeleye katılan **her ferdin** sosyalizmi bilmesi, devrimin amaçlarını, sonuçlarını bütünüyle kavraması ve benimsemesi, *"bütün muhtemel sonuçlara başından razı olması gerektiği"* şeklinde, tam da Lenin'in eleştirdiği şekilde, sosyal devrimi imkânsız hale getiren bir *"kitle çizgisi"* anlayışı mevcuttur ve bu *"ihtilâlci"* değil, ihtilali *"köstekleyici"* bir çizgidir ve *"yaşamamalı"* yaşatılmamalıdır.

9-Acil görevlerimiz şunlardan ibaret olmalıdır: Kuvvetli bir kitle temeline, kendine yeterli ekonomik kaynaklara ve askerî harekâta elverişli bir araziye sahip önemli kırlık bölgeler seçilmeli, en değerli profesyonel partili kadrolar, bunların en çoğu bu bölgelerde seferber edilmelidir. Bu bölgelerde örgütlenmede kavranacak halka ta başından silahlı mücadele örgütlerinin, yani **gerilla birimlerinin teşkili olmalıdır.**

Eğer gerekliyse çok kısa bir propaganda ve ajitasyon faaliyetinden sonra derhal gerilla eylemlerine girişilmelidir. Örgütlenmenin bütün diğer biçimleri, illegal okuma grupları, yayınları basan, ulaştıran ve dağıtan hücreler v.s. vs... gerilla faaliyetinin seyri içinde onun ihtiyaçlarına cevap verecek, onu destekleyecek, güçlendirecek şekilde ele alınmalıdır.

Bu amaçla seçilmiş bölgelerdeki en ileri unsurlar, derhal her türlü gerici bağlarından koparılmalı, profesyonel faaliyetin içine çekilmelidir. Şehirlerdeki **ileri işçiler** ve **önder** kadrolar (işe yaramayan, müstereddit kendisi öndere muhtaç, ayakbağı olan geri ve tecrübesiz unsurlar değil),

bunların büyük çoğunluğu köylük bölgelere, köylülerin silahlı mücadelesini örgütlemeye gönderilmelidir. Hareketin her türlü imkânları bu yolda seferber edilmelidir.

10- Bu toplantı, özetlediğimiz sağ hatalara, bütün partili yoldaşların ve Merkez Komitesi'nin dikkatini çeker. DABK'nin altındaki komiteler ve diğer yoldaşlar, faaliyetlerini bu toplantının kararları ışığında gözden geçirmeli, hatalara karşı amansız bir savaş açmalı, onları yenmeli, doğru yolda kararlı, cesur, inatçı ve uygun adımlarla ilerlemelidir. Halkımız bizden bunu bekliyor.]

Daha önce de belirttiğimiz gibi, Şafak revizyonistleri yukarıdaki eleştirilerin önemli bir kısmını, bu karara cevap teşkil eden genelgede kabullenmiş göründüler. Öte yandan da bu genelge ile çelişen bütün yayınların doğru olduğunu iddia ediyorlar. "Bizim ideolojik ve politik çizgimizi, Şafak gazeteleri, Şafak yayınları, Parti genelgeleri ve diğer makaleler temsil etmektedir" diyorlar. O halde, biz de Şafak revizyonizmini eleştirirken bütün bu yayınlara dayanmak hakkına sahibiz.

Şafak Revziyonizmi Geçmişteki Sağ Çizgiyi Bütünüyle Savunuyor

Şafak revizyonistleri, TİP ile M. Belli klikleri arasındaki mücadeleyi, bu iki revizyonist klik arasındaki mücadeleyi, oportünistlerle **proleter devrimciler** (!) arasındaki mücadele olarak görüyor. Şafak revizyonistlerine göre, M. Belli TİP'e karşı proleter devrimci çizgiyi temsil etmiştir. (bak: *"Yurdumuz Türkiye Faşist Zulmü Altında Yarı-Bağımlı, Yarı-Feodal Bir Ülkedir"*, s. 6-7-8) Burjuva önderlik, böylece kendi Mihrici geçmişini temize çıkarmaya çalışmaktadır.

Aynı broşür, daha sonraki dönemlerde izlenen sağ çizgiyi de bütünüyle doğru ve haklı bir çizgi olarak sunuyor. Aynı şeyler sözlü olarak da savunuluyor. Anlaşılan şudur ki, Şafak revizyonizmi geçmişten en ufak bir ders çıkarmış değildir. Geçmişin sağcı ve teslimiyetçi çizgisine binlerce bağla bağlıdır. Aynı şeyleri şartları müsait görür görmez tekrar savunmaya hazırdır.

Demek oluyor ki, Şafak revizyonizmi, M. Belli'nin kapitalist olma-

yan yol teorisiyle proleter devrimciliğinin bağdaşabileceğini sanıyor. M. Belli'nin hâkim millet milliyetçiliğini doğru ve devrimci kabul ediyor. Onun sınıflarüstü ordu ve devlet teorilerini devrimci sayıyor. Gençliğin mücadelesini cunta emellerine âlet etme çabalarını proleter devrimciliği olarak görüyor. Köylülerin devrimci rolünü reddetmesini, halk savaşını reddetmesini, proletarya partisini reddetmesini, Sovyet sosyal-emperyalizmini sosyalizm olarak alkışlamasını proleter devrimciliğine aykırı bulmuyor.

Geçmişteki legalizmi, amatörlüğü, burjuva kuyrukçuluğunu, köylük bölgelerdeki faaliyeti küçümsemeyi, her aktif eyleme düşmanlık güden pasifist tutumu, reformist sendikaları kayıtsız şartsız desteklemeyi, kendiliğinden gelme kitle eylemlerini arkadan izlemeyi, Boratavcılığı, toprak devrimini ve halk savaşını reddetmeyi, Kıvılcımlı çömezliğini... hepsini proleter devrimciliğinin tabii gereği saymaktadır (!).

Şafak revizyonizmi, anti-Marksist-Leninist faşizm tahlillerini ve faşizme karşı mücadele taktiklerini (!), *"tamamen doğruydu ve bugün de aynen geçerlidir"* diye övmektedir (adı geçen broşür, s. 14).

Şafak revizyonizmi, *"Sosyalist Kurultay"* ve legal parti girişimini de doğru bulmaktadır. Bay A.Z'nin *"Sosyalist Kurultayı"* nasıl hararetle savunduğuna daha önce işaret ettik. Bay B.Y de, örgütsel ayrılığın kesinleştiği tartışmada, *"Sosyalist Kurultay girişimi doğruydu, aynı şartlara tekrar dönülürse bu şiar tekrar atılabilir ve legal bir parti kurulabilir"* demiştir. Bay L.R. de, bunlarla aynı fikirdedir.

Başka bir tartışmada bay A.N. daha da ileri giderek, sıkıyönetim öncesi şartlara dönülmesi halinde legal bir partinin kurulabileceğini ve hatta bu partinin meclise de girebileceğini savunmuştur. Sıkıyönetim öncesi şartlar bilindiği gibi devrim dalgasının kabardığı, buna paralel olarak faşizan baskıların daha gemi azıya aldığı şartlardır. Yani silahlı mücadele için son derece elverişli şartlardır.

Bize saldırmaya çalışan bir paçavrada *"Sosyalist Kurultay"* maskaralığı şöyle savunuluyor: *"Sosyalist Kurultay... devrimcileri, mahalli kadroları Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi temelinde topla-*

mak gayesiyle yapılmıştır İşçi sınıfının ve devrimcilerin birlik istedikleri bir dönemde bu birliği sağlamak için..."

Birinci cümle şöyle olsaydı çok daha doğru olurdu: "Sosyalist Kurultay devrimcileri, mahalli kadroları..." legalizm batağında toplamak ve boğmak gayesiyle yapılmıştır. İkinci cümle baştan sona saçmadır. İşçi sınıfı ve devrimciler, hangi dönemde birlik istemezler ki? Böyle bir gerekçeye dayanarak *"Sosyalist Kurultay"*ı savunmaya kalkışmak, onu hiç savunmamakla birdir. Madem ki *"Sosyalist Kurultay"* ve legal parti girişimini hâlâ doğru bulmuyorsunuz, o halde şu iddiaların aksini ispatlayınız.

1) *"Sosyalist Kurultay"*, legalizm çamuruna batmaktır. 2) *"Sosyalist Kurultay"*, oportünist klikler arasında bir barış çağrısıdır. 3) *"Sosyalist Kurultay"* yoluyla devrimciler arasında bir birlik asla sağlanamaz. 4) *"Sosyalist Kurultay"*, silahlı mücadelenin önüne dikilen bir settir. 5) Kadroları faşizmin kabaran iştahına tabakta meyva sunar gibi sunmaktır. Yani ihanettir. 6) Sıkıyönetimden iki hafta önce *"Sosyalist Kurultay"* kararını almak, en hafif tabiriyle uzak görüşlülükten yoksunluktur.

Bütün bunlardan Şafak revizyonizmi hesabına çıkarılacak sonuçlar şunlardır: Birincisi, Şafak revizyonizmi, bugün hâlâ sıkıyönetim öncesi hastalıklarının mikroplarını bünyesinde taşımaktadır. Yani mikroplar vücuttan sürülüp atılmamıştır. Elverişli şartları görür görmez bunların tekrar faaliyete geçmesi ve vücudu eski hastalıkların tümüyle sakatlaması kaçınılmazdır.

İkincisi, Şafak revizyonizmi, Marksist-Leninist partilerin temel prensiplerinden biri olan özeleştiri ilkesini hayasızca çiğnemiştir. Bir partinin kendi hatalarına karşı takındığı tavır, o partinin proletarya davasına bağlılığının ölçüsüdür. Şafak revizyonistleri, hatalarını kıskançlıkla savunarak kendi küçük kliklerinin menfaatlerini halkın menfaatlerinden üstün tuttuklarını, halka karşı sorumluluk duymadıklarını, halkın davasını ciddiye almadıklarını, geniş işçi yığınlarının partisi değil, küçük bir menfaat şebekesinin partisi olduklarını bir kere daha belgelemişlerdir. Böyle partilerin akibeti yıkılmak ve yok olmaktır.

2. Şafak Revizyonistlerinin Örgütsel Politikası, İşçileri ve Köylüleri Eğitim Grupları Şeklinde Örgütlemektir

Eskiden dergide yürütülen legal eğitim çalışmaları bu kez yarı-gizli olarak, işçiler ve köylüler arasında yürütülmeye başlanmıştır. İşçileri ve köylüleri eğitim grupları halinde örgütleyerek, sınıf mücadelesinden kopuk entelektüeller yetiştirmeye girişmişlerdir. Eğitim grupları, silahlı mücadele organları olamayacağı gibi, silahlı mücadeleye girişilmesi halinde artan gerici baskılar karşısında varlıklarını koruyacak güçten de yoksundurlar. Bu nedenle, bu grupların dağılacağı endişesi, silahlı mücadeleyi sürekli olarak kösteklemiştir.

"*Eğitim grupları bir yandan halkımızın ileri unsurlarının sempatizanların, geri bilinçli işçilerin Marksist-Leninist eğitimlerini sağlayacak öte yandan da, ihtilalci mücadelemizin gerektirdiği pratik görevleri yerine getireceklerdir.*"

İşte, revizyonizmin yeni şartlardaki örgütlenme politikası budur! Silahlı mücadeleyi durmaksızın erteleyen anlayışın örgütsel alandaki tezahürü budur.

Marksist-Leninistler bu gerici örgütlenme politikasını eleştirerek şunu savundular. Örgütlenmedeki kavrayacağımız halka, parti önderliğinde, gerilla birimleri örgütlemektir. Diğer bütün grup ve hücreler, gerilla eyleminin seyri içinde ve onu destekleyecek, geliştirecek şekilde ele alınmalıdır. Ve herkes, hareketin ihtiyaçlarına ve kendi yeteneklerine uygun düşecek tarzda ve mutlaka belli görevler etrafında örgütlenmelidir.

Herkesin, her işi yaptığı ihtisaslaşmaya dayanmayan örgütlenme, Leninist örgütlenme ilkelerine aykırıdır. Böyle örgütler, muazzam kuru gürültü çıkarmaktan başka bir işe yaramazlar. İşte eğitim grupları, silahlı mücadeleyi köstekleyen hantal ve pasifist karakterinin yanında, bu özelliği de taşımaktadır: *"Diğer yandan da, ihtilalci mücadelemizin gerektirdiği pratik görevleri yerine getireceklerdir."*

Bu eleştiriler karşısında, Şafak revizyonistleri bir kıvırtmaca yaparak şöyle yazdılar: *"'Okuma grubu've 'eğitim grubu' gibi isimler bırakılmalıdır. Çünkü bu şekilde adlandırmalar geri bilinç uyandırabilir."* (!) Ve *"eğitim grupları"* isminin yerine, *"köylü komiteleri"* ismini geçirdiler.

Burjuva baylar, bir şeyin ismini değiştirince, o şeyin mahiyetinin de değişeceğini sanıyorlar. Özü değiştirmek yerine biçimi değiştirmek! İşte Şafak revizyonizminin başından beri izlediği politika budur.

Bu revizyonist kliğin bazı mensupları ise tam da burjuvalara yakışacak mekanik bir kafayla şu sıralamayı yapıyorlar.

"*Önce eğitim grupları kurulmalı, bu gruplara katılanlar, Marksizm-Leninizm'i genel hatlarıyla kavramalı, polise karşı mücadele tecrübesi edinmeli, bu gruplar içinde denenmeli ve ancak bütün bunlardan sonra layık görülenler gerilla grupları içinde örgütlenmeli.*"

Pes doğrusu! Neresinden baksanız saçma bir teori. Eğer bu teoriye uymak icap ederse, sınıf düşmanlarına karşı saçından tırnağına kadar kinle dolu yoksul köylüleri, parti önderliğini ve örgüt disiplinini kabul ederek silahlı mücadeleye katılmayı isteyen köylüleri, "olmaz, önce Marksizm-Leninizm'i öğrenin, polise karşı tecrübe kazanın!" diye göğüslerinden geri itmek gerekecektir.

Okuma yazma bilmeyen, feodalizmin uyuşturduğu yüzbinlerce köylü, ağalara, beylere ve merkezî otoriteye karşı silaha sarılmak isterse, hemen ellerinden silahlarını almak, terbiyesizliklerinden dolayı (!) yanaklarına birkaç tokat yapıştırmak, sonra da yakalarından kavrayıp eğitim gruplarına götürmek gerekecektir.

Yukarıdaki teorinin gerici mahiyeti apaçıktır. Üstelik barışçı eğitim çalışması yoluyla, yıllarca sonra pek az köylü yetiştirilmiş olacaktır. Bunların bir kısmı da döküleceğine göre, geriye gerilla gruplarına katılacak çok az kişi kalır. Bu, silahlı mücadeleyi imkânsız hale getirmek değil de nedir? Bu, silaha sarılmak isteyen köylülerin önüne dikilerek, onların öfkesini yatıştırmak, kinlerini törpülemek ve onları pasifleştirmek değil de nedir?

Kaldı ki, eğitim grupları içinde başarılı ve iyi görünen bir kişinin silahlı mücadelede mutlaka işe yarayacağı da söylenemez. Yani eğitim grupları içinde deneme, doğru bir deneme metodu da değildir. Hatta genel olarak eğitim gruplarında okumuş yazmış varlıklı köylüler, aydın unsurlar, öğretmenler vs. ön plana çıkmakta, yoksul köylüler başarısız olmaktadır.

Bu sağcı, bürokratik, hantal ve pasifist örgütlenme politikasını reddettiğimiz için, bizim *"devrimci kitle çalışmasına lüzum yoktur"* dediğimizi söylüyorlar. **Devrimci kitle çalışmasından**, böylece, varlıklı köylülerle ve okur-yazar takımıyla, sınıf mücadelesinden kopuk, entelektüel gevezelikler yapmayı anladıklarını öğrenmiş oluyoruz. Evet, biz böyle bir devrimci kitle çalışmasına (!) lüzum yoktur diyoruz.

Bu sahtekârlar sürüsü, bizim, *"siyasi çalışma bütün çalışmaların can damarıdır"* ilkesini reddettiğimizi de ileri sürüyorlar. Hayır! Biz, sınıf mücadelesinden kopuk entelektüel gevezeliği reddediyoruz. İdeolojik ve politik çalışma pratik mücadeleye bağlı olmalı, ona hizmet etmeli ve onun yolunu aydınlatmalıdır diyoruz.

İdeolojik ve politik eğitimin belli bir sınırı ve sonu yoktur. Her görev grubu, her hücre, her gerilla müfrezesi bir yandan kendi alanındaki pratik faaliyeti yürütmeli, öte yandan da sürekli bir eğitime tâbi tutulmalıdır. Ve bu eğitim, demokratik devrimin başarısından sonra da, proletarya diktatörlüğü altında da, sosyalizmin inşaasında da devam edecektir. Sırf eğitim için eğitim olmaz. Burjuva bayların kaba mekanik mantıkları bunu kavrayamayabilir ama, doğrusu budur.

3. Şafak Revizyonistleri Ne Olduğu Belirsiz *"Köylü Komiteleri"*ni Her Derdin Devâsı Haline Getiriyor

"Hazine toprakları köylülere dağıtılacak veya köylü komitelerinin denetiminde halk çiftlikleri haline getirilecektir." (Program Taslağı)

"Her köyde köylülerin mücadelesini yönetecek köylü komitelerini kurmalıyız." (Toprak Devrimi Programı)

"Toprak Devrimi Programının uygulanması ve dağıtım işini köylü komiteleri yürütecektir. Toprak işçileri, yoksul köylüler ve orta halli köylüler her köyde köylü komitelerini seçimle kuracaklardır.. Ormanlar, göller, sular, meralar köylü komitelerinin yönetimine geçecektir..."

"Köylü komiteleri" köy parti komiteleri midir, silahlı mücadele organları mıdır, okuma grupları mıdır, yayın dağıtım grupları mıdır? Belli değil. Revizyonistler, görüldüğü gibi köylüler arasındaki bütün örgütlenme sorunlarını "köylü komiteleri" vasıtasıyla bir çırpıda halledivери-

yorlar (!). Bu şunu gösteriyor ki, Şafak revizyonistleri, köylülerin nasıl örgütleneceği konusunda zır cahildirler. Devrimimizin bu en önemli meselesinde tam bir acz içindedirler ve acınacak haldedirler.

Marksist-Leninistlerin köylüler arasında örgütlenme politikası açıktır. Her köyde, köy parti komiteleri örgütlemek. Yine her köyde, partili ve partisiz devrimci yoksul köylülerden, üretime bağlı silahlı mücadele müfrezeleri yani köylü milisleri örgütlemek. Köy parti komitesine bağlı partili ve partisiz unsurlardan, silahlı mücadeleye hizmet edecek, çeşitli görev grup ve hücreleri örgütlemek. Ayrıca, köy esasına bağlı olmayan, bölgedeki parti komitesine bağlı profesyonel gerilla birlikleri örgütlemek.

Bütün bu örgütleme faaliyetinin amacı yoksul köylüler ve tarım işçileri arasında partiyi ve halk silahlı kuvvetlerini inşa etmektir. Bu inşa barış içinde değil, silahlı mücadele içinde olacaktır. Ve parti örgütünün köylüleri örgütlemede kavrayacağı halka, gerilla birliklerini ve köy milislerini örgütlemektir. Köylü iktidar organları apayrı bir şeydir ve bu günün meselesi değildir.

Burjuva baylar, bizi Guaveracılık'la, fokoculukla, THKP-THKC, THKO takipçiliği ile itham ediyorlar. Bunu ispatlamak için bizim örgütlenme plânımız ile, onlarınki arasında bir benzerlik göstermeleri gereklidir. Eğer bunu yapamazlarsa, alçak iftiracılar olarak kalacaklardır ve suratlarına tükürmeye hakkımız olacaktır.

4. Şafak Revizyonistleri, Silahlı Mücadeleyi Başlatmak İçin Ülke Çapında Örgütlenmeyi ve Bütün Kitlelere Kumanda Eder Hale Gelmeyi Şart Koşuyor

Revizyonist kliğin elebaşlarından bay B.Y.'in Çin Devrimi deneyini özetleyen bir yazıda, Mao Zedung yoldaşın kızıl siyasi iktidarın yaşaması için ileri sürdüğü *"sağlam bir parti örgütü"* şartını, *"ülke çapında örgütlenmiş bir parti"* diye tahrif ettiğine daha önce işaret ettik. Burjuva önderlik, kızıl siyasi iktidarın varolması şartlarıyla silahlı mücadelenin başlatılması şartlarını bir ve aynı şey olarak gördüğü için, yukarıdaki tahrifatı, silahlı mücadelenin başlatılması isteğinin önüne bir engel olarak dikiyordu. *"Ülke çapında örgütlenmeden silahlı mücadele başlatı-*

lamaz" tezinin Nisan Toplantısı'nda, üstüne basa basa tekrar savunulduğunu da belirttik.

Silahlı mücadelenin başlatılmasını yıllarca geriye atan bu sağcı ve pasifist anlayışın son belgesi de *"Kızıl Siyasi İktidarın Kurulması Meselesi Üzerine"* başlıklı yazıdır. Yazı, bu sağcı ve pasifist anlayışı haklı çıkarmak için bir yığın zırvalıkla, tahrifatla, çelişkilerle doldurulmuştur. Şöyle denilmektedir:

"Devrimci hareketin ülke çapında yükselmesi"

"... Mao Zedung yoldaş kızıl siyasi iktidarın dayanabilmesinin, devrim hareketinin ülke çapında gelişmekte olmasına da bağlı olduğunu belirtiyor..."

"Burada özellikle üzerinde duracağımız bir konu, devrimin yükselişinin ***ülke çapında*** *olmasıdır. Bazı arkadaşlar, komünist hareketi dağıtıp üç-beş köyde adeta fare deliğine girercesine yapılacak çalışmalarla devrimin başarılacağını hayal ettiler Oysa ülke çapında sesini duyurabilen bir siyasi akımın varlığı şarttır Bu ancak proletaryanın siyasi partisi olabilir...*

Partinin inkârı, ***ülke çapında*** *mücadelenin birleştirilmesi ve tek bir hedefe yöneltilmesi gereğinin inkâr edilmesi demektir. Birbirinden kopuk üç-beş aydının başlatacağı silahlı mücadeleyi halkın kendiliğinden izleyeceğini sanıyorlar...* ***Devrimci hareketin ülke çapında olması, ülkenin her yerinde çalışması ve her bölgeye aynı ağırlığı vermesi değildir.*** *Bütün ülke halkına siyasi parti olarak varlığını duyurması ve göstermesi ve ülke çapında devrimci iktidarı kurma hedefine yönelmesidir.*

Meselâ, şehirlerdeki mücadele ile desteklenmeyen bir köylü hareketi bastırılmaya mahkûmdur. Meselâ, Doğu bölgesindeki bir köylü isyanı, bir proletarya partisi önderliğinde, Ege ve Çukurova köylülerinin mücadelesiyle, başlıca sanayi şehirlerimizdeki işçi sınıfımızın hareketiyle desteklenmiyorsa, kızıl siyasi iktidarı yaşatamaz. Çünkü ancak ülke çapında yükselen bir devrimci hareket, gerici iktidarı ve onun temel kuvvetli olan orduyu parçalar ve zaafa uğratır..."

"Sonuç olarak diyebiliriz ki, kızıl siyasi iktidar, mevzii olarak yürütülen bir siyasi mücadeleyle değil, proletarya partisinin ülke çapında birleştirdiği ve yönettiği bir mücadeleyle kurulabilir ve yaşayabilir."

Bu yazıda:

1 - Mao Zedung yoldaşın *"kızıl siyasi iktidarın var olması"* şartlarından biri olarak ileri sürdüğü, ***"devrimci durumun*** (abç) *ülke çapında yükselmesi"* şartı, ***"devrimci hareketin*** (abç) *ülke çapında yükselmesi"* şeklinde bilerek tahrif edilmiştir.

2 - ***"Devrimci hareketin ülke çapında yükselmesi"*** ifadesi, ikinci bir kere daha tahrif edilerek, *"komünist partinin ülke çapında örgütlenmesi"* şekline sokulmuştur. Bilindiği gibi, *"devrimci hareket"* teriminin kavramı, proletaryanın dışındaki halk sınıflarının siyasi hareketleriyle kendiliğinden gelme kitle eylemlerini de kapsar.

3 - *"Ülke çapında örgütlenme"* konusunda birbiriyle çelişen görüşler ileri sürülmüştür. *"Ülke çapında örgütlenme"*, hem *"ülkenin her yerinde çalışma değil"*dir, *"ülke çapında sesini duyurmak", "bütün ülke halkına varlığını duyumak ve göstermek ve ülke çapında devrimci iktidarı kurma hedefine* ***yönelmek****"*tir, şeklinde saçma bir tez icat edilmiştir (abç); hem de verilen örneklerle, *"ülke çapında örgütlenme"* ile gerçekte ülkenin her yerinde örgütlenmek fikri ifade edilmiştir.

4 - *"Ülke çapında örgütlenme ve bütün kitlelere kumanda eder hale gelme"* şartı, hem silahlı mücadelenin başlatılmasının şartı olarak, hem de kızıl siyasi iktidarın varolması şartı olarak ileri sürülmüştür. Böylece Mao Zedung yoldaşın *"kızıl siyasi iktidarın varolması"* konusundaki öğretisi bir kere daha tahrif edilmiştir. Bütün bu tahrifatın, çelişkilerle dolu saçma ve uyduruk teorilerin bir tek amacı vardır: O da, *"ülke çapında teşkilâtlanmadan silahlı mücadelenin başlatılmayacağı"* şeklindeki sağcı görüşü Mao Zedung yoldaşa da dayanarak (!) haklı çıkarmaya çalışmak.

Mao Zedung yoldaş, komünist parti ülke çapında örgütlenmeden kızıl siyasi iktidar varolamaz dediğine (!) göre, kızıl siyasi iktidarın varolması şartıyla silahlı mücadelenin başlatılması şartı da aynı olduğuna göre, demek ki, komünist parti ülke çapında örgütlenmeden silahlı mücadeleye de başlanamaz (!); mantık budur. Oysa Mao Zedung yoldaşın dediği bambaşka bir şeydir: O *"kızıl siyasi iktidarın varolmasının şartlarından biri de, ülke çapındaki devrimci durumun yükselmeye devam etmesidir"* diyor.

Birinci ve ikinci maddede belirttiğimiz tahrifat açıktır. Üçüncü ve dördüncü maddelerdeki tahrifat ve uyduruk teoriler üzerinde duralım.

"Ülke Çapında Örgütlenmek" Nedir?

*"Ülke çapında örgütlenme"*nin, Marksist-Leninistlerce bir tek anlamı vardır: O da ülkenin her yanında veya hemen her yanında, il il, ilçe ilçe örgütlenmektir. Mesela RSDİP, falan tarihte şu şu illerde teşkilâtlıydı, falan tarihte de şu şu illerde teşkilâtlandı denir. Mesela TKP, ancak filan filan yerlerde teşkilâtlanabildi denir, vb.

Revizyonizmin başı olan kişi, bu kadar açık olan gerçeği bile bozabilmektedir. *"Ülke çapında örgütlenme", "ülkenin her yerinde çalışmak değildir", "ülke çapında sesini duyurmaktır", "bütün ülke halkına varlığını duyurmak ve göstermek ve ülke çapında devrimci iktidarı kurma hedefine yönelmektir."*

Bu o kadar saçma bir teoridir ki, bu mantıkla, beş-on kişinin bir araya gelip ortak bir bildiri yayınlaması halinde, bunları da ülke çapında örgütlü saymak gerekir. Çünkü yerine göre bir tek bildiri bile ülke çapında ve hatta bazen dünya çapında *"sesini duyurmaya"* veya *"varlığını duyurmaya"* yeter. Ayrıca, nerede, ne kadar örgütlenmiş olursa olsun, her parti *"ülke çapında siyasi iktidarı kurma hedefine* ***yönelmiş****"*tir (abç). Zaten hemen hiçbir parti, başka bir hedefe **yönelmez**. Bir parti, beş-on kişiden de ibaret olsa, kurulduğu andan itibaren, "ülke çapında siyasi iktidarı kurma hedefine yönelir". Bayımız, bir partinin başka hangi hedefe **yönelebileceğini** düşünüyor ki?

Yukarıdaki tarife göre, Türkiye'deki *"varlığını duyurmuş ve göstermiş olan"* bütün gruplar, dört buçuk milyonluk soygunu yapan küçük grup dâhil, ülke çapında teşkilâtlıdır (!). Zaten, bay A.N. bu saçma teoriyi desteklemek için, sözkonusu yazının kaleme alındığı tarihte, *"Şafak hareketinin ülke çapında teşkilâtlı olduğunu"* iddia edecek kadar zırvalamıştır. Revizyonizm, böylesine gülünçleşiyor ve zavallılaşıyor.

Revizyonistler, şimdi bu saçmalıklarının altından şöyle sıyrılmaya çalışıyorlar: *"THKP ve benzerlerinin sesi, polisin istediği şekilde duyulmuştur"*. Diyelim ki, THKP'nin ve benzerlerinin sesi, polisin istediği

şekilde duyulmuştur, bu neyi değiştirir? Biz THKP'nin ülke çapında örgütlenip örgütlenmediğini değil, genel olarak bir partinin ülke çapında örgütlenmesinin ne demek olduğunu tartışıyoruz. Hatta bu partinin devrimci mi, gerici mi olduğu da tartışma konusunun dışındadır. Çünkü ülke çapında örgütlenmenin anlamı her parti için aynıdır.

Fakat revizyonistler kendi söylediklerine kendileri de inanmıyorlar. Ne kadar demagojik kılıflar uydurmaya çalışırlarsa çalışsınlar, gerçekte ülke çapında örgütlenmeyle ülkenin her yerinde örgütlenmeyi kastettiklerini gizlemiyorlar.

"Partinin inkârı, ülke çapında mücadelenin birleştirilmesi ve tek bir hedefe yöneltilmesi gereğinin inkâr edilmesi demektir." Bu cümleyle, ülkenin her yanında örgütlenmiş olmayı, bizzat parti kavramının içinde gördükleri ortaya çıkıyor. *"Ülke çapında mücadelenin birleştirilmesi"*, ancak ülkenin her yanında örgütlenmek ile ve kitlelere kumanda etmekle mümkündür; partinin inkârı, bunun da inkârı ise, **bizzat parti kavramı, ülkenin her yanında örgütlenmeyi ve kitleleri kumanda etmeyi içeriyor** demektir. Bu görüş de en az, yukarıdaki teori kadar saçmadır. Çünkü, bu görüş, partinin nispeten uzun bir mücadele süreci içinde ülkenin her köşesine yayılacağının ve kitlelere kumanda eder hale geleceğinin inkârıdır.

Öte yandan verilen şu örneklere bakın:

*"Meselâ, **şehirlerdeki** mücadeleyle desteklenmeyen bir köylü hareketi bastırılmaya mahkûmdur. Mesela **Doğu bölgesindeki** bir köylü isyanı, **bir proletarya partisi önderliğinde, Ege ve Çukurova köylülerinin mücadelesiyle başlıca sanayi şehirlerindeki*** (abç) *işçi sınıfımızın mücadelesiyle desteklenmiyorsa, kızıl siyasi iktidarı yaşatamaz. Çünkü ancak ülke çapında yükselen bir devrimci hareket, gerici iktidarı ve onun temel kuvveti olan orduyu parçalar ve zaafa uğratır..."*

Bu ifadelerin demagojiye gelir yanı yoktur. Bir köylü hareketinin bastırılmaması için, **şehirlerdeki** mücadeleyle desteklenmesi gerekiyorsa, **parti şehirlerde örgütlenmiş olmalı ve üstelik şehirlerdeki mücadeleye kumanda etmelidir**. Yine Doğu bölgesindeki bir köylü isyanının başarıya ulaşabilmesi için, **Ege ve Çukurova köylerinde ve**

başlıca sanayi şehirlerinde örgütlenmiş olmalı, köylü ve işçi kitlelerine kumanda etmelidir.

Bu mantık silsilesinin vardığı sonuç bellidir: Herhangi bir köylü hareketinin başarısı için, **bütün şehirlerde, başlıca sanayi şehirlerinde ve diğer köylük bölgelerde örgütlenmek ve kitlelere kumanda eder hale gelmek gerekir.** ***"Ancak*** (abç), *ülke çapında yükselen bir devrimci hareket, gerici iktidarı ve onun temel kuvveti olan orduyu parçalar, zaafa uğratır"*sa, **ülkenin her köşesinde örgütlenmek ve kitlelere kumanda eder hale gelmek gerekir.**

Revizyonizmin başı olan kişi, ne kadar kıvırtmaya ve açığa çıkmamaya çalışırsa çalışsın, *"ülke çapında örgütlenmek"* ifadesiyle, ülkenin her yerinde veya hemen her yerinde örgütlenmeyi ve kitlelere kumanda eder hale gelmeyi kastediyor. Hatta, biraz önce de belirttiğimiz gibi, bu anlamı, bizzat parti kavramının içinde görüyor ve böylece, partinin, nispeten uzun bir mücadele süreci içinde ülkenin her yanına yayılacağını ve kitlelere kumanda eder hale geleceğini reddediyor. Partiyi en mükemmel haliyle düşünüyor ve böylece diyalektik gelişme kanunlarını da çiğniyor.

Bu suçlama üzerine, revizyonistlerden bazıları öfkeyle ayağa fırlayıp, parmaklarını gözümüze doğru uzatarak, *"biz, partinin mücadeleler içinde inşa edileceğini de yazdık"* diye haykıracaklar ve delil zikretmeye kalkışacaklar. Peki, baylar, bu neyi gösterir? Sizin doğru yolda olduğunuzu mu? Hayır! Sadece, tutarsızlıklar içerisinde bocaladığınızı, birbirine zıt düşünceler arasında eğilip büküldüğünüzü, doğruyu eğriden ayırdedemediğinizi... gösterir.

*"Ülke çapında örgütlenmek", "ülke çapında sesini duyurmak"*tır cinsinden saçmalıkların, aslında yazarı tarafından da benimsenmeyen bu uyduruk teorinin ortaya atılmasının sebebi nedir peki? Şudur: *"Ülke çapında örgütlenmeden ve kitlelere kumanda eder hale gelmeden silahlı mücadele başlatılamaz"* şeklindeki sağcı ve pasifist çizgiyi haklı çıkarma çabasıdır. Böylece, "biz ülke çapında örgütlenme ile, bunu değil de, şunu kastettik" diye, silahlı mücadeleyi yıllarca sonraya erteleyen sağcı teorinin sorumluluğundan paçalarını kurtarmış olacaklardır.

Yani revizyonizmin başı olan bu kişi, Marksist-Leninistlerin bu noktada yoğunlaşan saldırıları karşısında, kendisine ve çömezlerine bir kaçış köprüsü hazırlamak istemiştir. Fakat görüyorsunuz ki, bu köprü son derece çürük bir köprüdür. Bu köprüden geçmeye çalışan bir kişi, her kim olursa olsun, revizyonizmin batağına yuvarlanmaya mahkûmdur. Biraz sonra göreceğimiz gibi, bay A.Z. de, bu köprünün çürüklüğünü fark etmiş ve ondan vazgeçmiştir.

Dördüncü noktaya gelelim: *"Ülke çapında örgütlenme ve kitlelere kumanda eder hale gelme"* şartı, hem silahlı mücadeleyi başlatmanın şartı olarak, hem de kızıl siyasi iktidarın varolmasının şartı olarak ileri sürülmüştür dedik. Yazıda, *"birbirinden kopuk üç beş aydının başlatacağı silahlı mücadeleyi halkın kendiliğinden izleyeceğini sanıyorlar"* deniliyor.

Revizyonist baylarımızın burada tartıştığı mesele nedir? **Silahlı mücadelenin başlatılması** değil mi? Evet, birbirinden kopuk üç-beş aydının başlattığı silahlı mücadeleyi halk kendiliğinden izlemez. Silahlı mücadeleyi başlatanların birbirinden kopuk olması ve üç-beş aydın olması da doğru birşey değildir. Ama revizyonist baylarımızın üzerinde durdukları nokta bu değildir. Onlar, en kötü karşı düşünceyi, biraz da karikatürize ederek ileri sürüyorlar ve buradan, kendilerinin tam zıt yöndeki sakat teorilerini haklı çıkarmaya çalışıyorlar. Ve cümleden de anlaşıldığı gibi, doğrudan doğruya *"silahlı mücadelenin başlatılması"* meselesini tartışma konusu yapıyorlar.

Yazıda, *"şehirlerdeki mücadele ile desteklenmeyen **bir köylü hareketi bastırılmaya mahkûmdur**"* (abç) deniliyor. *"Bir köylü hareketi"*nden kasıt nedir? Elbette silahlı köylü mücadelesidir. O halde, **şehirlerde örgütlenmeden ve kitlelere kumanda eder hale gelmeden** *"bir köylü hareketi"* yani silahlı köylü mücadelesi *"bastırılmaya mahkûmdur."* *"Bastırılmaya mahkûm"* yani sonu başından belli bir harekete girişmek aptallık olacağına göre, **şehirlerde örgütlenmeden ve kitlelere kumanda eder hale gelmeden, zinhar**, *"bir köylü hareketi"* olmamalı, böyle bir hareket yaratmaya kalkışılmamalıdır. Bu, apaçık bir şeydir.

Yazıda, *"mesela, Doğu bölgesindeki bir köylü isyanı, bir proletarya*

partisi önderliğinde, Ege ve Çukurova köylülerinin mücadelesiyle, başlıca sanayi şehirlerimizdeki işçi sınıfımızın hareketiyle desteklenmiyorsa, bir kızıl siyasi iktidarı yaşatamaz" deniliyor. Bu, oportünizme has muğlâk ifadenin anlamı şudur:

1 - Revizyonistler, "bir köylü hareketi"ni, yani *"silahlı köylü mücadelesi"*ni sadece toptan bir köylü isyanı olarak düşünmektedir.

2 - Silahlı köylü isyanının derhal bir kızıl siyasi iktidara yol açması ve onu **yaşatmasını** düşünmektedirler.

3 - Bir köylü isyanının derhal kızıl siyasi iktidara yol açması ve onu **yaşatması** için de, bu isyanın diğer köylük bölgelerdeki köylülerin ve başlıca sanayi şehirlerindeki işçilerin proletarya partisi önderliğindeki mücadeleleriyle desteklenmesini şart koşmaktadırlar. *"Çünkü ancak ülke çapında yükselen bir devrimci hareket, gerici iktidarı ve onun temel kuvveti olan orduyu parçalar ve zaafa uğratır..."*

Revizyonistler, kızıl siyasi iktidarın doğması için, küçükten büyüğe, zayıftan kuvvetliye, basitten karmaşığa doğru gelişen, uzun süreli bir gerilla faaliyetini, bu faaliyet içinde halk ordusunun adım adım inşasını, gerilla birliklerinin düzenli ordu birliklerine doğru gelişmesini, gerilla savaşının hareketli savaşa doğru gelişmesini gerekli görmüyor. Hatta bunu düşünmüyor bile.

Bir bölgede, kızıl siyasi iktidarın doğması için, esas olarak o bölgede toptan bir köylü isyanını şart görüyor. Böyle bir isyanın kızıl siyasi iktidarla sonuçlanması ve *"kızıl siyasi iktidarı yaşatması"* için de, **ülkenin diğer köylük bölgelerinde örgütlenmiş olmak, başlıca sanayi şehirlerinde örgütlenmiş olmak ve bütün buralarda halkın mücadelesine kumanda eder hale gelmek lazım** (!), yoksa tek bir bölgedeki *"köylü isyanı"*, *"kızıl siyasi iktidarı yaşatamaz"* (!). Öyleyse, zinhar, daha önce köylüler isyana kalkışmamalı (!) ve biz köylü isyanı yaratmaya kalkışmamalıyız (!) vs.

Öte yandan silahlı mücadeleyi başlatmak için, parti şarttır. Parti ise, bizzat *"ülke çapında mücadeleyi birleştiren ve tek bir hedefe yönelten"* bir şeydir. O halde, *"ülke çapında mücadeleyi birleştiren ve tek bir hedefe yönelten"* parti olmadan silahlı mücadele başlatılamaz. Yazar opor-

tünist üslubuyla bunu söylüyor! *"Ülke çapında örgütlenmeden ve bütün halkın mücadelesine kumanda eder hale gelmeden"* hem silahlı mücadeleye girişilemeyeceğini, hem de ona bağlı olarak, kızıl siyasi iktidarın varolamayacağını iddia eden revizyonist mantık işte böyle işliyor.

Şafak revizyonistleri, partinin ilk kuruluş yıllarında ve nispeten uzun bir süre ülke çapında örgütlenemeyeceğini ve dolayısıyla ülke çapında mücadeleyi birleştiremeyeceğini, bu niteliği, bizim şartlarımızda ancak silahlı mücadele seyri içinde kazanacağını fakat henüz bu niteliği kazanamadığı bir dönemde, ileri köylük bölgelerde silahlı mücadeleyi başlatabileceğini reddediyor.

Biz, partinin bütün ülkede örgütlenmesini ve kitlelere kumanda eder hale gelmesini elbette isteriz. Revizyonist önderlik, yukarıdaki sağcı ve pasifist tezi uzun süre sözlü ve yazılı olarak savunduktan sonra, Marksist-Leninistlerin yönelttiği hücumlar karşısında, kendisine kaçış yolları aramaya başladı. Daha önce de belirttiğimiz gibi, önce *"ülke çapında örgütlenme"* kavramını çarpıtarak yakasını kurtarmak istedi. Olmadı. Şimdi, **"oportünizm ve ikiyüzlülük örneği olan genelge"** ile yeni bir kaçış yolu buldu.

Sözkonusu genelgede; *"silahlı mücadeleye girişmek için ilk önce yurt çapında bir örgütün kurulmasını beklemek, Marksist-Leninist bir tutum değildir"* deniliyor. Eğer artık böyle düşünmeye başladılarsa, samimiyetle özeleştiri yapmaları gerekmez miydi? Hayır! Bir yandan bunu söylüyorlar; öte yandan, incelediğimiz yazıdaki görüşlerin tamamen doğru olduğunu iddia ediyorlar. Ne iğrenç bir sahtekârlık!

Hem bu baylara sormak isteriz; yukarıdaki cümleyle "silahlı mücadeleye girişmek için ilk önce **ülke çapında sesini duyurmayı beklemek** (abç), Marksist-Leninist bir tutum değildir" demek mi istiyorlar acaba?

Revizyonistler, gerçekte fikirlerini değiştirmemişlerdir. Bizi eleştirmek için yayınladıkları paçavra bunun delilidir. Bu paçavrada, bizim *"mevzii"* (bölgesel demek istiyorlar) bir mücadele yürütme taraftarı olduğumuzu iddia ediyorlar. Şöyle diyorlar: *"Hâkim sınıflar bütün güçlerini oraya seferber edeceği ve bu güç **diğer yerlerdeki ve şehirlerdeki mücadeleyle parçalanmadığı için verilen mücadelenin imhasına yol açar**"* (abç).

Bir kere biz, bölgesel bir mücadele yürütmek **taraftarı** değiliz, içinde bulunduğumuz şartlar böyle bir mücadeleyi zorunlu kılmaktadır. Bugün ülkenin her köşesinde örgütlenmek hem mümkün olmadığı için, hem de devrimin öncelikle gelişemeyeceği bölgelere kuvvetlerimizi dağıtmak faydadan ziyade zarar getireceği için, kuvvetimizin yettiği ölçüde, devrimin öncelikle gelişeceği bölgelerde örgütlenmeyi ve silahlı mücadeleye girişmeyi savunuyoruz. Ve bunu defalarca açıkladık.

Ülke çapında örgütlü olmak, silahlı mücadelenin gelişmesini elbette olumlu yönde etkiler. Örgütlenmemizin henüz ülke çapında yayılmamış olması da, elbette, silahlı mücadelenin gelişmesini olumsuz yönde etkileyecektir. Ama revizyonistlerin iddia ettiği gibi, ülke çapında örgütlenmeden silahlı mücadeleye girişmek, mutlaka, kuvvetlerimizin imhasına yol açmaz. Doğru bir politika izlemek şartıyla, örgütlenmemiz henüz çok sınırlıyken de silahlı mücadeleye girişebilir, hem güçlerimizi, hem de örgütlerimizi silahlı mücadele içinde genişletebilir, sağlamlaştırabiliriz, yayabiliriz. Sağlam bir örgütlenme böyle gerçekleşir.

Barış içinde örgütlenme kof bir örgütlenmedir, böyle bir örgüt bütün ülkeyi de kucaklasa, halkın mücadelesine önderlik edemez, silahlı mücadeleyi yönetemez, beyaz terörün şiddetlendiği dönemde kâğıttan bir şato gibi dağılır. Revizyonistler yukarıdaki ifadeleriyle, *"diğer yerlerde ve şehirlerde"* mücadeleye girmeden, yani **diğer yerlerde ve şehirlerde** de örgütlenip halkın mücadelesine kumanda eder hale gelmeden bazı ileri bölgelerde girişilecek silahlı mücadelenin imhasının kaçınılmaz olduğunu kabul ediyorlar.

Tilkinin dönüp dolaşıp kürkçü dükkânına gelmesi gibi, revizyonistler de, ülke çapında örgütlenmeden ve kitlelere kumanda eder hale gelmeden silahlı mücadelenin başlatılamayacağı düşüncesine gelip takılıyorlar. Revizyonist sahtekârlar, bizim, "her yerdeki üstün profesyonel kadrolar... bir yere seferber edilmeli" dediğimizi iddia ediyor ve bu satırları da sanki biz söylemişiz gibi tırnak içine alıyor. Böyle bir şey hiçbir yerde ve hiçbir zaman söylenmemiştir. Ellerinde yazılı metinler de vardır. Görüşlerimizi dürüstçe aktarmaktan niçin korkuyorlar?

Biz, kadrolarımızın **önemli bir kısmı** (hepsi değil), kuvvetli kitle te-

meli olan, kendine yeterli beslenme kaynaklarına ve askerî harekâta elverişli araziye sahip köylük bölgelere (bir bölgeye değil) seferber edilmelidir dedik. Kaç bölgede çalışabileceğimizi kadroların sayısı ve imkânlarımız tayin edecektir. Faal kadrolar ne kadar çoksa, seferber edilecekleri bölge sayısı da o kadar çok olur. Biz bu konuda bir sayı vermiş değiliz. Ve elbette, çalışılan bölge sayısının çok olması iyi bir şeydir. Ama bugün bütün kadroları seferber etsek, yine de ülke çapında örgütlü hale gelemeyiz ve bütün kitlelere kumanda edemeyiz.

Durum böyledir diye silahlı mücadeleye başlamayacak mıyız? Mesele budur. Biz, kaç bölgeye seferber olabilmişsek, oralarda silahlı mücadeleyi başlatmalıyız diyoruz. Şafak revizyonistleri ise bütün kıvırtmacalara rağmen, döne dolaşa *"ülke çapında örgütlenmeden ve kitlelere kumanda eder hale gelmeden silahlı mücadele başlatılamaz"* diyor ve böylece, silahlı mücadeleyi yıllarca geriye atıyor. Tartışmanın özü budur.

5. Şafak Revizyonistleri, Leninist "Devrimci Durum" Öğretisini Tahrif Ediyorlar

Şafak revizyonistleri *"ülke çapında örgütlenmeden ve kitlelere kumanda eder hale gelmeden silahlı mücadelenin başlatılamayacağı"* tezini ispatlamak için, tahrifat üzerine tahrifat yapmışlardır. 1) Mao Zedung yoldaşın *"kızıl siyasi iktidarın var olması"* şartlarından biri olarak ileri sürdüğü *"ülke çapındaki devrimci durumun yükselmesi"* şartını, *"devrimci hareketin ülke çapında yükselmesi"* şeklinde tahrif etmişlerdir. 2) *"Devrimci hareketin ülke çapında yükselmesi"* ifadesi, ikinci bir kez tahrif edilerek *"komünist partinin ülke çapında örgütlenmesi"* şekline sokulmuştur. (bak: *"Kızıl Siyasi İktidarın Kurulması Meselesi Üzerine"*)

Bilindiği gibi *"devrimci hareket"* kavramı, proletarya dışındaki halk sınıflarını siyasi hareketleri ile, kendiliğinden gelme kitle eylemlerini de kapsar. Böylece, *"ülke çapında devrimci durumun yükselmesi"* şartı, kaşla göz arasında, *"komünist partinin ülke çapında örgütlenmesi"* haline getirilivermiştir. Üstelik Mao Zedung yoldaşın *"kızıl siyasi iktidarın varolması"* şartlarından biri olarak ileri sürdüğü şeyi, bunlar, yukarıdaki

tahrifata uğrattıktan sonra, hem silahlı mücadelenin başlatılması şartı, hem de kızıl siyasi iktidarın varolması şartı olarak ileri sürmüşlerdir.

Mao Zedung yoldaş şunu diyordu: "*Ülke çapında kızıl siyasi iktidarın varolması şartlarından biri de devrimci durumun yükselmeye devam etmesidir*". Şafak revizyonistleri bu tezi şu hale getirmişlerdir. "*Komünist parti ülke çapında örgütlenmeden ve bütün kitlelere kumanda eder hale gelmeden ne silahlı mücadele başlatılabilir, ne de kızıl siyasi iktidar varolabilir*". Mao Zedung Düşüncesi'ne sadakatin (!) böylesi hiç görülmemiştir herhalde? *"Devrimci durum"*un ne olduğunu Lenin yoldaştan okuyalım:

"*Bir devrimci durum olmadan, devrimin mümkün olmayacağı, Marksistler için tartışma götürmez bir gerçektir. Ayrıca her devrimci durum da devrime götürmez. Genel olarak bir devrimci durumun belirtileri nelerdir? Şu üç önemli belirtiyi ileri sürersek, herhalde yanılmış olmayız.*

1) Egemen sınıflar için değişikliğe gitmeden egemenliği sürdürmek mümkün olmazsa; 'üst sınıflar' arasında şu ya da bu biçimde bir buhran, egemen sınıfın politikasında, başka altındaki sınıfların hoşnutsuzluğuna ve parlamasına sebep olacak bir çatlamaya götüren buhran ortaya çıkarsa. Bir devrimin olması için, genellikte 'alt sınıfların eski biçimde yaşamak istememesi' yeterli değildir 'Üst sınıfların eski biçimde yaşamayacak durumda' bulunması da gereklidir.

2) Baskı altındaki sınıfların sıkıntısı ve ihtiyacı, normalden daha öteye kadar ilerlemişse.

3) Yukarıdaki nedenlerin bir sonucu olarak, 'barış zamanında' kendilerinin soyulmasına hiç ses çıkarmadan razı olan, ama sıkıntılı zamanlarda hem buhranın her türlü şartları, hem de bizzat 'üst sınıflar' tarafından bağımsız tarihi eyleme itilen yığınların eyleminde önemli bir artış varsa.

*"**İradenin dışındaki... bu objektif değişikliklerin*** (abç)*... hepsine birden devrimci durum denir. Böyle bir durum 1905'te Rusya'da ve bütün devrim dönemlerinde Batı'da vardı.*" (Lenin, Proletarya İhtilali ve Dönek Kautsky, s. 16)

Görüldüğü gibi, *"devrimci durum"* ile *"devrimci hareket"* bam-

başka şeylerdir. Hele *"komünist hareket"* çok daha başka bir şeydir. *"Devrimci durum"* ile *"komünist hareket"* ifadesini birbirine karıştırmak, ancak iki şekilde mümkündür. Birincisi, Marksizm-Leninizm'in zır cahili olmak, ikincisi de alçak bir tahrifatçı olmak. Bizim burjuva baylar, hangisine dâhilseler onu kendileri tespit etsinler. Bizce ikinci katagoriye dâhildirler. Çünkü eleştiriler karşısında zırvalıklarını haklı çıkarmak için nasıl renkten renge giriyorlar:

"*Eğer devrimci hareket* (siz komünist parti anlayın), *ülke çapında teşkilâtlı değilse, devrimci durum ülke çapında yükselmez.*" Devrimci durum, **devrimin objektif şartları**dır. Devrimci durum, tek tek grupların, partilerin, sınıfların iradesinden bağımsız, objektif bir olgudur. Bu sebeple, komünist partinin ülke çapında örgütlenmesine bağlı olmadığı gibi, varlığına da bağlı değildir. Partinin varlığı ve örgütlenme seviyesi, sadece devrimin subjektif şartlarıyla ilgilidir. Partinin varlığı ve örgütlenme seviyesi, devrimci durum üzerinde etki icra eder ama onu tayin etmez.

Bunlar Marksizm'in alfabesidir. Fakat Şafak revizyonistleri bu açık gerçekleri çiğniyorlar. Bir yalanın altından kalkmak için yeni yalanlara başvuran ve her yalandan sonra daha çok yalan söylemek zorunda kalan bir yalancıya ne kadar da benziyorlar. Bizi eleştirmek için kaleme alınan paçavrada, şöyle yazıyorlar: "*Devrim mücadelesinin* (!) *ülke çapında yükselmesi cümlesindeki devrim mücadelesi yerine, bazı yerlerde ve aynı anlamda devrim hareketi denmesini istismar ediyorlar*".

Gördünüz mü "düzeltme"yi? Meğer *"devrimci durum"* değil *"devrimci mücadele"* imiş! Bu, tahrifatçılık da değil, düpedüz hokkabazlıktır. Veya bataklığa saplanmış birinin can havliyle çırpınmasıdır. Baylarımız, çırpındıkça revizyonizm batağına daha da fazla batıyorlar.

6. Şafak Revizyonistleri, Silahlı Mücadeleyi Başlatmak İçin Bütün Bozkırın Kurutulmasını Şart Koşuyorlar

Sıkıyönetimden iki hafta önce yapılan, Nisan Toplatısı'nda, *"Sosyalist Kurultay"* girişimini haklı çıkarmak için ileri sürdükleri bu tezi, daha sonra, *"Yaşasın İhtilâlci Kitle Çizgisi"* adlı suni mantık, idealizm ve gevezelik şaheserinde yazılı hale de getirdiler: "*Temel işçi-köylü kit-*

lelerinin öncü kesimleri silahlı mücadeleye hazırlanmadan ve silahlı mücadele fikri kitleler içinde belli bir yaygınlık, kazanmadan, ***doğru hedeflere yönelse bile, bir silahlı mücadele başlatılamaz.***" (abç) "*Kıvılcımın bozkırı tutuşturması için bozkırın kuru olması gerekir.*"

Bu ifadenin tevile ve inkâra gelir yanı yoktur. Baylarımız, silahlı mücadeleyi başlatmak için bütün bozkırın kurutulmasını şart koşuyorlar. Bu, silahlı mücadeleyi yıllarca geri atmak için icat edilmiş başka bir teoridir. Bu sağcı teoriye karşı Marksist-Leninistler şunu savundular: Bozkır, kuru olan bölgelerden (bir bölgeden demiyoruz) tutuşturulmalıdır. Yani silahlı mücadele, şartların elverişli olduğu bölgelerden başlatılmalıdır ve hemen başlatılmalıdır.

Bozkırın henüz kuru olmayan bölgeleri, diğer bölgelerdeki silahlı mücadelenin ateşiyle kavrulacaktır. Ve örgütümüz büyüyüp güçlendikçe, bu bölgelere de kollarını uzatacak, oralarda da silahlı mücadeleye girişecektir. Önce bütün bozkırın kurumasını beklemek sakattır. *"Devrimin dengesiz gelişeceği"* gerçeğine de aykırıdır. Üstelik, silahlı mücadele, barışçı propaganda ve eğitim çalışmalarından yüz kere, bin kere daha etkili olacaktır. Gerek Lenin yoldaş, gerek Mao Zedung yoldaş, silahlı mücadelenin kitlelerin bilincinde nasıl sıçramalara yol açtığını defalarca belirtmişlerdir.

Bu eleştirilerden sonra revizyonistler tükürdüklerini geri yaladılar: *"Silahlı mücadeleye girişmek için önce bütün halkın bilinçlenmesi ve örgütlenmesi gerekmez"* diye yazdılar. Bukalemunlardan daha çok renk değiştiren bu burjuva sahtekârlar, yukarıdaki beyanlarında samimi midirler? Hayır, bunu sırf kendilerine yöneltilen eleştirileri boğmak için yapmışlardır. Samimi olsalardı eğer, özeleştiriyle yanlışlarını düzeltmeleri gerekirdi. Hem "*YİKÇ*" ("*Yaşasın İhtilâlci Kitle Çizgisi*") broşüründeki ifadeyi savunmaları, hem de böyle demeleri onların samimiyetsizliğinin kanıtıdır.

Öte yandan, bizim eleştirilerimizden satır satır aldıkları cümleleri, bize karşı savunmaya kalkan bu yavuz hırsızlar, bizi de, *"silahlar patladı mı bütün halk kendiliğinden teşkilâtlanacak"* demiş olmakla suçluyorlar. Böyle bir şey hiçbir zaman, hiç bir yerde savunulmamıştır.

Sadece, silahlı mücadelenin kitlelerin bilinçlenmesinde, barışçı propaganda ve eğitim çalışmasından çok daha etkili olacağı savunulmuştur. Ellerindeki yazılı eleştiri metinlerinde de bu açıkça söyleniyor. Niçin dürüstçe aktarma cesaretini göstermiyorlar?

Bütün kıvırtmacalarına rağmen revizyonistler, *"bütün bozkır kurutulmadan silahlı mücadele başlatılamaz"* sağcı tezini savunmaktadırlar. Ve bizim düşüncelerimizi tahrif etmeleri de, bu tezlerini haklı çıkarmak içindir. *"İhtilalci mücadelemizin silahlı mücadelenin başlatılması konusundaki görüşleri, bu maceraperestlerinkinden tamamen farklı ve şöyledir"* dedikten sonra aktardıkları üç paragraf ve dördüncü paragrafın birinci cümlesi, bizim kendilerine yönelttiğimiz eleştirilerden satır satır alınmıştır.

Baylar o fikirleri benimsemiş olsalardı, bunca tartışmaya lüzum bile kalmazdı. Ama hayır, onlar her fırsatta bizden aktardıkları o düşünceleri alçakça çiğniyorlar. Onları, sadece depolarında yedek mal olarak bulunduruyorlar ve zaman zaman eleştirilerimizi boğmak için kullanıyorlar.

7. Şafak Revizyonistlerinin Çizgisi, *"İhtilalci Kitle Çizgisi"* Değil, İhtilali Köstekleyici Bir Çizgidir

Şafak Revizyonistleri kendilerini ileri bölgelerin halkına değil, geri bölgelerin halkına uydurmaktadırlar. Diyelim, bugün Türkiye'nin bazı kırlık bölgelerinde, köylüler silahlı mücadeleye hazırdır; başka bazı bölgelerde ise, henüz köylüler buna hazır değildir. Revizyonistlerin kitle çizgisi (!) anlayışı, geri olan bölgeye uymayı ve ileri olan bölge halkından kopmayı emrediyor. Bütün bozkırı kurutma teorisinin vardığı bir sonuç da budur.

Köylülerin silaha sarılmak için sabırsızlık gösterdiği bölgelerde ise, ileri köylülerin gerisinde kalıyor, kendilerini geri unsurlara uyduruyorlar. Silahlı mücadeleye hazır köylüleri, "**önce** bir Marksizm-Leninizm'i öğren, **sonra** silahlı mücadeleye katılırsın" mantığıyla kösteklemek, elbette sonuç olarak, bunlardan kopmaya, geri unsurların seviyesine düşmeye yol açar. A köylük bölgesindeki çalışmalarda, ileri köylüleri nasıl köstekliediklerini gözlerimizle gördük. Bu hain burjuva baylar, derhal

sınıf düşmanlarını imha etmek isteyen köylülerin karşısına çıktıkları için, onlardan kopmuşlardı. Geri ve pasif unsurlarla oyalanıyorlardı.

Böyle bir kitle çizgisi elbette *"ihtilâlci"* değil, ihtilali köstekleyicidir. İhtilalci kitle çizgisi şudur: Bütün bölgeler içinde en ileri bölge halkıyla birleşmek, orta bölgelerin seviyesini yükseltmek, geri bölgeleri kazanmaya çalışmak. En ileri bölgede de, en ileri unsurlarla birleşmek, aradaki unsurların seviyesini yükseltmek, geri unsurları kazanmaya çalışmak. Yani, daima en ileri kitlelerin, en başında olmak, fakat gerideki yığınlardan kopmamak, onları ileri doğru çekmek.

Şafak revizyonistlerinin yaptığı da şudur: Kendini en geri bölgenin, en geri unsurlarına uydurmak, ileri gidenleri de, ayaklarından yakalayıp geri çekmek.

8. Şafak Revizyonistleri Acil Talepler Adı Altında Reformizmi Savunuyor

Program Taslağı'nm 40. maddesinde şöyle deniliyor: "*Hareketimiz, emperyalizmin gerilemesi, halkın demokratik haklar kazanması ve yaşama şartlarının düzelmesi yönündeki* ***bütün*** *âcil talep ve ihtiyaçları savunarak...*"

Açıktır ki, bu anlayış, **bazı şartlarda**, kişiyi reformizmin en derin çukuruna batırır. Yarın, köylülerin silahlı mücadelesini boğmak için, gericiler kısmi bir toprak reformu uygulamasına girişirse, Şafak revizyonistleri bunlara destek olacaktır. Çünkü böyle bir şey, emperyalizmin -bütün mevzilerden sökülüp atılmamak amacıyla- bir adım gerilemesi olacaktır. Yaşama şartlarında **kısmi** bir düzelme sağlayacaktır.

Hâkim sınıfların, iktidarlarını tehlikede gördükleri zaman, sistemin temeline dokunmadan (onlar elbette dokunamazlar), kısmi düzeltmelere gittikleri çok görülmüştür. Tarihimizdeki köylü isyanlarının çoğu bu şekilde bastırılmıştır. Bugün Türkiye'de faşist sıkıyönetim *"toprak reformu"* sloganıyla ortaya çıktı ve kendini daha büyük tehlikelerden korumak için, bir parça toprak da dağıtabilir. Sovyet sosyal-emperyalizminin dümen suyunda bir gerici iktidar daha fazlasını da yapabilir.

Bunlar imkânsız şeyler değil, kuvvetle mümkün olan şeylerdir. Ge-

riciler, bütünü kurtarmak için parçayı niçin fedâ etmesinler? Bütün imtiyazlarını, ellerindeki bütün sermaye ve servetlerini, bütün toprak ve emlâklarını kaybetmemek için, niçin bunların bir kısmını fedâ etmesinler? Kitlelerin bizzat bugünkü sistemi yıkmak için silaha sarıldığı şartlarda ve yerlerde, *"acil talep ve ihtiyaçları savunmak"* gibi gösterişli bir sloganın arkasına saklanmak, düpedüz reformist ve gerici bir tutum olur.

Halkın ağzına bir parmak bal çalarak onun öfkesini yatıştırmak ve bütün arı kovanlarını kurtarmak isteyen gericilerle aynı paralele düşmek olur. Öte yandan, şehirlerde işçilerin yığın halinde ayaklanması için, silaha sarılması için vb... şartların elverişli olduğu yerlerde ve zamanlarda, işçilere *"acil talep"* masalları anlatmak, yine düpedüz gerici şarlatanlık olur. Kölelik sisteminin kötülüğünü kavrayıp onu yıkmak için harekete geçen kölelerin karşısına "sizin yaşama şartlarınız iyileştirilmelidir!" diye çıkmaya benzer. Bilinçli işçi, böyle çokbilmiş şarlatanları elinin tersiyle iterek "çekil be yolumuzdan!" diyecektir.

Revizyonist hainler, faşist sıkıyönetimin arifesinde, *"âcil talepler"* demagojisiyle, kitlelerde Erim Hükümeti'nin bunları gerçekleştireceği intibaını yaratarak, sıkıyönetimin *"halk dostu"* çalımlarına destek olmuşlardır. Erim köpeğinin *"reform kabinesi"* kurulduğu zaman, *"biz emekçi halkın yararına olan her türlü reformu destekleriz"* diyerek, tam bir **gerçek reformist** gibi hareket etmişlerdir (PDA, sayı 40, s. 2). Bütün Marksizm-Leninizm cilasına rağmen, hâlâ aynı anlayış, aynı sağ çizgi devam etmektedir.

Acil talepler asla **her şart altında** savunulmaz ve desteklenmez. Marksist-Leninistler ***"âcil talepleri genel politik taleplerimize ve kitleler içindeki devrimci ajitasyonumuza sıkı sıkıya bağlamak"*** şartıyla ve ***"devrimci sloganların yerine kısmi talepleri asla ön plâna çıkarmamak"*** şartıyla, savunur ve desteklerler.

Birinci olarak, *"âcil talep"*ler genel politik taleplerimize ve devrimci ajitasyonumuza aykırı düşmemelidir. Yani kitleler, daha ileri hedefler için mücadele ederken, onlar *"kısmi düzeltmeler"* uğruna geriye itilmemelidir. İkinci olarak da, âcil talepler için mücadele daima tâli kalmalıdır, devrimci sloganların yerine bunlar geçmemelidir. Reformistlerle,

devrimcileri birbirinden ayıran kıstaslar bunlardır. Bu ilkelere uygun düşmek şartıyla, komünistler, *"genel olarak halkın ve özel olarak işçi sınıfının şartlarını iyi hale getirmeye yarayan talepleri"* elbette savunurlar ve desteklerler.

Revizyonist reformist hainlerin yaptığı gibi her şart altında değil!

9. Şafak Revizyonistleri Ekonomizmin Aşamalı Bilinçlendirme Teorisini Savunuyor

Yine, Program Taslağı'nın 40. maddesinde, "*Hareketimiz... bütün âcil talep ve ihtiyaçları savunarak, yığınları mücadeleye sevkeder, bilinçlerini yükseltir ve onları silahlı mücadele saflarına kazanmaya çalışır*" deniliyor.

Kitlelerin bilincinin *"âcil talep ve ihtiyaçları"* savunarak yükseltileceği safsatası, Lenin yoldaşın deyimiyle, *"eski bir türkü"*, bir Ekonomizm türküsüdür. Bu türkünün güfteleri, Rusya'da 19. yüzyılın sonunda ve 20. yüzyılın başında ortaya çıkan, fakat Lenin yoldaşın *"Ne Yapmalı?"* adlı panzehiriyle öbür dünyayı boylayan mütevvefa Rus Ekonimistlerine aittir. Bizim dostlar (!) o türküyü günümüz şartlarına adapte ederek, tekrar piyasaya sürüyorlar.

Yazık! Emeklerine yazık! Çünkü bunlara artık kimsenin on para verdiği yoktur. *"Yığınların mücadeleye sevk edilmesi, **bilinçlerinin yükseltilmesi** ve silahlı mücadele saflarına kazanılması"* için, onların *"âcil talep ve ihtiyaçlarını"* savunmak, gerçekten Ekonomizmin *"aşama aşama bilinçlendirme"* teorisinin ta kendisidir. Bu teorinin daha kaba biçimini revizyonistler, geçmişte şöyle savunmuşlardı: "*Bize göre, kitlelerin bilinçlenmesi aşama aşama olur...*" (PDA, *"Proleter Devrimci Çizgi ve Bazı Yanlış Eğilimler"*).

Haksızlık etmemek için, şunu da belirtelim: Ekonomistler, sırf ekonomik talepleri yani *"somut talepleri"* savunarak, kitleleri bilinçlendireceklerini (!) savunuyorlardı. Bizim revizyonistlerimiz, kapsamı ekonomik taleplerden biraz daha geniş olan *"âcil talep ve ihtiyaçları"* savunarak, kitleleri bilinçlendireceklerini (!) savunuyorlar. Fakat, kendileri *"ekonomik taleplerle" "âcil talep ve ihtiyaçlar"* arasındaki kap-

sam farkının da bilincinde değildirler ve birçok yerde bu iki kavramı aynı anlamda kullanıyorlar.

Kitlelerin bilinçlenmesi, ne *"âcil talep ve ihtiyaçlar"*ın savunulmasıyla ne de *"somut talepler"*in savunulmasıyla olur. Kitleler ancak, **bütün siyasi gerçekleri teşhir ederek**, sosyal hayatın her yönünü, her alanını kapsayan geniş teşhir kampanyalarıyla **bilinçlendirilebilir**.

Lenin yoldaş, *"Ne Yapmalı?"* adlı eserinde, Ekonomistlere özgü bilinçlendirme anlayışını yerden yere çalıyor, *"aşama aşama bilinçlenme teorisi, oportünist bir tutumu ifade eder"* dedikten sonra biraz ileride şöyle devam ediyor:

"Rus işçileri, polisin halka zorbaca davranışına karşı, dini mezheplere zulmedilmesine karşı, köylülerin kırbaçlanmasına karşı, isyan ettirici sansüre, askerlere işkence edilmesine, en masum kültürel girişimlerin bastırılmasına vb... karşı niçin hâlâ bu kadar az devrimci eylemde bulunmaktadır. Böyle bir eylem 'elle tutulur sonuçlar vaadetmediğinden', 'olumlu' fazla bir şey sağlamadığından, 'iktisadi mücadelenin' onları buna 'itmediğinden' ötürü müdür [yani 'âcil talepler' uğruna mücadele, onları bu 'bilinç' seviyesine yükseltmediğinden ötürü mü?]

"Böyle bir görüşü benimsemek, tekrar ediyoruz, hücumu gerekmediği yere yöneltmek olur, kendi burjuvaca bayağılığını 'ya da Bernstein'cılığını' işçi yığınlarına yüklemek olur.

"... ama sosyal demokrat işçi, devrimci işçi (ve bunların sayısı gitikçe artmaktadır) 'elle tutulur sonuçlar vaadeden' istekler [yani 'âcil talep ve ihtiyaçlar'] *vb. uğruna mücadele konusundaki gevezelikleri öfkeyle reddedecektir. Çünkü o, bunun eski bir türkünün, rubleye bir kapik ekleme türküsünün yeni bir biçimde ifadesinden başka bir şey olmadığını anlayacaktır."*

Daha sonra Lenin, bilinçli bir işçinin ağzından bu Ekonomist baylara şu cevabı veriyor:

"... biz işçilerin kendi 'eylemimiz' zaten vardır. Sizin desteklemekte inat ettiğiniz elle tutulur sonuçlar vaadeden somut istekler ileri sürerek yürütülen işçi eylemi zaten vardır [tabii köylü eylemi de vardır]. Ve her günkü alelade mesleki hareketimiz içinde çoğunlukla aydınlardan hiç

bir yardım görmeksizin bu somut istekleri kendimiz ileri sürmekteyiz, ama bu eylem bize yetmiyor, biz sadece 'iktisadi' politika lâpasıyla beslenecek çocuklar değiliz.

Biz ötekilerin bütün bildiklerini bilmek istiyoruz. Siyaset hayatının ***bütün yönlerini ayrıntılı olarak bilmek ve her siyasi olaya aktif olarak*** *katılmak istiyoruz. Bunun için aydınların bizzat, bizim pek iyi bilmediğimiz şeyleri, biraz daha az tekrarlamaları ve henüz bilmediğimiz şeyleri, fabrikadaki 'iktisadi' tecrübemizin bize hiç bir zaman öğretemeyeceği şeyleri, yani siyasi bilgileri biraz daha fazla vermesi gerekir, vs...*" (Lenin, Ne Yapmalı)

Özetleyelim: *"Bütün âcil talep ve ihtiyaçları savunarak, yığınların bilinçlerini yükseltmek"* teorisi, tamamen Ekonomistlerin "elle tutulur sonuçlar vaadeden somut istekleri ileri sürerek" işçileri *"bilinçlendirmek"* ve *"işçi eylemini yükseltmek"* teorisinden mülhemdir ve ikisi arasında öz bakımından en ufak bir fark yoktur.

10. Şafak Revizyonistleri, Kadro Politikasında da Sağ Bir Çizgi İzliyor

Şafak revizyonistleri, kadroların gerici bağlarıyla uzlaşıyor. İleri işçi, köylü ve aydın kadroları, bütün gerici bağlardan koparark, onları aktif siyasi mücadelenin içine çekmek yerine, onların gerici bağlarını muhafaza ediyor.

Lenin yoldaş, *"gelişme vaadeden bir işçinin, on saat fabrikada çalışmasına müsaade etmemeliyiz, onları aktif siyasi mücadelenin içine çekmeliyiz, profesyonel devrimciler haline getirmeliyiz"* diyordu. Oysa Şafak revizyonistleri, tamamen ters bir yol izliyorlar. İleri işçi ve köylüleri, üretimden çekmek, profesyonel devrimciler haline getirmek yerine, elindeki az sayıda profesyonel kadroyu da orada burada işe sokuyor, amatör devrimciler haline, artan vaktini devrimci mücadeleye ayıran kişiler haline getiriyor.

Bazı özel amaçlarla, profesyonel kadroların çeşitli işlere sokulabileceğini reddetmiyoruz. Ama bu, bir komünist hareketin genel politikası haline getirilemez; getirildi mi, amatörlük ve istikrarsızlık bütün faaliyete

damgasını basar. Genel politika, ilerleme vaadeden herkesi, bunların mümkün olduğu kadar en çoğunu profesyonel siyasi faaliyete çekmektir.

Şafak revizyonistlerinin başı olan kişi, işçi-köylü kitleleri yerine burjuva çevreleriyle sarmaş dolaş olmasını haklı çıkarmak için, şimdi de şu ihanet teorisini icat etti: "*Özel ihtilalci görevleri dolayısıyla kişi olarak kitle bağı olmayan çelikleşmiş işçi sınıfı devrimcileri de var.*" (*"Tasfiyeciler"* yazısı) Bu bay, hangi "özel ihtilalci görevlerin", "kitle bağı" ile çelişeceğini düşünüyor?

Hiç bir *"ihtilâlci görev"* yoktur ki, *"kitle bağı"* ile çelişsin! Tersine, **her** ihtilâlci görev, geniş ve kuvvetli bir *"kitle bağı"*na ihtiyaç gösterir. Bellidir ki, burjuva bayımız kendini temize çıkarmak için bu teoriyi icat etmiştir. Ama, bizzat kendisinin durumu, *"kitle bağı"* olmayan kişilerin "çelikleşmiş işçi sınıfı ihtilalcileri" olamayacağının en kesin ve en açık delilidir. Böyleleri, olsa olsa, *"çelik"* değil, su katılmış *"ham demir"* olurlar.

11. Şafak Revizyonistleri, Devrimi İmkânsız Hale Getiriyorlar

Aydınlıklardan birinde *"Bilimsel Sosyalist Devrim Anlayışı"* başlıklı bir yazıda, devrime katılan **her ferdin**, devrimin bütün muhtemel sonuçlarını başından bilmesi, devrimin anlamını ve mahiyetini kesinlikle kavramış olması vb. şeklinde bir düşünce yer alıyordu. Aynı düşünce, sonra da devam ettirildi. Önce okuma grupları içinde, Marksizm-Leninizm'i kavramış kadrolar yetiştirmek, sonra bunları silahlı gruplar içinde örgütlemek anlayışı ve çabası, yukarıdaki düşüncenin pratiğe yansımasıydı. Marksist-Leninistler, Lenin yoldaşa dayanarak, revizyonistlerin bu anlayışını eleştirdiler. Lenin şöyle diyordu:

"*Sömürgelerde ve Avrupa'da küçük milliyetlerin ayaklanmaları olmaksızın, **bütün önyargılarıyla** küçük-burjuvazinin bir kesiminin devrimci patlamaları olmaksızın, siyasi bilince varmamış proleter ve yarı-proleter yığınların toprak ağaları, kilise ve krallığın baskısına karşı, millî baskıya karşı hareketleri olmaksızın sosyal devrimin **mümkün olabileceğini** sanmak, **sosyal devrimi reddetmektir**.*

Sanki bir ordu bir yerde safa girecek 'biz sosyalizm istiyoruz' diye-

cek, bir başka ordu bir başka yerde safa girecek, 'biz emperyalizmden yanayız' diyecek ve bu, sosyal devrim olacak! Ancak böylesine gülünç, böylesine kakavan bir görüşe sahip olanlar İrlanda ayaklanmasına 'putsch'dur diye kara çalabilirler.

"Kim ki 'saf' bir sosyal devrim beklemektedir, asla muradına ermeyecektir. Böyleleri, devrimin ne olduğunu anlamamış lafta devrimcilerdir."

Lenin yoldaş, daha sonra şöyle devam ediyor:

"1905 Rus Devrimi bir burjuva-demokratik devrimiydi. Halkın ***bütün*** *hoşnutsuz sınıf, grup ve unsurlarının katıldığı bir dizi savaşı içeriyordu. Bunlar arasında en kaba önyargılara, en belirsiz, en acayip mücadele amaçlarına kendini kaptırmış yığınlar vardı; Japon parası alan küçük gruplar vardı; vurguncular, maceracılar vs. vardı. Fakat* ***objektif*** *olarak yığın hareketi Çarlığın belini kırıyor, demokrasiye yol açıyordu. Bu nedenle, sınıf bilincine varmış işçiler devrime önderlik ettiler."*

Lenin yoldaş, Avrupa'da da durumun farklı olmayacağım söylüyor:

"Avrupa'da sosyalist devrim, her türlü ezilen ve hoşnutsuz unsurların yığın mücadelesinin patlak vermesinden başka bir şey olamaz. Küçük-burjuvazinin ve geri işçilerin bazı kesimleri de kaçınılmaz olarak buna katılacaklardır. Bunsuz yığın mücadelesi ***mümkün değildir****, bunsuz* ***hiç bir*** *devrim mümkün değildir; ve yine kaçınılmaz olarak bunlar harekete kendi önyargılarını, gerici hayallerini, zaaflarını ve yanlışlarını da getireceklerdir*

Fakat, ***objektif olarak, sermayeye*** *saldıracaklardır; ve devrimin bilinçli öncüsü, ileri proletarya, çeşitli renklere bürünen, ahenksiz, alaca, dış görünüşü bakımından parça bölük bu yığın mücadelesinin bu objektif doğrusunu dile getirerek, mücadeleyi birleştirip yönetme imkânını bulacak, iktidarı ele geçirecek, bankalara el koyacak, herkesin (ama farklı nedenlerle) nefret ettiği tröstleri mülksüzleştirecek ve daha başka diktatörce tedbirler alacaktır. Bunlar, tümüyle, burjuvazinin devrilmesi ve sosyalizmin zaferi olacaktır; ama, sosyalizmin zaferi kendini küçük-burjuva kalıntılarından derhal 'arındıracak' değildir."* (Lenin, Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri, s. 226-227)

Bizim revizyonistlerin görüşü, tam da Lenin yoldaşın söylediği gibi *"böylesine gülünç, böylesine kakavan"dır*. Bizim revizyonistler tam da Lenin yoldaşın söylediği gibi, *"devrimin ne olduğunu anlamamış lafta devrimcilerdir"*. Bunların *"gülünç"* ve *"kakavan"* görüşlerini Lenin yoldaşın yukarıdaki satırlarını özetleyerek eleştirdiğimiz için, revizyonistler bize karşı yalan ve iftiralarla saldırıya geçtiler. Marksist-Leninistlerin şöyle dediğini iddia ediyorlar:

"İlk gerilla birliklerine katılacak olanların devrimin muhtemel sonuçlarından haberdar olmaları gereksizdir. Çeşitli sınıflara mensup insanlar, çeşitli düşüncelerle katılabilirler."

Bu bayların eleştirisi aslında, Lenin yoldaşı hedef almaktadır. Lenin yoldaştan yapılan aktarmaları, bile bile eleştirmektedirler. Ama, devrimci dürüstlükten de zerre kadar nasipleri olmadığı için, aktarmaları bizlere maletmekte ve üstelik tahrif etmektedirler. Yukarıdaki ifade hiçbir yerde kullanılmamıştır. "Genel olarak, devrime katılacak herkesin, Marksizm-Leninizm'i tamamen kavraması, devrimin muhtemel sonuçlarını bilmesi gerekir" diye bir şart koşulamayacağı, böyle bir şartın, devrimi imkânsız hale getirmek olacağı söylenmiştir ki, bu tamamen doğrudur ve Lenin yoldaşın düşüncelerine uygundur.

Bu cesur (!) baylarımız bize saldırarak, Lenin yoldaşı eleştirmeye kalkıştıklarına göre, aynı *"gülünç ve kakavan"* görüşü devam ettiriyorlar demektir.

Gerilla gruplarına kimlerin girebileceğine gelince baylar, henüz Marksizm-Leninizm'i kavramamış olsa bile, gericilere karşı içinde nefret taşıyan ve onlara karşı savaşmak isteyen, örgüt disiplinini kabul eden, gizliliğe riayet eden, yaşı ve sağlığı müsait, militan işçi, köylü, aydın, kim olursa katılabilir. Ve bunlar gerilla müfrezelerine, sizin gibi kitaplar hatmetmiş cahil entelektüellerden çok daha layıktırlar.

Önemli olan, birinci olarak partinin önderliğini sağlamaktır. İkinci olarak, bu gruplara katılanların sürekli ve sistemli bir şekilde, silahlı mücadelenin seyri içinde ve ona hizmet edecek bu mücadeleye ışık tutacak şekilde Marksist-Leninist ideolojik eğitimlerini sağlamaktır. Üçüncü olarak da savaş için işçi ve köylü yığınlarını seferber etmektir.

Size gelince, siz ki, "saf" bir sosyal devrim beklemektesiniz, asla muradınıza ermeyeceksiniz!

12. Şafak Revizyonistleri, Siyasi Mücadeleyle Silahlı Mücadeleyi Karşı Karşıya Koyuyorlar, *"Siyasi Mücadele"* Bayrağı Altında, Siyasi Mücadelenin Silahlı Biçimlerini Reddediyorlar, Silahlı Propaganda ve Ajitasyonu Reddediyorlar

Partinin, köylüleri örgütlendirirken kavrayacağı halkanın, gerilla grupları olması gerektiğini, diğer her türlü grup ve hücrelerin silahlı mücadelenin ihtiyaçlarını karşılamak ve onu geliştirmek için, silahlı mücadelenin seyri içinde ele alınması gerektiğini savunduğumuz için, bizi siyasi mücadeleyi reddetmekle itham ediyorlar. Salt askeri bir bakış açısına sahip olduğumuzu söylüyorlar.

"Bunlara göre, meselenin ideolojik ve politik yönünü halkımız artık kavramış olduğundan bu halledilmiştir ve şimdi bütün mesele askerî harekâttır."

Bize mal edilmeye çalışılan bu saçmalıklar, hiçbir yerde ve hiçbir zaman savunulmamıştır. Revizyonistler, silahlı mücadelenin esas olmasını savunmamızdan bu sonucu çıkardıklarına göre, kendilerinin silahlı mücadeleyi, siyasi mücadelenin zıddı olarak gördüklerini ele vermektedirler. Silahlı mücadele ile siyasi mücadeleyi birbiri ile çelişen şeyler olarak gördüklerini ele vermektedirler.

"Salt askerî" görüş açısı, **savaşmak için savaşmak** tutumuna sahip olanların görüş açısıdır. Biz, devrimin siyasi görevlerini yerine getirmek için savaşmak istiyoruz. Kırlık bölgelerde, parti önderliğinde halk ordusunu yaratmak, yerel ve merkezi otoriteyi adım adım parçalayarak, halkın iktidarını gerçekleştirmek için silahlı mücadeleyi savunuyoruz. Mao Zedung yoldaş şöyle diyor:

"Bazı kimseler bizim 'savaş her şeye kadirdir' taraflısı olduğumuzu ileri sürerek bizimle alay ediyorlar. Evet doğrudur, biz devrimci savaşın her şeye kadir olması taraflısıyız. Bu kötü değil, iyidir. Marksisttir, Rus Komünist Partisi'nin tüfekleri sosyalizmi yarattı. Biz de ortaya bir demokratik cumhuriyet çıkaracağız. Emperyalizme karşı sınıf mücadelesinin

tecrübesi bize işçi sınıfı ile emekçi yığınlarının, silahlı burjuvazi ve toprak ağalarını ancak tüfek gücüyle yenebileceklerini göstermiştir. Bu anlamda bütün dünyanın ancak tüfekle değiştirilebileceğini söyleyebiliriz."

Bunda da mı *"salt askerî"* bir bakış açısı var acaba? Bu baylar silahlı mücadelenin, yani savaşın, siyasi mücadelenin bir biçimi olduğunu bilmiyorlar mı? Silahlı mücadele, siyasi mücadelenin tek biçimi değildir ama bir biçimidir. *"Savaş, özel vasıtalarla sürdürülen bir siyasettir"* ve *"en eski zamanlardan beri siyasi bir nitelik taşımayan hiçbir savaş yoktur"* (Mao Zedung). Bunlar, Marksizm-Leninizm'in alfabesidir.

Şafak revizyonistleri, silahlı propaganda ve ajitasyonu da reddediyorlar.

Şafak revizyonistleri, yine, silahlı mücadelenin esas olmasını istememizden, bizim kitleler arasında propaganda ve ajitasyon faaliyetini reddettiğimizi çıkarıyorlar. Demek ki bunlar, silahlı mücadelenin propaganda ve ajitasyon faaliyeti ile çeliştiğini düşünüyorlar. Hayır burjuva baylar! Silahlı mücadele ile propaganda ve ajitasyon faaliyetleri çelişmez, bunlar birbirlerinin zıddı şeyler değildir. Mao Zedung yoldaş şunu söylüyor:

"Çin'in Kızıl Ordusu devrimin siyasi görevlerini uygulamakla görevli silahlı bir gruptur ve özellikle şimdiki dönemde Kızıl Ordu sadece savaşmakla yetinmez. Düşmanların silahlı kuvvetlerini yok etmek için girişilmesi gereken savaşlardan başka, daha yığınlar arasında propaganda, yığınların örgütlenmesi, yığınların silahlanması, devrimci iktidarı yaratmak için yığınlara yapılan yardım ve hatta komünist partisinin örgütlerinin kuruluşu gibi önemli görevler de üzerine alır.

Kızıl Ordu sadece savaş için savaş yapmaz, savaşı yığınlar arasında propagandayı yürütmek, yığınları örgütlemek, yığınları silahlandırmak, devrimci iktidarı ortaya getirsinler diye yığınlara yardım etmek amacıyla yapar."

Ülkemizde de, halk ordusunun çekirdeğini teşkil edecek olan gerilla grupları, sadece savaşmakla yetinmeyeceklerdir. Aynı zamanda yığınlar arasında propaganda ve ajitasyon yapmak, yığınları örgütlendirmek ve silahlandırmak... gibi önemli görevleri de yerine getireceklerdir.

Bu baylar, silahlı mücadeleyi siyasi mücadeleye karşıt gördükleri için, siyasi mücadeleyi sadece yayınevi faaliyeti olarak gördükleri için, bizi siyasi faaliyeti reddetmekle, kitle çalışmasını reddetmekle, propaganda ve ajitasyon faaliyetini reddetmekle suçluyorlar. Gerçekten, kendileri genel olarak siyasi faaliyetin ve özel olarak propaganda ve ajitasyonun sadece barışçı biçimlerini kabul ediyorlar. Siyasi mücadelenin silahlı biçimlerini ve silahlı propaganda ve ajitasyon faaliyetini reddediyorlar.

Özetlersek, biz, silahlı mücadele ile diğer mücadele biçimleri arasındaki ilişkide, silahlı mücadelenin esas, diğer mücadele biçimlerinin tâli olması gerektiğini savunuyoruz. Revizyonist klik ise, bunu sözde kabul eder görünüyor. Fakat bizi diğer mücadele biçimlerini reddetmekle itham ediyor. Böylece gerçekte silahlı mücadele fikrine saldırıyor. Pratikte ise, *"diğer mücadele biçimleri"*nden başkasını reddediyor.

Biz silahlı mücadeleyi, genel olarak politik mücadelenin ve özel olarak propaganda ve ajitasyonun bir biçimi olarak ele alıyoruz. Revizyonist klik ise silahlı mücadele ile siyasi mücadeleyi, propaganda ve ajitasyonu karşı karşıya koyuyor. Böylece, siyasi mücadelenin silahlı biçimlerini reddediyor. Silahlı propaganda ve ajitasyonu reddediyor.

13. Şafak Revizyonistleri Gerilla Savaşını Reddediyor

"Kızıl Siyasi İktidarın Kurulması Meselesi Üzerine" başlıklı tahrifat koleksiyonunda şöyle deniliyordu:

"*Meselâ, şehirlerdeki mücadele ile desteklenmeyen **bir köylü hareketi** bastırılmaya mahkûmdur. Mesela Doğu bölgesindeki bir **köylü isyanı** bir proletarya partisi önderliğinde Ege ve Çukurova köylülerinin mücadelesi ile başlıca sanayi şehirlerimizdeki işçi sınıfımızın hareketiyle desteklenmiyorsa, **kızıl siyasi iktidarı yaşatamaz**.*" (abç)

Daha önce, oportünizme has bu muğlâk ifadeden şu üç noktayı tespit etmiştik:

1) Revizyonistler, *"bir köylü hareketi"*ni, yani silahlı köylü mücadelesini sadece toptan bir köylü isyanı olarak düşünmektedirler.

2) Silahlı köylü isyanının **derhal** bir kızıl siyasi iktidara yol açmasını ve onu **yaşatmasını** düşünmektedirler.

3) Bir köylü isyanının derhal kızıl siyasi iktidara yol açması ve onu **yaşatması** için de, bu isyanın diğer köylük bölgelerdeki köylülerin ve başlıca sanayi şehirlerindeki işçilerin proletarya partisi önderliğindeki mücadelesiyle desteklenmesini şart koşmaktadırlar.

Üçüncü nokta üzerinde durduk. İkinci nokta üzerinde biraz ileride duracağız. Birinci noktaya gelelim: Revizyonistler kızıl siyasi iktidarın doğması için, küçükten büyüğe, zayıftan kuvvetliye, basitten karmaşığa doğru gelişen uzun süreli bir gerilla faaliyetini; bu faaliyet içinde halk ordusunun adım adım inşasını, gerilla birliklerinin düzenli ordu birliklerine doğru gelişmesini, gerilla savaşının hareketli savaşa doğru gelişmesini gerekli görmüyor. Hatta bunu düşünmüyor bile. Bir bölgede kızıl siyasi iktidarın doğması için, esas olarak o bölgede toptan bir köylü isyanını şart görüyor.

Evet, silahlı köylü mücadelesinden bahsederken, daima, revizyonistlerle biz ayrı dillerle konuşmaktayız. Onların silahlı köylü mücadelesinden anladıkları, herhangi bir köylük bölgede toptan bir köylü isyanı olmuştur. Böyle bir isyanın bir anda bastırılacağı endişesiyle de, durmaksızın, başka bölgelerde örgütlenmeden ve kitlelere kumanda eder hale gelmeden, silahlı köylü hareketine girişilmeyeceğini iddia etmişlerdir. Örgütlenmeleri de bu anlayışlarına uygundur: İleri unsurları gerilla grupları içinde örgütlemek yerine, köylüleri toptan bir isyana hazırlamak için eğitim grupları içinde örgütlemek ve eğitmek!

Revizyonist baylar bu görüşlere kendilerini öyle kaptırmışlardır ki, geçmişte de bütün hesaplarını bu hayaller üzerine kurmuşlardır. Reformcu burjuvazinin tezgâhlayacağı bir askeri darbeye büyük umutlar besliyorlardı.

Darbe ile iktidarı ele geçiren burjuvazi toprak reformu vs... denemesine girişecekti. Köylüler ağaların topraklarına el koyacaklardı. Reformcu burjuvazi toprak ağalarıyla mücadele halinde olacağı için buna ses çıkarmayacaktı. Hatta, köylülerin silahlanmasına bile yardım edecekti (!). Böylece kitleler halinde ayaklanan köylüler, köylük bölgelerde,

revizyonistlerin de önderliğinde iktidarı kendi ellerine alacaklardı (!). Baylar böylesine ucuz ve kolay başarı hayalleri besliyorlardı.

Bu sebeple de M. Belli, H. Kıvılcımlı ve D. Avcıoğlu ile birlikte askeri bir darbeyi dört gözle bekler olmuşlardı. Hatta böyle bir darbeye ortam yaratmak için, faşizme karşı mücadele adı altında darbe teşvikçiliği teorisini geliştirmişlerdi. Bugün yine aynı anlayış, biraz daha incelmiş olarak devam ediyor.

Mesela TİİKP Program Taslağı'nda, gerilla faaliyetinden tek kelime bile bahsedilmemiştir. Şafaklarda gerilla savaşı konusunda tek kelime yoktur. Silahlı mücadelenin biçiminin, bugün esas olarak gerilla savaşı olacağı düşüncesine rastlamak imkânsızdır. Sadece köylü komitelerinin (?) yürüteceği ve yöneteceği, ne olduğu belirsiz bir mücadeleden söz edilmektedir.

Marksist-Leninist kanadın yönettiği sürekli ve sistemli eleştiriler karşısında bir köşeye sıkışan revizyonizm, Marksist-Leninistlerin bir yazılı eleştirisinden satır satır aktarma yaparak kaleme aldıkları bir genelgede, lütfen çete savaşından da bahsetmişlerdir. Şafak revizyonistleri, dükkânlarında her çeşit malı bulunduran açıkgöz bir tüccar gibi davranmaktadırlar. Piyasaya sürdükleri mal müşteri bulamazsa veya malın sahteliği ortaya çıkarsa, derhal onu çekip yenisini piyasaya sürmektedirler.

İşte, çete savaşını kabul etmiş görünmeleri de bu cinsten bir ihtiyat tedbiridir. Gerçekte gerilla savaşının gereğine ve önemine hiçbir zaman inanmamışlardır. Ve hâlâ da inanmamaktadırlar. Zaten yukarıya aktardığımız cümleler bunun delilidir. Marksist-Leninistler, ne ebedî olarak, ne de geçici olarak, hiçbir mücadele biçimini reddetmezler. Sadece, esas mücadele biçimleriyle tali olanları birbirinden ayırırlar; tali olanı, esas olana bağımlı kılarlar.

Biz bugün, silahlı mücadele içinde esas mücadele biçimi olarak gerilla savaşını görüyoruz. Gerilla savaşı, zayıf bir gücün kendinden üstün bir düşmana karşı mücadele biçimidir. Aynı zamanda köylü gerilla savaşı, köylülerin sınıf mücadelesinin tabii sonucu ve en yüksek şeklidir. Köylü gerilla savaşı, yürütüldüğü bölgede, köylüleri ayaklanmaya ha-

zırlamanın da bir vasıtasıdır. Ve en önemli vasıtalarından biridir. Gerilla savaşı ile nihai zafer kazanılamaz. Gerilla savaşı düşmanı yıpratır, zayıflatır, moralini bozar. Düşmana nihai darbeyi düzenli ordu indirecektir. Gerilla savaşı aynı zamanda düzenli orduya geçiş vasıtasıdır.

Köylü isyanları, düzenli ordunun henüz doğmadığı ve doğması için de şartların elverişli olmadığı durumlarda, gerilla savaşına dönüştürülmeli; isyan eden köylüler, gerilla birlikleri halinde örgütlendirilmelidir. Düzenli birliklerin doğması için şartlar elverişliyse, ya da düzenli ordu teşkil edilmiş ise, isyan eden köylüler birlikler halinde örgütlenebilir. Ülkenin bazı bölgelerinde düzenli ordular kurulduktan sonra da, elbette gerilla savaşı devam edecektir. Ama artık gerilla savaşı asıl mücadele biçimi olmaktan çıkacaktır.

Düzenli ordu teşkil edilinceye kadar silahlı köylü mücadelesinin biçimi esas olarak gerilla savaşı olacaktır. Diğer bütün biçimleri buna tâbi olacaktır. Düzenli ordu görece uzun bir mücadele sonunda, gerilla birliklerinin adım adım düzenli birliklere dönüşmesi sonucunda kurulacaktır. Revizyonist klik belirsiz bir gelecekte, bütün ülke çapında örgütlendikten, kitlelere kumanda eder hale geldikten ve bozkırı kurutuktan sonra (!) hem düzenli orduyu, hem de buna bağlı olarak kızıl siyasi iktidarı, bir çırpıda kuruvereceğini hayal ediyor. Revizyonizmin, Mao Zedung Düşüncesi damgasını da sahtekârca yapıştırarak piyasaya sürmek istediği asıl mal budur.

14. Şafak Revizyonistleri Uzun Süreli Savaşı Reddediyor

Program Taslağı'nın 47. maddesini ve bu maddeye yönelttiğimiz eleştiriyi özetleyerek aktarıyoruz:

"*47. Demokratik halk hükümeti, hâkim sınıfların muhafızlığını meslek edinmiş orduyu kaldıracak, işçi ve köylülerin genel silahlandırılmasına dayanan halk ordusunu kuvvetlendirecek...*"

"*Ordudaki her türlü eşitsizlik, rütbe ve ünvanlar kaldırılacak...*"

"*Askerler üzerindeki baskı ve dayak kesinlikle yasaklanacak...*"

Sanki kitleler, bir anda ayaklanarak iktidara el koyacaklar, başa geçen devrim hükümeti derhal eski gerici orduyu silahlarından tecrit edip dağı-

tacak, bütün halkı silahlandıracak vs. Oysa, *"hâkim sınıfların muhafızlığını meslek edinmiş ordunun kaldırılması"*, iktidar ele geçirildikten sonra ve bir anda olacak bir şey değildir. Uzun süreli **halk** savaşı boyunca bu gerici ordu zaten parça parça yok edilecek, imha edilecek, silahtan tecrit edilecek, vs. vs... Devrimci iktidar, bu gerici ordunun **son kalıntılarını da** silip süpürecektir. Program Taslağı'ndan bu anlam çıkmıyor.

"İşçi ve köylülerin genel silahlanmasına dayanan halk ordusu"! Şüphesiz ki, devrimci iktidar altında halk ordusunun gelişmesi bu yönde ilerleyecektir. Ama, ne silahlı mücadelenin başında (yani bugün), ne de demokratik devrimle iktidar ele geçirildiği zaman, halk ordusu, işçi ve köylülerin genel silahlanmasıyla oluşmayacaktır.

Yani orduyla halk bir ve aynı şey haline gelmeyecektir. Bu daha ileride mümkün olacaktır. Bir yandan halk ordusu, küçükten büyüğe, zayıftan kuvvetliye doğru gelişecektir diyoruz; öte yandan halk ordusu, nasıl olup da, hatta iktidar ele geçirilmeden önce, halkın genel silahlanmasına dayanıyor ve *"halk hükümeti"*nin görevi onu kuvvetlendirmek oluyor? Bu, nasıl mümkündür?

Besbelli ki yazar, **bütün halkın** bir anda ayaklanıp silahlanacağını ve halk ordusunu teşkil edeceğini hayal ediyor.

Halk ordusunun uzun süreli bir savaş içinde adım adım inşa edilmesi gereken bizim şartlarımızda, bu ifadeler tamamen yanlıştır... Ordu ile halk, bırakalım devrim öncesi, sosyalist düzende bile bir ve aynı şey olmayacaktır. Ordu ile halk aynılaşmaya başladığı andan itibaren, ordu artık ordu olmaktan çıkmaya, devlet devlet olmaktan çıkmaya başlamış olacaktır. Yani komünizme ulaşılmış olacaktır.

*"Ordudaki her türlü eşitsizliğin, rütbenin, ünvanların **kaldırılması**"* gelince, sözkonusu olan halk ordusu olduğuna göre, bunlar zaten başından itibaren olmayacaktır ki, kaldırılsın. Taslak bunları var sayıyor. *"Askerler üzerindeki dayak ve baskılar yasaklanacak"* ifadesinde de aynı hava var.

Demek ki Taslağı kaleme alan kişi, halk ordusunun daha önce adım adım, uzun süreli savaş içinde, eşitsizlikten, rütbeden, ünvanlardan, dayak ve baskılardan uzak olarak inşa edileceğini düşünmüyor. Dev-

rimci ordunun, gerici ordu yıkıldıktan sonra, iktidar ele geçirildikten sonra, devrimci iktidar altında kurulmasını düşünüyor. Böylece uzun süreli savaşı, bu savaş içinde halk ordusunun adım adım inşa edilmesini reddediyor.

15. Şafak Revizyonistleri Silahlı Mücadeleyi Kuşa Çeviriyor

Mekanik burjuva kafası, suni mantık, birçok konuda olduğu gibi, silahlı mücadele konusunda da kendisini gösteriyor. Şafak revizyonistleri, halk kitlelerini terbiyeli maymun gibi, işaret ettikleri yerlere bastırarak silahlı mücadele yolunda ilerletebileceklerini sanıyorlar! Oraya basma yasak! Şuraya değme! Buna vurma! Şunu kırma! Silahlı mücadele değil, ip üzerinde cambazlık!

Revizyonist klik, *"banka soymayı"* (*"soyma"* yerine *"paraya el koyma"* denmeli) ilke olarak reddediyor. Bu eylemin hangi politikaya hizmet ettiğine bakmadan, **bizzat eylemi** reddediyor. Oysa, hem işçi sınıfı devrimcileri, hem de burjuvazinin temsilcileri nasıl yayın organı çıkarabilirse, bunun gibi burjuva devrimcileri de banka soyabilir, yerine göre işçi sınıfı temsilcileri de...

Revizyonist klik, işçi sınıfı temsilcilerinin asla banka soyamayacağını, kim yaparsa yapsın, bizzat *"banka soyma"*nın yanlış bir şey olduğunu iddia ediyor:

"*Çünkü her şeyden önce, bu gibi eylemlerin kendileri* ***ihtilalci*** *eylemler değillerdir.*" (*"YİKÇ"*, s. 20)

"*Bu eylemler, halkın gerçek ihtiyaç ve taleplerine cevap vermemektedir Bu gibi eylemlerin* ***daima*** (abç) *kitlelerden kopuk kalmaya mahkûm oluşunun nedeni de budur.*" (age, s. 37)

"*THKP-THKC ve THKO gibi örgütler...* ***yanlış hedeflere*** (abç) *saldırıyorlar.*" (age, s. 40)

"*Bu gibi* ***eylemler*** (abç) *aslında Marksist-Leninist çalışma tarzının tam tersi olan kendiliğinden bir mücadele anlayışının ifadesidir.*" (age, s. 49)

"*Bu gibi* ***eylemler*** (abç) *kitlelerin ve kadroların devrimci gücünü israf etmekte, saptırmakta, çürütmektedir.*"

"Banka soyma ve adam kaçırma gibi sözümona askerî eylemlerin hâkim sınıflar tarafından yenilgiye uğratılmasında şaşılacak hiçbir şey yoktur. Bu durum, bu ***eylemlerin*** (abç), *her bakımdan halk kitlelerinden kopuk kalmasının tabii sonucudur.*

"Çünkü, bu eylemler gerçek ihtilalci eylemler değildir. *Bir ideolojiyi, küçük-burjuva siyasi çizgisini ifade etmektedir.*

"Siyasi iktidar hedefine yönelmeyen; ***iktidarın bugünkü sahibi hâkim sınıflara yönelmeyen; kitlelere gerçek düşmanlarını*** (abç) *ve siyasi iktidar hedefini açık seçik kavratmayan eylemler..."* (age, s. 75-76)

Görüldüğü gibi revizyonist kliğin önderleri, bizzat eylemi suçlamaktadırlar. Bu ifadelerin tevile gelir yanı yoktur. Açık ve kesindir! Bu baylar, iddialarında o kadar ileri gitmişlerdir ki, Lenin yoldaşı dahi tahrife girişmişlerdir.

"Lenin'de banka soymak, adam kaçırmak gibi eylemlerle ihtilal yapılabileceğini destekleyen tek kelime bulmak mümkün değildir." (age, s.19)

Lenin yoldaş, elbette ki bu eylemlerle ihtilal yapılabileceğini söylemiyor, ama bu **eylemleri** ilke olarak reddetmiyor da. Hatta savunuyor. Grevlerle de ihtilal yapılamaz ama grev reddedilebilir mi? Bu baylar, Lenin yoldaşın ***"Partizan Savaşı"*** makalesinden habersiz değillerdir. Kendilerinin çeviri listelerinde bu makalenin de adı var. Ayrıca, revizyonizmin başı olan kişi, bu makaleden, şu cümleleri aktarmıştır.

"... Marksistler, bırakalım ebedî olarak, geçici olarak dahi her hangi bir mücadele biçimini reddetmezler. Bütün mücadele biçimlerini ihtilal yoluna bağımlı kılarlar."

Lenin yoldaşın bu tamamen doğru cümlelerini, kendilerinin sadece legal yayıncılıktan ibaret olan faaliyetlerini haklı çıkarmak için kullanmaya yeltenen bu alçaklar, Lenin yoldaşın aynı makalede, "banka soygunları"nı desteklediğini görmemiş olabilirler mi? Lenin yoldaşı dahi tahrifte sakınca görmeyen bu baylar, Stalin yoldaşın banka soygunları düzenlediğini bilmiyor olabilirler mi?

Lenin ve Stalin yoldaşlar, banka soymayı desteklemek ve yürütmekle acaba *"Marksizm-Leninizm'e yabancı bir ideolojiyi, küçük-burjuva si-*

yasi çizgisini" mi izlediler? Kitle çizgisine aykırı ihtilalci olmayan bir yol mu tuttular? Kitlelerin ve kadroların devrimci gücünü mü israf ettiler, çürüttüler, saptırdılar? Onlar da böylece *"yanlış hedefler"*e mi saldırmış oldular? Anarşist ve kendiliğindenci bir çalışma tarzına mı kapıldılar? Revizyonistler üstü kapalı olarak bunu söylemiş olmuyorlar mı?

*"Banka soyma"*nın halkın gerçek ihtiyacına cevap vermediğini, onun yerine sahte talepleri geçirdiğini söylüyorlar. Bu baylara soruyoruz: Silahlanmak, halkın gerçek talebi değil midir? Sahte bir talep midir? Bankalardaki paralara el koyarak silahlanmak, niçin iktidar mücadelesine hizmet etmesin? Kendilerinin, ihtilalci mücadelenin yerine geçirdikleri *"somut talepler"* için mücadeleden, yani *"ücretler, iş saatleri, iş güvenliği, vb..."* için yürütülen mücadeleden daha direkt olarak iktidar mücadelesine hizmet etmiyor mu?

Bu baylara soruyoruz; bankerler, *"iktidarın bugünkü sahibi olan yerli hâkim sınıflara"* dâhil değil mi? Bunlara saldırmak, niçin *"yanlış hedeflere"* saldırmak oluyor? Yoksa, siz bunları devrimin dostu olarak mı görüyorsunuz? Bankerler, size bu iyiliğinizden dolayı ne kadar minnettar kalsalar azdır.

*"Adam kaçırma"*ya gelince (buna düşmanları esir almak veya teslim almak demek daha doğru olur); proleter devrimcileri ilke olarak bunu da reddetmezler! Falan ya da filan soygun olayı yanlış olabileceği gibi, bazı *"kaçırma"* olayları da yanlış bulunabilir ama, ilke olarak, *"adam kaçırmak"* reddedilemez. Meselâ düşman ordusunun önemli bir subayını kaçırarak esir almak, hak etmiş toprak ağalarını ve benzeri halk düşmanı zalimleri kaçırarak kurşuna dizmek vs... yanlış değil doğrudur, ihtilalci, Marksist-Leninist çizgiye uygundur.

Yanlış olan, bizzat eylemin biçimi değildir. O eylemi yürütenlerin yani THKP-THKC ve THKO'nun bir bütün olarak ideolojileri ve politik çizgileri yanlıştır, sakattır. **İktidar mücadelesinin yerini bizzat sözkonusu eylemlerin almış olması**, bu eylemlerin mücadelenin bel kemiğini teşkil ediyor olması yanlıştır, sakattır.

Ülkemizde, silahlı mücadele esas olarak, köylük bölgelerde, mahalli ve merkezi otoritenin yıkılması, yerine proletarya önderliğinde köylü

hâkimiyetinin kurulması hedefine yönelmelidir. Bugünkü aşamada bu mücadelenin biçimi köylülerin gerilla savaşıdır. Gerilla faaliyeti, toprak ağalarının, halk düşmanı bürokratların, ihbarcıların, faizcilerin imhasını, çeşitli şekillerde cezalandırılmalarını, paralarına, silahlarına el konulmasını, karakolların basılmasını ve silahlara el konulmasını, canlı ve cansız bir yığın hedefe saldırıyı içerir.

Fakat bütün saldırıların bir ortak hedefi vardır. O da, gerici otoriteyi zayıflatmak, parçalamak ve giderek yıkmak, yerine devrimci otoriteyi geçirmek! Bugün ülkemizde silahlı mücadele, esas olarak bu olmalıdır! Fakat, önce de belirttiğimiz gibi, bu mücadeleye destek olmak üzere, "banka soymak ve adam kaçırmak" eylemleri ilke olarak reddedilemez.

Revizyonist baylar şöyle diyorlar: "*Yenilginin sebebi **sınıfsaldır, ideolojiktir**. Halk kitlelerini seferber edememek ve hâkim sınıflar önünde yenik düşmek, oportünist bir küçük burjuva ideolojisi taşımanın kaçınılmaz sonucudur.*" Peki baylar, başarıya ulaşan her hareket, Marksist-Leninist midir? Proletarya ideolojisi mi taşımaktadır? Bu mantıkla siz, başarıya ulaşan bir burjuva hareketi önünde secdeye inmeye hazırsınız! O hareketin çeşitli alanlarda tezahür eden ideolojisine bakmadan, sadece sonucuna bakarak Marksist-Leninist olup olmadığına karar vermek sizin gibi burjuva kafalılara çok yakışıyor.

Şu mantığa bakın!

"*Halkın silahlı mücadelesi de yenilgiden geçerek çelikleşir ve düşmanı alteder. **Ama öfkeli küçük-burjuva aydınlarımızın yenilgisinden tamamen farklıdır** (?). Halkın mücadelesinin yenilgileri, içinde zafer tohumları taşır. Kitleler, her yenilgiden dersler çıkararak yenmesini öğrenirler. **Ama küçük-burjuva hareketlerinin yenilgilerinden çıkaracağımız ders, bir daha böyle hareketlere girişmemektir***." (age, s. 84-85) (abç)

Saçmalamak dediğin bu kadar olur!

Bir kere, her yenilginin iki sebebi vardır. Birincisi objektif sebep: Objektif şartlar, belli bir gücün aleyhine, diğerlerinin lehine ise zayıf olan için **bu şartlarda** yenilgi kaçınılmazdır. İkincisi subjektif sebep: Objektif şartlar başarı kazanmaya elverişli olduğu halde, hata yapan yani dış dünyanın kanunlarını kavrayıp, düşüncesini ve davranışlarını

bu kanunlara uydurmayan, yani gerçeğe aykırı davranan, yenilgiye uğrar. Hangi sınıf, grup, örgüt, kişi yenilirse yenilsin sebep yukarıdakilerden biridir veya her ikisidir. Küçük-burjuva aydınlarının yenilgisi de, işçilerin köylülerin yenilgisi de bu iki sebepten ileri gelir. Tamamen farklı olan nedir?

İkincisi, *"halkın yenilgileri, içinde zafer tohumları taşır"* deniliyor. Evet, ama niçin? Çünkü halk, yani işçiler ve köylüler **objektif olarak** yenme imkânına sahiptir; **subjektif olarak**, gerçeği kavradıktan ve mücadeleyi bu gerçeğe uygun olarak yürüttükten sonra, yenmemesi için sebep yoktur; işte yenilgiler, halkın gerçeği kavramasına, ona uygun düşünmesine ve hareket etmesine yardım eder.

Küçük-burjuva aydınlarına gelince; onların yalnız başlarına **objektif olarak**, düşmanı yenme imkânları yoktur. Ama onların yenilgileri de, gerçeklerin kavranmasına ve düşüncemizin ve davranışımızın bu gerçeklere uydurulmasına hizmet eder. Meselâ, bunların yenilgilerinden şu gerçeği kavrarız: İşçiler ve köylüler, harekete geçirilmeden düşmanı yenmeye imkân yoktur. Bu anlamda, onların yenilgileri de içinde zafer tohumları taşır. Çünkü, yenilgi objektif gerçeğin kavranmasına, küçük-burjuva aydınların halkla birleşmesine yol açar.

İdealist bay bambaşka bir sonuca, bir daha banka soymamak gerektiği sonucuna varıyor! Üstelik, küçük-burjuva aydınlarını da halktan saymamak gibi, yepyeni bir teori yaratıyor.

THKO, THKP-THKC, iki küçük-burjuva akımıdır. Bunlar, kitlelerin sınıfsal mücadelesinin yerine, bir avuç öfkeli aydının komploculuğunu geçirmek istedikleri için, ideolojileri her bakımdan, proletarya ideolojisine, Marksizm-Leninizm'in evrensel ilkelerine aykırı olduğu için komünist değildirler!

Banka soymalarından dolayı ve başarısız oldukları için komünist olmadıklarını söylemek, neşteri vurulmaması gereken yere vurmaktır! Çünkü bir komünist hareket de, yukarıda belirttiğimiz gibi, iktidar mücadelesini destekleyecek şekilde, banka soygunlarına girişebilir ve hatta hatalar yaptığı için veya başka sebeplerle başarısızlıklara da uğrayabilir. Ama sizin mekanik düşünmeye alışmış beyniniz, bir türlü bunu almıyor!

Yine revizyonist klik, *"YİKÇ"* adlı gevezelikler ve saçmalıklar şaheserinde, şehirlerde gerilla faaliyetine girişilmesini ilke olarak reddediyor! Şehirlerde girişilecek gerilla faaliyeti kırlık bölgelerdeki toprak devrimi mücadelesine bağımlı olmalı ve onu destekleyecek biçimde yürütülmelidir. Fakat şehirlerde gerilla faaliyetini ilke olarak reddetmek, silahlı mücadeleyi kalıplara döken (a), (b), (c) diye sıralayan anlayışın ifadesidir. Ülke çapında, bir bütün olarak düşman bizden güçlü olduğu sürece, şehirlerdeki politikamız, esas olarak *"kuvvet toplamak ve fırsat kollamak"*tır. Ve zaman zaman ayaklanmalar düzenleyerek köylük bölgelere çekilmektir.

Bunun yanında birincisi, **kırlık bölgelerdeki mücadeleye destek olmak** üzere; ikincisi, gerici saldırılara karşı **aktif savunma** vasıtası olarak! Üçüncüsü, **kuvvet biriktirme** vasıtalarından biri olarak şehirlerde de gerilla eylemlerine girişilebilir ve girişilmelidir. Bu amaçlarla banka soyulabileceği gibi, yani hükümetin ve gericilerin paralarına el konulabileceği gibi, şehirlerde sınıf düşmanları da imha edilebilir; meselâ, polis ajanları, faşist subaylar, işkenceci polisler, faşist teşkilâtların elebaşıları, zalim patronlar ve yardakçıları, grev kırıcılar, ajan-provokatörler, ihbarcılar, devrimcileri kurşunlayanlar ve bunlara idam cezası verenler, emperyalizmin ajanları vs... kurşuna dizilebilir.

Ayrıca ulaştırma ve haberleşme hatları felce uğratılabilir; cephanelikler, askeri depolar vb. soyulabilir veya sabote edilebilir; önemli evrâklara el konulabilir veya bunlar imha edilebilir; hapishaneden adam kaçırılabilir, bazı askeri üslere ve karargâhlara, polis karargâhlarına, faşist teşkilâtların merkezlerine sabotajlar düzenlenebilir, vs...

Revizyonist baylarımız bütün bunları reddediyorlar. Onların silahlı mücadeleyi, Lenin yoldaşın eleştirdiği ve "kakavanlıkla" itham ettiği şekilde anladıklarına, bundan daha iyi örnek olabilir mi?

Demagojiye imkân vermemek için bir kere daha tekrarlayalım: **Biz, yukarıdaki eylemleri ilke olarak benimserken, toprak devrimi için köylük bölgelerde yürütülecek silahlı mücadelenin esas olması gerektiğini, şehirlerdeki mücadelenin ve diğer bütün mücadele biçimlerinin ona bağlı olması gerektiğini asla akıldan çıkarmıyoruz.**

Fakat revizyonist klik, binbir dereden su getirerek durmadan köstekliediği silahlı mücadeleyi, bir de sağına soluna sınır kazıkları dikerek, iyice kuşa çeviriyor; silahlı mücadeleyi karmaşık, çok renkli, inişli çıkışlı olarak değil, kendilerinin masa başında makale yazması gibi, basit, tekdüze ve dümdüz bir şey olarak görüyor!

"*Komünist hareketin belli bazı ihtiyaçlarını karşılamak gerektiğinde bu tür eylemleri yasaklamak sözkonusu olamaz.*"

Devrimci ahlâk, istikrar ve ilke namına zerre kadar bir şey tanıdıkları yok bu revizyonist hainlerin. Bizzat eylemleri yerin dibine batırdıktan sonra şimdi de *"bazı ihtiyaçları karşılamak için bütün eylemler"*in yapılabileceğini kabul etmiş gözüküyorlar. Bu konuda artık doğru düşünmeye başladıkları için mi? Hayır, (çünkü o takdirde, *"Yaşasın İhtilalci Kitle Çizgisi"* denilen paçavrayı yakmaları gerekirdi!) sadece eleştiri oklarından pek nazik vücutlarını korumak için!

Üstelik şehirlerde gerilla faaliyetinin anlamını ve önemini yine de kavrayamamışlardır. Belirttiğimiz gibi, şehirlerde gerilla eylemlerinin amacı, bazı ihtiyaçları karşılamaktan da ibaret değildir. Şehirlerde girişilecek gerilla faaliyeti, **köylük bölgelerdeki mücadeleye destek** olarak, gerici saldırılara karşı **aktif savunma** vasıtası olarak ve **kuvvet biriktirme** araçlarından biri olarak önem taşır. Revizyonist baylar, meselenin özünü yine de kavrayamamışlardır.

16. Şafak Revizyonistleri, Başkan Mao'nun Kızıl Siyasi İktidar Öğretisini Tahrif Ediyor

Mao Zedung yoldaş, Çin'de kızıl siyasi iktidarın varolabilmesini aşağıdaki şartlara bağlamaktadır:

1- Çin'in iktisadi bakımdan geri, yarı-sömürge bir ülke olması ve bunun sonucu olarak savaş ağaları arasında savaş olması.

2- Sağlam bir kitle temelinin mevcut olması.

3- Ülke çapında devrimci durumun yükselmeye devam etmesi.

4- Oldukça güçlü, düzenli bir kızıl ordu.

5- Doğru politika izleyen güçlü bir komünist partisi.

6- Kendine yeterli beslenme kaynakları.

7- Askeri harekâta elverişli bir arazi.

Mao Zedung yoldaş, önceleri, Çin'de kızıl siyasi iktidarın varolabilmesinin en önemli şartı olarak beyaz rejimin savaş içinde olmasını görüyordu. Beyaz rejimin savaş içinde olmasını da, Çin'in yarı-sömürge yapısına bağlıyordu. Çünkü emperyalist ülkelerin yarı-sömürge Çin üzerinde hâkimiyet için dalaşmaları, değişik emperyalist ülkelere bağlı olan savaş ağaları klikleri arasında çatışmalara ve savaşlara yol açıyordu. Oysa, emperyalizmin doğrudan yönetimi altında olan sömürge ülkelerde, esas olarak bir tek emperyalist ülkenin hâkimiyeti sözkonusu olduğu için, ülkedeki gerici klikler arasında silahlı savaşlar da olmazdı.

İkinci Dünya Savaşı'nda şartlar değişti. Emperyalizm ağır bir darbe yedi. Yeni sosyalist ülkeler ortaya çıktı. Emperyalist sistemin dönemsel buhranları sıklaştı ve şiddetlendi. Uzak Doğuda, silahlı mücadeleye giren halklar, emperyalizme ağır darbeler indirdiler, silahlı kuvvetler teşkil ettiler.

Bütün bunların sonucu olarak, dünya çapında kuvvetler dengesi, emperyalizmin ve gericiliğin aleyhine tamamen değişti. Yeni şartlarda artık, **sömürge** ülkelerde de ülkenin kırlık bölgelerinde kurtarılmış bölgeler yaratmak, buralardan büyük şehirleri kuşatmak, uzun süreli savaşlar vererek ülke çapında iktidarı ele geçirmek mümkün hale geldi. Mao Zedung yoldaş da, bu yeni şartlara uygun olarak, kızıl siyasi iktidarın yaşamasıyla ilgili görüşünde değişiklik yaptı.

Mao Zedung yoldaşın, kızıl siyasi iktidarın yaşaması için gerekli gördüğü birinci şartı artık şöyle ifade edebiliriz: **Kızıl siyasi iktidar ister sömürge olsun, ister yarı-sömürge olsun, bütün geri ülkelerde mümkündür.** Sadece emperyalist ülkelerde mümkün değildir.

Yine Mao Zedung yoldaşın *"Çing-Kang Dağları'ndaki Mücadele"* yazısından anlıyoruz ki, kızıl siyasi iktidar bir kere doğduktan sonra, **doğru bir politika izlemek şartıyla**, devrimci durumun nispeten gerilediği, hâkim sınıflar arasında nispî bir barışın sağlandığı, yani iktisadi ve siyasi krizin yerini, nispî bir istikrarın aldığı dönemlerde de yenilgiye yol açacak başka objektif sebepler yoksa, kızıl siyasi iktidar yaşayabilir.

Mao Zedung yoldaş, Ağustos yenilgisini, devrimci durumun artık yükselmemiş olmasına bağlamıyor: Tersine, parti içindeki bazı kimse-

lerin, istikrar döneminde, kriz döneminin taktiklerini aynen uygulamalarına bağlıyor. Yani, geçici bir süre için, devrimci durum gerilediği halde, doğru bir politika izlenseydi, yenilgi olmazdı diyor. Ve devrimci durumun yükselmeye devam ettiği dönemlerde, nispeten daha *"maceracı"* bir politika, devrimci durumun gerilediği dönemlerde ise toprak kazanmaktan ziyade, kurtarılmış bölgeyi sağlamlaştırma politikası güdülmesi gerektiğine işaret ediyor.

Devrimci durumun ülke çapında yükselmesi, kızıl siyasi iktidarın yaşamasını ve kurtarılmış bölgenin genişlemesini kolaylaştıracaktır. Devrimci durumun geçici olarak ve nispeten gerilemesi, "kızıl siyasi iktidarın yaşaması"nı olumsuz yönde etkileyecektir. Ama doğru bir politika izleyerek, kızıl siyasi iktidar korunabilir ve hatta genişletilebilir.

Devrimci durumun uzun süre mevcut olmaması halinde kızıl siyasi iktidar yaşayamaz. Fakat, *"emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği çağımızda"* emperyalizm ve gericilik için, artık uzun süreli istikrar dönemleri hayaldir. Revizyonistler, bizi şöyle suçluyorlar: *"Mao Zedung yoldaşın, devrimin (??) ülke çapında yükselmesi şartını Çing-Kang Dağları'ndaki Mücadele yazısında bıraktığını iddia ediyorlar."*

Bir kere, *"devrimin ülke çapında yükselmesi"* değil *"devrimci durumun ülke çapında yükselmesi"*. İkincisi de, yukarıdaki iddia iftiradan ibarettir. Bir kere kızıl siyasi iktidar kurulduktan sonra, devrimci durumun bir süre için gerilemesine rağmen bunun olumsuz etkisine rağmen, eğer doğru bir politika izlenirse, kızıl siyasi iktidarın ayakta tutulabileceği söylendi. Bu başka bir şeydir, iddiada ileri sürülen başka bir şey.

"Kızıl siyasi iktidarın var olması" açısından ülkemizin durumu nedir?

1 - Ülkemiz, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkedir. Bu açıdan ülkemizde kızıl siyasi iktidar imkânı mevcuttur.

2 - Ülkemizin, her bölgesinde değil ama, birçok bölgesinde kuvvetli bir kitle temeli mevcuttur. Köylüler, son yıllarda birçok demokratik mücadelelerden geçmişler; köylük bölgelerimizde bugüne kadar görülmedik bir birikim meydana gelmiştir. Bu açıdan da kızıl siyasi iktidar için

şartlar ülkemizde bugüne kadar görülmemiş ölçüde elverişlidir.

3 - Devrimci durum, gerek dünya çapında gerekse ülke çapında son derece elverişlidir. Geçici ve kısa süreli istikrar dönemleri olsa bile devrimci durum esas olarak yükselmeye devam ediyor. Bu, *"emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin bütün dünyada zafere doğru ilerlediği"* çağımızın en bariz, en tipik özelliğidir. Kızıl siyasi iktidar için, bu bakımdan da şartlar son derece elverişlidir.

4 - Kendine yeterli beslenme kaynakları, esas itibarıyla ülkemizin iktisaden geri bölgelerinde, kapitalist pazarın ayrılmaz bir parçası haline gelmemiş bölgelerinde mevcuttur. Bu bölgelerin kuşatılması, büyük şehirlerle, yani pazarlarla olan ilişkilerinin kesilmesi halinde de, üretim ve tüketim ilişkileri aksamadan devam edebilir.

Oysa, büyük pazarlara sıkı sıkıya bağlı bölgelerin, yani ürünleri geniş ölçüde büyük pazarlarda satılan ve tüketim için gerekli ihtiyaç maddeleri büyük ölçüde büyük pazarlardan sağlanan bölgelerin kuşatılması, büyük şehirlerle ilişkisinin kesilmesi halinde, o bölgelerde iktisadi hayat felce uğrar, kızıl siyasi iktidar çöker.

İktisaden geri bölgelerin kendine yeterli ekonomik kaynaklara sahip olmasının yamsıra, buralar aynı zamanda merkezi otoritenin zayıf olduğu, ulaşım ve haberleşme imkânlarının kıt olduğu bölgelerdir. Mahalli feodal otorite daha ziyade bu bölgelerde hüküm sürer. Gerici iktidarın ve emperyalizmin askerî yığınakları, geniş istihbarat şebekeleri vb... büyük şehirlerde ve iktisaden gelişmiş bölgelerdedir.

Devrimciler esas olarak iktisaden geri bölgelere çekilmeli, buralara dayanmalı, buraları devrimin üsleri, sağlam kaleleri haline getirmeli ve düşmanın üs edindiği iktisaden gelişmiş bölgelere ve büyük şehirlere buralardan saldırmalıdır. Bu nokta, Mao Zedung yoldaşın geliştirdiği halk savaşı teorisinin, Çin ve Vietnam deneyinin önemli bir unsurudur.

Ülkemizin özellikle Doğu ve Güneydoğu bölgeleri, *"kendine yeterli ekonomik kaynakları"* açısından son derece elverişlidir. Diğer bazı köylük bölgelerimizde de bu şart kısmen mevcut olmakla birlikte, Doğu ve Güneydoğu bölgelerimize göre daha zayıftır.

5 - *"Askeri harekâta elverişli arazi"*. Tayin edici olmamakla birlikte

kızıl siyasi iktidarın var olmasını etkileyen faktörlerden biri de budur. Ve ülkemiz, bu açıdan sonsuz imkânlarla doludur.

Bugün, Türkiye'de, kızıl siyasi iktidarın mevcut olabilmesi için eksik olan şey, *"doğru bir politika izleyen güçlü bir komünist partisi"* ve *"düzenli kızıl ordu"*dur. O halde, ülkemizde kızıl siyasi iktidarın var olması meselesini inceleyen bir komünistin varacağı sonuç şudur: Kızıl siyasi iktidarı kurmak için görevimiz, *"doğru bir politika izleyen güçlü bir komünist partisi"* ve *"düzenli kızıl ordu"* inşa etmektir.

Esas olarak, kızıl siyasi iktidar için gerekli **diğer şartların mevcut olduğu bölgelerde** -ki bu şartlar, sağlam bir kitle temeli, yeterli beslenme kaynakları ve askeri harekâta elverişli arazidir- **bugünden silahlı mücadeleye girerek parti ve ordu inşa edildiği takdirde, kızıl siyasi iktidar kurulabilir**.

Yani, parti ve ordu, silahlı mücadele içinde inşa edilmelidir. Silahlı mücadele sürecinde, -ki bu nispeten uzun bir süreçtir- parti belli bir güce eriştiği ve halk silahlı kuvvetleri oldukça güçlü, düzenli birliklere dönüştüğü zaman, kızıl siyasi iktidar, ülkemizin bazı bölgelerinde bir gerçek haline gelecektir. Ve kızıl siyasi iktidar, bir kere gerçekleştikten sonra da, geçici ve kısmi istikrar dönemleri olsa bile, doğru bir politika izlemek şartıyla ayakta tutulabilir.

"*Kızıl siyasi iktidarın, mevzii olarak yürütülen bir mücadeleyle kurulabileceğini söylüyorlar*". Marksist-Leninistler, hiçbir zaman ve hiçbir yerde böyle bir şey iddia etmediler!

Ama, Mao Zedung yoldaşın ileri sürmediği, "*ülkenin her köşesinde, bütün köylerde ve şehirlerde, proletarya partisi önderliğinde mücadele yoksa, kızıl siyasi iktidar olamaz*" şeklinde bir şart da ileri sürmediler. Sadece yukarıda sıralanan yedi şartın bir araya gelmesi halinde kızıl siyasi iktidarın mümkün olabileceğini söylediler.

Revizyonistler ise, Başkan Mao Zedung'un kızıl siyasi iktidar öğretisini tahrif ederek, ülkemizde kızıl siyasi iktidarın var olmasını imkânsız hale getirecek şartlar ileri sürdüler. Revizyonistlerin ileri sürdüğü şartlar şunlardır:

1- Gerici rejim içinde parçalanmalar.

2- Geçmişte köylü isyanları olması.

3- **Ülkenin her köşesinde, bütün köylerinde, şehirlerinde** kitlelerin komünist parti önderliğinde mücadeleye girmiş olması.

4- Düzenli bir kızıl ordu.

5- Güçlü bir komünist partisi.

Revizyonistler, Mao Zedung yoldaşın kızıl siyasi iktidar öğretisini işte bu şekle soktular. Bu şartları ülkemiz açısından incelerken vardıkları sonuçlar da şunlardır:

1) Çağımızda, kızıl siyasi iktidarlar ister sömürge, ister yarı-sömürge bütün geri ülkelerde mümkündür; sadece emperyalist ülkelerde mümkün değildir demek yerine, Mao Zedung yoldaşın, *"savaş ağaları arasında savaş olması"* tezini, Türkiye'ye uygulamaya kalkıştılar. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan yeni durumu, Mao Zedung yoldaşın değişen duruma uygun olarak bu konuda görüşünde değişiklik yaptığını hesaba katmadılar.

"Kızıl Siyasi İktidarın Kurulması Meselesi Üzerine" başlıklı tahrifat kolleksiyonunda, yazar, Türkiye'nin şartlarını, Mao Zedung yoldaşın terkettiği bu görüşe, bu görüşü de Türkiye şartlarına uydurmak için ıkınıp sıkınıyor, buram buram terler döküyor. Hem de her yarı-sömürge ülkede bulunması doğal olan çelişmeleri sıralıyor ve *"beyaz rejimin savaş içinde olması"* şartının Türkiye'de bu şekilde tezahür ettiğini ispatlamaya çalışıyor.

Revizyonistler, Mao Zedung yoldaşın, terk ettiği şartlar üzerinde ısrar etmek ve Türkiye'yi bu şarta uydurmaya çalışmakla, ülkemizde kızıl siyasi iktidarın doğması ve yaşaması konusunda tereddüt uyandırıyorlar. Aynı tereddüdü, sadece Türkiye için değil, diğer **yarı-sömürge ve özellikle sömürge ülkeler** için de uyandırıyorlar.

"*Mao Zedung yoldaş, bütün yarı-sömürge (ve sömürge) ülkeler için de geçerli olmak üzere şunu belirtiyordu: Kızıl siyasi iktidar şartlarından biri beyaz rejimin parçalanma ve savaş içinde olmasıdır.*"

Bu ifade tamamen revizyonistlerin kendi imalatlarıdır. Çünkü Mao Zedung yoldaş, sömürge ülkelerde beyaz rejim içinde Çin'de olduğu gibi bir parçalanma veya savaşı mümkün görmüyordu. Daha sonra, sö-

mürgelerde kızıl siyasi iktidarın mümkün hale gelmesi, bu ülkelerde beyaz rejim içinde savaşların ortaya çıkmış olması değildir. **Dünya çapında emperyalizmin ve gericiliğin son derece zayıflaması ve çöküşe gitmesidir. Bu durum sömürge ülkelerde de devrimci güçler lehine son derece elverişli şartlar yaratmıştır.**

Ayrıca ister sömürge ister yarı-sömürge olsun, bu **ülkelerde beyaz rejim tarafından kuşatılmış kızıl siyasi iktidarı mümkün kılan diğer bir özellik de, ülkenin iktisaden geri bir yapıya sahip olmasıdır.** Kızıl siyasi iktidarın, çepeçevre kuşatıldığı halde ayakta durabilmesinin bir sebebi de budur. Emperyalist bir ülkede bu şartlar mevcut olmadığı için (gerici rejim içinde parçalanmalar mevcut olduğu halde) kızıl siyasi iktidar mümkün değildir.

2) Mao Zedung yoldaş, kızıl siyasi iktidarın doğduğu ve yaşadığı bölgelerin, daha önce köylü isyanlarının olduğu, köylülerin kitleler halinde demokratik devrime katıldıkları bölgeler olduğunu söylüyor. Bu şartın özü şudur: Kızıl siyasi iktidar, **sağlam bir kitle temeline** sahip olan bölgelerde var olabilir. Köylü hareketlerinin olduğu bölgelerde kuvvetli bir kitle temeli mevcut olduğu için buralarda kızıl iktidar var olabilmektedir.

Revizyonist yazar, meselenin özünü bir yana itiyor, şekle bağlı kalıyor. Ta Selçuklular ve Osmanlılar döneminin köylü ayaklanmalarını bir tarih yazarı gibi sıralıyor, ama bu köylü hareketlerinin meydana geldiği yerlerde **bugün** kuvvetli bir kitle temelinin mevcut olup olmadığını, yani meselenin özünü ele bile almıyor! Revizyonistler, kızıl siyasi iktidarın doğması ve yaşaması şartlarını gerçekte kavramamışlardır. Bir sürü laf yığını arasında meselenin özünü ortadan kaldırmışlardır.

3) Revizyonistler, *"devrimci durumun ülke çapında yükselmesi"* şartını, önceden de işaret ettiğimiz gibi, *"devrimci hareketin ülke çapında yükselmesi"* haline sokmuşlardır. Daha sonra bu şartı, partinin ülkenin her yanında örgütlenmesi ve kitlelere kumanda eder hale gelmesi, bu partinin önderliğinde, ülkenin her köşesinde, bütün şehirlerde ve köylerde, bütün kitlelerin mücadeleye sokulması haline getirmişlerdir.

Bu olmaksızın, kızıl siyasi iktidarın doğmasının ve yaşamasının imkânsız olduğunu iddia etmişlerdir. Üstelik bu şartı, silahlı mücadelenin de başlatılması şartı olarak ileri sürmüşlerdir. Bu teori, Mao Zedung yoldaşın kızıl siyasi iktidar öğretisine, bizim burjuva bayların âcizane bir katkıları (!) olsa gerek. Veya Mao Zedung yoldaşı "düzeltiyor" olmalılar (!).

Ülke çapında örgütlenmiş olmak ve işçi köylü yığınlarına komünist partinin önderliğini kabul ettirmek, onların mücadelesini yönetir hale gelmek elbette iyi ve istenilir bir şeydir. Ve devrimin **ülke çapında** zafere ulaşması, ancak bunu sağladığımız zaman mümkün olacaktır. Eğer yukarıdaki şartlar mevcutsa, hem silahlı mücadele ve hem de elverişli bölgelerde kızıl siyasi iktidarın doğması ve yaşaması oldukça kolaylaşır. Fakat ülke çapında örgütlenip bütün işçi köylü kitlelerine kumanda eder hale gelmeden kızıl siyasi iktidarın var olamayacağını söylemek, kızıl siyasi iktidarı imkânsız hale getirmekle birdir.

Marksist-Leninistler bugün ülke çapında örgütlü değillerdir. Bütün köylük bölgelerde ve şehirlerde işçiler ve köylüler henüz Marksist-Leninistleri izlemiyor. Fakat silahlı mücadele içinde parti ve ordu inşa edilirse, *"doğru bir politika izleyen güçlü bir parti" ve "oldukça güçlü bir kızıl ordu"* inşa edilirse, henüz parti yukarıdaki **en mükemmel nitelikleri** kazanamadığı bir dönemde de, diğer şartların elverişli olduğu bölgelerde kızıl siyasi iktidar mümkün olabilir.

Birinci olarak, kızıl siyasi iktidarın doğması ve yaşaması için, bütün köylük bölgelerde teşkilatlı olmak ve halka kumanda ediyor olmak, **iyi bir şeydir ama zorunlu değildir**. *"Doğru politika izleyen güçlü bir parti"* ve *"oldukça güçlü bir düzenli ordu"* inşa edilmişse, henüz parti bütün ülkeyi ve bütün kitleleri kucaklayamadığı bir dönemde elverişli bölgelerde kızıl siyasi iktidarlar doğabilir ve yaşayabilir.

İkinci olarak, bazı köylük bölgelerde kızıl siyasi iktidarın yaşaması için, bütün büyük şehirlerin desteğini almayı şart koşmak veya başlıca sanayi şehirlerinin parti önderliğindeki desteğini şart koşmak, yine kızıl siyasi iktidarı imkânsız hale getirmektir. Böyle bir destek iyi bir şeydir ama zorunlu değildir. Köylüler, komünist partinin önderliğinde, sırf

kendi kuvvetlerine dayanarak, kızıl siyasi iktidarı kurabilir ve yaşatabilirler; ama ülke çapında iktidarı ele geçiremezler.

Revizyonist baylarımızın iddiasına göre, eğer **başlıca sanayi şehirlerinin** parti önderliğindeki desteği kazanılmamışsa kızıl siyasi iktidar var olamaz. Düşünün ki, başlıca sanayi şehirleri, daima ülkenin en büyük şehirleridir. Düşmanın en güçlü olduğu şehirlerdir ve devrimin son dönemlerine kadar elinde tuttuğu şehirlerdir. Gericiler buralarda, uzun süre, kesin hâkimiyet sağlayabilirler ve işçi mücadelesini belli ölçülerde bastırabilirler. Böylece, köylülerin silahlı mücadelesini bu değerli destekten bir ölçüde mahrum bırakabilirler. O takdirde köylük bölgelerde kızıl siyasi iktidar kurulamayacaktır (!).

İşte revizyonistlerin, kızıl siyasi iktidarı imkânsız hale getiren bir tezi de budur. Gerçekte revizyonistler, ne kadar aksini söylerlerse söylesinler, beyaz rejim tarafından kuşatılmış kızıl siyasi iktidarların var olmasıyla ülke çapında iktidarın ele geçirilmesini bir ve aynı şey olarak görüyorlar. Ülke çapında iktidarın ele geçirilmesi ve kesin zaferin kazanılması için gerekli şartları, kızıl iktidar için de zorunlu sayıyorlar.

4) Revizyonistler, kızıl siyasi iktidarın var olması şartlarından biri olan *"kendine yeterli beslenme kaynakları"* şartını tamamen es geçiyorlar. *"Devrimci safların, geri kalmış köyleri, ileri, sağlam üsler haline getirmeleri, devrimin büyük askeri, politik, ekonomik ve kültürel kaleleri haline getirmeleri, kır bölgelerine saldırmak için şehirlerden yararlanan alçak düşmanlarla buralara dayanarak savaşmaları ve böylece uzun savaşlar yoluyla giderek devrimi tam zafere ulaştırmaları"*nın şart olduğunu kavramıyorlar.

Savaşı sürdürmek, devrimci güçleri geliştirmek pekiştirmek, henüz devrimin güçleri yetersizken güçlü bir düşmanla kesin savaştan kaçınmak için, iktisaden geri bölgeleri üs yapmak, buralara dayanmak, şarttır. İktisaden gelişmiş bölgelerde ve büyük şehirlerde bu imkân yoktur.

Askeri harekâta elverişli arazi fazla önemli olmadığı için onun üzerinde durmuyoruz. Fakat **Türkiye'de kızıl siyasi iktidarın kurulması için kavranacak halkanın partinin ve ordunun silahlı mücadele içinde inşa edilmesi olduğu**, bugün Türkiye'de kızıl siyasi iktidarın var

olması için, bu iki şartın eksik olduğunu, revizyonistler es geçiyorlar. Burjuva baylar, Marksist-Leninistleri, *"Çin Devrimi'nin çok kötü bir kopyacılığını yapmak"*la itham ediyorlar. Kopya yapmakta kendileri kadar usta olmadığımızı kabul ediyoruz. Ama onlar da lütfen, kızıl siyasi iktidar meselesinde sıfır numaralık bir başarı (!) göstererek sınıfta çaktıklarını kabul etsinler.

17. Şafak Revizyonistleri, Hâkim Sınıfların *"Devlet Güçlüdür!"* Teorisinin Gönüllü Misyonerliğini Yapıyor

"Türkiye'nin nispeten güçlü bir merkezî devlet geleneğine sahip olması ve diğer yarı-sömürge ülkelere göre güçlü bir ordunun varlığı..." (Kızıl Siyasi İktidarın Kurulması Meselesi Üzerine)

"Merkezi devlet teşkilâtının ve hâkim sınıfların ordusunun relatif güçlü olması".

"Hâkim sınıfların devletin merkezi olarak(?) ülkemizin özelliklerinden dolayı güçlü olması, bu maceraperestlerin devamlı olarak gözden kaçırmaya çalıştıkları bir gerçektir!"

Burjuva ajanlarının, dini bütün bir papaz gayretkeşliği ile misyonerliğini yapmaya giriştikleri fikirler bunlardır. Sıkıyönetim komutanlarının bildirilerinden ödünç alınmış olan bu cümleler, hem son derece yanlış, hem de kesinlikle zararlıdır. Yanlıştır çünkü, bir ordunun güçlülüğünün ölçüsü, sadece insan sayısı değildir. O ordunun silah gücü, diğer imkânları, moral gücü, kitle desteği, savaş tecrübesi ve yeteneği, saflarındaki birlik ve dayanışma, bütün bunlar, hepsi birden bir ordunun güçlülüğünün veya zayıflığının ölçüsü olabilir.

Türkiye'de gerici ordu, evet, sayı olarak kalabalıktır. Fakat silah ve cephaneleri genellikle hurdadır. Amerikan emperyalizminin artıklarıdır. Uzun süre kullanmaya asla elvermezler. Ordunun moral gücü sıfırdır; milliyetçilik aşısıyla takviye etmeye çalışmaktadırlar ama bu aşının tesiri de artık vadesini doldurmak üzeredir. Erler, astsubaylar ve küçük rütbeli subaylar genellikle inançla değil, faşist disiplinle görev yapmaktadırlar.

Özellikle işçi-köylü çocuğu olan erler arasında işçilere, köylülere

karşı silah kullanmama eğilimleri hızla artmaktadır. Sıkıyönetimin barbarlıkları, ordunun **açıkça** işçi ve köylü kitlelerine karşı, parababalarının ve toprak ağalarının koruyuculuğunu yapması, onu kitlelerden hızla koparmıştır ve koparmaktadır. Milli baskının aracı olması sebebiyle, azınlık milliyetlerden ve özellikle Kürt halkından tamamen tecrit olmuştur.

Öte yandan Türkiye'de ordu, kurtuluş savaşından beri savaş yüzü görmemiştir. En yüksek rütbeli ve en tecrübeli (!) subaylar bile, masa başında ve kitaplar arasında, savaş yüzü görmeden yetişmişlerdir. Gerici ordu, en yakın zamanda, Kore'de boyunun ölçüsünü almıştır: Orada kahramanlık palavraları bir balon gibi sönmüştür. Gerici ordunun saflarında dayanışma ve birlik yoktur.

Önce çeşitli gerici klikler arasında parçalanmıştır. Sonra, erlerle subaylar arasında nefrete varan bir zıtlaşma vardır. Son yıllarda ülkemizde hızla gelişen devrimci hareket, kitleleri geniş ölçüde sarsmıştır. Birçok er, askere devrimci düşünceleri kavramış olarak gitmektedir. Astsubaylar ve küçük rütbeli subaylar arasında demokratik eğilimler, gelişen devrimci hareketin etkisiyle artmaktadır vs...

Bütün bunlar ve buna benzer faktörler, gerici ordunun, revizyonizmin göstermek istediği gibi güçlü olmadığının, bütün güçlü görünüşüne rağmen, gerçekte kof olduğunun delilleridir. Bütün bunlara rağmen, gerici ordu kendiliğinden parçalanacak değildir. Onu parçalayacak olan, halk kitlelerinin aktif mücadelesi olacaktır.

Elbette, Marksist-Leninistler, düşmanı, stratejik açıdan küçümserken, taktik açıdan ciddiye alırlar. Ama revizyonist kliğin yaptığı gibi, sadece insan sayısına bakarak onun *"güçlü"* olduğunu ilan etmezler. İnsan sayısından çok daha önemli olan moral gücüne, kitle desteği sağlayıp sağlamadığına, saflarında birlik ve dayanışma olup olmadığına, savaş tecrübesi ve yeteneği olup olmadığına da bakarlar. Düşmanı ciddiye almak budur.

Revizyonist klik, hâkim sınıfların gerici ordusunun havarileri gibi konuşuyor! Halkı *"ordu güçlüdür"*, *"devlet güçlüdür"* cinsinden faşizmin ağzına yakışacak demagojilerle korkutmaya çalışıyor. Silahlı mücadeleyi durmaksızın kösteklemelerinin, kızıl siyasi iktidarı Türkiye

açısından imkânsız görmeye varan teorilerinin bir sebebi de, revizyonistlerin iliklerine işlemiş olan ordu korkusudur.

Oysa, çoğu başarısızlıkla sonuçlanan son silahlı çatışmalar bile, gerici ordu saflarında, moral çöküntüsü ve korku yaratmıştır. Askerler, mağaraları aramaya, evlere önden girmeye cesaret edememektedirler. İki kişiyi teslim almak için, koca bir askeri birliği yığmak zorunda kalmaktadırlar. Proletarya partisinin akıllı ve dirayetli önderliğindeki halk silahlı mücadelesi, gericiler için çok daha korku verici, yıkıcı ve moral bozucu olacaktır.

Gerici ordunun gücünü alabildiğine abartmaları, revizyonist kliği, bir başka noktadan daha oportünizmin batağına sürüklüyor. Gerici ordunun parçalanmasında ve yıkılmasında, halk kitlelerinin gücüne değil de, reformcu burjuvazinin tezgâhlayacağı bir askeri darbeye bel bağlamalarına yol açıyor (faşizm ve faşizme karşı mücadele meselelerini ele alırken bu nokta üzerinde durduğumuz için, burada tekrar üzerinde durmuyoruz).

18. Şafak Revizyonistleri, Şehirlerin Köylük Bölgelerden Kuşatılması Stratejisini Geçersiz Hale Getiriyor

Revizyonist hainler, bir yandan bu stratejiyi dil ucuyla kabul ediyorlar, öte yandan da, el altından sinsi sinsi onun önemini ve değerini küçültmeye, yıkmaya çalışıyorlar. Bunlara göre: Şehirlerin köylük bölgelerden kuşatılması stratejisi, **sadece** köylülerin nüfusun çoğunluğunu oluşturuyor olmasına ve bunların feodal ve yarı-feodal sömürü ilişkileri içinde bulunmasına bağlıdır.

"*Oysa, devrimin köylük alanlardan gelişmesinin sebebi, nüfusun % 70'inin oturduğu köylük bölgelerde halk ordusunun esasını oluşturan, ezilen milyonlarca köylünün varlığıdır. Bu durum, doğrudan doğruya Türkiye'nin geri bir tarım ülkesi olmasından gelmektedir.*" (12 Mart'tan Sonra Dünyada ve Türkiye'de Siyasi Durum).

"*Toprak devrimi esas olarak, gerici devlet otoritesinin kırlık alanlarda şehirlere oranla daha zayıf olmasından ileri gelen* ***salt askeri*** (?!) *bir zorunluluğun sonucu olmayıp, sosyal yapının, yani ezilen ve sömürülen* ***halk yığınlarının büyük çoğunluğunun kırlık alanlarda feodal ve yarı-feodal***

sömürü ilişkileri içinde bulunmasından (abç) *doğan bir strateji olduğuna göre...*" (Kızıl Siyasi İktidarın Kurulması Meselesi Üzerine)

Bir yandan, şehirlerin köylük alanlardan kuşatılması, görüldüğü gibi, köylü nüfusunun çoğunlukta olmasına bağlanıyor, öte yandan, Boratav'ın Arencilik'ten miras anti-Marksist tezleri muhafaza ediliyor.

PDA'nın bir sayısından bir gençlik komitesinin sorusuna tasviple yapılan şu aktarma ibret vericidir: "*Türk toplumunun yapısı hızla değişmektedir. Eğer bu değişme bu hızla devam ederse, önümüzdeki on ya da onbeş yıl içinde kentlerde yaşayan nüfusun toplam Türkiye nüfusunun yarısının oldukça üstüne çıkması kaçınılmazdır.*" Gençlik komitesi, peşinden şu soruyu soruyor: "*Devrimin temel mücadele alanı ve temel gücü ne şekil alacaktır?*"

Revizyonist bayların, "*şehirlerin kırlardan kuşatılması*" stratejisini niçin geçersiz hale getirdikleri, bu stratejiye niçin gölge düşürdükleri anlaşılmıştır herhalde: Çünkü bunlara göre; 1) Şehirlerin köylerden kuşatılması için, köylüler nüfusun çoğunluğunu teşkil etmelidir; 2) Türkiye'de "*iktisadi ve sosyal yapı hızla değişmekte*", köylü nüfusu hızla azalmaktadır.

O halde, şehirlerin köylerden kuşatılması stratejisi, Türkiye açısından tabii olarak, önemini ve geçerliliğini "*hızla*" kaybetmektedir. Bu baylar, gerçekte de böyle düşünüyorlar! Fakat, bu düşüncelerini savunacak cesarete ve dürüstlüğe sahip olmadıkları için, demagojinin yolunu tutuyorlar! Bizleri, "*halk savaşını **tek yanlı** olarak köyden şehire gelişen bir olay*" olarak ele almakla itham ediyorlar. Kendilerinin meseleyi "*çok yanlı*" olarak gördüklerini, şehirlerin de büyük önemi olduğunu, şehirlerde faaliyet göstermenin "**özellikle Türkiye'de**" önem taşıdığını iddia ediyorlar. (Bak: Kızıl Siyasi İktidarın Kurulması Meselesi Üzerine, s. 8)

Aynı iddianın Endonezya'da, katliamdan önce partinin tepesine çöreklenmiş olan revizyonist önderlik tarafından da savunulmuş olduğunu, EKP Merkez Komitesi Polit Bürosunun özeleştirisinden ibretle öğreniyoruz.

Türkiye'de de şehirlerde çalışmanın özellikle önemli olduğu yolundaki bu zırvalıklarla gövdesini tamamen şehirlere yerleştirmiş, dergicilik şeklindeki sağcı ve barışçı pratiği haklı göstermeye çalışıyorlar. Şehirlerde anti-faşist mücadele bayrağı altında darbe tezgâhlama çabalarını haklı göstermeye çalışıyorlar.

Ve halen, ileri kadroların birçoğunun ve hareketin her türlü maddi imkânlarını şehirlere yığmalarını, kırlık bölgelere üvey evlât muamelesi yapmalarını haklı göstermeye çalışıyorlar. Bütün bunlara dayanak olan şey, yukarıda iki madde halinde özetlediğimiz sakat anlayıştır. Bu anlayışı söküp atmadıkça, onun pratikte yansıyan kaçınılmaz sonuçlarını bertaraf etmek de imkânsızdır.

Revizyonistler şimdi, kendilerine yönelecek eleştirilere karşı bağışıklık aşısı yapmaya, yeni bir kıvırtmayla vaziyeti kurtarmaya çalışıyorlar: *"Evet, toprak devrimi sosyal yapının tayin edeceği bir stratejidir. Fakat bunu, köylü nüfusu % 49'a düşer düşmez gerçekliğini yitirici bir esas olarak görmeyelim. İkinci durumda kalan etkenleri tamamen unutan bakış açısına düşmemeliyiz"* diyorlar.

Sizden başka öyle *"gören"* kimdir acaba? Ve sizin yukarıdaki teorileriniz devam ettikçe başka türlü görmeye imkân var mı? Köylü nüfusu % 49'a düşünce de, kırlardan şehirleri kuşatmak stratejisinin doğru olacağını düşünüyorsanız, bunun sebebini de izah etmeniz gerekmez mi? Sizin bütün teorileriniz, aksi görüşü haklı çıkarır niteliktedir. Önce bu teorileri özeleştiri ile süpürüp atmanız, sonra da *"ikincil etkenler"*in neler olduğunu açıklamanız gerekmez mi? Bunu yapmadıkça, ektiğiniz zararlı tohumlar meyvesini vermeye ve çevresini zehirlemeye devam edecektir.

"Şehirlerin kırlık bölgelerinden kuşatılması" stratejisi, **sadece** feodalizmin varlığına ve köylülerin nüfusun çoğunluğunu teşkil etmesine bağlı değildir. **Aynı zamanda**, emperyalizmin yarı-sömürgesi veya sömürgesi olmaya bağlıdır. Emperyalizmin fiili işgali altındaki bir ülkede milli devrim (o ülkedeki köylü nüfusuna ve feodalizmin varlığına bağlı olmaksızın), esas olarak kırlardan şehirlere doğru gelişir. Çünkü işgalci emperyalist kuvvetler, öncelikle ülkenin büyük şehirlerini, ana yolla-

rını, ana haberleşme hatlarını vb... ele geçirir; fakat geniş kırlık alanları kontrol edemez.

Yarı-sömürge ülkeler, emperyalizmin yarı işgali altında olan ülkelerdir. Bu gibi ülkelerde emperyalizm hâkimiyetini, esas olarak, yerli gerici sınıflar vasıtasıyla devam ettirmekle birlikte, kendisi de onlara üsleriyle, tesisleriyle, askerleriyle, filosuyla, silah yardımıyla... çeşitli şekillerde destek oluyor.

Bu nedenle yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde "şehirlerin kırlardan kuşatılması" stratejisi, **sadece** feodalizmin mevcudiyetinden ve köylülerin nüfusun çoğunluğunu teşkil etmesinden değil, aynı zamanda emperyalizmin yarı işgalinden de ileri gelmektedir. Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelere özgü olan şey, feodalizme karşı özü toprak devrimi olan demokratik devrimle, emperyalizme karşı milli devrimin birleşmiş olmasıdır. Feodalizmin mevcudiyet derecesi ve köylülerin genel nüfusa oranı (ki bunlar birbirine bağlı şeylerdir), demokratik devrimin programını etkiler, ama "şehirlerin kırlardan kuşatılması" stratejisini değiştirmez.

"Emperyalizmin karnının kırlarda yumuşak olmasından çok, devrimci hareketin milyonlarca köylü sayesinde bu alanlarda güçlü olması sözkonusudur. Köylerin esas mücadele alanı olması, kırların vasfından ileri gelseydi, emperyalist ülkelerde de köylerin esas mücadele alanı olması gerekirdi."

Bu baylar, güçlülüğü ve zayıflığı, izafi bir şey olarak değil mutlak bir şey olarak görüyorlar. Değişen bir şey olarak değil, değişmez bir şey olarak görüyorlar. *"Emperyalizmin karnı kırlarda yumuşaktır"* demek, **aynı zamanda**, kırlık bölgelerde halk daha kuvvetlidir, halkın yumruğu orada daha pektir anlamına gelir. Bu baylar, çelişmenin bir yönünü söyleyerek öbür yönünü reddediyorlar.

*"Devrimci hareketin milyonlarca köylü sayesinde bu alanlarda güçlü olması"*nı kabul edip "emperyalizmin karnının kırlarda daha yumuşak olmasını" reddediyorlar! Oysa, birinin güçlülüğü **öbürüne göredir**; öbürünün zayıflığı da **berikine göredir**. Mutlak ve değişmez bir güçlülük, zayıflık ölçüsü yoktur.

Revizyonist baylar, yukarıdaki ifadede, emperyalist ülkelerde de, *"emperyalizmin karnının kırlarda yumuşak"* olduğunu farz ediyorlar. Oysa emperyalist ülkelerde *"emperyalizmin karnı kırlarda yumuşak"* **değildir**. Çünkü, *"yumuşaklık-peklik", "güçlülük-zayıflık"* **izafi** bir şeydir. Emperyalist ülkelerde karşı-devrimin gücü, şehirlerde, köylere nispetle daha fazladır, ama devrimin gücü de şehirlerde köylere nisbetle daha fazladır. Ve devrimle karşı-devrimin karşılıklı kuvvet durumu, köylere nispetle, şehirlerde daha fazla devrimin lehinedir. Fakat, bu karşılıklı kuvvet durumu değişmez değildir. Şimdi ele aldığımız konu ile ilişkisi olmadığı için, bu nokta üzerinde durmuyoruz.

Özetlersek: *"şehirlerin kırlardan kuşatılması"* stratejisini tayin eden şey, devrimle karşı-devrim arasındaki kuvvet ilişkisinin köylerde, şehirlere nispetle, daha fazla devrimin lehine olmasıdır. **Karşı-devrim zincirinin en zayıf halkasının köylük bölgelerde olmasıdır.** Dolayısıyla, devrim cephesinin köylük bölgelerde daha fazla güçlü olmasıdır.

Bir ülkenin feodal ilişkileri bağrında taşıması, bu kuvvet ilişkisini şöyle etkiler: Feodalizmin mevcudiyeti, genel olarak köylü nüfusunun fazla olması ve bir bütün olarak köylü kitlesinin devrimci olması sonucunu doğurur. Bu durum, köylük bölgelerdeki kuvvet dengesini, devrimin (demokratik devrimin) lehine olarak etkiler.

Ayrıca feodalizmin varlığı, sanayinin ve dolayısıyla işçi sınıfının nispeten zayıf olmasına yol açacağı için, şehirlerde kuvvet ilişkisini, devrimin aleyhine olarak etkiler. Bir ülkenin yarı-sömürge olması veya sömürge olması da, şehirlerdeki kuvvet ilişkisini devrimin aleyhine olarak etkiler. Bu iki şart, bir arada, kırlık bölgelerin esas mücadele alanı olmasını, "şehirlerin kırlardan kuşatılması" stratejisinin güdülmesini gerektirir.

Feodalizmin giderek çözülmesi ve ona bağlı olarak köylü nüfusunun azalması halinde de, bu strateji geçerliliğini korur. Çünkü yarı-sömürgelik (veya sömürgelik) şartları, büyük şehirlerde kuvvet ilişkisini karşı-devrimin lehine değiştirmiştir. Meseleye diyalektik materyalist gözle, karşılıklı kuvvet ilişkileri açısından bakmak yerine, bu baylar, *"köylü nüfusun çoğunlukta olması"* gibi, bazı şartlarda hiçbir anlamı olmayan

(mesela Çarlık Rusyası şartlarında) bir formül açısından bakıyorlar ve bu formüle uymayan durumları da reddediyorlar.

Ve sonuç olarak da, kadroların kafasında, köylü nüfusunun azalması halinde, *"şehirlerin köylerden kuşatılması"* stratejisinin doğru olmayacağı yolunda bir kanaat uyandırıyorlar! Gençlik komitesinin sorusu, tamamıyla bu bayların ektiği tohumların ürünüdür.

Revizyonistlerin teorileri bir de şu açıdan sakattır: Dedikleri gibi, *"Türk toplumunun yapısı hızlı bir değişme içinde"* değildir. Bu iddia, Türkiye'de Arencilerin, dünya çapında Troçkistlerin iddiasıdır. Onlara göre emperyalizm, girdiği ülkelerde üretim güçlerini hızla geliştirir, feodalizmi çözer, işçi sınıfını güçlendirir ve sosyalist devrim şartlarını olgunlaştırır.

Bu revizyonist-Troçkist iddia, köylerde çalışmanın esas alınması konusundaki tartışmalarda, şehirlere ağırlık verilmiş olmasını haklı göstermek için, temel gücün köylüler olduğunu reddetmek için, baş çelişmenin feodalizm ile halk yığınları arasında olduğunu reddetmek için, Marksist-Leninist kanada karşı, bir kanıt olarak ileri sürülmüştür. Revizyonistler, bu iddianın bazı sonuçlarından vazgeçmişlerdir ama, bizzat bu iddiadan vazgeçmemişlerdir.

19. Şafak Revizyonistleri, Devrimin Temel Gücü Konusunda Birbiriyle Çelişen Görüşler İleri Sürüyorlar

Yarı-sömürge yarı-feodal bir ülkede, devrimde sınıfların yer alışını Mao Zedung yoldaş şöyle sıralamıştır:

"Endüstri proletaryası devrimimizin önder gücüdür. Yarı-proletarya ile küçük-burjuvazinin bütünü en yakın dostlarımızdır. Kararsızlık içinde bocalayan orta burjuvazinin sağ kanadı düşmanımız, sol kanadı da dostumuz olabilir. Ama cephemizin düzenini bozmaması için sonuncuya karşı her an tetikte olmalıyız".

Yine Mao Zedung yoldaş, köylülüğün (yani yoksul ve orta köylülerin) devrimin temel gücü olduğunu söylemiştir. Köylülüğün devrimin temel gücü olmasının anlamı şudur: Demokratik halk devrimi, özünde bir köylü devrimidir. Feodalizme ve emperyalizme karşı mücadelenin

belkemiğini, insan gücü kaynağını esas olarak köylüler teşkil eder. Demokratik halk devriminde proletarya esas olarak köylülere dayanmalıdır.

Köylülüğün temel güç olması sorunu, Mao Zedung yoldaşın demokratik halk devrimi teorisinin en önemli unsurlarından biridir. Bu meseleyi kavramadan, feodalizme ve emperyalizme karşı mücadelede zafere ulaşmak imkânsızdır. Böyle önemli bir konuda bizim burjuva bayların tutumu nedir? Onlar, önce, proletaryanın temel güç olduğu safsatasını yaydılar.

15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'ni izleyen sıkıyönetim döneminde, saflarda revizyonizme karşı mücadele açılınca, revizyonistler bu konuda da sessizce manevra yaptılar ve tam da bir burjuva hokkabazlığı ile, Türkiye'nin özel şartlarından (?) dolayı, proletaryanın ve köylülerin, ikisinin birden temel güç olduğunu iddia etmeye giriştiler.

Şimdi durum nedir? Şimdi, revizyonist baylar, birçok konuda olduğu gibi, temel güç konusunda da, kesinlikten uzak, sallantılı, belirsiz, istikrarsız, ilkesiz bir tutum içindedirler. Bir yandan, bazı yayın organlarında, temel gücün köylülük olduğunu yazıyorlar. Öte yandan, başka yayınlarında, hatta aynı yayın organlarında işçilerin ve köylülerin temel güç olduğunu yazıyorlar! *"Yaşasın İhtilalci Kitle Çizgisi"*nden okuyalım:

"*İhtilalin temel gücü olan işçi köylü kitleleri...*" (s. 5).

"*Devrimin temel gücü işçiler ve köylülerdir*" (s. 31).

"*İhtilalin temel gücü olan işçi köylü kitleleri*" (s. 35).

Bunların, devrimimizin temel gücünün köylüler olduğunu sinsice reddeden tutumları, başka şekillerde de tezahür ediyor. 10-11 Nisan Toplantısı'nda, revizyonizmin başı olan kişi, eski bir yazısında ileri sürdüğü *"proletarya partisinde, proletaryanın mutlak çoğunlukta olması"* tezinin doğru olduğunu iddia etti. Bu konuda, derginin bir köşesine sıkıştırılmış göstermelik bir özeleştiriyi de *"haksız"* diye reddetti.

Şimdi, revizyonizmin başı olan kişiye göre, proletarya partisinde, işçiler mutlak çoğunlukta olmalıdır. Bu fikir devrimin temel gücü meselesiyle doğrudan doğruya ilgilidir. Devrimin temel gücünün köylüler olduğu yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde, proletarya partisinde kaçınılmaz olarak köylüler çoğunluğu teşkil ederler. Bunu reddetmek ger-

çekte devrimin temel gücünün köylüler olduğunu reddetmektir. Bu bayların, döne dolaşa vardıkları nokta da budur zaten! Ama sinsice! Ama ince (!) bir burjuva politikacılığının arkasına gizlenerek!

20. Şafak Revizyonistleri, Baş Çelişmeyi İdealist Bir Tarzda Tespit Ediyor

Revisyonist kliğin, *"baş çelişme"* konusundaki çizgisi de tam bir yılan eğrisidir. Mihri'nin kuyrukçuluğunu yaptıkları dönemde, baş çelişmeyi, emperyalizmle millet arasındaki çelişme olarak görüyorlardı. Bu millet kavramına, komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının önemli bir kısmını da dâhil ediyorlardı. Daha sonra, *"yerli hâkim sınıflarla* (!) *Türkiye halkı"* arasındaki çelişme, baş çelişme oldu!

Ve bunu, uzun müddet Marksist -Leninist kanada karşı savundular! Bir köşeye sıkışınca, *"Emperyalizm, Üretim Tarzı, Sınıflar ve Baş Çelişme"* adlı idealizm, mekanik materyalizm ve suni mantık şaheseri olan yazıda, feodalizmle-halk arasındaki çelişmeyi baş çelişme olarak ilân ettiler! Fakat, revizyonizmin başı olan kişi ve onun bazı çömezleri buna uzun süre itiraz ettiler! Baş çelişmenin, yerli hâkim sınıflarla halk arasında olduğunu savunmaya devam ettiler. Şimdi, onlar da, feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişmenin baş çelişme olduğunu kabul etmiş görünüyorlar. Fakat, hala meselenin özünü kavramış değillerdir! Sadece eski fikirlerini artık savunamaz hale geldikleri için ağız değiştirmişlerdir!

Program Taslağında şu satırları okuyoruz:

"Ancak bu çelişmeyi (feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişme) devrimin esas halkası olarak kavrayarak, geniş işçi-köylü yığınlarını halk ordusu içinde örgütleyebilir, demokratik halk ihtilalini başarabilir ve emperyalizmin hâkimiyetini yıkabiliriz.

"Bu sebeple, bugün yurdumuzdaki belli başlı dört çelişme içinde, halk yığınları ile feodalizm arasındaki çelişme baş çelişmedir."

Utanılacak bir fikir zavallılığı! Baylar, sebeple sonucu bile birbirinden ayırmaktan âcizdir. Feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişmenin, *"esas halka olarak kavranması"* sonuçtur, feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişmenin baş çelişme olmasının sonucudur. Yoksa

gösterilmek istendiği gibi baş çelişmenin sebebi değildir. Baylar, sonuçtan sebebe, sondan başa doğru yürüyorlar. Diyalektik gelişmeyi tersine çevirmeye çalışıyorlar! Bu hesapla önce devrimin kavranacak halkası budur, diye bir halka kavranacak, sonra da, "demek ki baş çelişme buymuş" denilecek! İşte bunların mantığı ve düşünme metodu!

Mao Zedung yoldaş şöyle diyor:

"Herhangi bir seyirde eğer çok sayıda çelişme varsa, bunlardan biri yönetici ve belirleyici rolü oynayan esas [baş] *çelişme olur, ötekileri ise ikinci derecede ve tâli mevkidedir Bu böyle olunca, iki ve daha fazla sayıda çelişmenin bulunduğu her karmaşık seyrin incelenmesinde, biz esas çelişmeyi var kuvvetimizle bulmak zorundayız. Bu esas çelişme bir kere kavrandı mı, bütün sorunlar kolaylıkla çözümlenebilir."*

Mao Zedung yoldaş, revizyonist bayların düşünme metodunun tam zıddını, önce baş çelişmeyi bulmak, sonra da bu çelişmeyi kavramak gerektiğini söylüyor. İşte iki mantık! *"Ben bu çelişmeyi kavradığım için bu çelişme baş çelişmedir", "bu çelişme baş çelişme olduğu için, ben bunu kavradım."* Birincisi revizyonizmin, ikincisi Marksizm-Leninizm'in mantığıdır.

Baş çelişme nedir? Çok sayıda çelişmenin mevcut olduğu herhangi bir seyirde, *"yönetici ve belirleyici rolü oynayan"* çelişme, baş çelişmedir. Mao Zedung yoldaş, Yeni Demokrasi kitabında, aynı anlama gelmek üzere, şunu söylüyor: "*Diğer çelişmelerin gelişmesini tayin ve onlar üzerinde tesir icra eden çelişme*", baş çelişmedir.

Bugün ülkemizde, feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişme, *"diğer çelişmelerin gelişmesini tayin ve onlar üzerinde tesir icra ettiği"* için, *"yönetici ve belirleyici rolü oynadığı"* için baş çelişmedir.

Emek-sermaye çelişmesinin veya başka bir deyişle proletarya-burjuvazi çelişmesinin gelişmesi *"feodalizmle-halk yığınları arasındaki çelişmenin"* gelişmesine ve çözümüne bağlıdır; bu çelişme geliştiği ve çözüldüğü ölçüde, proletarya ve burjuvazi ortaya çıkar ve gelişir. Proletarya-burjuvazi çelişmesinin netleşmesi, keskinleşmesi ve olgunlaşması, feodalizmin, halk yığınları tarafından bütün kökleriyle silinip süpürülmesine bağlıdır.

Proletaryanın feodalizme karşı mücadelede en kararlı bir şekilde ve en önde yer alması, buradan gelir. Çünkü, feodalizm kararlı ve kesin bir köylü mücadelesiyle silindiği ölçüde, burjuva-proleter çelişmesi ortaya çıkar, proleter sınıf mücadelesi için, sosyalizm için en elverişli şartlar doğar. Marksist-Leninist kesintisiz ve aşamalı devrim teorisine temel olan fikir de yine bu fikirdir.

Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde, emperyalizmle ülke halkı arasındaki çelişme üzerinde de *"yönetici ve tayin edici"* rol oynayan çelişme, yine, *"feodalizmle-halk yığınları arasındaki çelişme"*dir. Emperyalizm, böyle ülkelerde, varlığını ve hâkimiyetini esas olarak, feodalizme dayanarak devam ettirmektedir. Emperyalizm, feodalizmi özellikle siyasi ve ideolojik alanlarda destekleyerek ve güçlendirerek, feodal mülkiyetin ve ilişkilerin çözülmesini yavaşlatarak varlığını ve hâkimiyetini sürdürür.

Emperyalizmin şehirlerdeki sosyal dayanağı komprador burjuvazi, geniş köylük bölgelerdeki sosyal dayanağı ise toprak ağaları, tefeciler, faizciler, aşiret reisleri, yarı-burjuva, yarı-feodal çiftlik beyleri ve feodalizmin ideolojik dayanakları olan şeyhler, hacılar, hocalar, dedeler vs...dir. Yani, feodal sınıf mensuplarıdır. Feodal mülkiyet, yani esas olarak toprak ağalığı çok ağır bir tempoyla çözülmekle birlikte, bunlar yine de feodal sömürü biçimlerini uzun yıllar muhafaza etmektedir.

Yarıcılık, ortakçılık, kiracılığın feodal biçimi, tefecilik, faizcilik gibi yarı-feodal sömürü biçimleri devam etmektedir. Tefecilik ve faizcilik, emperyalizmin bankaları aracılığıyla pompalanmaktadır. Özellikle üstyapı alanında, feodal ilişkiler, bütün şiddetiyle devam etmektedir.

Burjuva demokrasisiyle feodalizmin kırbacı daima kolkoladır. Demokrasi daima feodal bir karakter de taşımaktadır. Burjuvazinin önemli bir kısmı yarı-burjuva, yarı-feodal bir nitelik gösterir. İşte bütün bunlar, yani her türlü feodal ilişkiler, emperyalizmin dolaylı hâkimiyetini kolaylaştırır, ona dayanak olur. Feodalizmin adım adım temizlenmesi, yani feodalizmle-halk yığınları arasındaki çelişmenin adım adım çözümlenmesi, emperyalizmi önemli bir dayanağından yoksun bırakır. Emperyalizmle ülke halkı arasındaki çelişmeyi etkiler ve bu çelişmenin de adım adım çözülmesine yol açar.

Fakat baş çelişme değişmez değildir. İçinde birden fazla çelişme taşıyan herhangi bir seyir içindeki baş çelişme, şartların değişmesiyle tâli hale gelebilir, tâli olan çelişme de baş çelişme halini alabilir. Meselâ yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülkenin, emperyalizmin fiili işgaline uğraması ve sömürgeleştirilmesi halinde, emperyalizmle ülke halkı arasındaki çelişme, süreci etkileyen ve tayin eden baş çelişme haline gelir.

Mesela, bugün dünya çapında, ezilen ülke halklarıyla, emperyalist sistem arasındaki çelişme, dünyadaki değişme ve gelişme sürecini etkileyen ve tayin eden baş çelişmedir. Fakat, emperyalistlerin sosyalist Çin'e karşı bir saldırı savaşına girişmeleri halinde, sosyalist sistem ile emperyalist sistem arasındaki çelişme baş çelişme halini alır; çünkü artık, dünya çapındaki değişme ve gelişme sürecini etkileyen, tayin eden şey, bu çelişmedir; diğer çelişmeler tâli durumdadır ve baş çelişmeye bağlıdır.

Özetlersek, revizyonist kliğin önderleri, birden fazla çelişmeler taşıyan bir süreçte bir çelişmenin baş çelişme olmasının sebebini kavrayamamışlardır. Ülkemizde, feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişmenin niçin baş çelişme olduğunu kavrayamamıştır; bunu, mecbur kaldığı için dil ucuyla tasdik etmektedir, fakat gerçek anlamından haberdar değildir.

21. Şafak Revizyonistleri Dev-Güç Anlayışını Devam Ettiriyor

Revizyonistler, bir zamanlar, Mihrici Dev-Güç anlayışının bayraktarlığını yaptılar. Mihrici Dev-Güç anlayışı, proletaryanın bağımsız siyasi örgütlenmesini yani proletarya partisini reddetmek demekti; halk ordusunu reddetmek demekti; işçi-köylü ittifakını reddetmek demekti; işçi sınıfını, yoksul köylüleri ve devrimci gençliği, burjuvazinin uysal bir âleti haline getirmek demekti; bu güçleri, bir burjuva darbesi için kaldıraç olarak kullanma kurnazlığı demekti! Proleter devrimciliği (!) adına, reformcu orta burjuvazinin, hatta İnönü gibi bir kısım komprador burjuvazi ve toprak ağaları temsilcilerinin, Kadri Kaplan gibi bir kısım anti-komünist unsurların borusunu öttürmek demekti.

Dev-Güç, **proletarya önderliğinde halkın birleşik cephesi** olmadığı gibi, proletarya ile burjuvazi arasında zaman zaman yapılabilecek

olan "**geçici ve kısmi bir anlaşma**" da değildi. **Burjuva kuyrukçuluğu ve teslimiyetçilikti.** Böyle bir ihanet girişimini, revizyonistler halkın birleşik cephesi olarak ilan ettiler. "*Varsın bir kısım CHP yöneticileri ortak cepheye katılmasın diyemiyoruz, millici olan herkes katılsın* (!). ***Sınıflararası bir ittifak olan devrimci güçbirliği*** (abç) *almış yürümüştür*" diye reklâm ettiler (bak: ASD, sayı 7, s. 18). "*Devrimci Güç, Kurtuluş Savaşından sonra sosyalistlerle Kemalistler arasındaki ilk somut güçbirliği hareketi olarak, tarihi önem de taşımaktadır*" diye reklâm ettiler (ASD, sayı, 13, s.9).

Dev-Güç girişimi yaşamadı ve çöktü. Ama Dev-Güç zihniyeti, bir kısım kaşarlanmış revizyonistlerin kafasında yaşamaya devam etti. Devrimci kadrolar, halkın birleşik cephesinin esas olarak sınıflararası ittifak olacağını, bu ittifakın temelini işçi-köylü ittifaklarının teşkil etmesi gerektiğini kavrayınca, revizyonistler, dümen değiştirdiler: "Halkın birleşik cephesi başka şeydir, devrimci güçbirliği başka şeydir" diye, burjuva kuyrukçuluğunu ve teslimiyetçiliğini yeni bir kılıfla maskelemeye çalıştılar (bak ASD, sayı 12-14).

Böylece, vadesini doldurmuş olan Mihrici Dev-Güç anlayışına gençlik aşısı yaparak, onu tekrar diriltmeye çalıştılar. Halkın üç silahını; komünist partisi, onun önderliğindeki halk silahlı kuvvetlerini ve yine parti önderliğindeki halkın birleşip cephesini bir kenara atarak, *"silahımız devrimci güçbirliğidir"* şiarını attılar (bak: PDA, sayı 19). Daha önce faşizm ve faşizme karşı mücadele konusunda, revizyonist kliğin icat ettiği teorileri incelerken işaret ettiğimiz gibi, *"devrimci güç birliği"* şiarını, askeri darbe teşvikçiliğinin ve takipçiliğinin dayanağı yaptılar. Yani *"devrimci güç birliği"*, reformcu burjuvaziyi iktidara getirmek için, ona destek ve kuyruk olmak anlamını taşıyordu.

Revizyonistler, aynı anlayışı, bugün yine devam ettiriyorlar. Antifaşist mücadele bayrağı altında, hala şehirlerde reformcu burjuvaziye kuyruk olmaya çabalıyorlar. Daha iyi anlaşılması için revizyonist kliğin zihniyetini özetleyelim: Devrimci güç birliği (buna bazen "demokratik güç birliği" diyorlar), faşizme karşı mücadele vasıtasıdır. Her dönemde

yapılır. Devrimci güç birliği, işçi-köylü temel ittifakına dayanmaz. Burjuva ve küçük-burjuva örgütlerle ve kişilerle yapılır.

"*Güçbirliği yapmaya her zaman hazırız.*" (*"YİKÇ"* s. 105)

"*Güçbirliği her dönemde yapılabilir. Biz güçlenmeden güç birliği yapılamaz görüşü yanlıştır.*" (12 Mart'tan Sonra Dünyada ve Türkiye'de Siyasi Durum, s. 95) Halkın birleşik cephesi, anti-emperyalist ve anti-feodal mücadelenin aracıdır. "*Halkın devrimci cephesi, işçi-köylü ittifakı temelinde kurulur ve gelişir.*" (12 Mart'tan Sonra Dünyada ve Türkiye'de Siyasi Durum, s. 95).

"*Bir veya birkaç bölgede kızıl siyasi iktidar kurulmadan cephe olmaz, gibi görüşler, tek yanlı burjuva düşüncesinin kalıntısıdır ve tabiatıyla yanlıştır*". Cephe bugünden gerçekleşebilir. Çünkü, "*cephe, devrimin dostlarını ve düşmanlarını doğru tesbit etmeyi ifade eder. Dostu düşmanı doğru tesbit etmek ve buna uygun bir siyaset izlemek, devrimin her aşamasında temel meseledir*" (oportünizm ve ikiyüzlülük örneği genelgeden).

Revizyonizmin, demokratik güç birliği ve cephe konusundaki görüşleri bunlardır:

Birinci yanlış şudur: *"Faşizme karşı mücadelenin aracı"*, revizyonistlerin göstermek istediği gibi, *"devrimci güç birliği"* safsatası değil, *"halkın birleşik cephesidir."* Yani, proletarya önderliğinde ve işçi-köylü temel ittifakı üzerinde kurulan, bütün devrimci sınıf ve tabakaların ittifakıdır.

Dimitrov yoldaşta, anti-faşist mücadelenin, *"devrimci güç birliği"* denilen, kuyrukçuluk ve teslimiyet aracıyla yürütüleceğine dair tek kelime yoktur. Dimitrov yoldaş, daima, **anti-faşist halk cephesi**nden bahseder ve bu, proletarya önderliğindeki halk cephesinin ta kendisidir. Ve anti-faşist mücadelenin amacı, halk cephesi iktidarını gerçekleştirmektir.

İkinci yanlış şudur: Proleter devrimcilerinin bir tek cephe politikası vardır; o da, proletarya önderliğinde halkın birleşik cephesidir. Ayrıca, bunun dışında demokratik güç birliği veya devrimci güç birliği gibi safsatalarla proletaryanın ve komünistlerin işi yoktur. Halkın birleşik cephesinden ayrı olarak bir de *"devrimci güç birliği"* sloganının icat

edilmesi, biraz önce de işaret ettiğimiz gibi, *"Dev-Güç"* girişimini haklı çıkarmak içindir.

Temel kitleleri hesaba katmadan, partiyi, halk ordusunu ve halkın birleşik cephesini hesaba katmadan *"ittifak"* (!) adına, burjuva demokratlarının kıçından yürümeyi haklı çıkarmak içindir. Kuyrukçuluk ve teslimiyet politikasını, *"bu, halkın birleşik cephesi değil, devrimci güç birliğidir"* diye, böyle bir safsatayla ve demagojiyle haklı çıkarmak içindir. İşçi sınıfı önderliğini ve işçi-köylü temel ittifakını bir kenara iterek, reformist burjuvaziye tâbi olmayı, bir gerekçeye bağlamak içindir.

"Demokratik güç birliği" diye, *"halkın birleşik cephesinden"* ayrı ve ona aykırı bir sloganın icat edilmesi, işte bu sebeplerdendir. Bu sloganın ortaya çıkması, zaten Dev-Güç girişiminin, *"halkın birleşik cephesi"* ile en ufak bir alakasının bulunmadığı kesinlikle anlaşıldıktan sonra olmuştur.

Revizyonistler, böylece *"evet, Dev-Güç halkın birleşik cephesi değildi ama, devrimci güçbirliğiydi"* diyerek, bu kuyrukçuluk ve teslimiyet politikasını haklı çıkaracak bir teori icat etmiş oldular. Ve bu teoriyi geliştirerek devam ettiriyorlar. Böylece, Mihricilikle Mao Zedung Düşüncesi'ni, birincinin *"Dev-Güç"* anlayışıyla, Mao Zedung yoldaşın *"birleşik halk cephesi"* anlayışını, bu taban tabana zıt iki anlayışı ustaca bağdaştırmış (!) oluyorlar.

Bu revizyonist hainler, bir de bizi *"güç birliği ancak güçlü olduğumuz zaman yapılır"* demekle itham ediyorlar. Ve *"Troçkistlik"* çamuru fırlatıyorlar. Troçkistlik sizin, Türkiye'de feodalizmin % 5 olduğu yolundaki Boratavcı tahlillerinizde, köylülerin devrimci rolünü küçümseyen tutumlarınızda, işçi-köylü ittifakı yerine işçi-burjuva ittifakını ön plana çıkaran anlayışınızda bol bol mevcuttur.

"Troçkistlik", esas olarak köylülerin devrimci rolünü reddetmek veya sizin gibi küçümsemektir. İşçi-köylü ittifakını reddetmektir. İşçilerle burjuvazinin ittifakını ön plana çıkarmaktır (yani Dev-Güç anlayışına sahip olmaktır). Toptan ayaklanma hayalleri kurmaktır. Troçki'nin ülkemizdeki ajanları olmaya en layık olanlar, en müsait olanlar, üstelik bugüne kadar yarı-Troçkist bir çizgi izlemiş olanlar sizsiniz.

Biz, *"devrimci güç birliği"* diye bir şey tanımıyoruz. Bu nedenle *"devrimci güç birliği ancak güçlü olduğumuz zaman yapılır"* demiş olmamıza da imkân yoktur. Ve zaten böyle bir şeyi ne sözlü, ne de yazılı olarak hiçbir yerde savunmadık. Biz, *"halkın birleşik cephesini"* gerçekleştirme politikasını, bu tek doğru ittifak politikasını benimsiyoruz ve izliyoruz.

Biz, görevimizi, halkın üç silahını; komünist partisini, parti önderliğinde halk ordusunu ve partinin önderliğinde halkın birleşik cephesini inşa etmek olarak tespit ediyoruz. Bunun dışında bir *"devrimci güç birliği"* tanımıyoruz. Siz ise, *"devrimci güç birliği"* adı altındaki kuyrukçu ve teslimiyetçi politikanızla, halkın birleşik cephesinin gerçekleşmesini sürekli olarak köstekliyorsunuz. Anladınız mı burjuva demagogları?

Revizyonistlerin üçüncü yanlışı şudur: *"Cephe, devrimin dostlarını ve düşmanlarını doğru tespit etmeyi ifade eder"*. Hayır baylar! Cephe bunu ifade etmez. Yaptığınız şey korkunç bir demagojidir. **Cephe, komünist parti önderliğinde ve işçi-köylü temel ittifakı üzerinde, BÜTÜN DEVRİMCİ SINIF VE TABAKALARIN emperyalizme, feodalizme, komprador kapitalizmine karşı BİRLEŞMİŞ OLMALARINI ifade eder.** Devrimden menfaati olan sınıf ve tabakalar, **bizzat birleşmedikçe** cephe gerçekleşmiş olmaz.

Revizyonist hainlerin söylediği gibi, devrimin dostlarını ve düşmanlarını **tespit etmekle** cephe gerçekleşmiş olmaz. Eğer öyle olsaydı, devrimin dostlarını vedüşmanlarını bir kere doğru tespit ettikten sonra, mesele biterdi. Ve bu tespit muhafaza edildiği müddetçe cephe bozulmazdı (!). ÇKP'li yoldaşlar, devrimin dostlarını ve düşmanlarını ta 1927'de doğru tespit etmişlerdi. Cephe hemen gerçekleşti mi? Sınıf mücadelesi seyri içinde, halkın cephesi kaç kere bozulup, tekrar kurulmadı mı?

"Cephenin, devrimin dostlarını ve düşmanlarını doğru tespit etmeyi ifade ettiğini" söylemek, demokratik halk diktatörlüğü hedefini bir kere tespit ettikten sonra, derhal ve kendiliğinden bu hedefe ulaşılmış olacağını söylemek kadar saçmadır. Cephenin gerçekleşmesi için, devrimin dostlarını ve düşmanlarını doğru tespit etmek yetmez; aynı zamanda, proletarya önderliğinde **devrimin dostlarını birleştirmeye yönelen,**

nisbeten uzun bir mücadele yürütmek gerekir. Proletarya önderliğinde devrimin dostlarını birleştirmek için, sabırlı ve ÇETİN BİR MÜCADELE vermek gerekir.

Mücadelesi verilmeden, bırakalım çeşitli tabakaları bir araya getirmeyi, işçi sınıfını bir araya getirmek bile mümkün değildir. Revizyonist baylar, bir tespitle her şeyi hallediveriyorlar! Sanıyorlar ki, bir kere yerleri tespit edilince bütün sınıf ve tabakalar tıpış tıpış kendi yerini alıverecek ve beylerimizin emirlerini bekleyecek! Sınıf mücadelesi değil de, sanki bayram merasimi! Ve karşımızdakiler, sanki emre âmâde merasim kıtası!

"*Dostu düşmanı doğru tespit etmek ve buna uygun bir siyaset izlemek, devrimin her aşamasında temel meseledir.*" (oportünizm ve ikiyüzlülük örneği genelgeden)

Bu doğru söze bir diyeceğimiz yok. Yalnız, revizyonist baylara hatırlatalım ki, tartışma konusu bu değildir. Devrimin her aşamasında, *"dostu düşmanı doğru tespit etmek ve buna uygun bir siyaset izlemek"* gerektiği, nasıl karşı durulmaz bir gerçek ise, halkın birleşik cephesinin, devrimin dostunu düşmanını tespit eder etmez **gerçekleşemeyeceği de** öyle karşı durulmaz bir gerçektir.

Bir şeyi istemek başka bir şeydir, o şeyin **gerçekleşmiş olması** başka bir şeydir. Revizyonist baylar, **subjektif niyetle objektif olguyu** birbirine karıştırmak gibi, ufak (!) bir hata işliyorlar. Tabiat ve toplum kanunlarına aykırı olmayan subjektif niyetin, objektif bir olgu halini alabilmesi için belli bir sürece ihtiyaç vardır. Bu süreç sonunda, bazı şartlar bir araya gelerek objektif olgunun ortaya çıkmasını sağlarlar.

Halkın birleşik cephesinin gerçekleşmesi de böyledir: Bugün biz, bu cephenin gerçekleşmesini istiyoruz. **Subjektif niyetimiz budur**. Ve bu niyet, toplum kanunlarına uygundur. Çünkü halk sınıflarının, bu cephenin gerçekleşmesinde menfaatleri vardır; onları bir araya getirecek güçlü ekonomik, sosyal ve siyasi etkenler vardır. Fakat, bu subjektif niyetin objektif bir olgu halini alabilmesi için, geçmek zorunda olduğumuz bir **mücadele süreci de** vardır. Bu süreci atlayarak objektif olguya ulaşamayız.

Revizyonist baylar, bu süreci yok farz ediyorlar. Henüz ilkokula baş-

layan bir çocuğun, mühendis olmak istemesi ile, bizzat mühendis olmasını birbirine karıştırmak gibi bir şeydir bu. Proletarya önderliğinde, işçi-köylü temel ittifakı üzerinde halkın birleşik cephesini gerçekleştirmek için, birinci olarak devrimin dostunu düşmanını doğru tespit etmeliyiz.

İkinci olarak, devrimin dostlarını birleştirmek için daha bugünden mücadeleye girmeliyiz. Üçüncü olarak, bu mücadele belli bir noktaya varmadan, **belli bir mücadele süreci geçirmeden**, cephenin gerçek bir olgu halini alamayacağını bilmeliyiz. Revizyonist baylar, bu kadar açık gerçeği muazzam ölçüde korkunç bir demagojiyle ve bir hokkabaz maharetiyle ters yüz ediyorlar. *"Cephe, devrimin dostları ve düşmanlarını doğru tespit etmeyi ifade eder"* diyerek, bir tespitle, her şeyi hallediyorlar.

Marksist-Leninistlerin revizyonistleri küplere bindiren iddiası şudur: Proletarya önderliğinde ve işçi-köylü temel ittifakı üzerinde kuracağımız halkın birleşik cephesi, bir veya birkaç bölgede kızıl siyasi iktidar gerçekleşmeden **bir gerçek halini alamaz**... Bu açık bir şeydir ve asla halkın birleşik cephesini gerçekleştirmek için çalışmayalım anlamına gelmez. Bunu ancak, okuduğunu anlamayan geri zekâlılar ve bir de okuduğunu domuzuna anlayıp da, içinde kötü niyet besleyenler iddia edebilir.

Yukarıdaki ifadenin anlamı şudur: Halkın birleşik cephesini gerçekleştirmek için daha bugünden mücadele edelim, ama bilelim ki, cepheyi gerçekleştirmek için yürüteceğimiz mücadele bir veya birkaç bölgede kızıl siyasi iktidarın doğması noktasına ulaşmadan, bütün halkın birleşik cephesi gerçekleşemeyecektir.

"Bugün köylük bölgelerde yürüttüğümüz çalışmalar, halk cephesinin temeli olan işçi-köylü ittifakını gerçekleştirmek için değil midir?" diye soruyorsunuz. Bu soru, sadece sizin kötü niyetinizin ve demagogluğunuzun kanıtıdır. Çünkü, işçi-köylü ittifakı Marksist-Leninistler için tartışma konusu bile değildir. Tartışma konusu, işçi-köylü ittifakı üzerine kurulacak olan ittifaktır; yani milli burjuvazinin devrimci kanadıyla yapılacak olan ittifaktır. Ve tartışmanın başlangıç noktası, zaten, sizin reformist milli burjuvaziye kuyruk olma politikanızın eleştirisi olmuştur.

Bir veya birkaç bölgede kızıl siyasi iktidar doğmadan, niçin milli burjuvaziyle **ittifak** mümkün olamaz? Çünkü, daha önce milli burjuvazi

proletaryanın önderliğini kabul etmeyecektir; kendi uzlaşıcı, teslimiyetçi, halk kitlelerini asla devrime ve kurtuluşa götürmeyecek olan reformist çizgisini inatla, ısrarla sürdürecektir. Proletarya, burjuvazi ile ittifak istemediği için değil, burjuvazi böyle bir ittifaka yanaşmayacağı için ittifak mümkün olmayacaktır. Bu apaçık bir şey değil midir? Ülkemizin bugünkü gerçeklerine de uygun değil midir?

Milli burjuvazinin temsilcileri, en sağından en soluna kadar, seçim veya askeri darbe yoluyla iktidarı ele geçirmek, bugünkü düzenin göze batan yanlarını biraz törpülemek, işçiler ve köylüler üzerinde kendi diktatörlüklerini kurmak için çalışmıyorlar mı? Çoğu zaman faşizme kuyruk sallamıyorlar mı? Bunlarla bugünkü şartlarda, proletarya önderliğinde ve halkın demokratik diktatörlüğü hedefine yönelen bir halk cephesi kurmak mümkün müdür? Bugüne kadar mümkün olmuş mudur?

Bir veya birkaç bölgede kızıl siyasi iktidarın gerçekleşmesiyle, bugün mümkün olmayan şey, mümkün hale gelecektir. Çünkü bir kere işçi sınıfı, yoksul köylüler ve komünist parti gerçek özgürlüğüne, varlığını korumanın ve devam ettirmenin gerçek garantisine yani düzenli halk ordusuna sahip olacaktır. Çünkü, Mao Zedung yoldaşın ifade ettiği gibi, *"halkın ordusu yoksa, hiçbir şeyi yoktur", "kendi silahlı kuvvetleri olmayan bir partinin özgürlüğü de olmaz".*

İkinci olarak, işçi-köylü ittifakı, yani temel ittifak, belli ölçülerde gerçekleşmiş olacaktır. Bu son derece önemli değişiklikler, zaman zaman ortada kararsız bir tavır takınan, zaman zaman da işçilere, köylülere karşı halk düşmanlarının safına dümen kıran milli burjuvaziyi geniş ölçüde proletaryanın önderlik ettiği devrim cephesine çekecektir. Geniş ölçüde diyoruz, çünkü daha önce bazı milli burjuva temsilcileri ve bazı unsurlar, bir ölçüde devrim safında yer alabilir ama, buna henüz milli burjuvazi ile ittifak gözüyle bakılmaz.

Revizyonist hainler, bugünden milli burjuvaziyle *"ittifak"*ı (!) mümkün görüyor! Evet, mümkündür ama, bir tek şekilde mümkündür: O da, proletaryanın kızıl bayrağı altında, işçi-köylü temel ittifakı üzerinde, halkın demokratik diktatörlüğünü kurmaya yönelen bir cephe yerine; burjuvazinin arkasında, bazı reformlarla bugünkü düzenin sivri yanlarını

törpülemeye ve bir burjuva diktatörlüğü kurmaya yönelen bir *"cephe"* (!) geçirmekle mümkündür.

Revizyonist hainlerin *"cephe"* anlayışı ikinci kategoriye dâhil olduğu için onlar, daha bugündena milli burjuvazi ile ittifakı (!) mümkün görüyorlar. Bizce bugün, Lenin yoldaşın da belirttiği gibi, burjuvaziyle sadece *"geçici ve kısmi anlaşmalar"* mümkün olabilir. Lenin yoldaş şöyle diyor:

"Birlik Kongresi'nde Martov yoldaş da, Plehanov'un karar tasarısına karşı şu kanıtı ileri sürdü: 'Bu tasarıya başlıca itiraz, bu tasarının başlıca kusuru, istibdada karşı mücadelemizde, liberal demokratik unsurlarla ittifaktan sakınmamanın görevimiz olduğu gerçeğinin unutulmasıdır. Lenin yoldaş bunu bir Martinov eğilimi olarak görebilir...'"

"Taşıdığı 'cevher' zenginliği bakımından bu sözler, gerçekten nadir bulunur cinstendir 1) Liberallerle ***ittifaka*** (altını çizen Lenin) *dair cümle tam anlamıyla karmakarıştır.* ***Kimse ittifaktan söz etmiş değildir Martov yoldaş, sadece geçici ve kısmi anlaşmalar sözkonusu olmuştur. Bu, tamamen farklı bir şeydir. 2) Eğer Plehanov'un tasarısı, inanılmaz bir 'ittifak'tan söz etmiyorsa... bu onun kusuru değil değeridir...*** *"* (abç) (Bir Adım İleri, İki Adım Geri, s. 158).

Evet, ittifakla geçici ve kısmi anlaşmalar tamamen farklı bir şeydir; geçici ve kısmi anlaşmalarla *"Dev-Güç"* anlayışı ve Dev-Güç anlayışına temel olan *"demokratik güç birliği"* safsatası da tamamen farklı bir şeydir. Birincisi, geçicidir ve **kısmidir**. İkincisi ise, kalıcı olmak ve burjuvazinin darbe ile iktidarı ele geçirmek talebi de dâhil, bütün taleplerini **desteklemek** amacına yönelmiştir. Besbelli ki, birisi proletaryanın bazı konularda menfaatlerine elverişli, prensiplerine uygun ve geçici anlaşmalar yapmasıdır. İkincisi ise, proletaryayı burjuvaziye kuyruk yapma çabasıdır.

Şu noktayı da belirtelim: Komünistler, politikalarını tespit ederken esas olanla tâli olanı ayırdederler. Bu son derece önemli bir şeydir. Doğru yolda ilerlemenin şartıdır. Meselâ bugün, silahlı mücadele esas, diğer mücadele biçimleri tâlidir diyoruz. Diğer mücadele biçimlerini kabul etmek, onu esas haline getirmeyi gerektirmez. Yine meselâ bugün, köylük bölgelerde mücadele esas, büyük şehirlerdeki mücadele

tâlidir diyoruz. Büyük şehirlerdeki mücadeleyi kabul etmek, onu esas hale getirmeyi gerektirmez.

Aynı şekilde, kendi kuvvetlerimize dayanmak esastır, müttefiklere dayanmak tâlidir. Birleşik cephe, çelişmeli bir birliktir. Her çelişmenin bir esas yönü, bir de tâli yönü vardır. Birleşik cephenin esas yönü proletarya ve köylüler, tâli yönü ise milli burjuvazidir. Milli burjuvazi ile birleşik cepheyi kabul etmek, onu çelişmenin esas yönü kabul etmek anlamına gelmez. Cepheyi gerçekleştirme mücadelesinde Marksist-Leninistler, esas olarak işçi-köylü ittifakını gerçekleştirmeye çalışırlar, ona ağırlık verirler. Burjuvazi ile ittifaka ise **ikinci derecede** ağırlık verirler.

Bu, daha somut ifadesiyle şu demektir: Partinin ve halk ordusunun inşasına **birinci derecede** ağırlık verirler, milli burjuvazi ile ittifaka **ikinci derecede** ağırlık verirler. İşte revizyonist hainlerin, ihanetleri bir de bu noktada kendini gösteriyor: Onlar, durmadan ve sürekli olarak burjuvazi ile ittifakı (!) birinci plana geçirmeye, partinin ve halk ordusunun inşasını ikinci plana atmaya çalışıyorlar.

Bütün bunlar, Şafak revizyonistlerinin Mihrici Dev-Güç anlayışını, burjuva kuyrukçuluğunu ve teslimiyet politikasını tamamıyla ve bütün vahametiyle benimsediklerinin ve devam ettirdiklerinin tartışma götürmez kanıtlarıdır.

22. Şafak Revizyonistleri, Geri Ülkelerde Uzun Yıllar Sürecek Milli Burjuva İktidarlarını Mümkün Görüyor

Şafak revizyonistleri, Kemalist iktidarın, bir *"milli burjuva"* iktidarı olduğunu, ve 1935'lere kadar öyle devam ettiğini savunuyorlar. Bugün dünyada milli burjuva iktidarının mevcut olduğunu ve artmakta olduğunu iddia ediyorlar. Aramızda geçen bir tartışmayı nakletmekte fayda vardır.

Tartışma, *"12 Mart'tan Sonra Dünyada ve Türkiye'de Siyasi Durum"* başlıklı yazının bir yerindeki, *"milli burjuvazinin iktidarda olduğu Arap ülkeleri"* ifadesinden doğdu. Bu ülkelerden kasıt Suriye, Libya, Sudan, Mısır vb... idi. Biz, bu ülkelerde, iktidardaki sınıfın milli burjuvazi olmadığını, komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları ol-

duğunu savunduk. Bu sınıfların, çeşitli emperyalist bloklar arasında nisbeten tarafsız bir tavır takınmasının; bu ülkeler üzerindeki çeşitli emperyalist ülkelerin nüfuz ve etkilerinin bir denge tutturmuş olmasından ileri geldiğini savunduk.

Özellikle, ABD emperyalizminin ve Sovyet sosyal emperyalizminin bu ülkeler üzerindeki nüfuz ve etkilerinin denge tutturmuş olması, bu ülkelerde iktidarı elinde tutan komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının kesin olarak bir tarafa yaslanmasına engel olmaktadır. Bu sınıflar her ikisiyle de işbirliğine devam etmeyi, biriyle olan işbirliğini diğeri aleyhine bir koz gibi kullanarak, sömürüdeki payını artırmayı, sınıf menfaatlerine daha uygun bulmaktadırlar.

Emperyalist ülkenin nüfuz dengesi bozulduğu zaman, emperyalist ülkelerden biri diğeri aleyhine etkisini artırdığı zaman, iktidardaki sınıfların nisbeten *"tarafsız"* tavırları da elbette sona erecektir. Ayrıca sözkonusu ülkelerde, bugün komprador burjuvazi ve toprak ağalarının içinde kesin olarak ABD emperyalizmine bağlanmayı veya Sovyet sosyal emperyalizmine bağlanmayı savunan kesimler de mevcuttur.

Şafak revizyonistleri sözkonusu ülkelerde, siyasi bakımdan bağımsız milli burjuva iktidarlarının mevcut olduğunu savunmaya devam ettiler. Hatta, dünyada milli burjuva iktidarının artma eğiliminde olduğunu söylediler. Oysa emperyalizm çağında, geri ülkelerde siyasi bakımdan bağımsız milli burjuva iktidarları genel olarak mümkün değildir. (bazı özel durumlar olabilir). Çünkü, emperyalizm çağında, dünya çapında pazarlar birleşmiştir. Emperyalist dev tekeller, dünyanın her köşesine, ahtapotun kolları gibi ağlarını sermiştir.

Geri ülkelerdeki, sermayesi son derece cılız milli burjuvazinin bunlarla rekabet etmesine en küçük bir ihtimal bile yoktur. Onun için çıkar yol, derhal emperyalistlerle işbirliğine girişmek, ülkenin sömürülmesinden münasip bir pay almaya razı olmaktır. Bu nedenle, geri ülkelerde iktidarı ele geçiren milli burjuvazi ya kendisi derhal komprador burjuvazi haline gelir ya da emperyalizmin ve yerli gericilerin iktisadi, sosyal, siyasi ve askeri baskısıyla iktidardan indirilir; yerini komprador burjuvazi ve toprak ağalarının iktidarı alır.

Lenin yoldaş daha 1916 yılında şöyle demişti:

"*Meta üreten bir toplumda sermaye olmaksızın bağımsız gelişme, hatta hiçbir gelişme sözkonusu olamaz... Sömürgelerin* ***kendi*** *sermayeleri ya hiç yoktur ya da sözü edilmeye değmeyecek kadar azdır ve finans-kapital koşullarında hiçbir sömürge, siyasi bağımlılık şartına uymaksızın sermaye bulamaz.*" (Doğu'da Ulusal Kurtuluş Hareketleri, s. 220)

Lenin yoldaşın sömürgeler için söylediği bu sözler, gerekli değişikliklerle bugün yarı-sömürge ülkeler için de geçerlidir. Çünkü, yine *"meta üreten bir toplumda sermaye olmaksızın bağımsız gelişme, hatta hiçbir gelişme sözkonusu olamaz"*. Yarı-sömürge ülkelerin de *"**kendi** sermayeleri, sözü edilmeyecek kadar azdır."* Yine *"finans-kapital koşullarında"*yız ve bu koşullarda, *"siyasi bağımlılık şartına uymaksızın"*, geri ülkeler, *"sermaye bulamaz"*. Sonuç olarak da, milli burjuvazi bir süre için iktidarı eline alsa bile, en kısa zamanda bir emperyalist ülkenin kollarına kendisini atmak zorunda kalacaktır.

Aynı gerçeğe, Mao Zedung yoldaş daha 1926 yılında işaret etmiştir:

"*Bu sınıf (orta burjuvazi) siyasi bakımdan, tek bir sınıfın, yani milli buruvazinin hâkimiyeti altında bir devletin kurulmasından yanadır.. Ancak, bu sınıfın, milli burjuvazi hâkimiyeti altında bir devlet kurma teşebbüsü hemen hemen imkânsızdır, çünkü bugün dünyada iki büyük güç, devrim ve karşı-devrim, bir ölüm-kalım mücadelesi içine girmiş bulunmaktadır. Her iki taraf da birer büyük sancak dalgalandırmaktadır.*

Bunlardan bir tanesi, Üçüncü Enternasyonal'in dalgalandırdığı ve bütün ezilen sınıfların etrafında toplandığı devrimin kızıl sancağı; diğeri ise Cemiyet-i Akvam'ın dalgalandırdığı ve dünyadaki bütün karşı-devrimcilerin etrafında toplandığı karşı-devrimin beyaz sancağıdır. Ara sınıflar, bir kısmının sola dönerek devrime, diğerlerinin ise sağa dönerek karşı-devrime katılmasıyla, hızla dağılmaya mahkûmdurlar. ***Bu sınıfların 'bağımsız' kalmaları imkânsızdır*** (abç). *Dolayısıyla, Çin'deki orta burjuvazinin, kendisinin önder olacağı bir 'bağımsız' devrim düşüncesi boş bir hayaldir.*" (Seçme Eserler, I. Cilt, I. Kitap, s. 19-20)

Revizyonistler çağımızda, siyasi bakımdan bağımsız milli burjuva iktidarının mümkün olacağı ve artma eğiliminde olduğu iddiasından

vazgeçmediler. Ama bu iddiayı sinsice kamufle etme yolunu tuttular. Sözkonusu broşürdeki *"milli burjuvazinin iktidarda olduğu Arap ülkeleri"* ifadesinin yerine, aynı anlama gelmek üzere *"milliyetçi Arap rejimleri"* ifadesini geçirdiler. Ve *"milliyetçi Arap rejimleri"*nin, ABD emperyalizminin ve Sovyet sosyal-emperyalizminin Ortadoğu'daki nüfuzuna karşı *"tepki göstermekte"* olduklarını iddia ettiler (*"12 Mart'tan Sonra Dünya'da ve Türkiye'de Siyasi Durum"*, s. 22-23).

Revizyonistler, *"bağımsız"* bir milli burjuva iktidarını Türkiye'de de mümkün görmektedirler. Orta burjuvaziye bu kadar kur yapmalarının sebeplerinden biri de budur. Fakat, Mao Zedung yoldaşın deyimiyle *"boş bir hayal"* peşinde koşuyorlar!

23. Şafak Revizyonistleri, Orta Burjuvazinin, Komprador Büyük Burjuvazi ve Toprak Ağaları Klikleriyle *"Bir Arada Durabileceğini"* Reddediyor

"12 Mart'tan Sonra Dünyada ve Türkiye'de Siyasi Durum" broşüründe şöyle diyorlar: "*Büyük burjuvazi ve orta burjuvazi bir arada duramaz.*" (s. 56)

Bu bir genellemedir. Bazı özel şartlarda doğru olabilecek olan bir ifade, genellendiği zaman tamamen yanlış olur. Bu, orta burjuvazinin sınıfsal karakterinin inkârıdır. Bu revizyonistler, Marksizm-Leninizm'in orta burjuvazi hakkındaki yargısını bilmiyor olamazlar; *"orta burjuvazi zaman zaman devrim saflarına, zaman zaman karşı-devrim saflarına katılır. Bir kanadı devrim saflarına katılırken, bir kanadı da karşı-devrim saflarına katılabilir vb."*

Revizyonistler bir çırpada dünya tecrübesini çiğneyip geçiyorlar ve onun yerine kendi gerici ütopyalarını koyuyorlar. Ülkemizin gerçekleri de, milli karakterdeki orta burjuvazinin, güçlü bir devrimci siyasi hareket olmadığı dönemlerde, uzun yıllar, komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliklerine yamandıklarının sayısız örneklerini vermektedir.

"Büyük burjuvazi ve orta burjuvazi bir arada duramaz" ifadesi, ülkemizin gerçeklerine de aykırıdır. Çin'de orta burjuvazinin, birçok defalar Guomindang gericilerinin peşinden gittiğine Mao Zedung işaret

etmektedir. Yukarıdaki ifade, Çin Devrimi'nin objektif gerçekleriyle de çelişmektedir.

Orta burjuvaziye layık olmadığı bir nitelik atfetmek, revizyonist hainlerin orta burjuvaziye bel bağlama eğilimlerinin başka bir görüntüsüdür.

24. Şafak Revizyonistleri Hâkim Millet Milliyetçiliği Güdüyor, Kürt Milletinin Kendi Kaderini Tayin Hakkını İmkânsız Hale Getiriyor

Revizyonistlerin Milli Meseleyle ilgili görüşlerini ayrı bir broşürde eleştirdiğimiz için, burada meseleye kısaca dokunacağız.

Şafak Revizyonistleri, Kürt hareketini bir milli hareket olarak görmüyor. Onu **sadece**, milli baskılara ve zulme karşı yönelmiş bir halk hareketi olarak değerlendiriyor. Halk hareketiyle milli hareket arasındaki muazzam farkı siliyor (Bak: Program Taslağı, madde: 10-25). Milli baskıyla sınıf baskısını, milli çelişmeyle sınıf çelişmesini bir ve aynı şey gibi gösteriyor. Böylece, Kürt burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının, sınıf çelişmelerini ve şiarlarını bir yana iterek Kürt işçi sınıfını ve emekçilerini aldatmak çabalarına destek oluyor.

Öte yandan Şafak Revizyonistleri, *"Ulusların kendi kaderini tayin hakkı"* kavramını akıl almaz bir şekilde çarpıtarak, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını imkânsız hale getiriyor. *"Milletlerin kendi kaderini tayin hakkını", "Halkın kendi kaderini tayin hakkı"* şekline, bir zamanlar Buharin tarafından Lenin'e karşı savunulan bir formülasyona dönüştürerek, sonra da *"Halkın kendi kaderini tayin hakkı"*nı binbir şarta bağlayarak, *"Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını"* alçakça çiğniyor. (Bak: Program Taslağı, Madde 52).

"*Marksist-Leninist hareket,* ***Kürt halkının kendi kaderini*** [abç]*/ tayin hakkının... savunucusudur.*" (*"12 Mart'tan Sonra Dünyada ve Türkiye'de Siyasi Durum"*, s. 74)

"***Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını*** [abç] ***tavizsiz olarak savunacağız.***" (aynı broşürde, s. 72)

"***Kürt halkının kaderini tayin hakkını*** [abç] *savunmaya ısrarla devam etmeliyiz.*" (*"Kızıl Siyasi İktidarın Kurulması Meselesi Üzerine"*)

Buharin tarafından savunulan *"Halkın Kendi Kaderini Tayin Hakkı"* ile Lenin yoldaşın savunduğu *"milletlerin kendi kaderini tayin hakkı"*, tamamen farklı şeylerdir. Birincisi, **halkın devrim yapma hakkı** anlamına gelir; ikincisi ise, milletin ayrı bir devlet kurma hakkı anlamına gelir. Şafak Revizyonistleri Kürt halkının devrim yapma hakkını savunuyor (!) İşte milli meseleye getirdikleri çözüm budur. Ve bu, Türk milletinin mevcut devlet kurma imtiyazının devam etmesini sinsi bir şekilde savunmaktan başka bir şey değildir. Türk hâkim sınıflarına yardakçılıktır. Kürt milleti aleyhine mevcut olan eşitsizliği tasvip etmektir.

Şafak revizyonistlerinin, hâkim ulus milliyetçiliğini belgeleyen bir bölümü, milli meseleyle ilgili broşürümüzden buraya aynen alıyoruz:

[Şafak revizyonistleri, tarihte Kürt milletine ve diğer azınlık milliyetlere yapılan milli baskıları tasvip ediyor. M. Kemal'in Sivas Kongresi'nde *"Türkiye'de Türkler ve Kürtler yaşar"* demesini alkışlıyor. İsmet İnönü'nün Lozan'da *"Ben Türkler'in ve Kürtler'in temsilcisiyim"* demiş olmasını, hararetle karşılıyor ve bunları kendisine dayanak yapıyor. Türk hâkim sınıflarına sanki şöyle sesleniyor: Bakın, Kürtlerin varlığını Atatürk ve İnönü de tanıdı. Bizim yaptığımız da budur! Bunda kızılacak ne var?

Revizyonist hainler, bir milletin varlığını tanımakla milli meseleyi hallettiklerini sanıyorlar. Komünistler, milli meselede, her milliyetin ve her dilin mutlak eşitliğini savunurlar; milliyetler ve diller arasındaki her türlü eşitsizliğe, imtiyaza karşı çıkarlar. Devlet kurma hakkı konusunda da milletlerin eşitliğini isterler. *"Milletlerin kendi kaderini tayin hakkını"* kayıtsız, şartsız savunmaları buradan gelir.

Oysa burjuvazi, her fırsatta, kendi milliyeti lehine eşitsizlik ister, imtiyaz ister, diğer milletlerin en tâbi haklarını çiğner vs... Hâkim milliyetin burjuvazisi başka milletlerin varlığını tanıyabilir, hatta mecbur kaldığı zaman, ona bazı haklar da verebilir. Irak'taki Arap burjuvazisi gibi. Ama, her fırsatta bu hakları çiğner, her fırsatta, başka milliyetleri ezmek ister. Komünistlerle burjuvaziyi ayıran, azınlık milliyetin varlığını tanıyıp tanımamak değildir.

Kaldı ki, M. Kemal Sivas Kongresi'nde merkezi otorite diye bir şeyin mevcut olmadığı veya iyice çöktüğü şartlarda Kürtlerin varlığından sahte bir edayla bahsederek, gerçekte, Kürt milliyetinin muhtemel bir ayrılma hareketini engellemek istemiş, kendi kaderini tayin hakkına set çekmiştir. Onların Türk burjuvazisinin ve toprak ağalarının boyunduruğuna razı olmalarını sağlamak istemiştir.

M. Kemal'in bütün hayatı **Kürt** milletine ve diğer milliyetlere baskı ve zulüm örnekleriyle doludur. Türkiye'de, milli meselede komünistlerin kendilerine destek edinemeyeceği biri varsa, o da M. Kemal'dir. Hatta Türkiye'de, en başta mücadele edilecek milliyetçilik, hâkim ulus milliyetçiliği olan M. Kemal milliyetçiliğidir.

İnönü'nün Lozan Konferansı'nda Kürtlerin de temsilcisi olduğunu iddia etmesi, Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkına açıkça bir saldırıdır. Kürt milletinin kaderini dışardan tayin etme alçaklığıdır. Kürt milletinin oturduğu bölgeyi Türkiye sınırlarına yani Türk burjuvazisinin ve toprak ağalarının hâkimiyet alanına, emperyalistlerle pazarlık yaparak dâhil etmek kurnazlığıdır! Ve Türk milliyetçiliğinin en azgın bir biçimde ortaya çıkmasıdır. Revizyonist hainlerin kendilerine dayanak yaptıkları şey budur işte!

Kürt milliyetçiliğine bazı tavizlerde bulunan bir Türk milliyetçiliği; Şafak revizyonistlerinin milli meselede yaptıkları bütün gevezeliklerin ve şarlatanlıklarının özeti budur.]

25. Kemalizm Mirasçılığı

Şafak revizyonistlerinin Türkiye tarihini nasıl Mihrici bir gözle değerlendirdiklerini, Kemalizm dalkavukluğu yaptıklarını ayrı bir broşürde ele alacağız. Burada kısaca şunu belirtelim ki, Kemalist hareketin değerlendirilmesinde Şafak revizyonistleri, reformcu burjuvazinin sözcülerinden olan Ecevit'ten daha sağda ve Kemal Satır grubuna daha yakındır. Ecevit'in bile kabul etmek istemediği mirasa, Şafak revizyonistleri, aç gözlü miras düşkünlerinin psikolojisiyle sarılmakta ve bu "değerli" mirası sağa sola reklam etmeye çalışmaktadırlar.

Kemalistlerin *"tam bağımsızlık"* ilkesi, *"yarı-sömürge"* yapıyı seve

seve kabullenmek anlamına gelir ve komünistlerin bunda sahip çıkacakları hiçbir şey yoktur. Kemal Satır'a layık bir mirastır bu. Bize gelince, biz, her milliyetten emekçi halkın, yiğit işçilerimizin ve köylülerimizin mücadelelerinin mirasçısıyız. Kemalistlerin Kurtuluş Savaşı'nda başına geçerek köreltikleri, daha sonraları da her fırsatta hunharca ezdikleri kitlelerin tükenmez enerjilerinin, destanlar dolduran yiğitliklerinin, sönmez mücadele azimlerinin, yakıcı sınıf kinlerinin mirasçılarıyız.

Şafak revizyonistlerinin miras diye ellerinde tuttukları şeyin gerçek mahiyetlerini emekçi kitleler iyi bilirler. O miras, köylülerimizin ensesine dayanmış jandarma dipçiğidir, karakol dayağıdır, toprak ağalarının kırbaçıdır, kitleler için açlık ve felaket getiren her şeydir. Azınlık milliyetlere zulümdür. İngiliz, Fransız ve Alman emperyalistleriyle "sınıf kardeşliği" nişanesidir! O mirası elinizde tuttukça, emekçi kitleler size nicedir içinde taşıdıkları yaman bir öfkeyle bakacaklardır.

26. TKP Mirasçılığı

Şafak revizyonistleri TKP'nin, M. Belli'ye, H. Kıvılcımlı'ya ve Yakup Demir'e layık revizyonist geçmişinin mirasçılığını da kimseye bırakmıyor. TKP konusundaki görüşlerimizi de ayrı bir broşürde ele aldığımız için burada üzerinde durmuyoruz. Kısaca belirtelim ki, TKP, Mustafa Suphi yoldaşın ölümünden sonra, kesin sağcı ve revizyonist bir çizgi izlemiştir. Partinin önderliğini ele geçiren Şefik Hüsnü, Kemalistlerden sosyalist devrim yapmalarını bekleyecek kadar Marksizm-Leninizm'den uzaklaşmıştır.

Şefik Hüsnü önderliğindeki TKP, köylülerin devrimci rolünü asla kavramamıştır; işçi-köylü ittifakını asla kavramamıştır; daima burjuvaziyle ittifak kurmaya çalışmış ve daima da bunun cezasını çekmiştir, ama bu cezayı işçi sınıfımıza ve yoksul köylülerimize de çektirmiştir; Şefik Hüsnü önderliğindeki TKP, Kemalist iktidara sonsuz bir sadakat beslemiştir; silahlı mücadele yolunu reddetmiştir; önce Kemalist iktidarın tedrici devletleştirmeler yoluyla sosyalizme (!) varmalarını beklemiş, sonra da hayal kırıklığına uğrayarak Kemalistlerin sosyalist devrim için şartları olgunlaştırmasını beklemeye koyulmuştur; Kemalist iktidarın azınlık milliyetlere yönelen zulüm ve baskılarını alkışlamıştır.

Bu miras, bizim aç gözlü miras düşkünü bezirgânlara pek yakışıyor. TKP mirasında, kendi revizyonist tezlerini destekleyecek pek çok şey bulacaklarına eminiz. Fakat, komünizm davasına gerçekten bağlı bir hareket böyle bir mirası reddeder. Biz Mustafa Suphi yoldaşın ve onun önderliğindeki TKP'nin mirasçısıyız. Komünizm davasına, devrimci yürekten bağlı, ama revizyonist önderlik yüzünden inançları ve enerjileri yanlış yollara kanalize edilmiş işçi, köylü ve aydın kadroların, subjektif olarak kafalarında ve yüreklerinde taşıdıkları "devrim" ve "komünizm" ateşinin sarsılmaz inancının mirasçılarıyız.

27. Şafak Revizyonistleri, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'nin Sınıfsal Niteliğini İnkâr Ediyorlar

Şafak revizyonistlerine göre *"Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi bütün insanlığın ortak malıdır"*. Revizyonist hainler, **dünya işçi sınıfının malı** olan Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'ni, sınıflar karşısında tarafsız olan ve hangi sınıfın elinde ise o sınıfa hizmet veren üretim araçlarına, matbaa makinasına benzetmektedirler.

Şafak revizyonistleri, her komünistin bilmesi gereken ve Marksizm-Leninizm'in alfabesi olan en ilkel gerçekleri bile çiğnemekte tereddüt etmiyorlar. Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'nin iki karakteri vardır; biri sınıfsal karakteridir, yani bir sınıfın, proletaryanın hizmetinde olmasıdır; ikincisi de, pratik karakteridir, yani sınıf mücadelesi, üretim mücadelesi ve bilimsel deney pratiğinden doğması ve tekrar pratiğe uygulanabilir olmasıdır.

Revizyonistler, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'nin en önemli özelliğinden, sınıfsal karakterinden koparmışlar; böylece onu proletaryaya ne ölçüde hizmet ediyorsa, burjuvaziye ve toprak ağaları sınıfına da aynı ölçüde hizmet edecek *"ilahi bir ahlak felsefesi"* durumuna düşürmüşlerdir. Kaldı ki, her ahlak felsefesinin bile bir sınıfsal karakteri vardır. Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'ni bu kadar bayağılaştırabilmek, büyük bir kabiliyet (!), çok ince ve kıvrak bir zekâ ister ki, o da bizim revizyonistlerimizde bol bol mevcuttur.

Üretim araçları sınıflar karşısında tarafsızdır. Hangi sınıf eline ge-

çirmişse, üretim araçları o sınıfa hizmet eder. İşçi sınıfı iktidarı eline geçirdiği zaman üretim araçlarını yakıp yıkmaz, onu bir avuç sömürücü sınıfın elinden alır, proletaryanın ortak mülkiyeti haline getirir. Böylece üretim araçları, üretim ilişkileriyle yani kollektif üretimle uygunluk kazanarak geniş ölçüde serpilip gelişme olanağı bulur.

Oysa Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi, ortaya çıktığı günden beri, burjuvazi ve bütün sınıfların düşünceleriyle çatışma halindedir; proletaryanın elinde bir silah, hem de en önemli bir silahtır. Gerici sınıfların işine asla yaramadığı gibi, onların sınıf olarak ölümü de bu silahla gerçekleşir. Gerici sınıflar ve hatta proletaryanın bir kısım müttefikleri bazen bu silahın taklitlerini yaparak piyasaya sürerler ama bu, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'nin sınıfsal karakterini gölgeleyemez.

Çünkü, diğer sınıfların Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi diye piyasaya sürdükleri şey, gerçekten kendi sınıflarının düşüncesidir ve proletaryanın gözünü boyamak için, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'yle cilalanmıştır. Proletarya diktatörlüğü altında da Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi diğer sınıfların düşünceleriyle çatışma halindedir ve yine proletaryanın hizmetindedir.

Ne zaman ki, bütün sınıflar ortadan kalkar, bir sınıf hâkimiyeti aracı olan devlet ortadan kalkar, toplumlar bayraklarının üzerine *"herkesten gücüne göre herkese ihtiyacına göre,"* şiarını yazarlar, yani yüce uyum dünyası olan komünizme ulaşılır, o zaman Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi de bütün insanlığın ortak malı haline gelir. Çünkü artık sınıflar yoktur, çünkü artık proletarya da yoktur. Çünkü artık sınıf mücadelesi de yoktur.

Artık Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi, üretim mücadelesinde ve bilimsel deney mücadelesinde, yani insanlığın tabiatla mücadelesinde, insanlığın hizmetinde olacaktır. Bugün dünyamızda insanlık, sınıflara bölünmüştür ve bu sınıflar arasında kıyasıya bir mücadele vardır; proletarya, elinde Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi silahıyla toplumun bir kesimini arkasında toplamış gericiliğe karşı bir ölüm-kalım savaşı vermektedir.

Tam böyle bir ortamda, revizyonistler, proletarya ve müttefiklerini bu silahtan şüpheye düşürecek şekilde *"Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi bütün insanlığın ortak malıdır"* diyorlar. Eğer bu yaptıkları kötü niyetlerinden değilse, düpedüz aptallıklarındandır.

28. Şafak Revizyonistleri, Demokratik Halk Diktatörlüğü Sosyalizm ve Komünizm Öğretisini Akıl Almaz Şekilde Tahrif Ediyorlar

Önemli olduğu için, Program Taslağı'mn bu konuyla ilgili maddelerini ve bu maddelerin eleştirisini aynen aktarıyoruz.

"36. Yarı-sömürge, yarı-feodal toplumumuzda başlıca çelişmeler şunlardır: 1) Emperyalizmle ülkemiz arasındaki çelişme. 2) Geniş halk yığınlarıyla feodalizm arasındaki çelişme. 3) Proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişme. 4) Hâkim sınıflar içindeki çelişme."

"37. Bütün bu çelişmelerin ortadan kalkması ve halkımızın sömürü ve zulümden kurtulması sosyalizmle gerçekleşecektir."

"Bütün bu çelişmelerin ortadan kalkması [abç]... *sosyalizmle gerçekleşecektir."* Bilindiği gibi, farklı çelişmelerin farklı çözüm yolları vardır. Emperyalizmle (ülkemiz değil ama) halkımız arasındaki çelişme, devrimci milli savaşla (milli devrimle) çözülür. Geniş halk yığınlarıyla feodalizm arasındaki çelişme, devrimci iç savaşla (demokratik devrimle) çözülür.

Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde emperyalizme karşı mücadele ile feodalizme karşı mücadele yani milli devrimle demokratik devrim birbirinden ayrılmaz; bunlar birbirine sıkı sıkıya ve kopmaz bağlarla bağlıdır. Fakat şartlara göre, bu iki çelişmeden bazen biri, bazen öteki ön plana geçebilir. Emperyalizmin dolaylı yönetimi altında bulunan yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde, feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişme baş çelişme olduğu halde, emperyalizmin askeri işgaline uğrayan bu gibi ülkelerde milli çelişme ön plana geçer ve baş çelişme haline gelir.

Ama her iki halde de bu iki çelişmenin çözümü birbirinden ayrılmaz. Demek oluyor ki, ilk iki çelişmenin *"çözülmesi" "sosyalizmle"* değil, daha önce demokratik halk devrimiyle gerçekleşecektir. Sözkonusu olan

ülke Türkiye, sözkonusu *"hâkim sınıflar"* Türkiye'nin hâkim sınıfları olduğuna göre, Türkiye'de bunların *"hâkim"* durumuna son verildiği andan itibaren, *"hâkim sınıflar içindeki çelişme"*den de artık söz edilemez.

Bugün hâkim sınıflar kimlerdir? Büyük komprador burjuvazi ve toprak ağaları. Bunlar demokratik halk devrimiyle *"hâkim"* mevkilerinden alaşağı edildiği zaman, hâkim sınıflar kimler olacaktır? Esas itibarıyla işçi sınıfı ve köylüler, şehir küçük-burjuvazisi, milli burjuvazinin devrimci kanadı. Bu ittifak içindeki hâkim sınıf ise proletarya olacaktır. Açıktır ki, demokratik halk iktidarının hâkim sınıfları arasındaki çelişme, artık eski anlamdaki hâkim sınıflar içindeki çelişmeden tamamen farklıdır. Ve devrimci halkın kendi içindeki, *"halk içindeki"* antagonist olmayan ve barışçı metotlarla çözümlenebilen çelişmedir.

"Sosyalizmle çözülecek" çelişme, bu dört çelişmeden sadece, *"proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişme"*dir (başka bir ifadeyle emekle sermaye arasındaki çelişmedir). Bir noktayı daha belirtelim: Taslakta, çelişmenin çözülmesinden değil *"ortadan kalkması"*ndan söz ediliyor.

Ne komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları, ne de milli burjuvazi, ne demokratik halk devrimiyle ve ne de sosyalist devrimle tamamen ortadan kaldırılabilir. Bunlar, proletarya diktatörlüğü gerçekleştikten ve hatta üretim araçlarının tamamının kollektif mülkiyete dönüşümü tamamlandıktan sonra da ideolojik ve kültürel alandaki varlıklarını devam ettirirler. Proletarya diktatörlüğü altında devrimin devam ettirilmesinin sebebi budur.

Bunların kaynağını Lenin yoldaş *"'Sol' Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı"* adlı eserinde göstermiştir. Bütün dünyada emperyalizmin ve gericiliğin kökü kazınmadıkça, proletaryanın zafer kazandığı bir ülkede, devrilen gerici sınıflar mevcudiyetlerini koruyacaklar, devam ettirecekler, pusuda bekleyecekler ve devrimi karşı-devrime dönüştürmek için fırsat kollayacaklardır.

Bunlarla proletarya arasındaki çelişmenin *"ortadan kalkması"* ancak komünizmle mümkün olacaktır. Çelişmenin çözülmesiyle kastedilen şey, bugün ilk üç çelişmede çelişmenin tâli yönünün esas yön; esas yönünün de tâli yön haline gelmesidir. Çelişmelerin *"ortadan kalkması"* ise, artık bunların mevcut olmaması, tamamen yok olması, ne tâli yönün, ne de hâkim yönün bulunmaması anlamına gelir.

Demokratik halk devrimi bugün çelişmenin esas yönünü teşkil eden emperyalizmi, komprador burjuvaziyi, toprak ağalarını tâli yön; çelişmenin tâli yönünü teşkil eden proletaryayı ve diğer halk sınıflarını ise esas yön haline getirecektir, ama bu çelişmeyi ortadan kaldırmayacaktır. Sosyalizm bugün çelişmenin tâli yönü olan, proletaryayı esas yön, milli burjuvazi de dâhil bütün burjuvaziyi tâli yön haline getirecektir, ama bu çelişmeyi tamamen ortadan kaldırmayacaktır.

Proletarya iktidarı altında ve sosyalizm kuruculuğu döneminde ve hatta üretim araçlarının sosyalist mülkiyete dönüşümü tamamlandıktan sonra da o ülkenin proletaryasıyla emperyalizm, **bütün** burjuvazi ve toprak ağaları arasında çelişme mevcut olacaktır (özellikle ideolojik alanda).

Ama o ülke açısından proletarya bu çelişmenin esas yönünü, diğerleri ise tâli yönünü teşkil edeceklerdir. Hatta çelişmenin tâli yönünü teşkil edecek olan gericiler arasında da çelişme mevcut olacak ve devam edecektir. *"Bütün bu çelişmelerin **ortadan kalkması**"* [abç] *"sosyalizm"*le değil, komünizmle *"gerçekleşecektir"*! Taslaktaki cümleye neresinden baksak yanlıştır. Marksizm-Leninizm'e aykırıdır.

"*37. ... halkımızın sömürü ve zulümden kurtulması sosyalizmle gerçekleşecektir.*"

*"Halkımızın sömürü"*den kurtulmasının sosyalizmle gerçekleşeceği doğrudur. Demokratik halk iktidarı döneminde, milli burjuvazi ve onun mülkiyeti mevcut olacağına göre sömürü de, aşırı ölçülere varmamakla beraber mevcut olacaktır. Hatta küçük üretimin mevcudiyeti bile, belli ölçülerde sömürünün mevcutiyeti demektir. Bu nedenle proletarya iktidarı altında da, üretim araçlarının kollektif mülkiyete dönüştürülmesi tamamlanmadığı müddetçe, sömürü **kısmen** devam edecektir.

Her alanda üretim araçlarının kollektif mülkiyeti gerçekleştikten sonra, artık sömürüden söz edilemez. Artık sosyalizmin evrensel parolası, *"herkesten gücüne göre, herkese emeğine göre!"* parolası bir gerçek haline gelmiştir. Sömürünün kaynağı olan üretim araçlarının bir grup insanın elinde olması sona ermiş, bunlar, toplumun ortak mülkü haline getirilmiştir. Sömürünün kaynağı kurutulmuştur.

Fakat cümlenin ikinci kısmı, *"halkımızın zulümden kurtulması sos-*

yalizmle gerçekleşecektir"!!! ifadesi tamamen sakattır. Bu, demokratik halk diktatörlüğü sisteminde zulmün mevcut olacağını dolaylı olarak kabul etmektir. Zulüm nedir? Zulüm, gericilerin yani bugünkü hâkim sınıfların halk sınıflarına uyguladığı baskı ve zorbalıktır. Gerici şiddettir. Gerici sınıflar bu şiddete ve zorbalığa, sömürülerini devam ettirmek için, hâkim mevkilerini korumak ve ebedileştirmek için başvuruyorlar.

Bu bakımdan onların halk sınıflarına karşı gösterdiği şiddet, aynı zamanda haksızdır. Bu haksız ve gerici şiddet neyle uygulanıyor? Hâkim sınıfların muhafızlığını meslek edinmiş daimi orduyla, polis teşkilâtıyla, hapishanelerle, vs... Bilindiği gibi hâkim sınıflar, halka karşı, öteden beri daima iki silah kullanagelmişlerdir: *"Cellat ve papaz"*. Zulüm aracı işte bu *"cellat"*tır. Proletarya önderliğinde muzaffer bir halk devrimi, *"cellat"*ı da, *"papaz"*ı da o ülkenin bağrından fırlatıp atacağına göre, zulüm nerede kalacaktır?

Evet demokratik halk devriminden sonra da (ve hatta sosyalist devrimden sonra da) **şiddet** ortadan kalkmayacaktır. Ama, bu şiddetin niteliği tamamen değişiktir. Bu şiddet, proletaryanın ve halk sınıflarının, eski düzeni geri getirmek isteyen gerici sınıflara karşı kullandığı devrimci şiddettir.

Bu şiddet, tarihi açıdan meşru ve haklıdır. Bu *"zulüm"* müdür? Gericilere sorarsanız öyledir ama, bize sorarsanız bu, en tabii, en kaçınılmaz bir şeydir, haklı ve ilerici bir şeydir ve asla zulüm değildir! Tersine, zulmü geri getirmek isteyenlere karşı halkın verdiği bir cezadır. Program Taslağı, demokratik halk diktatörlüğü sisteminde zulmün mevcut olacağını dolaylı olarak kabul etmekle gericilerin paraleline düşmüyor mu?

"*59. Hareketimizin nihai hedefi, insan üzerindeki her türlü sömürü ve zulmü ortadan kaldırmak, halkımızı sınıfların kalmadığı bir dünyada en büyük ve en mutlu geleceğe, komünizme ulaştırmaktır.*"

Aynı ifade Tüzük Taslağı'nın temel ilkeler bölümünde de geçiyor:

"*Partimizin nihai hedefi, her türlü sömürü ve zulmü ortadan kaldırarak sınıfsız toplumu yani komünizmi gerçekleştirmektir.*"

Yukarıdaki ifadeyle Program (ve Tüzük), 37. maddenin de gerisine düşmüştür. Sömürü ve zulmün ortadan kaldırılması, bir çırpıda hareke-

timizin nihai hedefi oluyor. Yani sömürünün ve zulmün ortadan kaldırılması, komünizme erteleniyor. Yani hem demokratik halk diktatörlüğü sisteminde, hem de proletarya diktatörlüğü sisteminde *"zulüm"* mevcut! Üstelik, sosyalizm, *"sömürü"*yü de muhafaza ediyor! Ya bu *"sosyalizm"*, *"İsveç sosyalizmi"* cinsinden bir şeydir, ya emperyalistler ve gericiler *"sosyalizm en büyük sömürü ve zulüm düzenidir"* derken haklıdırlar. Ya da Taslağı kaleme alan arkadaş, kullandığı kavramların gerçek anlamından habersizdir.

Tekrar edelim: Sosyalist toplumda **sınıflar** ve proletaryanın diktatörlük aracı olarak **devlet** mevcut olmakla birlikte ne sömürü vardır ne de zulüm. Sömürü, sosyalizmin inşasıyla birlikte ortadan kalkar. İlke: *"Herkesten gücüne göre, herkese emeğine göredir"*. *"Herkesin emeğine göre"* aldığı bir toplumda sömürüden söz etmek bu ilkenin kavranmadığını gösterir. Zulüm ise, daha, demokratik halk iktidarının (ki bu bir halk cumhuriyetidir) gerçekleşmesiyle birlikte ortadan kalkacaktır.

Yani ne demokratik halk diktatörlüğü sisteminde ne de proletarya diktatörlüğü sisteminde zulüm söz konusudur. **Zulüm**, bir avuç sömürücü ve gerici sınıfın, devrimci halkı ezmesidir. Eğer halkın ve proletaryanın gericiler üzerindeki diktatörlüğü de zulüm olarak görülüyorsa, bu son derece yanlıştır. Bu, gericilerin ağzıdır.

Komünizm dünyasının, *"sınıfların kalmadığı bir dünya"* olacağı doğrudur. Ama bundan ibaret değildir. Komünizm dünyasında sınıflarla birlikte, uzlaşmaz sınıf çelişmelerinin ürünü olan, hâkim sınıfların diğer sınıflar üzerindeki baskı aracı olan, sosyalizmde proletarya diktatörlüğünün aracı olan **devlet** de ortadan kalkacaktır. Çünkü, sınıfların tamamen ortadan kalkmasıyla proletaryanın artık devlete de ihtiyacı kalmayacaktır.

Öte yandan komünizm aşamasında, yani *"bireylerin işbölümüne ve onunla birlikte kafa emeğiyle kol emeği arasındaki çelişkiye kölece boyun eğişleri sona erdiği zaman; emek sadece bir geçim aracı değil, ama kendisi birinci hayati ihtiyaç haline geldiği zaman; bireylerin çeşitli biçimlerde gelişmeleriyle üretici güçler de arttığı ve bütün kollektif zenginlik kaynakları gürül gürül fışkırdığı zaman, ancak o zaman... toplum, bayraklarının üstüne şunu yazabilecektir: 'Herkesten yeteneğine göre ve herkese ihtiyacına göre!'"* (Marks).

Demek ki, komünizm dünyasının özelliği, sadece sınıfların ortadan kalkması değil, sınıflarla birlikte sınıf tahakkümünün de ortadan kalkması, *"herkesten yeteneğine göre, herkese emeğine göre!"* şiarının yerini, *"herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre"* şiarının almasıdır. Taslak, ele aldığımız maddeleriyle, demokratik halk diktatörlüğü sistemine ve sosyalizme gericilerin yakıştırdığı nitelikleri aynen onayladıktan başka, komünizmi de onun en önemli özelliklerinden koparmıştır.

29. Bazı İftiralar Üzerine

Şafak revizyonistleri, panik içinde, bizi eleştiren, daha doğrusu bize bazı iftiralar savuran bir paçavra yayınladılar. Oradaki bazı iftiralara ve karamalara kısaca dokunmak gerekiyor:

Legal yayıncılık faaliyetinin **esas olmaması** gerektiğini savunduğumuz için, *"gazeteyi ve dergiyi kapatmayı ve bütün kadroları fare deliğine tıkmayı savunuyorlardı"* diyorlar. Yayın faaliyetini hiçbir zaman reddetmediğimizi, sadece bir komünist hareketin faaliyetinin yayınevi faaliyeti derekesine düşürülmesine karşı çıktığımızı daha önce belirttik. Zaten, yayın faaliyetini nasıl anladığımızı bundan sonraki pratiğimizle de göstereceğiz.

Revizyonist hainler, bize iftira ederken kendi pisliklerini de ortaya dökmüş oluyorlar: İllegal faaliyetin esas olmasını istemek, burjuva kanunlarına bir köpek sadakatiyle bağlı olan bu hainlerin gözünde, *"kadroları fare deliğine tıkmak"* oluyor. Kendini pek beğenmiş bu entelektüel baylar şöyle diyorlar: *"Kendilerinin burjuva kafalarına işçi sınıfının ideolojisini taşıyan, mücadeleye sokan bu yayın organları değil miydi?"* Kimin burjuva kafasına sahip olduğuna, bu eleştirileri okuyanlar karar vereceklerdir herhalde.

Yayın organlarımızın, işçi sınıfı ideolojisi adına, biraz Marksizm-Leninizm'le cilalanmış, ama su katılmadık burjuva ideolojisini taşıdığını da, yine Marksizm-Leninizm'e yabancı olmayan herkes kolayca kavrayacaktır. Bizim, Marksizm-Leninizm'i, sizin yayın organlarınızdan öğrendiğimiz iddiasına gelince; bunda biraz doğruluk payı vardır baylar! Çünkü insan, kötü hocalardan da iyi dersler öğrenir. Böyle ho-

calardan insan, ne yapmaması gerektiğini, neyi savunmaması gerektiğini öğrenir ki, bu da iyi bir derstir.

PDA ve Şafak revizyonizmi bizim kötü hocalarımız oldu. Bu hocalardan biz, iyi dersler çıkarttık. Ve bu iyi dersleri, hocalarımızın kötü telkinlerine karşı mücadele ederek sindirdik. Bu anlamda PDA ve Şafak revizyonizmi, Marksizm-Leninizm'i kavramamıza yardım etmiştir. Eğer, uysal uysal, hocalarımızın arkasından gitseydik, biz de şimdi sizler gibi, revizyonist hainler olur çıkardık.

PDA revizyonizminin, geçmişte, Sovyet sosyal-emperyalizmine elini uzatmış olmasını eleştirdiğimizden öfkeye kapılarak şöyle diyorlar: *"Bunların ithamı beş yaşındaki bir çocuğa neden onbeş yaşındaki bir çocuk gibi düşünmüyorsun... ithamı ile özünde birdir"* Acınacak bir fikir zavallılığı! Stalin yoldaş *"insanın bilincini sosyal yaşantısı tayin eder"* der. Ne kadar doğru bir söz. Şafak revizyonistlerinin burjuva gibi düşünmekten niçin bir türlü kurtulamadıklarının cevabı işte Stalin yoldaşın bu cümlesidir.

Beş yaşındaki bir çocuk, normal gelişme seyri içinde, onbeş yaşında bir genç haline gelir. Bu son derece tabii bir şeydir. Ama beş yaşındaki bir eşek, hiçbir zaman ve hiçbir yerde onbeş yaşındaki bir genç haline gelmez. Bunun gibi, revizyonizm **büyüyerek** "Marksizm-Leninizm" haline gelmez. Burjuva baylar, Marksizm-Leninizm'i revizyonizmin gelişmesinin tabii sonucu ve uzantısı olarak görüyorlar. Doğru düşünceyi yanlış düşüncenin gelişmesinin tabii sonucu ve uzantısı olarak görüyorlar.

Genç bir komünist hareket, revizyonist hareket demek değildir. Genç bir komünist hareketin tecrübesi azdır, henüz zayıftır, mücadele yeteneği sınırlıdır; ama her şeye rağmen doğru bir çizgi izler. Bilmediği ve tecrübesinin yetişmediği konularda yanlışı savunmaz. Sadece doğruyu zamanla ve adım adım kavrar. Bir komünist hareketin her dönemde hataları da olur. Ama hatalar hiçbir zaman ağır basmaz, vahim değildir ve en kısa zamanda düzeltilir.

Marksizm-Leninizm, revizyonizme karşı mücadele edilerek gelişir, revizyonizm reddedilerek gelişir. Anlıyor musunuz? Yani siz *"eşekliği"* reddetmedikçe, *"eşeklik"*le mücadele etmedikçe, ne kadar bü-

yürseniz büyüyün, *"adam"* olamazsınız. Sadece daha yaşlı bir *"eşek"* olursunuz, o kadar!

Revizyonistler, bizim önceleri *"Tasfiyeciler"*le birlik olduğumuzu ve hareket saflarında özeleştiri yaparak kaldığımızı söylüyorlar. Bizi onlarla birlikte göstermek isterken, düpedüz yalancılık ve sahtekârlık etmektedirler. Hele bizim özeleştiri yaparak saflarda kaldığımız iddiası, edepsizliğin son kerteye vardırılmasıdır. Eğer böyle yalan ve dalaverelerle ayakta kalmayı ümit ediyorsanız birer siyasi mevta haline gelmeniz ve etrafa koku yaymaya başlamanız uzun sürmeyecektir.

Revizyonist hainler, bir de bizim *"artık işçiler, köylüler, bütün halkımız kurtuluşun silahlı mücadeleyle olacağını kavramıştır"* dediğimizi iddia ediyorlar. Bizim dediğimiz şudur: Bu cümle DABK Kararı'nda da aynen mevcuttur. *"Bugün ülkemizdeki devrimci mücadele çok önemli bir noktaya, silahlı mücadele yolunu tutmayan bir akımın, bunun adı isterse komünist hareket olsun, kitlelerden tecrit olacağı bir noktaya ulaşmış bulunuyor."*

Bu sizin bize maletmeye çalıştığınız şeyden farklı birşeydir. Bugün Türkiye'de henüz silahlı mücadelenin gereğini kavrayamamış birçok insan, silahlı mücadeleye önderlik eden bir harekete daha fazla güvenmekte, inanmaktadır.

Hele şu nanelere bakın:

"*'Bütün halkımız kurtuluşun silahlı mücadeleyle olacağını kavramıştır' tespiti, proletarya partisinin etki ve tesirini ülkemizde halkımız üzerinde kurmuş olması, halkımızın -özellikle işçi ve köylülerin- siyasi olarak iktidar meselesini kavramış, silaha sarılmaya hazır, teşkilâtlanmış vs. olmasını içerir. Böyle bir durum mu vardır?*"

Bu mantığa göre, Türkiye'de hiç ama hiçbir yerde *"kurtuluşun silahlı mücadeleyle olacağını kavramış"* işçi ve köylü olmaması gerekir. Çünkü, partinin tesiri olmadan kitleler kendi tecrübeleriyle silahlı mücadele zorunluluğunu çıkaramazlar! Peki, baylar tarihteki isyanlar nedir?

Bırakalım uzak geçmişi, proletarya partisinin adını dahi duymayan işçilerin ve köylülerin yakın dönemlerdeki mücadelesi nedir? İşçiler, köylüler, sırf kendi tecrübeleriyle bilimsel sosyalizme ulaşamazlar ama, kurtuluşun silahlı mücadeleyle olacağı düşüncesine, sizin gibi

kendine proleter "devrimci" süsü veren pısırık lafebelerinden çok daha önce ulaşırlar.

Siz, daha, o gerçeği kitaplardan okumadan çok önce işçilerin ve köylülerin bir kısmı kurtuluşun silahlı mücadeleyle olacağını biliyordu. Tekrar edelim: Eğer sizin mantığınız doğru olsaydı proletarya partisinin henüz doğum sancıları içinde olduğu günümüz Türkiye'sinde, hiç ama hiçbir yerde, "kurtuluşun silahlı mücadeleyle olacağını kavramış" işçi ve köylü olmaması gerekirdi. Ve bu, kitlelere alçakça bir iftira olurdu.

Yine bu hainler kurtuluşun silahlı mücadeyle olacağını kavramak için kitlelerin *"siyasi olarak* (ne demekse?) *iktidar meselesini kavramış" **"silaha sarılmaya hazır"**, **"teşkilâtlanmış"*** [abç] (evet, yanlış okumuyorsunuz, ***"teşkilâtlanmış"***) olmasını şart koşuyorlar!

Revizyonistler *"kurtuluşun silahlı mücadeleyle olacağını kavramış"* işçi veya köylüyü değil, komünist partisinin militan bir üyesini tarif ediyorlar. Ve bu tarife uyacak insan ülkemizde parmakla sayılacak kadar az olduğu için, baylarımız böyle, kıçüstü yan gelip yatıyorlar!

Kendi geriliğinizi, kafasızlığınızı, budalalığınızı, uyuşmuşluğunuzu kitlelere maletmeye kalkışmayın bari. Kitleler, sizin gibi yüreksiz burjuvalardan bin kere daha ileridir. Ülkemizde, sizin iddianızın aksine, işçilerin ve köylülerin önemli bir kısmı kurtuluşlarının silahlı mücadeleyle olacağını biliyor. Bunu kendi sınıf mücadelelerinden edindikleri tecrübelerle biliyorlar. Ama kitleler kendilerine önderlik edecek, güven verecek, kararlı, enerjik, akıllı bir komünist önderliğe muhtaçtır! Ve böyle bir komünist önderlik, bugün ülkemizde silahlı mücadelenin alevleri içinde doğup gelişebilir. Mesele budur.

Kurtuluşun silahlı mücadeleyle olacağını bilmek, Marksizm-Leninizm'i bilmek anlamına da gelmez. Hasmının üzerine sopayla veya silahla geldiğini gören bir sıradan insan da elinde-üstünde ne varsa, sağda-solda eline ne geçirirse hasmının beynine indirmeyi düşünür herhalde. Halkımız ise, yıllardır hasmının dipçiği, süngüsü, zindan tehdidi altındadır. Ona onun dilinden konuşmayı niçin düşünemesin?

Bütün bu gevezeliklerinizden bir kere daha anlaşılıyor ki, silahlı mücadele sizin için bir fobidir. Onu uzaklaştırmak, ona yan çizmek için bin

dereden su getiriyor binbir teori icat ediyorsunuz. Yukarıdaki tezleriniz, sizin silahlı mücadeleyi yıllarca geriye erteleyen sağcı ve pasifist çizginizin yeni bir kanıtıdır.

Ve daha şimdiden bu yolda daha da yeni teorilerin uç vermeye başladığını "aman faşizmi kızdırmayalım yoksa mahvoluruz" cinsinden tamamen teslimiyetçi barışçı teorilerin piyasaya sürülmek üzere ambalajlandığını ibretle görüyoruz. Sıkıyönetimin bir darbesinden, illegaliteye daha çok sarılmak ve daha sıkı sarılmak sonucunu çıkarmak yerine, *"çok kadroyu illegaliteye çektik, ondan oldu"* cinsinden gerici sonuçlar çıkarıldığını hayretle izliyoruz. Ve daha bu yolda, ne teoriler uyduracağınızı sabırsızlıkla bekliyoruz!

Kitlelerden kopuk bir silahlı mücadele taraftarı olduğumuzu söylüyorsunuz. Bu iddianızı destekleyecek bir tek cümlemizi, bir tek davranışımızı gösteremezsiniz. Tersine, sürekli olarak, kitlelerin Türkiye şartlarında özellikle köylü kitlelerinin silahlı mücadele için teşkilâtlanması gerektiğini savunduk ve savunuyoruz. Ama size göre, bizzat silahlı mücadele kitle çizgisine (!) aykırı olduğu için, bize yönelttiğiniz suçlamayı tabii karşıladık.

Partiyi ve işçi-köylü ittifakını reddettiğimiz yolundaki iddialarınız, cevap vermeye değmeyecek kadar gülünçtür.

Özetleyelim

Şafak revizyonizmi, görüldüğü gibi, devrimin bütün temel meselelerinde, bir elini revizyonizme, bir elini de Mao Zedung Düşüncesi'ne uzatmıştır. İlkelere bağlı devrimci politikanın yerini tam bir bezirgân kurnazlığı almıştır. Bu kurnaz bezirgânların dükkânında revizyonizm de vardır, Mao Zedung Düşüncesi de... Şartlara göre bazen birini, bazen diğerini, çoğu zaman da her ikisini birden piyasaya sürmektedirler. Ama hangisini piyasaya sürürlerse sürsünler, **pratikte** daima revizyonizmi uygulamaktadırlar. Şafak revizyonizminin bir özelliği de, en sağcı pratiği en mükemmel örnek olarak sunmakta ve kadroları aldatmakta gayet usta olmasıdır.

Böylece Şafak revizyonizminin üç temel özelliğine işaret etmiş oluyoruz: 1) İdeolojide ve politikada en pespaye revizyonist tezlerle Mao

Zedung Düşüncesi'ni bağdaştırma çabası. 2) Pratikte daima sağcı, teslimiyetçi, pasifist bir çizgi izlemesi. 3) Bu sağcı, teslimiyetçi pasifist çizgiyi gizlemek için sahte mükemmelliyetçilik.

Şafak Revizyonizminin Kaynakları

Bütün bu eleştirilerden Şafak revizyonizminin kaynakları da anlaşılmış olmalıdır. Bu kaynaklar kısaca şunlardır; 1- Hareketin saflarını oluşturan kadroların geniş ölçüde burjuva ve hatta büyük burjuva çevrelerinden gelmiş olması. Bunlar sınıf ideolojilerini, alışkanlıklarını ve köklü sınıf güdülerini de birlikte getirmekte ve her fırsatta ama değişik biçimlerde, burjuva ideolojisi, alışkanlıkları, güdüleri... kendini ortaya koymaktadır. 2- Hareketin barışçı mücadele biçimleri içinde doğması ve gelişmesi. Silahlı mücadeleye başından beri yabancı olması.

Kendini ve kadrolarını tamamen barışçı mücadele biçimlerine göre hazırlamış olan Şafak hareketi, silahlı mücadele şartlarında iliklerine kadar işlemiş olan pasiflik, bürokrasi, barışçılık hastalıklarını bir türlü söküp atamamakta ve bu tutumunu yeni teorik kılıflarla gizlemeye çalışmaktadır. Gittikçe şiddetlenen sınıf mücadelesinin güçlü fırtınası, onu bir kenara fırlatıp atıncaya kadar Şafak revizyonizmi devrimci hareketin ayağına köstek olmaya devam edecektir. Fakat ömrü çok uzun olmayacaktır.

Şafak Revizyonizmi'nin Yeni Bir Çeşidi: Mülteci Revizyonizmi

İki çizgi arasındaki mücadele, başından beri bugünkü Şafak revizyonistlerinin safında yer almış olan ve şimdi yurt dışında bulunan bazı unsurlar, sıkıyönetim içinde özeleştiri yaparak Marksist-Leninist saflara geçtiklerini ilân etmişlerdi. Fakat bu iflah olmaz oportünistler sınıf mücadelesine aktif olarak katılmaya çağırıldıklarında, tekrar gerçek yüzlerini ortaya koydular. Sınıf mücadelesine yan çizdiler. Marksist-Leninist hareketimize de Şafak revizyonizminin ağzıyla *"sol sapma"* damgasını yapıştırdılar. Bunların iddiaları şudur:

1- Bugünkü mesele, proletarya partisini örgütleme meselesidir. Öyle bir parti örgütlenmelidir ki, bu parti bütün halka önderlik edecek hale gelmeli, bir daha içinde hiç tartışma çıkmamalı ve sonuna kadar hiç sap-

madan gitmelidir. Silahlı mücadele sınıf mücadelesinin en yüksek şeklidir; parti de proletaryanın örgütlenmesinin en yüksek şeklidir. Bu nedenle yukarıdaki niteliklere sahip bir parti kurulmadan silahlı mücadeleye girişilemez.

2- Böyle bir parti örgütlemek için bugün yapılması gereken şey, oturup Vietnam deneyini ve diğer ülkelerin tecrübelerini okumak ve öğrenmektir.

3- Türkiye'de devrimci hareket büyük bir yenilgiye uğramıştır. Sorumluluk *"bizim"* omuzlarımızdadır. Sorumluluğumuzu bilmeli ve yakayı polisin eline vermemeliyiz. Bunun için Türkiye'ye gitmek doğru değildir.

4- Sekterlik yapılmamalıdır. Her grupla dost geçinilmelidir. Şafak hareketinin hatası, pasifistliği ve silahlı mücadele aleyhtarlığı değil, sekterliğidir. TKP hareketinin başından beri düştüğü hata da, sekterliktir.

5- Türkiye'deki arkadaşlar (bizi kastediyorlar) *"bize"* danışmadan örgütlenmeye girişmekle hata etmişlerdir. Onlar gibi biz de bir grup oluşturuyoruz. Örgütlenmeye girişmeden önce iki grubun temsilcileri arasında görüşme ve anlaşma yapılması lazımdı.

Bu iddiaların sahibi olan baylar şimdi yurt dışında, "polise yakalanmak" korkusundan uzak, Vietnam'ın ve diğer ülkelerin devrimci tecrübelerini *"kavrıyorlar"* (!). Yurt dışından mükemmel bir proletarya partisinin nasıl örgütleneceğini *"öğreniyorlar"* (!). Sonra da hepimizin dört gözle beklediği *"proletarya partisini"* kurarlar ve bizleri meraktan, Türkiye halkını da öndersizlikten kurtarırlar (!).

Bu "sorumluluğu pek müdrik" dostlar (!), Cezayir'e iltica etmenin mi, yoksa İsveç'e iltica etmenin mi daha faydalı olacağını da tartışıyorlarmış. Bizce "Ay"a gitmeleri en doğru davranış olur! Çünkü orada hiç polis yoktur! Yukarıdaki teorilerin pasifizmin ve kavga kaçaklığının kılıfı olduğu açıktır.

"Sekter olmamak" sloganı gerçekte bütün revizyonist ve oportünist gruplarla ilkesiz birlik kurma arzusunun, zihni ve fikri tembelliğin gerekçesidir. *"Biz bir grubuz, onlar da bir grup"* zihniyeti ise dar klikçiliğin ve kariyerizmin ifadesidir. Marksist-Leninistler nerede olurlarsa

olsunlar kendilerini ayrı bir grup olarak değil, komünist hareketin bir parçası olarak görürler. Mülteci revizyonistlerine en layık yer yine eski yuvalarıdır, yani Şafak revizyonizmi saflarıdır.

Türkiye'nin Bütün Komünist Devrimcileri!

Marksist-Leninist Hareketin Saflarında Birleşin!

Marksist-Leninistler, hangi kılık altında ortaya çıkarsa çıksın revizyonizme karşı mücadeleyi kararlı ve azimli olarak yürütmeye devam edeceklerdir.

Marksist-Leninistler, kendi hatalarına karşı da insafsız olacaklar, eleştiri ve özeleştiri ilkesini samimiyetle ve cesaretle uygulayacaklardır.

Bugün ülkemizde komünist devrimcilerin esas görevi, silahlı mücadele içinde **halkın üç silahını** inşa etmektir.

Subjektivizmden, revizyonizmden ve dogmatizmden arınmış, kitlelerle kaynaşmış, teoriyle pratiği birleştiren, özeleştiri metodunu uygulayan çelik disiplinli bir **komünist partisi**; böyle bir partinin önderliğinde **halk silahlı kuvvetleri**, yine böyle bir partinin önderliğinde **halkın birleşik cephesi**: İşte düşmanı yenmede kullanacağımız halkın üç silahı bunlardır.

Marksist-Leninistler bu amaçla ülkemizin çeşitli bölgelerinde ve kitleler arasında silahlı mücadelenin ateşini tutuşturmak azminde ve kararındadır.

Bütün yoldaşlar! Ülkemizin bütün komünist devrimcileri!

Revizyonist kliklerle her türlü bağlarımızı koparalım!

Marksist-Leninist saflarda yıkılmaz bir birlik kuralım!

Önümüzde çetin ama şanlı mücadele günleri var. Sınıf mücadelesinin denizine bütün varlığımızla atılalım!

Bu mücadelede kahraman işçi sınıfımıza, fedakâr ve çilekeş köylülerimize, yiğit gençliğimize sonsuz bir güven duyalım!

Yaşasın Marks, Engels, Lenin, Stalin ve Mao Zedung yoldaşın ışıklı yolu!

Yaşasın Türkiye'nin her milliyetten emekçi halkı!

Yaşasın Marksist-Leninist hareketimiz!

(Haziran 1972)

BİR KÖYLÜK BÖLGEDEKİ YÖNETİCİ YOLDAŞLARA MEKTUP

Yoldaşlar! Köylerde çalışmak isteyen bir yığın kadro var. Bunların hepsinin ortak özelliği de, siyasi bakımdan geri ve tecrübesiz olmalarıdır, fakat aynı zamanda ateşli bir heyecana sahip olmalarıdır. Bu gibi arkadaşları köylük bölgelerde cesaretle seferber etmeliyiz. Fakat seferber etmek yetmez. Aynı zamanda bunlara doğru önderlik etmek ve bunları yetiştirmek zorundayız.

Oysa siyasi bakımdan ileri ve az çok tecrübeli olan arkadaşlarımız son derece sınırlı. Geri ve tecrübesiz arkadaşları köylere gönderirken ortaya çıkan problemlerden biri budur. Yani az sayıda ileri ve kısmen tecrübeli arkadaş, çok sayıda geri ve tecrübesiz arkadaşa nasıl önderlik edecek ve onları nasıl yetiştirecektir?

Diğer yandan, köylük bölgelerdeki faaliyetimizin muhtevası ve biçimi, Şafak revizyonizminden ayrıldığımızdan beri hızla değişmiştir. "Barışçı" propaganda ve ajitasyonun yerini silahlı mücadele biçimleri, silahlı propaganda ve ajitasyon metotları almıştır. Ayrıca, hâkim sınıfların genel olarak devrimci faaliyetlere karşı, özel olarak köylük bölgelerdeki devrimci faaliyetlere karşı tutumu da son derece değişmiştir. ÂââHâkim sınıflar, köylük bölgelerde devrimci faaliyetlere meydan vermemek, mevcut faaliyetleri yok etmek için azgın saldırılara girişmektedirler. Ufak bir ihbar üzerine büyük birlikleri harekete geçirmektedirler. Bir veya birkaç kişinin üzerine yüzlerce, binlerce askerle gitmektedirler.

Bu sebeple "barışçı" propaganda ve ajitasyona, özellikle köylerde imkân da kalmamaktadır. Bu yüzden, köylük bölgelere gönderdiğimiz kadroları silahlandırmak, hâkim sınıfların silahlı saldırılarına karşı yine silahla karşı koyacak hale getirmek zorundayız. Ayrıca, tabiatın güçlük-

lerle dolu şartları da kadroları silahlandırmamızı zorunlu kılmaktadır. Oysa, silahımız ve maddi gücümüz son derece sınırlıdır. Yeni arkadaşları köylük bölgelere gönderirken ortaya çıkan problemlerden ikincisi de budur. Yani son derece sınırlı imkânlarımızla çok sayıda arkadaşı (bu sayı her geçen gün daha da çoğalmaktadır) nasıl silahlandıracağız?

Yoldaşlar! Öyle sanıyorum ki, yeni arkadaşlar geldikçe bu iki problem sizi de düşündürüyor. Fakat bu problemler halledilmez problemler değildir. Bilinçli bir şekilde, çözmek azmiyle ele alırsak bunların üstesinden kolayca gelebileceğimize inanıyorum.

Birinci problemi çözmek için ben şunları düşünüyorum:

1- Her gerilla bölgesinde, siyasi bakımdan ileri ve tecrübeli en az birkaç arkadaş görevlendirilmeli, ki bu şart yerine getirilmiş durumdadır.

2- Gerilla bölgesindeki ikinci dereceden bölgelerde çalışan gruplar içinde en az bir tane ileri ve tecrübeli arkadaş bulunmalıdır. Buna imkân yoksa, gerilla bölgesindeki ileri ve tecrübeli arkadaşlar, ikinci dereceden bölgelerdeki grupları çok sıkı ve sistemli bir şekilde denetlemelidir. Onlara görevler vermeli, bu görevlerin yerine getirilmesinde izleyecekleri yolu göstermeli ve bu görevlerin yerine getirilip getirilmediğini veya ne ölçüde başarıldığını kontrol etmelidir. Bu durumda, ileri ve tecrübeli arkadaşlara büyük sorumluluklar düşüyor. Onlar, özellikle içinde bulunduğumuz şartlarda enerjilerini on misline, yüz misline çıkararak çalışmak zorundadırlar. Aynı zamanda geri ve tecrübesiz arkadaşlara inisiyatif tanınmalı ve onların inisiyatiflerini geliştirmelerine yardımcı olunmalıdır.

3- Geri arkadaşların tecrübesizliği, pratik mücadelenin seyri içinde tecrübeliliğe dönüşecektir. Fakat bu yetmez. Kadrolarımız, engin bir tecrübeye sahip olmalıdırlar; siyasi bakımdan ileri, yetişkin ve kavrayışlı kişiler olmalıdırlar. Tecrübelerini doğru bir şekilde değerlendirebilmeli, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'ni pratiğe uygulamayı öğrenmeli, devrimimizin her türlü meselesinde doğru ve yeterli görüşlere sahip olmalı, kitleler arasında hareketimizin çizgisini,

politikasını, programını rahatça savunabilmeli, yayabilmelidirler. Bunun için, ileri ve tecrübeli arkadaşlar, geri ve tecrübesiz arkadaşların siyasi ve ideolojik seviyesini yükseltmek için özel bir gayret sarf etmelidirler.

Ayrıca bunu kendilerinin yetişmesi için de yapmak zorundadırlar. Şafak revizyonizminden ayrıldıktan sonra, onun okumaktan ibaret olan sağ çizgisine bir tepki olarak, aksi yönde bir hata doğdu. İdeolojik ve siyasi eğitim bir ölçüde ihmal edildi, önemsenmedi. Bu hatayı en kısa zamanda düzeltmeliyiz. Pratik faaliyetle sımsıkı birleştirilmiş siyasi ve ideolojik eğitim faaliyetine süratle girişmeliyiz. Bunun için bence şunlar yapılmalıdır: Devrimimizin çeşitli meselelerine ışık getiren, çizgimizin, politikamızın ve programımızın propagandasını yapan merkezi bir yayın organı en kısa zamanda çıkarılmalıdır.

Bunun için zaten karar alınmıştır. Bölgenizde bu yayın organını basmak, çoğaltmak ve yaymak için derhal hazırlıklara girişmeli ve bu hazırlıkları kısa zamanda tamamlamalısınız. İkincisi, kadrolar arasında sık sık tecrübelerin özetlendiği tartışmalar açmalısınız. Saflarımızda canlı bir tartışma ortamı yaratılmalı, sürekli bir şekilde yanlışlar atılmalı, doğrular benimsenmeli, tecrübe alışverişi yapılmalıdır. Üçüncüsü, başka ülkelerin devrimci tecrübelerinin sentezi olan Marksist-Leninist eserler, bizim pratik faaliyetlerimize ışık tutması amacıyla uygun bir program dâhilinde okunmalı ve tartışılmalıdır.

Bütün bu söylediklerimizi yerine getirdiğimiz takdirde, hem genel olarak bir seviye yükselmesi olacaktır, hem de özel olarak geri ve tecrübesiz arkadaşlar hızla ilerleyecekler ve tecrübeli kadrolar haline geleceklerdir.

İkinci problemi, yani silahlanma problemini çözmek için de şunları düşünüyorum:

1- Elimizdeki mevcut silahlar ve imkânlar, kadrolar arasında uygun bir şekilde dağıtılmalıdır.

2- Mevcut silahlarımız ve malzemelerimiz kötü kullanılmamalı, çarçur edilmemeli, kırılıp dökülmemeli, savrukça harcanmamalı, düşmana kaptırılmamah, kaybedilmemelidir.

3- Geniş çapta silahlanabilmek için şu iki kaynaktan yararlanmalı-

yız: Birincisi halkın desteği, ikincisi düşmandan ele geçirme. Halkın desteği de iki şekilde olabilir: Geri almamak üzere yapılan bağışlar şeklinde ve geçici olarak yapılan yardımlar şeklinde. Bölgemizde silah, mermi, patlayıcı madde, fitil, fünye... bağışlayabilecek herkesi tespit etmeli ve bunlardan azami ölçüde faydalanmalıyız.

İkincisi, silahlarını bize geçici olarak verebilecek kimseleri de tespit etmeli ve bunlardan da faydalanmalıyız. Köylülerin kırmalarından bu şekilde epeyce yararlanabileceğimizi sanıyorum. Düşmandan ele geçirerek silahlanmaya gelince, bu da iki şekilde olabilir: Birincisi, durumu müsait olan kadrolar ve sempatizanlar, düşmanın silah, cephane, patlayıcı vs. gibi askeri malzemelerini gizlice alarak bize ulaştırabilirler. Mesela, karayollarında ve bazı inşaatlarda çalışan işçiler bu şekilde bize bolca patlayıcı madde sağlayabilirler. Askeriyedeki kadro ve sempatizanlar aynı şekilde çeşitli askerî malzemeler temin edebilirler. Laboratuar ve eczanelerde çalışanlar çeşitli zehirler ve patlayıcı maddeler temin edebilirler...

Tabii bütün bunlar silahlanmamıza bir ölçüde hizmet eder. Silahlanma problemimizi esas olarak düşmandan zorla ele geçirmek suretiyle çözebiliriz. Bunun için de asgari bir silahlanmaya ihtiyaç vardır. Asgari silahlanmayı yukarıda belirttiğim şekillerde sağlayabiliriz. Özellikle köylülerin geçici olarak verecekleri silahlardan geniş ölçüde yararlanabiliriz.

Bunlara bir de elimizdeki az sayıda silahlarımızı ve malzemelerimizi eklersek asgari seviyede bir silahlanmayı sağlamış oluruz. Bundan sonra, para ve silah ele geçirebileceğimiz, gücümüzle mütenasip hedefler tespit ederek ve bu hedeflere saldırarak daha geniş ölçüde silahlanabiliriz. Eğer uygun istihbaratlar edinebilirsek, çok daha ilkel silahlarla da, para ve silah sağlayabiliriz. Ayrıca bazı köylüler, kendi silahlarıyla saflarımıza katılacaklardır.

Bütün bunları yerine getirirsek mevcut kadrolarımızı ve her gün saflarımıza katılan yeni kadroları silahlandırma problemini de halledeceğimize inanıyorum.

Bir başka problem de kadrolarımızın askeri faaliyet alanında ustalaşmasıdır. Bu konuda şimdilik şunları yapmalıyız:

1- Sabotaj ve tuzaklamalar için patlayıcı maddeleri hazırlamakta ve kullanmakta, elimizdeki silahları söküp takmakta, kullanmakta ve bakımını yapmakta az çok ustalaşmış arkadaşlar her bölgede vardır. Bu arkadaşlar bilgilerini düzenli ve sistemli bir şekilde ve tabii bizzat yaparak, göstererek, bu konularda yeni ve tecrübesiz olan arkadaşlara öğretmelidirler.

2- Silahlar ve patlayıcılar konusunda, pratikte işimize yarayacak yani uygulayabileceğimiz bilgileri kapsayan bir metin hazırlanmalı ve bütün arkadaşlara ulaştırılmalıdır. Böyle bir metnin ilk taslağı hazırlanmış durumdadır. Arkadaşlar değişik bilgilerle ve yeni tecrübelerle bu taslağı daha da zengin bir içeriği kavuşturmalıdırlar (Bu konuda daha önce hazırlanıp dağıtılmış olan metin yanlışlarla doludur, ona itibar edilmemelidir).

3- Hepimiz esas olarak savaşı savaşarak öğreneceğiz. Bu sebeple bütün yoldaşlar ve diğer savaşçılar, askeri faaliyet alanındaki her türlü tecrübelerini gözden geçirmeli, yanlışları atmalı, doğruları benimsemelidir. Kadrolar arasında tecrübelerin sonuçları yayılmalıdır.

4- Sovyetler Birliği'nin, Çin'in, Vietnam'ın ve diğer ülkelerin halklarının devrimci savaş tecrübeleri incelenmeli, bunlardan gereken dersler çıkarılmalıdır. Özellikle Mao Zedung yoldaşın *"Askeri Yazılar"*ı bu konudaki incelemelerimizde başvuracağımız temel eser olmalıdır.

5- Türkiye'de hâkim sınıfların askeri politika ve taktikleri de imkânlar ölçüsünde incelenmeli ve öğrenilmelidir.

6- Halkımızın geçmişte verdiği mücadeleler, bunların başarıları, eksikleri, zaafları vs... askerî bakımdan incelenmeli, bunlardan günümüz açısından gereken dersler çıkarılmalıdır.

Mücadelemizin ilerlemesi ve başarılar kazanması ölçüsünde, kadrolarımızı hem teorik, hem de pratik askeri eğitimden (esaslı bir eğitimden) geçirme imkânlarına kavuşacağız. Bugün bu imkânlardan geniş ölçüde mahrumuz. Fakat sahip olduğumuz çok daha önemli imkânları

layıkıyla değerlendirdiğimiz takdirde, askeri zaferler kazanmamız için de birçok sebepler vardır.

Yoldaşlar! Bütün bunlardan sonra sizin bölge için şunları öneriyorum:

1- Yeni gönderdiğimiz arkadaşı da dikkate alarak, kadroları münasip bir şekilde gruplandırın. Yeni arkadaş gençlik içindeki çalışmalarda epey tecrübe sahibidir. İdeolojik ve siyasi seviyesi oldukça yüksektir. Fakat kitle pratiği hiç yoktur. Yakın bir zamanda, F arkadaşı da oraya göndereceğiz. F, H arkadaşın yanında çalışsın. Ayrıca, yeni kadrolar da gönderebilecek durumdayız. Onları nasıl seferber edeceğinizi şimdiden hesaplayın.

2- Yeni kadrolara tecrübelerinizi aktarın. Nasıl çalışacakları ve neler yapacakları konusunda bilgi verin. Hatta her grup için birer çalışma programı yapın.

3- Yine yeni kadrolara silahlar ve patlayıcılar hakkında gerekli bilgileri verin. Patlayıcıların hazırlanmasıyla ve kullanılmasıyla ilgili bilgileri öğretin.

4- Bölgedeki bütün kadroları silahlandırabilmemiz için, mevcut bütün imkânları kullanın. Hedef, bütün kadroların uzun menzilli bir silaha sahip olmasıdır.

5- Derhal bol miktarda bomba yapın ve bunları kitleler arasında yayın. Köylüler, bombaların yapımında ve kullanılmasında, sabotaj ve tuzaklamalarda geniş ölçüde seferber edilebilir.

6- Her gerilla birimi için (bir birim iki ile yedi kişi arasında olmalı) en az bir tane gizli barınak (yani bir nevi ev) hazırlayın. Birden fazla olması çok daha iyidir.

7- Teksir için uygun göreceğiniz bir bölgede çalıştırılacak bir yer hazırlayın ve çalıştıracak bir görevli tespit edin. Görevliye makinanın nasıl kullanılacağını öğretin. Makinanın bulunduğu yere veya yakınında bir yere bol miktarda mumlu kâğıt, teksir kâğıdı, mürekkep, vs. depo edin. Bunların yerini sadece görevli kişi, sorumlu partili arkadaş (siyasi sorumlu) bilsin. Kısacası, basım yapabilmek için gerekli her şeyi hazır

hale getirin. Gönderdiğimiz arkadaşlardan biri basım için çok daha pratik bir usul biliyor. O usulden de yararlanabilirsiniz.

8- Şimdilik bir adet gizli kitaplık hazırlayın. Kitaplık, barınma yerleri gibi olsun ve içinde çalışılabilsin. Bütün kitaplar, yayınlar ve yazılar burada düzenli bir şekilde muhafaza edilsin. Lazım olanlar alınsın fakat faydalanıldıktan sonra tekrar yerine konulsun. İleride kitaplarımız çoğaldıkça, her bölgede böyle kitaplıklar hazırlamalıyız.

9- Yine her bölgede en az bir tane gizli depo hazırlansın ve buralara bol miktarda yiyecek, giyecek, yatacak malzemeleri, askeri malzemeler, askeri malzeme hazırlamakta kullanılacak hammaddeler depo edilsin.

Kitaplığı ve malzeme depolarım da mümkün olduğu kadar en az sayıda arkadaş bilsin. Daha henüz kalıcı olup olmayacağı bile belli olmamış, denenmemiş yeni kadrolar böyle yerleri asla bilmesinler. Her grup sadece kendi barınma yerini bilsin, diğer grupların barınma yerlerini bilmesin.

10- Gruplar arası buluşmalar ve toplantılar için, barınma yerlerinin dışında, ayrı yerler hazırlanmalıdır.

Yoldaşlar! Yukarıdaki ön hazırlıkları en kısa zamanda tamamlamalıyız. Uzun süreli gerilla faaliyetlerine girebilmemiz, kalıcı başarılar kazanabilmemiz, silahlı mücadele yolunda emin adımlarla yürüyebilmemiz, önemli ölçüde bu hazırlıkları tamamlamış olmamıza bağlıdır.

Selamlar, Başarılar. Gözlerinizden öperim.

Not: M, aradığı zaman sizi nasıl bulacağını bilsin. Çünkü yakında F'yi de göndereceğiz.

İsmail
(7 Aralık 1972)

29 OCAK 1973 TARİHLİ SAVCILIK İFADESİ

29.1.1973 Günü saat 18.30 civarında 24.1.1973 günü jandarma birliğiyle Vartinik mezrasında müsademe esnasında yaralanan şahıslardan bir tanesinin yaralı olarak ihbar üzerine jandarma tarafından yakalanarak getirilmiş ve jandarma nezarethanesinde olduğunun bildirilmesi üzerine refakate başkâtip HAKKI MENGÜÇOĞLU alınarak Merkez Jandarma Birlik Komutanlığına gelindi ve birlik komutanının odası sorgu odası olarak tefrik edilerek yaralı şahıs huzura alındı.

Maznun: ***İBRAHİM KAYPAKKAYA**, Ali ve Medina oğlu, 1949 doğumlu, Çorum'un Alaca ilçesi Karakaya köyü nüfusuna kayıtlı, İstanbul Üniversitesi Fizik-Matematik bölümü 4497 numaralı öğrencisi olduğunu beyan etti soruldu:*

Ben devrimciyim. Biz devrimci olarak siyasi konularda hiç bir şeyi prensip olarak gizlemeyiz ve fikirlerimizi açıkça söyleriz. Ancak örgütsel yönden faaliyetlerimizi ve örgüt içerisindeki bize inanan arkadaşlarımızı ve örgüt içerisinde olmayıp da bize yardımcı olan şahıs ve grupları açığa vurmaktan katiyyen kaçınırız ve söylemeyiz.

Bu sebeple örgütsel faaliyetlerim hakkında hiçbir şey açıklayamam. Ve zaten herhangi bir örgüte mensup olmadığım gibi açıklanacak örgütsel bir faaliyetim de yoktur. Biz devrimciler, yoksul halkı büyük burjuvazi, işbirlikçi emperyalistler ve büyük toprak ağalarının sömürüsünden işçi, yoksul köylü, orta köylü, küçük esnaf ve sanatkârları ve milli burjuvazinin devrimci kanadını bu sömürü ve tahakkümden kurtarmak istiyoruz.

Ben, bu sebeple buralara kadar geldim. Biz devrimciler, birinci derecede işçi sınıfına güveniriz. Çünkü, işçi sınıfı büyük merkezlerde toplanmıştır ve bütün üretimle bağlarını koparmıştır ve toplu halde

bulundukları için kolayca örgütlenme imkânına sahiptir. İkinci derecede yoksul köylülere ve sırası orta köylü, esnaf ve sanatkârlara güveniriz.

Ben, bu ideal ile bilhassa yoksul köylüleri bilinçlendirmek için buralara kadar geldim fakat muhitin tamamen yabancısı olduğum için kimse ile temas kuramadım, iki hafta kadar önce jandarmalarla müsademe tutuştuğumuz Gökçek köyünün Vartinik mezrasına geldik. Dört arkadaştık ve bu mezrada metruk bir eve yerleştik. Orada yiyeceklerimizi kimlerin getirdiğini bilmiyorum ve yanımdaki arkadaşları da tanımıyorum. Tanımış olsam dahi bunu yine de söylemem.

Gayemiz yoksul köylü, işçi, orta köylü, esnaf ve sanatkârları halk düşmanları saydığımız toprak ağaları, büyük burjuvazi ve yabancılarla işbirliği yapmış emperyalistlerin elinden kurtarmaktır. Bunun için de mücadelenin yani bu üç kuvveti eritip bütün üretim araçlarını toplumun malı yapmaktır. Bu hedefe ulaşmak için çeşitli yollar vardır. Bu halkın tüm olarak bilinçlenmesi ve siyasi yolla iş başına yani idare eden duruma gelmesi ile olabileceği gibi fikir yönünden bu hedefe ulaşmak mümkün olmayınca zor kullanmak kaçınılmaz ve normaldir.

Tarihte bunun çeşitli örnekleri vardır. Bize göre 1789 Fransız İhtilali bir burjuva ihtilalidir. 1917 İhtilalinde ise hem burjuvazi hem de işçilerin ihtilali vardır. Fakat, 1917'de burjuva yok edilmiş, tamamen işçilerin eline geçmiştir. Bugünkü Türkiye'de bu felsefeye ve arzu edilen idareye meşru yollardan gelmemiz mümkün olmadığı ve bize hayat hakkı tanınmadığı için dağlara çıkmaya icbar edildik ve dolayısıyla silahlı mücadeleye itildik. Bu silahlı mücadeleye girişmiş olmamız sebebi de artık yukarıda hedef olarak aldığımız üç kuvvete karşı mücadele ve silahlı çatışmayı meşru kabul ediyoruz.

Vartinik mezrasında ben, müsademe esnasında uykuda idim. Silah sesleri üzerine uyandım. Dört arkadaş kaçmaya başladık. Diğer arkadaşlarımın akibeti hakkında malumatım yoktur ve bende silah da yoktur. Jandarmaya karşı bu sebeple ateş etmedim. Vartinik'teki evi terk ettiğim zaman cebime bir parça ekmek bırakmıştım. Bu ekmeği yemek suretiyle ayın 24'ünden 29'una kadar dağda yaşayabildim. Karların içerisinde yattım. Tanımadığım bir köye gittim ve orada yakalandım.

Müsademe esnasında ensemden ve boynumdan yaralandım. Karlarda yatmam sebebiyle elim ve ayağım üşüdü, şişti. Yukarıda da söylediğim gibi yanımdaki arkadaşları tanımıyorum ve tanısam da söylemem. Bu evde iki hafta kadar kaldık. Ekmek ve yiyecekleri temin ediyorlardı. Nereden geldiğini bilmiyorum. Diğer arkadaşlarımı da müsademe esnasında kaybettim. Bir daha buluşamadık. İçerisinde yattığımız battaniyeleri de tanımadığım şahıslardan satın aldık. Ben, örgüteki arkadaşlarımı tanımıyorum ve tamsam da söylemem. Yukarıda söylediğim gibi gayemiz ve hedefimiz tüm üretim araçlarını toplumun malı yapmaktır, *dedi. Sorulan bazı suallere cevap vermemekte ısrar etti.*

Kafasında üstü yırtık ve yamalı kahve renkli bir kasket, sırtında yerli bir askeri parka, altında ceket, kazak ve diğer elbiselerin bulunduğu, paçasında üst üste giyilmiş üç tane pantolon, ayağında bir çift beyaz yünden yapılmış ve köylerde elle örülen çorap ve onun üzerinde naylon çorap, ayağında bir çift 45 numara Çelik marka lastik ayakkabının bulunduğu müşahade edildi. Merkez Jandarma Birlik Komutanı Üsteğmen Fehmi Altınbilek'e maznunun fotoğrafının çekilerek banyosunu müteakip fotoğraf ve filmin memuriyetimize vermesi hususunda talimat verildi. Şimdilik ifadesi okundu, imzası alındı.

29 Ocak 1973

"Mehmet Seyhan (C. Savcı Yard. 16381), Başkâtip, İbrahim Kaypakkaya (Maznun)."

HAPİSHANEDEN MEKTUP

Arkadaşlara anlatacaklarım var:

Birincisi benim vurulmam ve içeri düşmem hakkında. Arkadaşlar, belki duydunuz, köm yerinde sabaha karşı jandarmaların ani baskınına uğradık. Baskına uğradığımızda nöbeti tutan arkadaşın çok büyük ihmalkârlığı var. Kendisi mutlaka ağır cezaya çarptırılmalıdır. Baskın sırasında biliyorsunuz ki bir arkadaşımız derhal öldü. Ben tabii, onun öldüğünü sonradan öğrendim.

Ben yaylım ateşi altında ilk önce paçayı kurtardım. 500-1000 metre koşarak. Fakat peşimi bırakmadılar. Aniden tekrar ateş yağmuruna tutuldum. Kendimi yere attım ama bu arada kafamda hatırı sayılır bir kurşun yarası, boynumda saçma olduğunu öğrendiğim 45-50 yara aldım. Oraya yarı baygın vaziyette düştüm. Jandarmalar beni tekmeleyip diğer arkadaşın peşine düştüler.

Bu arada nüfus cüzdanımı almışlar. Yarım saat sonra ayıldım. Düşe kalka, sendeleyerek oradan uzaklaştım. Bir yere gidip gizlendim. Şunu da söyleyeyim, üzerimde hiç bir silah yoktu. Silahlar (zaten önemsizdi) nöbetçide ve başkalarındaydı. Bölge kontrol altında olduğu için gizlendiğim yerde iki gün beklemek zorunda kaldım. Üzerimde kibrit yoktu. Kanlı elbiseleri değiştirebilmek için başka elbise yoktu. Ayrıca yiyecek de yoktu.

İki gün sonra aç susuz bir köye gittim. Köylüler beni eve almadıkları gibi ekmek dahi vermediler. Bölgede korkunç bir terör esiyordu çünkü. Başka bir köye gittim. Orada yaralarıma melhem sürdüler, karnımı doyurdular, yiyecek verdiler, ayaklarımı ısıttılar, biraz giyecek verdiler. Beni uzak bir mağaraya götürüp bıraktılar.

Bu arada söylemeyi unuttum. Baskına uğradığımızda ayağımdaki ayakkabılarım her ikisinin altı da topuğuna kadar yırtıktı. Ayaklarım donmaya başlamıştı. Köylüler gerçi yeni ayakkabı verdi ama donma devam etti. İki gün daha mağarada kaldım. Yaramın biraz iyileşmesini ondan sonra anayola çıkıp gitmeyi düşünüyordum. Fakat ayaklarımın acısı gittikçe arttı. Isıtmak için başka bir köye gittim. Korkudan beni eve almadılar. O gece bitkin vaziyette dışarıda yattım. Ayağımdaki donma daha da arttı.

Ertesi gün (ki 5. gündü) her ne pahasına olursa olsun gündüzleyin anayola çıkıp gitmeye karar verdim, başka çarem yoktu. Bir köyde yol sordum. Köyün öğretmeni azılı bir gericiymiş. İki gerici köylüyü daha teşvik ederek beni yakaladılar. Jandarmaya teslim ettiler. Jandarma beni feci hırpaladı. Ondan sonrası kısaca şöyle: Tunceli Elazığ'a, Elazığ da Diyarbakır'a teslim etti. Polisin rastgele soruşturmaları hariç ifade falan almadılar.

Şimdi Diyarbakır'da hem gözetim hem de tedavi altındayım. Başımdaki ve boynumdaki yaralar 20 günde kapandı. Bu arada şunu belirteyim: yaralı vaziyette bir hafta her iki kolumdan çarmıha gerer gibi gerdiler. Israr üzerine kelepçenin birini çözdüler. Şimdi tek elimle karyolaya kelepçeli durumdayım. 26 Ocak'ta baskına uğramıştık. 22 Şubat'ta her iki ayağımdan da ameliyat oldum. Sağ ayağımda hiç parmak kalmadı. Vaziyet de pek parlak değil. Sol ayağımda hatıra olarak küçük parmağım kaldı. Tedaviye devam ediyorlar, ne zaman iyileşiriz bilmem. Doktorlar gelecek ayın 15'ini tahmin ediyorlar. Bu arada yataktan hiç inemiyorum. Fakat tek kelepçe hala bağlı duruyor.

Savcı geldi, bir kimlik tespiti yaptı. Sorgu için iyileşmemi bekliyorlar. Bu arada poliste bazı şeyler duydum. Savcı Ümraniye'de kaldığımız bir evin tespit edildiğini söyledi. Bir başka polis bana Asur diye hitap etti. Bir başka polis tıplı bir kızın öldürüldüğünü söyledi. Yine savcı bana Musa ve Hamza diye hitap etti. Bir başka polis Çapalı Hikmet'in yakalandığını söyledi. Çapalı Hikmet'i okuldan tanırım. Ama devrimci faaliyetle ilgisi olduğunu bilmiyordum.

Okul arkadaşım Metin Çetin ile görüştürdüler. Ocak'tan beri içerdeymiş. Yine polisler bana Siverek'ten olduğunu söyledikleri birini gösterdiler. Güya bize silah gelmiş, sınırdan o alacakmış. Ha bire dövüyorlardı. O beni tanıdığını, Musa olduğumu, evlerinde kaldığımı söyledi. Oysa ben onu tanımıyorum, Musa da değilim. Yine Siverek'ten Serdar mı, Seyithan mı diye biri içeri düşmüş. Bunu sadece duydum. 15 gün sonra çözülmüş (Ocak'ta düşmüş). Birçok şey söylemiş. Yine bizim davalarla ilgili olarak ve galiba Seyithan'ın konuşmasıyla ilgili olarak Siverek'ten daha başkaları da varmış içerde. Ama kimler olduklarını ve kaç kişi olduklarını bilmiyorum.

Burada ne radyo dinleyebiliyorum ne gazete okuyabiliyorum. Diğer mahkûmlar ve gözaltındakiler koridora çıkıp gezebiliyorlar. Radyo dinleyebiliyorlar. Benim koridora açılan kapıyı da kilitliyorlar. Yani dünya ile irtibatım kesik. Zannediyorum Tuncelili birçok mahalli devrimciyi içeri doldurmuşlar.

Arkadaşlar, üzerimde işe yarar hiçbir giyecek yok. 200 lira vardı, poliste kaynadı. Sizden ikişer ayak iç çamaşır, 42 numara ayakkabı, çorap, bir çift pijama, mintan (veya kazak), ceket veya pantolon istiyorum. Ölçülerini siz bilirsiniz. En az 500 lira kadar para yollayın. Babam gönderecek durumda olsaydı onlardan isterdim. Onun durumu çok kötü.

İstediklerimi Ankara'dan postaya verin ve üzerine babamın adını yazın. Babamın adresini yazın şöyle: Ali Kaypakkaya, Boğaziçi Mahallesi, Ceylan Caddesi, 10. Sokak, Narıl köylülerinin bakkaliyesi eliyle Üreğil, Kayaş, Ankara. Babamı ziyaret ederseniz dikkatli olun, gözaltında olabilir.

Arkadaşlar, sizden isteyeceğim diğer şeyler şunlardır. Birincisi, siyasi polise karşı tedbirlerinizi çok çok sağlamlaştırın. Bugünlerde polis özellikle bizim üzerimizde duruyor. İkincisi, kadrolarınızı en kısa zamanda ve en iyi şekilde silahlandırın. Buna acilen ihtiyacımız var. Devrimci kitlelerden de bu yönde eleştiriler geliyor. Üçüncüsü, ki birincisiyle ilgili, poliste çözülenleri saflarımızdan atın. Dördüncüsü, bölgenizdeki irtibatı yeniden düzene koyun ve sağlam esaslara bağlayın.

Beşincisi, hareketimizin her alanında ve bu arada mücadelede başıboşluğa, gevşekliğe, korkaklığa, adam sendeciliğe aman vermeyin. Böylelerini acımadan saflarımızdan temizleyin. Az olsak bile, sağlam ve kararlı olalım. Altıncısı, son kayıplarımız üzerine saflarda moral bozgunculuğuna müsaade etmeyin. Elbette gerilemeler ve kayıplar olacaktır. Devrim, Nevski'nin dümdüz bulvarına benzemez, ki (son kaybımız bir kişinin nöbet görevini ihmal etmesinden doğmuştur. Bizim hatamız şudur: kaldığımız yer çok kişi tarafından bilindiği halde orada kalmaya devam ettik.)

Yedincisi, silahlı mücadele asla durdurulmamalıdır. Bizi geliştirip güçlendiren odur. Sekizincisi, yayın organının durumu, siz yeniden içinde bulunduğumuz durumu inceleyerek kararlaştırın. Dokuzuncusu, Diyarbakır içinde adamlar bularak benimle sözlü ve yazılı (elle) irtibat yollarını bulmaya çalışın. İdamım veya en azından müebbetim muhakkak.

Selam eder, gözlerinizden hararetle öperim. Daha sıkı, daha sağlam, daha kararlı bir savaş dilerim. Hoşçakalın.

Arkadaşınız

(28 Şubat 1973, Diyarbakır)

Not: 1) Benim üzerimden hiç bir yazılı kâğıt ele geçmedi.

2) Adresim: İ. Kaypakkaya, Sıkıyönetim Tutukevi, Diyarbakır

21 NİSAN 1973 TARİHLİ SAVCILIK İFADESİ

Hazırlık Soruşturması İfade Tutanağı Tutukevinden getirildiği görülen sanık İbrahim Kaypakkaya huzura alındı.

Hüviyeti: ***İBRAHİM KAYPAKKAYA****, Ali oğlu, 1949 doğumlu, Çorum Alaca nüfusunda kayıtlı, aynı yer Karakaya köyünde oturur. Ve babası Ali KAYPAKKAYA, 1011 Ana Tamir Fabrikasında Bakım Onarım kısmında usta. Halen cezaevinde tutuklu.*

Suç konusu olay ve örgütsel ilişkiler hatırlatılarak soruldu:

Ben, fakir bir ailenin çocuğu olarak öğretim olanağım mevcut bulunmadığından 6 yıllık Hasanoğlan İlköğretmen Okulu'nda yatılı okudum. Devlet hesabına okumuş olduğumdan Hasanoğlan'daki başarılı öğrencilik dönemim sonunda Yüksek Öğretmen Okulu'na seçildim. Orada bir yıl Hazırlık Sınıfı'nda okuduktan sonra İstanbul Çapa Yüksek Öğretmen Okulu'na ve aynı zamanda İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi'ne girmiş oldum.

Buradaki öğrenim dönemimle birlikte benim düşüncelerimde yurt ve dünya görüşlerinde de bir evrimin başladığını söyleyebilirim, içinde bulunduğum aile ve çevre koşulları benim bir ölçüde fikren gelişmemi engelleyen etkenler olarak kendini ortaya koymuştur. Yüksek öğrenim devresinde o zaman çok sayıda basılan Marksist-Leninist öğretiyi temin eden eserleri okumak ve fikren gelişmek imkânını elde ettikten başka öğrenci toplulukları arasında bir fikir hareketi olarak başlayan Fikir Kulüpleri örgütü içerisinde günün akımına uygun bir şekilde faaliyetlere katılmak zorunluluğunu duydum.

Edindiğim teorik bilgilerle bir sempatizan olmaktan öte bir kısım arkadaşlarla beraber 1967 yılının Aralık ayında Çapa Fikir Kulübünü kurduk. Hatırladığım kadarı ile Muzaffer Oruçoğlu, Mehmet Çetin ve

Mustafa Çoban gibi arkadaşlar kurucu üye olarak benimle birlikte idiler. Fakat Çapa'ya bağlı öğrenciler olmamız nedeniyle bizim bu davranışımızı Okul yönetimi hoş karşılamadı. Ve okul içinde çalışmamızı engelledi, bununla beraber biz Fikir Kulübü çevresindeki çalışmalarımızı sürdürdük ve daha ziyade dışa dönük ve Fikir Kulüpleri Federasyonunun saptadığı yöntemde çalışmalar gösterdik.

Okul içindeki faaliyetlerin Okul Yöneticilerince önlenmeye çalışılması şeklindeki baskılar şahsen beni daha çok bu konu üzerinde çalışmaya sevk eden bir amil oldu. Ben şahsen F.K.F. doğrultusundaki bütün fikir hareketlerine ve çevredeki eylemlere katılıyordum. Bunları gün, tarih ve yer belirterek ifade edemiyeceğim. Fakat, toplantı, forum, açık oturum ve bir kısım öğrenci ve işçi hareketleri olarak belirleyebilirim.

Bilindiği gibi o zamanki Fikir Kulüpleri Federasyonu ve onun federe kuruluşları olan Fikir Kulüpleri Türkiye İşçi Partisi paralelinde devrimci bir yol izlemekte idiler. Gençlik kitlelerinin çoğunda sosyalizme karşı bir arzu ve yaklaşma olduğu herkesçe malum olan bir gerçekti. Bu heyecanlı gelişmeye karşı henüz sosyalizmin gereklerini ve temel ilkelerini tam anlamıyla kavramıyan öğrenciler o günlerde siyasal parti olarak sosyalizmin öncüsü olarak Türkiye İşçi Partisini görmekte idiler.

Esasen başlangıçta Türkiye İşçi Partisi de bu iddiada idi. Öğrenci kitlelerinin sosyalizm yönteminde gelişen bilinci karşısında Türkiye İşçi Partisinin ileri sürdüğü sosyalizm ilkelerinin bu yolda bir oyalama politikası arz ettiği ve sosyalizme erişmenin gereklerine siyasal yoldan yani partiler demokrasisi yolundan diğer bir deyimle seçim yoluyla ulaşılamıyacağı idrakine vardık.

Çünkü, Türkiye İşçi Partisi giderek konuyu Anayasal düzen içerisinde ve seçim yoluyla başarma ve elde etme şeklinde bir politika izlediğini en yetkili liderlerinin ağzından açıkça söylüyordu. Özellikle Anayasal yoldan kasd etmek istediğim mana Türkiye İşçi Partisinin Anayasanın sosyalizmi ön gördüğü şeklindeki yanlış görüşleridir. FKF uzun süre Türkiye İşçi Partisinin reformcu ve Parlamentocu çizgisinden kurtulamadı. Ancak yukarıda kayd ettiğim gibi gençlik örgütlerindeki fikri gelişme ve ilerleyen tecrübeler TİP paralelindeki bu tutuma karşı

görüşlerin doğmasına haklı olarak yol açtı. Bu arada ben 1968 yılında önce Okul'dan muvakkat ..... (*Bu bölümdeki eksik kısım kaynaklarda bulunamamaktadır -YN*) ...leşerek yapılan çalışmalar mevcut düzendeki çöküşe hizmet ediyor ve devrimci harekete kuvvet kazandırıyor kanaatinde idim. Keza bu çevrenin halk ihtilalini samimiyetle benimsediği ve o yönde olduğu inancında idim.

Bizim görevimiz gençlik örgütleri içerisinde bu görüşleri yaymak başlıca düşüncemiz idi. Daha doğrusu başlıca görevimiz bu görüşleri yaymak ve geniş kitlelere mal etmekti. Ben şahsen bu dergilerin çıkarılmasında dağıtımı dâhil bütün hizmetleri gücüm ölçüsünde yerine getirmişimdir. Hatta dergi idarehanesinin temizlenmesi işini dahi yaptığım olmuştur. Daha sonra intişar eden İşçi-Köylü gazetesi içinde aynı hizmetleri yaptığımı söyleyebilirim.

1969-1970 döneminde yani F.K.F.'nin Dev-Genç'e dönüştüğü zamana rastlayan günlerde Fikir Kulüpleri içindeki gençler arasında yer bulan devrimci görüşler arasında keskin hatlarıyla ayrılıklar belirmişti. Bu görüş ayrılıkları içinde kongreye gidildi. Ve kongrede gençliğin aktif eylemleri görüşünü savunmama beraberlik olduğu halde gençliğin işçi ve köylü kesimiyle ve kitleleriyle bütünleşmesi hususunda bir kısım arkadaşlar birleşememişti.

İşçi ve köylü kitleleriyle bütünleşme ve gençliğin bu yöntemdeki aktif eylemlerini savunanlara karşı düşüncede olanlar daha ziyade aydın olarak niteledikleri çevrenin desteği ile askeri darbeci bir düşünceyi ortaya koyuyorlardı. FKF'nin Dev-Genç'e dönüşmesinden sonra Aydınlık Sosyalist Dergiye yönetimi kazananlar hâkim oldu. Yani diğer bir deyimle yönetimi askeri darbeci görüşü savunanlar ele geçirdi. Bunların karşısında görünen gençliğin aktif eylemlerde işçi ve köylü kitleleriyle beraber olmasını ileri süren görüş taraflıları Proleter Devrimci Aydınlık görüşünü oluşturdu. Ve bu dergi etrafında kümelenerek inandıkları fikirlerin mücadelesine başladılar.

Her ne kadar Dev-Genç içerisinde beliren ve Aydınlık Sosyalist Dergi ile Proleter Devrimci Aydınlık grupları milli demokratik devrim kavramlarını öne sürüyorlarsa da görüşlerinde milli demokratik devrim

düşüncesinin özüne ters düşen önemli ayrılıklar mevcuttu. Sosyalist Aydınlık çevresinin ortaya koyduğu milli demokratik devrim görüşü sonuç olarak askeri darbeciliğe yönelen bir kapsam taşıyordu. Bu arada gençlik hareketlerini bir araç olarak kabul ediyorlardı.

Hâlbuki Proleter Devrimci Aydınlık, işçi köylü yığınları arasında çalışarak onları devrime hazırlamayı ve gençliğin devrimin vazgeçilmez esas gücü olan işçi ve köylü kitleleriyle bütünleşmesi gerektiği görüşünü ortaya koymakta ve savunmakta idi. O zamanlar Proleter Devrimci Aydınlık, İşçi-Köylü ve pek kısa süre de Türk Solu bizim görüşlerimizi savunan yayınlar yaptı. Çünkü Türk Solu bilindiği gibi Proleter Devrimci Aydınlığın intişarından kısa bir zaman sonra kapandı.

Ben inandığım Marksist-Leninist düşünceler yönteminde, bir yandan söz konusu yayın organlarının yazı kurullarında yer alıp ve bu yayınların çıkmasında elimden geldiğince yarar sağlamağa çalışırken, diğer yandan Proleter Devrimci Aydınlık görüşü doğrultusunda işçi ve gençlik kitleleri arasındaki eylemlere katılıyordum. Bu süre içerisinde İstanbul'dan pek uzaklaşmadım. Bazı zamanlar İstanbul yakınındaki köylere giderek çalışmalar yaptığım ve onların toprak işgali gibi eylemlerine katıldığım olmuştur.

Silivri'nin Değirmen köyünde vukuu bulan toprak işgali hareketinde köylülerin yanında yer aldım. İstanbul cihetinde Demir Döküm, Sungurlar, Horoz Çivi, Petriks pil fabrikası, Ege Sanayii, Eas Akü fabrikası çevrelerindeki bir kısım eylemlere daha doğrusu işçi hareketlerine katıldım. Ve işçiler arasında Proleter Devrimci Aydınlığın benimsediği milli demokratik devrim görüşünü yaymaya çalıştım. Ben, grevleri işçi kitlelerini devrime hazırlayan bir okul olarak görüyordum. Halen de bu kanaatim değişmemiştir.

Siyasi, sosyal ve ekonomik baskı ve engellemeler karşısında kitlesel işçi eylemlerinin ekonomik ve demokratik haklar elde etmekten öte kitleleri halk ihtilaline hazırlayan bir yönü vardı. Mesela 15-16 Haziran olayları bu yöndeki düşünceyi açıkça ortaya koymuştur. Kanaatimce bu olaylar, işçi sınıfının artan siyasi, iktisadi baskılara karşı kitlenin bilinçli bir tepkisidir. Ayrıca bu olaylar üzerinde devrim-

cilerin işçiler arasında yürüttükleri çalışmaların da geniş ölçüde etkili olduğu kanaatindeyim.

Hareketin hazırlanmasında yani fikir ortamının hazırlanmasında gençlik örgütlerinin etkisi kabul edilebilir. Fakat hareketin başlamasında ve gösterdiği gelişmede gençlik örgütlerinin herhangi bir dahli olmamıştır. Bu işçiler arasında kendiliğinden gelme bir tepkisel hareket olarak nitelenebilir. 15-16 Haziran 1970 olayları işçi sınıfının kendi hakları doğrultusunda öteden beri yürüttüğü mücadelede belirli bir bilinç düzeyini ve bunun halk ihtilali yönünde yükselişini ifade eder. Söz konusu kitlesel olaylar bir yandan işçilerin halk ihtilali yönünde eğitimine hizmet ettiği gibi ayrıca gençliği de eğitmiştir.

Çünkü, devrimcinin gerçek gücünün işçi köylü yığınları olduğu ve onlara dayanmaksızın gerçek bir devrimin başarılamıyacağı bu olaylarla daha iyi anlaşılmış oldu. 15-16 Haziran 1970 olaylarının başlamasında Dev-Genç ve DİSK'in kanaatimce bir rolü olmamıştır. DİSK'in başlamada rolü olmuş ise de; neticeyi kabulde ve gelişmeyi kendine mal etmede ve yürütmede hiç bir hizmeti olmamıştır. Hatta bunu kösteklemeye çalışmış ve sonucu kabulden çekinmiştir.

Ben, FKF'den sonra otomatikman üyesi bulunduğum Dev-Genç içerisinde Proleter Devrimci Aydınlık grubunun görüşlerini savunmaktan geri durmadım. Bu husus, karşı çevre ve ortak görüş sahibi olan genç arkadaşlar tarafından açıkça bilinirdi. 1970 yılı içerisinde İstanbul Teknik Üniversitesi'nde yapılan Dev-Genç toplantısında aynı görüşler öne sürmem Sosyalist Aydınlık çevresince tepki ile karşılandı. Ben, Dev-Genç döneminde de inandığım fikirler yönteminde mücadelemi gücümün yettiğince sürdürmeye çalıştım. Bunu söylemekte herhangi bir sakınca görmüyorum.

Dev-Genç içinde bize karşı görüş sahibi olan arkadaşları kendi saflarımıza çekmek bakımından o günkü yönetime hâkim Sosyalist Aydınlık grubunun görüşlerini eleştiriyor ve kendi görüşlerimizi yaymaya, benimsetmeye çalışıyordum. Zamanla gençliğin doğru fikirleri kavrıyacağı ve bizlerin saflarında yer alacağı inancında olduğumuzdan, bağlı

dernekler yoluyla üye ekseriyetini sağlamak şekilde bir çalışmaya gitmedik. Herkes görüşlerini açıkça ortaya koyuyor ve fikirlerin mücadelesi yapılıyordu.

Ekim-1971 Mart dönemlerinde keza Proleter Devrimci Aydınlık ve İşçi-Köylü'nün İstanbul'da yayınlanması ve dağıtım faaliyetleri ile de uğraştım. Bu yayın organlarının yazı kurullarında yer aldım. Yayın olanağının sağlanması Ankara'daki yönetici arkadaşların üstünde idi. Biz, satılan yayınların paralarını Ankara'ya yollamakla maddi katkı sağlamaktan başka bir şey yapmıyorduk.

Benim buraya kadar saymış olduğum gençlik örgütü içeresinde yer alan ve işçi köylü kitlelerine yönelen çalışmalarım sırasında pek tabii ki bir takım örgütsel ilişkilerim oluyordu. Ancak şahsımı ilgilendiren konuları ve hakkımdaki isnatları taşıyan hususlardan gayri, gençlik örgütü içinde başkalarını etkiliyecek bir beyanda bulunamam. Anlatmış olduğum şeyler gençlik örgütü saflarında kendi çalışma ve düşüncelerimle ilgili bulunmaktadır. Başkaları hakkında beyanda bulunmayı kişisel sorumluluk sahamı aşan bir hareket sayarım.

Sıkıyönetim ilanına kadarki faaliyetlerim bunlardı. Bu çalışmalarımı Dev-Genç üyesi olduğum kadarı ile Marksizm-Leninizm'e olan inancım için sürdürüyordum. Sıkıyönetim ilanından hemen sonra ve özellikle İsrail Baş Konsolosu Efrahim Elrom'un öldürülmesi olayının arkasından şiddetlenen faşist baskılar ve bir yığın tutuklamalar sonunda birçok gençler ve aydınlar tutuklandılar. Hatta Dev-Genç içerisinde kayda değer bir kişiliği ve faaliyeti olmayanların dahi yakalanmaları karşısında benim de aranıp yakalanacağımı tahmin ederek uzun süre gizlendim.

Gizlendiğim yer ve bu devredeki ilişiklerim konusunda herhangi bir şey söylemeyi uygunsuz buluyorum. Kaçak bulunduğum dönemde ve tahminen 1971 Temmuz ayı ve daha sonraki zamanlarda elime Şafak yayınları geçmekte idi. Bu yayınların ne surette elime geçtiği konusunu önemli görmüyorum. Şafak yayınlarında katılmadığım bazı görüşler yer almakla beraber olumsuz koşullara rağmen halk ihtilali yolunda devrimci çalışmaların sürdürülmüş olmasından memnuniyet duydum.

Daha sonra kendi olanaklarımla bu yayın organının bağlı olduğu örgütle herhangi bir ilişki kurmaksızın Şafak yayınları ve evvelki düşüncelerim doğrultusunda propaganda ve bilinçlendirme çalışmalarımı sürdürdüm. Şafak yayınının arkasında Türkiye ihtilalci İşçi Köylü Partisi adıyla bir örgüt olduğunu bilmiyordum. Bu örgütle ilgili operasyon haberlerinden böyle bir örgütün varlığını öğrendim.

Ben, söz konusu örgütün illegal yöneticisi Doğu Perinçek ile sorduğunuz gibi bir ilişki kurmadım. Ve Doğu Perinçek tarafından örgütsel bir görev verilmedi. Şafak örgütünün illegal organizasyonuna katılmadım. Bu devredeki çalışmalarımla ilgili herhangi bir anı belirtemeyeceğim. Çalıştığımı söylemenin şahsi sorumluluğum bakımından yeter olduğu görüşündeyim.

Ben, sormuş olduğunuz şekilde Malatya ve Tunceli bölgesinde faaliyet göstermedim. Çalışma alanım buralar değildir. Bahsettiğim örgütten kopuk kişisel nitelikteki faaliyetlerim Türkiye Komünist Partisi Marksist-Leninist ve ona bağlı Türkiye İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu örgütlerinin kimler tarafından kurulduğunu ve yönetildiğini bilmiyorum. Yalnız bu örgüt saflarına katıldığım ve onun illegal üyesi ve taraflısı olduğumu saklamıyorum. Bu örgüt içerisindeki çalışma yöntemim ve örgütün kuruluşuna esas olan düşünceler bahsetmiş olduğunuz yayınlarda geniş ölçüde yer almaktadır.

Özellikle, Şafak Revizyonizmi Tezlerinin Eleştirisi, Milli Mesele, Türkiye'de Kemalist İktidar Dönemi ve İkinci Dünya Savaşından Sonraki Gelişmeler ve 27 Mayıs Hareketi, Kızıl Siyasi İktidar Öğretisini Doğru Kavrayalım, başlıkları altında işlenen örgüt görüşünü yansıtan fikirleri aynen kabul ediyorum. Bu başlık altındaki kapsamlara imzamı atmaya hazırım. Türkiye Komünist Partisi Marksist-Leninist örgütünün görüşleri söz konusu tez ve yazılarda belirtildiği ve önerildiği gibidir. Bunun dışında şimdilik geniş bir açıklamaya girişmeye lüzum görmüyorum.

Bahis konusu örgüt fikirlerini ortaya koyan muhtevayı aynen kabul ediyor ve kendi görüşüm olarak ifade ediyorum. Ben bu görüşler yönteminde devrimci mücadele vermek için 1973 Ocak başlarında faşist

güçler tarafından şehit edilen arkadaşım Ali Haydar Yıldız ile Tunceli'ye gelmiştim. Köylüleri devrim için, halk ihtilali için örgütlemek amacıyla köye gitmiştik. Buradaki çalışmalarımız Jandarma Kuvvetleri tarafından öğrenilmiş olmalı ki 24 Ocak 1973 günü kalmış olduğumuz Vartinik mezrasındaki kömde sabaha karşı sarıldık.

Orada Ali Haydar'dan başka ismini bilmediğim iki kişi daha vardı. Jandarma Kuvvetleri bize ateş açtılar, bizim yanımızda bildiğim kadarı ile bir kırma mevcuttu. Kaçmaya başladık, bu sırada ateş edildi. Ben yaralandım. Arkadaşım Ali Haydar Yıldız ölmüş. Benim de öldüğüm sanılarak bir süre olduğum yerde bırakılıp, diğer kaçan iki arkadaşın peşinden güvenlik kuvvetleri gitmiş.

Bir süre sonra ben kendime gelerek bulunduğum yerden uzaklaştım ve gizlendim. En son olarak soğuğa karşı mücadele gücümü yitirdiğimden bir mezraya giderek yol sordum ve orada ihbar edilerek yakalandım. Ayaklarım yarı donmuş vaziyete idi. Başımdan ve boynumdan yara almıştım. Tunceli'den Diyarbakır'a getirildim. Burada ayaklarımdan ameliyat edildim.

Ben, bütün bunları samimiyetle inandığım Marksist-Leninist düşünce uğrunda yaptım. Ve sonuçtan pişman da değilim. Asla pişman olmadım. Ben, bu uğurda her türlü neticeyi göze alarak ve can bedeli bir mücadeleyi öngörerek çalıştım ve neticede yakalandım, *dedi.*

Başka bir diyeceği olmadığını, bu ifadesinin alınması sırasında kendisine karşı herhangi bir baskı ve tazyik yapılmadığını beyanlarındaki öze uygun şekilde ifadenin tesbit edildiğini söyleyerek, birlikte tutulan iş bu ifade zaptı okunup imzalandı.

21 Nisan 1973

Yaşar Değerli (As. Savcı), A. Doğan Güneş (T.K.), İbrahim Kaypakkaya (Sanık)

SAVUNMA TASLAĞI

"İbrahim Kaypakkaya, 19 Nisan 1973 Perşembe günü hastaneden alınarak Diyarbakır Askeri Cezaevi'nin yanında bulunan ve aynı davadan yargılanan arkadaşlarının bulunduğu barakadaki 3 no'lu hücreye tek başına konur.

Burada bazı istekleri karşılanır, kendisine defter ve kalem verilir. Sorgunun bittiğini, artık bundan sonra mahkemenin başlıyacağını düşünerek savunma hazırlığına girişir

İbrahim Kaypakkaya, 19 X 27 ebadındaki "Harita ve Metod Defteri"ne bazı notlar alır. Notlar aynen şöyledir:"

Savunma taslağı

1) Komünizm Hayaleti

2) Komünizm nedir?

3) Sosyalizm nedir? Proletarya ihtilali ve sosyalizmin inşası

4) Türkiye'de devrimin karakteri?

a) Osmanlı toplumu (Feodal toplum),

b) Avrupa'da kapitalizmin doğuşu ve gelişmesi- Feodal Osmanlı toplumunun yarı, sömürgeleşme süreci,

c) Emperyalizm, yarı-sömürge, yarı-feodal Osmanlı toplumu (1870'lerden 1900'e kadar),

d) 1908 devrimi, özellikleri, sonucu,

e) Balkan savaşları ve Birinci Dünya Savaşı,

f) Ekim devrimi ve Türkiye,

g) Kurtuluş savaşı, özellikleri, sonucu,

h) 1920'lerden 1940'lara kadarki gelişmeler (Aynı dönemde dünyadaki değişmeler),

i) İkinci Dünya Savaşı ve Türkiye,

j) 1945-1950,

k) 1950 iktidar değişikliğinin anlamı? DP dönemi,

l) 1960 askeri darbesi, MBK,

m) Koalisyon hükümetleri,

n) 1965-1969-1971 (12 Mart) AP iktidarı dönemi,

o) 12 Mart sonrası gelişmeler,

p) Türkiye'nin bugünkü yapısı (Genel özet ve sonuç)

(Siyasi, iktisadi, toplumsal yapı)

İktisadi: Yarı-sömürge, yarı-feodal.

Siyasi: Yarı-bağımlı. (ABD emp. komp. bü. burj. ve toprak ağalarının ask. faş. dikt.

Toplumsal: İşçiler, köylüler, şehir küçük burjuvazisi, milli burjuvazi, komp. büyük burjuvazi, toprak ağaları...

Kültürel:

Askeri:

Milli Mesele:

5) Bağımsız, demokratik, özgür ve mutlu bir Türkiye için: Demokratik halk ihtilali.

a) Demokratik halk ihtilalinin saflarında yer alacak sınıflar
- Proletarya: Önder güç
- Köylülük: Temel güç.
- Şehir küçük burjuvazisi: Güvenilir bir müttefik.
- Orta burjuvazi: İstikrarsız bir müttefik.

b) Demokratik halk ihtilalinin düşmanları:
- Emperyalizm
- Komprador büyük burjuvazi
- Toprak ağaları.

c) Demokratik halk ihtilalinin yolu: Karşı-devrimci şiddeti, devrimci şiddetle altetmek.

d) Demokratik halk ihtilali uzun ve çetin bir mücadele ile (halk savaşıyla) başarıya ulaşacaktır.

e) Halk savaşının stratejisi:

f) Halk savaşında üç stratejik aşama:

g) Demokratik halk devletinin programı:

- Emperyalizmin, büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının diktatörlüğünü yıkmak, halkın demokratik diktatörlüğünü kurmak.
- Emperyalizmi kovmak -borçların iptali- anlaşmaların feshi -sermayelerinin müsaderesi.
- Komprador büyük burjuvazinin sermayesinin vs. müsaderesi.
- Toprak ağalarının topraklarına el koymak-köylülere parasız dağıtmak.
- Banka ve faizci-tefeci borçlarının iptali.
- Milliyetlere ve dillere eşitlik, kendi kaderini tayin hakkı.
- Kadınlara eşit statü
- Bütün din ve mezheplere eşitlik
- Artan oranlı vergi
- Herkese iş
- İşçi sınıfına demokratik haklar ve daha yüksek bir hayat seviyesi
- Çin H.C. ve A.H.C ile enternasyonal bağlar kurmak.
- Kültürel alanda emperyalizmin ve feodalizmin tasfiyesi.

h) Demokratik halk devletinin perspektifi: Sosyalizm ve komünizm

6) TKP(ML) ve TİKKO

- Doğuşu (şartlar)
- Gelişmesi
- Eylemleri
- İdeolojisi-politikası-örgütlenmesi
- Niçin gizli örgüt?
- Gizlilik nedir? İllegalite nedir?
- Amaç

7) Sonuç

I- Ekonomik koşullar

a) Arazinin Coğrafi Konumu

b) İklim

c) İşlenen arazinin Durumu, Sulu-Susuz Verim Durumu

ç) Kullanılan Tarım İlaçları

d) Yerleşme Yerlerinin Seçiminde Dikkat Edilen Hususlar

e) Tarımın Özelliği (Çiftlik Anlayışı) Hayvan vb.
f) Ticaret Durumu (Geçim Kaynakları Olarak)
g) Pazar Durumu (İç, Yakın İlçelerde vb.)
ğ) Endüstrileşmenin Etkileri-Makineleşme-İnsan İşgücü
h) Mevsim Farkının İnsan Yaşamındaki Etkileri
ı) Ekonomik Yardımlaşma (İmece vb.)
i) Geçime Dayalı Göç Durumu

II- Toplumsal Koşullar

1- Geçim Kaynaklarına ve Diğer Etkenlere Bağlı Olarak Sınıfsal Yapı
2- Sınıflar Arası Ortak Ölçü (Kıstas) İlişkiler
3- Aileler Arası İlişki ve Aile Nüfus Durumu; Evlenenler, Ayrılma Durumu
4- Ölümler, Hastalıklar, Sağlık Koşulları
5- İşgücü Değerlendirilmesi
6- Kadın Erkek Durumu (Ailede Yönetim) Kadının Görevleri, Erkeğin Görevleri
7- Miras Durumu
8- Çevrede Gençlerden Beklenen Davranışlar, Gençlerin Yaşlılardan Bekledikleri
9- Toprak Ağaları, Şeyhlik vb. Durum
10- Zengin-Fakir Arasındaki Yaşam Farkı, Anlayışları
11- Köylerin İdaresinde Etkili Olma Durumu: Fakir, Ağa, Zengin vb.
12- Sınıfların Devlet Anlayışları, Devletten Bekledikleri ve Aldıkları
13- İş Sahibi Olma Eğilimi, Çalışmanın Nasıl Görüldüğü

III- Kültür Koşulları

1- Okuyanlara Karşı Tutum
2- Okuma-Yazma Durumu: Kız-Erkek
3- Çevredeki Eğitim Kurumları
4- Çevredeki Eğitimin Öğrenci ve Velileri Üzerindeki Etkisi
5- Siyasi Parti ve Atatürk'e Karşı Düşünceleri
6- Din ve Mezhepleri; Bunlara Karşı Tutum ve Davranışları
7- Daha İyi Bir Düzen İçin İstekleri

IV- Siyasi Koşullar

1- Mevcut Rejim Anlayışları

2- Politikacılar Hakkındaki Düşünceleri

3- Parti Çalışmaları vb. Durumların Etkileri

4- Dış İlişkilerin Etkileri

5- Milliyet Anlayışları

6- Çevrede Son Zamanlarda Meydana Gelen Devrimci Eylemler ve Etkileri

7- Devrim Anlayışları

8- 1965 Sonrasında Çevreyi Etkileyen Devrimci Şahıs, Grup ve Hareketler

Sınıf Mücadeleleri ve Köylü Kitlelerinin Bilinç Seviyesi

Üretim Dalları

Sıkıyönetim dönemi

1) Muhtıra metni

2) Erim'in 23 Nisan konuşması (Balyoz)

3) Birinci Erim Hükümetinin programı (Reform kabinesi)

4) "Reform" tasarıları

5) Sıkıyönetim Bildirileri ve açıklamaları

6) İkinci Erim Hükümeti programı (II. Erim Kabinesi)

7) Reformlar:

a) Asayiş reformu

b) Adli reformlar: Anayasa değişikliği (1961 anayasası, Erim değişikliği), Güvenlik Mahkemeleri.

c) İktisadi reformlar

d) Mali reformlar

8) Melen Hükütenin programı (Melen kabinesi)

9) Talu Hükümeti

10) Sunay'ın partilere "tartışmayı kesin" ihtarı

11) Önemli kanunlar (bu arada çıkmış olan)

Kitaplar

1) Kurtul Altuğ'un kitabı
2) Nadir Nadi'nin kitabı: 27 Mayıs'tan 12 Mart'a
3) Yeni Ortam dergi ve gazeteleri (Ortam'dan itibaren)
4) Askeri Yargı Usulleri Kanunu
5) Sıkıyönetim Kanunu
6) H. Velidedeoğlu

Savunmalar

1) THKO Savunması
2) THKP-C Savunması
3) DDKO Savunması
4) TİP Savunması
5) KDP Savunması
6) Şafak Savunması
7) İsmail Beşikçi'nin Savunması
8) Dev-Genç Savunması
9) TÖS Savunması (Baykurt)

Notlar

* Af (Bağışlama): Kim kimi bağışlıyor?

* *"Elini silahı alıp tedhişçilik olaylarına katılanların dışındakiler af kapsamına alınmalıdır"* (Cumhuriyet, 11 Mayıs '73, M. İskender Özturanlı, İzmir Barosu Bşk.)

* *"30 yıla mahkum olmuş bir anarşistin cezasının 5 yıl indirilmesini istiyoruz. Yoksa biz anarşistlerle tedhişler tamamen affedilsin demiyoruz."* (Ecevit, Milliyet, 11 Mayıs 1973)

* *"Güvenlik Mahkemeleri Kanun Tasarısı"* (11 Mayıs 1973 tarihli Cumhuriyet ve Milliyet'te)

1) Savunma hazırlığı
2) Anılar-özeleştiri

Faydalanılacak kaynaklar

1) Gotha ve Erfurt Programının Eleştirisi: K.M, F.E
2) Devlet ve İhtilal: V.İ.L

3) Yeni Demokrasi: M.Z
4) Seçme Eserler: M.Z
5) Askeri Yazılar: M.Z
6) Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri: V.İ.L
7) Marksizm ve Milli Mesele: J.S
8) Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı: V.İ.L
9) Emperyalizm: V.İ.L
10) Almanya'da Köylü Savaşı: F.E
11) SBKP (B) Parti Tarihi
12) Faşizme Karşı Birleşik Cephe: Dimitrov

Türkiye tarihiyle ilgili kitaplar

1) Şnurov'un kitabı
2) Avcıoğlu'nun kitabı
3) 200 yıldır neden bocalıyoruz? N. Berkes
4) Kemalizm'in İdeolojisi: Emin Türk Eliçin
5) M. Akdağ'ın Osmanlı Tarihi kitabı, Celali isyanları.
6) Türkiye'de işçi hareketleri
7) (Türkiye'de köylü hareketleriyle ilgili kitap bulunacak)
8) (1908- I. Dünya Savaşı)
9) (I. Dünya Savaşı yılları)
10) (Kurtuluş Savaşı yılları): Söylev
11) (Kurtuluş Savaşı sonrası-II. Dünya Savaşı arası)
12) II. Dünya Savaşı yılları
13) (Savaş sonrası-1950)
14) (1950-1960)
15) (27 Mayıs)

"Bitmeyen Savaş" (İttihat ve Terakki'den Cumhuriyet'e Halil Paşa'nın Anıları-Genel Dağıtım Bateş)
Türk Ceza Kanunu

(Nisan 1973)

İÇİNDEKİLER

Sunu 5

Önsöz 7

TİP'in Taksim Mitingi Oportünizmin İhanet Belgesidir 13

Ölçü Seçimler Değil, Güçlenen Milli Demokratik Mücadelemizdir 27

Değirmen Köylülerin Mücadelesine Omuz Verelim 39

İşçi-Köylü İttifakını Sağlam Bağlarla Kuralım ve Türkiye Çapında Yaygınlaştıralım 49

Ege Sanayii İşçileri Yenilmeyecek! 58

İşçi-Köylü Hareketleri Milli Demokratik Mücadelemizin Ekseni Olmak Yolundadır 60

"Bağımsızlık Savaşından Dönülmez" 67

Kaşıkçı Köylülerinin Yürüyüşünü Destekleyelim 75

Trakya'da Toprak Mücadelesinde Köylüler Ağaları Dize Getirecektir ... 81

İşçi-Köylü Hareketleri ve Proleter Devrimci Politika 85

İstanbul'da İşçi Sınıfı Hareketi Kuvvet Topluyor Yeni Bir Fırtınaya Doğru 133

Özeleştiride Samimi ve Cesur Olalım! 141

Çorum İlinde Sınıfların Tahlili 157
Saflarımızdaki Sol Oportünizm Sağ Hatalarımızın Cezasıdır 191
Kürecik Bölge Raporu 197
Türkiye'de Milli Mesele 221
Başkan Mao'nun Kızıl Siyasi İktidar Öğretisini Doğru Kavrayalım 277
TİİKP Program Taslağı Eleştirisi 291
Şafak Revizyonizminin, Kemalist Hareket, Kemalist İktidar Dönemi, İkinci Dünya Savaşı Yılları, Savaş Sonrası ve 27 Mayıs Hakkındaki Tezleri 351
Şafak Revizyonizmi ile Aramızdaki Ayrılıkların Kökeni ve Gelişmesi 415
Şafak Revizyonizmi ile Ayrıldığımız Başlıca Noktalar 459
Bir Köylük Bölgedeki Yönetici Yoldaşlara Mektup 559
29 Ocak 1973 Tarihli Savcılık İfadesi 567
Hapishaneden Mektup 571
21 Nisan 1973 Tarihli Savcılık İfadesi 575
Savunma Taslağı 583

DEVRİM İÇİN HER ZAMAN ÖLECEKLER BULUNUR

... gider... gider, nice koçyiğitler gider,
Senin de içinde bir oğlun varsa çok değildir.

Ey mavi gök! Ey yağız yer bilesin ki,
Yüreğimiz kabına sığmamakta.

Örsle çekiç arasında yoğrulduk,
Hıncımız derya gibi kabarmakta.

ÖLEN YOLDAŞLAR İÇİN

Siz ki canınızı verdiniz halkımız için!
Siz ki her şeyinizi verdiniz bu kavga uğruna.
Göğsümüzde onurla dalgalanan,
Kızıl bayrağa siz ki al rengini verdiniz.
Ey, Ölümsüz halk için toprağa düşenlerimiz,
Siz ki Ölmezliğe erdiniz.
Ey, yüce oğulları halkımızın,
Gururla ve sabırla dinlenin şimdi,
Kavganızı sürdürüyor yoldaşlarınız!

İBRAHİM KAYPAKKAYA

ISBN 978 605 66680 2 9